

Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta
Katedra českého jazyka a literatury

Jazykové prostředky v kázáních současných kazatelů Evangelické církve metodistické v České republice

(Linguistic means as used in sermons of contemporary preachers
of United Methodist Church in the Czech Republic)

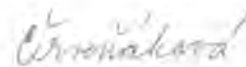
Vedoucí diplomové práce: PhDr. Otakar Mališ, CSc.

Autorka: Anna Červeňáková
Ječná 19, Praha 2, 120 00
Učitelství pro 2. a 3. stupeň, český jazyk – německý jazyk
Prezenční studium

Rok dokončení: 2009

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury.

V Praze 5. března 2009

Děkuji všem kazatelům, kteří poskytli k analýze nahrávky svých kázání.

Obsah

1	ÚVOD.....	6
2	TEORETICKÁ ČÁST	7
2.1	K problematice kázání	7
2.2	Kázání v křesťanské praxi.....	8
2.2.1	John Wesley a kázání	11
2.3	Teorie kázání.....	12
2.4	Jazyk kázání.....	15
3	PRAKTICKÁ ČÁST	17
3.1	Prostředí	17
3.1.1	Charakteristika kazatelů	17
3.1.1.1	K 1	17
3.1.1.2	K 2	18
3.1.1.3	K 3	19
3.1.1.4	K 4	19
3.1.1.5	K 5	19
3.1.1.6	K 6	20
3.1.1.7	K 7	20
3.1.2	Posluchači.....	21
3.2	Jak kazatelé vytvářejí věty aneb prostředky syntaktické	23
3.2.1	Text.....	23
3.2.1.1	Akceptabilita textu.....	23
3.2.1.2	Intertextovost	31
3.2.2	Výpověď.....	33
3.2.2.1	Téma – réma	33
3.2.2.2	Složitá souvětí.....	36
3.2.2.3	Slovosled	40
3.3	Jaká používají kazatelé slova aneb prostředky lexikální.....	44
3.3.1	Pojmová základna.....	46
3.3.2	Slovník kazatele.....	50
3.3.2.1	Dogmatika a teologické termíny	51
3.3.2.2	Biblistika, biblismy a biblické reálie	54
3.3.2.3	Církevní dějiny, teologové a směry	56
3.3.2.4	Praktická teologie a její pojmy	58
3.3.2.5	Fráze	60
3.3.3	Slovní tiky a vata	63
3.4	Jak kazatelé se slovy zacházejí aneb prostředky morfologické.....	66
3.4.1	Substantiva	66
3.4.2	Zájmena	68
3.4.2.1	Ukazovací <i>ten, ta, to; takový</i>	68
3.4.3	Slovesa.....	70
3.4.3.1	Koncovky.....	71
3.4.3.2	Kondicionál	73

3.4.4	Předložky	73
3.4.4.1	Předložka <i>o</i>	73
3.4.4.2	Předložka <i>skrz(e)</i>	77
3.4.5	Spojky	78
3.4.5.1	Zastupující <i>a</i>	78
3.4.5.2	Opravující <i>nebo</i>	79
3.5	Jak kazatelé mluví aneb prostředky fonetické	80
3.5.1	Délka samohlásek	81
3.5.2	Souhláska [j]	83
3.5.3	Protetické [v]	85
3.5.4	Obecně české –ej	87
3.5.5	Pauza a intonace	88
4	ZÁVĚR	93
5	SEZNAM ZKRATEK	94
6	POUŽITÁ LITERATURA	95
7	RESUMÉ	100
8	KLÍČOVÁ SLOVA	100
9	PŘÍLOHY	101

Napoprvé to nebylo špatné, pane kaplane, jen pár bodů: říkal jsem na povzbuzení frťana, a ne celou flašku! Na kazatelnu se chodí po dvou, a ne po čtyřech, Pána Ježíše neukřižovali komunisti, ale Židi, na konci kázání se neříká ‚ahoj‘, ale ‚Amen‘, a dolů z kazatelny se chodí po schodech – a nejezdí se po zábradlí!

<http://www.a.czweb.org/homilie/index.htm>

1 Úvod

Téma své diplomové práce jsem si vybrala se záměrem prozkoumat po jazykové stránce texty kázání, s nimiž se setkávám pravidelně již od dětství. Cílem mé diplomové práce je:

1. Provést lingvistickou analýzu náhodně vybraných kázání několika současných metodistických kazatelů a přispět tak k poznání současné češtiny v oblasti homiletiky.
2. Na základě této analýzy ukázat, jaké jazykové prostředky kazatelé ve svých kázáních nejčastěji používají a jak jich využívají.
3. Formou analýzy textů poskytnout kazatelům zpětnou vazbu tak, aby získané informace vedly ke zkvalitnění jejich kazatelské rétoriky.

2 Teoretická část

2.1 K problematice kázání

Při snaze definovat žánr kázání nutně narážíme na dvě rozdílná pojetí. Z lingvistického hlediska je kázání rétorický útvar argumentativního a přesvědčovacího charakteru (Hoffmann, 2005, str. 144; Kraus, 2004, str. 156). Křesťanští autoři kladou při definici kázání důraz na jiné aspekty.

Již staří církevní spisovatelé začali pro kázání používat slova *homilein* (*homilein* – kázat, *homilia* – kázání), které vzniklo ze dvou řeckých slov HOMŮ (společně) a EILĚ (množství) a naznačovalo družný styk, důvěrný rozhovor. Z toho vyplývá, že kázání by neměl být monolog. Není to však ani řecký dialog, kdy je pravda odhalována dialektickou metodou. V kázání, skutečném kázání, neříká kazatel své názory a nápady, nýbrž v kázání mluví slovo Boží (Žák, 1991, str. 1). Méně po křesťanském kázání požadovat nelze. Konkrétněji řečeno: „*Die Predigt ist die ganz und gar gegenwartsgebundene Rede, in welcher der christliche Glaube, das ‚alte‘ Evangelium, im Horizont des heutigen Bewußtseins für die christliche Gemeinde ebenso wie für die Gesellschaft zur Aussage kommen soll*“ (Härtner, 2001, str. 17). („Kázání je řeč zcela spojená s přítomností. Má v ní být vyjadřována křesťanská víra, ‚staré‘ evangelium, na úrovni dnešního chápání křesťanského sboru, stejně jako společnosti.“)

Zatímco lingvistika se zaměřuje na pojetí kázání jako na jeden z mnoha rétorických útvarů, který má svou konkrétní stavbu a funkci, křesťanský pohled vnímá kázání především po obsahové stránce, a teprve v druhé řadě věnuje pozornost formální stránce promluvy. Křesťané mají totiž tu zkušenost, že „vítr vane, kam chce“ (Jan 3,8), a proto se ve svém důsledku může kázáním (tedy zvěstováním Božího slova) stát třeba i jen krátká promluva, poznámka nebo výpověď v rozhovoru, která bude lingvistickému pojetí kázání na hony vzdálená.

Přesto přinesla tradice kázání určité schéma, které se přenáší z generace na generaci. Proto máme dnes většinou společnou představu toho, co kázání obsahuje a jak vypadá. Vynecháme přitom pojetí kázání jako obsáhlou domluvu, výčitky a kárání, které si lidé udělují navzájem a které je adresátem chápáno většinou negativně.

2.2 Kázání v křesťanské praxi

Křesťanské kázání v pravém slova smyslu začalo vystoupením Pána Ježíše. Jan Křtitel sice také kázal (Matouš 3,1), ale svým výhledem k budoucnosti patří spíš mezi proroky (Skutky 13,24) než mezi kazatele (Kubíková, 2002, str. 7). Ježíšova kázání většinou nebyla souborem teoretických poznámek a poznatků. Byly to příběhy, podobenství a ilustrace, které měl posluchač s vypravěčem spoluprožít a dojít tak k poznání, jež snáze přijme za své právě proto, že se vnoří do děje, že je chápe nejen rozumem, ale i citem. „Ježíš své učení nepředával v podobě katechismů a teologických traktátů, nýbrž převážně formou podobenství – krátkých příběhů ze života, které se svou strukturou názorně podobají židovským anekdotám; ne náhodou obojí uzrálo na stejném kmeni hebrejské moudrosti“ (Hoffmann, 2005, str. 144).

Obsahem Ježíšova kázání a cílem posluchačova poznání pak byla „radostná zvěst o Božím království, které se uskutečňuje a zpřítomňuje všude tam, kam Ježíš přichází“ (Kubíková, 2002, str. 7). Smyslem Ježíšova kázání bylo vyvolat pokání a přinést usmíření s Bohem všem, kdo jeho slovu uvěří a začnou nový život (tamtéž, str. 7).

Před svým odchodem z tohoto světa předal Ježíš pověření svým učedníkům, aby šli a hlásali evangelium do celého světa (Marek 16,15). A učedníci šli a kázali. Stejně jako Ježíš nečekali, až přijdou posluchači za nimi, ale vydávali se do měst i vesnic. Obsah jejich kázání se však měnil. Zatímco Ježíš Kristus zvěstoval Boží království, učedníci kázali o Kristu – a skrze něj o Božím království. „Základní schéma zvěsti prvních kazatelů obsahovalo několik bodů: Dosavadní prorocké očekávání se splňuje v Ježíši Kristu. On je nositelem spásy svou pozemskou službou, svou smrtí a svým vzkříšením. V něm je odpuštění hříchů. Spasení se dostane k tomu, kdo v něho uvěří, bude činit pokání a začne v jeho duchu nový život“ (Kubíková, 2002, str. 11). A tak je tomu dosud. Jen z původního cestování od města k městu se pevnou součástí kazatelova působení stala kazatelna v kostele či modlitebně a lidé přicházejí, aby se účastnili bohoslužby a byli tak součástí společenství.

Novozákonní kázání, která se týkala doby apoštolské (asi do roku 60/70 n. l.) a částečně i doby poapoštolské (70 – 130 n. l., kdy vznikl soubor novozákonních spisů), byla kázání misijního charakteru. Tento získávací charakter neztratilo zvěstování Božího slova ani v nejbližších následujících stoletích (Kubíková, 2002, str. 15). Jazyk kázání byl různý podle oblastí, do kterých se křesťanství a evangelium šířilo. Ve 2. století začalo zasahovat evangelium stále více lidí z vyšších společenských vrstev, a když se ke Kristu obrátili

někteří římské a řecké učitelé, nemohli zapomenout na zásady veřejného projevu, jak je praktikovali před svým obrácením. Bylo pro ně přirozené, že na křesťanské kázání aplikovali principy pohanské rétoriky (Kubíková, 2002, str. 18). Stejně tak obrácení filozofové přinášeli do kázání styl, na který byli dříve zvyklí. Protože v nejstarších sborech byli členy lidé prostí, musíme rozlišovat mezi různými druhy kázání a také mezi stylem kázání jednotlivých kazatelů. Můžeme tedy říct, že do 3. století kázala církev víc řecky než latinsky a zasahovala spíše města než vesnice (Kubíková, 2002, str. 24). Po Ediktu milánském se ale situace změnila. Do církve přichází velké množství lidí, bohoslužeb se zúčastňují i pohané, počet křesťanů je brzy čtyřnásobný, na kazatele jsou kladeny vyšší nároky co do vzdělání i co do umění slova. Ideálem se stane křesťanské zvěstování spojené s antickou rétorikou (Kubíková, 2002, str. 25). Kromě jednoduchých homilií se objevuje i tematická řeč, která se váže na rozličná témata. Objevují se oslavné řeči (*panegyrika*) při různých příležitostech, kázání na Boží matku, ubývá kázání na biblický oddíl. Křesťanský kazatel má blízko k rétorovi, kázání k sofistice. I tematická řeč je naplněna biblickými citáty a biblickým obsahem. Přesto bylo kázání jako řečnický výkon ceněno tak vysoko, že se při večerní Páně, která následovala po kázání, kostel vyprázdnil. Proti takovému pojetí kázání stál například Jan Zlatoústý, který také prošel rétorickou školou. Jeho touhou bylo probudit v posluchačích skutečný zápal pro víru, který s sebou nese důsledky v životech těch, kteří se probudí a zapálit nechají. „Jeho řeč byla klasická, přesto byl kazatelem lidovým. I když byl znalcem rétoriky, nešlo mu o to řečnický se blýsknout, nýbrž předat biblický obsah. Nerad teoretizoval, spíše chtěl navazovat na praktické problémy a potřeby. Jeho řeč nebyla strojená, ale byla bohatá na obrazy a podobenství, konkrétní a praktická, plná živé imaginace. Sedával v kazatelně uprostřed lidu, nebo na ambonu (na schůdcích), aby měl k posluchačům blízko; někdy s nimi při kázání rozmlouval, takže jeho kázání byla přátelskými besedami. Jan nenahlížel do rukopisu, uměl výborně improvizovat. To neznamená, že se nepřipravoval. Jeho kázání byla poutavá a srozumitelná. Krásnou řečí působil spíše na cit než na rozum. Uměl udržet pozornost posluchačů. Jeho kázání neunavovalo, i když kázal dlouho, někdy i dvě hodiny“ (Kubíková, 2002, str. 31).

Do konce 5. století se tedy setkáváme s kázáními, která byla silně ovlivněna uměním rétoriky, která reagovala spíše na vnější dění a mluvila k tématu doby, spíše než by vycházela z biblických textů a ty vykládala. Jak moc se kazatel nechal ovlivnit tímto směřováním, záleželo na jeho osobnosti a osobním přesvědčení nebo zkušenosti a také na posluchačích, ke kterým promlouval. Třeba když kázal Řehoř Osvětitel (nar. asi 240,

zemřel asi 332) svým arménským soukmenovcům, mluvil arménsky, aby mu rozuměl i obyčejný lid, mezi který se evangelium šířilo.

V souvislosti se zaměřením církve i s lidmi, kteří do církve přicházejí se od 4. století začíná odlišovat charakter kázání ve východní a západní církvi. Na východě od počátku 6. století úroveň kazatelství klesá, protože při velkém náporu pohanů do církve nestačí církev vyškolit a vzdělat dostatečné množství kazatelů, a tak doporučuje kazatelům, aby se při výkladu drželi spíše církevních otců a učitelů, než aby psali svá vlastní kázání. Převažují kázání tematická, probírají se dogmatické spory, zůstává panegyrika, ale začíná uctívání svatých, vznikají legendy, a to vše se odráží v kázáních. Stále větší důraz je také kladen na tajemství eucharistie a liturgie získává na významu. Kázání je plné přímé řeči, výčitek, emocí, nářků a modliteb (Kubíková, 2002, str. 39). To neznamená, že by všichni kazatelé byli špatní, ale celkový vývoj kazatelství upadal.

Charakter kázání na západě byl ovlivněn misíí mezi pohany. Kázání byla jednoduchá, znamenala „mléko poučení“ (Kubíková, 2002, str. 45). Tam, kde na západě nebyla kázání zaměřena na misii, zůstávala rétorika známkou vzdělanosti. Základem kázání zůstává výklad a interpretace biblického textu (Kubíková, 2002, str. 45). Kvalita kázání odrážela osobnost a zaujetí kazatele, který kázání přednášel. Tak se v období od 5. do 14. století setkáme s výraznými a významnými kazateli, jako byl Ambrož Milánský (žil ve 4. století), Jeroným (přelom 4. a 5. století, proslul především biblickým studiem a překladem Písma – Vulgata), Augustin, papež Řehoř I. Veliký a mnoho dalších. Stejně tak se setkáme s mnoha neznámými kazateli, kterým se pro nedostatek vzdělání staly základem kázání homilie svatých otců (Kubíková, 2002, str. 57). Tím jen těžko vznikala osobní kázání. Z kněze se stal pouze zprostředkovatel cizích myšlenek. Kázání byla mystická, plná obrazů a alegorií, ale také jasná a zřetelná. Obsah kázání se měnil s dobou i místem a účelem. Setkáváme se s kázáními misijními, zaměřenými na cíl, výkladovými, založenými na biblickém textu, nebo s kázáními, která se dotýkala problémů morálky nebo vybízela třeba ke křížovým výpravám (11. – 12. století). Od 12. do 14. století se pak setkáváme na jedné straně s kázáními, která byla ovlivněna scholastikou a mystikou, na straně druhé s kázáními lidovými, která byla pro středověkého posluchače jediným zdrojem poučení.

Od 12. století se však také začínají ozývat hlasy volající po nápravě církve, která se v době svého mocenského rozkvětu ve středověku na mnoha místech odklonila od svého poslání. Jak jsme poznali ze stručného popisu předchozích staletí, mění se velmi rychle forma kázání i důrazy, které kazatelé opakují. Není proto ani možné ani nutné vyjmenovávat

všechny změny, kterých kázání doznala od středověku do dnešní doby. Mimo jiné proto, že směr, který nabrala v době české i světové reformace, později vlivem probuzeneckého a dnes letničního i charismatického hnutí, se odráží spíše v kázáních protestantských církví. Vývoj kázání v neprotestantských církvích byl odlišný a různá je i rétorika, i když třeba charismatické hnutí jde napříč všemi denominacemi a dotýká se i neprotestantských církví. Také bychom jen těžko, i když je to více než zajímavé, mohli porovnávat kázání Husa, Luthera, Kalvína, protože každý (a i jejich následovníci) používal různou formu, dával důraz na jiné dogmatické aspekty, z čehož pak vychází různá terminologie a rétorika kázání, odlišné výzvy a apely.

2.2.1 John Wesley a kázání

Vliv na podobu dnešních metodistických kázání má nejen protestantské chápání víry, ale také postava stojící na samém počátku metodismu, John Wesley.

Počet jeho kázání je odhadován na 40 000. Hlavními tématy jeho kázání bylo ospravedlnění, znovuzrození, jistota spásy, posvěcení a svatost života. Dochovaná kázání prozrazují velkou znalost Písma. Biblická řeč se prolíná s řečí kazatelovou. Wesley používal citace z Bible velmi často: „Modli se, **aby ty věci byly při vás a rozhojnily se**, aby se ve vás stále více rozmáhaly, **až se vám široce otevře přístup do věčného království našeho Pána Ježíše Krista**“ (Wesley, 2004, str. 96). Wesleyho kázání jsou živá zejména tehdy, kdy používá k ilustraci biblické děje. Velmi blízký je jeho kontakt s posluchači. Wesley je oslovuje, rozmlouvá s nimi, ptá se jich. Někdy je volá v plurálu, jindy v singuláru, někdy oslovuje určité skupiny lidí: vy křesťané, vy lživí proroci, vy suché kosti, drazí bratři. Tyto apostrofy jsou provázeny výzvami, imperativy a otázkami. Protože tu kazatel se svými posluchači nepřetržitě mluví (ti prostí ho zřejmě opravdu při kázání přerušovali nebo mu odpovídali), je to typické dialogické kázání. Wesleyho kázání mají spád, jsou vážná, jsou dramatická, plná emocí a pohybu, některá jsou strhující. Ačkoli byl Wesley vynikajícím oxfordským teologem, mluvil řečí lidu, kázal k rozumu i k srdci (Kubíková, 1998, str. 128).

Wesley samozřejmě není jediným vzorem pro dnešní metodistické kazatele, ale jeho vliv nelze opominout, protože když Wesley zemřel, zanechal po sobě 140 000 stoupenců a asi 1 500 cestujících kazatelů (Kubíková, 1998, str. 129). Takový vliv mohl sice za necelých 220 let od Wesleyho smrti (zemřel v roce 1791) již dávno vyvanout, ale protože Wesley

zásadním způsobem ovlivnil dogmatiku církve, která z jeho působení vzešla, domníváme se, že se jeho vliv v kázáních současných metodistických kazatelů odráží.

Zcela jistě v kázáních dnešních metodistických kazatelů nalezneme alespoň zlomky Wesleyho dialogičnosti kázání. Kazatelé oslovují své posluchače nejen řečnickými otázkami, ale skutečně. Také od nich vyžadují odpovědi a zapojují je do svých kázání. Témata dnešních kázání nejsou tolik věroučná. Kazatelé svými kázáními nevysvětlují, co to je znovuzrození, jistota spasení, ospravedlnění, jejich kázání vycházejí z biblického textu a mnohem více se zaměřují na osobní zbožnost (Wesleyho posvěcení a svatost života). Výjimkou nejsou kázání o modlitbě, pokání, o vnitřní čistotě a nápravě různých chyb a nedostatků, kazatelé povzbuzují k růstu ve víře a k pevné naději. Nehřímají o pekle, ani nerozebírají společenskou situaci nebo mravy. Pokud se takových témat ve svých kázáních dotýkají, pak jen krátce a vždy v souvislosti s hlavním tématem svého kázání. Stejně jako u Wesleyho vycházejí kázání z biblického textu, který kazatelé vykládají. I oni používají citace z Bible, ale ne tak často jako Wesley. Ani se u nich citace tak často neprolínají s textem kázání. A když, tak kazatelé odkazují na biblická místa, odkud citace pocházejí. To základní, co mají kázání současných metodistických kazatelů společného se zakladatelem metodismu, je již zmiňovaný důraz na osobní zbožnost a praktickou víru.

2.3 Teorie kázání

V dnešní době existuje mnoho homiletických příruček, které se věnují problematice kázání. Od prvního úmyslu kázání sepsat, až ke konečnému přednesu.

První samostatnou homiletickou teorii nacházíme v knize Jana Zlatoústého *Peri Hierosynes* (O kněžství) ze 4. století. Jan zdůrazňuje nejen charismatické dary, na kterých se kázání zakládá, ale také péči, kterou má kazatel vypracování svých promluv věnovat.

První učebnicí homiletiky se o něco později stala Augustinova kniha *De doctrina christiana* (O nauce křesťanské). Podle Augustina mají rétorická pravidla jen funkci služebnou, tím hlavním je správný výklad Písma, Duch svatý a modlitba. Kázání má být jasné, srozumitelné, průhledné a věčné. Kazatelův styl má být skromný, mírný a vznešený. Důležité však je, aby jeho slova nebyla namemorovaná, ale aby kazatel kázal celým svým životem (Kubíková, 2002, str. 51).

Třetím homiletickým spisem, který se spolu s Chrysostomovým a Augustinovým pohledem stal východiskem středověkého kazatelství, je spis Řehoře I. Velikého (540 –

604) *Curae pastoralis liber* (také *Liber pastoralis curae*, Kniha o pastýřské péči), jehož třetí díl obsahuje kazatelské rady. Řehoř se v nich mimo jiné zaměřuje na psychologické znalosti kazatele, který musí vědět, čím komu prospěje. „Musí se tedy řeč učitelů řídit dle vlastností posluchačů tak, aby jednak každému jednotlivci vyhovovala, jednak aby způsobilosti, býti všeobecně vzdělavatelnou, nikdy nepostrádala“ (Kubíková, 2002, str. 56).

Další homiletiky se potom objevují od 12. století. V té době se v kázáních začíná pod vlivem scholastiky dbát na formální stránku, členění a stavbu kázání. Začátky vědecké homiletiky provází dílo Guiberta z Nogentu (zemřel v roce 1124) *Moralia in Genesim* a o několik desítek let později dílo Allana z Lille (zemřel v roce 1202/3) *Summa de arte praedicatoris* (Sumář o umění kázat).

Z mnoha dalších příruček, spisů a homiletických teorií připomeneme pouze ty, které se více dotýkají formální stránky kázání. Žádné dílo sice není zaměřeno pouze na formální stránku, protože ta je vždy ovlivněna obsahem a přístupem kazatele k přednášenému slovu, přesto se alespoň některé příručky formální stránky a stavby kázání dotýkají.

V první řadě je to dílo Jana Husa, který sám byl ostatním kazatelům příkladem, protože jeho kázání měla i po formální stránce estetické lepší úroveň než kázání jeho pražských předchůdců. Jeho kázání byla sice dlouhá, ale živá, svou řeč zpestřoval jadrnými příslovími, oslovením s vykřičníkem, otázkami. Používal protikladu i mnohých přirovnání. Své názory rozvádí ve svých kázáních např. *O kazatelství* ze dne 21. 5. 1411, *Vlastnosti kazatelů* ze dne 14. 4. 1411 nebo *Stálost kázání* ze dne 1. 6. 1411. Vše pak shrnuje ve větě, kterou napsal v jednom svém dopise z Kostnice: „Kaž vytrvale, ale krátce¹ a s užitkem, s rozvážným porozuměním Písmu svatému“ (Kubíková, 1998, str. 24).

Vrcholnou péčí o hodnotné kazatelství proslula Jednota bratrská. Autory nejznámějších děl jsou Jan Blahoslav a Jan Ámos Komenský. Jan Blahoslav napsal mnoho příruček pro mladé kazatele. My uvedeme jen *Ctnosti kazatelů* (spis se nezachoval), *Vady kazatelů* a *Naučení mládencům*, což je kniha o výchově kněží, která také obsahuje několik kapitol o kazatelství a o kázání. Aby bylo kázání užitečné, shrnuje Blahoslav své poučení do deseti bodů, z nichž tři si všímají formální stránky kázání.

„I. Má si rozdělit řeč anebo kázání na dvě nebo tři části a v každé předkládat věci hlasem a slovy případnými bez širokého mluvení. Když mladý kazatel káže víc než hodinu, posluchačům teskně bývá.

---

¹ *Verba movent, exempla trahunt?*

II. Má mluvit srozumitelně i hlasem vhodným pro místo nebo sbor, kde káže, aby srdci lidskými hýbal k žalosti neb veselí, k milování Pána Boha a ctností a nenávidění všech hříchů.

III. Je třeba, aby kazatel prostranně mluvil, nezpíval, nekdákal jako slepice, neopakoval se, aby nemluvil zbytečně dlouho a kázání nebylo jalové“ (Kubíková, 1998, str. 38).

Některé další postřehy, které Blahoslav kazatelům přináší, uvedeme v odpovídajících kapitolách této práce. Dá se totiž jen těžko vyloučit, že by Blahoslav dnešním kazatelům některé své názory nepřipomněl.

Také Komenský se věnoval problematice kázání. Ne všechny jeho spisy se zachovaly a o *Umění kazatelském* se někteří domnívají, že není jeho dílem. Přesto připomeňme, že se jeden ze čtyř oddílů tohoto díla věnuje líbeznosti kázání – ozdobování slov a sentencí, hlasu a vážnosti gest. Úkolem kazatelským a jeho modernizací se Komenský zabývá i v jiných svých dílech, v *Panorthosii* a také v *Pansofii*.

Přeskočíme-li nyní několik století, dobu předreformační, reformační, protireformační i dobu velkého probuzení² až do doby současné a nedávno minulé, máme před sebou několik příruček, které se k formální stránce a k jazyku kázání vyjadřují.

Josef Smolík věnuje ve své knize *Radost ze slova* několik stránek technice mluveného projevu, pozornost na nich upíná především na činnost mluvních orgánů a dýchání.

Nauka o kázání J. B. Jeschkeho přidává k tematice techniky přednesu kázání navíc ještě několik myšlenek o kazatelově slohu, který má být mimo jiné „prostý, zbaven neznámých cizích slov, výrazů obhroublých a sprostých“ (Jeschke, 1971, str. 207 – 209).

Velkou pozornost věnuje formální stránce kázání Haddon W. Robinson ve své knize *Biblická kázání*. Téměř polovina knihy se týká formy a osnovy kázání, používání příkladů, vyprávění a ilustrací v kázáních, stejně jako stylu a přednesu dobře připraveného textu. Autor si všímá detailněji i gest a hlasového projevu (výška a síla hlasu, rychlost, pauzy) a upozorňuje na to, že i takové „detaily“ podporují nebo ničí kazatelovu snahu o oslovení posluchačů.

S poměrně detailním rozpracováním některých formálních otázek kázání se setkáme i v publikaci *Kažte evangelium* od Jiřiny Kubíkové. Kniha s podtitulem *Metodická pomůcka pro kazatele* se v několika kapitolách věnuje důležitosti volby slov, délce kázání a jeho přednesu (dýchání, vyslovování).

---

² Pojem *velké probuzení* je používán podle publikace Jiřiny Kubíkové (Kubíková, 1998).

Dva metodističtí autoři Achim Härtner a Holger Eschmann napsali knihu, která dosud neexistuje v českém překladu. Jedná se o publikaci *Predigen lernen* (Učit se kázat), která se zabývá mnoha problémy formální podoby kázání. Nejen osnovou a členěním kázání, nejen technikou přednesu, ale také jazykem a různými prvky, které kazatel ke kázání připojuje (vyprávění, humor, gesta).

2.4 Jazyk kázání

Kázání patří spolu s homilií k řečnickým projevům duchovním. Je součástí církevního obřadu a „vyjadřuje se k náboženským nebo obecněji etickým aktuálním tématům, k církevním výročím nebo osobnostem jednotlivých světců. Vyznačuje se zdůrazněním zřetelného apelu na posluchače, s tím souvisí zvláště u současných kazatelů snaha přizpůsobit podání formě přátelského a důvěrného rozhovoru. Cílem homilie je přiblížit posluchačům církevní autority (v křesťanských církvích zejména Bibli) a podat jejich srozumitelný výklad. V kázáních a homiliích se prolíná osobitý způsob vyjádření víry s výrazem náboženské univerzality a rituální tradice“ (Kraus, 2004, str. 125).

Podobně jako řeči politické a soudní patří kázání do řečnických útvarů argumentativních a přesvědčovacích. Jejich cílem je získat posluchače na řečnickovu stranu a zdůvodnit, ospravedlnit nebo vyvrátit určitý názor, vyvolat, nebo naopak odmítnout určitý způsob jednání. Obsahem těchto řečí, k nimž patří také rozsáhlejší projevy povahy reklamní a propagační, jsou určitá tvrzení, na jejichž podporu řečník uvádí důvody a vysvětlení (argumenty) povahy racionální i emocionální. Mnohé z těchto žánrů obsahují otevřenou nebo skrytou polemiku s názory, jejichž argumentaci řečník předjímá a staví proti nim své názory vlastní (Kraus, 2004, str. 123). Mluvíme-li o kázání jako řečnickém útvaru, je zřejmé, že je kázání veřejným, oficiálním projevem, který by měl tuto skutečnost zohledňovat. Jedná se o styl kontaktní a adresný, což dokládá i naše analýza kázání.

Jazyk kázání je specifický po obsahové i formální stránce. Podstatou jazyka kázání je jeho komunikativní funkce. Ačkoli patří kázání do rétorických útvarů monologických, není možné, aby se kázání monologem stalo. Monologem ve smyslu předání obsahu kázání bez osobní angažovanosti kazatele a zájmu o to, aby bylo mluvenému slovu porozuměno a aby na něj posluchači reagovali.

Specifické je svým obsahem kázání proto, že je to do jisté míry řeč odborná, může být naplněna pojmy z teologické i biblické terminologie. Zároveň by měla být přístupná i posluchačům, jejichž vědomosti a zkušenosti s vírou nedosahují takové úrovně jako

vědomosti, vzdělání a zkušenosti kazatele. Běžné kázání většinou počítá s posluchači znalými a zběhlými v oblastech, kterých se kázání týká. Nastávají ovšem chvíle, kdy kazatel vystupuje před posluchače duchovním světem zcela nedotčené. Pak má velmi těžký úkol tuto obsahově náročnou, rozumem často neuchopitelnou oblast života předat způsobem srozumitelným a pochopitelným. Musí být schopen ustoupit od svých zažitých, bezpečných pojmů a frází a vykreslit duchovní skutečnost tak, aby posluchač rozuměl a chápal. K tomu, aby zpřístupnil svým posluchačům to, co přináší, má kazatel množství různých jazykových prostředků. Jazyk kázání je jazyk mluveného, nikoli psaného projevu. Proto je pro něj typická nepřetržitost, plynulost a nezadržitelnost v čase, dialogičnost (tj. nutná přítomnost adresáta umožňující oboustranné navazování přímých kontaktů mezi producentem a příjemcem), zakotvenost mluvené komunikace v konkrétní situaci. Kázání je sice projev mluvený, ale připravený. Proto by se měl od nepřipraveného, spontánního mluveného projevu odlišovat a v některých jevech přibližovat jazyku psanému. Zvláště tehdy, když má kazatel kázání napsané doslova a částečně je také čte.

3 Praktická část

3.1 Prostředí

Praktická (a ta podstatnější) část naší diplomové práce se zaměřuje na jazykové prostředky v kázáních sedmi kazatelů Evangelické církve metodistické v ČR. Jazyková analýza vychází z nahrávek těchto kázání. Od každého kazatele bylo k dispozici vždy pět kázání, v jednom případě pouze tři. Celkem tedy tvoří zkoumaný materiál 33 kázání od sedmi kazatelů, z toho jedné kazatelky (označuji K 1 – K 7). Obvyklá délka jednoho kázání se pohybovala od 20 do 25 minut (včetně čtení biblického oddílu ke kázání). Nahrávky kázání spadají do let 2006 a 2007, výjimečně do roku 2004 nebo 2005, tři kázání jsou ze začátku roku 2008. Tematicky byla kázání vybrána zcela náhodně. Biblické texty byly různé a ani jednou se nesetkala dvě shodná témata nebo dva stejné výchozí biblické oddíly.

3.1.1 Charakteristika kazatelů

Při charakteristice kazatelů a prostředí, ve kterém káží, jsme vycházeli z krátkého dotazníku (viz příloha), který mi kazatelé laskavě vyplnili. Závěrečná část každé charakteristiky *Funkce kázání* je přesná citace odpovědi z dotazníku. Doplňující otázka k této části dotazníku zněla *Co chci svým kázáním v posluchačích vypůsobit*.³

3.1.1.1 K 1

Jednou z charakteristik, kterými se od sebe kazatelé liší, je místo jejich působnosti. Jako venkovského kazatele uvádíme pouze jednoho, který působí v malých městech, kam dojíždějí i posluchači z okolních vesnic. Jejich charakter přesto neodpovídá zcela běžné představě o venkovském obyvatelstvu. Jejich průměrné dosažené vzdělání bylo označeno jako SŠ – VŠ. Dalším specifikem uváděné farnosti je, že je tvořena několika sbory. Skupina 80 posluchačů je tedy poměrně různorodá. Věk posluchačů se pohybuje od nejtělejšího věku do 80 let s tím, že jednu zvláštní skupinu tvoří bulharští reemigranti, kteří

³ Sloveso *vypůsobit* necháváme v textu práce přesto, že nepatří do slovníku spisovné češtiny, a to z několika důvodů: 1) bylo použito v dotazníku (viz příloha) v otázce, na kterou kazatelé odpovídali; jejich odpovědi na tuto formulaci otázky navazují; 2) sloveso bylo použito bezděčně, aniž bychom si uvědomili, že se jedná o pojem specificky křesťanský; 3) až zpětné zkoumání ukázalo, že sloveso *vypůsobit* nalezneme dvakrát v dokončovaném studijním překladu Bible (KMS), v parafrázovaném překladu Bible *3pé* od Karla Řežábka (citováno v kázání K 2-3) a ve vyhledávacích na internetu z 99 % v textech s duchovní (křesťanskou) tematikou. Lexikální význam slovesa není přesně definován. Pokud není synonymem pro *způsobit*, pak nejčastěji znamená *vyvolat (reakci, která vede k činům)*.

se většinou vrátili do ČR na konci 40. let minulého století. Tuto skupinu doplňují další členové, takže výsledný průměrný „křesťanský věk“ se pohybuje kolem 15 let.

Kazatel uvěřil až v dospělém věku, a to vlivem kamarádů, které měl v církvi. Ve svých 45 letech působí jako kazatel 5,5 roku, s čímž souvisí i pozdější doplňování teologického vzdělání (Bc.).

Funkce kázání:

- 1) „ukazovat Krista“;
- 2) „přivádět k samostatnosti života s Kristem“;
- 3) „růst učednictví“.

3.1.1.2 K 2

Nejstarší z analyzovaných kazatelů (60 let) slouží jako kazatel již třináct let. Je vysokoškolsky vzdělaný, ale teologické vzdělání si doplňoval později, a to formou dálkového církevního studia (KSK A). Pozdější teologické vzdělání, ani pozdější vstup do služby kazatele neznamena, že by kazatel přišel k víře až v dospělosti. Vyrůstal ve věřící rodině, byl k víře veden od dětství a sám se pro Krista vědomě rozhodl ve svých 15 letech. Nyní působí v krajském městě, kde se jeho posluchači scházejí v moderním kostele, vybudovaném asi před deseti lety. Velikost sálu i jeho akustika nedovoluje řečníkovi mluvit bez mikrofonu. Počet posluchačů se pohybuje od 50 do 65 ve věku od 30 do 75 let. Jak sám kazatel popisuje, káže skupině, jejíž „dost intelektuální většina je v produktivním věku (30 – 45 let)“, v níž je „hodně dětí, které ale na kázání odcházejí do besídky, málo starých“. Posluchači jsou středoškolsky nebo vysokoškolsky vzdělaní, ekonomicky na podobné úrovni, v dobrém sociálním postavení, schopní. Protože je ve sboru hodně rodin s dětmi, zvláštní skupinku mezi nimi tvoří pracující matky od dvou až tří dětí. Průměrný „křesťanský věk“ je asi 15 – 18 let, jen málo členů je čerstvě obrácených.

Funkce kázání:

- 1) „provokovat otázkami“;
- 2) „předkládat pravdy“;
- 3) „neobcházet základní evangelium, protože lidé čtou kázání také na webu a kazatel neví, kdo to je“;
- 4) „vést lidi, lidé přemýšleli a řešili věci s Bohem“.

3.1.1.3 K 3

Jediná žena kazatelka, jejíž kázání byla analyzována, vystudovala teologickou fakultu. Jako kazatelka působí již 35 let. K víře byla vedena od dětství, protože vyrůstala ve věřící rodině.

Analyzovaná kázání byla pronášena k posluchačům z velkoměsta, v poměrně velké modlitebně a na mikrofon. Průměrná účast posluchačů je 50, ve věku 20 – 80 let, přičemž průměrný věk je spíše vyšší než nižší. Je to skupina ekonomicky zajištěných posluchačů se středoškolským a vysokoškolským vzděláním, která má s křesťanstvím velmi dlouhé zkušenosti. V průměru jsou posluchači věřícími asi 30 let.

Funkce kázání:

- 1) „formace“;
- 2) „povzbuzení“.

3.1.1.4 K 4

31letý kazatel byl vychováván ve věřícím prostředí, vystudoval teologickou fakultu a svou službu zastává nyní pět let. Káže lidem z menšího města, ve velké modlitebně a na mikrofon. Posluchačů je asi 30, poměrně mladých (průměrný věk asi 30 let), ze střední vrstvy, opět středoškolsky nebo vysokoškolsky vzdělaných. Nižší průměrný věk způsobuje, že také posluchači se ke křesťanství hlásí kratší dobu, v průměru asi 10 let.

Funkce kázání:

- 1) „následování Krista“.

3.1.1.5 K 5

Zajímavé srovnání se nabízí u tohoto kazatele, jehož analyzovaná kázání jsou z doby, kdy přechodně působil ve stejném sboru jako kazatelka K3. Skupina posluchačů je tedy zcela stejná (kázání pochází z nedávné doby roku 2004), liší se jen osoba kazatele a záměr, s nímž kázání připravuje a přednáší. Také tento, nyní padesátiletý, kazatel vyrůstal v křesťanské rodině, byl tedy vychováván v duchu křesťanství. K víře mu ale pomohly ještě „evangelikální církve a Boží milost“, jak sám uvádí. Jako kazatel (nejen v metodistické církvi) působí 20 let.

Funkce kázání:

- 1) „přivést k víře“;

- 2) „budovat víru a službu“;
- 3) „budovat sbor (církve)“.

3.1.1.6 K 6

Kazateli největšího sboru je 42 let. Vyrůstal v křesťanské rodině. K osobnímu rozhodnutí pro víru, které musel učinit stejně jako všichni, kdo vyrůstají v křesťanských rodinách, došel až po jednom konkrétním oslovení na bohoslužbách. Vystudoval teologickou fakultu a jako kazatel nyní slouží 12 let.

Prostředí, ve kterém působí, se od ostatních liší dvěma faktory. Jednak kostel, ve kterém se členové sboru schází, je velký a posluchačů se schází pravidelně 120 – 140, jednak je to nedávno renovovaná budova, takže slovy kazatele je to prostředí „moderní, esteticky pěkné“. Hlavní rozdíl oproti ostatním skupinám je již zmiňované množství posluchačů, kteří na bohoslužby přicházejí. Do této skupiny patří také zvláštní skupina lidí z *Teen Challenge*, což je organizace pomáhající drogově závislým lidem zbavit se závislosti. Klienti, kteří se zapojí do programu v rámci střediska *Teen Challenge* fungujícího pod hlavičkou Diakonie ECM, jsou v rámci programu pravidelnými účastníky bohoslužeb. Leckteří z nich po osobním rozhodnutí pro život s Kristem a po úspěšném ukončení léčby zůstávají zapojeni do společenství sboru a stávají se jeho součástí. Průměrné dosažené vzdělání posluchačů je středoškolské a průměrná doba od obrácení⁴ se pohybuje od 8 do 15 let.

Funkce kázání:

- 1) „vypůsobit víru, odvahu věřit Bohu a odvahu žít život v přesahu“.

3.1.1.7 K 7

43letý středoškolsky vzdělaný muž je ve službě kazatele již 20 let. Teologické vzdělání absolvoval v rámci církevního kurzu KSK A. K víře byl veden od dětství, protože vyrůstal ve věřící („farářské“) rodině.

---

⁴ Z řec. *metanoia* – obrácení k Bohu; v katolickém prostředí se používá pojem *konverze*, který znamená buď konverzi ke katolické církvi, nebo konverzi ve smyslu uvěření, na jehož základě vstupuje věřící do katolické církve. Tedy se *konverze* vztahuje spíše k církvi jako instituci, nikoli k víře jako vztahu k Bohu. To by muselo být doslovně uvedeno *konverze k Bohu*. V protestantském prostředí je pojem *obrácení* termínem pro uvěření evangelium, přijetí existence Boha, Ježíše i Ducha svatého a rozhodnutí se pro křesťanský život. *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost* sice uvádí význam konverze jen jako obrácení na jinou víru, *Slovník spisovného jazyka českého* ovšem rozebírá heslo detailněji a přitom podobně jako my vztahuje pojem konverze ke katolické církvi: „*konverze – změna náboženského vyznání, přestup k jiné víře (zpravidla katolické)*“.

Společenství, které naslouchá jeho kázáním, tvoří lidé z krajského města, kteří se schází v modlitebně, jejíž kapacita momentálně množství posluchačů nestačí, proto došlo k zavedení druhých nedělních bohoslužeb. Počet posluchačů je asi 65, zastoupeny jsou všechny generace, ale převažují mladé rodiny s dětmi. Vzdělání posluchačů je převážně vysokoškolské, ke křesťanství se členové hlásí v průměru 15 let.

Funkce kázání:

- 1) „zprostředkovat Boží slovo, které vyvolá v posluchačích odezvu“;
- 2) „způsobit v posluchačích větší touhu po sebevydání, po společenství s Bohem, po nesení hojnějšího ovoce, zapálení Boží láskou, po proměně do podoby Pána Ježíše Krista, silném vědomí sounáležitosti s Božím lidem a poznání svého místa ve službě“.

3.1.2 Posluchači

Protože je v metodistických sborech zvykem, že děti zůstávají s dospělými jen na začátek bohoslužby (modlitby, čtení z Písma, zpěv) a pak odcházejí do své nedělní školy (besídky), stávají se hlavními posluchači kázání dospělí a mládež. Nejedná-li se o zvláštní bohoslužbu, která je určena celým rodinám a je orientovaná především na děti nebo dokonce samotnými dětmi připravovaná, je jasné, že obsah i forma kázání může být přizpůsobena náročnějším, a především chápavějším posluchačům, kteří již mají ve většině případů s křesťanstvím několikaletou (nebo také mnohaletou) zkušenost. Z toho také vyplývá, že kazatel může při kázání využívat předchozích zkušeností svých posluchačů ve věcech víry, ale může také spoléhat na jejich znalost Písma, orientaci v základních teologických otázkách a také v oblasti křesťansko-společenského dění na úrovni města, země i metodistické církve ve světě. Stejně tak může kazatel využít ekumenického povědomí svých posluchačů.

Ačkoli má každý sbor své specifické rysy, můžeme říct, že věřící, ke kterým kazatelé promlouvají, jsou většinou obyvatelé měst, příslušníci střední vrstvy, středoškolsky nebo vysokoškolsky vzdělaní, případně ještě studující. Převahu starší generace bychom našli ve třech ze sedmi sborů, jejichž návštěvníkům byla analyzovaná kázání určena. Také kazatelé jsou kromě jednoho případu vysokoškolsky vzdělaní a až na jednu výjimku je toto vysokoškolské studium teologické.

Ve všech případech také kazatelé mluvili k posluchačům, které znají, a to osobně. Nejedná se tedy o anonymní skupinu. Je to jeho sbor, lidé, se kterými se setkává i mimo nedělní

bohoslužby, se kterými spolupracuje, se kterými se přátelí, které vede nebo kterým pomáhá v jejich životních situacích, lidé, za které má před církví a především před Bohem zodpovědnost.

Počet posluchačů nedělních kázání je různý, pohybuje se na stupnici 20 – 60/70 (120), podle velikosti sboru.

Poměrně překvapivým zjištěním byla skutečnost, že čtyři ze sedmi kazatelů mají svá kázání předem doslova napsaná. Jsou to tedy kázání místy čtená, byť je patrná snaha řečníků mluvit co nejpřirozeněji, a kdykoli je to možné přeformulovávat a doplňovat psaný text a činit jej co nejbližším volně mluvené podobě. V takovém případě se samozřejmě ztrácí možnost posoudit improvizální jazykové dovednosti a schopnosti kazatele. Neformální prostředí metodistických bohoslužeb nabízí kazateli možnost kdykoli odbočit od připraveného textu, vložit poznámku nebo postřeh, aktualizaci nebo třeba komentář něčeho, co se děje mezi posluchači. „...*abychom pokročili snad trošku dál, tak – prosím vás nedívejte se tam, nebo budeme muset zatáhnout rolety; to je Robert Jícha – tak bychom pokročili dál, chci s váma sdílet tu skutečnost, že...*“ (K 2-2, ř. 997).

Podobně kazatel reaguje, když si uvědomí, že to, co si při přípravě kázání naformuloval, zní najednou z kazatelny zcela jinak. Pak má kdykoli možnost vložit doplňující nebo vysvětlující věty, kterými posluchačům ozřejmí, jak svá slova myslel nebo naopak nemyslel: „...*eee doufám, že to není, ted'kon si uvědomuju, že bych nechtěl nějakým způsobem tlačit, ale eee bud'me v tý službě tak, jak je silnej ten pramen, aby měl možnost odtýkat. rozumíte, já nemyslím ted'kon, že bysme měli vyčerpát všechnu tu vodu z toho pramene, kerý máme v srdci a čekat a budem dlouho čekat, než se to zase zaplní žejo. je to jako v tý studni, když to vyčerpáte moc rychle, tak čekáte třeba několik dní, než se to zase zaplní. ale když eee nečerpáte tu vodu z tý studně, tak ten pramen tam prostě nepřitejká a ta voda se tam kazí*“ (K 4-1, ř. 2645). U většiny mluvčích je v takovém případě zřetelné, kdy se drží napsaného textu a kdy začnou vlastními slovy připravený text doplňovat. Kromě změněné dikce se v projevu vzápětí objeví slova nespisovná i vatová (*ten, ta, to, prostě, eee* apod.), výpověď, a zvlášť návaznost vedlejších vět, se uvolní a znejasní. Vnímavý posluchač velmi brzy rozpozná změněný styl kázání. A skoro paradoxně jej taková změna, byť stylisticky na nižší úrovni, upoutá a probudí jeho pozornost, pokud náhodou upadala.

3.2 Jak kazatelé vytvářejí věty aneb prostředky syntaktické

3.2.1 Text

Texty jsou základní útvary, jimiž se realizuje lidská komunikace, sdělování informací. Při zkoumání stavby textu je možné postupovat od částí k celku, stejně jako od celku k částem. Texty můžeme v přirozeném jazyce charakterizovat prostřednictvím různých rysů, které určují jejich textualitu. K nim se počítají situativnost, intertextovost, intencionálnost, akceptabilita, informativnost a koherence, případně koheze textu (PMČ, 2003, str. 652). Podle typu textu jsou některé rysy výraznější, jiné ustupují do pozadí.

3.2.1.1 Akceptabilita textu

Akceptabilita textu je soubor všech prostředků, které mluvčí užívá k tomu, aby byla jeho výpověď přiměřeně uspořádaná, informativní a pochopitelná. Aby byla komunikace úspěšná, musí mluvčí počítat s konkrétním adresátem. Protože prostředků, které ovlivňují akceptabilitu čili přijatelnost textu, je mnoho, zmíníme se v následující analýze jen o některých.

3.2.1.1.1 Prostředky kontaktní

3.2.1.1.1.1 Oslovení posluchačů

Oslovení posluchačů je znamením začátku promluvy, navazuje kontakt s posluchači, zaujímá jejich pozornost. Opakované oslovení v průběhu projevu jednak oživí zájem posluchačů, jednak může být prostředkem ke členění tématu. Je signálem, že bude následovat nové téma, nová myšlenka.

Počáteční oslovení v analyzovaných kázáních se děje různým, u jednotlivých kazatelů spíše ustáleným způsobem. V případě zkoumání oslovení na počátku promluvy bylo množství analyzovaného materiálu malé. Abychom došli k obecnějšímu závěru, bylo by potřeba mít u jednotlivých mluvčích několikanásobně větší množství úvodů. V několika případech se také stalo, že nahrávání bylo spuštěno až poté, kdy začal kazatel kázat. Můžeme tedy jen odhadovat, že kázání zahájil běžným způsobem.

Ve výsledku jsme z 33 kázání získali 15 různých oslovení na začátku kázání. Desetkrát obsahovalo oslovení výraz, který bychom na začátku kázání očekávali nejvíce, a to *bratři a sestry* nebo *sestry a bratři*. V pěti případech bylo použito ve spojení s dalším oslovením: *bratři a sestry, přátelé; bratři a sestry, milí sourozenci; milí přátelé, bratři a sestry*. Dvakrát kazatel oslovuje své posluchače jen pozdravem dobrého rána, třikrát jim říká *milí*

přátelé. Jednou začíná mluvčí kázání modlitbou, což ale není oslovení posluchačů, nýbrž Boha. Ve všech ostatních případech se kazatelé přímému oslovení posluchačů na začátku kázání vyhýbají. To je dáno tím, že před zahájením vlastního kázání je velmi často čten biblický text. Ten čte většinou kazatel sám. Někdy je tento text součástí předchozí liturgie, ale i v takovém případě většinou kazatel přečte před kázáním alespoň úryvek, ze kterého bude vycházet. Tak se stane biblický text vlastním úvodem kázání a vhodné místo na oslovení posluchačů odpadne. Před čtením biblického textu kazatel uvádí, jaký text bude číst, pro oslovení posluchačů tak opět není vhodný prostor. Po přečtení textu na něj kazatel většinou volně navazuje, i když u dvou kazatelů nalezneme oslovení právě i po přečtení biblického textu. U jednoho z nich je toto oslovení pravidlem. Pokud kazatel po přečtení biblického textu své posluchače neoslovuje, je to proto, že oslovení posluchačů jako uvedení nového tématu nebo nového začátku není nutné. Novým tématem nebo otevřením nového tématu se stává biblický text. Po jeho přečtení už není potřeba znovu posluchače oslovovat a upoutávat jejich pozornost, protože většina z nich stejně čeká, co přijde, a oslovení by bylo skoro rušivým prvkem. Vynechání oslovení před kázáním je možná způsobeno také snahou kazatele neoddělovat kázání od ostatních částí bohoslužby. V žádném případě ale nelze u takového množství oslovení objevit pravidelnost. Vynechání oslovení v úvodu kázání může být také proto, že kazatel takové oslovení zakomponuje na samý začátek bohoslužby, jíž je kázání součástí. Není tedy zcela nutné oslovovat opakovaně.

já sem si dal nadpis k tomu kázání: představ si, žes na cestě k soudu. (K 2-3, ř. 1207)

tak já začnu číst dnešní oddíl. (K 1-1, ř. 4)

a hned se pustíme do Božího slova. (K 1-5, ř. 661)

věřim, že jste postřehli, o čem dneska budeme hovořit. (K 3-3, ř. 2032)

já vám také přeju dobré ráno a můžete si hned otevřít svoje Bible. přečtu, přečtu z Janova evangelia z 10. kapitoly. Jan 10. kapitola od 11. do 18. verše. ... tolik Pán Ježíš říká a teď se zeptám já vás. (K 1-4, ř. 523)

Možná bychom očekávali, že nedostatečné oslovení na začátku kázání bude napraveno oslovením v průběhu kázání. Je zajímavé, že se mu znovu většina kazatelů vyhýbá. Zda je to úmysl nebo zvyk, není zcela jasné. Jen jediný ze zkoumaných kazatelů používá oslovení *přátelé*, někdy také *bratři a sestry* pravidelně v průběhu kázání. Většinou dvakrát až třikrát během dvacetiminutové promluvy. Intonace prozrazuje, že oslovení posluchačů zasazuje

na místa, která chce zdůraznit, kde chce posluchače „vtáhnout“ do textu a přivést je k vnitřní osobní angažovanosti.

jenže, přátelé, líbit se lidem, to je vlastně líbit se sobě, protože ocenění od lidí je pro nás. (K 2-1, ř. 884)

Kristovo tělo, přátelé, není statické. (K 2-2, ř. 1118)

přátelé, organizační řád, organizační opatření, tradice, to nás nezachrání. (K 2-2, ř. 1160)

bratři a sestry, dneska nejde o to, že bychom si měli říct „měli bychom.“ (K 2-4, ř. 1429)

ale, přátelé, modlitba není odřikávání náboženských frází a já věřím, pokud se modlíme nějakou liturgickou modlitbu, na který jsme se nějak shodli, že to nemusí být odřikávání náboženských frází. (K 2-5, ř. 1489)

vždyť, milí přátelé, říká Pavel církvi, vždyť Bůh se dává poznat světu právě skrze vás. (K 3-2, ř. 1935)

Specificky využili kazatelé několikrát oslovení při konkrétní výzvě, většinou na závěr celého kázání nebo alespoň na závěr myšlenkového celku.

a tak zvlášť tento oddíl je pro nás takovou velikou výzvou, sestry a bratři. (K 3-2, ř. 1891)

a tak, bratři a sestry, kéž ničím nezhášíme Ducha svatého v nás, žádným hříchem nebo poskvrnou, která se nás tak snadno přichytí. (K 4-2, ř. 2823)

Jak již bylo řečeno, oslovení je nejen prostředek počátečního navázání kontaktu, ale také je lze využít k přerušení nebo zpomalení promluvy, ke zdůraznění myšlenky, upozornění nebo jen k obnovení kontaktu s posluchači. Z analyzovaných textů vidíme, že kazatelé tento prostředek užívají ve velmi omezené míře.

3.2.1.1.1.2 Užívání 2. osoby plurálu

Také užívání 2. osoby množného čísla je dobrým prostředkem k udržování osobního kontaktu s posluchači, k udržování pozornosti a k adresnému zaměření promluvy na posluchače. Osobní zájmeno vy vyvolává pocit ztotožnění posluchače s obsahem promluvy. Probouzí vědomí, že to, o čem kazatel mluví, se posluchače týká, a to zcela osobně. Je rozdíl, řekne-li kazatel: „Křesťan si musí dávat pozor, jak se vyjadřuje o ostatních.“ Nebo: „Musíte si dávat pozor, jak se vyjadřujete o ostatních.“

Je pravda, že se v kázáních současných metodistických kazatelů příliš často nesetkáme s případy, ve kterých kazatel přímo nabádá své posluchače k tomu, aby něco činili nebo

nečinili. Chce-li kazatel své posluchače nabádat, použije většinou zájmeno *my*. Sám se tak postaví do stejné pozice jako ti, kdo ho poslouchají. Z analyzovaných kázáních jsme zjistili, a bylo nám to také potvrzeno, že když kazatel vyslovuje radu do života ve 2. osobě plurálu, přeformuluje ji do 1. osoby plurálu. Nebo alespoň dodá, že totéž platí i pro něj osobně.

„prosím, myslete na to nebo myslíme na to, že Duch svatý neposuzuje lidi podle lidských měřítek.“ (K 6-1, ř. 4309)

Na jednu stranu kazatel používáním osobního zájmena *my* ukazuje posluchačům, že je na tom stejně jako oni, že Boží slovo platí stejně pro něj jako pro ně. Na druhou stranu je použití 1. osoby plurálu intenzivnějším zapojením posluchače do děje, jasnějším a výraznějším ztotožněním s pronášenými slovy než při použití zájmena *vy*. Kromě toho všeho dřívější hlasatelé a kazatelé Božího slova – starozákonní proroci, novozákonní apoštolé a samozřejmě i sám Ježíš – používali oslovení *vy* ve většině případů. Ale to, co si mohli dovolit proroci, apoštolové nebo Ježíš, si nemohou nebo spíš nechtějí dovolit dnešní kazatelé. Právě proto, že i když jsou povoláni Bohem do služby, neprohlašují se za proroky. Ne že by se tomu bránili, ale jak řekl jeden kazatel: „To by mi muselo být v tu chvíli dáno.“ V opačném případě se kazatelé nebojí nechat sami oslovit kázáním stejně jako jejich posluchači.

Pokud kazatelé použijí 2. osobu plurálu, pak ji použijí v jednom z následujících významů.

a) Řečnická otázka

a víte, co to znamená? (K 7-1, ř. 5087)

chcete nějaké příklady i z církve? (K 2-1, ř. 820)

b) Výzva k myšlenkové aktivitě

to je v kraličtině, v kraličtině je to přeložené dobře, doslova, ale jako můžete si pod tím představit různé věci. (K 1-1, ř. 75)

tak to činil Ježíš, vzpomeňte si, že vykládá Boží zákon. (K 6-1, ř. 4299)

c) Odvolávání se na známé skutečnosti

milí přátelé, určitě víte, že voda hraje eee nejdůležitější roli eee v každé funkci lidského těla. (K 4-1, ř. 2532)

ale to bylo na začátku, že jo, znáte, znáte i potom z dalších, že vždycky když se přišlo na hostinu a i ti hosté byli vykoupání, tak si aspoň umyli nohy, protože ty cesty byly prašné. (K 1-1, ř. 116)

d) Dovolávání se souhlasu

*takže snad mi **dáte za pravdu**, že duchovní zralost se nepozná podle toho, jak vysoko člověk v pozemské církvi sedí. (K 4-2, ř. 2701)*

*a **uznejte**, tahle rovnováha je velice jemná a delikátní věc. (K 2-1, ř. 872)*

e) Otázka na porozumění

***rozumíte**, já nemyslím teďkon, že bysme měli vyčerpát všechnu tu vodu z toho pramene, kerý máme v srdci, a čekat a budem dlouho čekat, než se to zase zaplní žejo. (K 4-1, ř. 2647)*

***asi víte**, co tím chci vyjádřit. (K 6-1, ř. 4338)*

f) Podsouvání postoje, názoru

*a **jistě se ptáte**, co tedy máme dělat? (K 2-1, ř. 864)*

Chtějí-li kazatelé na své posluchače apelovat, nepoužívají 2. osobu plurálu, ale 2. osobu singuláru, která je mnohem intimnější, důvěrnější a osobnější. Ačkoli se při oslovení 2. osobou singuláru kazatelé sami jako adresáti výzvy vyjímají, není to tak nápadné jako při použití 2. osoby plurálu. Proto asi kazatelé daný způsob oslovení používají, aniž by se obávali nařčení z poučování.

3.2.1.1.3 Užívání 2. osoby singuláru

Užívání druhé osoby singuláru, tedy tykání, je vyjádřením důvěrného vztahu mezi mluvčím a adresátem. Oslovuje-li mluvčí více adresátů, kterým tyká, pak použije 2. osobu plurálu. V případech, které se objevují v kázáních, je ale použita 2. osoba singuláru, ačkoli kazatel oslovuje více posluchačů. Podobně jako při používání 2. osoby plurálu udržuje i singulárový tvar osobní kontakt s posluchači (posluchačem), vyvolává pocit ztotožnění a vědomí, že se mluvené slovo posluchače osobně dotýká. Použití singulárového tvaru je velmi adresné a apelativní. To je pravděpodobně důvod, proč někteří kazatelé přecházejí v určitých pasážích své promluvy k tykání. V takovou chvíli posluchač ví, že kazatel mluví ke konkrétním jednotlivcům, kteří chtějí slyšet konkrétní kázání, použitelné v jejich životě.

***zkus se podívat na toho, kdo sedí vedle tebe**, a říct mu to: jsi pro mě Boží dar. (K 5-1, ř. 3559)*

nejenom v dnešním oddílu, ale Ježíšovo slovo nás stává před výběr. můžeš věci osobní zbožnosti dělat tak, že budeš mít svou odměnu, rozuměj, od lidí. ale pak už nebudeš moct mít odměnu od Boha. nemůžeš mít obojí. (K 2-1, ř. 912)

Užití 2. osoby singuláru nevyjadřuje pouze zesílený apel. Kazatel v takovou chvíli přenáší obsah kázání do posluchačovy osobní roviny. Důraz je tak kladen nejen na naléhavost a závažnost obsahu obecně, ale na souvislost a blízkost obsahu a posluchače. To potvrdil i jeden kazatel, který na otázku, jestli své posluchače takto oslovuje, odpověděl: „Tykám. Nemám to rád, ale dělám to – někdy. Cíleně většinou na závěr, když je nějaká pobídka, výzva, povzbuzení. Lidé nastraží uši a mají možnost si třeba poprvé za celé kázání uvědomit, že se to taky mohlo týkat jich samotných, ne jen souseda“ (Viktor Glier, kazatel Církve bratrské).

Porovnáním několika desítek výskytů používání 2. osoby singuláru v kázáních jsme došli k těmto závěrům:

1) Někteří kazatelé své posluchače nikdy neosloví 2. osobou singuláru. Z citovaných kazatelů jsou to dva (konkrétně K 1 a K 7). Z toho vyplývá, že ve většině ze zbývajících 25 kázání se s tímto jevem setkáme alespoň jednou.

2) Kazatelé, kteří k používání 2. osoby singuláru inklinují, většinou čekají na nějaký „spouštěč“, který pak odstartuje celou pasáž formulovanou v 2. osobě singuláru. Ti, kteří k používání 2. osoby singuláru neinklinují, se většinou po jedné nebo dvou větách vrátí zpět k používání plurálu – ať už 1. nebo 2. osoby. Zmíněné „spouštěče“, které odstartují oslovování jedince, jsou tři. Výzva, otázka a citace Ježíšových (Božích) slov.

3.2.1.1.1.3.1 Výzva

Rada nebo výzva je často umístěna na samý závěr kázání. Je to logické, protože celé kázání většinou k výzvě, povzbuzení, radě, napomenutí nebo jinému aplikačnímu závěru směřuje. Proto se mnoho delších pasáží s používáním 2. osoby singuláru nachází právě na konci kázání nebo alespoň delšího myšlenkového útvaru, který je výzvou zakončen. Někdy mluvčí svá slova uvede poznámkou, že bude výzva následovat:

a tak slyšíme dneska takovou výzvu. jako Ježíšův učedník jsi povolán sloužit Pánu věrně, svatě. ne jako zesvětlý služebník, ne jako ten, který to svoje já vyzvedává a chce ho naplnit za každou cenu. ty jsi na té Boží straně. Ježíš tě postavil na tu Boží stranu. a jsi povolán i k tomu, abys byl služebníkem k užitku těch, kteří stojí na té Boží straně, které ti Bůh dal, i ti, kteří třeba na té Boží straně nestojí. (K 3-1, ř. 1753)

taková výzva očisti svůj vztah k Otci od všech nánosů a objev úplně nově, že v Kristu a jenom v Kristu můžeš předstoupit k Bohu Otci. (K 3-2, ř. 1892)

Jindy kazatel jen použije imperativu, ze kterého posluchač pochopí, že se jedná o výzvu, která je směřována konkrétně a výhradně jemu.

dej jim ty pít z té vody, kterou ti dává Bůh, protože tento pramen nikdy nevysychá. ba dokonce to funguje tak, že pokud dáváš z tohoto pramene dál, ten eee ten pramen se dále zaplňuje, když nedáváš z toho pramene, tak ta voda přestane odtýkat, tvůj pramen vody živé přestane být dostatečně silný. neuživí tebe, natož- natožpak ty druhé. (K 4-1, ř. 2628)

a já dodávám: „prostě se modli. modli se tak, jak víš, že to je nejlepší, ale modli se.“ (K 2-5, ř. 1576)

3.2.1.1.1.3.2 Otázka

Stejně jako výzva je i otázka formou promluvy, kterou kazatel směřuje přímo na svého posluchače. Otázkou nejen oživuje své kázání, ale především vtahuje posluchače do děje a ptá se ho, zda chápe, že se ho to týká také osobně. Jestliže kazatel pronese v kázání jednu otázku, je nanejvýš pravděpodobné, že vzápětí budou následovat další. U výzev i u otázek je trend kumulace a gradace velmi silný. Zvláště u připojování otázek se zdá, že je kazatel nemůže přestat pokládat.

dnes vidíme, že modlitba nás může velice znesvěcovat. přitahuje tvou vlastní pozornost tvoje modlitba byt' jen pro tebe samotného víc než Bůh sám? je to tedy špatně. zabýváš se myšlenkou, zdali se dost modlíš, když je to třeba 15 minut denně? obdivuješ, že se někdo modlí lépe než ty? chceš svými modlitbami budit zdání, jak jsi zbožný? modlíš se spíš pro uši posluchačů než pro Boha? máš přesvědčení, že Bohu patří jenom nádherná modlitba? tak to je vždycky špatně. ale mohou tu být takové ty dětské nemoci růstu. a víš, kdy je to dobře? když se celou bytostí zaměříš na Boha a na své okolí zapomeneš v tom smyslu, že na něj chceš nějak lidsky zapůsobit. a v tom můžeme vidět i ten obraz té komory bez oken, kde jsou dveře na zavoru. (K 2-1, ř. 936)

takže nakonec taková otázka pro nás: ke komu posílá Bůh nás? ke komu posílá tebe Bůh? ke komu posílá mě Bůh? kdo je ten tvůj a můj Kornélius? ke komu chce Bůh mluvit? ke komu chce, abys přinesl tu jeho zprávu? přemýšlej o tom. je to tvoje poslání, které ti Bůh dává. amen. (K 6-1, ř. 4360)

a nějak tušíme, že to patří dohromady, že to nejde jedno bez druhého. a teď jaký je cíl, toho tvého směřování? jaký je cíl tvého života? moderně – jakou máš vizi pro svůj život? je tvým cílem nebe a do té doby služba Božímu království? nebo něco menšího? (K 5-2, ř. 3645)

Výzva i otázka jsou formami promluvy, které v sobě zřetelně obsahují apel. A protože apel směřuje ke konkrétním lidem, je pochopitelné, že kazatel v takovou chvíli přejde od všeobecného *my* nebo *vy* ke konkrétnímu *ty*. Potvrzuje tak teorii německého psychologa Karla Bühlera, který přiřazuje tři mluvnické osoby ke třem základním funkcím jazyka:

Já výraz; funkce výrazová, citová, symptomatická (*Ausdrucksfunktion*);
Ty apel; funkce výzvolá (*Appellfunktion*)
On deskripce; funkce referenční, deskriptivní (*Darstellungsfunktion*)
(citováno podle Krause, 2004, str. 15).

3.2.1.1.1.3.3 Citace Ježíšových (Božích)⁵ slov

Označení třetího možného „spouštěče“ není zcela přesné. Jedná se totiž o situaci, kdy kazatel cituje nebo parafrázuje slova Pána Ježíše (Boha), nezůstane však jen u citace (parafráze), ale v duchu citovaných slov pokračuje dál. Přejde od skutečných k fiktivním Ježíšovým slovům. Rozvíjí jeho myšlenky dál. Protože citována bývají Ježíšova oslovení konkrétních lidí, jeho promluvy nebo rozhovory, bývají ony promluvy v 2. osobě singuláru nebo plurálu. Někdy však i původní výpověď v plurálové podobě vloží kazatel Ježíši do úst v podobě singulárové a v té potom také sám pokračuje. I když není v analyzovaných kázáních pro tento důvod tykání příliš mnoho dokladů, lze tento jev v praxi často sledovat.

čili právě tehdy, když Pán Ježíš říkal: když jdeš se svým protivníkem k soudu, tak po té cestě máš ještě čas.⁶ ale až tam přijdeš, víš, jak to dopadne? právě tehdy. představ si, že s někým na cestě k soudu. opravdu čekáš, že ten soudní výrok směrem k tobě zazní: „nevinen?“ opravdu nejsi nikomu nic dlužen? odkud bereš jistotu? (K 2-3, ř. 1233)

Ježíš tady ukazuje, jak to funguje s těma dveřma toho našeho srdce. o tom chci mluvit za chvíličku. a říká: já jsem tady, tady jsou dveře, tady jseš ty a tu kliku máš zevnitř nebo ty klíče máš zevnitř a je to na tobě, jestli zaslechneš a jestli otevřeš.⁷ to vostatní už je na mně. já přijdu a budu s tebou. (K 5-3, ř. 3772)

jak to myslel Ježíš? dělej to, na správném místě, a to dneska vůbec není lehké, ale netrub před sebou, zapomeň na to především ty sám.⁸ ... a Pán Ježíš říká: „zapomeň na to především ty sám. neved' si záznam. nedělej si čárku na straně zásluh. nemodli se, Bože, děkuju ti, že jsem tak dobrý. a kdybys to opravdu potřeboval slyšet, tak i když na to zapomeneš, je to zaznamenáno. víš kde? v nějakém nebeském účetnictví tak, že se to neztratí. lepším způsobem než je to vypálený na céděčku.“ (K 2-1, ř. 925)

⁵ K citování slov Boha Otce (Hospodina) většinou dochází, když se cituje ze Starého zákona. Protože v analyzovaných kázáních se častěji vyskytovalo citování slov Pána Ježíše, zůstaneme u označení citace Ježíšových slov.

⁶ Dohodni se svým protivníkem včas, dokud jsi na cestě k soudu, aby tě neodevzdal soudci a soudce žalávníkovi a byl bys uvržen do vězení. (Matouš 5,25)

⁷ Hle, stojím přede dveřmi a tluču; zaslechne-li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu a budu s ním večeřet a on se mnou. (Zjevení 3,20)

⁸ Když ty prokazuješ dobrodiní, ať neví tvá levice, co činí pravice, aby tvé dobrodiní zůstalo skryto, a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí. A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci: ti se s oblibou modlí v synagógách a na nárožích, aby byli lidem na očích; amen pravím vám, už mají svou odměnu. (Matouš 6,3-5)

Všechny tři případy, ve kterých kazatel použije singulárového tvaru 2. osoby, jsou spojeny s funkcí apelovou, s výzvou a záměrem oslovit jednotlivého posluchače přímo. Přimět ho, aby nevnímal kázání jako všeobecně platné poučky a tvrzení, ale jako sdělení, které má význam pro jeho každodenní život.

Při častém oslovování 2. osobou singuláru vzniká jedno nebezpečí. Pokud posluchač nesouhlasí s tvrzením formulovaným v 1. osobě plurálu (např. jsme hříšní), pak sice takové tvrzení pro sebe nepřijme, ale neodmítne je jako obecně platné. Někdy v budoucnu k němu třeba zaujme jiný postoj. Pokud posluchač nesouhlasí s tvrzením vyjádřeným v 2. osobě singuláru (jsi hříšný), pak je odmítne kategoricky a pravděpodobně definitivně. Především proto, že se „nesprávné tvrzení“ dotýká posluchače velmi osobně.

3.2.1.2 Intertextovost

Intertextovost/intertextualita je schopnost textů, zvláště literárních, vztahovat se k jiným textům, absorbovat je a transformovat. Její zásadní význam spočívá v tom, že umožňuje aktualizaci (oživování, zpřítomňování) veškeré „textově zafixované literárně kulturní tradice“ (Peterka, 2006, str. 49). Intertext je dán vztahem mezi textem výchozím (pretextem, prototextem) a textem navazujícím (posttextem, metatextem). Důležité je, že tento vztah může mít dvojí podobu. Jednak může být stvrzující (afirmativní), jednak naopak kontroverzní. Najdeme-li intertextovost v kázáních, pak je vztah pretextu a posttextu v převážné většině případů stvrzující. Z toho vidíme, že jiných textů využívají kazatelé především k tomu, aby potvrdili své teze, podložili nebo doložili svůj postoj a ujistili posluchače o tom, že jejich tvrzení mají své opodstatnění. Většina intertextů je záměrných a deklarovaných, tedy zřejmých. Kazatelé se nesnaží intertexty skrývat právě proto, že slouží jako potvrzení, dokreslení nebo východisko výpovědi.

3.2.1.2.1 Citace

Svým vstupem do církve souhlasí členové Evangelické církve metodistické se zněním Řádu ECM, ve kterém se píše: „Věříme, že Písmo svaté Starého a Nového zákona zjevuje Boží slovo, jak to je nutné pro naši spásu. Je třeba je přijmout s pomocí Ducha svatého jako pravidlo a směrnici víry a života. Co v něm není zjeveno nebo v něm není stanoveno, to nelze učinit článkem víry ani učít jako nutné ke spasení“ (Řád ECM, 3.2 čl. 4). Je-li Bible oficiální autoritou církve, pak lze očekávat, že se kazatelé budou Biblii zaštitřovat. Proto je také pochopitelné, že jako nejčastější zdroj citátů nebo parafrází používají kazatelé

Bibli. To ze svého výzkumu dotvrzuje i Naděžda Kvítková: „Intertextualita patří k nejvýznamnějším rysům duchovních promluv. Vyplývá především ze skutečnosti, že základní a hlavní prototext kázání představují texty biblické. Homilie jsou výklady založené na určitých pevně stanovených perikopách, a proto intertextualita je v nich objektivním textotvorným činitelem. Vedle toho kazatel při objasňování stanovených perikop a ve svých úvahách nezřídka užívá ještě četné jiné biblické citáty, jejich různé parafráze a aluze“ (Kvítková, 2005, str. 237). Autorka v citovaném článku také uvádí, že kazatelé nacházejí zdroje i v jiné duchovní literatuře, pro evangelické kazatele pak jsou příznačné texty reformátorů, například Martina Luthera. Pro metodistické kazatele a faráře však takový druh intertextuality příznačný není. Citují-li nějakou církevní autoritu, pak nejčastěji Johna Wesleyho, zakladatele metodistického hnutí v Anglii, případně některé jiné postavy z doby probuzení. Konkrétní doklad najdeme třeba v kázání, ve kterém kazatel cituje britského reformátora a kazatele Charlese Spurgeona:

jeden, nebo jeden, velkej kazatel Spurgeon ten má takovou, nebo měl příručku pro kazatele, a tam říká: „eee, více much se chytí na med než na ocet a více duší bude přivedeno do nebe člověkem, který ne- nosí nebe na své tváři, než tím, který má vzhled podsvětí.“ (K 1-1, ř. 131)

V analyzovaných kázáních se samozřejmě setkáme i s odkazy na Johna Wesleyho:

v tom dnešním oddílu, si myslím, že se především jedná, řečeno společně s tím naším duchovním otcem Johnem Wesleyem, o pokání věřících. (K 2-3, ř. 1250)

a Wesley říká, je to jeho 19. standardní kázání, že „nemůžeme směšovat znovuzrození a ospravedlnění“. a on o znovuzrození mluví jako o změně naší podstaty. (K 2-3, ř. 1254)

Poměrně často se setkáváme s odkazem na text písně, která se během předcházející části bohoslužby zpívala. Několik příkladů nalezneme i v textech analyzovaných kázání:

před chvílí sme zpívali, že každý z nás staví dům toho svého života a rozhoduje se, jak ho stavíme, jestli obstojí, až přijde ta bouře toho posledního soudu. (K 5-1, ř. 3462)

já dnes trošku jenom přidám k tomu refrénu. spasení Ježíš dá, celým světem zaznívá, pojd' a beř, kdo jen chceš, brána se ti otvírá. (K 5-3, ř. 3747)

takový člověk, znovuzrozený, je uschopněn vidět duchovní věci, začíná vnímat Boha. dneska jsme to vyjádřili v té jedné písni. vnímá Boží jednání. (K 2-3, ř. 1256)

I když nejčastějším zdrojem citací je pro kazatele Bible, intertextem se stávají i jiné zdroje. Často se jedná o odbornou literaturu, jako jsou biblické slovníky (K 2-5, ř. 1473) nebo

výkladové slovníky (K 5-1, ř. 3552) nebo parafrázované překlady Bible (K 2-3, ř. 1305; K 2-3, ř. 1305). O aktuálnosti kazatele svědčí také to, když kazatel odkazuje na internetové stránky.

inspiroval jsem se kdysi jak povědět něco o modlitbě jednoduše a civilně na stránkách www.vira.cz. tam to bylo zpracováno podle nějakého G. Paula a menovalo se to modlitba, prostředek komunikace s Bohem aneb nelhat Bohu. (K 2-5, ř. 1516)

Citace z jiných zdrojů i aluze na jiné texty než biblické jsou příjemným oživením projevu. Odkaz na zpívanou píseň je nejen dobrou aktualizací a připomenutím společné aktivity, což posluchače vtahuje do děje kázání, je to také důkaz schopnosti kazatele držet se nejen připraveného kázání, ale umět také improvizovat.

3.2.2 Výpověď

Dosud jsme se zabývali jazykovými prostředky, které jsou součástí kázání, ale zároveň přesahují jeho formální rámec. Důležitá je jejich komunikační funkce a vztah k posluchačům. Dostáváme-li se nyní ke zkoumání výpovědi, máme před sebou složku textu, bez které by kázání ani nebylo. Výpověď je věta zakotvená v konkrétní komunikační situaci. Výpovědi jsou reálně existující, smyslově vnímatelné a empiricky ověřitelné jevy (PMČ, 2003, str. 371).

3.2.2.1 Téma – réma

Téma a réma jsou části výpovědi, které nesou již známou nebo naopak novou informaci. Téma je ta část výpovědi, která je kontextově zapojená, protože obsahuje již známou informaci. Réma je kontextově nezapojené a přináší adresátovi informaci novou. Víme, že pořadí tématu a rématu v oznamovací větě může být objektivní nebo subjektivní. Při objektivním pořadí vychází nová informace ze staré nebo na ni navazuje, tedy téma předchází rématu. U objektivního pořadí předchází réma tématu.

3.2.2.1.1 Koherence textu

Koherencí rozumíme soudržnost dvou či více elementárních textových jednotek, které spolu tvoří text (PMČ, 2003, str 681). Tato soudržnost nemusí být vždy dána lexikálními nebo formálními prostředky. Někdy je dána kontextem, který mluví i adresát znáji. Bylo by asi zajímavé zjišťovat koherenci všech analyzovaných kázání, my se pokusíme k závěrům dojít na základě dvou krátkých příkladů s výrazně odlišnou mírou koherence. První příklad je z kázání kazatele, který svá kázání přednáší z doslova připraveného textu.

centrální téma našeho textu je *Boží zájem o člověka. Boží misie ve světě. o letnicích se splnil slib našeho Pána, Ježíše Krista. zvěst o Boží cestě za člověkem, evangelium Ježíše Krista neskončilo nanebevstoupením. Bůh znovu přišel jako Duch svatý a pokračuje ve svém díle. Duch svatý je stále aktivním misionářem. prochází světem a vyhledává ztracené lidi. a prochází církví a posílá Kristovy následovníky všude tam, kde je chce mít. miliony lidí byly osloveny Duchem svatým a uvěřily v Ježíše Krista. a tak tomu bude do skonání věků. Bůh bude vždycky vyhledávat ztracené, opuštěné, nešťastné, ale také spokojené, bohaté a nezávislé. prostě všechny lidi. nezáleží na tom, jaké máme postavení ve společnosti. jedna věc nás všechny spojuje, a to je hřích. všichni jsme byli otroky hříchu. Duch svatý nás přivedl ke kříži, kde hřích byl odzbrojen a přestal vládnout. a Božím plánem pro stvoření je vysvobození z moci hříchu. (K 6-1, ř. 4281)*

Uvedený text tvoří začátek jednoho kázání. Předcházel mu pouze pozdrav a čtení biblického textu, na který kazatel navazuje.

První navázání a zapojení do kontextu je uskutečněno lexikálně slovním spojením *našeho textu*. Tím kazatel odkazuje na přečtený biblický text a k tomu přidává novou informaci, réma, že hlavním tématem textu je *Boží zájem o člověka*. Tuto novou informaci znovu opakuje jinými slovy v následující větě *Boží misie ve světě*. Další věta *O letnicích se splnil slib našeho Pána, Ježíše Krista* se zdá na první pohled zcela kontextově nezapojena. Kdybychom před sebou měli biblický text, který předcházel tomuto kázání, našli bychom na jenom místě tuto větu: *když jsem k nim začal mluvit, sestoupil na ně Duch svatý, jako už na počátku sestoupil na nás* (Skutky 11,15). Letnice jsou pro obeznámeného posluchače sesláním Ducha svatého na učedníky Pána Ježíše po jeho odchodu do nebe. Letnicemi tedy kazatel anaforicky (zpětně) odkazuje na čtený biblický text. Zároveň zde dochází k derivaci předchozího tématu (sestoupení Ducha svatého na počátku = letnice). Stejně tak se zpětně odkazuje na slova Pána Ježíše, která pronesl ke svým učedníkům před svým odchodem k Otci. To je onen *slib*, který se splnil o letnicích. Ačkoli pro posluchače tento *slib* není v souvislosti s jejich biblickými znalostmi novou informací, v textu, který máme před sebou, stojí na místě nové informace, je rématem. V jedné z dalších výpovědí se toto réma stává tématem. Už se nemluví o *slibu*, ale o tom, že *Bůh znovu přišel jako Duch svatý*. Zároveň se v předchozí výpovědi objevuje jiné réma, totiž že *evangelium Ježíše Krista neskončilo*. Ve větě následující, která je zároveň tematizací předchozího rématu *slibu*, se réma *neskončilo* stává průběžným tématem. *Neskončilo – znovu přišel – pokračuje – je stále aktivním*. Novou informaci pak obsahuje věta *Duch svatý je stále aktivním misionářem*, a to ve slově *misionářem*. Toto réma se v následujících dvou větách rozštěpí a dále rozvíjí. Aktivní misionář totiž *prochází světem, vyhledává ztracené, prochází církví a posílá Kristovy následovníky*. Nato se objevuje nové réma, že *miliony lidí byly osloveny a*

uvěřily v Ježíše Krista. A celá výpověď se v následující větě stává tématem. *A tak to bude do skonání věků.* Uvedené *tak* není jen shrnutím předchozí výpovědi, ale posluchač je může chápat jako shrnutí celého předcházejícího odstavce, především výpovědi o tom, jak Duch svatý dokazuje svou misijní aktivitu. Kdybychom se tuto složitou tematickou posloupnost snažili rozplétat dále, došli bychom na konci celého odstavce k výpovědi, která by se odkazovala zpět na počáteční výpověď o tom, že tématem celého textu je *Boží zájem o člověka, což se dokazuje v Božím plánu pro stvoření, kterým je vysvobození z moci hříchu.*

Předcházející pokus o popis tematické posloupnosti jednoho odstavce kázání slouží k ukázce koherence tohoto textu. Tematizace rématu, jeho štěpení, vznik průběžného tématu a paralelně vznikající rémata, kataforické i anaforické odkazování a další prostředky podporující koherenci textu, to všechno je „vměstnáno“ do velmi malého úseku textu. Působí to velmi promyšleně. Zásadním nedostatkem takového textu však je, že nebere ohled na posluchače. Je totiž tak soudržný a přitom se stále rozvíjí kupředu, že pokud posluchač nezachytí první myšlenku, což se při mluveném projevu může lehce stát, nemá šanci sledovat tok kazatelových myšlenek. Je dobře, že se kazatel zbytečně neopakuje, používá krátké věty a nenechá se zlákat k vycpávkovým slovům a nadbytečnému používání ukazovacích zájmen. Posluchač však potřebuje určitou míru redundantnosti, opakování, třeba i zcela stejných větných úseků, aby si zapamatoval, co mu kazatel sděluje. To v našem textu není. A proto je text pro posluchače velmi náročný.

Druhý příklad:

tak mě tam oslovila jednu věc, jedna věc, které jsem si nikdy nevšiml, nebo nedošla mi. proč Bůh říká Abrahamovi to, že de vyhladit Sodomu. myslíte si, že Bůh je takovej, eee že prostě potřebuje eee se někomu svěřovat, potřebuje eee vo tom, co si myslí, co chce dělat a tak, tak s někým povídat? jsou takoví lidé, kteří prostě co na srdci, to na jazyku. když jsou sami, tak jsou nešťastní, a oni jakmile vás potkají, tak hned na vás vychrlí všechno, čím žijí, jaký mají plány, co chtějí a tak dále. myslíte ž*, si, že Bůh je takový, že prostě potřebuju to někomu říct, nemám koho, tak a*, když zrovna je tu Abraham, eee chci se ti vypovídat. vono je ti to sice k ničemu, ale já se potřebuju vypovídat. máte ten dojem, že Bůh to říká kvůli tomu, že se chtěl vypovídat? asi Bůh takový není, že? tak a proč to teda říká? (K 7-1, ř. 4936)

Když v uvedeném textu vynecháme vycpávková slova a přereky (vyznačeno tučně), začíná kazatel podobně jako v předchozí ukázce odkazem na čtený biblický text, tentokrát

příslovcem *tam*.⁹ Obsahovým tématem celého odstavce je věc, které si kazatel nikdy nevyšiml. Po formální stránce je věc rématem první výpovědi. Tematizuje se v následující větě *Proč Bůh říká Abrahamovi, že de vyhladit Sodomu?* Protože kazatel hledá odpověď na otázku, proč Bůh něco dělá, stává se *Bůh* průběžným tématem uvedeného příkladu. Kazatel uvádí hypotézy: *Bůh se potřebuje někomu svěřovat. Bůh si potřebuje s někým povídat. Bůh to potřebuje někomu říct. Bůh se potřebuje vypovídat.* Příklad lidí, kteří jsou *takoví co na srdci, to na jazyku*, je tematizací předcházejících rémat, že si *Bůh potřebuje povídat a potřebuje to někomu říct*. Zároveň se *lidé* stávají průběžným tématem následujícího souvětí. A všechna rémata, která se v souvětí objeví, se opět tematizují ve výrazu *takový* v další větě. Přitom se toto téma dále rozvíjí vedlejší větou, že Bůh je *takový, že to potřebuje někomu říct*. Zájmeno *to* je zde anaforou k obsahovému tématu celé výpovědi, k otázce, na kterou hledá kazatel odpověď. Stejná anafora se opakuje ještě dvakrát. Naposledy v závěrečné větě, která je zároveň tematizací původního rématu: *Tak a proč to teda říká?*

Druhý příklad se od prvního liší na první pohled. Kromě vycpávkových slov a nespisovnosti, která v případě zkoumání tematické posloupnosti textu není podstatná, se setkáváme se stálým opakováním téže myšlenky. S jejím rozvíjením a opětovným vrácením znovu na začátek. Taková výpověď je pro pozornost posluchače stejně náročná jako výpověď první.

Oba příklady byly záměrně vybrány tak, aby na nich bylo možné ukázat možnosti tematické posloupnosti a zároveň nutnost rozvíjet téma postupně, v logickém sledu, s určitou dávkou redundance, která však nesmí být přehnaná (srovnej druhý příklad), kvůli srozumitelnosti, spádu a jednoznačnosti výpovědi.

3.2.2.2 Složitá souvětí

Kázání je mluvený projev, při kterém nemají posluchači možnost vrátit se v textu zpět, kdykoli si nejsou jisti, zda slyšenému slovu porozuměli. Proto je v zájmu mluvčího, aby byl jeho projev jasný a srozumitelný. K tomu také patří stavba vět a souvětí. Ta by měla být kratší, obsahovat více vět hlavních a méně vedlejších. Proto by měly být věty hlavní spojeny spíše souřadně. Tolik teorie. Praxe však vypovídá o jiné skutečnosti. Setkáváme se totiž s jevem, který není tak nenápadný a tak nepoužívaný, aby unikl pozornosti posluchače. Zmiňovaným jevem jsou dlouhá souvětí plná odboček, vložených vedlejších

⁹ Odkazování na biblický text pomocí příslovce *tam* je v analyzovaných kázáních velmi častým a typickým jevem.

vět a doplňujících informací. Takové výpovědi se vyskytují především v částečně připravených projevech, v kázáních, která nejsou přednášena podle doslovně připraveného textu.

Př. 1

tam je napsáno, že tam bylo šest velkých nádob, ne- není napsáno jakých, a každá byla na dvě až tři míry, což se myslí tak ta tá židovská objemová jednotka, zhruba, já nevím, pětatřicet, šestatřicet litrů, tak když spočítáte dvě až tři, tak, já nevím, osmdesát, devadesát litrů jedna tá kádě. (K 1-1, ř. 108)

Př. 2

myslím teď znovu, a už jsem to tady možná několikrát i zmiňovala, na toho bratra z Rakouska, který tady kázal, jak tam přišel do jejich sboru, připomenu pro vás, kteří jste to ještě neslyšeli, přišel do sboru jejich nějaký člověk, který byl velmi nadšený a který- kterému se tam velice líbilo, ten úžasný sbor, jenomže potom začaly nastávat problémy a on se rozvedl, protože přišel tam právě i přes vztah k nějaké ženě, a odešel ze sboru, šel do jiné církve a teď začal psát pamflety, jakej- jaký ten sbor ECM tehdy v Salzburku jaký je, kdo tam všechno patří, tam jsou samí nýmandi, samý samý samé nicky, samý hříšníci a nějací utečenci a z východu eee emigranti a a pomluvy a pomluvy a pomluvy. (K 3-1, ř. 1653)

Př. 3

už jsem řekl, že jsem nenašel lepší obrázek, který by nám toho ukazoval víc, aby nám ukázal tělo v jeho rozmanitosti a složitosti, protože ty jednotlivé obrázky byly buď kompletní kostra, nebo svaly nebo jiný obrázek up-u-up-ukazoval kompletní krevní oběh, potom složitost nervového systému, pak jednotlivé orgány, to byste nevěřili, jak je třeba zajímavý řez kůží. (K 2-2, ř. 1048)

Př. 4

takhle kdyby- takhle kdybychom to dokázali, když nám Ježíš něco řekne, i když se nám zdá, že to bude ohromná ostuda, i když eee moje smysly a moje zkušenosti říkají, že to je voda, tak v podstatě než tam došli nebo už když tam šli, tak už to nebylo to, co tam lili z té kádě, ale bylo to víno. (K 1-1, ř. 104)

Jak čtenář, tak posluchač snadno pochopí, že velkým nebezpečím takových souvětí je kromě nesrozumitelnosti odklon od původního tématu výpovědi. To můžeme pozorovat třeba u 3. a 4. příkladu. U 3. příkladu začne kazatel mluvit o hledání obrázku, popisuje důvody, proč nemohl najít lepší a skončí konstatováním faktu, že „řez kůží je neuvěřitelně zajímavý“. U 4. příkladu je ještě zřetelnější, že spojení úvahy o tom, jak by bylo dobré, kdybychom uměli v důvěře poslouchat Ježíše, a skutečnosti, že místo vody bylo v kádích víno, dá jen těžko vzniknout smysluplnému souvětí.

Kdyby ve 4. příkladu kazatel ukončil souvětí před spojkou *tak*, nedošlo by k nelogickému navázání dalšího souvětí obsahujícího nevyjádřený podmět, který není totožný s nevyjádřeným podmětem *my* v první části výpovědi. Posluchač z kontextu snadno

pochozí, že se mluví o služebnících, kteří byli uváděni o několik vět dříve (viz níže). Stojí-li však souvětí samo o sobě, nedává jeho druhá část smysl. Nehledě na to, že spojka *tak* sice vyjadřuje následek, ovšem až ve větě *tak už to nebylo to*, která následuje až po časové větě vedlejší (*než tam došli...*).

tu organizaci, jídlo, pití, všechno prostě musel ochutnat, nikde nesmělo být nic špatného a teďko služebníci naplnili, naplnili ty kádě vodou a Ježíš jim říká: „no, naberte z toho a dejte to ochutnat tomu správci.“ oni věděli, že jdou k němu s pohárem vody. asi si říkali: „tyjo, to bude průšvih.“ ale líbí, líbí se mi tam ta jejich poslušnost. takhle kdyby- takhle kdybychom to dokázali, když nám Ježíš něco řekne, i když se nám zdá, že to bude ohromná ostuda, i když eee moje smysly a moje zkušenosti říkají, že to je voda, tak v podstatě než tam došli nebo už když tam šli, tak už to nebylo to, co tam lili z tý kádě, ale bylo to víno. (K 1-1, ř. 100)

Je možné, že souvětí nebyla členěna tak, jak byla ze zvukového záznamu zachycena. Důvodem nesprávného přepisu by pak bylo nedostatečné klesnutí hlasem na konci výpovědi a nepřerušování promluvy krátkou pauzou. Někdy ovšem naopak kazatel klesne hlasem a udělá pauzu, ačkoli obsah následující věty souvisí velmi úzce s větou předchozí a zároveň nové souvětí začíná spojkou podřadicí – *aby, že, protože* apod., tudíž by se mělo jednat o souvětí a nikoli o dvě vedle sebe stojící věty (více v kapitole 4.5).

Někdy se stane, že si kazatel v průběhu promluvy uvědomí, že je pronášena věta už velmi dlouhá, a udělá konec souvětí na nejbližším vhodném (nebo nevhodném) místě.

a potom celá ta hostina, všichni ti lidé, doprovázeli toho ženicha a tu nevěstu do toho jejich domku a nešli tam přímo, ale šli takhle, kličkovali celou tou vesnicí. aby právě co nejvíce lidí to vidělo, co nejvíce lidí mohlo blahopřát a žehnat jim a opravdu sláva – slavnost pro celou tu vesnici. (K 1-1, ř. 46)

Boží požehnání se uvolňuje, když Ježíše prosíme o odpuštění, když přijímáme jeho milost a těšíme se z jeho lásky. když hledáme Boha a jeho vedení. když si uvědomíme, že ani ta naše skvělá zkušenost, moudrost a tak dále nestačí na to, abychom mu mohli sloužit, správně. když se všim se mu v důvěře svěřujeme a prosíme ho o každodenní pomoc, když nám záleží na tom, co si o nás Ježíš myslí. (K 6-2, ř. 4482)

V předchozích případech bychom snad mohli mluvit o nedůsledně provedené parcelaci, čili osamostatňování větných členů nebo vedlejších vět.

Haddon W. Robinson ve své knize *Biblická kázání* důrazně nabádá kazatele, aby používali jasný a stručný styl, který se vyznačuje stručnými větami. A odvolává se na výzkumy, které uvádějí, že spisovatel proslulý srozumitelným stylem používá v jedné větě průměrně 17 nebo 18 slov, maximálně ale 30 slov (Robinson 1993, str. 172). Některé prameny mluví

dokonce jen o pouhých 13 slovech. Všechny odkazy sice ukazují na výzkumy projevů v angličtině, ale když naše uvedené příklady obsahují průměrně kolem 55 až 60 slov a příklad extrémně dlouhé výpovědi (viz výše K 3-1, ř. 1653) obsahuje 124 slov, je to rozdíl, který není možné přejít bez povšimnutí. Kromě krátkých vět utvrzuje Robinson kazatele v názoru, že mnohem lepší je používat věty jednoduché, tedy soustředit se na věty hlavní, a teprve potom postupně připojovat věty vedlejší. Ještě konkrétněji se vyjadřuje, když uvádí, že jasnějšího a intenzivnějšího stylu řeči dosáhne kazatel, bude-li zachovávat pořadí hlavní podmět, hlavní přísudek a v případě nutnosti nejdůležitější předmět. Zdůvodnění je jednoduché. „Začneme-li koncipovat větu, aniž si přitom uvědomíme, kterou její část hodláme zdůraznit, dopadneme obvykle tak, že vyzdvihneme bezvýznamné detaily“ (Robinson, 1993, str. 173). A „připojíme-li příliš mnoho vedlejších vět, zkomplikujeme celou větnou skladbu, takže přestane být srozumitelná a nesnadno si ji zapamatujeme“ (tamtéž, str. 173). Svá tvrzení doplňuje ironickými slovy Arthura Schopenhauera: „Je-li nezdvořilé přerušit jinou osobu, když mluví, je stejně neslušné přerušovat sebe sama“ (tamtéž, str. 173).

když jsme četli o té dospělosti, apoštol Pavel hodně řeší otázky církve, když jsme četli o té dospělosti eee křesťanů, tak eee právě bychom měli dorůstat v Krista i v tom, že sice budeme reálně vidět situaci lidí kolem nás, kdo jsou věrni ve službě a kdo jsou ničemníci, ale nebudeme závislí. (K 3-1, ř. 1645)

ale to, že máme otevřenou k Bohu přímou cestu a že nepotřebujeme kněžské prostředníky a že nepotřebujeme lidi, kteří na které bychom se uvázali a do kterých bychom vložili veškeré své naděje, to si tehdy samozřejmě před těmi eee přibližně třemi tisíci lety v Izraeli neuvědomovali, nevěděli to. (K 3-1, ř. 1670)

když jsme vyznali svoji víru v Pána Ježíše Krista, když patříme do toho posvátného okrsku, když jsme, jak říká epištola Petrova, tím svátým kněžstvím, právě v Kristově oběti, když jsme tedy v tom okrsku, kde sloužíme Bohu, tak potřebujeme růst ve svatosti. (K 3-1, ř. 1694)

Božena Buchtová ve své *Rétorice* uvádí, že v mluveném slově se složitým souvětím, různým odbočením a doplňkům vyhýbáme. Stavba vět musí být přehledná a jasná. Dlouhé věty, barokně rozvinutá souvětí jsou obtížná pro zapamatování, posluchač se v nich ztrácí a kolísá jeho pozornost (Buchtová, 2006, str. 105). Kazatelé se skutečně dlouhým a složitým souvětím vyhýbají. Ale jen v kázáních, která pronášejí podle doslovného konceptu. V takovém případě kazatel nemá vědomé tendence a ambice zahltit své posluchače náročnou formou. To potvrzuje i Jiří Kraus, když píše, že kázání se vyznačuje

zdůrazněním „zřetelného apelu na posluchače, s tím souvisí zvláště u současných kazatelů snaha přizpůsobit podání formě přátelského a důvěrného rozhovoru“ (Kraus, 2004, str. 125). Není-li to přátelský rozhovor dvou nositelů Nobelovy ceny, pak lze očekávat jednoduchou formu, krátké věty, přístupnost širokému spektru posluchačů.

já říkám křesťana proto, abych zdůraznil, že celé kázání na hoře, tedy to jsou ty řeči Pána Ježíše Krista u Matouše v kapitolách 5, 6, 7, to nejsou Ježíšovy rady pro neznovuzrozené lidi. to jsou rady Ježíše Krista pro ty, kteří ví, že sami život nezvládnou a že spoléhají na Boží milost a že svůj život Bohu vydali k tomu, aby ho směřoval a ved. (K 2-1, ř. 829)

Je zajímavé zkoumat složitá souvětí a zjišťovat, co asi chtěl kazatel říct a co nakonec skutečně řekl. Přesto nejsou dlouhá souvětí dobrou vizitkou kázání. Doporučení kazatelům jednoznačně zní, aby se podobným souvětím systematicky vyhýbali, chtějí-li, aby jim jejich posluchači dobře rozuměli hned napoprvé.

3.2.2.3 Slovosled

Pořádek slov ve větě je v češtině poměrně volný a pružný, není ale libovolný. Je určován několika principy. Aktuálním větným členěním, členskou sounáležitostí, postavením přívlastků a postavením příklonek. Základním typem slovosledu je pořadí podmět – přísudek – objekt. Tedy:

ta žena měla nějaký velký problém, který na ní velice ležel. (K 7-1, ř. 5019)

Ve skutečnosti se častokrát setkáváme s tím, že kazatelé posunují sloveso na vzdálenější pozice od začátku věty.

šestka pro Židy je neúplnost, protože sedmička je číslo plnosti. (K 1-1, ř. 139)

v tom to vidění je jakoby stejné a přece silnější. (K 3-4, ř. 2283)

proč čtete o rouhání, když teď probíráme Joba, tak jsme tam narazili na rouhání, proč tohle všechno je v Písmu? (K 3-1, ř. 1621)

Říkáme-li, že je slovosled určován aktuálním větným členěním, pak říkáme, že v neemotivních sděleních začíná věta tématem, tedy známou informací, kterou doplňuje réma, informace nová. Takový slovosled je nazýván objektivním. V emotivních sděleních je možné přesunout na začátek věty réma. Mluvčí tedy začíná svou výpověď tím nejdůležitějším, co se v ní nachází. Takový slovosled se nazývá subjektivní a v mluveném projevu je spojen s umístěním intonačního centra na réma, čili na začátek věty.

z několika důvodů. minimálně dva bych tady chtěl zmínit. (K 1-1, ř. 20)

Aktuální větné členění sice slovosled ve větě ovlivňuje. Protože však souvisí s důležitostí informace, kterou mluvčí (kazatel) sděluje, a protože důležitost informace určuje mluvčí sám, nemůžeme u slovosledu ovlivněného postavením tématu a rématu posoudit, zda je správný, nebo ne. Protože je správný vždy.

Druhý faktor, který určuje slovosled ve větě, je členská sounáležitost. Některé členy ve větě k sobě logicky patří. Jejich těsné vazby nelze bezdůvodně porušovat. V rozvitých konstrukcích stojí nejbližší hlavnímu řídicímu členu slova, která jej bezprostředně rozvíjejí.

a pro ně to, to si myslím já, obrovsky muselo mluvit. (K 1-1, ř. 138)

a to je možná pro nás pro povzbuzení, pro posilnění, možná pro nap* napomenutí, že náš život má smysl, protože víme, kam jdeme a co nás čeká. (K 1-1, ř. 185)

Uvedené příklady ukazují, že když se naruší členská sounáležitost, dojde k posunu významu výpovědi. V prvním případě jde o nevhodné vložení modálního slovesa *muselo*. Použije-li kazatel takový slovosled, pak příslovce *obrovsky* rozvíjí právě vložené *muselo*, což je ve svém důsledku nelogické vyjádření. *Obrovsky* se něco *musí* jen stěžít. Posluchač samozřejmě pochopí, že svou výpověď chce kazatel sdělit, že něco *muselo obrovsky mluvit*. Jinými slovy, něco k někomu silně mluvilo nebo promlouvalo. Ačkoli je obsah výpovědi zřejmý, její forma je s takovým chápáním v rozporu. Druhý příklad se od prvního liší v posunu významu. Výraz *možná* v první části výpovědi stojí hned před spojením *pro nás*, tudíž jej rozvíjí. Znamená to, že obsah kázání (*to*) je určen možná pro nás, tedy pro kazatele a posluchače, možná pro někoho jiného. A pro toho, pro koho je určen,¹⁰ je pro povzbuzení nebo pro posilnění nebo pro napomenutí. Jak posluchač z kontextu a z následujícího postavení výrazu *možná* pochopí, nechtěl kazatel říct, že existuje více možných adresátů sdělení. Chtěl říct, že existuje více možných účinků, které bude kázání na posluchače a kazatele, tedy *na nás*, mít. To dokazuje i postavením *možná* před dalším spojením *pro napomenutí*. V tomto případě už *možná* skutečně odkazuje na další možný účinek pronášených slov.

Narušování členské sounáležitosti nalezneme v analyzovaných kázáních velmi často. U některých kazatelů je tato tendence výraznější.

¹⁰ Lépe by asi bylo napsat *tomu, komu je určen*, ale protože vycházíme z tvaru, který je uveden v analyzovaném kázání, zůstaneme u této krkolomnější podoby.

anebo ste duševně unavení a začne vás trápit žaludek, který o tom myšlení a stresu vůbec nic neví, protože má úplně něco jiného na práci. (K 2-2, ř. 1041)

Kazatel postavením spojení *na práci* na konec věty naznačuje, že nejdůležitější informací ve výpovědi je, že má žaludek něco na práci, ale z kontextu chápeme, že tím hlavním, co chtěl kazatel zdůraznit, je *jiná práce*. Tedy adekvátní vyjádření by bylo: *protože má na práci něco úplně jiného*.

v těle Kristově Pán Bůh všechno svěřil tohleto, všechno svěřil Duchu svatému. (K 2-2, ř. 1084)

a tak ta zoufalá jeho lítost nakonec vyústí v rozhodnutí vydat sám sebe za druhé. (K 3-4, ř. 2311)

ale když eee nečerpáte tu vodu z té studně, tak ten pramen prostě tam nepřitejká a ta voda se tam kazí. (K 4-1, ř. 2650)

a my si to moc neuvědomujeme, možná tak z novin církevních všelijakých, že ne všichni křesťané se mají tak jako my. (K 5-1, ř. 3476)

Vliv na slovosled mají ještě dva faktory. Jednak je to postavení přívlastků a jednak postavení příklonek.

Přívlastek shodný, většinou přídavné jméno případně zastupující zájmeno, se skloňuje společně s podstatným jménem, shoduje se s ním v pádě, čísle a rodě. Jeho základní postavení je před podstatným jménem (prepozice).

v tom kazatelském plánu byla nabídka dvou textů na dnešní neděli. (K 5-1, ř. 3490)

nikoli

v tom plánu kazatelském byla nabídka textů dvou na neděli dnešní.

Přídavné jméno jako přívlastek shodný může stát za podstatným jménem ve zvláštních případech. Nejčastěji v odborných názvech (*kočka domácí*), ve jménech historických osobností a událostí (*Ludvík XIV.*, *Zlatá bula sicilská*), v seznamech (*vykupujeme mince zlaté, stříbrné i bronzové*), při zdůraznění.

království Boží je mezi vámi (K 5-2, ř. 3626)

Boží království nebo *království Boží* je teologický termín, proto je poměrně často, i když zdaleka ne vždy, používán jako odborný výraz s přívlastkem shodným po substantivu.

Lidská bezmocnost v následujícím příkladu ovšem pojmem není. Proto je postpoziční použití shodného přívlastku nevhodné.

eee to je jeden ten okruh života, kdy se díváme na tu hrůzu a často i bezmocnost lidskou.
(K 3-4, ř. 2214)

Poslední faktor ovlivňující slovosled, který bychom chtěli zmínit, je postavení příklonek. Příklonky jsou krátká nepřízvučná slova tvořící přízvučný celek s předcházejícími slovy. Například *se, si, mi, ti mu, jsem, jste, bys, bych, ho, tu, to* apod. Nepodléhají aktuálnímu větnému členění, nýbrž mají (většinou) své pevné postavení ve větě. Na první pozici může být například:

a) jednoduchý větný člen: *Jmenuji se Jan.*

Nesprávně: *Jmenuji Jan se.*

b) rozvitý větný člen: *Cestující bez platné jízdenky se vystavují nebezpečí pokuty.*

Nesprávně: *já ani ty nemůžeme se chtít líbit lidem a Bohu.* (K 5-2, ř. 3716)

c) větný člen rozvitý vedlejší větou přívlastkovou: *Cestující, který nemá platnou jízdenku, se vystavuje nebezpečí pokuty.*

Správně: *eee to zásadní postavení, které voda hraje v našem životě, se odráží i ve složení lidského těla.* (K 4-1, ř. 2533)

d) vedlejší věta (je-li možné nahradit ji zájmenem *to*): *Kdo to udělal, se nikdy nezjistí.*

Nesprávně: *Kdo to udělal, nikdy se nezjistí.*

e) spojka nebo spojovací výraz s výjimkou *a, i, ale*: *Slíbil, že se vrátí, ale už se nikdy neukázal.*

Nesprávně: *a myslím si, že je čas i se připravit eee duchovně na eee na ty*, na tyto svátky.*
(K 4-1, ř. 2518)

Nesprávně: *proč my se nemodlíme?* (K 7-2, ř. 5009)

Díky tomu, že je pořádek slov v české větě poměrně volný (viz začátek kapitoly), často závislý na aktuálním kontextu promluvy, většinou nepozorujeme zásadní nedostatky v jeho realizaci. Nejčastější narušování slovosledu je způsobeno neumíst'ováním logického jádra výpovědi na její konec, narušováním větněčlenské sounáležitosti, postpozičním užíváním přívlastku shodného (častokrát asi způsobené postupným doplňováním informací

v kázáních, která nemá kazatel připravená doslova) a nesprávným postavením příklonek ve větě. Vhodné postavení příklonek nejen podporuje správné porozumění výpovědi, ale také udržuje rytmus věty. Jejich správnému kladení do výpovědí by kazatelé mohli věnovat více pozornosti.

3.3 Jaká používají kazatelé slova aneb prostředky lexikální

Kázání jsou svou funkcí i svou slovní zásobou specifická. Pro toho, kdo je slýchá od dětství, je často těžké určit, jaká specifická se v pojmech skrývá. Ani posluchači, kteří nejsou na rétoriku kázání zvyklí, nejsou vždy schopni určit, čím konkrétně se kázání ve svém lexiku liší třeba od politického projevu nebo od přednášky ve škole. I když vnímají, že slova jako *Bůh*, *Ježíš*, *křesťan*, *církev*, *víra* a další se v kázáních vyskytují mnohem častěji než v jakémkoli jiném projevu, považují je za pojmy, které k vyjádření věcí víry patří. Josef Petr Ondok ve svém článku *Principy a východiska současné spirituality* uvádí: „Teologie potřebuje pro své mluvení o Bohu nějaký slovník. Nebo konkrétněji: nějaké ‚pojmové schéma‘, konceptní síť, kterou například používáme, když mluvíme o skutečnostech našeho světa. Můžeme tomu také říkat ‚model‘ nebo podle Thomase S. Kuhna ‚paradigma‘. Slovo paradigma, které si dnešní intelektuálové (ale nejen oni) oblíbili, neznamena nic jiného, než určitý styl myšlení a soustavu metod uznávaných společenstvím lidí určité dějinné etapy jako kompetentní. Nemám na mysli jen myšlení profesionálního vědce, ale i běžný způsob pohledu na svět u současného člověka, který nemusí mít všechny své zdroje v profesionální vědě“ (<http://www.cdk.cz/ts/clanky/49/paradigma-zivota>).

Jedna věc je, že kázání nebo řeč o Bohu potřebuje nějakou alespoň relativně sjednocenou mluvu, nějaký slovník. Druhá věc je, že kazatel káže různorodé skupině posluchačů. Proto musí stále myslet na to, že lidé musí rozumět tomu, co říká. Musí jim své teologické pojmy „přeložit“, vysvětlit nebo jinak dosáhnout toho, že ho posluchači budou moci sledovat. Nesmí zapomínat ani na to, že každý chápe pojmy, i ty neznámější a „nejjednodušší“, jinak. „Ještě nebezpečnější je používání slov, která mají v běžné řeči trochu jiný smysl než v jazyku víry – například samotné slovo ‚víra‘. Jestliže pro křesťana je to typ poznání, který nastupuje za hranicemi možností rozumu, pro nevěřícího je to naopak náhražka rozumu pro ty, kterým se rozumu nedostává nebo jsou líní ho používat“ (<http://www.cho.cz/clanky/Poulicni-evangelizace.html>). To je sice citát z úvahy o tom, jak

mluvit s lidmi nevěřícími, ale i tento postřeh je důležitý pro kazatele, kteří káží „uvědomělému“ publiku.

Celá kapitola o slovní zásobě kázání má být analýzou a rozdělením slov do obsahově podobných pojmových skupin a také sledováním srozumitelnosti slov i frází, které kazatelé používají. Ačkoli jsou analyzovaná kázání určena především lidem z církve, je velkým nebezpečím každého kazatele a každého člověka pohybujícího se v určitém pojmovém okruhu, že sklouzne do polohy, kdy mu člověk mimo tento tematický okruh nebude rozumět.

Kromě otázky srozumitelnosti analyzovaných kázání je také otázkou, zda je nutné všechny teologické skutečnosti a skutečnosti víry popisovat teologickými pojmy a zažitými frázemi. Vyučuje-li učitel děti v nedělní škole, pak „je jeho úkolem biblický příběh ‚přeložit do dětštiny‘, aby mu dobře porozuměly. Měl by jim vysvětlit teologické termíny, které používá, např. slova *spasen*, *věřit*, *znovuzrozený*“ (http://katecheze.wz.cz/metodika_dm.php). Malé děti berou všechno doslova. Proto se s nimi také tak musí mluvit. I mezi dospělými posluchači kázání jsou lidé, kteří jsou věřícími kratší dobu a nestihli si ještě zvyknout na všechny pojmy a fráze, které se v kázáních objevují. Posluchači, kteří věří třeba i několik desítek let, jsou zase vystaveni nebezpečí, že se jim častým používáním nejen fráze, ale i termíny a pojmy vyprázdní. Pak se může stát, že kazatel káže a příliš známá slova proklouzávají posluchači myslí a není nic, čím by zaujala, vzbudila pozornost, zvědavost a zájem. Předpokládáme sice, že většina návštěvníků přichází na bohoslužby z vlastního zájmu, a tudíž budou i kázání poslouchat pozorně. Přijdou-li unavení nebo s hlavou plnou starostí, proč by jim kazatelé nemohli usnadnit cestu a přivést je k plné pozornosti zajímavě volenými slovy, obraty i dobrým příkladem? Ne každý posluchač je v neděli ráno schopen vnímat náročnou teologickou přednášku. I když se s takovými hutnými texty v analyzovaných kázáních nesetkáváme, je úkolem kazatele udělat všechno pro to, aby mu posluchač bez větších problémů rozuměl. Ne že by posluchač ani přemýšlet nemusel, ale stačí se podívat do Bible, jak mluvil se svými posluchači Ježíš. Jednou sice mluví nesrozumitelně, že se ho i učitel zákona ptá, co svými slovy myslí. Většinou používá podobenství a obrazy ze života posluchačů tak, aby jeho slova dobře chápali. Ačkoli kazatel nemůže říkat nic jiného, než co už bylo mnohokrát řečeno, může to říkat různým způsobem, jinými slovy a jinými větami. To je to pravé kazatelské umění. Samozřejmě hned vedle umění „být dobrým nástrojem v Boží ruce“.

3.3.1 Pojmová základna

Pojmová základna je pracovní název pro slova a pojmy, které kazatelé ve svých kázáních používají. Při jejím určení vycházíme ze dvou zdrojů. Ze statistického přehledu slovních jednotek, které se v analyzovaných kázáních nacházejí, a z pochopení základního úkolu kazatele, totiž zvěstovat, hlásat evangelium. Statistické zpracování všech 84 tisíc slov, která jsou v analyzovaných kázáních obsažena, probíhalo jen za pomoci tabulkového procesoru, který není uzpůsoben ke zpracovávání jazykového materiálu tak, jak by se to k naší práci hodilo (např. sjednocování substantiv nezávisle na pádu a čísle). Proto uvádíme dvojí výsledky statistiky. Obojí výsledky jsou ale přínosem pro popsání a pochopení pojmové základny kazatelů.

První statistika vychází z jednoduchého seřazení všech slov kázání na základě formální shody. Vybereme-li z analyzovaných textů deset nejčastěji se vyskytujících forem substantiv, získáme tento přehled četnosti výskytů:

<i>Bůh</i>	411
<i>Ježíš</i>	257
<i>Bohu</i>	123
<i>člověk</i>	119
<i>život</i>	107
<i>Boha</i>	106
<i>Pán</i>	99
<i>života</i>	96
<i>lidé</i>	95
<i>slovo</i>	87

Když těchto deset forem sjednotíme, dostaneme šest substantiv: *Bůh – Ježíš – člověk – život – Pán – slovo*. Budeme-li substantivum *Pán* považovat za synonymum *Boha*, pak se tato řada ještě zkrátí na pouhých pět pojmů. *Bůh – Ježíš – člověk – život – slovo*. To jsou základní pojmy, které kazatelé ve svých kázáních používají. Jejich obsah bychom mohli zjednodušeně uvést a doložit takto:

Bůh – Stvořitel světa, dárce života, svatý a dokonalý

Já věřím tomu, že Bůh i proto stvořil ten svět takový pestrý a barevný a, a proměnlivý, abysme si na tom uvědomovali Boží pravdy a jeho velikost (K 1-2, ř. 201)

Ježíš – jeho Syn, kterého Bůh poslal na svět

dneska je to šestnáct let, osm měsíců a několik dnů, co mě Ježíš Kristus vysvobodil od závislosti (K 4-5, ř. 3349)

člověk – součást a koruna Božího stvoření

člověk měl a má stále ten výsadní, eee má to výsadní postavení v celém Božím plánu. Bůh ho stvořil ke svému obrazu. (K 4-3, ř. 2919)

život – bytí, které Bůh, sám zdroj života, daroval člověku

a pracuje i v našem sboru. jedná i v našem sboru. zasahuje i do našich životů, do vašich životů, do mého života. (K 6-1, ř. 4355)

slovo – Boží poselství zjevené v Kristu, slovo přinášející život.

tam se přijímá Boží slovo a to slovo potom má moc (K 7-1, ř. 5059)

Vycházíme-li tedy ze statistiky slov a jejich významu, je zřejmé, že do pojmové základny patří na jedné straně *Bůh* a jeho vtělená podoba *Ježíš*, a na druhé straně *lidé, člověk*. Místem střetu mezi těmito dvěma stranami je *život*, který vzniká *slovem*. Na samém počátku Bible čteme o tom, že Bůh řekl a stalo se. „I řekl Bůh: Hemžete se vody živočišnou havětí a létavci létejte nad zemí pod nebeskou klenbou“ (Genesis 1, 20).

Druhým zdrojem pro vytvoření pojmové základny kázání jsou pojmy, které by kazatel při sdílení evangelia neměl opominout. Evangelium (radostná zpráva) je jednoduše řečeno příběh Ježíše Krista, který přišel na svět, aby zemřel za hříchy lidí. Asi nejznámější verš z Bible to vyjadřuje těmito slovy: „Nebot' Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný“ (Jan 3,16). Křesťané tento verš nazývají evangeliem v kostce. Je v něm obsaženo všechno podstatné. Bůh dává skrze Ježíše život člověku, který jej svým hříchem už na počátku (u Adama a Evy) ztratil. **Bůh** – zdroj života, **Ježíš** – prostředník, **člověk** – příjemce. Ježíš své poslání doplňuje slovy: „Já jsem přišel, aby měly život a měly ho v hojnosti“ (Jan 10,10). Metafora ovcí (ony) zde znovu odkazuje na lidi. Ještě jeden biblický oddíl dokresluje to, co je evangelium a co mají kazatelé kázat. Je to oddíl ze začátku Janova evangelia: „Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl život a život byl světlo lidí. To světlo ve tmě svítí a tma je nepohltila. ... A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi“ (Jan 1,1-5.14). K předchozím pojům přibývá ještě jeden. *Logos*. Slovo, ve kterém je život a které přišlo na svět. Celé evangelium tedy můžeme shrnout do pěti jednoduchých pojmů: *Bůh – Ježíš – člověk – život – slovo*. Je-li tedy posláním kazatelů zvěstovat lidem evangelium, pak je dobře, že se výše uvedené pojmy v jejich kázáních objevují poměrně často

Vrátíme-li se zpět ke statistickému hodnocení pojmů, které kazatelé nejčastěji používají, máme k dispozici těchto pět nejčastěji používaných pojmů:

<i>Bůh + Pán</i>	925
<i>člověk</i>	503
<i>Ježíš</i>	377
<i>život</i>	309
<i>slovo</i>	179

Bůh – Ježíš – člověk – život – slovo je zároveň pět pojmů, kterými lze zachytit podstatu celého evangelia. Je až překvapující, jak přesně statistika kopíruje to, co by se mělo v kázáních objevovat. „A řekl jim: Jděte do celého světa a kaďte evangelium všemu stvoření“ (Marek 16,15).

Druhá statistika, která rozšiřuje pojmovou základnu kazatelů, vychází ze sjednocení skloňovaných a časovaných slovních druhů do jejich základních tvarů. Sjednocování bylo prováděno u 5 tisíc položek.¹¹

<i>Bůh</i>	715
<i>člověk</i>	503
<i>Ježíš</i>	377
<i>život</i>	309
<i>Pán</i>	210
<i>slovo</i>	179
<i>Kristus</i>	166
<i>Hospodin</i>	157
<i>srdce</i>	156
<i>duch</i>	148

K předcházejícím pěti, přesněji šesti, pojmům přibyly další čtyři: *Kristus*, *Hospodin*, *srdce* a *duch*. Je zřejmé, že první dva pojmy *Kristus* a *Hospodin* jsou jen synonymy pro výrazy *Ježíš* a *Bůh*. *Srdce* je pro nás dnes symbolem lásky. V Bibli čteme, že „Bůh je láska“ (1. list Janův 4,8.16). Ale i v dříve citovaném verši z Janova evangelia čteme, že „Bůh miloval svět“. To, co se v jiných oddílech vysvětlujících evangelium neobjevovalo, objevuje se v tomto evangeliu v kostce. Poslání Ježíše na svět je důkazem Boží lásky k člověku.

Takové spojení pojmu srdce s láskou, milováním a citem vůbec je ale vyjádřením našeho novodobého myšlení. V biblickém starověkém myšlení bylo srdce označením vnitřní podstaty člověka, bylo zdrojem uvědomělé činnosti, vůle a rozumové aktivity. V Novém

¹¹ Ze 12 791 položek (tvarů, forem), které se v kázáních nacházely celkem, se 5 301 tvarů vyskytlo alespoň dvakrát. Při vytváření statistiky jsme brali v úvahu jen tyto položky. Zbývajících 7 490 položek se v dané formě v kázáních objevilo jen jednou.

zákoně se pak *srdce* svým významem nejvíce blíží označení *člověk* (Douglas, J. D., 1996, str. 965). V podobných intencích se pohybují i výrazy, které používají kazatelé ve svých kázáních. Jen několik málo vyjádření by se dalo zařadit k použití výrazu *srdce* ve spojení s citem nebo dokonce láskou.

když žehnáme, abysme rozšířili to srd*, svoje srdce na, na všechny Boží děti. (K 1-5, ř. 797)

nebo když se setkal s malomocnými, kteří byli totálně sociálně odříznuti, tak mu pukalo srdce. (K 3-4, ř. 2296)

Ostatní použití se v analyzovaných textech většinou kryjí s biblickým chápáním *srdce*. Někteří kazatelé toto rozdílné chápání dnešního a tehdejšího člověka dokonce připomínají.

a může se také dotknout naší vůle, v Bibli se tomu říká srdce, a inspirovat naši vůli, nové touhy po něm, dát odvahu pokračovat. (K 2-5, ř. 1549)

Když se tedy pokusíme vyjádřit, jak zapadá *srdce* do pojmové základny kázání, pak se od prvního zvěstování evangelia člověku posunujeme k okamžiku, kdy se člověk vědomě rozhoduje pro Boha, kdy si nechá *proměnit srdce* a odhodlává se změnit svůj dosavadní způsob života.

a dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. odstraním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa. vložím vám do nitra svého ducha, učiním, že se budete řídit mými nařízeními, zachovávat moje řády a jednat podle nich. (K 4-5, ř. 3200)

a výsledkem tohohle zázraku, který se odehraje v mém srdci, je radost a veliká svoboda (K 5-2, ř. 3710)

Poslední pojem, který se vešel do prvních deseti nejčastěji používaných substantiv, je *duch*. V 85 % použití tohoto slova se jedná o *Ducha svatého* (nebo synonymní vyjádření *duch Boží*). Což teologicky opět doplňuje předchozí pojmy, protože Duch svatý je nejen přímluvcem u Boha, ale také tím, kdo člověka vede k tomu, aby žil život, pro který se při svém obrácení rozhodl. Jak uvádí *Nový biblický slovník*, je „podle Pavla dar Ducha také počátek směřující ke konečnému naplnění, začátek a první krok celoživotního procesu proměny v Kristův obraz, který skončí až při vzkříšení těla. Věřící tedy žije kvalitativně odlišně než před znovuzrozením“ (Douglas J. D., 1996, str. 184).

Ze všeho našeho uvažování vyplývá, že když rozšíříme pojmovou základnu z hlediska statistiky, v obsahové rovině pojmů se posuneme od zvěstování evangelia člověku

k rozhodnutí se pro Boha a k povzbuzování jej, aby v tomto rozhodnutí setrval. „Vy však nejste živi ze své síly, ale z moci Ducha, jestliže ve vás Boží Duch přebývá“ (Římanům 8,9). Takové povzbuzování je také úkolem kazatelů.

3.3.2 Slovník kazatele

Kromě pojmů uvedených v pojmové základně používají kazatelé samozřejmě ještě mnoho dalších slov, která se ve slovníku běžného mluvčího neobjeví. Budeme-li například zkoumat pojem *hřích* v *Českém národním korpusu*, zjistíme, že v korpusu SYN2006 zaujímá lemma *hřích* 0,002 % slovních jednotek. V korpusu SYN2006pub je to jen 0,001 % všech slovních jednotek, stejně jako v mluveném korpusu ORAL2006. Přesně 10 výskytů na milion obsažených slovních jednotek. V analyzovaných kázáních se pojem *hřích* v porovnání s korpusy vyskytuje 170x více. Mezi 84 000 slovy nalezneme *hřích* 148x. Z porovnání výskytu pojmů vyplývá, že slovník kazatele se od slovníku běžného mluvčího liší nejen v pojmech, ale také ve frekvenci používání těchto pojmů. Vezmeme-li v úvahu všechny formy slov vyskytující se v kázáních více než dvakrát, dostaneme soubor 5300 slovních jednotek, z nichž můžeme oddělit pojmy, které činí z kázání kázání. K podrobnějšímu zkoumání jsme vzali v úvahu soubor 175 takových pojmů (př. *spasit*, *spása*, *spasený* odpovídá pojmu *spása*). Jejich celkové množství tvoří 3,5 % textu všech kázání.

Všechny zkoumané pojmy sice odlišují kázání od jiných promluv, resp. odlišují kázání jako duchovní promluvu, nejsou to ale pojmy stejnorodé. Například pojem *spasení* se liší od pojmu *mana*, a ten se zase liší od pojmu *shromáždění*. Kritéria, podle kterých bychom zkoumané pojmy mohli rozdělit, nejsou nikde jasně definovaná. Pro zjednodušení bychom mohli všechny pojmy shrnout pod název církevní terminologie nebo církevní termíny nebo teologické termíny nebo biblismy, ale to by neodpovídalo skutečnosti. Úvahu o nejednoznačnosti určování termínů v církevní oblasti podtrhla svým článkem také Marcela Grygerková: „Myslím, že se dostatečně ukazuje, že ani v církevní oblasti často není jednoduché určit správnou podobu termínu – ať se jedná o klasifikování jednotlivých členů synonymních řad, nebo o zhodnocení nového významu nebo o posouzení nově vzniklého významu. Je to dáno jednak tím, že jednotlivé vrstvy slovní zásoby nejsou přesně oddělitelné, ale také různorodým přístupem autorů jednotlivých příruček (u jazykových slovníků využitím kvalifikátorů). Pochybování o tom, které výrazy z církevní oblasti mají platnost termínů a které ne, by mohl vyřešit podrobný terminologický slovník“ (Grygerková, in *Termina* 2000, 2001, str. 275).

Nesnadnost rozdělení teologické terminologie tedy vychází z několika skutečností:

1) V současné době u nás neexistuje jednotný terminologický slovník. Slovníky, které jsou k dispozici, jsou buď zastaralé (*Náboženské názvosloví československé*, 1918; *Malý bohovědný slovník*, 1963), nebo jsou zpracovány na základě zahraničních slovníků a literatury (*Orientální teologický slovník*, 2000; *Slovník náboženských a teologických výrazů a pojmů*, 2000; *Biblická abeceda*, 1996). Především se však liší v heslech, která obsahují. Srovnáme-li například tři různé zahraniční teologické slovníky *Theologisches Fach- und Fremdwörterbuch*, *Evangelisches Gemeindelexikon* a *Theologisches Lexikon*, zjistíme, že ani pojem *vyznání* (*Bekenntnis*) nenalezneme ve všech jmenovaných slovnících. Kromě toho nabízejí některé slovníky jako teologické pojmy jména teologů, teologických směrů a duchovních hnutí. To jsou sice pojmy, které do teologie patří, ale nemohou být označeny jako teologické termíny.

2) Snaží-li se lingvisté o uchopení problematiky teologické terminologie, církevní terminologie nebo církevního slangu, upínají svou pozornost především k pojmům běžným v katolické církvi. Někdy se sice ve svých studiích dotknou i pojmů z církví protestantských, ale to jen v minimální míře. V českém prostředí je taková nevyváženost pochopitelná, v celosvětovém měřítku (teologie není omezena jen na české prostředí) tvoří protestantské církve třetinu křesťanstva. Proto nelze zapomínat na to, že co je považováno za termín v jedné církvi, nemusí se vyskytovat v terminologii církve jiné. Takové uvažování spolu se zkoumáním pojmů, které se vyskytují v kázáních metodistických kazatelů, nás vede k závěru, že je nutné rozlišovat mezi teologickými termíny a termíny nebo pojmy, které se týkají ostatních oblastí církevního života a života víry. Všechny termíny i výrazy, které se objevují v kázáních, bychom proto rozdělili do čtyř kategorií podle čtyř základních oborů teologie:

- 1) dogmatika (systematická teologie);
- 2) biblistika;
- 3) církevní dějiny;
- 4) praktická teologie.

3.3.2.1 Dogmatika a teologické termíny

Dogmatika neboli systematická teologie je obor teologie, který systematicky zkoumá jednotlivé obsahy křesťanské víry. Pojmy, které se dotýkají dogmatiky, se vyskytují

v pojmové základně analyzovaných kázání *Bůh, Ježíš, hřích*. K nim patří také další pojmy jako *d'ábel, evangelium, Mesiáš, milost, obecnství, odpuštění, ospravedlnění, pokání, prostředník, přimlouve, satan, smíření, spása, Spasitel, stvoření, vina, vykoupení, vysvobození, vzkříšení, Zachránce, znovuzrození*. Nejen uvedené, ale i mnohé další pojmy tvoří pojmové jádro, které by mělo být shodné pro všechny křesťanské církve, protože to jsou výrazy týkající se základní teologie a zvěstování evangelia.¹² Všechny tyto pojmy jsou odbornými výrazy a jsou jasně vymežitelné, nelze je ničím nahradit. Proto je můžeme považovat za termíny. A protože se pohybujeme na poli teologickém, pak se jedná o teologické termíny.

V kázáních nalezneme celkem 533 výskytů těchto pojmů. Bližší zkoumání jejich používání nás utvrdí v názoru, že kazatelé káží pro lidi z církve. Termíny jako je *spása, pokání, znovuzrození, milost, evangelium, vykoupení*, ale ani *stvoření* nebo *odpuštění* většinou kazatelé ve svých kázáních nijak nevysvětlují.

Boží požehnání se uvolňuje, když Ježíše prosíme o odpuštění, když přijímáme jeho milost a těšíme se z jeho lásky. (K 6-2, ř. 4485)

Někdy se dokonce odvolávají na dosavadní zkušenosti posluchačů:

...ale představte si, eee že ten termín pokání v křesťanské protestantské literatuře není moc frekventovaný. My samozřejmě víme, o co jde, ale moc o tom nemluvíme. (K 2-3, ř. 1211)

Uvedený příklad pochází z kázání, které je celé tematicky zaměřené na pokání, takže se v následujících větách posluchačům dostane hned několika vysvětlení a příkladů toho, co pokání je. Ve většině případů však kazatel pojmy nevysvětluje. Proto se pak v kázáních objeví například taková výpověď:

pokud de o pochybnosti o spáse, co říká Písmo? co říká Písmo? milostí tedy ste spasení skrze víru, spasení není z vás, je to Boží dar. není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. Efezským druhá kapitola. Boží slovo jasně říká, tvoje dobré skutky tě nespasí. spasit tě může leda bezhříšnost. jenom když budeš bezhříšný, eee bez hříchu, můžeš být spasený. ale toho už nikdo z nás nedosáhneme, protože máme na tom svym kontě už dost hříchů. eee z toho vyplývá jenom jedno. spasit tě může jedině Bůh. Bůh tě může spasit skrze eee to, skrze Kristův kříž. může tě jenom on spasit svojí láskou a svojí mocí. tím, že bude žít svym duchem v tvym životě. (K 4-5, ř. 3222)

Frekvence opakujících se termínů je v tomto případě velmi vysoká. Otázka je, jestli je taková frekvence nutná a jestli není jasnost vyjádření, k čemuž mají termíny sloužit, na

¹² Jistě se setkáme i s pojmy, které se budou lišit, ale to jsou pojmy stojící na periférii, a možná jsou k teologickým termínům přiřazeny z jiných kategorií.

úkor srozumitelnosti a jednoduchosti vyjádření. Důkazů častého používání teologických termínů bychom v kázáních našli mnoho.

spíš se zaměř na to, spíš se zaměř na to, co má po znovuzrození následovat. totiž postupná přeměna do podoby Krista, Božího Syna. děláš správné pokání? a děláš ho vůbec? chce se mi dokonce říct kvalitní pokání? (K 2-3, ř. 1317)

Předcházející text obsahuje dva teologické termíny: *znovuzrození* a *pokání*. *Pokání* je jednou užito ve frázi *dělat (činit) pokání*, podruhé samostatně. K tomu se připojuje slovní spojení *podoba Krista*, konkrétněji *přeměna do podoby Krista*. Informaci výpovědi nesou uvedené pojmy a fráze. Ty nelze ničím nahradit, ani je nelze bez změny smyslu výpovědi vypustit. To je znovu důkaz toho, že kazatelé předpokládají, že budou mít posluchači základní povědomí o křesťanství a o některých teologických termínech. Předpokládá se i schopnost posluchačů s těmito termíny běžně pracovat.

Teologické termíny do kázání patří. Nejen z důvodu obsahu kázání, ale také proto, že termíny jsou součástí odborných projevů. A jak říká Naděžda Kvítková ve svém článku *K prolínání odborného a publicistického stylu v textech duchovních promluv*: „K textům, pro něž je příznačný přechod mezi stylem odborným a publicistickým, patří mimo jiné také náboženské promluvy, dříve často označované jako kázání“¹³ (*Termina 2000, 2001, str. 267*).

Zajímavé a přínosné by jistě bylo zkoumat podrobněji, jak se teologické termíny tvoří a zdali jsou preskriptivní nebo deskriptivní (pseudopreskriptivní, jak je nazývá Machová, viz níže). Mj. proto, že Marcela Grygerková ve svém článku *Poznámky k současnému zpracování české terminologie s církevní tematikou* tyto pojmy zaměřené na teoretické otázky víry označuje především jako pseudopreskriptivní, tedy takové, „kde je při hodnocení jevů důležitý postoj či náhled člověka, nějaké školy, nějakého společenství, nebo dohoda akceptovaná širším společenstvím“ (Grygerková, in *Termina 2000, 2001, str. 276*; citace z: Machová, in *Termina 2000, 2001, str. 212*). Domníváme se, že by se o tomto rozlišení dalo u jednotlivých teologických termínů dlouho diskutovat a hledat uspokojující řešení. Stejně tak by bylo jistě přínosné věnovat pozornost podrobnějšímu zkoumání lexikografického zpracování teologických termínů (nejen terminologie s církevní tematikou, viz citovaný článek M. Grygerkové). To však není cílem této diplomové práce.

¹³ Autorčino tvrzení opět vychází z pozorování prostředí katolické církve. V protestantských církvích se stále kázání označuje jako kázání, nikoli jako duchovní promluva.

3.3.2.2 Biblistika, biblismy a biblické reálie

Podobně nesnadné jako vymezení teologických termínů je i vymezení biblismů. Podle *Slovníku jazyka českého* je biblismus „biblické slovo, rčení, biblický výraz“. Ve *Slovníku cizích slov* Lubomíra Klimeše se biblismus definuje jako „biblický výraz, rčení z Bible“ (Klimeš, 1981, str. 102). Svatopluk Pastyřík biblismy charakterizuje jako „frazémy cizího původu, které pocházejí ze starozákonních a novozákonních textů“ (Pastyřík, in Čestínář 2005, str. 133-134).

Nejasnost definice biblismů nebo nejednoznačné povědomí o tom, jaká slova do skupiny biblismů patří, dokazuje také dizertační práce Milady Homolkové *Staročeský překlad evangelia svatého Matouše s výkladem Mikuláše Lyry*. V teoretické části své práce uvádí autorka v kapitole 5.1 *Biblické termíny* soupis latinských biblických termínů, které následně překládá. V českém jazyce jsou to pojmy jako *amen, evangelium, blahoslavenství, požehnaný, učedník, rouhání, sláva, vzdávat díky, přikázání, podobenství, pokoj, zákoník, protivenství, panna* a další. Autor posudku dizertační práce Karel Komárek se ptá: „Jak můžeme rozumět pojmu biblické termíny (s. 30 a jinde)? Jde ve všech případech o slova terminologické povahy? Můžeme slova, která autorka do této skupiny řadí, označit také jako biblismy?“ (http://is.muni.cz/th/56284/ff_d/cj_homolkova_komarek.txt). Ačkoli jsou uvedené pojmy vybrané přímo z biblického textu, jsou některé z nich jistě přejaty z mimobiblického prostředí. Například *panna, sláva, pokoj, protivenství*. Tyto výrazy bychom nezařadili ani mezi termíny, ani mezi biblismy, ani mezi biblické reálie.

Budeme-li se držet definice, kterou nám nabízejí slovníky, a konkrétních příkladů třeba z umělecké literatury, pak docházíme k závěru, že biblismy jsou pojmy, které vycházejí z Bible, ale dostala se do běžného jazykového úzu. Pak do takové kategorie mohou patřit pojmy jako *epištola, evangelium* (biblická kniha, ne zvěst evangelia), *žalm, žalmista, učedník, mana, talent, velekněz* a jiná. Kromě těchto pojmů nacházíme v kázáních i množství výrazů, které pocházejí z Bible, nejsou to však ani rčení, ani biblické výrazy. Jsou to slova, která označují biblické reálie, tedy reálie doby Starého nebo Nového zákona. Například *farizeus, penězoměnc, celník, koráb, schrána, nevěstka, Samařan, fíkovník*. Tato slova se musí v kázáních nutně vyskytovat, přesto je nepovažujeme za biblismy, protože nejsou lehce přenesitelná do běžné komunikace, ani nejsou běžně používána.¹⁴

¹⁴ Srovnej například výskyt a kontext slova *farizeus* v *Českém národním korpusu*.

Proto je vhodné připomenout druhý základní obor teologie, a to biblistiku. Tedy obor teologie, který zkoumá biblický text z hledisek čistě náboženských i hermeneutických (lingvistická a historická analýza textu). Biblistika zahrnuje pomocné obory jako je biblická archeologie, geografie, historie, studium biblických jazyků apod. Výsledky biblistického bádání jsou obecné a na jejich základě vznikají nejen úvody k Bibli nebo jednotlivým biblickým knihám, ale také komentáře, biblické konkordance a biblické slovníky. Právě biblický slovník obsahuje vhodný soubor pojmů, které se dotýkají biblického bádání, ať už se jedná o biblismy nebo pojmy biblických reálií nebo pojmy stojící někde na pomezí. Biblické disciplíny „jsou vlastně nejdůležitější vědní obory, protože bez nich vše ostatní visí ve vzduchu“ (Dobiáš, 1953, str. 89). Zároveň pojmy z této disciplíny podtrhují a dokreslují specifičnost kázání.

Podobně jako teologické termíny jsou i pojmy z oblasti biblistiky společné všem křesťanským církvím a jsou zdrojem teologických termínů (například *spasení* ani *pokání* si teologové nevymysleli, jen je na základě Bible definovali a zařadili do systému teologické vědy; přesto je dnes vnímáme více jako teologické termíny než jako biblismy či výrazy popisující biblické reálie).

V analyzovaných kázáních takových pojmů nalezneme asi 50. Příbuzné pojmy jsme seskupili vždy pod jeden sjednocující pojem. *Obětovat, oběť, obětní* uvádíme jako jeden pojem *oběť* a počet výskytů jednotlivých pojmů sčítáme. Ve výsledku přesáhl počet výskytů číslo 600.

potom čím Zákon rušíme, potom uděláme možná takové napínavé sportovní srovnání s naší spravedlností a spravedlností farizeů a zákoníků a nakonec, co to znamená, že máme spravedlnost v Kristu. (K 5-5, ř. 4122)

tu hřivnu ani do banky nedám. co dyby zkrachovala, co pak řeknu svému pánovi? (K 4-4, ř. 3089)

Některé pojmy stojí na pomezí mezi teologickými termíny a pojmy, které se dotýkají věrouky nebo biblistiky. Třeba s pojmem *oběť* se v Bibli setkáme jako s biblickou reálií. *Oběť* byla náboženským úkonem (a to nejen u Izraelců, ale i v jiných náboženství), tedy hmatatelnou skutečností. Skutečná byla i smrt Ježíše Krista na Golgotě. Až tím, že tato smrt přinesla záchranu lidem, byla označena za *oběť*, protože splňovala funkci smířčí oběti. Tím se tento pojem dostal do teologické roviny a stal se teologickým termínem.

poukazuje nám na tu jeho oběť, na to, že ten Beránek Boží, Kristus, snal moje hříchy a hříchy celého světa. (K 5-5, ř. 4145)

Podobných pojmů, které přecházejí z jedné skupiny do druhé nebo které je možné zahrnout alespoň do dvou skupin, nalezneme v kázáních víc. Všechny tyto pojmy (teologické termíny, pojmy dotýkající se dogmatiky, biblismy i pojmy označující biblické reálie) vyžadují od posluchačů k porozumění kázání nemalé znalosti a zkušenosti. Některé jsou známé ze současné církevní praxe i z jiných náboženství nebo to jsou obecně známé pojmy. Například *kněz, oběť, potopa* či *půst*. Ale už pojmy jako *talent, velesvatyně* (oddělené část svatyně, ve které byla uložena truhla smlouvy a kam měl přístup jen velekněz), *hřivna* (základní jednotka váhy) nebo *schrána* (dřevěná truhla potažená zlatem, která sloužila k uschování dvou desek s Desaterem, nádoby s manou a Áronovy hole a jako místo setkávání ve vnitřní svatyni) ke správnému pochopení jisté vysvětlení potřebují. To ovšem kazatelé ve svých kázáních většinou neuvádějí.

3.3.2.3 Církevní dějiny, teologové a směry

Církevní dějiny jsou oborem teologie, který se nezaměřuje pouze na popis vývoje a růstu církve, ale také na dějiny dogmatu, na různé historické události (edikty, koncily, reformace), které měly vliv na současnou podobu církve a křesťanstva. Charakteristické pro církevní dějiny jsou pak nejen jména různých teologů, reformátorů, velkých kazatelů či evangelistů, ale také pojmenování různých hnutí v rámci jedné církve nebo napříč všemi křesťanskými církvemi. To jsou pojmy, které se v nemalé míře objevují v různých teologických slovnících a lexikonech. Výběr osobností i církevně dějinných událostí se samozřejmě liší, stejně tak jako se liší jejich důležitost pro jednotlivé denominace. V analyzovaných kázáních současných metodistických kazatelů se pojmy z církevních dějin příliš často nevyskytují. Pokud se s nimi ale v kázáních setkáme, pak opět kazatelé většinou počítají s tím, že jejich posluchači vědí, co dané pojmy znamenají. Například kazatel K 2 ve svém kázání říká:

ale když sem slyšel, kolik o těch svátcích bývalo v Jeruzalémě lidí, tak mi to vyrazilo dech. některé odhady mluví až o miliónu poutníků. jen tak pro zajímavost, v tu dobu, aby všichni byli v Jeruzalémě, protože to byl předpis, tak ten obvod Jeruzalema rozšířili. protože ty lidé, ti lidé by se tam fyzicky nevešli. a Josephus Flavius to asi byl charismatik, on uvádí až 3 milióny. to je neuvěřitelný. ale ty úplně nejstřízlivější odhady mluví o 180 tisících. (K 2-4, ř. 1377)

Charismatické hnutí se v tradičních křesťanských církvích objevuje od začátku 60. let minulého století. Jako charismatické se označuje až od druhé poloviny 60. let. Zakladními rysy charismatického hnutí jsou živý vztah k Ježíši Kristu, zkušenost s působením Ducha svatého, především s tzv. dary Ducha, za které se považuje schopnost vyučovat, proroctví, uzdravování, modlitba v jazycích (glosolalie), evangelizace a rozlišování duchů. Popularitu tomuto hnutí zajišťuje entuziasmus, jímž je nesen, dynamická bohoslužba a důraz na osobní a bezprostřední vztah k Bohu, který se projevuje jednak přímým Božím vedením, jednak účastí na mocných činech a zázracích. Posluchač, který nemá ani toto nejzákladnější povědomí o tom, co je charismatické hnutí, asi nebude vědět, v jakém smyslu kazatel použil označení Josepha Flavia za *charismatika*. V tomto případě totiž jde o přenesení určitého rysu charismatického hnutí na způsob uvažování člověka. I pro znalého posluchače ale zůstává otázkou, zda je oním rysem nadšení, proroctví nebo nerealistický náhled, který někdy nekročené nadšení přináší. Posluchač se základním povědomím o tom, co charismatické hnutí obnáší, se bude orientovat v následující výpovědi:

na druhou stranu, a to je varování, eee existuje mnoho křesťanů, kteří se chovají, jako by již byli dokonalí. to bych řekl, že zase je druhý extrém eee častý v letničních církvích a v eee různých eee charismatických církvích a různě eee různých eee takových zas hnutích, kteří kteří kážou tu dokonalost a a eee prosperitu. (K 4-5, ř. 3248)

Pokud se v analyzovaných kázáních nějaký pojem z církevních dějin vyskytne, používají jej kazatelé podobně jako teologické termíny nebo pojmy z Bible a označení biblických reálií a nijak podrobně je nevysvětlují. Výjimečně připojí krátký komentář.

v tom dnešní oddílu, si myslím, že se především jedná, řečeno společně s tím naším duchovním otcem Johnem Wesleyem, o pokání věřících. (K 2-3, ř. 1249)

jeden nebo jeden velkej kazatel Spurgeon ten má takovou nebo měl příručku pro kazatele, a tam říká... (K 1-1, ř. 131)

Na tomto místě jsme chtěli tyto pojmy uvést i přes jejich malý výskyt v analyzovaných kázáních především proto, že se hojně vyskytují v teologických slovnících. Například v *Orientačním teologickém slovníku* nalezneme asi 300 hesel, z toho alespoň polovinu tvoří pojmy z církevní historie. Tím je staví na roveň teologickým termínům. Označení teologické termíny jsme pro účely této práce definovali odlišně.

3.3.2.4 Praktická teologie a její pojmy

Nejvíce pojmů, které se v kázáních vyskytují, bychom zařadili do oblasti praktické teologie. Ta má ze všech oborů nejbližší k církevní praxi, protože „musí vyložit teorii určitých úkonů církevního života, principy, důležitost a oprávněnost činností uvnitř církve i navenek“ (Dobiáš, 1953, str. 179). Praktická teologie zahrnuje podle klasického dělení několik dalších oblastí: homiletiku (nauka o kázání), katechetiku (nauka o vyučování náboženství), liturgiku (zabývá se liturgií, reflexí křesťanské bohoslužby) a pastorační (péče o duchovní život a víru věřících). Nově bychom mohli k praktické teologii připojit také misiologii. Do skupiny pojmů, které bychom našli v praktické teologii, můžeme tedy zařadit výrazy jako *kazatelna, stůl Páně, besídka, shromáždění, bohoslužba, farář, kazatel, liturgie, perikopa, bratr, sestra, katechismus, církev, skupinka, chvála, modlitebni, biblická, ekumenický překlad, svátost smíření* a další. Je zřejmé, že především pojmy z oblasti liturgiky se budou v jednotlivých křesťanských církvích lišit. Hodně rozdílů pak nalezneme mezi proudem protestantských církví a církví katolickou, popřípadě pravoslavnou. Ty jsou na liturgii zaměřené, proto mají ve svém pojmosloví mnohem více pojmů, které se týkají liturgie a liturgických úkonů při samotné bohoslužbě (mši), ale také v běžném životě církve. Kromě pojmů jako *adorace, růženec, ikonostas, ministrant, pouť*, bychom sem zařadili názvy různých svátků a významných dnů církevního (liturgického) roku, označení částí kostela (*zákrstie, kropenka, ambon, sedes*) a mnoho jiných.

Takové bohaté prakticko-teologické pojmosloví metodistická církev nemá.

navenek to vypadá všechno perfektně, desátky dáváte a modlíte se k Bohu a chodíte pravidelně do shromáždění, teď to přeženu, jo, děláte prostě všechno takhle, ale přiznat si, že potřebujete Boha, protože vaše srdce je špatný, to vám de těžko. (K 4-5, ř. 3269)

3.3.2.4.1 Pojmy s přeneseným významem

Kromě uvedených příkladů se v kázáních setkáváme s pojmy, jejichž společným rysem je používání v přeneseném významu. Jsou to slova jako *cesta, dary, dílo, dveře, hostina, chvála, chvalozpěv, království, následování, obrácení, ovce, ovoce, pastýř, plod, pramen, přítomnost, putování, služba, svědectví, tělo, úd, vláda, zákonictví, žeň*. Některá z nich (*chvála, obrácení, svědectví*) bychom mohli přiřadit k jedné z předchozích skupin. Jejich společný rys je ale natolik výrazný, že bychom o nich rádi pojednali ještě na tomto místě.

Řekne-li se dnes v křesťanském prostředí *chvála*, nemyslí se tím *pochvala* nebo průběh děje, při kterém někoho *chválím*. *Chvála* je jiný výraz pro moderní píseň, která je ale specifická svým obsahem. Označení pochází z anglického *Praise & Worship* a je to píseň,

kteřá je na oslavu Boha. Ani modlitba, ani prosba, ani díky, ale chvála Boha a údiv nad jeho dokonalostí a velikostí.

Jen tobě patří chvála, tak tě chválím, uctívám. Vše, co mám, jen ty mi dávaš, to nejlepší je, že tě znám. Chválím tvé svaté jméno, hledám tvou svatou tvář, před tebou otvířám srdce své, ty sám, mě znáš. (Ondřej Halama, slova písně Jen tobě patří chvála)

Z chvály (sg.) potom vzniká nejen málokdy používaný plurál chvály (zvu Tomáše a Vlášdu, aby nás eee vedli ve chvalách ...: K 4-3, ř. 2842), ale také adjektivum chválicí¹⁵ (skupina), které není v běžném jazyce k nalezení (viz ČNK).

Také ostatní uvedené pojmy se používají ve zvláštních intencích. Treba slovo přítomnost se skoro vždy pojí s adjektivem Boží. Člověk může být v Boží přítomnosti, zůstávat v Boží přítomnosti, může Boží přítomnost prožívat, může, ba má být na Boží přítomnosti závislý. Co všechno ale Boží přítomnost (případně přítomnost Ducha svatého) znamená, nelze jednoznačně definovat. Nemá-li posluchač osobní prožitek Boží přítomnosti, pak těžko pochopí, co taková slova znamenají.

Podobně mluví-li se v kázáních o cestě, pak se většinou myslí na metaforické vyjádřem cesty člověka životem nebo cesty křesťana s Bohem, v biblickém smyslu pak na „způsob (vedení) života“. Ovce jsou někdy označením konkrétních zvířat z biblického podobenství nebo příběhu. Častěji je ale toto označení přirovnáním pro křesťany, kteří jsou jako ovce, jejichž pastýřem (dobřým pastýřem) je Ježíš, nebo je toto označení zcela přeneseno na křesťany.

a já bych chtěl, abychom my byli dobré ovce, dobré ovce Ježíše Krista. (K 1-4, ř. 649)

Tato slova nejsou termíny, nejsou to profesionalismy, nejsou to ani slova nespisovná, proto je nemůžeme označit jako (křesťanský) slang. Snad bychom je mohli označit za sociolekt, což je forma jazyka, jejíž používání je omezeno v určité sociální skupině daného jazykového společenství. K uváděné skupině pojmů bychom přiřadili ještě mnohá slovní spojení, která jsou také specifická pro mluvu křesťanů. Některá vycházejí z Bible, jiná z křesťanské praxe. Například číslo plnosti, hrdinové víry, osobní zbožnost, duchovní profil, osobní bohoslužba, prvotní církev, skutky spravedlnosti, zakopat hřivnu, svědectví

¹⁵ Ačkoli se v praxi setkáváme s používáním dějového adjektiva chválicí i adjektiva účelového chválicí, dle našeho názoru odpovídá skutečnosti používání adjektiva účelového chválicí. Hudební skupina totiž byla vytvořena, aby chválila, aby doprovázela chvály, aby „vedla lidi do chval“. S takovým označením je také možné vyjádřit skutečnost, že „jsme viděli chválicí chválicí skupinku“, tedy hudební skupinu určenou k vedení chval, která v daném okamžiku svou činnost vykonávala, tedy chválila.

Pisma, místo setkávání, desky Zákona, kniha života. Některá z uvedených slovních spojení svým častým používáním inklinují k frázím. Ačkoli se tento výrok pokusíme v následující kapitole rozvést, není určování křesťanských frází jednoznačnou záležitostí a vyžadovalo by to samostatný průzkum nejen mezi kazateli, ale také mezi řadovými věřícími.

3.3.2.5 Fráze

Co si pomyslí posluchač, uslyší-li slova: „možná tam bylo nějaké neodpuštění“. Když budeme hledat slovo *neodpuštění* v *Českém národním korpusu*, nalezneme jej ve všech dostupných korpusech pouze dvakrát. Z toho jednou jako synonymum pro *neodpustitelné*. Ani v internetovém vyhledávači nenajdeme mnoho výskytů. Google uvedl pouhých 1540 výskytů, většinou na stránkách s duchovní tematikou. Vrátime-li se k uvedenému slovnímu spojení musí nás nutně zarazit výběr slovesa. Neodpuštění *neovlivňuje, nezpůsobuje, nepřekáží, ale je*. V člověku nebo v nějaké situaci. Kromě toho, že je uvedený příklad v běžné komunikaci velmi nezvyklým slovním spojením, do jisté míry nezvyklým frazémem, stojí také na pokraji frází. Fráze v češtině původně znamená ustálenou a často opakovanou větu nebo slovní obrat, v běžné řeči dnes fráze nejčastěji znamená bezmyšlenkovitě opakovanou banalitu, která se tak opotřebovala, že už nic neříká, případně může i zastírat skutečný úmysl mluvčího (zdroj: Wikipedie). Spojení „náboženská fráze“ má spíše negativní podtext. Jedná se většinou o zbožné vyjádření člověka, který ve skutečnosti dělá něco jiného, než hlásá, nebo který není schopný nebo ochotný vidět skutečnou situaci, jak je, a pouhými slovy se snaží utěšit nebo odbýt svého komunikačního partnera. Použit frází, zautomatizované spojení, ve chvíli, kdy si není mluvčí jistý tím, co chce nebo má říct, je velmi jednoduché. Porozumět frází už tak jednoduché není. A odstranit frází, která neplní svou původní funkci, je někdy téměř nemožné. Čím déle člověk pobývá ve společenství lidí, kteří mluví specifickou řečí, tím víc jej specifická řeč pohlcuje a tím hůř ji dokáže rozpoznat. Jan Blahoslav připomíná kazatelům ve svém spise *Vady kazatelů*, že mají být *jeho slova srozumitelná, obvyklá, vážná a jadrná, má se vyvarovat zbytečného přehánění (přesvatý, přečistý, přeblažený). Každý má mít slovo zdravé, bez ouhony, jak mu Duch svatý dává vylouvat (Skutky 2)* (Kubíková, 1998, str. 39). Spojení, která označujeme jako fráze, můžeme rozdělit do několika skupin.

3.3.2.5.1 Požehnání

První poměrně malou a celkem uzavřenou, ale přesto velmi frázovitou až floskulózní skupinu tvoří spojení se slovem *požehnání*. Požehnání obecně znamená udělení dobra, zpravidla materiálního. V Novém zákoně označuje jak duchovní přínos evangelia, tak materiální požehnání obecně (Douglas J. D., 1996, str. 810). V obecně křesťanské společnosti se přání Božího požehnání považuje za nejkompexnější přání, které může člověk vyslovit. Přitom se přání Božího požehnání při různých příležitostech stává formulkou používanou podobně jako přání všeho nejlepšího nebo přání dobrého dne. Stává se z ní zcela vyprázdňené spojení dvou slovních jednotek. V analyzovaných kázáních se požehnání objevuje v různých spojeních: *mít na něčem požehnání, stát se někomu požehnaním, něco se stane požehnaním, přinést požehnání, ztratit požehnání, Boží požehnání se uvolňuje, požehnání prožívat, vstoupit do Božího požehnání, plné požehnání*. Většina uvedených spojení má svůj předobraz v biblickém vyjádření. V biblickém textu se požehnání *dává, vyprošuje, předkládá, přináší, uděluje, přijímá, dochází*, požehnání také může na někom *spočívat*. Dává-li požehnání člověk, pak vyslovuje konkrétní formuli požehnání. Dává-li požehnání Bůh, pak se na životě požehnaného člověka projevují prvky tohoto požehnání a dobrých darů od Boha.

Boží požehnání je potom na všem, cokoliv děláš. všechno, co budeš dělat, bude mít Boží požehnání. (K 7-2, ř. 5316)

Jinými slovy, člověku se bude dařit to, co dělá, jeho život bude úspěšný, on sám bude spokojený, jeho snažení bude mít dobré výsledky. To vše a ještě mnoho dalšího se skrývá za jednoduchou frází, že *všechno bude mít Boží požehnání*. Frázi nazýváme takové vyjádření proto, že zakrývá skutečný obsah vyjádření, je často používané a pro posluchače ztrácí bez konkrétního příkladu velmi rychle význam.

Zcela posunutý význam pak má následující fráze *vstoupit do požehnání*, která je více než substantivem *požehnání* tvořena slovesem *vstupovat do něčeho*. To je v poslední době velmi oblíbený výraz. Vstupuje se *do chval, do služby, do Boží přítomnosti*, v našem případě pak *do požehnání*.

tento žalm, ač krátký, ale velice bohatý, je nám skutečně světlem na cestě, jak vstupovat do plnosti a požehnání, které je tam zaslíbené. (K 7-2, ř. 5374)

Co přesně takové vyjádření znamená?

3.3.2.5.2 *Vztah k Bohu*

Slovní spojení a fráze, které jsme zařadili do druhé skupiny, mají také svůj původ v Bibli. Dalo by se říct, že to jsou jen přejaté obraty, které žádnou frází nejsou. Ale protože fráze je „otřelé slovní spojení“ tak často opakované, až ztrácí svůj původní význam, řadíme mezi fráze i tato spojení, která se týkají vztahu křesťana s Bohem:¹⁶

žít život s Bohem, vztah k Bohu, Boží přítomnost, setkat se s Bohem, být Božím chrámem, spoléhat se na Boha, Bůh na prvním místě, hledat Boha, hledat Boží vůli, postavit se před Boží tvář, stát před Boží tváří, žít bez Boha, žít z Božího slova, Bůh má pro nás plán, líbit se Bohu aj.

3.3.2.5.3 *Jiné*

Jazyk, kterým kazatelé (a nejen oni) o duchovních věcech mluví, je častokrát abstraktní proto, že je velmi obtížné některé duchovní skutečnosti vyjádřit a popsat. Bible a potažmo i kazatel se tak utíká k silně metaforickým vyjádřením, která se vlastními slovy těžko nahrazují. Uvedme si několik příkladů:

nést ovoce – činit dobré věci; nést ovoce Božího Ducha, tj. láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost, tichost a sebeovládání (Galatským 5, 22-23), tedy být laskavý, trpělivý, věrný, tichý atd.

já se přidržím toho podobenství, které, které čtete eee v tom dnešním oddílu, který je základem slova, nesls za poslední tři roky ovoce pokání? (K 2-3, ř. 1296)

stát v modlitbách – modlit se vytrvale, stále a věrně.

dílo spásy – všechno (události, děje, situace), co přispívá k tomu, aby lidé, kteří uvěří, byli zachráněni a spaseni; plán záchrany; záchranný balíček.

aby všichni byli zahrnuti do díla spásy. (K 3-2, ř. 1965)

přijmout Krista do srdce – rozhodnout se žít svůj život tak, jak to chce Ježíš Kristus

zapřít se – nežít život tak, jak by se to líbilo jen mně, ale brát ohledy na druhé lidi a především na to, co od svých následovníků chce Ježíš.

---

¹⁶ Tím neříkáme, že není za žádných okolností možné použít některé z uvedených spojení v jeho původním významu, aniž by bylo frází.

V analyzovaných kázáních bychom našli mnoho slovních spojení, která bychom mohli označit jako frázi. Jsme si ale vědomi toho, že ne všechna uvedená spojení musí nutně být frázi, ne všechna kazatelé jako fráze používají. Jazyk kázání je metaforický, zkratkovitý a jistě není možné, aby kazatelé všechny pojmy a všechna slovní spojení posluchačům stále znovu vysvětlovali. Přesto je dobré na některá spojení a fráze poukázat, protože jejich časté používání a přílišná kumulace nejen znesnadňují porozumění, ale také vyprazdňují obsah kázání. A kázání bez obsahu určitě není kázáním. Jak píše Jan Augusta: „Kázáním je třeba dotknout se svědomí, jinak se mluví ‚u vítr‘ a lidé zůstanou takoví, jací byli“ (Kubíková, 1998, str. 36).

Tématu frází by bylo možné věnovat velkou pozornost. Mohli bychom rozebírat jednotlivé fráze, ukazovat na jejich vyprázdňené nebo nevhodné používání. Na tomto místě chceme jen krátce poukázat na jejich existenci. Domníváme se totiž, že největším přínosem by byly diskuze nad konkrétními frázemi s jejich „uživateli“. Hledání původu frází v biblických textech a vysvětlování jejich používání a patřičnosti nebo nepatřičnosti v současné homiletice.

3.3.3 Slovní tiky a vata

Stejně jako fráze i slovní tiky a vata mohou vést k vyprazdňování nejen jednotlivých výrazů, ale i obsahu celého kázání. Otevřeme-li první díl *Slovníku floskulí* Vladimíra Justa, narazíme na tři motto knihy. První z nich je biblický verš: „Plemeno zmijí: Jak může být vaše řeč dobrá, když jste zlí? Pravím vám, že z každého planého slova, jež lidé promluví, budou skládat účty v den soudu“ (Matouš 12, 34 – 36). Je až paradoxní, že autor knihy, ze které čerpáme některé teoretické podklady pro popis „biblické mluvy“ kazatelů, si pro kritiku mluvy (většinou) veřejných činitelů bere jako motto citát z Bible. Důležité je, že onen biblický verš platí nejen pro mluvčí české společnosti, ale také pro metodistické kazatele. Planými slovy se sice v uvedeném biblickém textu nemyslí slova prázdná, která kazatelé používají často nevědomky, ale slova marná, zbytečná až zlá, která člověk používá úmyslně a jejichž smyslem není nic, co by přinášelo dobro. „Z vašich úst at' nevyjde ani jedno špatné slovo, ale vždy jen dobré, které by pomohlo, kde je třeba, a tak posluchačům přineslo milost“ (Efezským 4, 29).

V našem případě přeneseme pojem planých a prázdných slov na slovní tiky a vatu. Slovní tik je pojem, který ve svém úvodu ke druhému dílu *Slovníku floskulí* používá Vladimír Just. Jsou to slova a výrazy, která se častěji objevují v mluveném než v psaném projevu a která mluvčí používá častokrát bezděčně, mechanicky, nevědomě. Přesto autor slovníku

tvrdí, že i takové výrazy něco zakrývají. „Někdy zakrývají i prozrazují asi jen drobnou neurózu. Nebo prostou nepohotovost, neschopnost reagovat. Jindy malou slovní zásobu, malou sečtělou, popřípadě stereotyp, křeč: úbytě jazykové rozmanitosti a tvořivosti. Ještě jindy snahu zalíbit se lidu (*prostě, hele, víte co, no tak, no tak podívejte, podívejte se*) nebo naopak „sebe-inscenační“ úsilí vypadat inteligentněji, moudřeji, složitěji (*ve své podstatě, nicméně*), vyjádřit se „trendověji“, býti „in“ (*na druhou stranu místo ale atd.*)“ (Just, 2005, str. 32). Není naším úkolem přesně definovat, co slovní tiky v analyzovaných kázáních zakrývají. Přikláníme se k názoru, že se nejčastěji jedná o slovní stereotyp, o nepohotovost a málo tvořivou slovní zásobu. Častokrát také výrazy *prostě, jako, žejo, vlastně, myslím si, eee* umožňují kazatelům získat čas, aby připravili slova, která vysloví vzápětí.

Výraz *prostě* se v analyzovaných kázáních objevuje celkem 168krát. V tabulce četnosti slov se pohybuje okolo 60. místa. Vyskytuje se v kázáních častěji než výrazy *Kristus* nebo *Hospodin*.

možná to pro někoho není nic nového, prostě v podstatě ve stručnosti řečeno Ježíš přišel, aby nás zachránil, že jo. (K 1-1, ř. 183)

to může být skupinkář nebo prostě důvěryhodný bratr, důvěryhodná sestra, ten, kdo to unese a kdo tě unese. (K 2-3, ř. 1341)

Duch svatý prostě stále pracuje. (K 6-1, ř. 4357)

Podobně jako jiné jazykové prostředky (řečnické otázky, oslovení) mají i tiky a vycpávková slova silnou tendenci ke kumulaci. Poměrně vysoký výskyt výrazu *prostě* je tak „zaviněn“ skutečností, že se kazatel od používaného slova nemůže „odtrhnout“. Viz následující příklad.

prostě nedalo se koupit nic jinýho. to je prostě, celý svět se něčím zrovna ubírá. za chvíli to zafouká odjinud, tak zase to s nim vláčí někam jinam. ale i v našich životech to je, že prostě my nemáme jasné zaměření a nejdeme pevně eee prostě jak to s námi cloumá. jako řekl bych taková jako když se špatně vy* vyspíte, máte blbou náladu, a do ničeho se vám nechce a chodíte vod vokna ke dveřím a nevíte do čeho píchnout, nic vás nebaví, nevíte kam dete, co byste dělali ...: znáte to někdy? někdy jo. prostě ti, kteří žijí bez Boha, nemají zacílení ve svém životě a pak je lehce sfoukne každej závan větru ať to jsou jakékoliv i úplně pitomé závany větru, opravdu svět čím žije, oni ne*, svět sám nemá žádný cíl. oni prostě pořád jenom něco hledají. (K 7-2, ř. 5338)

I kdyby posluchač nebo čtenář na základě takové ukázky předpokládal, že kazatel používá *prostě* neustále, není tomu tak. Výskyt analyzovaného výrazu je sice v jeho kázáních vyšší

než u některých jiných kazatelů, ale uváděný příklad je extrémní. A zároveň má být dokladem tendence takových výrazů ke kumulaci. Podobných příkladů bychom v analyzovaných textech našli víc. Vladimír Just ve svém slovníku používání výrazu *prostě* komentuje velmi příkře: „Prostě je zrazující tik prostáčků, kteří si hrají na intelektuály a snaží se každou složitou myšlenku jakoby lidumilně zjednodušit (rozumějte blbečkově: je to prostě tak a tak). Snaží se vlastně přeložit svůj složitý svět do srozumitelného jazyka plebsu, k němuž se tímto ze svých výšin snižují. To hlavní, co prostě zakrývá a prozrazuje naprosto neomylně, je ovšem aktuální nedostatek slovní zásoby“ (Just, 2003, str. 135). I kdybychom nepodsouvali kazatelům stejné „úmysly“ jako Vladimír Just, přesto je dobré mít na paměti, že je *prostě* výraz, který vždy neplní svou funkci, v projevech je častokrát nadbytečný, a pokud dojde k nadměrné kumulaci, pak snižuje informační hodnotu i úroveň projevu.

Podobně používají kazatelé výrazy *tak*, *vlastně*, *jako*, *v podstatě* a také *samozřejmě*. Četnost používání *samozřejmě* v analyzovaných kázáních nás překvapila. Ačkoli se celkový počet 50 nemusí zdát tak velký, ve srovnání s jinými texty (viz ČNK) velký je. Kromě toho způsobem používání inklinuje k vyprázdňení obsahu.

tak někteří samozřejmě tam jsou taky konkrétní postavy. (K 1-3, ř. 416)

a potom je tam samozřejmě ten příklad, o tom, o tom tady mluví, o těch svědcích, ten příklad, když slyšíte nějaké svědectví, tak samozřejmě je to, je to pro vás povzbuzení. (K 1-4, ř. 494)

samozřejmě, že kdyby se tady objevilo z jiný kultury nějaký tělo Kristovo, nějaký specifický sbor, ono by bylo taky lákavé, ale tak jako exoticky. (K 2-2, ř. 1127)

Zvlášť první dva příklady ukazují na nadbytečné používání výrazu. Kromě toho, že nemohou posluchači vědět, že tam (= v Bibli) nějaký příklad zcela *samozřejmě* je, nezdá se nám příliš vstřícné vůči posluchačům sdělovat jim tak často, že je něco *samozřejmě*. Kazatel tak své posluchače staví do role těch, kterým z pozice moudřejšího, vzdělanějšího a chytřejšího vysvětluje, „jak to tedy vlastně je“.

Nemyslíme si, že by kazatelé výraz *samozřejmě* používali skutečně s tím významem, který by z něj bylo možné vyčíst. Je ale jisté nebezpečí, že by si některý, zvlášť náhodný, posluchač něco takového myslel, a pak by jedno nepatrné slovo mohlo „nadělat víc škody než užitku“.

Slovní tiky a vata jsou pojmy, které jsou jazykovým mluvčím dobře známy. Leckdo si je vědom toho, že nejen taková slova sám používá, ale také, že je snadné se je naučit a těžké zapomínat. Přesto by i v této oblasti svého projevu měli kazatelé občas zapřemýšlet, zda nějaká vatová sova nebo tiky nepoužívají i ve svých kázáních a jestli by nebylo možné je z projevu odstranit.

3.4 Jak kazatelé se slovy zacházejí aneb prostředky morfologické

Protože morfologie neboli tvarosloví pojednává o slovních druzích z hlediska jejich forem a základních významů a je předpokládánou součástí jazykové vybavenosti každého mluvčího, bude se tento oddíl věnovat především nepředpokládaným jevům v jazyce kázání. Má-li mluvčí slovní zásobu hodnou encyklopedického slovníku, je to sice obdivuhodné, ale neví-li, jak tato slova skloňovat a časovat, aby jejich konečnou podobou vyjádřil svou myšlenku, jsou mu veškeré encyklopedické znalosti k ničemu. Naopak, má-li mluvčí malou slovní zásobu, ale umí s ní dobře nakládat, může se pustit do hovoru s kýmkoli, kdo o to zrovna bude mít zájem. Takový mluvčí totiž bude říkat „auto stojí“, myslí-li auto, a ne „auta stojí“, protože to auto je jen jedno. A nebude říkat ani „autem stojí“, protože stát se autem dá, třeba někde na chodníku, ale musí jím stát někdo, například neukázněný řidič, auto samo to nedokáže.

Protože bez vhodného používání slovních forem není porozumění a protože cílem kazatelova snažení je, aby mu jeho posluchači (po)rozuměli, bude se kapitola pojednávající o morfologických prostředcích jazyka kázání věnovat především jevům nespisovným.

3.4.1 Substantiva

O používání substantiv a o jejich lexikálním využití jsme psali v předcházející kapitole. V této části se zaměříme na jejich formu. Nejnápadnější morfologické změny substantiv nalezneme, když budeme sledovat užití koncovek.

bylo to s lidma, s kterýma sem se scházel a modlili sme se spolu. když sem si ty lidi všecky dal dohromady, najednou sem tam viděl společného menovatele, teď se tomu asi ve škole říká jinak, ale je to ve zlomku to, co je dole. (K 2-5, ř. 1578)

Koncovka 7. pádu množného čísla ženského rodu je *-mi*, ale v obecné češtině se toto zakončení používá málokdy. Mnohem častější je zakončení na *-ma*. Tato koncovka není používána jen v Čechách, ale je to jev rozšířený po území Čech a Moravy. Metodističtí kazatelé se mu ve svých kázáních spíše vyhýbají. Petr Sgall a Jiří Hronek sice ve své

publikaci *Čeština bez příkras* uvádějí, že za používání koncovky *-ma* se „není proč stydět, v jiných slovanských jazycích byla koncovka s *-m-* zevšeobecněna a spisovná čeština je dost osamocena v tom, že zůstala u staroslovanské různosti koncovek se svými *pány, stroji* apod.“ (Sgall – Hronek, 1992, str. 38), to ale nic nemění na tom, že používání substantiv v množném čísle v instrumentálu s koncovkou *-ma* působí zvláště ve formální nebo alespoň částečně formální promluvě ledabyly nebo ležérně, což není vždy poloha, kterou by si kazatelé (a nejen oni) ve svých promluvách mohli dovolit. Chtějí-li své posluchače přesvědčit o tom, že jim na nich záleží, že jsou ochotni se kvůli nim trochu namáhat a vyslovit i to výslovnostně náročnější [i] na úkor jednoduššího [a], pak nemají jinou možnost než použít spisovný tvar. A to i v případě, že chtějí vyvolat dojem bezprostřednosti, přátelské atmosféry a neupjatosti.

Ze získaných materiálů zjistíme, že kromě jednoho použijí všichni kazatelé koncovku *-ma* u substantiva v plurálu instrumentálu jen ve spojení s předcházejícím zájmenem, nejčastěji *těma*. Nedochozí tedy ke křížení spisovného a obecněčeského tvaru např. *těma lidmi* nebo *těmi lidma*. Také bez tohoto „spouštěče“ kazatelé většinou obecněčeskou koncovku nepoužívají. To je možné pozorovat třeba u kazatele, který káže na *těma dveře* (K 5-3). Ve svém kázání použije tvar sedmého pádu substantiva *dveře* celkem osmkrát. V sedmi případech je to tvar *dveřma*, v jednom případě *dveřmi*. V sedmi případech použití koncovky *-ma* se jedná vždy o spojení *těma dveřma*, jeden případ použití tvaru *dveřmi* je bez ukazovacího zájmena.

někdy s dveřmi může být nějaký problém, když si zabouchnu klíče zevnitř nebo když očekávám návštěvu, na kterou se těším. (K 5-3, ř. 3761)

Ve většině případů je tedy potřeba zmiňovaného zájmeného „spouštěče“, aby kazatel použil obecněčeskou variantu koncovky. Nacházíme tak spojení *s těma rodinama, s těma hřivnama, těma prvníma třema, těma dveřma, těma vostatníma*. Ne ale vždy:

nebudeme se zabývat já nevím, utečencema, pokud tady třeba nežijeme na hranicích, kde ten problém je. (K 7-2, ř. 5160)

já si uvědomuju, že mnohokrát sem se nechával eee zatěžovat věcma, eee možná zajímavýma pro mě, ale věcma, které potom berou ten čas na Pána nebo to společenství s Bohem. (K 7-1, ř. 5060)

já sem vždycky si hned představil židle těch, kteří se baví velice povrchníma vtipkama. (K 7-2, ř. 5185)

Vidíme, že všechny uvedené příklady jsou „z dílny“ jednoho kazatele (K 7), jak bylo již dříve avizováno, a že je tedy používání čistých substantiv s koncovkou *-ma* (bez spojení se zájmenem nebo adjektivem) záležitostí individuální. Ale i v promluvách tohoto kazatele nalezneme jen několik málo takových výskytů používání koncovky *-ma*. Znamená to tedy, že si jsou kazatelé, i když takový tvar použijí, vědomi jeho nevhodnosti. To dokazuje například i porovnání četnosti tvarů *lidmi* a *lidma*. Zatímco spisovný tvar *lidmi* nalezneme v kázáních na různých místech 23x, tvar *lidma* pouze dvakrát.

3.4.2 Zájmena

Zájmena jsou slova, která zastupují příslušná jména podstatná či přídavná, nebo osobnost, věc či vlastnost pouze naznačují, případně na ně odkazují nebo vyjadřují vztah k nim.

3.4.2.1 Ukazovací *ten, ta, to; takový*

Ukazovací zájmena ukazují, a to buď na skutečnost mimo text, nebo na část textu (ukázání vnitrotextové). Vnitrotextový odkaz může ukazovat v textu zpět nebo naopak předvídat, odkazovat na to, co teprve přijde. Pro mluvený projev je typické, že je výskyt ukazovacích zájmen vyšší než u projevu psaného. Proto jsme vytvořili soubor 13 náhodně vybraných kázání, z nějž jsme pak získali přehled četnosti používání ukazovacího zájmena *ten*. Zkoumání bylo podrobena pouze zájmeno *ten*, protože zájmena typu *sám, onen* či *takový se* v textech až na posledně jmenovaný tvar příliš nevyskytují. Výsledky ukázaly, že zastoupení tvarů zájmena *ten (ta, to)* se v kázáních pohybuje od 4,99 % do 9,70 % celkového množství slov. Průměrná hodnota se pak pohybuje kolem 6,86 %. To znamená, že jeden metodistický kazatel použije během svého kázání, které obsahuje asi 2300 slov, v průměru 160x zájmeno *ten, ta* nebo *to*. Do této statistiky jsou započítány i nespisovné tvary jako *těma, tý, ty* ve spojení s plurálem neuter. Velmi zajímavým, i když možná očekávaným nebo alespoň pochopitelným zjištěním je, že víc než polovinu výskytů zájmen (přesně 51,9 %) tvoří zájmeno *to*.

mně to ten začátek toho školního roku a takovej ten nástup, nástup do školy nebo do toho dalšího ročníku, tak mi to připomnělo jeden oddíl tady z Písma, který si přečteme a je to takový taky známý oddíl, ale z několika důvodů mi to připomnělo, tak snad se k tomu dostaneme (K 1-3, ř. 330).

Ukázkové souvětí je počáteční výpovědí jednoho kázání. Posluchači jistě chápou, že známá mimotextová skutečnost, na kterou kazatel navazuje, je začátek školního roku. Na

první pohled je také patrné, že frekvence ukazovacích zájmen je v uvedeném souvětí vysoká. Skoro se zdá, že by bylo možné výpověď se stejnou informační hodnotou říct jinak, jednodušším způsobem. To naznačuje následující rozbor.

1) **Mně to ten začátek... připomnělo**

- zájmeno *to* se staví do pozice subjektu, zastupuje rozvitý větný člen *začátek školního roku a takovej ten nástup, nástup do školy nebo do toho dalšího ročníku*. Přesněji zastupoval by, kdyby celý rozvitý člen byl ve větě předcházející, na kterou by zájmeno *to* odkazovalo. Z toho vyplývá, že je zde toto zájmeno nejen redundantní (nadbytečné), ale také matoucí. Tváří se jako subjekt, chová se jako subjekt, ale není subjektem, protože subjekt, který by mělo zájmeno zastupovat, se vzápětí objeví ve větě sám.

2) **ten začátek toho školního roku** – zájmeno *ten* konkretizuje začátek události, která není stejně jako její začátek zmíněná v předchozím textu, protože věta obsahující uváděné spojení je první větou promluvy. *Ten* odkazuje na mimotextovou skutečnost, která je všeobecně známá – *začátek školního roku*. Opět zde dochází k redundanci, protože vzápětí *je ten začátek* doplněn o přesné určení – *školního roku*. Protože však je jistá redundance v mluveném projevu akceptovatelná, ba nutná, dalo by se zájmeno v tomto případě považovat za adekvátní, i když srozumitelná by byla výpověď i bez jeho přítomnosti. Podmínkou použití zájmena před slovem *začátek* je vypuštění následujícího zájmena *toho školního roku*. Odkazovat na jeden konkrétní školní rok, který právě začal, což je všem známá skutečnost, není nutné. Něco jiného by bylo, kdyby byl onen školní rok již dříve zmiňovaný a pokud možno několik desítek let starý.

3) **takovej ten nástup** – ukazovací zájmeno *takový* ukazuje na vlastnost a jejího nositele a odkazuje na ně v rámci textu. Následuje-li po zájmenu hodnotící adjektivum (*takový zelený*), pak je předcházejícím ukazovacím zájmenem intenzifikováno. Spojení *takový ten* (*taková ta, takové to* apod.) se používá, když chce mluvčí posluchačům připomenout nějakou specifickou skutečnost, když si sám na něco vzpomíná nebo se snaží najít vhodnou charakteristiku popisovaného jedinečného jevu. „*Znáš to, takovou tu trpkou příchut' vítězství.*“ Trpké vítězství a jeho chuť je zvláštní a specifická životní zkušenost, která se jen těžko popisuje, není-li posluchači známá. Kazatel svým *takový ten, taková ta* apeluje na posluchačovu zkušenost, která je totožná s jeho vlastní nebo alespoň velmi podobná. Připomíná posluchači, že i on takovou životní zkušenost někdy udělal. Nástup do školy je *sice* obecně známá zkušenost, ale právě že jen obecně známá. Snad každý nastupoval někdy do školy a každý svůj nástup prožíval jinak. Proto nemůže kazatel spojením *takový*

ten apelovat na specifičnost této životní situace. Na specifickou charakteristiku, která by byla všem posluchačům společná. Protože taková společná specifická charakteristika nástupu do školy neexistuje.

4) **do toho dalšího ročníku** – funkce ukazovacího zájmena odkazovat na skutečnost mimo text nebo na skutečnost v předcházejícím textu není v případě uvedeného zájmena naplněna. Kdyby mělo zájmeno plnit svou funkci, musel by kazatel již dříve o *dalším ročníku* mluvit nebo by nějaký *další ročník* musel být posluchačům všeobecně znám.

5) **tak mi to** – zájmeno *to* ukazuje (tentokrát anaforicky, zpětně) na rozvinutý větný člen *začátek školního roku a vstup do školy nebo dalšího ročníku*.

Co z toho všeho vyplývá? Zájmena, i zájmena ukazovací, mají v řeči svou funkci. V mluveném projevu, zvláště je-li přednášen jen z poznámek, nikoli z doslova psaného textu, se ukazovacích zájmen objevuje mnohem víc. Mj. proto, že mluvčí použitím zájmena před substantivem, na které kataforicky odkazuje, získá čas, aby si uvědomil, co chce říct, a formuloval si následující výpověď. Jindy, zvláště při použití zájmena *to* (viz dále), se vyhne konkretizaci, přesnému vyjádření, preciznosti, která je žádaná, ale náročná. Ve chvíli, kdy se kazatel soustředí na obsah, který chce vyslovit, ne vždy zvládá (nebo o to vůbec usiluje) vnímat formu a podobu slov.

Jak bylo uvedeno na začátku oddílu, zájmeno *to* tvoří polovinu výskytů ukazovacího zájmena *ten*. Ivana Kolářová o zájmenu *to* ve svém článku *Možnosti odkazování k jazykovému vyjádření vlastnosti zájmeny to a takový* (Štícha, 2006, str. 249) mluví jako o univerzálním anaforiku *to*. O jeho univerzálnosti vypovídá například funkce, že může odkazovat na pojmenování různého gramatického rodu a čísla. Kromě toho zájmeno *to* odkazuje na obsah výpovědi nebo její části, na obsah části textu nebo na vylíčení události. A také poskytuje možnost neopakovat pojmenování nebo část textu, k nimž se vztahuje, **popř.** umožňuje zkrácení textu proto, že není třeba užít ani výraz synonymní s výrazem, k němuž se vztahuje.

Příliš velké množství ukazovacích zájmen vždy neusnadňuje posluchačům porozumění. Naopak, přibývá slov, která neplní svou funkci, tudíž jsou nadbytečná a zahalují pravý obsah výpovědi.

3.4.3 Slovesa

Slovesa jsou ohebný slovní druh, který vyjadřuje stavy, změny stavů a procesy. Jsou základem většiny vět a ve valenční syntaxi jsou jádrem výpovědi.

3.4.3.1 Koncovky

Nejčastější změny oproti spisovnému jazyku nalezneme ve vypouštění koncovek finitních tvarů sloves. Častým jevem je vypouštění koncovkového *-l* v příčestí *l-ovém* u sloves první slovesné třídy. Slyšíme tak *čet* namísto *četl*, *moh* namísto *mohl*, *nemoh* namísto *nemohl*, *neřek* namísto *neřekl*, *přived* namísto *přivedl* nebo třeba *zřek* namísto *zřekl*. Když porovnáme slovesa, která se v kázáních objeví častěji než pětkrát, zjistíme, že forma slovesa bez koncovkového *l* se vyskytuje méně často. Čím častěji je sloveso používáno, tím častěji se vyskytuje ve spisovné podobě. Například u nejčastěji používaného *řekl* se setkáme s tvarem *řekl* v 72 případech, s tvarem *řek* pouze šestnáctkrát. Vlivem zkracování tvaru sloves 1. slovesné třídy v minulém čase dochází někdy i k obdobnému zkracování u sloves druhé slovesné třídy. Konkrétně u sloves *obhlédnout*, *proběhnout*, *rozhodnout*, *zřeknout*. Tuto tendenci, i když ve velmi malé míře, potvrzují i data získaná ze tří mluvených korpusů (pmk, bmk, ORAL2006). U sloves první slovesné třídy je v mluvených korpusech dokonce poměr hovorových tvarů bez koncovky zřetelně vyšší. Což je pochopitelné vzhledem k tomu, že množství záznamů formálních projevů v těchto korpusech zdaleka netvoří ani polovinu sesbíraného materiálu. K naší statistice je třeba připojit, že u nejčastěji používaného slovesa *říct*, u kterého také nacházíme nejčastější výskyt bezkoncovkové podoby tvaru minulého času, „zajišťuje“ 90 % výskytu tohoto tvaru jeden jediný mluvčí. U ostatních se takové tvary vyskytují maximálně jednou nebo dvakrát ve všech analyzovaných kázáních. Znamená to tedy, že používání takových tvarů sloves nijak zásadně neovlivňuje podobu kázání. Zároveň se ale nesetkáváme s funkčním využitím těchto prostředků. Jde jen o vliv neformálního prostředí, ve kterém se kazatel běžně pohybuje, na jeho veřejný projev.

Zkoumáme-li vypouštění koncovek u sloves, pak nesmíme zapomenout ani na jev, který je ještě častější než jev předcházející. Jde o slovesa, která jsou ve třetí osobě plurálu přítomného času zakončena slabikou (koncovkou) *-jí*. *Dají*, *dopadají*, *chovají*, *jednají*, *zdají*, *uctívají*, *zpívají* apod.

oni dělají vod slunka do slunka. (K 1-2, ř. 243)

Tyto tvary mají mluvčí silnou tendenci zkracovat na *daj*, *dopadaj*, *chovaj*, *jednaj*, *zdaj*, *uctivaj*, *zpivaj*.

dneska bychom řekli, jó Boží dílo, tak ať ti kněží dělaj, ti kazatelé, to je jejich věc, voni sou za to placení, tak ať stavěj, a my jim budeme říkat, jestli se jim to daří nebo ne. (K 5-4, ř. 4052)

O rozšířenosti tohoto jevu nesvědčí ani tak četnost použití tvarů u jednotlivých sloves, jako naopak různorodost sloves, u kterých se jev objevuje. Stejný jev se vyskytuje i u sloves, která patří do třetí slovesné třídy ke vzoru *sázet*, jehož tvary 3. osoby plurálu přítomného času *Pravidla českého pravopisu* z roku 1993 stanovila jako dvojí možné: *sázejí* i *sází*. Je tedy otázkou, zdali výsledné *podváděj, stavěj, sváděj* nebo *zabíjej* vzniklo odstraněním koncového *-í* od tvarů *podvádějí, stavějí, svádějí, zabíjejí* nebo zdali vznikly tyto tvary z tvarů *podvádí, staví, svadí, zabíjí* fonetickou změnou *-í* v *-ej* tak, jak tomu je u sloves čtvrté slovesné třídy podle vzoru *prosit*. *Baví, chodí, chválí, modlí, nosí* používané ve tvaru *bavěj, choděj, chválej, modlej, nosej*.

Chceme zmínit ještě dva jevy týkající se koncovek sloves. První z nich se týká vypouštění koncovkového *-e* u sloves, která jsou v první osobě plurálu přítomného času. Tak opět místo *chceme* slyšíme *chcem*, místo *krademe* *kradem*, místo *nechceme* *nechcem*, místo *neshodneme* *neshodnem*, místo *potřebujeme* *potřebujem, přeskakujem, vyhrajem*.

Druhý jev se týká změny koncovky v 1. osobě singuláru a v 3. osobě plurálu přítomného času, konkrétně změny *i > u* nebo *í > ou*.

„zhřešil jsem, ztratil jsem se a potřebuju tvoji lásku.“ (K 3-4, ř. 2324)

Tato situace nastává u sloves 1. slovesné třídy, vzor *maže* (dělení podle *PMČ*), 5. slovesné třídy a 6. slovesné třídy, vzor *kupuje*. Nejčastěji u sloves podle vzoru *kupuje*. V analyzovaných kázáních se většinou setkáme s koncovkou *-u*. Změna je patrná zvláště tehdy, když se u jednoho slovesa vyskytnou obě varianty koncovek. Pak je stylově nižší koncovka *-u* častější než stylově vyšší *-í*.

Všechny tyto jevy, sice nijak masivně, ale přesto existující, ukazují na celkové inklinování projevu kazatelů směrem k hovorové, případně obecné češtině. U žádného jevu ale nepozorujeme, že by jej kazatel využíval záměrně s cílem zaujmout, oslovit, přiblížit, zantentičnit. Pokud je některý z jevů takto použit, pak se na jiném místě přednášeného kázání (nebo v jiném kázání téhož kazatele) brzy objeví stejný jev bez jakéhokoli funkčního využití.

3.4.3.2 Kondicionál

Analýza používání kondicionálu se vztahuje jen na substandardní použití forem, kdy mluvčí používají tvary *bysem, bysme* namísto *bych, bychom* nebo *abysem, abysme* namísto *abych, abychom*.

rozumíte, já nemyslím teďkon, že bysme měli vyčerpat všechnu tu vodu z toho pramene, kerý máme v srdci a čekat a budem dlouho čekat, než se to zase zaplní žejo. (K 4-1, ř. 2647)

Ačkoli je v hovorové mluvě tento jev hojně rozšířen a u některých kazatelů se vyskytuje často, správné tvary *bychom, abychom, kdybychom* jsou mnohem častější. To ukazuje, že si jsou kazatelé správného tvaru vědomi a používají jej. I když někdy je možné najít takové perly jako je následující příklad. Ale to jsou ojedinělé případy.

my bychom někdy chtěli, aby lidé dělali to, co my bysme si přáli. (K 5-1, ř. 3508)

3.4.4 Předložky

3.4.4.1 Předložka *o*

3.4.4.1.1 *O kom, o čem? O tom.*

Snad každý rodilý mluvčí ví, že předložka *o* se pojí s lokálem čili 6. pádem. A neví-li to teoreticky, pak prakticky se zcela jistě nesplete a jméno, které po předložce následuje, uvede v náležitém tvaru bez zaváhání. Když se však zaměříme na význam předložky, leckterý mluvčí by asi znejistěl. *Příruční mluvnice češtiny* uvádí, že předložka *o* má časový význam (*o poledni, o desátě*), také vyjadřuje vztah k obsahu děje (*mluvit, přemýšlet, bavit se o něčem*), vztah průvodních okolností (*chodit o holi, být o hladu*) a nese význam množství a velikosti (*o váze, o poloměru*). Všechny uvedené významy mluvčí ve svých promluvách vědomky či nevědomky používají. Jak ale uvádí *Slovník floskulí* Vladimíra Justa, na přelomu tisíciletí se k nám z angličtiny dostala fráze, která všechny uvedené významy popírá a překonává. Autor tu mluví o „nejpoužívanějším, nejuniverzálnějším klišé přelomu tisíciletí, o nekorunovaném králi floskulí jeho knihy i posledního tuctu let“ (Just, 2003, str. 108), o spojení *o tom*. Ještě přesněji snad o *být o tom*. „To víte, tyhle starý Astry nejsou o pohodlí, ani o rychlosti, ale o levným ježdění...“ (Just, 2003, str. 109). Just se nesnaží jen uvést co nejvíce příkladů „otomování“, ale hledá i důvody, které mluvčí vedou k tomu, aby takové fráze a klišé používali. Jako jeden z důvodů tak uvádí, „že ‚otomování‘ prozrazuje vždy jisté zjednodušené, kategorické vidění světa, jistý suverénní a

unifikovaný způsob myšlení, bez ohledu na politické, náboženské či jiné zaměření mluvčího. Trémista neotomuje. Mám zkušenost, že floskuli používají většinou lidé suverénní, oprsklí a asertivní, kteří neumějí říci: „Nevím.“ Nebo: „Nevyznám se v tom.““ (Just, 2003, str. 114). I když musí svou teorii o asertivních mluvčích na základě dalších příkladů upravit, přesto dochází k závěru, že „o tom je nejspíš o pohodlí hledat odpovídající sloveso a myslet vlastní hlavou, o poptávce po univerzální generalizaci, svodce, receptu, sloganu“ (Just, 2003, str. 117).

Protože je tato fráze skutečně velmi rozšířená a také je velmi jednoduché ji začít používat, objevuje se i v analyzovaných kázáních. Ne příliš často, ale přece. Dozvíme se třeba, že

tam to není o tom, že by byli opilci. (K 1-1, ř. 59)

nebo že

to není proti milosti, naopak. to je o milosti, ale o nevyužité milosti, která trvá, slovy Pána Ježíše Krista, po celé cestě k soudu. (K 2-3, ř. 1354)

a že

přece křesťanství je o vztahu, ne o vzdělání. (K 2-5, ř. 1458)

a že

je to furt o tom spoléhání se na svoje skutky. (K 4-5, ř. 3239)

a že

to není vo tom, že že na to mám, žejo. to je prostě o tom, koho Bůh povolává do jaké služby. (K 4-5, ř. 3426)

a na závěr slyšíme přání

kéž naše napomínání těch druhých eee je o lásce. o nefalšované lásce. o povzbuzování. (K 4-5, ř. 3408)

Možná že leckterému posluchači taková fráze ani nepřijde divná. Snad proto, že ji skutečně používá leckdo a že je velmi frekventovaná. Když se zamyslíme nad smyslem věty, *kéž je naše napomínání o lásce*, neumíme jej jednoznačně vyjádřit. Původní význam předložky o by nás vedl k přesvědčení, že máme pravděpodobně druhé napomínat a při tom mluvit o lásce. Nebo snad chtěl mluvčí jinými slovy povzbudit své posluchače k laskavému napomínání? To se zdá pravděpodobnější výklad. „Otomování“ není v kázáních

analyzovaných kazatelů nejčastějším jazykovým prvkem, přesto je dobré upozornit na to, že k této floskuli kazatelé ve svých kázáních sklouzávají.

3.4.4.1.2 *Nejde o to zhasnout, ale svítit účelněji!*

V případě předložky *o* se v analyzovaných kázáních setkáme ještě s jiným spojením, které se v textech vyskytuje mnohem častěji a někdy se zdá ještě méně postřehnutelné než spojení *být o tom*. Být, či nebýt - to je, oč tu běží. To je, o co se tu jedná. To je, o co tu jde. *Jít o něco, jít o to, nejít o něco* je spojení, která se v analyzovaných kázáních objevuje velmi často. A nejen v analyzovaných kázáních. Ačkoli mluvené korpusy toto slovní spojení téměř neuvádějí, v jednoduchém vyhledávání na internetu nalezneme přes sedm miliónů výskytů. Při omezení vyhledávání jen na frázi *jde o* nalezneme „pouhých“ 5,5 milionu výskytů. Jde-li *někomu o něco*, pak mu záleží na nějaké věci, chce dosáhnout nějakého cíle, usiluje o něco. Jde-li *o něco*, pak se mluví o závažné informaci nebo situaci, třeba že *jde o život*.

Jak dosvědčují ukázky, v mnoha případech se ani k jednomu takovému významu daná fráze nepřibližuje. Píše-li se v novinách: „Kinský: Nuly nejsou důležité, *jde o* radost z fotbalu“ (fotbal.sport.cz/clanek/136803-kinsky-nuly-nejsou-dulezite-jde-o-radost-z-fotbalu.html), pak citovaný brankář neříká, že chce dosáhnout radosti z fotbalu nebo že se jedná o závažnou situaci, ale chce jednoduše říct, že není důležité, že v zápase nepustí ani jeden gól, ale že je důležité, že si může při zápase užívat radosti z fotbalu, že může hrát s chutí a potěšením. Ještě „lepší“ použití fráze najdeme třeba v titulku článku *V reklamě nejde o definitivu* (www.strategie.cz/scripts/detail.php?id=272580). Z textu článku se dozvíme, že „ČIRMK se zabývá inovačními kurzy - nejde o nějaké „definitivní“ vzdělání - spíše možnost kontinuálního profesního zdokonalování“ (tamtéž). Což přeloženo znamená, že ČIRMK nabízí vzdělání, které není konečné, není definitivní, posluchač kurzu se může dále vzdělávat, třeba i jinde.

V textech analyzovaných kázání nalézáme také mnoho příkladů:

zmínil sem se o imunitním systému. asi víte většinou, o co de. (K 2-2, ř. 1087)

Zdá se pravděpodobné, že posluchači vědí, o co jde, oni dokonce možná i vědí, jak takový imunitní systém funguje, což je skutečný význam předkládaného *o co de*. Naopak ve výpovědi

eee často spojujeme svoje naděje s personálním obsazením. eee pokud jsme ve vedoucí pozici, eee pak jde o naše podřízené, pokud jsme v roli zaměstnance, pak se jedná o naše nadřízené (K 6-2, ř. 4413)

musí posluchač přemýšlet, co přesně fráze *jde o* a *jedná se o* zastupují a nahrazují. Snad bychom v souladu s předcházejícím kontextem mohli výpověď „přeložit“ slovy: pokud jsme ve vedoucí pozici, pak své naděje upínáme ke změně podřízených, pokud jsme v roli zaměstnance, pak ke změně nadřízených. Z nesnadnosti nahradit frází je zřejmé, proč se mluvčí k takové frázi utíkají. Přesto by se asi nemělo stávat, že se potká fráze s frází, jako v následujícím příkladu, který v sobě zahrnuje obě fráze s předložkou *o*.

jde o to, aby to dobré slovo, ta dobrá řeč byla o tom, jaký je Bůh, jaká je jeho milost, jaká je jeho dobrota. (K 3-3, ř. 2143)

Není zcela jednoznačné, zda druhá fráze je skutečně frází *být o tom*, protože říkat něco o něčem, řeč o něčem je běžná vazba slovesa nebo podstatného jména s předložkou. Přesto uvedené vyjádření k frázovitosti tíhne. Dokázat to lze tak, že výpověď opět přeložíme:

Podstatné je, aby to dobré slovo, ta dobrá řeč sdělovala, jaký je Bůh, jaká je jeho milost, jaká je jeho dobrota.

Když zkoumáme předložku *o* v textech kázání a srovnáme množství jejího výskytu v textech s texty mluvených korpusů, zjistíme, že ve srovnání s brněnským mluveným korpusem je výskyt předložky v kázáních trojnásobně vyšší, ve srovnání s ORAL2006 je to ale až třináctinásobný rozdíl. V textech kázání nalezneme ještě mnohem vyšší procento zastoupení. Je to dáno třemi zdroji používání předložky *o*. Kazatelé totiž velmi často *mluví o něčem* nebo *citují někoho, kdo o něčem mluví*, nebo *citují Bibli, která také o mnoha věcech mluví*. Druhým zdrojem častého výskytu předložky jsou výčty, opakování a gradace.

nezapomeňte, že mluvim o tomto těle, ale i o tomto těle, o tom těle duchovním, který je eirkev. to všecko, co budu říkat o těch tělech, platí pro jedno i pro druhé. (K 2-2, ř. 1056)

Třetím zdrojem výskytu předložky *o* jsou již uváděné a zkoumané fráze *být o něčem* a *jít o něco*. Ačkoli první z frází v textech nalezneme, nenalezneme ji tak často jako frázi druhou, která pokrývá asi 10 % celkového výskytu předložky *o*. Ta se v textu nachází 553krát a v seznamu nejčtetěji zastoupených tvarů slov stojí na 15. místě.

3.4.4.2 Předložka *skrz(e)*

Další předložka, která zaujala naši pozornost při zkoumání textů kázání, je předložka *skrz*. *Skrz(e)* je předložka nepůvodní, vzniklá z adverbia, v analyzovaných textech jedna z nejčastěji používaných nepůvodních předložek. Hned po předložkách *podle*, *mezi* a *proti*. Což je opět ve srovnání s mluveným korpusem ORAL2006 zcela jiné zařazení na pozici četnosti výskytu. V ORAL2006 nalezneme předložku *skrz* nebo *skrze* jen devětkrát, všechny ostatní zmiňované nepůvodní předložky minimálně 15x více. Kromě četnosti výskytu je na této předložce zajímavé její používání. Obsahové i formální.

Po významové stránce se ještě v první polovině 20. století běžně užívalo ve spisovném jazyce předložky *skrz(e)* ve významu „kvůli něčemu“ (*Uvěznili ji skrz krádež*). Ve 2. polovině téhož století se od takového užívání začalo ve spisovné češtině upouštět, až nakonec zůstal tento význam jen v nespisovné variantě jazyka (<http://www.redigo.cz/jazykove-sloupky/predlozka-skrz>).

my jsme byli skrze víru vyvedeni ze smrti do života. (K 5-3, ř. 3857)

Předložka *skrz* má dnes jasně vymezené použití: Z jedné strany na druhou; zcela úplně (*skrz naskrz*). Přestože *Slovník jazyka českého* uvádí i význam „ve věci, kvůli“, je toto použití ve spisovné češtině již nesprávné. Předložka *skrz (skrze)* je dochována také v archaickém vyjádření vztahu k osobě nebo věci jako prostředku nebo prostředníku (<http://www.redigo.cz/jazykove-sloupky/predlozka-skrz>).

ale jestliže se na nich projevuje Boží ovoce, jestliže skrze ně Bůh působí, potom musím nechat na Pánu, aby on posoudil, jestli jsou jeho nebo jestli nejsou jeho a už vůbec nemůžu nic zakazovat. (K 1-5, ř. 784)

a když Éltjovci míří nezadržitelně ke smrti, tak Pán Bůh už si připravuje nejdříve skrze Elkánu a Chanu a potom i skrze Samuele, pomoc pro ten svůj lid tvrdě šíje. (K 3-1, ř. 1730)

Kromě archaičnosti použití je zajímavá i částečně archaická podoba předložky. V mluvených korpusech je výskyt předložky *skrz* nízký. Výskyt vokalizované podoby *skrze* je ale ještě nižší, pokud se vůbec vyskytuje (třeba v *pmk* ani v *bmk skrze* nenajdeme). V textech kázání najdeme tvar *skrz* pouze jednou, zatímco *skrze* hned 49x, z toho 10x se vyskytuje přímo v citovaném biblickém textu. Je pravda, že někdy kazatel použije vokalizovanou podobu z důvodu jednodušší výslovnosti, ale také je pravda, že ustálené spojení *skrz naskrz* nikdy ve vokalizované podobě neuslyšíme. *Skrz* a *skrze* není vždy

libovolně zaměnitelné, a ať chceme nebo ne, působí starobylým dojmem. Ačkoli se s touto předložkou setkáváme často a ačkoli ji sami v takové podobě leckdy použijeme.

Přesto máme ve výsledku zajímavé srovnání používání předložky *o*, kterou kazatelé užívají ve velmi moderním, až ledabylém spojení floskulí nebo frází, a předložky *skrze*, kterou naopak používají z 99 procent v její archaické podobě. Je to záměr nebo omyl?

3.4.5 Spojky

Spojky jsou slova neohebná, sloužící ke spojování vět i jejich částí. Jejich význam, tedy význam mezi větami a částmi vět, který spojky svou přítomností vyjadřují, se mluví uči v hodinách českého jazyka. Užívat spojky se ale naučí spontánně a většinou také správně. Proto uvedeme jen několik případů používání spojek.

3.4.5.1 Zastupující *a*

Z dosavadních výzkumů a pokusů počítačové lingvistiky víme, že když jakýkoli soubor slov tvořících souvislý text rozložíme na slovní jednotky, a ty v závislosti na četnosti zaneseme do grafu, tvar grafu bude vždy hyperbola. Tedy slov s nejvyšším výskytem bude velmi malé množství, slov, která se v textu objevují jen jednou, bude naopak třeba i několik tisíc. Záleží na velikosti korpusu, který je zpracováván. Na vrcholu každé hyperboly průměrného textu, tedy na místě s nejvyšším výskytem, bude stát spojka *a*. Je tomu tak i v analyzovaných kázáních. Z celkového množství 84 tisíc slovních jednotek se spojka *a* vyskytuje 2898x.¹⁷ To znamená 3,4 % veškerého textu. Četnost výskytu spojky *a* potvrzuje fakt, že v mluveném projevu se souřadně spojené věty a větné členy užívají mnohem více než v projevu psaném. To dokazuje i četnost výskytu spojky *a* v mluvených korpusech, kde se průměrná hodnota pohybuje mezi 3,3 % (pmk, ORAL2000) a 3,5 % (bmk) u mluvených korpusů a kolem 2,4 % (SYN2006pub) a 2,7 % (SYN2000) u korpusů psaných. Ačkoli se údaje pohybují v mezích běžné četnosti výskytu spojky *a* v mluvené řeči, považujeme její výskyt v kázáních za nadměrný. Jednak proto, že nejsou kázání mluvený projev nepřipravený, jednak proto, že se *a* objevuje velmi často na začátku věty. Pomocí jednoduché funkce v textovém editoru zjistíme, že spojkou *a* začíná 706 vět. To činí při celkovém množství asi 6400 vět více než 11 % všech vět.

a pro ně to, to si myslím já, obrovsky muselo mluvit. bylo tam šest nádob. šestka pro Židy je neúplnost, protože sedmička je číslo plnosti. a Ježíš doplnil ty nádoby vodou, aby byly

¹⁷ Statistika, ze které vycházíme, je statistikou jednotlivých forem, nikoli hesel. Kdybychom porovnávali jednotlivá hesla, pak by před spojkou *a* stálo sloveso *být*, které se v analyzovaných textech ve všech svých tvarech objevuje celkem 4062x.

plné. když si vzpomenete, Ježíš nepřišel, aby zrušil Zákon, ale aby ho naplnil. **a** teďko to, co bylo tím obsahem těch nádob, to mělo sloužit k venkovnímu očišťování těch lidí. **a** on to proměnil v něco, čím se nemyli, že jo, to šlo dovnitř, **a** způsobovalo to vevnitř minimálně radost. **a** to je to, si myslím, co eee asi došlo, došlo těm učedníkům... (K 1-1, ř. 138)

a jak je to s tím Izajášem, kdo to vlastně napsal, když to nebyl Izajáš. **a** říká se, že jich bylo několik **a** do jaký situace to bylo **a** to ...: **a** jsou lidé, kteří jsou knihomolové v tomhle **a** zabývají se to **a** maj to opravdu jako potěšení, že neustále sou v tom. já se přiznám, to není moje parketa. mě to tak netěší **a** já samozřejmě, musel jsem to studovat ty věci taky, ale přiznám se, nevím, jestli mám říct s hanbou, prostě přiznávám se, že já ty věci dneska už si nepamatuju. (K 7-2, ř. 5233)

Ve druhém příkladu podporuje spojka **a** spolu s intonací pronášené výpovědi gradaci **a** umožňuje kumulaci, **a** tím zvyšuje dramatičnost výpovědi. V mnoha případech tomu tak ale není. Zvláště když mluvíme o spojce **a** na začátku věty. Spojka **a** je totiž někdy používána místo vylučovací spojky **ale** (**a** on to proměnil v něco, čím se nemyli, že jo...) nebo místo parazitického **eee**. Někdy slouží k překlenutí nedokončené výpovědi **a** uvedení výpovědi nové (**mě to tak netěší a já samozřejmě, musel jsem to studovat ty věci taky...**). Nadměrné používání spojky **a** častokrát zpomaluje promluvu, tříští ji **a** někdy staví na stejnou úroveň výpovědi, které na stejné úrovni nejsou.

3.4.5.2 Opravující nebo

Podobně kazatelé používají spojku **nebo**. Ta spojuje věty nebo větné členy, které stojí ve vzájemném vylučovacím vztahu, platit může vždy jen jedna alternativa.

*protože ty jednotlivé obrázky byly buď kompletní kostra, **nebo** svaly **nebo** jiný obrázek up* u* up* ukazoval kompletní krevní oběh, potom složitost nervového systému, pak jednotlivé orgány...* (K 2-2, ř. 1050)

Kazatelé (a nejen oni) často využívají spojku namísto **tedy**. Možná také místo spojení **lépe řečeno** nebo místo omluvy za přeházení nebo nesprávnou formulaci.

*bude to takový oddíl radostný **nebo** je tam radostná událost.* (K 1-1, ř. 4)

*ten démon na to reagoval, no ale trochu trochu mu tam poupravil vizáž, trošku, trošku, je tam přímo napsáno, „že ho **nebo** je přemohl a zbil tak, že z toho domu utekli nazí a zranění.“* (K 1-5, ř. 735)

*proč se dozvídáme o tom, že Boží lid, **nebo** částka Božího lidu, také dělá věci, které hraničí se slušností i v obecném povědomí lidském?* (K 3-1, ř. 1619)

a pokud poč* potlačujeme tu svoji duchovní žízeň, projeví se to nakonec v naší eee duševní stránce a nakonec i té fyzické, eee když onemocníme nějakou fyzickou nemocí nebo vážnou nemocí. (K 4-1, ř. 2602)

zažili jste eee pár, nebo já sem zažil pár takových kazatelů, vedoucích chval, starších eee i farářů, který ve své pýše, ve své pýše došli tak vysoko, že jejich pád byl velice bolestivý. (K 4-2, ř. 2698)

Uvedené příklady se shodují ve významovém použití spojky *nebo*. Ta nespojuje věty, které by stály ve vztahu vylučovacím (a případně ani ne slučovacím), ale podobně jako *a samozřejmě* v předchozím oddíle vytvářejí přechod mezi nedokončenou výpovědí a výpovědí, která následuje. Většinou kazatelé výpověď nedokončují, protože říkají něco, co chtěli říct jinak. *zažili jste eee pár nebo já sem zažil pár takových kazatelů*. Touto větou kazatel neříká, že se stalo buď jedno, nebo druhé. Jde o opravení chybného úvodu věty. S takovým používáním spojky se setkáme i v běžné řeči. Nebezpečí nevhodného použití spojky spočívá v tom, že může posluchač výpověď špatně pochopit, protože spojce přiřazuje její základní funkci. *Je tam přímo napsáno, „že ho nebo je přemohl a zbil tak, že z toho domu utekli nazí a zranění“*. S ohledem na funkci spojky rozumíme dané výpovědi tak, že pisatel neví, jestli byl zbit jeden člověk, nebo jestli jich bylo víc – *ho nebo je*. K odpovídajícímu porozumění výpovědi napomáhá v tomto případě kontext, který jasně určuje (číslo u slovesa), že napadených bylo víc. Podobně zavádějící je použití spojky u příkladu *když onemocníme nějakou fyzickou nemocí nebo vážnou nemocí*. Porozumění textu s původním funkčním užitím spojky opět nabízí nesmyslný výklad výpovědi, že buď člověk onemocní nějakou fyzickou nemocí, nebo onemocní vážně. Z toho by vyplývalo, že fyzické nemoci nemohou být vážné a že vážné nemoci nejsou fyzické povahy. To ale není obsahem kazatelovy výpovědi, jak posluchač samozřejmě z kontextu pochopí.

Používání spojky *nebo* v uvedených případech podobu kázání nijak zásadně neovlivňuje. Přesto jsme tento jev alespoň krátce zmínili, protože někdy je takové využívání spojky matoucí. A také není vždy důvod používat pojmy v jiných kontextech, než jaké jim mnohasetletá existence jazyka určila.

3.5 Jak kazatelé mluví aneb prostředky fonetické

Výslovnost je jedním ze základních prostředků sloužících k porozumění výpovědi po formální stránce. Je ovlivněna oblastí, kde mluví žije, jeho původem i vzděláním. Ortoepická výslovnost umožňuje posluchačům porozumět a sledovat projev bez obtíží, neadekvátní výslovnost pak může zabránit porozumění a komunikačním cílům. V běžné

řeči kazatelů nedochází k zásadním odchylkám, které bychom mohli nazvat buď rušivými, nebo naopak funkčně zabarvenými. Proto se při popisu výslovnosti zaměříme jen na několik nejnápadnějších a nejčastějších jevů, které můžeme u analyzovaných kazatelů pozorovat.

3.5.1 Délka samohlásek

V první řadě se jedná o změněnou kvantitu čili délku vyslovovaných samohlásek. Správná délka samohlásek je důležitá především proto, že má často vliv na význam slova. Je rozdíl, vysloví-li mluvčí *rada* nebo *ráda*, stejně tak jsou dvě různá slova *jejich* a *jejích*. Přitom jediný rozdíl ve výslovnosti takového páru slov je jen kvantita jedné samohlásky.

I zpracovávaný materiál potvrdil, že velmi rozšířenou odchylkou výslovnosti je zkracování dlouhých samohlásek. Nejvíce se to týká samohlásek [i] a [u]. K nejčastějšímu zkracování dochází u samohlásky [i] a to buď v přízvučných slabikách [*čím* – *čim*, *říká* – *řiká*], nebo častěji v nepřízvučných slabikách [*nevím* – *nevim*, *vysvětlím* – *vysvětlim*, *myslím* – *myslim*, *musím* – *musim*, *naši* – *naší*, *předtím* – *předtim*, *není* – *neni*, *věřím* – *věřim*, *aktivním* – *aktivnim*, *nějakím* – *nějakim*]. Důvodem pro zkracování samohlásek je jejich náročná artikulace, značná námaha svalstva jazyka, který je při tvoření v postavení nejvyšším ve směru posunu vzhůru k paterní klenbě. Toto obtížné artikulační postavení svádí k jisté pohodlnosti, jejímž výsledkem je pak zkrácená výslovnost dlouhých samohlásek (Hůrková, 1995, str. 20). Ačkoli je výskyt zkracovaných samohlásek v analyzovaných textech poměrně hojný a ačkoli je taková výslovnost neortoepická, k nesprávnému porozumění může dojít asi jen v případě nevhodného zkracování samohlásky [i] především u zájmen [*naší* – *naši*, *jejích* – *jejich*, *jí* – *ji*]. Takové zkracování v textech nalezneme jen výjimečně.

ještě takový náš imunní, ten obranný, systém, a ten je dán našimi představami, naši náklonností. (K 2-2, ř. 1095)

a může se také dotknout naši vůle, v Bibli se tomu říká srdce, a inspirovat naši vůli, nové touhy po něm, dát odvahu pokračovat. (K 2-5, ř. 1549)

Zajímavé je spíše to, že kazatelé nezkracují zájmeno [ji], ale naopak je prodlužují. Kdybychom tento jev studovali v psaných textech, pak bychom jej zařadili mezi jevy morfologické. Ale v kontextu mluveného slova se zdá, že se nejedná o zájmeno nesprávně použité z důvodu neznalosti nebo neschopnosti správného použití. Je to sice jev, který možná činí mluvčím potíže, ale k tomuto ve výsledku gramaticky nesprávnému jevu

dochází na základě nesprávné výslovnosti. Důkazem může být třeba případ, kdy kazatel vyslovil [j*i*] dlouze, ale vzápětí se opravil, protože si nesprávnou výslovnost uvědomil.

*nemůžeme si j*i* ukrást, nemůžeme si j*i* ukrást tak, jako se snažil Adam a Eva ukrást všechno to, co Bůh dává. (K 3-5, ř. 2481)*

K prodlužování nebo protahování koncových samohlásek dochází v proudu řeči často. Ať už je to ve chvíli, když mluvčí váhá, co říct dál, nebo když přemýšlí, jak má své sdělení formulovat. V běžné promluvě dochází nejčastěji k protahování samohlásek před pauzou. To dokládá třeba i analýza projevu televizních hlasatelů (viz <http://ucjtk.ff.cuni.cz/publikace/3-01/janikmod.htm>). Protože prodlužování zájmena [j*i* / j*i*] ve zkoumaných případech není závislé na jeho postavení před pauzou, možná bychom se mohli znovu přiklonit k morfologickému a nikoli fonetickému základu jevu.

*nejsem ještě rozhodnutá, jestli j*i* dokončíme, nevím, jak na vás působí, ale prozatím jsme v té čtvrté kapitole. (K 3-4, ř. 2184)*

*ale to by nemělo být eee tím, co by nás mělo odrazovat. nebojme se požádat o pomoc, když j*i* potřebujeme. (K 4-1, ř. 2571)*

*žena mluví o té tělesné žízni a Ježíš mluví o té duchovní žízni. tak jako potřebuje naše tělo vodu k přežití, tak j*i* potřebuje i naše duše. (K 4-1, ř. 2581)*

*musím j*i* akceptovat z celého srdce, musím být ochoten na ni navázat tak, že vlastně potom ta moje práce nebude vůbec vidět, jo, protože když stavíte ty zdi a dáte to pak dohromady, tak už nikdo nepozná, kdo co stavěl. (K 5-4, ř. 4045)*

*že své dětství strávila tím způsobem, že maminka j*i* každý víkend i každou dovolenou brala na modlitební horu. (K 7-1, ř. 4991)*

Ke změnám v kvantitě vyslovovaných samohlásek můžeme přidat ještě jeden výskyt zkráceného [a] ve slově nedávno [nedavno], což je ale ve zkoumaných textech jev zcela okrajový. Mj. proto, že se v kázáních toto slovo téměř nevyskytuje.

Spíše se setkáme se zkracováním [i] třeba u zájmen [tvim, mim], kde ale dochází ke dvojí nesprávné změně výslovnosti. Nebo spíše ke zkrácené výslovnosti morfologicky nesprávně nžitého tvaru. Setkáváme se zde totiž s případy, kdy namísto dlouhého [e] v lokálu nebo instrumentálu singuláru mužského nebo středního rodu [tvém] použije mluvčí dlouhé [i], které ale vysloví krátce [tvim]. Takových případů najdeme v kázáních více.

3.5.2 Souhláska [j]

Zajímavé je pozorovat či zkoumat, jak zacházejí kazatelé s vyslovováním souhlásky [j]. Ta je podobně jako samohlásky [i] a [u] náročná na artikulaci, proto má běžný mluvčí tendenci ji v proudu řeči na některých místech nevyslovovat. K vypouštění souhlásky dochází většinou v případě, že stojí na začátku slova a že po ní následuje další souhláska. Slova *jsem* nebo *jdu* vysloví mluvčí jako [sem, du], zatímco slova *jen*, *jahoda* nebo *jím* jako [en, ahoda, ím] nevysloví. Výjimkou je slovo *ještě*, u kterého k vypouštění souhlásky dochází. K vypouštění hlásky uvnitř slova dochází jen u některých slov. Např. *půjdu*, *půjdeme*, *přijde*, *přijmeš*, *půjčím* vysloví kazatel jako [puđu, pudeme, přide, přimeš, pučím].

Některé případy vypouštění hlásky [j] na začátku slova *Česká výslovnostní norma* připouští. Takových případů ale není mnoho. Konkrétně se jedná o zjednodušenou výslovnost ve tvarech pomocného slovesa *být*. *Byl jsem*, *dělal jsem*, *šli jste*, *viděli jsme* [bil sem, dělal sem, šli ste, viděli sme]. V neutrálních veřejných mluvených projevech, např. v hlasatelských projevech, v rozhlasovém a televizním zpravodajství se dokonce nezjednodušená, plná výslovnost s počátečním [j] v těchto tvarech pocítuje jako nepřírozená, popř. hyperkorektní (Hůrková, 1995, str. 34). Výslovnost souhlásky se zachovává ve slovesných tvarech záporných [*nej*smе, *nej*stе, *nej*sou] nikoli [*ne*smе, *ne*stе, *ne*sou], jejichž nesprávnou výslovností vzniká jiné slovo. Výslovnost se zachovává i tam, kde sloveso *být* plní funkci slovesa plnovýznamového (obvykle spojen s větným přízvukem).

Srovnáme-li tyto teoretické postřehy s tím, jakým způsobem vyslovují souhlásku [j] kazatelé ve svých kázáních, nalezneme mnoho nenormativního vypouštění této hlásky.

hřích de s námi nebo za námi až do Boží přítomnosti. (K 2-1, ř. 934)

vyčet jsem to z knihy, která se menuje Následování. (K 2-3, ř. 1288)

tak mi přide, že se křesťani od nekřesťanů ve vaší zemi moc neliší. (K 3-1, ř. 1700)

že eee my budeme mít dost pro sebe samé a eště zbyde dost pro naše okolí. (K 4-1, ř. 2612)

a pak přideme i to, i o to, co máme. (K 4-4, ř. 3066)

někomu pučíme a chceme dvacet procent zpátky. (K 5-5, ř. 4208)

Uvedené příklady patří mezi nejčastěji se opakující jevy a nalezneme je snad u všech kazatelů. Všechna slova jsou používána v obou variantách. Neexistuje tedy slovo, které by bylo vyslovováno pouze nenormativně bez počáteční hlásky. Snad až na tvar slova *jít* [i/deš], vyslovováno [deš], které ale bylo ve všech kázáních pouze dvakrát a z toho lze těžko objektivně usuzovat. V ostatních případech poměr normativní a nenormativní

výslovnosti dává většinou za pravdu výslovnosti normativní. A když ne zcela jako v případě slova *ještě*, kde je výslovnost 2,5:1 ve prospěch výslovnosti se souhláskou [j], pak je to alespoň 1:1.

Zvláštní případ nastává, když mají kazatelé vyslovovat různé tvary pomocného slovesa *být*. Jak již bylo uvedeno, výslovnost neinfinitivních a pozitivních tvarů slovesa *být* je přijatelná, ba vyžadovaná bez počáteční souhlásky. V některých případech je dokonce výslovnost se souhláskou považována za hyperkorektní. Taková výslovnost působí rušivým dojmem. Žádný z kazatelů nemá vyhraněný způsob výslovnosti těchto tvarů. Někdy použijí výslovnost se souhláskou [j], jindy bez ní. Pokud se takové slovo opakuje v rychlém sledu několikrát za sebou, pak většinou kazatelé použijí několikrát za sebou stejný způsob výslovnosti, ale ani to není pravidlem.

ale když jsem byl v té Koreji, mě to tam dostalo, když jsem viděl, ty lidi se neustále modlí. tam jim nikdo neříká... já sem si myslel jako, jak to tam bude takové, jak neustále je tam budou hecovat, „musíte zítra zase přijít.“ takový jako sem byl zvědavej, jak voni tam dělají to povzbuzování. (K 7-1, ř. 4982)

Porovnáme-li výslovnost na počátku slova se souhláskou a bez souhlásky [j], zjistíme, že výslovnost bez souhlásky, tedy výslovnost normativní, má malou převahu nad výslovností nenormativní, tedy se souhláskou [j] na počátku slova. Při 514 výskytech výslovnosti se souhláskou, nalezneme 568 výskytů výslovnosti bez souhlásky.

Zajímavé je zaměřit svou pozornost na vyslovování hlásky [j] ve chvíli, kdy kazatel čte. Vezmeme-li v úvahu jen úseky čtení z Bible, uvidíme, že při 157 výskytech výslovnosti se souhláskou [j] na začátku slova [*jsem, jsme, jste, jsou*] nalezneme pouze 65 výskytů výslovnosti stejných slov bez souhlásky [j] [*sem, sme, ste, sou*]. Znamená to, že kazatelé ve chvíli, kdy začnou číst, změni svůj přístup k vyslovování souhlásky [j]. Považují tedy výslovnost se souhláskou za správnou a snaží se ji jako takovou vyjadřovat? Často můžeme pozorovat, že ve chvíli, kdy kazatel čte, je jeho výslovnost pečlivější. Nejen že nevynechává hlásky a nezkracuje samohlásky, ale také pečlivěji artikuluje, klesá hlasem a snaží se o správný přednes.

To je dáno tím, že se kazatel v takovou chvíli mnohem víc soustředí na text samotný, nejen na obsah, který chce posluchači sdělit. Čte-li, má čas přemýšlet nad tím, jak vyslovuje, co vyslovuje, a má čas vyslovovat, dle svého uvážení správně a srozumitelně. Při čtení má také k dispozici předem jasně daný text, který ne všichni kazatelé při svých kázáních mívají, protože někteří svá kázání přednášejí jen z poznámek.

Možná by byla jistě i úvaha, že kazatelé svou snahou o správnost (někdy domnělou, viz výše) přednesu čteného biblického textu, vyjadřují svůj vztah k Bibli jako takové. K tomu by však bylo zapotřebí porovnání výslovnosti čteného textu nebiblického a biblického, ale k takové analýze nemáme ani vhodný materiál ani dostatečný prostor.

Přestože nemá neortoepická výslovnost až na teoretické případy vliv na porozumění kázanému slovu, je škoda, když kazatelé vystupují na kazatelnu nepoučení o tom, čeho se ve svém přednesu mají vyvarovat a co naopak nezapomenout.

3.5.3 Protetické [v]

Vyslovování protetické hlásky [v] na začátku slov začínajících na samohlásku [o] je v obecné češtině celkem běžnou skutečností. Nejen u mluvčích v běžné komunikaci, ale i u analyzovaných kazatelů, tedy ve zkoumaných kázáních. Do češtiny se protetické, náslovné, [v] dostalo již ve 14. století. Nepatří však do spisovné, nýbrž do obecné češtiny. A ve většině případů se vyskytuje jen v mluveném projevu, nikoli v projevu psaném.

Protože jde o trvalou součást slova, zachovává se protetické [v] i při odvozování [*vopatřit* – *zavopatřit*, *vorat* – *zvorat*] (PMČ, 2003, str. 42). Své prvotní postavení získává před samohláskou [o], která stojí na začátku slova, a tudíž má být po absolutní pauze vyslovována s rázem. A to je právě důvod vzniku protetického [v]. Ráz je totiž obdobou tvrdého hlasového začátku. Není to hláska, ale zvláštní zvukový prvek, který je tvořen především hlasivkami. Ty se při jeho tvoření pevně sevrou a pak se vlivem síly výdechového proudu prudce rozevrou. Tím dojde k vytvoření fonačního pohybu a k zaznění hlasu (Hůrková, 1995, str. 25). Vyslovování takového zvukového prvku, stejně jako všech ražených hlásek, je pro mluvčího značně náročné. Proto si zjednodušuje výslovnost slov s rázem zapojením úžinového [v], které není tvořeno rozrážením překážky, ale postupným pronikáním výdechového proudu úzkým průchodem (úžinou) vytvořeným někde v nadhrtanových dutinách. Postupné vypouštění výdechového proudu vzduchu je pro mluvčího mnohem jednodušší než rozrázení překážky stojící výdechovému proudu v cestě.

Používání protetického [v] může být ovlivněno také místem, ve kterém kazatel delší dobu působí. Když totiž v souvislosti s množstvím výskytu protetického [v] v mluvené řeči porovnáme dva korpusy, a to pražský a brněnský, zjistíme, že zvláště v pražské oblasti je výskyt protetického [v] velmi vysoký. Budeme-li porovnávat jen výslovnost slov, která se s protetickým [v] objevovala v kázáních nejčastěji, totiž [*vod*, *vo*, *voni*, *von*, *vono*, *vopravdu*, *vobčas*], zjistíme, že v *Pražském mluveném korpusu* je až 92% zastoupení

obecně české výslovnosti (63-92 %, průměrně 82 %) uváděných slov. V *Brněnském mluveném korpusu* je toto zastoupení výrazně nižší. Pohybuje se od 23 do 54 procent. V průměru 35% zastoupení zvyšuje jen časté vyslovování slova *ono* s protezí [vono]. Z takových údajů bychom mohli usuzovat, že kazatelé, kteří se ve svých promluvách výslovnosti protetického [v] vyhýbají, ať vědomě nebo nevědomě, působí na Moravě nebo z Moravy pocházejí. Paradoxně se ani jeden výskyt obecněčeské výslovnosti neobjevuje v kázáních kazatelky z Prahy a velmi málo výskytů nalezneme u jednoho plzeňského kazatele. Můžeme konstatovat, že kazatelé (včetně dvou, kteří protetické [v] téměř nevyslovují) se k obecně české výslovnosti uchylují asi v 10 % případů. To sice není zanedbatelný údaj, ale ve srovnání s celorepublikovým mluveným korpusem ORAL2006, jehož průměrné hodnoty u sledovaných slov dosahují až 95 % zastoupení výslovnosti s protezí, je to údaj nepatrný. Porovnání s korpusy mluvené řeči je v našem případě jen orientační, protože nahrávky, které se staly zdrojem všech tří mluvených korpusů, jsou nahrávky zcela neformálních hovorů (v případě ORAL2006), nebo části neformálních a části formálních promluv (pmk, bm). Proto se odlišují hodnotami od sebe navzájem a samozřejmě se musí lišit od formálních (nebo neformálně-formálních) a připravených (ne vždy zcela) mluvených projevů, jakými jsou analyzovaná kázání.

Příruční mluvnice češtiny uvádí, že „podoby s protezí do pečlivé promluvy nepatří. V mluvené publicistice se mohou objevit, a to nejčastěji v citaci substandardní mluvy nebo ve frazémeh (ten to zvorál)“ (PMČ, 2003, str. 43). I v analyzovaných kázáních nalezneme citace běžně mluvené řeči nebo spíše citace fiktivních rozhovorů vedených obecnou češtinou. V těch je potom protetické [v] i další prvky obecné češtiny na místě. Velmi dobře totiž dokreslují a dotvářejí autentičnost hovoru.

a říkal by, „nech toho, nehloupni, proč mě votravuješ, já chci poslouchat“. (K 5-3, ř. 3871)

V takových případech je substandardní mluva na místě a zároveň můžeme mluvit o vhodném funkčním využití formálních prvků jazyka. Snad bychom mohli kazatelům přiznat schopnost takového funkčního využití formálních prvků jazyka, kdyby protetické [v] a další prvky obecné češtiny použil na odpovídajícím místě. Když ovšem kazatel použije stejných formálních prvků o větu či dvě později v úseku, který již není ani citací, ani fiktivní citací, pak je celá hypotéza o funkčním využití uváděných jevů zcela smetena ze stolu. Kontext uváděného příkladu je totiž následující:

a říkal by, „nech toho, nehlopni, proč mě otravuješ, já chci poslouchat“. a já bych si nedal říct a furt bych ho píchal. možná by se sbalil a šel radši domů, než abych ho tady půl hodiny otravoval. (K 5-3, ř. 3871)

Podobné případy najdeme i jinde:

„běž, vobnov to tam. vem si, co potřebuješ, a koho potřebuješ.“ a není to zázrak, že ti Židé, kteří se snažili v tom Jeruzalémě vobnovovat ty svoje domečky, aby měli kde bydlet, najednou řekli, „my jdeme do toho s tebou. my se budeme podílet na obnově těch hradeb.“ (K 5-4, ř. 4006)

Podobné nevyrovnané používání formálních prvků jazyka najdeme i na mnoha dalších místech zkoumaného materiálu. A to nejen na úrovni hlásek.

3.5.4 Obecně české –ej

S diftongem –ej se v jazyce setkáváme velmi často. Při zkoumání této skupiny hlásek musíme rozlišovat, je-li skupina v koncovce na konci slova nebo je-li sice v koncovce, ale ne na absolutním konci slova, nebo je-li součástí kmene. Nejčastěji se s touto skupinou hlásek setkáme právě v koncovce na konci slova.

*at' eee naše společnost de jakýmkoli směrem, cokoliv přijde, jakejkoliv **novej** trend, módní trend nebo duchovní trend nebo eee eee fff **technickej**, cokoliv, cokoliv přijde, lidi se tím nechaj ovlivňovat najednou já nevím, dám příklad, někde přijde eee se udělá **ňákej** **novej** film, **celej** svět, skutečně, já když sem byl v Americe nebo v Koreji, všude najednou ten **samej** film mají a všichni tím žijí a ... (K 7-2, ř. 5330)*

Používání –ej v koncovce slova je běžné jak v celých Čechách, tak i na velké části západní Moravy. Není tedy divu, že se jeho užití vyskytuje u všech kazatelů, i když u některých jen velmi výjimečně. Třeba v kázáních kazatelů K2, K3 nalezneme koncovku –ej maximálně třikrát. Tři kazatelé použijí diftong v průměru maximálně pětkrát během jednoho kázání. Dva zbývající pak obstarají dvě třetiny celkového množství výskytu diftongu –ej. Stejně jako u mnohých dalších mluvčích se čistě koncovkové užití –ej objevuje v kázáních nejčastěji. Kromě koncovky u adjektiv se se záměnou –ý, případně –í setkáme občas také u sloves, ale to je záležitost spíše okrajová.

*chvilku je to to, na, za chvilku to, chvilku se **nosej** dlouhý sukne, chvilku krátký, chvilku se **nosej** boty, který sou useknutý jako kdyby vám vodřízli prsty, a pak máte boty, který máte tak špičatý, že byste prokopli míč, kdybyste s tím hráli fotbal. (K 7-2, ř. 5347)*

S použitím –ej v koncovce, pokud –ej není v absolutním konci slova, se setkáváme výrazně méně často než s případem předcházejícím. Také Petr Sgall a Jiří Hronek ve své publikaci *Čeština bez příkras* uvádějí, že takové –ej je rozšířeno v Čechách a zčásti na západní

Moravě a že do spisovného vyjadřování v této pozici nijak neproniká (Sgall – Hronek, 1992, str. 32). V analyzovaných kázáních se takové tvary objevují pouze u dvou kazatelů a i u těch jen výjimečně.

*„vodpusťte nám to, těm **druhejm**, že jsme vás zmalomyslněli, že sme vám ublížili, že sme vám vot* votrávili život v církvi“ (K 5-2, ř. 3732)*

*Oxfordu a voni si to přizpůsobili eee pro sebe, pro to hnutí ve **třicátých** letech, eee 1936 myslim, že to vzniklo (K 4-5, ř. 3300)*

Poslední typ používání hláskové skupiny –ej ve slovech je v kmeni slov. V analyzovaných kázáních se s takovým využitím setkáme jen u pěti slov: *tejden*, *přítejkat*, *cejtit*, *zejtra* a *bejt*, která v různých obměnách nalezneme asi 13x.

*a posuzujou jakoby podle těch vnějších věcí, posuzujou to, co mám **bejt** uvnitř. (K 4-5, ř. 3392)*

*někdo může **bejt** mnohem dál než já. (K 4-5, ř. 3424)*

*Boží dílo totiž nikdy nemůže **bejt** z donucení. (K 5-4, ř. 4058)*

*já sem minulej **tejden** vás trošku zaskočil tím pozdravem. (K 6-1, ř. 4247)*

*děti už tam paní učitelka už **tejden** je na to připravuje, že přijde pan inspektor. (K 1-3, ř. 466)*

zejtra si zase řeknu. (K 4-5, ř. 3342)

*eee je to tam i **cejtit**, jako není to na oko vopravdu jako. (K 4-5, ř. 3335)*

3.5.5 Pauza a intonace

Na úrovni suprasegmentální se setkáváme se dvěma jevy, které nejen napomáhají členění mluveného projevu a usnadňování nebo komplikování jeho srozumitelnosti, ale také mohou plnit nebo podporovat různé komunikační funkce. A to je pauza a intonace.

Pauza je přerušení plynulého toku řeči. Vzniká z fyziologických důvodů tam, kde je třeba doplnit dech. Pro sdělování má význam komunikativní (logická) pauza oddělující větší řečové celky (<http://is.muni.cz/elportal/estud/ff/js07/fonetika/materialy/ch07s01.html>). Správné umístění pauzy je důležité pro správné pochopení promluvy. Jestliže vyslovíme větu: *V obchodech se objevují nové // bramborové polévky*, s vyznačeným předělem (pauzou) mezi slovy *nové* a *bramborové*, jde o vztah koordinační (polévky jsou nové a navíc na rozdíl od všech předcházejících jsou bramborové). Vyslovíme-li větu bez předělu jako jediný větný úsek, jde o vztah determinační, kde adjektivum *nové* rozvíjí celý výraz *bramborové polévky* (znamenalo by to, že bramborové polévky již existovaly, nyní se ale v obchodech objevují nové a lepší).

Stejně tak umístění pauzy na různých místech výpovědi umožňuje její různé chápání. Stačí vyslovit následující výpověď s pauzou na vyznačených místech a je zřejmé, že různé umístění pauzy může způsobit i nelogičnost výpovědi.

a) *Je to opravdu poutavá hračka pro děti // japonské výroby.*

b) *Je to opravdu poutavá hračka // pro děti japonské výroby.*

Kromě toho jsou pauzy prostředkem, který spolu s intonací a melodií věty zdůrazňuje slova či celá slovní spojení. Pazu klade kazatel před slovo, které chce zdůraznit, aby získal nečekaným přerušením řeči pozornost svých posluchačů.

aby mohlo přinést bohatý užitek pro oslavu Pána Ježíše Krista, ale i pro jeho dílo v tomto světě. pauza 9 vteřin Ježíš jako král. (K 5-1, ř. 3538)

ono je také krásné, ale na druhou stranu je i pauza 4 vteřiny děsivé. (K 7-3, ř. 5437)

Nebo kazatel udělá pauzu po pronesení důležitého slova nebo myšlenky, aby posluchač opět zpozorněl a přebral si v mysli naposledy vyřčená slova a věnoval jim zvýšenou pozornost.

no a právě proto, že máme, že známe Bibli a že čteme Bibli a že víme, jaká je ta realita, tak jako křesťané, jako realisté, býváme vážní a ponuří a tuze tuze neradostní pauza 3 vteřiny. (K 3-5, ř. 2383)

sme ochotní riskovat to naše jisté, klidné, zajištěné pro Boží království pauza 5 vteřin? (K 4-4, ř. 3143)

že Abrahamova modlitba byla zbytečná pauza 7 vteřin. (K 7-1, ř. 5087)

Frázování textu, a tedy i kladení delších i kratších pauz v řeči, je u každého kazatele jiné. Záleží na mluvním tempu, ale také na specifických zvyklostech kazatele a také na podrobnosti a doslovnosti konceptu, podle kterého své kázání pronáší. Můžeme konstatovat, že kazatelé s pauzami pracují a využívají je jako nástroje členění promluvy a také jako nástroje k získání pozornosti, komunikační funkce. Což dokládají výše uvedené příklady.

Kromě toho kladou kazatelé delší pauzu po ukončení myšlenkového celku nebo před začátkem nové myšlenky. Ve chvíli, kdy pauza odděluje v řeči menší jednotky výpovědi a větné (výpovědní) úseky, není signalizována pouze tichem, ale také melodií předcházejícího větného úseku a intonací, případně kadencí. To působí kazatelům často poměrně obtíže. Zvláště konce vět, tedy větné kadence vždy nekorespondují s pauzou, která

po nich nastává. Před pauzou, která signalizuje konec věty, je v češtině kadence věty oznamovací, rozkazovací a doplňovací otázky klesavá, kadence otázky zjišťovací pak má průběh stoupavý (na Moravě) nebo stoupavě-klesavý (častější v Čechách). Jaká je to tedy věta, která není otázkou, ale její kadence je stoupavá?

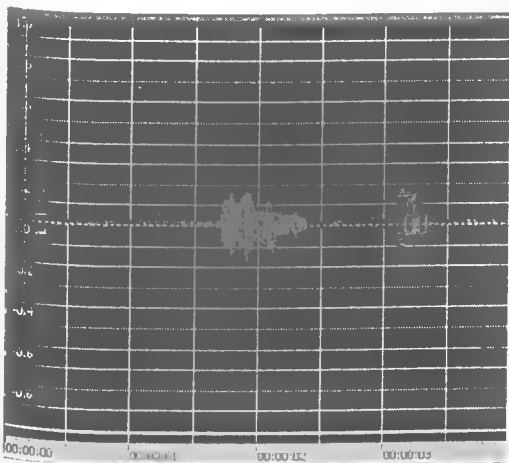
Posluchač na základě melodie a intonace totiž chápe větu jako otázku, ačkoli svou stavbou ani výpovědním obsahem otázkou není. V případě polokadenční intonace zase očekává pokračování výpovědi v podobě vedlejší věty nebo navazující věty hlavní. Jeho očekávání však není naplněno, protože následující větný úsek začne kazatel intonovat jako zcela novou větu.

Takových případů nalezneme v analyzovaných textech hodně. Některé z nich pak kladou větší nároky na pozornost posluchačů a schopnost porozumět. Stejně nároky na porozumění vyžadují situace, kdy kazatel oproti předchozím případům používání pauzy, naopak pauzu nepoužije, a to ani na místě, kde by ji použít měl. Nebo použije pauzu, ale jen nezbytně dlouhou na to, aby vůbec posluchač pochopil, že kazatel vyslovil dvě slova (před pauzou a po ní) a nikoli jedno. Při prepisování kázání vedly podobné případy k tomu, že v některých kázáních možná ani nejsou správně zachyceny konce vět a výpovědních celků, protože je nebylo možno rozpoznat.

U některých kazatelů pozorujeme zvláštní intonaci (spojenou s větným přízvukem) a kladení pauz ve větách a výpovědích. Víme, že v češtině stojí větný přízvuk většinou na poslední přízvučné slabice věty nebo větného úseku. Z toho důvodu také následuje po slově nesoucím větný přízvuk pauza značící konec dané věty nebo větného úseku. V analyzovaných kázáních se můžeme setkat s případy (ne ojedinělými), kdy kazatel zdůrazní nikoli jedno, ale dvě poslední slova výpovědi, resp. věty. Máme-li souvětí: *jak je jinde v Bibli napsáno, že Bůh hledá ty, kteří budou stát v té mezeře mezi ním a lidmi* (K 5-4, ř. 3987), pak se nositelem větného přízvuku stává slovo *lidmi*. Celý průběh větné melodie směřuje k tomuto intonačnímu centru. V našem případě se setkáme se způsobem vyslovení poněkud odlišným. Ve větě *kteří budou stát v té mezeře mezi ním a lidmi* položí kazatel intonační centrum, větný přízvuk, na první slabiku slova *mezeře*, na konci tohoto slova klesne hlasem a za slovo vloží krátkou pauzu. A pak pokračuje slovy *mezi ním a lidmi*, jako kdyby před tímto spojením hlasem neklesl a neudělal pauzu, a na posledním slově *lidmi* se znovu objeví intonační centrum. Na konci věty pak klesne hlasem a udělá pauzu na nádech i krátké odmlčení před další výpovědí. Kdyby to bylo po obsahové stránce výpovědi možné, mohli bychom mluvit o parcelaci a spojení *mezi ním a lidmi* psát

jako samostatný větný člen. Obsah výpovědi ani kontext, ve kterém se slovní spojení nachází, to ovšem neumožňuje.

S podobnými případy předčasného, a tudíž dvojího větného přízvuku, se setkáme nejen u jednoduchých vět oznamovacích nebo u koncových větných úseků, ale také u otázek nebo u větných úseků předcházejících větám.

Sílu hlasu a pauzy zachycuje i graf, kde je znázorněn průběh výpovědi *tolik Pán Ježíš říká*. Z grafu můžeme vyčíst především délku pauzy mezi slovy *tolik* a *Pán*, která by za běžných okolností měla být stejná jako mezi slovy *Pán* a *Ježíš*. Stejně jako pauza mezi slovy *Ježíš* a *říká*. To, co není z grafu doložitelné, ale co slyšíme z nahrávky, je opět zvláštní intonace věty, která souvisí se zmiňovanými pauzami. Protože se

jedná o větu oznamovací, měl by kazatel pronést všechna čtyři slova bez delší pauzy mezi jednotlivými slovy a na konci celé výpovědi by měl klesnout hlasem. Kazatel ovšem udělá dlouhou pauzu již po prvním slově (viz graf), na jehož konci ale neklesne hlasem, takže posluchač ví, že bude výpověď pokračovat. Stejný průběh by se měl objevit i u slova *Ježíš*, na jehož konci by opět mluvčí neměl klesat hlasem, protože výpověď ještě stále není uzavřena. Kazatel ovšem hlasem klesne, udělá malou pauzu, která je kratší než po slově *tolik*, je však dostatečně dlouhá na to, aby si posluchač myslel, že je výpověď u konce. Ale kazatel náhle pro posluchače nečekaně doplní výpověď ještě o jedno slovo, které sice obsah výpovědi nenarušuje, ale intonačně stojí mimo výpověď, protože je opět nositelem větného přízvuku. Ten už se však objevil v předchozím slově *Ježíš*. Přitom nám obsah výpovědi neumožňuje, abychom slovo *říká* považovali za osamostatněný větný člen. Máme zde tedy zcela zvláštní intonování a kladení větných přízvuků na neodpovídající místa ve výpovědi. Případně kladení několika větných přízvuků do jedné věty nebo do jednoho výpovědního úseku. Víme, že „intonace u významného slova nemusí pouze stoupat, může i klesat, nicméně je potřeba v obou případech, aby vyslovení významného slova bylo odlišné od způsobu vyslovení slov ostatních“ (www.vscht.cz/lam/new/Doporuceni_angl.doc). Proto můžeme konstatovat, že v mnoha analyzovaných větách je *tolik* odlišně vyslovovaných slov, tudíž jich je v jedné výpovědi *tolik* významných, že se v nich posluchač jen velmi těžko orientuje.

Dá se předpokládat, že se v takových výpovědích nakonec posluchač zorientuje, což dokládá i naše posluchačská zkušenost, ale také se dá předpokládat, že posluchač, někdy možná i nevědomky, v takových výpovědích skutečně bloudí a neví, kterého místa výpovědi by se měl zachytit, která informace je ta nejdůležitější. Nezachytí-li posluchač ve výpovědi jedno místo nesoucí jádro výpovědi, může pak inklinovat k tomu, že nebude považovat za důležité všechny informace, ale naopak všechny posoudí jako nedůležité, a tudíž všechny brzy zapomene.

4 Závěr

1. Cílem mé diplomové práce byla lingvistická analýza několika kázání současných metodistických kazatelů. Materiál získaný z přepisu zvukových nahrávek by si zasloužil mnohem větší pozornost. Především oblast lexikologie by bylo žádoucí podrobit důkladnějšímu zkoumání, protože česká lingvistika se této oblasti lexika z pochopitelných důvodů dlouhou dobu nevěnovala, a to, co bylo doposud publikováno, je zaměřeno spíše na katolické pojmosloví a zároveň se potýká se značnou terminologickou roztříštěností. Slovní zásoba je přitom nejvýraznějším prvkem, který odlišuje duchovní promluvy (kázání) od promluv jiných.

2. Analýza ukázala, že neformální prostředí metodistických shromáždění umožňuje kazatelům kvalitní komunikaci s posluchači, a to nejen pomocí prostředků kontaktních, jako je oslovení nebo výzva, ale navázáním skutečného rozhovoru i během kázání. Přístupnost kázání naopak často ztěžuje nelogická stavba vět, složitost souvětí, příliš slabá nebo naopak příliš silná koherence textu, a také velké množství lexikálních jednotek, které nejsou srozumitelné náhodným posluchačům a které předpokládají, že bude posluchač mít zkušenosti a znalost církevního prostředí. Slovník kazatele se od slovníku běžného mluvčího liší nejen v pojmech, ale také ve frekvenci používání těchto pojmů.

Analyzovaná kázání obsahují množství jazykových jevů patřících do hovorového jazyka, tyto prostředky jsou však jen výjimečně využívány funkčně (upoutání pozornosti, zdůraznění, odlišení). Kazatelé používají koncovku *-ma* u substantiva v plurálu instrumentálu, ale jen ve spojení s předcházejícím zájmenem, nejčastěji *těma*. Nedochozí ke křížení spisovného a obecněčeského tvaru např. *těma lidmi* nebo *těmi lidma*. Používání substantiv s koncovkou *-ma* (bez spojení se zájmenem nebo adjektivem) je záležitostí individuální.

Kazatelé využívají některé fonetické prostředky, zvláště pauzu, naopak větná kadence a umístování intonačního centra výpovědi často znesnadňují posluchačům kázání správně porozumět.

3. Zpracovaná analýza kázání bude v tištěné podobě k dispozici všem kazatelům, kteří o dané téma projeví zájem. Zároveň se stane základem semináře, který bude po uzavření této diplomové práce pro kazatele z Evangelické církve metodistické uspořádán.

5 Seznam zkratk

Bc.	akademický titul bakalář
ECM	Evangelická církev metodistická
KMS	Křesťanská misijní společnost
KSK	Konferenční studijní kurz
KSK A	Konferenční studijní kurz, kategorie A – teologie

6 Použitá literatura

- † AMMER, Heinrich a kol.: *Handbuch der Praktischen Theologie II*. Berlin: Evangelische Verlagsanstalt Berlin, 1974. 312 s.
- † *Bible, Ekumenický překlad*. Praha: Ekumenická rada církví v ČSR, 1984. 987 s.
- † BUCHTOVÁ, Božena: *Rétorika*. Praha: Grada Publishing, 2006. 210 s. ISBN 80-247-0868-X
- † ČMEJRKOVÁ, Světlá; SVOBODOVÁ, Ivana: *Oratio et ratio*. Praha: Ústav pro jazyk český AVČR, 2005. 347 s. ISBN 80-86496-23-6
- † DANEŠ, František: *Mluvnice češtiny 3, Skladba*. Praha : Academia, 1987. 746 s.
- † DANEŠ, František; HÁLA, Bohuslav; JEDLIČKA, Alois; ROMPORTL, Milan: *O mluveném slově*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1954. 121 s.
- † DOBIÁŠ, F. M.: *Úvod do theologie*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1953. 193 s.
- † DOUGLAS, J. D.: *Nový biblický slovník*. Praha: Návrat domů, 1996. 1243 s. ISBN 80-85495-65-1
- † FEDROVÁ, Stanislava; HEJK, Jan; JEDLIČKOVÁ, Alice (ed.): *Mezi deklamováním a románem. Proměny žánrů v české a slovenské literatuře*. Praha: Ústav pro českou literaturu AVČR, 2006. 187 s. ISBN 80-85778-54-8
- † FILIPI, Pavel: *Pozvání k naději*. Praha: Kalich, 2006. 264 s. ISBN 80-7017-028-X
- † FILIPEC, Josef; DANEŠ, František: *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*. Praha: Academia, 1994. 647 s. ISBN 80-200-0493-9
- † GELDBACH, Erich; BURKHARDT, Helmut; HEIMBUCHER, Kurt: *Evangelisches Gemeindelexikon*. Wuppertal: R. Brockhaus Verlag, 1986. 557 s. ISBN 3-417-24082-3
- † HANES, Pavel: *Dejiny kresťanstva*. Banská Bystrica: TRIAN, 1998. 429 s. ISBN 80-88945-01-1
- † HAVRÁNEK, Bohuslav: *Slovník spisovného jazyka českého, sv. 2*. Praha: Academia, 1989. 608 s.
- † HÄRTNER, Achim; ESCHMANN, Holger: *Predigen lernen*. Stuttgart: Christliches Verl.-Haus GmbH, 2001. 218 s. ISBN 3-7675-7089-0
- † HLAVSOVÁ, Jaroslava: *Opravník omylů v jazyce českém*. Praha: Víkend, 2000. 78 s. ISBN 80-7222-155-8.

- † HRDLIČKA, Josef: *Stručná homiletika*. Olomouc: Matice cyrilometodějská, 1991. 43 s.
- † HUBÁČEK, Jaroslav: *O českých slanzích*. Ostrava: Profil, 1979. 167 s.
- † HUNTER, George G.: *Kirche an Hecken und Zäunen*, Stuttgart: Christliches Verl.-Haus GmbH, 1997. 235 s. ISBN 3-7675-7057-2
- † HŮRKOVÁ, Jiřina: *Česká výslovnostní norma*. Praha: Scientia, 1995. 74 s. ISBN 80-85827-93-X
- † CHADIM, Otmar: *Jak bysme (bychom) měli psát, kdybysme (kdybychom) chtěli*. Praha: Adonai, 2002. 334 s. ISBN 80-86500-86-1
- † JECHKE, J. B.: *Nauka o kázání*. Praha: Kalich, 1971. 252 s.
- † JUST, Vladimír: *Slovník floskulí*. Praha: Academia, nakladatelství AVČR, 2003. 216 s. ISBN 80-200-1153-6
- † JUST, Vladimír: *Slovník floskulí 2*. Praha: Academia, nakladatelství AVČR, 2005. 214 s. ISBN 80-200-1392-X
- † KÁŇA, Jiří; ŠPINKOVÁ, Martina: *Katka a Bětka na mši svaté*. Praha: Doron, 2006. 47 s. ISBN 80-7297-060-7
- † KLIMEŠ, Lumír: *Slovník cizích slov*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1981. 790 s.
- † KOMENSKÝ Jan Amos: *Jana Amosa Komenského: Umění kazatelská*. Praha: Spolek Komenského, 1893. 399 s.
- † KRAUS, Jiří: *Rétorika a řečová kultura*, Praha: Karolinum, 2004. 184 s. ISBN 80-246-0898-7
- † KRAUS, Jiří: *Rétorika v evropské kultuře*. Praha: Academia, 1998. 182 s. ISBN 80-200-0659-1
- † KUBÍKOVÁ, Jiřina: *Kázání ve starověku a středověku*. Praha: Evangelická církev metodistická, 2002. 100 s. ISBN 80-85013-55-X
- † KUBÍKOVÁ, Jiřina: *Kázání od času předreformačního k velkému probuzení*. Praha: Evangelická církev metodistická, 1998. 147 s. ISBN 80-85013-42-8
- † KUBÍKOVÁ, Jiřina: *Kažte evangelium!*. Praha: BLAHO SLAV, 1992. 309 s. ISBN 80-7000-084-8
- † MACHOVÁ, Svatava; ŠVEHLOVÁ, Milena: *Sémantika a pragmatika jako lingvistické disciplíny*. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 1996. 190 s. ISBN 80-86039-05-6

- † MAŘÍKOVÁ, Marie: *Rétorika*. Praha: Professional Publishing, 2000. 148 s. ISBN 80-86419-03-7
- † MAU, Rudolf: *Theologisches Fach- und Fremdwörterbuch*. Berlin: Evangelisches Verlagsanstalt GmbH, 1985. 195 s.
- † MISKOTTE, Kornelis H.: *Biblická abeceda*. Heršpice: Eman, 1996. 253 s. ISBN 80-901854-1-X
- † MOCNÁ, Dagmar; PETERKA, Josef a kol.: *Encyklopedie literárních žánrů*, Praha – Litomyšl: Paseka, 2004. 699 s. ISBN 80-7185-669-X
- † NOVOTNÝ, Adolf: *Biblický slovník. A-R + Ř-Ž*. Praha: Kalich, 1956. 1404 s.
- † MÜLLEROVÁ, Olga; HOFFMANNOVÁ, Jana: *Kapitoly o dialogu*. Praha: PANSOFIA, 1994. 94 s. ISBN 80-85804-29-8
- † NEBESKÁ, Iva: *Jazyk, norma, spisovnost*, Praha: Karolinum, 1996. 159 s. ISBN 80-7184-144-7
- † OUŘEDNÍK, Patrik: *Aniž jest co nového pod sluncem*. Praha: Mladá fronta, 1994. 258 s. ISBN 80-204-0469-4
- † PETERKA, Josef.: *Teorie literatury pro učitele*. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, 2006. 287 s. ISBN 80-7290-045-5
- † PETR, Jan (věd. redaktor): *Mluvnice češtiny 2. Tvarosloví*. Praha : Academia, 1986. 536 s.
- † *Pravidla českého pravopisu*. Praha: PANSOFIA, 1993. 383 s. ISBN 80-901373-6-9
- † *Příruční mluvnice češtiny*. Praha: Lidové noviny, 2003. 799 s. ISBN 80-7106-134-4
- † ROBINSON, Haddon W.: *Biblická kázání*. Třinec: Biblos, 1993. 213 s. ISBN 80-900240-2-5
- † *Řád Evangelické církve metodistické*. Praha: Evangelická církev metodistická, 2006. 188 s. ISBN 80-7356-011-9
- † SALAJKA, Milan: *Orientační teologický slovník*. Praha: JEŽEK, 2000. 193 s. ISBN 80-85996-25-1
- † SGALL, Petr; HRONEK, Jiří: *Čeština bez příkras*. Praha: H&H, 1992. 181 s. ISBN 80-85467-29-1
- † SCHNEEBERGER, Vilém: *Začněme u Adama aneb okřídlená biblická rčení*. Praha: Návrat domů, 2003. 181 s. ISBN 80-7255-090-X
- † SCHÖNOVÁ, Ludmila: *Jak se to řekne německy*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1975. 1340 s.

- † SLÁDEK, Miloš: *Malý svět jest člověk aneb výbor z české barokní prózy*. Praha: H&H, 1995. 255 s. ISBN 80-85787-84-9
- † SLÁDEK, Miloš: *Svět je podvodný verbiř*. Praha: Argo, 2005. 525 s. ISBN 80-7203-709-9
- † SMOLÍK, Josef: *Radost ze slova*. Praha: Kalich, 1983. 205 s.
- † SOUČEK, Stanislav: *Komenský jako theoretik kazatelského umění*, Praha: Česká akademie věd a umění, 1938. 230 s.
- † STICH, Alexander: *Jazykověda – věc veřejná*, Praha: Lidové noviny, 2004. 335 s. ISBN 80-7106-678-8
- † ŠRÁMEK, Rudolf (ed.): *Spisovnost a nespisovnost dnes*. Brno: Masarykova univerzita, 1996. 261 s. ISBN 80-210-1304-4
- † *Theologisches Lexikon*. Berlin: Union Verlag, 1978. 451 s.
- † VÁŠA, Pavel; TRÁVNÍČEK, František: *Slovník jazyka českého*. Praha: Fr. Borový, 1941. 1671 s.
- † VOJTÍŠEK, Zdeněk: *Encyklopedie náboženských směrů v České republice*. Praha: Portál, 2004. 462 s. ISBN 80-7178-798-1
- † WESLEY, John: *Cesta posvěcení – Jedenáct promluv*. Praha: Evangelická církev metodistická, 2004. 139 s. ISBN 80-85013-87-8
- † WOLFOVÁ, Eva (ed.): *Česká literatura doby baroka*, Praha: Památník národního písemnictví, 1994. 283 s. ISBN 80-85085-12-7
- † ŽÁK, Vladislav Amos: *Malá praktická homiletika*, Praha: Evangelická církev metodistická, 1991. 12 s.

Sborníky a články

- † ŽEMLIČKA, Milan (ed.): *TERMINA 2000, Sborník příspěvků z II. konference 1996 a III. konference 2000*. Liberec: Galén, 2001, 320 s. ISBN 80-7262-105-X
- † GRYGGERKOVÁ, Marcela: „Brkaz nám na shromku četl z Nováče“ (Stručně o (novém?) církevním slangu). *Čeština doma a ve světě*. 2000. roč. 8, č. 3. s. 146-148.
- † HOFFMANN, Bohuslav: Kázání v čase „postmoderních“ Zacheů (K rétorice a řečové kultuře Tomáše Halíka). In ČMEJRKOVÁ, S.; SVOBODOVÁ, I.: *Oratio et ratio*. Praha: Ústav pro jazyk český AVČR, 2005. s. 144-153

- † KARHANOVÁ, Kamila: „Nejde jen o formu, ale i o obsah“: Ideál dobrého řečníka v zrcadle průzkumu názorů české veřejnosti. *Naše řeč*. 2004, roč. 87, č. 2, s. 76-92.
- † KVÍTKOVÁ, Naděžda: K jazyku současných duchovních promluv. *Naše řeč*. 1996, roč. 79, č. 2, s. 61-65.
- † KVÍTKOVÁ, Naděžda: K jazykové stránce kázání Sváti Karáska. *Naše řeč*. 2004, roč. 87, č. 3, s. 145-150.
- † KVÍTKOVÁ, Naděžda: Intertextualita v duchovních promluvách. In ČMEJRKOVÁ, S.; SVOBODOVÁ, I.: *Oratio et ratio*. Praha: Ústav pro jazyk český AVČR, 2005. s. 237-241.
- † LAŠŤOVIČKOVÁ, Michaela: Tři pohledy na katolický slang. *Čeština doma a ve světě*. 2000. roč. 8, č. 3. s. 149-153.
- † PASTYŘÍK, Svatopluk: Olomoucká frazeologická monografie, in *Češtinář* č. 4, 16/2005-2006, str. 133-134
- † ŠTÍCHA, František: Křížení vět v češtině, *Naše řeč*. 1996, roč. 79, č. 1, s. 26-31.

Internetové stránky:

Webové stránky Českého národního korpusu: <http://ucnk.ff.cuni.cz/>

Webové stránky Wikipedie: <http://cs.wikipedia.org/wiki/>

Webové stránky Masarykovy univerzity Brno: <http://is.muni.cz/>

Webové stránky Encyklopedie Seznam: <http://encyklopedie.seznam.cz/>

Webové stránky Český jazyk – internetové vademekum: <http://cesky-jazyk.upol.cz>

Webové stránky Matematicko-fyzikální fakulty UK: http://wiki.matfyz.cz/wiki/Main_Page

Webové stránky University Jana Amose Komenského: <http://www.jan-amos.cz/amos>

Webové stránky Ústavu vědeckých • informací 1. lékařské fakulty UK:
<http://www1.lf1.cuni.cz>

Webové stránky Slovníku náboženských a teologických výrazů a pojmů:
www.htf.cuni.cz/HTF-92-version1-Salajka_Slovník.doc

Doporučení k prezentacím nejen v angličtině: <http://www.vscht.cz/lam/new/>

7 Resumé

Předkládaná diplomová práce se zabývá lingvistickou analýzou náhodně vybraných kázání současných metodistických kazatelů v České republice. Na základě dat získaných z přepisu zvukových nahrávek popisuje a komentuje jazykové prostředky, které kazatelé ve svých kázáních používají. Zjišťuje úroveň kazatelského projevu a přístupnost kázání pravidelným i náhodným posluchačům. Má přispět nejen k poznání současné české (protestantské) homiletiky, ale také ke zkvalitnění rétoriky kazatelů.

The diploma work that is being submitted deals with the linguistic analysis of randomly chosen sermons of contemporary Methodist preachers in Czech Republic. Based on data acquired from transcriptions of audio records, it describes and comments linguistic means that are used by preachers in their sermons. The work investigates level of preachers' utterance and accessibility of sermons to regular and random auditory. It is meant to contribute to understanding of Czech (protestant) homiletics as well as to increasing the level of rhetoric of preachers.

8 Klíčová slova

klíčová slova: kázání, Evangelická církev metodistická, analýza, jazykové prostředky, syntax, lexikologie, morfologie, fonetika

keywords: sermons, United Methodist Church, analysis, linguistics means, syntax, lexicology, morphology, phonetics

9 Přílohy

Příloha 1   Dotazník

Příloha 2   Přepis analyzovaných kázání

Příloha 1

JÁ, KAZATEL

Věk

Dosažené vzdělání

Teologické vzdělání

Jak jsem přišel/přišla k víře (*výchova, tzn. věřící rodiče, pouliční evangelizace, kamarádi v církvi apod.*)

Jak dlouho jsem kazatelem/kazatelkou

PROSTŘEDÍ, VE KTERÉM KÁŽU

Charakteristika prostředí: (*prosím zakroužkovat, případně doplnit*)

město

venkov

kostel

modlitebna

velká místnost

malá místnost

na mikrofon

bez mikrofonu

další charakteristické prvky prostředí, ve kterém kážu

Charakteristika posluchačů (zhruba):

počet

věkové složení

sociální postavení (zvláštní skupiny?)

průměrné vzdělání

průměrná doba „bytí křesťanem“

další specifika

Funkce kázání: (*co „chci“ svým kázáním v posluchačích vypůsobit, prosím doplňte*)

Příloha 2

K 1-1

<1> tak já začnu číst dnešní oddíl. bude to takový oddíl radostný nebo je tam radostná
5 událost. když jsem koukal na ty děti, tak za normálních okolností, než jsou děti, tak je co?
svatba. a takže dnes přečtu oddíl o svatbě, o svatbě v Káně Galilejské, tak už si to můžete
najít, kde to je. takový test, jak jste zběhlí v Písmu. Janovo evangelium 2. kapitola, prvních
jedenáct veršů. tak kdo sledujete, Jan 2,1-11. „třetího dne byla svatba v Káně Galilejské.
10 byla tam Ježíšova matka, na svatbu byl pozván také Ježíš a jeho učedníci. když se
nedostávalo vína, řekla Ježíšovi jeho matka, „už nemají víno.“ Ježíš jí řekl, „co to ode mne
žádáš! ještě nepřišla má hodina.“ matka řekla služebníkům, „udělejte, cokoli vám nařídí.“
bylo tam šest kamenných nádob, určených k židovskému očišťování, každá na dvě až tři
vědra. Ježíš řekl služebníkům, „naplňte ty nádoby vodou.“ i naplnili je až po okraj. pak jim
přikázal, „teď z nich naberte a doneste správci hostiny.“ učinili tak. jakmile správce
15 hostiny ochutnal vodu proměněnou ve víno, nevěděl, odkud je, ale služebníci, kteří vodu
nabírali, to věděli, zavolal si ženicha a řekl mu, „každý člověk podává nejprve dobré víno,
a teprve když už se hosté napijí, víno horší. ty jsi však uchoval dobré víno až pro tuto
chvilu.“ tak učinil Ježíš v Káně Galilejské počátek svých znamení a zjevil svou slávu. a
jeho učedníci v něho uvěřili.“ já se musím přiznat, že ten oddíl vždycky mně to nějak
20 nesešlo. z několika důvodů. minimálně dva bych tady chtěl zmínit. ten konec, jo? jak sem
četl ty poslední dva, ty poslední dvě věty, „toto Ježíš učinil jako počátek svých znamení a
zjevil svou slávu. učedníci v něho uvěřili.“ říkal sem si vždycky, pro takovej důvod, že jo,
von vlastně na svatbě dal lidem alkohol. kvůli tomu uvěřili. to byl jako počátek jeho
znamení. a vždycky jsem si říkal, proč tam třeba nevzkřísil někoho z mrtvých, v nějakým
25 velkým městě. to by tak nák charakterizovalo a i takovej symbol tý jeho služby a že jo a ty
lidi by to nasměrovalo a ...: ale zrovna alkohol? na svatbě? přesto ty učedníci v něho
uvěřili. tak to byla jedna taková věc. a druhá věc, ten rozhovor Ježíše s matkou. to je zase,
jsem si říkal, no tak že jo z toho můžou potom katolíci vycházet, že vlastně stejně všechno
to způsobila Marie. jo? Ježíš prostě nechtěl. a ona na něj nedbala a řekla mu, řekla těm
30 služebníkům, „jako udělejte všechno, co on řekne.“ a takhle ho ona viděla víc nebo co. ale
než se do toho pustíme, tak jenom pro představu. určitě už ste slyšeli o svatbách na
východě spousty věcí, ale asi, asi je potřeba abysme pochopili ten příběh, že jo, tak se na to
trošku kouknout. v podstatě Kána Galilejská to byla vesnice. to nebylo nic žádný ani
okresní město. proto je ta to Galilejská, protože byla ještě jiná, tak aby se to rozlišilo
35 vůbec, taková ta Dolní a Horní Lhota. a v podstatě nic, nic významného tam nebylo.
14 kilometrů, taková vesnička, 14 kilometrů od Nazareta, a eee tam čteme, že tam byla
Marie. Marie tam byla a Ježíš tam byl pozván. a i z toho, i z toho, jak ona tam sledovala,
jestli došlo to víno a přikazovala těm služebníkům a oni ji poslouchali, tak j* je možný tak
nějak odvodit, že tam měla co do činění s tou organizací trošku. někdo dokonce říká, že to
40 byla příbuzná těch, těch lidí, co pořádali tu svatbu, ale to sou neopodstatněné dohady, ale
nějakým způsobem tam prostě byla a Ježíš tam byl pozván i se svými služebníky, už se o
něm vědělo, že je to mistr a že má učedníky a všichni byli pozvaní. a ta scéna, která se tam
odehrávala, tak to byla vesnická svatba. v Orientu na Východě. to je důležité, protože,
protože svatba byla významná událost. to byla obrovská sláva. podle židovského toho
45 zákona, té tradice, tak svatba byla ve středu a celý týden, nejlépe celý týden, trvala svatba.
a ten vlastní obřad, ten začínal večer po té hostině. byla nejdřív hostina a pak byl obřad. a
potom celá ta hostina, všichni ti lidé, doprovázeli toho ženicha a tu nevěstu do toho jejich

domku, a nešli tam přímo, ale šli takhle, kličkovali celou tou vesnicí. aby právě co nejvíc lidí to vidělo, co nejvíc lidí mohlo blahopřát a žehnat jim a opravdu sláva, slavnost pro celou tu vesnici. tenkrát oni nejezdili na svatební cesty, jak to je teď zvykem, a ale trávili ten týden toho svatebního veselí, trávili v tom svém domě, v té své vesnici a byl to takový týden otevřených dveří, prostě tam přicházely návštěvy a přinášely jim dary a přicházely jim blahopřát. a oni po celý ten týden ty novomanželé teď již, byli v takové pozici, eee měli ty šaty nádherné a v takové pozici jako král a královna a projevovala se jim úcta a a jako mohli říkat i svoje přání a lidé, samozřejmě v rámci nějakých mezí, a lidé, lidé jim to plnili a ...: prostě to byl jejich týden, prostě obrovská sláva, celá vesnice tím žila. proč to říkám? protože hned na začátku oni měli před sebou ten, když ne celý život nádherný, tak aspoň ten týden, tu svatbu, kdy to bylo prostě jejich ten týden, a hned na začátku se něco pokazilo. hned na začátku došlo víno. a rabíni říkali, bez vína není radosti. tam to není o tom, že by byli opilci. v Písmu je, že jo, když se podíváte do Písma, a budete to číst dobře, tak prostě Bůh dává víno, aby se člověk poradoval. a oni když pili víno, tak ho pili jednak ředěné, a bylo to tam, že jo pili to k jídlu a tak, ale opilství bylo pro ně velikou hanbou. když se někdo opil. že to, nesouvisí to s tím, že by byli nešťastní na té svatbě, že jim došel alkohol v tom smyslu, že se nemohou pořádně opít, ale byla to obrovská ostuda. prostě hned na začátku něco se pokazilo na svatbě, ty hosté neměli zabezpečeno všechno, co potřebovali, a byla to ostuda pro ty novomanžele. vůbec na Východě host prostě dostal všechno, na co si vzpomenu, to nejlepší z toho domu, a nepohostit někoho už byla ostuda, ale na svatbě, to už bylo asi by se to s nimi táhlo celej život, jo, to byla ta svatba, jak tam došlo to víno. každej by si to pamatoval a eee Marie, jak už sem říkal, měla oči všude a sledovala to a říká, „došlo víno.“ a Ježíš jí říká, „udělej s tím něco.“ a teď tam je právě to, co jsem vždycky jako si říkal, jako c* co, co to tam je? a v podstatě říká, v podstatě říká Ježíš, „co to ode mě žádáš, ženo? ještě nepřišla moje hodina.“ asi je problém v tom, že znáte z angličtiny, když se řekne nějaká fráze a přeloženo doslova, tak ne vždycky je tam vystižený ten význam. tady v té řečtině doslova bysme tomu asi taky moc nerozuměli, doslova je tam napsáno, co mně a tobě, ženo? to je v kraličtině, v kraličtině je to přeložené dobře, doslova, ale jako můžete si pod tím představit různé věci. co mně a tobě, ženo? ale v podstatě je to fráze, eee kdy se, kdy jako to „co mně“ se používalo jako fráze jako „co je mi po tom“? v tom smyslu, když to bylo řečeno pohrdlivě, když to bylo řečeno právě v tom tónu, „no, co mně je do toho, ženo? jo? ještě nepřišla moje hodina.“ ale pak to, když se to řeklo jiným tónem, když se to řeklo tónem jako vlídným, a já sem přesvědčený o tom, že Ježíš nemluvil pohrdlivě se svojí matkou, tak to v podstatě znamenalo, „nestarej se, nerozumíš tomu, co přijde. nestarej se o to, jak já to udělám.“ a eee to si myslím, že že právě je tam to, jak to Ježíš myslel. já ...: nech to na mně. asi asi nejlépe přeloženo, nech to na mně. já to udělám podle, podle svého. a to „ženo“ zase nám to zní trochu tvrdě, ženo, ale to bylo normální oslovení, spíš to bylo oslovení jako v úctě, protože Ježíš tím samým oslovením, to samé oslovení říká Marii, když byl na kříži a když tam ji svěřuje Janovi do péče. a v běžné, v běžné řečtině v podstatě to bylo oslovení třeba, které které císař Augustus oslovil Kleopatru. že jo, ten uměl řecky, a tak jí říká tím samým „ženo“. a nebo nebo v podstatě Odysseus takhle oslovuje Penelopu. takže nebylo to nic neuctivého v tom našem pohledu. a tak asi si představuju, že to znamenalo, že Ježíš skutečně říká, „nech to na mně.“ a to „nepřišla moje hodina“, v podstatě Ježíšova hodina nebyla hodina, kdy začal dělat zázraky. to byla hodina, pro kterou on přišel, kdy umřel na kříži. takže když jsem nad tím takhle přemýšlel, tak mně z toho vyšlo, že Ježíš říká, „nech to na mně, teď je můj čas. ještě nepřišla moje hodina, abych umřel, teď je ten můj čas, kdy já s tím něco udělám.“ a proto je tam taky to, že Marie řekla služebníkům, „poslechněte všechno, co vám řekne.“ že ona, najednou jí došlo, že to, co uchovávala v srdci, jak jsme o tom mluvili minule nebo předminule, naje* najednou jí došlo, že teďko se, teď nastává ta chvíle, kdy Ježíš chce

něco dělat. a ti služebníci tam se mi líbí, tam se mi líbí ta jejich poslušnost, protože si to představte, svatba, tam je ten vrchní ceremoniář, správce celé svatby, který eee měl na starosti všechno. tu organizaci, jídlo, pití, všechno prostě musel ochutnat, nikde nesmělo být nic špatného a teďko služebníci naplnili, naplnili ty kádě vodou a Ježíš jim říká, „no, naberte z toho a dejte to ochutnat tomu správci.“ oni věděli, že jdou k němu s pohárem vody. asi si říkali, „ty jo, to bude průšvih.“ ale líbí, líbí se mi tam ta jejich poslušnost. takhle kdyby*, takhle kdybychom to dokázali, když nám Ježíš něco řekne, i když se nám zdá, že to bude ohromná ostuda, i když eee moje smysly a moje zkušenosti říkají, že to je voda, tak v podstatě než tam došli nebo už když tam šli, tak už to nebylo to, co tam lili z té kádě, ale bylo to víno. eee ty kádě, zmíním ty kádě, protože to je důležitý, důležitý prvek v tom příběhu. tam je napsáno, že tam bylo šest velkých nádob, ne* není napsáno jakých, a každá byla na dvě až tři míry, což se myslí tak ta ta židovská objemová jednotka, zhruba, já nevím, pětatřicet, šestatřicet litrů, tak když spočítáte dvě až tři, tak, já nevím, osmdesát, devadesát litrů jedna ta kádě. a bylo jich tam šest, dejme tomu 500 litrů. pět set litrů tam bylo vody. proč tam ta voda byla? to je, to je v tom příběhu důležité. proč vlastně tam shromáždili pět set litrů vody?

<2> na očišťování

<1> to bylo na očišťování, protože neměli tam, neměli tam koupelnu, kam ty hosté by přišli a umyli se tam, ale to bylo na začátku, že jo, znáte, znáte i potom z dalších, že vždycky když se přišlo na hostinu a i ti hosté byli vykoupání, tak si aspoň umyli nohy, protože ty cesty byly prašné. ale pak to bylo, to byla hostina. Židé, to byli Židé, tak měli v předpisech, že se musí omývat před jídlem. a nejenom před jídlem, ale ještě v průběhu toho jídla, mezi jednotlivými těmi chody na té svatbě, potřebovali se omývat, proto tam bylo toliko té vody. protože tam i bylo spousta hostů, a proto tam byly ty nádoby a v nich byla voda na to omývání. a eee že jo teďko Ježíš nařídil, aby nalili tu vodu po okraj, aby jí naplnili ty nádoby, což je jako taky důležité, to si zapamatujte, potom to vysvětlím. a ten ceremoniář pochvalně se vyjádřil o tom vínu. svatba byla zachráněna. ale proč? sem si říkal, proč tenhle zázrak jako první? proč někde úplně bokem od lidí? no, asi právě pro to, pro nás možná to může, se můžeme se nad tím zamyslet. úplně obyčejná vesnice, úplně obyčejní lidé a Ježíšovi stálo za to, aby je zachránil z problému. aby odvrátil od nich něco, co by se s nima táhlo celý život. proč svatba, proč radost? no, mně to ukazuje na Ježíše, že Ježíš miluje radost. „... jsem přišel, aby vaše radost byla plná,“ říká Ježíš. a možná to má ukazovat i na nás, jak bychom měli vypadat my, když náš Pán, Spasitel, miluje radost. jeden nebo jeden velkej kazatel Spurgeon ten má takovou nebo měl příručku pro kazatele, a tam říká, „eee více much se chytí na med než na ocet a více duší bude přivedeno do nebe člověkem, který ne*, nosí nebe na své tváři, než tím, který má vzhled podsvětí.“ to ukazuje na to, že i náš, naše chování může přitahovat nebo odpuzovat lidi. Ježíš neváhal vůbec jít na svatbu, on nebyl takový ten strojený Bůh, upjatý. ale ukazuje tady, že opravdu i ten poslední člověk v poslední vesnici mu stojí za to, aby pro něj udělal zázrak. když se podívám na to, že mnozí učedníci v něj uvěřili v tu chvíli, musím se na to podívat z toho pohledu právě, kde se to odehrávalo a kdo tam byl, že tam byli ti Židé. a pro ně to, to si myslím já, obrovsky muselo mluvit. bylo tam šest nádob. šestka pro Židy je neúplnost, protože sedmička je číslo plnosti. a Ježíš doplnil ty nádoby vodou, aby byly plné. když si vzpomenete, Ježíš nepřišel, aby zrušil Zákon, ale aby ho naplnil. a teďko, to co bylo tím obsahem těch nádob, to mělo sloužit k venkovnímu očišťování těch lidí. a on to proměnil v něco, čím se nemyli, že jo, to šlo dovnitř, a způsobovalo to vevnitř minimálně radost. a to je to, si myslím, co eee asi došlo, došlo těm učedníkům, že najednou je tady něco, co naplnilo Zákon a eště ho to daleko víc překročilo a změnilo to vůbec celou, celou tu podstatu. tu ta nedokonalost se v Ježíšovi stala dokonalostí a místo, místo Zákona přišla milost. je tam, myslím si, i ten, i to množství, to množství toho vína je tam schválně,

protože jestliže na svatbě došlo víno, možná se tam stal nějaký renonc, přišlo víc lidí, špatně to spočítali, ale rozhodně se nemohli splést o pět set litrů. myslím, že těch pět set
150 litrů je tu schválně vyjádřeno, že i kdyby přišlo, celá ta vesnice, kdyby přišla, tak mohli mít dostatek. i kdyby tam přišli i ti, kdo nebyli pozvaní, nějakí náhodní turisté okolo šli, všichni měli dostatek. myslím, že i tohle eee mluví minimálně k nám, že když Ježíš něco promění, že to je z nedokonalosti dokonalé a z nedostatku dostatek. ale to evangelium bylo psané, Janovo evangelium bylo psané pro Řeky, a myslím, že i k nim to mohlo mluvit, že mohli,
155 mohli by, oni tam na místě žádní nebyli, ale když to četli, mohli pochopit, co se tam stalo. protože oni měli, že jo Řekové, ty měli spousty mýtů a bájí, a oni měli stejnou, skoro stejnou takovou pověst, že Bůh vína Dionýsos, že eee byl v jednom chrámu, oni je tam zavřeli tři nádoby, zapečetili to kněží a druhý den ráno tam přišli a oni byly plné vína. taková známá jejich báje. a teď když si to srovnali s tím, co se tady skutečně stalo, tak
160 mohli pochopit, že eee ty legendy, o kterých oni ani, ani jim nevěřili, že jo, to byly pro ně prostě legendy, tak tady bylo něco víc, tady byl skutečný příběh, kde tam byli svědkové, kteří o tom mluvili. takže Ježíš je skutečně Bohem. ale ne jako ty jejich postavy, ale Bohem, který byl, byl mezi těmi lidmi, který neváhal jít až mezi ty poslední, do té poslední vesnice. žádný problém není, není cizí. Bible nám nevypráví příběhy, abysme věděli, že
165 někdy v Palestině před dvěma tisíci lety byla nějaká svatba a tam jim došlo víno a Ježíš to proměnil. jsem přesvědčený o tom, že i ta věta toho správce té hostině, že má pro nás hluboký význam. on se totiž podivil, tam se stalo něco, co se vymykalo jeho zkušenosti. na svatbě nebo na nějaké hostině nejdřív se dalo to nejlepší, aby lidé, když, když ještě ty jejich chuťové buňky jsou neopotřebované a jejich rozum je jasný, tak aby poznali tu
170 kvalitu. a potom, když už, když už jako zábava pokročí, tak už vypíjou leccos. ale ten správce se podivil a řekl tomu ženichovi, „tys to udělal navopak. ty si schoval to nejlepší nakonec.“ a já sem si říkal, no to je přesně, přesně to, co nám nabízí Ježíš. ďábel, ten když vás chce nalákat, tak vám dá to nejlepší na začátku, aby vás to zaslepilo, no a pak už to jde jenom z kopce, že jo. ale Ježíš nás nechce na začátku opít nějakým slibem, ste spasený a teď už prostě, to je to nejlepší a teď, teď, i když přijde něco nepříjemného, nějaký kyselý víno, tak to přece skousnete, protože na začátku, na začátku to bylo to nejlepší. já si myslím, že tady Ježíš ukazuje, že ta naše cesta s ním, že to někam vede. že to nejlepší nás
175 teprve čeká. to je asi to, co je po nás nejdůležitější, že to nejlepší nás teprve čeká, že se máme pořád na co těšit. že sme nebyli na začátku opiti něčím, ale že jsme byli uvedeni do pravdy, do reality. a ta naše cesta a to, kam směřujeme, že i to je realita, že i to je pro nás skutečně to, co má Bůh připravené, co je pro nás to nejlepší. takže si myslím, že nakonec aspoň pro mne ten příběh zase vyzněl dobře a srozumitelně. možná to pro někoho není nic nového, prostě v podstatě ve stručnosti řečeno Ježíš přišel, aby nás zachránil, že jo. to slyšíme pořád. ale mně se na tom líbilo to, co řekl právě ten ceremoniář, že víme, že to
180 nejlepší nás čeká, že máme připraveno to nejlepší víno teprve na to, až budeme s Bohem. a to je možná pro nás pro povzbuzení, pro posílnění, možná pro nap* napomenutí, že náš život má smysl, protože víme, kam jdeme a co nás čeká. amen.

K 1-2

190 <1> já bych přečetl na začátek pro připomnění verš z listu Římanům, z první kapitoly 18.
až 20. verš. „Boží hněv se zjevuje z nebe proti každé bezbožnosti a nepravosti lidí, kteří
svou nepravostí potlačují pravdu. vždyť to, co lze o Bohu poznat, je jim přístupné, Bůh jim
to přece odhalil. jeho věčnou moc a božství, které jsou neviditelné, lze totiž od stvoření
světa vidět, když lidé přemýšlejí o jeho díle, takže nemají výmluvu.“ já bych to rozšířil ten
195 verš na nejenom na nevěřící, ale na všechny lidi. když pozorujeme Boží stvoření,
pozorujeme ten svět okolo sebe, tak nám to ukazuje Boží pravdy a potom skutečně
nemáme výmluvu. to je, to je takový důsledek, ne vždycky příjemný, my bysme si nejradši
z toho vybrali to pozitivní, jako pro nás pozitivní, ale pak „nemají výmluvu“, je tam
200 napsáno. a pozorujete, pozorujete takovýma očima ten okolní svět kolem sebe? přemýšlíte?
tam je napsáno, že když přemýšlejí o tom stvořitelském díle, tak jim docházejí Boží
pravdy. já věřím tomu, že Bůh i proto stvořil ten svět takový pestrý a barevný a, a
proměnlivý, abysme si na tom uvědomovali Boží pravdy a jeho velikost. a co si uvědomíte,
když se podíváte takhle ven a tam je ten sníh a mráz? tak minimálně vás může napadnout,
abysme nezamrzli. ale nám se stala nedavno taková věc úplně nezimní, to mi právě
205 připomnělo zase naopak léto, že nám mravenci sežrali polívku. eee. mravenci tady
v kuchyni.

<2> v kredenci.

<1> v kredenci nebyli, byli taková zvláštní že jo, stál hrnec, hrnec s polívkou, Pavlína
kouká, co to tady vyzrazuju, ale to bylo, oni ty mravenci tam jsou už delší dobu, že jo, tak
210 jakmile, jakmile se ochladilo venku, tak se nastěhovali dovnitř. a zase až tak jako mně moc
nevadili do té doby, než mi snědli ten vobed. a to bylo ještě tak jako zvláštní, že ten hrnec
stál na sporáku a jenom uchem se dotýkal zdi. a oni, nevim, jak na to přišli, ale prostě
vylezli po té zdi a přes ten, to je minimální styčnej bod tam s tou zdí, tak přes ten, přes to
ucho přelezli do toho hrnce, a vono to nebylo vidět do té doby, než ste vodklopili tu
215 pokličku a tam bylo těch mravenců úplně plno. jinak to byla taková úzká cestička a přes to
ucho prostě vlezli do toho hrnce. a pak jsem si že jo, když pomínu ten první, první hněv na
ně, tak jsem jako přemýšlel, proč Bůh stvořil takhle mravence a vzpomněl jsem si, když
jsem, když jsem dělal v Litoměřicích v lese, tak tam jich bylo taky plno. jo? v lese jsou
mravenci, od takových velikých po malinké, a vždycky když jsem měl pauzu nebo jsem
220 koukal takhle na zem, tak tam byli, a když jsem si tam položil svačinu a nedával jsem
pozor, tak si taky pochutnali. a takže jsem přemýšlel o stvořitelském díle našeho Boha a
ono jako v Božím slově o mravencích je dost takové tvrdé slovo na nás, ne na ty mravence.
tam je napsáno, eee „jdi k mravenci, lenochu, dívej se, jak žije, ať zmoudříš. ač nemá
žádného vůdce, dozorce, či vládce, opatřuje si v létě pokrm o žních sklízí svou potravu. jak
225 dlouho, lenochu, budeš ležet? kdy se probudíš ze svého spánku? trochu si pospíš, trochu
zdřímneš, trochu složíš ruce v klín a poležíš si a tvá chudoba přijde jako pobuda a tvá
nouze jako ozbrojenec.“ pak je tam ještě jeden verš o mravencích, „mravenci, národ bez
síly, a přece si zajišťují v létě pokrm.“ to oni si zajistili i v zimě, ale mně tam právě
230 vyvstala ta věc, dívej se, jak žije, ten mravenec, ať zmoudříš. a lenochu. každý chce být
moudrý nebo aspoň měl by chtít být moudrý, ale eee tou moudrostí, která není z tohodle
světa, nebo která není ta moudrost, taková ta vychytralost nebo vzdělanost, ale Boží slovo
nás nabádá, abychom byli moudří. tady je napsáno, „moudrostí a kázní pohrdají pošetilci.“
a „počátek moudrosti je bázeň před Hospodinem.“ „snaž se získat moudrost, za všechno své
235 jmění získej rozumnost.“ nic nedokáže prostě vyvážit, když zmoudříme, ale těmi Božími
pravdami. když si to, když si to spojíte ty verše, tak je tady napsáno, že ten, kdo je bez
rozumu, je ten lenivý. lenivý člověk je bez rozumu. o lenoších není v Bibli nic, nic
pozitivního. naopak v Přísloví, když si budete číst Přísloví, spousta, spousta těch, přísloví

se týkají líného člověka. „lenoch jen touží a ničeho nedosáhne, kdežto pilní se nasytí tukem.“ „cesta lenocha je zarostlá trním, kdežto stezka přímých je upravená.“ „lenost uvede do mrákot, zahálčivá duše bude hladovět.“ a tak dále, to si tam můžete vyhledat. eee v Príslovích, v Kazateli, tam se hodně píše o lenosti. a já když sem se díval na ty mravence, když pozorujete Boží stvoření, jak to Bůh ustanovil, jakou mají mravenci pracovní dobu? vidím, že nepozorujete mravence. oni dělají vod slunka do slunka. tohle jsou, ty jsou zdegenerovaní nebo ty jsou přizpůsobení civilizaci, ale v lese, když budete pozorovat mravence, tak ráno, když přijdete do lesa brzo ráno, tak tam nepotkáte ani jednoho. jakmile vyleze sluníčko trošku, jak se rozední, okamžitě jich je tam plno. jakmile zaleze sluníčko, zase zmizí. to sem viděl na vlastní oči, to vám můžu dosvědčit. a to je eee jako v protikladu, když jsem přemýšlel o tom, jak my jako lidstvo přemýšlíme o práci, tak to spěje k tomu že jo, maximálně osmihodinová pracovní doba, pět dní v týdnu, maximálně že jo, spíš je ten trend dneska čtyři. a co nejvíc si tu práci usnadnit. nemám nic proti strojům že jo, nechci být jako buržoazní revoluce, jak tam rozbíjeli stroje, aby měli práci, ale to myšlení jako lidstva se posunuje dál, že ta práce je v podstatě jenom abych dostal peníze a pak, až budu mít volno, tak si je utratil. a já to znám, když jsem, když jsem chodil, když jsem byl zaměstnanec, že skutečně člověk jde do té práce a tam si to vodkroučí těch osm hodin a už se těší domů a nejlépe právě, aby už měl volno a moh si dělat ty svoje věci. ale eee taky sem si uvědomil, že právě to nicnedělání jako to volno, že to je největší, největší zdroj toho, že člověk potom dělá blbosti. když se nudí, tak vymýšlí věci, na které by za normálních okolností vůbec neměl čas. to je, kdo jste byli na vojně z mužů, tak to je základ, žejo, základ vojny je, aby se mužstvo nenudilo, protože potom nevymýšlí ty věci, který vedou eee k něčemu špatnému. my samozřejmě se nemáme podřizovat tomuhle světu v tom myšlení a víte, co říká Boží slovo o práci? jak máme pracovat? už jste se dívali někdy z pohledu práce do Božího slova a četli si to? to je překvapení. ono už, už na začátku v přikázání, které přinesl Mojžíš, tak je tam napsáno, že šest dní budeš pracovat, to není, to není jako, to je přikázání, šest dní budeš pracovat a sedmý den odpočineš. a eee v Žalmu je napsáno, to je dejme tomu ten týden, pracovní týden, a v Žalmu je napsáno, „člověk vyjde za svou prací a koná službu až do večera.“ a když se podíváte na, na práci z pohledu podobenství, co co třeba známe podobenství, jak ten pán najímal ty služebníky. tak on vyšel ráno, najal je ráno, ty první, a mzdu vyplácel až večer. to bylo naprosto v té době normální, že oni vyšli ráno do práce a vraceli se domů večer. vzali si s sebou nějakou tu sušenou rybu a chleba a šli. a někdo, vám řeknu za chvíli kdo, z Bible i, byla taková tendence, že v podstatě práce je jenom důsledek hříchu. jo? znáte to, jak jak prostě „v potu tváře budeš dobývat svůj chléb.“ a, a když budeš obdělávat tu zemi, tak ti to vydá jenom trní a hloží. takže jako práce jako taková, že to je jenom důsledek hříchu a v podstatě Ježíš přišel a zrušil ten hřích, takže už se nemusí pracovat. vono to zní, zní to divně, ale proč psal Pavel Tesalonickým ten list? no, protože přestali pracovat. oni řekli, už to nemá cenu, už přijde Pán, už nebudeme nic dělat. a je, on tam varuje, dokonce je to tam myslím v ekumenické Bibli nadepsané „varování před zahálčivým životem“. protože Bůh stvořil člověka, aby pracoval, že jo. hned na začátku ho postavil do zahrady a řekl mu, máš úkol, aby si to tady obdělával všechno a střežil. to je práce. a eee platilo tam to, že šest dní bude pracovat a sedm dní, sedmý den že vodpočinek je s Bohem. možná namítnete, že to je ten starozákonní že jo pohled. Zákon a tak. a že v Novém zákoně je to jinak že jo, protože tam je to známé podobenství, nebo ne podobenství, to je takovéto to řeč Ježíšova, kdy to jakoby říká učedníkům s výčitkou, „nemějte starosti o svůj život. podívejte se na nebeské ptactvo, to ani neseje, že jo, ani ani nesklízí, a přece se o ně jejich Otec stará, že nemají nedostatek.“ eee já si myslím, že z toho možná pramenilo to, že ti lidé nedělali, ale to pramení právě z nepochopení, protože ne že nemáme nic dělat, ale my se nemáme starat o to, co nemůžeme ovlivnit že jo. o tu úrodnost, o tu plodnost dobytka, ale musím zasít.

naším úkolem je zasít, to od nás Bůh očekává. 2. Timoteovy 2,6, „rolník musí nejprve těžce pracovat, než sklídí úrodu.“ a já vám tady nechci kázat o práci, i když možná, možná je potřeba si to občas připomenout, jakým jakým způsobem někdy už jsme tak deformovaní, že opravdu ta práce vodcad' pocad'. a nechci ani jako říkat, abyste se udřeli že jo, protože i ten odpočinek je předepsaný v Bibli. ale mně to eee ti mravenci mi připomněli jinou rovinu, a to náš život s Bohem. my jako vyznáváme že jo milostí jsme spasení, ale pak je tam také napsáno, uvádějte ve skutek své spasení. Bůh očekává naši investici do vztahu s ním, protože chce rozmnožit všechno to, co my jsme ochotni pracovat pro něj, pro vztah mezi námi a jím. jsme tady zpívali, myslím, že to byla ta poslední písnička. a Bůh je mocný, Bůh je vše mocný. on je, když bych to vyjádřil, on je nekonečný. a já sem si to uvědomil zase na druhou stranu ty zákony, i ty matematické zákony, jsou jeho zákony, které on stvořil. a když si vezmete nekonečno a naší investici, když bude naše investice nulová, nula krát nekonečno je vždycky nula. když by Bůh se, že jo, Bůh je nekonečný. ve všem a všechno nám to nabízí, ale očekává naší investici do toho, očekává to naše snažení, tu naši práci, tu naši námahu v tom, aby on to potom moh znásobit nekonečněkrát. protože na druhou stranu sebemenší čísílko krát nekonečno je to nekonečno. a to jsem si uvědomil, když se vrátíte na začátek k těm mravencům a k těm lenochům, že jestliže jsme leniví ve vztahu k Bohu, tak jsme bez rozumu, když si to převedete. protože to nejde, nejde asi výstižněji vyjádřit, když vim, co mám dělat a jsem líný to udělat, tak jsem opravdu jako člověk bez rozumu. a pak pro mě platí to, co to, co tady je napsáno o těch lenoších, „lenost uvede do mrákot, zahálčivá duše bude hladovět.“ když nebudu investovat do toho vztahu, když nebudu dělat to, co mi Bůh říká, že mám dělat, nemůžu očekávat, že i moje duše se bude nějakým způsobem radovat. když se podíváte na život apoštola Pavla, on tam na mnoha místech říká, jak se namáhá, jak se namáhal na tom díle, které dělal pro Boha. eee chci vás povzbudit, abyste se dívali, to je jedno povzbuzení, abyste sledovali to Boží stvoření, těma očima proč to Bůh stvořil, abysme se z toho poučili, abysme z toho vzali užitek. a pak vás chci povzbudit, to je druhé povzbuzení, investujte do sebe nebo investujte do vztahu s Bohem dokud je čas, jako ty mravenci, když si dělají v létě zásobu. až až nebude, aby žili z té zásoby. a nikdy člověk neví, kdy bude ten čas, když to tak řeknu, té duchovní zimy. můžete se dostat do nějakého problému, můžete onemocnět, můžete já nevím, co se může všechno stát, ale když člověk neinvestuje do sebe v času, kdy může, tak je skutečně z Božího pohledu lenoch a člověk bez rozumu. a ne* nemyslím si, že by, že by když na to budeme se dívat z tohodle pohledu, jestli chceme být bez rozumu nebo ne, tak tam je to asi jasné. nikdo asi nemá takovou, nemůže se vymlouvat na to, že by neměl dostatek času, že by neměl dostatek prostředků, že by neměl dostatek čehokoliv, co eee by mu neumožňovala žít život s Bohem. proto dívejte se na mravence, ať zmoudříte. chtěl bych, abychom byli všichni takovými těmi duchovními mravenci, který no na první pohled to nevypadá, že by něco velkého dokázali, ale oni jedou pořád, oni jedou pořád. a Bůh si je vybral k tomu, aby nám je dal za příklad. takže vezměte si příklad z pilných mravenců. amen.

K 1-3

330 <1> mně to ten začátek toho školního roku a takovej ten nástup, nástup do školy nebo do
toho dalšího ročníku, tak mi to připomnělo jeden oddíl tady z Písma, který si přečteme a je
to takový taky známý oddíl, ale z několika důvodů mi to připomnělo, tak snad se k tomu
dostaneme. tak já ho nejdřív přečtu. z listu Židům, z 11. kapitoly od 29. verše. takže Židům
11,29 až 12,2. „izraelští věřili, a proto prošli Rudým mořem jako po suché zemi, ale když
335 se o to pokusili Egypťané, pohltily je vlny. izraelští věřili, a proto před nimi padly hradby
Jericha, když je obcházeli po sedm dní. nevěstka Rachab věřila, a proto přátelsky přijala
vyzvědače a nezahynula s nevěřícími. mám ještě pokračovat? vždyť by mi nestačil čas,
kdybych měl vypravovat o Gedeónovi, Barákovi, Samsonovi, Jeftovi, Davidovi,
Samuelovi a prorocích,
340 kteří svou vírou dobývali království, uskutečňovali Boží spravedlnost, dosáhli toho, co jim
bylo zaslíbeno, zavírali tlamy lvům, krotili plameny ohně, unikali ostří meče, v slabosti
nabývali síly, vedli si hrdinsky v boji, zaháněli na útěk vojska cizinců, ženám se jejich
mrtví vraceli vzkříšení. jiní byli mučeni a odmítli se zachránit, protože chtěli dosáhnout
něčeho lepšího, totiž vzkříšení. jiní zakusili výsměch a bičování, ba i okovy a žalář. byli
345 kamenováni, mučeni, řezáni pilou, umírali pod ostřím meče. chodili v ovčích a kozích
kůžích, trpěli nouzi, zakoušeli útisk a soužení. svět jich nebyl hoden, bloudili po pouštích a
horách, skrývali se v jeskyních a roklinách země. a ti všichni, ačkoliv osvědčili svou víru,
nedočkali se splnění toho, co bylo zaslíbeno, neboť Bůh, který zamýšlel pro nás něco
lepšího, nechtěl, aby dosáhli cíle bez nás. proto i my, obklopeni takovým zástupem svědků,
350 odhodme všecku přítěž i hřích, který se nás tak snadno přichytí, a vytrvejme v běhu, jak je
nám uloženo, s pohledem upřeným na Ježíše, který vede naši víru od počátku až do cíle.
místo radostí, která se mu nabízela, podstoupil kříž, nedbaje na potupu, proto usedl po
pravici Božího trůnu.“ eee tady Pavel mluví o takových příkladech pro nás. vynechávám
to, co on tam samozřejmě vynechat nemůže, když mluví o příkladech víry, a to je Abraham
355 a Mojžíš, to je tam předtím, když si to bude číst doma třeba. sem začal, začal až eee
z druhé třetiny. a proč tady zmiňuje ty příklady? když se vás zeptám, kdo je vaším
příkladem, tak odpovíte určitě jako děti v besidce, Pán Ježíš, že jo. to je taková taková
odpověď stabilní. ale tady jsou ještě jmenování další a další. máte, máte nějaký vzor. ve
svém životě? nebo měli ste někdy nějaký vzor? někdo když si vzpomenete, dostanete se do
360 nějaké situace a vzpomenete si na nějakého člověka, jak on tenkrát se zachoval a to vám
třeba pomůže v tom, abyste buď se tak nezachovali, jestliže se zachoval špatně, anebo
naopak abyste následovali toho jeho příkladu. já si myslím, že to je dobré a Písmo nás tady
k tomu vybízí nebo Pavel tady uká* ukazuje takové opravdu ty svědky ty pro nás takové ty
365 hrdiny, kteří stáli pevně, když došlo k nějaké zkoušce. možná stáli někdy bláznivě, když
tady zmiňuje, začnu od toho Jericha. to sou, to sou z lidského pohledu bláznivé věci, jo?
prostě představte si Izraelce, pastevci ve vyzbrojení, takoví, táhli s tím stádem a s těma,
s těma rodinama a teďko před nima bylo Jericho. a silné opevněné město, tam silné ty
hradby byly, a oni ho měli dobít. a Hospodin jim poradil tako* takový plán. a když si to
370 představíte, jak to muselo působit na ty, na ty obránce. když tam koukali z těch hradeb na
ně a oni tam každěj den přišli a vobešli to pro ty obránce s nějakou krabicí, oni měli
s sebou tu schránu, že jo? a sedmý den tam přišli, vobešli to sedumkrát, zatroubili na roh
a zařvali a rozpadly se hradby. to bylo, to bylo něco, co opravdu je tady zmiňováno jako,
jako takový ten akt víry. oni dostali slovo od Hospodina a šli a udělali to, i když to byl
375 z vojenského hlediska, z lidského hlediska nesmysl a bláznovství. a pak je tady Rachab, to
s tím taky souvisí. to byla nevěstka a ona by se za normálních okolností že jo nedostala ani
do Písma, ale ona je dokonce i v rodokmenu Ježíšově. jediná tam žena a ještě nevěstka.
proč? protože uvěřila Hospodinovu slovu. ona říká, „vím, že Hospodin dal zemi vám.“ to

řikala dvěma zvědům, kteří se tam přišli schovat. to byli Jozue, když je tam poslal, tak oni se tam přišli schovat. o* ona říká, „vím, že Hospodin da*, Hospodin dal zemi vám.“ a zase to byla, to byla otázka důvěry nebo nedůvěry v Hospodina, protože z lidského pohledu, proč by dal Hospodin tu zemi opevněnou těm pastevcům, že jo, kteří neměli ani pořádnou armádu ani zbraně. ona říká, „vím, že Hospodin dal zemi vám, poněvadž Hospodin, váš Bůh, je Bohem nahoře na nebi i dole na zemi.“ to bylo prostě její vyznání, to pochopila, a podle toho se zachovala. a eee jednala tak, že riskovala svůj život. schovala tam zvědy, kdyby je tam u ní našli, tak ji samozřejmě taky zabijou, že jo. pak je tady Gedeón, že jo, tak jenom připomenu, Gedeon, víte co udělal hrdinského? se třemi sty muži vysvobodil Izraelce od Midjanců. obrovská přesila. zase do toho šel jenom proto, že ho tam poslal Hospodin. Barák, ten zvítězil zase nad přesilou nepřátel, tam proti němu to bylo 900, 900 vozů těch válečných. voni žádné neměli. 900 válečných vozů. to je v podstatě jako kdyby dneska ste šli proti nějakému autu obrněnému, jo. a šli do toho a zvítězili, protože jim to Bůh řek. Samson. toho nemusím snad ani zmiňovat, co všechno udělal, toho znáte. eee, pak je tam dál Jiftách. to byl zase jeden ze soudců, který zase zvítězil nad Amó*, nad Amónovci. pak je tam David, Samuel, takoví ti už znáte ty postavy. ale co ty postavy spojuje, proč je tam Pavel zmiňuje, je, že stáli věrně na straně Hospodina, protože věděli, že i když lidsky stojí před nějakou přesilou nebo před nějakým nepřekona*, před nějakou nepřekonatelnou překážkou, tak na jejich straně je Bůh. a přijímali ty úkoly. věrně ty úkoly přijímali, které dostali od Boha, a šli do nich, i když, i když se to zdálo, že se to nedá splnit. to sou konkrétní postavy tam jmenované a pak je tam ještě spousta, si tam můžete představit, to je samozřejmě psané ten list Židům a Pavel předpokládal, že oni znají Písma. a jestliže znáte Písma, tak vám to může říct daleko víc. potom jsou tam vyjmenováni ještě další, ale tak skrytě, jo. tam je například „dobývali království“. tak to pod tím si můžete představit leckoho asi je tím míněn David znovu, jo, jak dobyl to území a rozšířil ho, nebo Šalamoun po něm. „zavírali tlamy lvům.“ kdo vás napadne? Daniel, že jo. potom „přemáhali žár ohně“.

405 <2> tři mládenci.

<1> a jak se menovali?

<3> ---

410 <1> Šadrak, Méšak a Abed-nego. takže tohle všechno se vybavovalo Židům a tak matně se to vybavuje i vám, když když si to budete číst. „unikali ostří meče“, že jo, to byl míněn zřejmě Eliáš, když ho pronásledovala Jezabel, chtěl popravít. když tam mečem pobili všechny ty proroky. eee to je, to je taková ta připomínka těch známých příběhů a hrdmů. a to když si čtete v Božím slově, tak se to tak příjemně čte, protože jakoby to vždycky dobře dopadne. voni úkol nějak splnili, a i když nějak selhali, tak nakonec, nakonec to s nima tak nějak povětšinou dobře dopadlo a, a došli toho cíle a, a to sou takové ty z toho našeho pohledu dobré příklady, jenže pak sou tam ještě další. tam říká, a jiní. eee a to už je. to už je to, co to co někdy tam nevidíme. tam je že byli mučeni a já nevím, co všechno. tak někteří samozřejmě tam jsou taky konkrétní postavy. „řezání pilou“, to se traduje vo Izajáši, že byl, že skončil, že ho rozřízli pilou, ale to si myslím, že daleko větší část těch lidí, kteří pro tu svoji víru byli ochotni něco obětovat. a to něco to nebyl jenom život, to bylo v podstatě. 420 eee to mučení, já sem měl teďko eee takovou výhodu, že sem, že sem si čet křesťanské dějiny, a tady o kom myslíme, že se tady mluví? o těch takových těch mučednících, jak byli různě mučeni.

<4> ---

425 <1> no to právě ne, to právě nejsou ti křesťané, kteří byli mučeni pro svoji víru v Ježíše Krista eee těmi zlými Římany. protože on tam říká, že oni, oni nedosáhli toho vzkříšení. oni to ani neviděli, oni neviděli příchod Ježíše, tihle, o kom je tady řeč. nehledě na to, že ten list byl psanej někdy já nevím 70, 80 a takovýto největší pronásledování to bylo až

nějaký druhý století. ale tady se mluví o Židech, a to je, to je to, co mě na tom zaujalo. Židé, když to tak řeknu, oni ještě neměli Ducha svatého v tom smyslu, jak my si vždycky představujeme, že dyž budeme vystaveni nějakému pronásledování a nebezpečí, pak Duch nás přes to přenese, jó? a to voni neměli. a myslím, že to že tohle pronásledování bylo, si ani nedovedete představit, když sem čet, co všechno jim tam dělali. vám to nebudu říkat, abyste mohli spát. eee ale když jenom řeknu, že ten jeden syrský král si usmyslel, že zlikviduje židovské náboženství a 80, dobyl Jeruzalém, že jo, a 80 tisíc Židů vyvraždil. na 435 místě. že jo, ten jejich chrám zasvětil Diovi a obětoval tam prase. prostě úplně to se snažil zlikvidovat. a oni pro tu svoji víru, pro víru v Hospodina, mluvíme o Hospodinu, byli ochotni dát se mučit a zemřít. a já sem si na tom uvědomil, že to bylo těsně před Kristem, to bylo nějaké 2. století, 1. století. potom, jestli vám to něco říká, z toho vzešly ty makabejské války. eee to bylo těsně před Kristem, já sem si říkal, kdyby tihle lidé jakoby opustili svoji víru pod hrozbou nějakého mučení a smrti, tak by ani neměl Ježíš kam přijít. 440 kdyby se tomu, kdyby se tomu králi syrskému podařilo vymýtít to náboženství z Izraele, z Jeruzaléma, tak by ani neměli kam přijít. a takže si myslím, že těch skrytých hrdinů je daleko víc, než těch, o kterých můžeme číst v Písmu. ale pořád je to pro nás to, co tam říká Pavel, pořád je to pro nás ten zástup, který se na nás dívá. pořád to pro nás může být ten 445 vzor, podle kterého se můžeme řídit, v některých situacích. a ono to, ono to je tam schválně takhle napsáno a pak to začíná tou 12. kapitolou a tam je napsáno „proto“. on tam vyjmenovává všechny ty velké muže a ženy a pak tam píše „proto“. „proto obklopení takovým zástupem ...“ a teď tam píše dál a dál. a jenom z toho, z té 12. kapitoly z těch 450 dvou veršů. když si to přečtete, to si můžete představit to předtím, že takový úvod k tomu „proto“, tak tam z toho vyplývá několik věcí. za první, že máme cíl. s Ježíšem Kristem máme cíl. jednak je to ten věčný život, dojít do toho konce. dojít, projít tou branou smrti a přijít do věčného života. a jednak tady na zemi ten náš cíl je podobat se Ježíši Kristu. my nemusíme eee že jo nebo neměli bychom se pořád nějak točit dokola, ale my jdeme, my sme na cestě. a každé večer, když se zeptáte sami sebe, jestli sem aspoň o trošku dál na té 455 cestě, tak to by mělo být pro nás takovým měřítkem, jestli skutečně jdu nebo jestli stojím a nebo jestli jsem se už vobrátil zase zpátky a jdu někam úplně jinam. za druhé, co z toho vyplývá, že máme inspiraci v těch, kdo nás sledují, i když my je nevidíme. v těch příbězích v Písmu máme inspiraci. nevím, jestli ještě eště eee dorostenci, mládežníci to mají. byly takové, takové vod Američanů náramky na ruku a tam bylo „co by dělal Ježíš?“ jó, když se 460 dostanete do nějaké situace, aby vám to připomnělo, že si můžete říct, „no co by na mém místě dělal Ježíš?“ a to je přesně ono. nejenom Ježíš, samozřejmě, ale i ty postavy, které tady, které tady Pavel menuje, tak můžou být pro nás inspirací. a nejenom inspirací, ale i odpovědností. když si představíte, že se všichni ti, o kterých se tady mluví, na vás dívají ...: sem si představil, když sme mluvili o těch školácích, když přijde, když přijde inspektor do 465 školy, jó? a teďko má jít do třídy to tam pozorovat to vyučování. jak všichni sou napjatý, že jo. ředitel a učitelka a děti, né? děti už tam paní učitelka už tejdenn je na to připravuje, že přijde pan inspektor, teď se každé bojí přihlásit, všichni sou nervózní, a to je tam jenom jeden. jó? nebo sem viděl, sem viděl nedavno ve zprávách sem koukal na fotbale nějaké 470 utkání a přišel tam takový ten lovec talentů, jó, tam seděl někde v hledišti a všichni na tom hřišti tam kmitali, protože věděli, že je pozoruje někdo důležitý a že to může nějakým způsobem ovlivnit jejich život. a my když si představíme, kdo všechno nás sleduje, tak jako můžu vám říct, že, že by člověk jako kolikrát ani neměl chuť ráno vstát v tý zodpovědnosti na ten den, co musím se rozhodnout a co budu dělat a esli to udělám dobře. 475 takže to mě, to mě, trošku, to mě trošku tady napomenulo. ale on tady píše Pavel i o, o takových těch věcech právě, které nás můžou brzdit. on tam píše jasně, „odhoďte všechny hříchy a veškerou špatnost.“ protože bez toho nemůžete jít, bez toho se nikam, teda s tím na zádech nemůžete jít. když sme byli nedavno eee sssme byli na jednom kopci a když si

představíte, že byste tam táhli všechno, o čem si myslíte, že by to bylo pohodlné, jo, jako na zádech, kdybyste měli nosit všechno to, co nashromáždíte doma a eee teďko byste to 480 měli tahat s sebou, no tak to byste se nikam nedostali. Pavel tady píše, jestliže chcete jít, tak veškerý hřích musíte odhodit, protože to vás brzdí. s tím se nikam nedostanete. a ukazuje nebo píše tady i jakým způsobem, píše tady, že máme být eee vytrvalí nebo trpěliví. ono někde se to překládá trpělivý a někde vytrvalí, právě proto, že to slovo má 485 daleko hlubší význam a znamená to právě tu trpělivou vytrvalost. takovou tu vytrvalost, že do toho dete a, a skutečně taková takové úsilí nebo nezlomnost, úpornost v tom musí být. a to mi právě připomnělo to, že my někdy jako křesťané si říkáme, „no, když bude Bůh chtít, tak to překonám.“ ale někdy mi u křesťanů chybí takový to, že se zapřete, že skutečně eee se postavíte a dete do toho, i když jako to vyžaduje námahu. i když to vyžaduje to úsilí. a to sem si říkal, že právě můžeme být zahanbeni těmi svědky, kteří skutečně obětovali 490 všechno pro svoji víru v Hospodina. že je to skutečně veliké úsilí, eee nevím, jestli by to někdo z vás vydržel. a není to taková ta trpělivost, že bude trpělivě jako se založenými rukama čekat, až něco přijde, ale je to taková ta vytrvalost, která skutečně to proměňuje, ty situace proměňuje tou úporností a vytrvalostí. a to tady píše Pavel, „tohle máte mít, abyste to dokázali překonat ty překážky.“ a potom je tam samozřejmě ten příklad, o tom, o tom 495 tady mluví, o těch svědcích, ten příklad, když slyšíte nějaké svědectví, tak samozřejmě je to, je to pro vás povzbuzení. a i ta Rachab uvěřila Hospodinu, protože slyšela, co Hospodin udělal pro Izrael. to jak prošli Rudým mořem, jak byli vysvobozeni od Egypťanů, to všechno šlo ještě před Izaelem, Izraelem a ona tomu uvěřila a na základě toho mohla vyznat Hospodina, že je Pánem „nahore na nebi i dole na zemi“. a samozřejmě Ježíš je naším 500 příkladem i v tomhle, protože on vydržel všechno, i kříž, pro ten cíl, který měl před sebou. a my oproti těm svědkům, kteří tady jsou vyjmenováni nebo aspoň nastíněni, tak máme právě výhodu Ducha svatého. protože když nebudeme neustále v přítomnosti Ducha svatého, tak ty věci nemůžeme dosáhnout. Pavel tady píše, „všechno můžete udělat, když nebudete spouštět oči z Ježíše Krista.“ pohled upřený na Krista. to nám v podstatě jediné 505 může dát známost Hospodina a pak se stane zdrojem naší víry. ti všichni tam byli vyjmenováni jako hrdinové víry, ale nemůžou být hrdiny víry, když nebudou znát toho, komu věří. na začátku je napsáno, že Izraelci prošli Rudým mořem, ale když se o to pokusili Egypťané, pohltily je vlny. to je dobrá názorná ukázka toho, jak to funguje, když de člověk do věcí, aniž by věřil Hospodinu. možná i věří tomu, že tu věc může udělat. 510 Egypťané viděli Izraelce, jak prošli tím mořem, a uvěřili tomu, že to můžou dokázat taky. ale byl tam jedinej rozdíl. Izraelci věřili Hospodinu, ne tomu, že projdou tím mořem. Egypťané věřili jenom tý situaci, nevěřili Hospodinu. a to je to, co nás může, nebo to, co nás by mělo formovat. my máme věřit Hospodinu. a z té důvěry Hospodinu můžeme 515 překonávat ty věci. protože on je ten, který ty, který to moře rozestupuje. on je ten, který ty věci, situace proměňuje. takže vás chci povzbudit znovu, je to, člověk si to musí pořád opakovat, že ten náš pohled má být upřený na Ježíše. není jiná šance, prostě není jiná cesta, Bible nemluví o jiné cestě, jak se dostat do cíle a jak naplnit cíl tady toho našeho života. pohled upřený na Ježíše, obecenství s ním, známost, znám Hospodina, pak mu budu věřit. pak když mi řekne sebevětší nesmysl z lidského pohledu, tak to já vím, že on to udělá, že 520 moji situaci může proměnit a že může dělat daleko víc, než já si představuju. amen.

K 1-4

<1> já vám také přeju dobré ráno a můžete si hned otevřít svoje Bible. přečtu, přečtu z Janova evangelia z 10. kapitoly. Jan 10. kapitola od 11. do 18. verše. „já jsem ten dobrý pastýř. dobrý pastýř pokládá svou duši za ovce. námezdník, který není pastýř a ovce nejsou jeho vlastní, opouští ovce a utíká, když vidí, že přichází vlk. a vlk je uchvacuje a rozhání. námezdník utíká, protože je námezdník a na ovcích mu nezáleží. já jsem dobrý pastýř; znám svoje ovce a moje ovce znají mne, jako Otec zná mne a já znám Otce. a svou duši pokládám za ovce. mám ještě jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. i ty musím přivést. uslyší můj hlas a bude jedno stádo, jeden pastýř. proto mne otec miluje, že já pokládám svou duši, abych ji zase přijal. nikdo ji ode mne nebere, ale já ji pokládám sám od sebe. mám moc ji položit, a mám moc ji opět přijmout. tento příkaz jsem přijal od svého Otce.“ tolik Pán Ježíš říká a teď se zeptám já vás, kdo, kdo z vás je dobrý v tom, co dělá? Márinka na 100%. že byste řekli, já sem dobrá kuchařka, to by možná posoudila rodina vaše. už jsou tady nějaký námitky. jako když se, když se člověk zamyslí eee nad sebou a nad tím, co dělá, a řekne si, jestli to dělá skutečně na 100%, stoprocentně dobře, tak nevím, nevím jestli by někdo, někdo o sobě moh říct, že je dobrý. ale Pán Ježíš to říká. ale on to může říct, protože, protože to dokázal. a je tady napsáno nebo on říká, že je „dobrý pastýř“. eee zase je to, je to ten obraz, obraz srozumitelnější pro Izraelce než pro nás, ale Pán Ježíš tady ukazuje nebo zdůrazňuje, že on je ten dobrý pastýř. a ukazuje tady nebo Izraelcům určitě, určitě se to vybavilo, ta zodpovědná úloha pastýře ve stádu a to, že skutečně mohou být dobří a špatní pastýři. a Ježíš tady ukazuje na sebe, na to, abychom mu důvěřovali, že on je ten dobrý. ti dobří pastýři eee samozřejmě odpovídali za to stádo a, a když se cokoli s tím stádem dělo, tak tu odpovědnost nesl ten pastýř, a když přišla nějaká ta dravá zvěř, tak on musel přinést důkaz, že se ze všech si* sil snažil zabránit tomu, aby nějaký, nějaká ta šelma uchvátila to zvíře, že jo. Ámos ten tam mluví o pastýři kteří, který vyrval aspoň dvě tlapy a ucho a přines to jako důkaz. to bylo totiž v Zákoně napsáno, že „jestliže bylo vskutku rozsápáno, přinese ho na svědectví.“ ono je to napsáno a, a víte, že David, když ještě pásal ovce fyzicky ty bečící, tak říká Saulovi, „a když přišel lev nebo když přišel medvěd, tak jsem ho bil tak dlouho, dokad' prostě tu ovečku nepustil.“ to je ten, to je ten dobrý pastýř, který jako neváhal nikdy nasadit svůj život, v podstatě mu to přišlo naprosto přirozené, že on tam je od toho, aby ten život nasadil, aby té ovečce se nic nestalo. a proč proč Ježíš zdůrazňuje, že on je ten dobrý? no protože samozřejmě byli zlí pastýři, že jo. eee ti byli najatí za mzdu a skutečně jim šlo jen o tu mzdu, vůbec jako jim nešlo o ty ovce, jenom prostě vydělat si peníze, a tam potom s každým tím nebezpečím ten člověk, když zvažuje, no tak radši oželí tu ovci, než aby riskoval svůj život. a to že tady je ukázáno, tady je ukázáno to pastýřství z takového toho pohledu té ochrany a bezpečnosti toho stáda. na jiným místě, znáte nazpaměť určitě Žalm 23 Hospodin je dobrý pastýř, tam je takové to, že bude nás vodit na ty travnaté nivy a zabezpečení a vody a všechno jako to, co se nám líbí, ale tady je to posunuté do té, do té role toho ochránce. a skutečně jak je to důležité, že, že ty ovce jednak nejsou schopný si najít tu potravu, že jo, o tom už jsme mluvili několikrát, ale oni prostě nejsou schopné ani se bránit. to je hmm nevím, jestli Bůh schválně stvořil ty ovce kvůli tomu, abychom měli nějaký příklad, ale to je tak, když to, když to pozorujete, to je tak zvláštní zvíře, že, že skutečně když se kouknete do nějaké té přírody, do té divočiny, tak tam vždycky to stádo se nějakým způsobem brání proti tomu útočníkovi, že jo. tak buď jsou tam ty samci a ty to takhle obklíčí, a když na to útočí nějaký ten nějaký ten vlk, tak tak se brání, ale ta ovce, když to tak řeknu, ta je i v tomhle taková trochu tupá. a tady bych vám přečet svědectví jednoho člověka, sss který to viděl na vlastní oči a ho to docela zaujalo. on tady píše, „připomíná mi to chování stád ovci, na které útočí psi, pumy, medvědi nebo dokonce vlci. ve slepém strachu nebo hloupě dezorientací stojí jako přibité k zemi a hledí,

jak jsou jejich druzi trháni na kousky. útočník skáče na jednu ovci za druhou, zatíná do nich své zuby a drápy, zatímco ostatní ovce se chovají jako by nic neslyšely nebo si nic neuvědomovaly. neuvědomují si, jaká pohroma se kolem nich děje. jako by byly úplně nevšimavé vůči nebezpečí ve své bezvýchodné situaci.“ takže to je obraz ovce, když na ní
575 zaútočí ňáká šelma. a proto my potřebujeme Ježíše jako pastýře. já věřím tomu, že teprve až budeme stát tváří v tvář Ježíši, tak teprve až uvidíme všechno, jak je napsáno, pochopíme všechno, tak nám teprve dojde i tahle jeho funkce, kterou si takhle v tom běžném životě ani neuvědomujeme. že sme pod jeho ochranou a že skutečně eee kdyby nebylo jeho, tak nás ten nepřítel už dávno roztrhal.

580 Ježíš tady říká, Ježíš to samozřejmě říká těm svým učedníkům, ale zdůrazňuje něco, co je důležité i pro nás, protože jinak bychom tady neseděli. on říká, „mám však jiné ovce, které nejsou z tohoto stáda. ty musím také přivést a ony uslyší můj hlas a bude jedno stádo a jeden pastýř.“ eee samozřejmě, říkal to Židům a Židé možná to nechápali, protože, protože skutečně oni žili v takové té hrdosti, možná bych řek až pýše, že oni jsou ten vyvolený
585 národ a vůbec nepředpokládali, že by, že by mohli přijít i ostatní národy, ostatní pohané, že jo, protože na pohana koukali opovržlivě, tak možná jako otrok, ale jinak ani podat ruku, že jo. a teď jim tady Ježíš říká na první pohled něco nového. „já mám i jiné ovce, které nejsou tady z toho stáda.“ to mluví o nás, o budoucích jeho následovnících. a ono, ono na první pohled to může být zvláštní, když to porovnáte s tím, co říkal právě učedníkům, když jim tam říká, „na cestu pohanů nevstupujte, do samařské obce nechoďte, jděte raději ke ztraceným ovcím z lidu izraelského.“ on tam tam jakoby vybízí k tomu, aby se drželi právě toho jednoho stáda, eště na jiných místech to můžete vidět na Ježíšově životě, když eee že jo ta syrofenická žena naléhala na Ježíše, aby jí pomohl, tak on jí říká znova, že byl poslán ke ztraceným ovcím lidu izraelského a potom eee že jo. na na víc místech to tam takhle
590 můžeme vidět. dokonce Izajáš už říká, že přijde ten, který bude světlem pronárodům, eee, ale eee, to je, to je v tom Božím plánu, to bylo jenom pro momentální situaci. napřed si musel získat učedníky a pak najednou tam vidíme, že je „jděte ke všem národům a získávejte dál mně učedníky.“ eee ten Boží plán je tady jasně, jasně ukázán. „mám však jiné ovce, které nejsou z tohoto stáda.“ možná eee bychom v tom viděli takovou jednu
600 základní pravdu. že nelze být jednotní bez Ježíše Krista. to se ukázalo i na těch Židech a na těch pohanech. bez Ježíše Krista by se nikdy nedomluvili. myslím na těch Židech, kteří byli následovníky Ježíše. a ono je to vidět, ono je to vidět i ve světě, když se podíváte. nikdy se nikdo sám z lidských schopností a vlastností nedomluví. aspoň ne na dlouhou dobu. vždycky byly nějaké války. nikdy se ty sousední národy nedokážou domluvit
605 napořád. někdy se nedokážou domluvit lidé ani v jednom státě. koukněte se teďko budou volby, jó, lidi prostě nejsou jednotní sami o sobě. někdy se nedokážou lidé domluvit ani v jednom městě. že jo, ani ve vesnici, ani v rodině, můžete jít úplně jenom až kde budou dva lidé a stejně nikdy nebudou mít stejný názor. jedině v Ježíši Kristu je možné být jednotní. jedině to, když člověk přijme Ježíše Krista, tak najednou má něco společného
610 s tím druhým, a to že tady Ježíš říká, „bude jedno stádo a jeden pastýř“, tak to je právě ono, ale musí se to dobře chápat. není to jakože naženeme všechny do jednoho stáda a dáme jim jednoho pastýře a bude to. tady je to myšleno naopak, že teprve když každý člověk pozná toho svého pastýře, toho, který je jeden ten pastýř, jeden ten dobrý, tak se přiřazuje k tomu stádu. neznamená to, neznamená to, že bude eee taková jednotná, když to tak řeknu,
615 jednotná eee církevní jednotá, ale bez rozdílu na, na přístup na formu bohoslužeb, teprve když sám člověk pozná Ježíše a přijme ho jako pastýře, pozná ho jako toho dobrého pastýře, tak to znamená, že se dostává do toho jeho stáda. eee Ježíš říká, „kdo mě nebo moje ovce mne znají. tak jako já znám svého Otce.“ Ježíš znal svého Otce a Otec znal Ježíše naprosto dokonale. to je tady, tady mě to tak zarazilo, nakolik známe Ježíše? protože
620 to podmiňuje to, jak patříme do jeho stáda. Ježíš říká, „jako já znám Otce, tak moje ovce,

moje ovce znají mne.“ a je tady vidět eee i dál, co Ježíš říká, „důvod, proč mne můj Otec miluje, je, že pokládám svůj život, abych jej mohl zase přijmout. nikdo mi ho nebere, ale já sám ho pokládám ze svobodné vůle. mám plnou moc položit ho a mám plnou moc opět ho přijmout. přijal jsem tento příkaz od svého Otce.“ tady je vidět, proč je Ježíš dobrý pastýř.

625 na prvním místě je tady poslušnost, poslušnost svému Otci. Bůh mu dal nějaký úkol a on byl připraven ho splnit, i když to bude stát jeho život. eee Ježíš je Božím synem, ale to synovství neznamena, že si dělal, co chtěl. naopak synovství je tady vždycky eee dokázáno poslušností k Otci. další věc, která tady ukazuje na dobrého pastýře, je důvěra k Otci. eee Ježíš nikdy nepochyboval o tom, že musí zemřít. on kvůli tomu přišel, aby zemřel. ale taky

630 nikdy nepochyboval o tom, že ho Otec vzkřísí z mrtvých. to je možná něco, z čeho si musíme vzít příklad. důvěra Otci taková, že i když budu v situaci, ve které ještě nikdy nikdo přede mnou nebyl, tak on mě tím provede. Ježíš šel zemřít s tou důvěrou, že Otec je tak věrný a vzkřísí ho z mrtvých. to je opravdu příklad pro nás, do našich situací, kdy si říkáme, „to ještě nikdo nikdy nezažil. nevím, jaký je z toho východisko,“ ale Ježíš šel přesně tak. měl důvěru ke svému Otci. a další, třetí věc, která tady je jasně vidět, je motiv toho, proč to Ježíš dělal. a to je láska k nám. on říká, „já sem to nemusel udělat.“ on to, on to tam zdůrazňuje několikrát, když si to, když si to tam promítnete ten jeho život, eee jasně to říkal Pilátovi, že když by on nechtěl, tak ten Pilát ho nemůže zbavit života. jasně to říkal učedníkům, když ho chtěli bránit mečem, že prostě on chce to nést až do konce. a je na tom

640 vidět, že on skutečně nemusel. stačilo, kdyby zavolal, kdyby zavolal ty nebeské legie. anebo stačilo jenom z lidského pohledu jenom tam nejít do toho. a nemusel by tam jít. ale on říká, „já jsem chtěl, protože to byla vůle mého Otce.“ a bylo to proto, že miluje svoje ovce, že dává za ně svůj život. chtěl bych, abychom byli dobrými ovce. my máme dobrého pastýře, to je fakt, na tom se nic nezmění. Ježíš říká, „já jsem ten dobrý pastýř.“ a

645 není to, není to jenom ve smyslu, „já sem dobrá kuchařka“. to vyjadřuje, to vyjadřuje jenom eee to, že si umíš vařit, ale nic to neříká o tom, jaká jsi ve skutečnosti. ale Ježíš říká, „já sem ten dobrý pastýř“, a zase řečtina tam má dva výrazy pro slovo dobrý, a tady je použit ten výraz jako dobrý prostě úplně jako nádherný. že to, že to vyjadřuje celou jeho osobnost. nejenom to, že umí pást ovce a najít šťavnatou trávu, ale on je ten dobrý pastýř. a

650 já bych chtěl, abychom my byli dobré ovce, dobré ovce Ježíše Krista. abychom slyšeli jeho hlas, protože to je to, co charakterizuje ty ovce. „mé ovce slyší můj hlas a jdou za mnou.“ ne že budou naháněni do toho stáda, ale mé ovce slyší můj hlas a jdou za mnou. a ono to stojí za to být ovcí Ježíše Krista, protože on je ten dobrý pastýř. a bez ohledu, bez ohledu na ten výhled, který samozřejmě máme před sebou, i tady v tom životě se naplňuje, že on

655 je ten dobrý pastýř, který, pomenu teďko to, to pasení, ale který chrání to svoje stádo. opravdu bez té jeho ochrany už bychom nebyli. takže naslouchejte Božimu hlasu, učte se poslouchat, co on říká, učte se rozpoznávat jeho hlas, abyste mohli chodit za ním, protože on je ten dobrý pastýř. amen.

K 1-5

660

<1> a hned se pustíme do Božího slova. ten dnešní oddílek není dlouhý, jsou to asi jenom tři verše, ne asi, ale určitě, koukám. z Markova evangelia přečtu z 9. kapitoly verše 38 až 40. takže, kdo máte Boží slovo, Marek 9,38 až 40. „Jan mu řekl, „Mistře, viděli jsme kohosi, kdo v tvém jménu vyhání démony, ale s námi nechodil, i bránili jsme mu, protože s námi nechodil.“ Ježíš však řekl, „nebraňte mu! žádný, kdo učiní mocný čin v mém jménu, nemůže mi hned na to zlořečit. kdo není proti nám, je pro nás.“ takže celkem, celkem jednoduchý oddíl, ale eee musíme se trochu kouknout na to v těch souvislostech, v kterých to Ježíš říká nebo v kterých to Jan říká. a to když máte před sebou Bible a podíváte se, tak je to situace, kdy učedníci se hádali mezi sebou, kdo z nich je největší. a to je eee vždycky, když se nad tím takhle zamýšlím nebo když to takhle pozoruji jako by z nadhledu nebo z odstupu, tak tam oceňuji takový ten Boží, Boží humor nebo takovou až ironii, ale ono je to spíš smutné, když si uvědomíte, jaká je tam situace. to už Ježíš jde do Jeruzaléma. a už je mu jasné, že se jde nechat ukřižovat, že jde posloužit všem lidem tím, že de zemřít. a teďko si tak představuji, že dou spolu a teď tam ti učedníci za ním o pár kroků pozadu a teď se mezi sebou hádají, kdo z nich je největší. Ježíš jako ten nejmenší služebník se de obětovat a jim prostě v hlavě a iii mezi sebou se tam dohadují, kdo z nich má tu největší pravdu. protože taková ta snaha být největší, myslím si, že v pozadí je to, mít největší moc. moc rozhodovat o tom, co je pravda. a když je Ježíš napomene, a on to udělá takovým zase tím svým sobě vlastním způsobem, taková názorná ukázka, tam na ulici zřejmě se pohybují děti, lidé, veme to jedno dítě, ukáže jim ho a ono jako pro nás, že jo, pro nás to celkem nic až, až tak nám to moc neřekne, možná bychom z toho nesprávně vyvozovali, že to dítě je nějaké* nějakým symbolem čistoty nebo, nebo já nevím, nevím čeho, pokory, ale tam šlo spíš o to, že to dítě pro toho Žida je symbolem úplně eee takového, takové nepatrnosti, jó. ty, ty žebříčky těch hodnot společenského postavení, to dítě figurovalo až někde úplně vzadu. a Ježíš jim tam ukazuje dítě a říká, „jestliže, jestliže nebudete přijímat takovéto maličké,“ a na tom jim se snaží ukázat, co v jeho očích nebo kde je ten žebříček toho, toho postavení těch hodnot. já si myslím, že učedníky to muselo obrovsky zahanbit, že jim dává za příklad to malé dítě. jestli si vzpomenete, tak když, když tam přicházely děti k Ježíši, tak eee jim bránili, aby tam vůbec přišly že jo, protože skutečně to dítě eee to bylo snad dokonce i po ženě že jo někde. eee a muselo je to obrovsky zahanbit, že Ježíš tam dává za vzor dítě. a tady je první taková věc, na kterou chci upozornit. když nám Bůh něco ukáže a ono nás to zahanbí, protože poznáme, že má pravdu samozřejmě, abychom se nechovali jako ti učedníci, abychom se nechovali jako Jan. protože co on udělal? okamžitě se snažil odvést pozornost jinam, jó? tam nevidíme, nevidíme žádnou reakci. on se snažil odvést pozornost jinam, „a viděli jsme některý, který, který ve tvym ménu vymýтали démony a oni s náma nechodí, Pane, a my sme jim to zakázali.“ takový, „aspoň něco jsem udělal dobře“, že jo, když už prostě mě Ježíš přirovnal k tomu dítěti, což mě teda jako trochu štve, tak aspoň, aspoň jako trochu povyrostu v Mistrových očích, když sem teda udělal tu správnou věc, že ty, co s náma nechodili, tak sem jim to zakázal. ono to „s námi nechodí“, to je takový, myslím si, pořád problém v církvi. ta situace, Ježíš to tady neříká jenom těm učedníkům, ale myslím, že jako konkrétně v každé době ta situace je stejná. když někdo s náma, *mi nechodí, tak automaticky ho bereme, jakože je ten špatný. protože přece my máme tu pravdu a on to tak nemůže pochopit. proč to nemůže pochopit? tam bude nějaký problém. a eee to není, to není jenom situace, že jo, dneška, asi největší, největší eee nebo nejlepší příklad, když už to nebylo k vydržení a přišla reformace, když už prostě se ty proudy rozdělily, tak i samozřejmě mezi těmi, kdo byli v té reformaci na různých místech, nebyly shody a samozřejmě voni se různě, různě také eee pronásledovali, takové největší dvě postavy, že jo, asi znáte Martin Luther v Německu a Kalvín ve Švýcarsku. a oni taky

710 neměli mezi sebou shodu. a tady si myslím, že ten, ten Kalvín z toho z toho vyšel vítězně,
z takového toho souboje, protože on prohlásil, „ať mě Luther stokrát nazývá ďáblem, já ho
přesto ctím jako Božího posla.“ a to je ukázaná taková věc, že skutečně my nemůžeme
posuzovat jenom toho druhého, protože „s námi nechodí“, že je ten špatný. myslím, že
715 tohle se ďáblu povedlo, rozdělit a rozhádat církev, protože se říká, že katolická církev má
jednoho papeže a protestantská církev má tolik papežů, kolik je církví tam. taková ta touha,
720 touha, to co, to co můžeme vidět na těch učednících. taková ta touha je v pozadí, když
budu mít tu pravdu s velkým p, tak můžu rozhodovat. nebo naopak, když budu mít tu moc,
tak můžu prosazovat tu svoji pravdu. ale možná v pozadí je i takový strach. když něčemu
nerozumím, tak mám předem strach z toho to přijmout a radši to zakážu, než aby, než aby
bylo něco, čemu nerozumím, tak to radši zakážu. tady na tom verši staví i ti, kdo říkají, „no
725 tak vidíte, Ježíš jim to taky nezakazoval, takže k Bohu vlastně vede spousty cest, že jo,
protože Ježíš říkal, kdo není proti nám, tak vlastně je s námi, že jo, tak jako vždyť přece
spousty lidí ne* nemá nic proti Bohu, a, a tak v podstatě jako můžou se dostat k Bohu, ale
jiným způsobem.“ ale právě musíme to vždycky vidět a vzít si z toho všechno, co tam je.
nejde, nejde jenom si vybrat nějaký verš, ale tady přesně musíte nebo musíme pochopit ty
730 souvislosti. on to tam totiž Ježíš dobře ošetřuje. nejenom tady, ale i na jiném místě. a sami
vlastně učedníci už si odpovídají. on říká, ten Jan říká, „měli jsme jednoho a ten ve tvém
ménu vymytá demony.“ a to vymytat demony, o tom už jsme také jednou mluvili, že pro
Židy to nebylo nic nového, že jo, oni taky vymýтали demony, to náh nepřišlo až s Ježíšem,
oni měli na to celou prostě nauku, jak vymytat demony, ale ten princip byl takový, že kdo
735 zná jméno vyššího démona, tak v tom ménu může vymytat ty nižší. a ale eee tady, tady
v podstatě říká Jan, „on vymytá demony ve tvym ménu.“ ve jménu Ježíš. myslíte si, že se
to dá nějak zneužít? no, pár lidí se o to pokusilo. ve Skutcích v 19. kapitole, znáte ten
příběh, kdy tam je napsáno, „potulní židovští zaklínači“ se pak pokusili vzývat jméno Pána
Ježíše nad těmi, kdo měli zlé duchy. pak tam je popisován jeden, a ten dopad docela
740 špatně, protože on sice použil to jméno, ten démon na to reagoval, no ale trochu trochu mu
tam poupravil vizáž, trochu, trochu, je tam přímo napsáno, „že ho nebo je přemohl a zbil
tak, že z toho domu utekli nazí a zranění.“ Ježíš sám si ohlídá, jestli někdo používá to
méno, protože tomu věří nebo protože touží jenom po nějaké moci. a ohlídá si to tím
způsobem, že za tím buď stojí, anebo za tím nestojí. to není ale naše starost, abychom
745 posuzovali eee cizího, cizího služebníka. stejně tak eee tomu, že jo, můžete si vzpomenout
na verš z Matouše, kdy říká Ježíš, „vymytá -li satan satana, je rozdělen sám proti sobě.
nemůže obstát jeho království.“ takže tady to, že učedníci říkají, „oni vymytají demony ve
tvym ménu“, je v podstatě důkaz, že to skutečně dělali ve jménu Ježíš a že skutečně Bůh za
tím stál. oni to viděli, že se to skutečně naplňovalo. dobrý strom, poznáte po ovoci, to je
750 Boží, Boží zásada. a pak tady říká Ježíš důležitou věc, „nebraňte mu. já sám si to ohlídam,
vy mu nemůžete bránit. vy nejste schopni posoudit ani sami sebe. vždyť se tady hádáte,
kdo z vás je největší a vůbec o to nejde. a teď se snažíte rozlišit, kdo patří mně, kdo mně
nepatří, kdo jedná v mym ménu, kdo toho zneužívá ...: nebraňte mu, já sám si to ohlídam.“
to naše posuzování druhých bychom měli vynechat, protože skutečně to si ohlídá Bůh. ale
naše zodpovědnost je posuzovat sami sebe. a to je právě ta pojistka, kterou Ježíš říká,
755 jakoby říká úplně opač* opačnou věc v Matouši ve 12. kapitole tam říká, „kdo není se
mnou, je proti mně.“ když si postavíte vedle sebe ty dva výroky, tak jakoby na první
pohled si to odporuje, že jo. tady říká, „kdo není proti nám, je s námi.“ takový ten široký
záběh, jo? kdo vyloženě není proti nám, tak toho musím považovat, že je s námi. ale tady
říká, „kdo není se mnou, je proti mně.“ a tam už to je ta čára úplně jasná. tam už není kam
kličkovat, tam už není žádný ten prostor mezi. tam je to buď, anebo. v ty válce vopravdu
není neutrální území. my bychom to rádi, že jo, tak ta lidská, lidská přirozenost by to ráda
někde se jako schovat, aby na mě nebylo moc vidět, eee že jo, popřípadě jako vždycky

760 přijít do toho sboru, ale nic to pro mě neznamena. v tom smyslu, že se k tomu musím
přiznat. kdo není pro mě, je proti mně. taková ta lidská vlastnost, kterou mají víc muži, to
musím přiznat, než ženy, taková pohodlnost, jó. nemít problémy, hlavně nemít problémy,
jó. a potom, potom jako si tak proplouvám, protože to je ohromně pohodlné, jó. každé
765 problém ve mně vzbuzuje tu představu, že to musím řešit. ale s Ježíšem to nejde. kdo není
pro mě, je proti mně. musím se rozhodnout, komu chci patřit. nebo to může být
samozřejmě i zbabělost, že jó. a zase zase kupodivu to pozoruju víc na mužích než na
ženách. eee muži sou, muži sou hrdinové v takových těch akčních věcech, jó, kdy prostě
můžou něco udělat, ale v oblasti víry sem vyzpovoval, eee že to tak není, že jakoby když
770 tam není něco to hmatatelné, ale je tam „jenom“ ten radikální postoj nějaký, tak eee a
hlavně ta ostuda, že jó, když se k tomu přiznám, že se, že se to moje okolí to doví a budu
jakoby, budu jakoby ponížený. to tady vůbec nemá žádné místo, „kdo není se mnou, je
proti mně.“ a tak je to přesně měřítko „kdo není se mnou, je proti mně“, kterým máme
posuzovat my sami sebe. ale svoje okolí musím posuzovat tím, co Ježíš říká, „kdo není
proti mně, je s námi.“ a nejdůležitější asi, co tam vidím, abychom když k nám jakýmkoli
způsobem a o jakékoliv věci Bůh mluví, abychom neodváděli od toho problému pozornost.
775 abychom nesváděli a neukazovali na ty druhé, jó, jak to okamžitě, okamžitě udělal Jan,
protože eee to je, to je pro mě bezpečná půda, že jó, když, když ukážu slabost někoho
jiného, tak vlastně já jsem ten lepší, ale v Božích očích, v Božích očích, Bůh vidí do
našeho srdce, jak na tom skutečně jsme. to, co se my snažíme někdy skrýt a daří se nám to
před naším okolím, někdy i sami před sebou, to pro Ježíše neplatí. a proto chci, aby
780 vždycky sme mohli stát podle toho, kdo není se mnou, je proti mně. vždycky, za každé
okolnosti, protože eee tam, tam není skutečně místo na, na ňáký ma*, ňáký manévrovací
prostor. ta čára je velice ostrá a velice jasná. a zároveň bych chtěl, abysme tak trošku
otevřeli to naše srdce i těm, které možná nedokážeme posoudit, možná jim nerozumíme,
možná se nám zdá, že eee my máme tu lepší pravdu než oni, ale jestliže se na nich
785 projevuje Boží ovoce, jestliže skrze ně Bůh působí, potom musím nechat na Pánu, aby on
posoudil, jesli jsou jeho nebo jesli nejsou jeho a už vůbec nemůžu nic zakazovat. Ježíš říká,
„nebraňte mu.“ na jiným místě můžete číst nebo si vzpomenete, ať už jakýmkoli
způsobem, hlavně že se káže Kristus. a já to říkám možná i trochu schválně, protože
790 vždycky mě mrzí taková ta, ta rozdělenost, když si představím, jak je nás málo, když to
vemu jenom tady u nás v Český republice, jak je málo křesťanů, a eště se mezi sebou
rozhádají nebo aspoň se nepřijímají nebo se neuznávají, protože když by oni poznali tu
pravdu, tak by se přece museli přidat k nám. a eee myslim že, že právě jestliže chceme
zasáhnout ta naše místa, kde bydlíme, chceme zasáhnout konkrétně tady ten kraj, chceme
aby tady Bůh jednal, tak se musíme modlit za jednotu. ne možná v názorech, ale jednotu
795 toho směru, kterým chceme jít. jednotu toho boje, proti komu chceme bojovat. a věřim
tomu, že za tím stojí Bůh. abysme netříštili někde svoje síly, ale aby skutečně, když se
modlíme, když žehnáme, abysme rozšířili to srd*, svoje srdce na, na všechny Boží děti.
všechny ty, kdo Ježíši skutečně patří. a on si to ohlídá. on, jemu nemusíme nic říkat. „ten
800 k nám nepatří, Pane.“ Ježíš ví, kdo jsou jeho. a proto posuzujme radši sami sebe, než toho
druhého. amen.

K 2-1

<1> ... na místě Kristově vás prosíme, dejte se smířit s Bohem! toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti. jako
805 spolupracovníci na tomto díle vás napomínáme, abyste milost Boží nepřijímali naprázdno, vždyť je psáno, 'v čas příhodný jsem tě vyslyšel, v den spásy jsem ti přispěl na pomoc.' hle, nyní je čas příhodný, nyní je den spásy! nikomu nedáváme v ničem příležitost k pohoršení, aby tato služba nebyla uvedena v potupu, ale ve všem se prokazujeme jako Boží služebníci, v mnohé vytrvalosti, v souženích, tísní, úzkostech, pod ranami, v žalářích,
810 nepokojích, vyčerpanosti, v bezesných nocích, v hladovění; prokazujeme se bezúhonností, poznáním, trpělivostí, dobrotivostí, Duchem svatým, nepředstíranou láskou, slovem pravdy, mocí Boží. jsme vyzbrojeni spravedlností k útoku i k obraně, procházíme slávou i pohanou, zlou i dobrou pověstí; mají nás za svůdce, a přece mluvíme pravdu; jsme neznámí, a přece o nás všichni vědí; umíráme - a hle, jsme naživu; jsme týráni, a přece nejsme vydáni smrti; máme proč se rmoutit, a přece se stále radujeme; jsme chudí, a přece
815 mnohé obohacujeme; nic nemáme, a přece nám patří vše.“ bratři a sestry, přátelé, musím se k něčemu přiznat. ač tak starý, někdy mi lidé říkají, neříkej, že si starý, ač tak starý, jaký sem, stále zápasím o správný způsob modlitby a půstu. čas od času si uvědomuji zrudnost formalismu, ale i to, že ty silně emocionální protesty proti formalismu se stávají často i
820 odmítnutím dobrých věcí. vite, Martin Luther tomu říkal vylít dítě i s vaničkou. chcete nějaké příklady i z církve? proti třeba těm církevně-liturgickým nebo třeba jenom zdánlivě formálním úkonům se v době reformace zdvihl odpor. například proti ušní zpovědi. bratři katolíci tomu říkají svátost smíření, ale čím sme to my, protestanti, nahradili? kolik z nás využívá rady apoštola Jakuba, „vyznávejte hříchy jeden druhému?“ nebo, škrtli sme
825 liturgické modlitby a nahradili sme je občas nicneříkajícími volnými modlitbami, které sou někdy spíš takovými nepřipravenými kázáními. odsoudili sme závazný půst v církvi, třeba jako formální skutkaření, a nevíme si s ním rady ani v osobní rovině. jestli máte po ruce Bible, podívejte se na tu čtenou šestou kapitolu evangelisty Matouše. v této kapitole můžeme vidět křesťana žijícího svůj život na světě. já říkám křesťana proto, abych
830 zdůraznil, že celé kázání na hoře, tedy to jsou ty řeči Pána Ježíše Krista u Matouše v kapitolách 5,6,7, to nejsou Ježíšovy rady pro neznovuzrozené lidi. to sou rady Ježíše Krista pro ty, kteří ví, že sami život nezvládnou a že spoléhají na Boží milost a že svůj život Bohu vydali k tomu, aby ho směřoval a ved. čili sou to, v tom můžeme tam vidět křesťana žijícího svůj život na světě v přítomnosti Boha, v aktivním podřízení se Bohu a
835 také v úplné závislosti na něm. a celá tato kapitola, to je ta prostřední část kázání na hoře, je jaksi uvozená tím posledním veršem z páté kapitoly, „bud'te tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský otec.“ dnes máme před sebou část této šesté kapitoly, tedy všimli ste si, že to je, že to byly části z té první část*, v tý první půlky. ta druhá půlka je o zabezpečení života. na to nemáme čas. ovšem je to tak jako tak, i ta první polovina, příliš
840 hutný oddíl, takže se budu moct jenom dotknout toho, co je v první polovině této kapitoly, a to je, kdybych to měl shrnout nějakým jednoduchým výrazem, osobní zbožnost. znáte ten výraz? třeba z duchovního profilu, který sme si nechali vypracovat téměř před čtvrt* třičtvrtě rokem? jinak řečeno, život zbožnosti, nebo můžeme říct kultura a výživa duše či
845 osobní bohoslužba. a k této stránce patří přirozeně i stránka druhá. a tou je praktický život, náš praktický život na tomto světě, a to je v té druhé půlce šesté kapitoly. vztah křesťana k tomuto životu, k práci, jak to má dělat, aby měl co jíst, do čeho se oblékat a mohl mít střechu nad hlavou. a samozřejmě tyto dvě poloviny k sobě patří, neodmyslitelně souvisejí, tedy naše osobní zbožnost a praktická stránka našich životů. a na obě ty části čeká na
850 křesťana řada nástrah a my víme, že potřebujeme Písmo, protože ani po našem znovuzrození tyto nástrahy nemizí. a já bych řek, dnes to tedy bude o nástrahách naší

osobní zbožnosti. a kdybyste se náhodou někdo cítil jako pod rentgenem, protože tahleta část Písma nám nastavuje nemilosrdné zrcadlo, tak to bude asi jenom dobře. a můžeme říct, díky Bohu za to. Pán Ježíš tady podává své učení jako protiklad k učení zákoníků a farizeů, prostě řekl bych, že to dělá správně pedagogicky, vychází od známého té doby.

855 nezačíná na zelené louce. a třikrát, kdybychom to eee třeba eee připodobnili nebo ilustrovali na nějaké skladbě hudební, tak můžeme říct, že třikrát tam máme motto, potom nás* následuje taková analýza, potom jednotlivá temata, to jsou ty leitmotívy, to hlavní, a potom konečný výrok. ten základ je to, eee co vám tady prezentuju na stole Páně, řekl bych takovým dřevním poverpointem. a eee tak to je to, varujte se konat skutky

860 spravedlnosti před lidmi, jim na odiv, jinak nemáte odměnu u svého Otce v nebesích. tak to je to motto. a když si z dnešního kázání nebudete vůbec nic jiného pamatovat, tak tohleto bude dost. a vy můžete říct, poslyš, ale tenleten výrok je v rozporu s tím, co sme četli v páté kapitole, protože tam sme četli, „tak ať svítí světlo vaše před lidmi, aby viděli vaše dobré skutky a vzdali slávu vašemu Otci v nebesích.“ a jistě se ptáte, „co tedy máme dělat?

865 jak to máme dělat všechno ve skrytosti? jak se mám modlit v tý špajzce bez voken?“ to je ta komora. to je to slovo správné. uprostřed toho židovského domu, to je ta komora pro ty zásoby, bez voken, jediná uzavíratelná místnost v domě. „jak mám dělat, když se postím, že se nepostím? jak potom lidi budou vidět, že tyhleto věci dělám, a jak vlastně budou vidět to světlo ve mně?“ ale já to zkrátím, obojí má platit současně. křesťan žije tak, aby lidé, kteří ho vidí, viděli kvalitu jeho života a oslavovali Boha. a naopak nemá nic dělat tak, aby svojí zbožností přitahoval pozornost lidí. křesťan nemá být soustředěný na sebe.

870 a uznejte, tahle rovnováha je velice jemná a delikátní věc. a řekl bych, že tu nevyváženost vidíme už v dějinách. na jedné straně okázalost, na druhé straně poustevnictví. já bych řekl dvě krajnosti. a tahleta nevyváženost pokračuje. nemylme se. na jedné straně okázalost a snaha zaujmout současnou společnost, na druhé straně izolace od světa. a Ježíšova výzva je varováním před oběma krajnostmi. křesťanský život je velice choulostivá a citlivá věc, ale její možnost vládnout pod vedením svatého Ducha. jenže jakmile nastoupí pravidla, která chceme uvádět do života, vždycky nám hrozí jedna nebo druhá krajnost. a my potřebujeme poznat a my to potřebujeme denně poznávat, na čem záleží. potřebujeme mít zažité

875 Ježíšovy principy, abychom mohli obstát. a úplně na začátku je naše volba. víte, jak zní? chci se líbit sobě, nebo Bohu? pozor, my máme natrénované odpovědi jako děti v besídce nebo ve školce. neodpovídejte rychle. a já sem se nesplet, když se vás ptám, jestli se chceme líbit sobě nebo Bohu. v textu sme dobře četli, že je rozdíl mezi tím, jestli se chceme líbit lidem nebo Bohu. jenže, přátelé, líbit se lidem, to je vlastně líbit se sobě, protože

885 ocenění od lidí je pro nás nesmírně velké pokušení. když budou lidé o nás dobře smýšlet, vyhovuje to naší vlastní samolibosti a samolibost, ta motivuje naše zájmy. a na tomhleto můžete dobře vidět zákeřnost hříchu. to, co se nejednou zdá být velice nezištné, může být vlastně velmi rafinovaná forma sobectví. my už sme tady v tom minulém období, co sem tady, co si pamatuju, o tom nejednou mluvili. mám na mysli takzvanou pomoc, nebo mám

890 na mysli pomoc takzvaným potřebným. a kdo můžeš, pochop. je v tom ta rafinovaná forma sobectví. to další, co nás dneska zajímá, je vztah k Bohu. já vím, že v našich církevních kruzích se o tom dost mluví, ale že není vyloučeno, že prakticky na to zapomínáme. v zapomínání na náš vztah k Bohu je semeniště našich nejčastějších chyb. Pán Ježíš říká, „naš svrchovaný cíl v životě je líbit se Bohu, jediné Bohu, líbit se mu vždycky a ve všem.“

895 když se budete líbit Bohu, máte obavu, že se nebudete líbit lidem? to máte obavu naprosto správnou. jenže to neznamena, že k nim nebudete mít správný vztah. jenom na okraj, naše společnost žije v hrozném bludu. víte, co je v naší společnosti správné? no to, co chce většina. podívejte se na politiku. to je demokracie. ale my máme lepší formu společenského zřízení. to je teokracie. a musíš se rozhodnout, budou ti vládnout lidi svými názory? a to i v církvi? nebo Bůh? jestli chcete příklad někoho, kdo se rozhod od začátku

900

do konce, aby mu vládl Bůh, tak ho máte mít. Pán Ježíš Kristus. jenže na celém jeho životě vidíte rub i líc jeho rozhodnutí, tohoto rozhodnutí. ale byli tu a sou tu jeho následovníci, kterým se to více či méně daří. a pro Pána Ježíše a jeho následovníky, kterým se to daří, platí to Ježíšovo, „nehledám svou slávu.“ to je z Janova evangelia. a Pán Ježíš to vyjádřil i
905 záporně a je to také v Janově evangeliu, „jak byste mohli uvěřit, když oslavujete sebe navzájem, ale slávu od samého Boha nehledáte?“ snad nám může pomoci, když eee v těch jednotlivých situacích, snad nám může víc pomoci, když budeme víc myslet na to, že Pán Bůh nás stále vidí a ví o nás všechno. to nám může pomoci konečně i v našich modlitbách, kdy se pokoušíme našemu Bohu tak pracně vysvětlit situaci, za kterou se modlíme. a často
910 se snažíme trošku Pána Boha navéct na to, aby správně, podle nás samozřejmě, v této situaci jednal. směšné, že? nedělejme to. no a poslední věc, kterou chci připomenout, jsou odměny. Písmo o nich mluví. nejenom v dnešním oddílu, ale Ježíšovo slovo nás staví před výběr. můžeš věci osobní zbožnosti dělat tak, že budeš mít svou odměnu, rozuměj, od lidí. ale pak už nebudeš moct mít odměnu od Boha. nemůžeš mít obojí. chápete i na tomto
915 příkladě, že to kázání na hoře je pro křesťany, pro znovuzrozené? nelze ve své síle obstát před pokušením mít uznání od lidí. na to potřebujeme přítomnost a moc Ducha svatého. a teď už jenom krátce k těm třem pilířům judaistické zbožnosti. kdybychom měli biblickou, pověděli bychom si o těch třech pilířích judaistické zbožnosti, almužny, modlitba, půst. všimněte si, Pán Ježíš je neškrťá, ale předpokládá, že se to patří. ta spravedlnost, dávání
920 almužny. víte, co mám před očima? mám před očima takovou tu fotku, která se často objevuje fff i v regionálním tisku a v různých propagačních materiálech. vrcholový manažer úspěšného podniku drží takový zvětšený jako šek, kde je napsáno, ten a ten podnik, plně mám pokušení jmenovat, věnuje na dětský domov 500.000 korun, a vedle je rozzářená paní ředitelka dětského domova. už ste to viděli, ne, takový fotky? pravím vám,
925 má svou odměnu. jak to myslel Ježíš? dělej to, na správném místě, a to dneska vůbec není lehké, ale netrub před sebou, zapomeň na to především ty sám. to vychází z toho, že když lidé té doby chtěli dávat almužnu, tak přišli třeba k pouličnímu prodáváči vody, zaplatili u něj a řekli mu, „dej napít všem, kteří tady sou, a řekni, kdo to zaplatil.“ tak takhle se to dělalo. to není výmysl nebo pomluva. a Pán Ježíš říká, „zapomeň na to především ty sám.
930 neved' si záznam. nedělej si čárku na straně zásluh. nemodli se, Bože, děkuju ti, že sem tak dobrý, a kdybys to opravdu potřeboval slyšet, tak i když zapomeneš, je to zaznamenáno. víš kde? v nějakém nebeském účetnictví tak, že se to neztratí. lepším způsobem než je to vypálený na cédečku“ přátelé, to druhé je, že hřích jde za námi do tak svatých věcí, jako je náš vztah k nebeskému Otci v modlitbě. hřích de s námi nebo za námi až do Boží
935 přítomnosti. často máme sklony si myslet, kdoví co nás neznesvěcuje a ejhle, modlitba. dnes vidíme, že modlitba nás může velice znesvěcovat. přitahuje tvou vlastní pozornost tvoje modlitba, byť jen pro tebe samotného víc než Bůh sám? je to tedy špatně. zabýváš se myšlenkou, zdali se dost modlíš, když je to třeba 15 minut denně? obdivuješ, že se někdo modlí lépe než ty? chceš svými modlitbami budít zdání, jak si zbožný? modlíš se spíš pro
940 uši posluchačů než pro Boha? máš přesvědčení, že Bohu patří jenom nádherná modlitba? tak to je vždycky špatně. ale mohou to být takové ty něm*, eee dětské nemoci růstu. a víš, kdy je to dobře? když se celou bytostí zaměříš na Boha a na své okolí zapomeneš v tom smyslu, že na něj chceš nějak lidsky zapůsobit. a v tom můžeme vidět i ten obraz té komory bez oken, kde sou dveře na závoru. neznamená to, že se na bohoslužbách
945 přestaneme modlit nahlas. ale až se budeme modlit, tak se budeme modlit tak, že nás tyto modlitby ponesou do Boží přítomnosti. Bůh má zalíbení v upřímnosti. on při nás nehledá nějaké uhlazené, zdvořilé a vznešené modlitby. on nestojí o to, aby to byl úvod, stať a závěr. jak často se dostáváme do situace, kdy se modlíme tou statí a nevíme vůbec, jak ukončit. když se dostaneme do této situace, tak vám poradím východisko. je to takové
950 kouzelné slovo, které znamená ve Starém zákoně „pravda“, to je amen. prošel sem si

obdobím, kdy sem si měřil, kolik času se denně modlím. a bylo to v době, kdy se dost často hovořilo o tom, kolik by se kdo měl modlit. dětský věk křesťana. víte, ale i ty předeepsané doby modliteb mohou být pastí. mohou být formální pastí. představte si, my zrovna v té době jedeme v tramvaji, rozhází nás to? jestli ano, tak to sme na nejlepší cestě do háje. zdá se, že ti nejlepší modlitebníci, kteří se modlí dlouho, se nemodlí dlouho proto, že by si ten čas měřili, ale oni prostě mají potřebu se modlit. oni bez toho nemohou být. sou rádi v Boží přítomnosti. znova opakuju, ta modlitba ve spíži, to je obraz oddělení se. zavřít za sebou dveře. to znamená v jakékoliv podobě vyloučit z toho druhé lidi, zapomenout na ně jako na posluchače modlitby. a to třetí je půst. mluvili sme o tom v úterý. tam vzadu na stojanu nebo na stole sou takové modlitebně-postní lístečky. opět platí to Ježíšovo, nechtěj mít odměnu už tady. základ půstu je bezesporu ve staré smlouvě a Pán Ježíš to neproblematizuje a říká jen, jak si počínat. ovšem pozor, půst je prostředkem, ne cílem. nechtějme se postit pro půst. ve středu na dětských bohoslužbách ve školce sem říkal, že půst a modlitba patří k sobě. to věděl král Jóšijáš, to věděl Pán Ježíš, to věděla prvotní církev a to máme vědět i my. ale půst samozřejmě není nástroj manipulace s Bohem. když něco nedocílím jinak, tak půstem jistě. to je samozřejmě veliký omyl. a kde se postíme mechanicky, automaticky, bez soustředění na Boha, jedná se o dietu. a křesťanství? křesťanství není na jedné straně stálá zasmušilost a na druhé straně stálá veselost a štěstí. když se postíš, buď přirozený. chceš žít pro Boží slávu? já věřím, že chceme žít život spravedlnosti, modlitby a půstu. a to vyžaduje osobní hledání, i když ty základní orientační body nám poskytl Pán Ježíš Kristus. nemusíme to vymýšlet celé, ale můžeme se při tom učit na chybách vlastních, na chybách církve, je dobré znát církevní dějiny, i na cí*, chybách vlastního společenství. varujte se konat skutky spravedlnosti před lidmi jim na odiv, jinak nemáte odměnu u svého Otce v nebesích. co k tomu dodat? je to k přečtení? tvůj Otec vidí, co je skryto, tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí. amen.

K 2-2

<1> ... vám dobré dopoledne. bývá takovým kulturním zvykem, že když to někomu neo*
nemluví, tak se omluví. tak já sem tak na půlce, že mi to mluví takovým tím chraplavým
980 hlasem, ale uvědomil jsem si, jak eee sem in v týdletý kultuře, protože takový ty chrapláky
jsou teďko v módě, tak já doufám, že vy budete rozumět. si to možná šoupnu víc k puse,
abych nemusel mluvit tak nahlas. tak nejdřív vám řeknu, co mi táhlo hlavou. 10. dubna
tady odsud máme mít rozhlasový přenos bohoslužby, tak se těším na to, až se lidi v Český
985 republice dozvědí, jak vodchází naše besídka do besídky, a taky se těším, že si
vyzkoušíme, že budeme mít začátek bohoslužeb ne v půl desátý, ale v devět. nevím, jestli
to nebude příliš velký kulturní šok, ale třeba zjistíme, že už v devět je den a že mnoho
sborů se schází taky v devět, tak to bude určitý překročení našeho stropu a našeho stínu
možná. a možná, že z těch bohoslužeb toho tolik nebudeme mít, že budeme takový
škrobený, bude tady to červený světýlko, dají mi sem stopky, abych věděl, kolik mám ještě
990 vteřin do konce a kolik mám zpoždění podle toho scénáře, který si budu muset napsat, ale
dneska, dneska máme svobodu. dneska zase můžu kázat klidně půldruhý hodiny, no
hodinu, nebo půl, klidně půl. a dneska s vámi chci sdílet něco, co známe, jestli budeme
schopný se na to podívat trošku netradičním očima. já si myslím, že jako společenství
patříme k lidem, kteří přečetli Bibli, ví, co tam je napsáno, ale to praktis, to nám schází, to
995 uvádění do života. samozřejmě dneska eee toho cvičení nebudeme zase moct mít tolik, je
dopoledne v neděli. moc toho neděláme, ale rád bych, aby se nám aspoň jedna skutečnost
Božího slova trošku víc zadřela do pórů. abychom pokročili snad trošku dál, tak, prosím
vás nedívejte se tam nebo budeme muset zatáhnout rolety, to je Robert Jícha, tak abychom
pokročili dál, chci s váma sdílet tu skutečnost, že vy, já se z toho nevyjímám, tak můžeme
1000 říct my jsme tělo Kristovo a každý z vás, každý z vás je jedním z jeho údů. a já k tomu
budu číst ten známý oddíl z 1. Korintským z 12. kapitoly. 1. Korintským 12. kapitola,
poměrně dlouhý oddíl od 12. do začátku jednatřicátého verše. 1. Korintským 12,12, za tři
minuty čtvrt na jednu. „tak jako tělo je jedno, ale má mnoho údů, a jako všechny údy těla
1005 jsou jedno tělo, ač je jich mnoho, tak je to i s Kristem. neboť my všichni, ať Židé či
Řekové, ať otroci či svobodní, byli sme jedním Duchem pokřtěni v jedno tělo a všichni
sme byli napojeni týmž Duchem. tělo není jeden úd, nýbrž mnoho údů. kdyby řekla noha,
„protože nejsem ruka, nepatřím k tělu“, tím by ještě nepřestala být částí těla. a kdyby řekl
„protože nejsem oko, nepatřím k tělu.“ tím by ještě nepřestalo být částí těla. kdyby
1010 celé tělo nebylo než oko, kde by byl sluch? a kdyby celé tělo nebylo než sluch, kde by byl,
a kdyby celé tělo nebylo než sluch, kde by byl čich? ale Bůh dal tělu údy a každému z nich
určil úkol, jak sám chtěl. kdyby všechno bylo jen jedním údem, kam by se podělo tělo? ve
oko nemůže říct ruce ...: eště 20. verš. ve skutečnosti však je mnoho údů, ale jedno tělo.
oko nemůže říci ruce, „nepotřebuji tě!“ ani hlava nemůže říci nohám, „nepotřebuji vás!“ a
1015 právě ty údy těla, které se zdají méně významné, sou nezbytné, a které pokládáme za méně
čestné, těm prokazujeme zvláštní čest, a neslušné slušněji zahalujeme, jak to naše slušné
údy nepotřebují. Bůh zařídil tělo tak, že přehlíženým údům dal hojnější čest, aby v těle
nedošlo k roztržce, ale aby údy shodně pečovaly jeden o druhý. trpí -li jeden úd, trpí spolu
s ním všechny. a dochází -li slávy jeden úd, všechny se radují spolu s ním. vy jste tělo
1020 Kristovo, a každý z vás je jedním z jeho údů. a v církvi ustanovil Bůh jedny za apoštoly,
druhé za proroky, třetí za učitele, potom jsou mocné činy, pak dary uzdravování, služba
potřebným, řízení církve, řeč ve vytržení. to je v jazyku. jsou snad všichni apoštoly? jsou
všichni proroky? jsou všichni učiteli? mají všichni moc činit divy? mají všichni dar
uzdravovat? mají všichni schopnost mluvit ve vytržení rozličnými jazyky? dovedou je
1025 všichni vykládat? usilujte o vyšší dary! to, co sme slyšeli poměrně mnohými slovy, je
ilustrace. a Pavel byl, a s ohledem na to, že jeho dopisy, jeho učení v nich máme

zachovány, můžeme říct, že Pavel ještě je dobrý učitel. proto po konstatování některých duchovních skutečností uvádí i ilustrace, na kterých máme vidět podstatu toho, o čem Pavel mluví, co nám chce říci, co si máme pamatovat a co se má taky v našich životech stát skutečností. jistě znáte tu epištolu do Korintu, to první, a víte, že tomuto oddílu eee
1030 v Pavlově dopisu předchází jeho učení o darech. a aby to učení o darech zasadil do správného rámu, do správného prostředí, tedy do církve, tak to, tak to prostředí církev ilustruje na obrazu těla. to není jediná ilustrace ohledně církve, ale je to dobrá ilustrace, mně se moc líbí. ale těch ilustrací je daleko víc v Písmu, obrazů. já tedy nevím, kolik o těle, o funkci těla věděl starověký člověk, on to moh pozorovat jaksi z vnějšku, ale já
1035 myslím, že o to geniálněji tato ilustrace působí dnes, když o těle od té doby sme se mohli dozvědět tolik úžasného, zajímavé a já bych řek geniálního. eee dneska lékaři a vědci poznávají stále více ohledně jednotlivých funkcí lidských orgánů, ale poznávají daleko více také i o tělu jako celku. právě o té úžasné harmonii a nebo, co tam působí disharmonii, tedy něco, co pak není harmonické. mám na mysli například takovou drobnost, jako sou
1040 psychosomatické nemoci. to je to, když někomu nemůžete odpustit, cloumá to s vámi a najednou se u vás objeví cukrovka, tak to je psychosomatická nemoc. anebo ste duševně unavení a začne vás trápit žaludek, který o tom myšlení a stresu vůbec nic neví, protože má úplně něco jiného na práci. tak to sou psychosomatické nemoci. a já bych prosil Alenku, aby nám, aby nás vzala do říše divů, když nám promítne jeden obrázek. tak tohleto je
1045 z takové poměrně populární knížky a je to obrázek těla, část těla. víte, já sem hledal eee v takové hmm populární publikaci, co bych z těla ofotil, ale já bych vám musel promítnout nejmíň dvacet obrázků, aby něco málo eee o tom těle sme z tý zdi mohli vyčíst. eee vidíme tady část lidského těla, těla, jakoby očima rentgenu nebo možná sonografu. už jsem řek, že jsem nenašel lepší obrázek, který by nám toho ukazoval víc, eee aby nám ukázal tělo
1050 v jeho rozmanitosti a složitosti, protože ty jednotlivé obrázky byly buď kompletní kostra, nebo svaly nebo jiný obrázek up* u* up* ukazoval kompletní krevní oběh, potom složitost nervového systému, pak jednotlivé orgány, to byste nevěřili, jak je třeba zajímavý řez kůží. a viděl sem tam řadu řezů hlavou, pohlavní orgány, endokrinní systém a tak dále. už to samo ukazuje složitost a genialitu těla. a já se vás tedy pokusím vtáhnout do přemýšlení
1055 Pavlovy ilustrace ohledně lidského těla. tělo představuje úžasnou jednotu v rozdílnostech. nezapomeňte, že mluvím o tomto těle, ale i o tomto těle, o tom těle duchovním, který je církev. to všecko, co budu říkat o těch tělech, platí pro jedno i pro druhé. a tak je to i s Kristem. doslova bychom tam ty slova měli číst, „tak také ten Kristus.“ ten Kristus, přátelé, to není jenom ten oslavený Pán Ježíš v nebi, ale ten Kristus, to je také on jako
1060 hlava v nebi a jeho údy, ruce, nohy, plíce, žaludek, krevní oběh spolu se srdcem a ledvinami a játry, svaly, kůže tady na zemi. jo? teď vám řeknu jeden citát z knihy, kterou sem teďko začal postrádat, a snad už jsem ji našel pučenou. je to citát z knihy Philipa Yanceye Proč se obtěžovat s církví? a on tam říká, „když se v neděli dopoledne rozhlížím po lidech, kteří zaplňují lavice, vidím, jaké riziko Bůh podstoupil. at' pro to má jakýkoliv
1065 důvod, Bůh se teď ve světě nezjevuje prostřednictvím ohnivého sloupu či kouřového oblaku, ani skrze fyzické tělo svého Syna v Galileji, nýbrž prostřednictvím velice nestejnorodé skupiny, která tvoří moje církevní společenství, a skrze každé takové shromáždění v Božím jménu.“ tak odolám pokusu, abych to čet eště jednou, ale já doufám, že ste dobře rozuměli. Bůh se rozhod, že se zjeví skrze zvláštní tělo, které má tady na zemi, to tělo Kristovo. a
1070 tohleto tělo si Kristus vyvolil, aby se mohl zjevovat světu. to je ten Kristus. a to zahrnuje všechny, kteří sou údy jeho těla. jak se to stalo? no, stalo se to tak, že Duch svatý všechny ty údy namočil do toho těla. je to dílo Ducha, tohleto včlenění do těla Kristova. a ono se to děje navzdory všem odlišnostem, jaké jako lidi máme. bez ohledu na rasu, kulturu, podmínky, z kterých pocházíme, ty drobné podmínky, v kterých sme vyrostli, bez ohledu
1075 na charakter, minulost, zdravotní nebo inteligenční předpoklady. bez ohledu na tohle

všechno se děje, že Duch svatý ty jednotlivé údy namočí do těla Kristova. Duch svatý je také ten, kdo ty jednotlivé údy spojuje a připojuje je jako celek, na celek. tak, pokud to můžeme posoudit, tak jedinou podmínkou pro připojení do organismu těla Kristova je důvěra v záchrannou moc Ježíšovy smrti a účast na jeho vzkříšení. a vy víte, že v lidském těle je to soustava krevního systému, nervového systému, endokrinního systému, 1080 pravděpodobně tam patří i imunitní systém. prostě my bychom potřebovali mít aspoň bakalářské studium na lékařské fakultě, abychom nějak základně pochopili, jak tělo funguje z hlediska funkcí jednotlivých orgánů a jak je to v podstatě velice složité. a jak se to ovlivňuje. v těle Kristově Pán Bůh všecko svěřil tohleto, všecko svěřil Duchu svatému. 1085 tak to, co jsem předtím vyjmenoval z toho lékařského hlediska, určitě to nebylo všecko, tak tohle všechno v tom duchovním těle dělá Duch svatý. doslova teda, „v jednom Duchu sme my všichni pokřtěni k jednomu tělu.“ zmínil sem se o imunitním systému. asi víte většinou, o co de. imunitní systém je systém v našem těle, který dává pozor, aby se do našeho organismu nedostalo něco cizorodého. s tímto imunitním systémem mají práci 1090 lékaři, když se snaží něco transplantovat. všít nám tam orgán, který v nás nevyrost. a ten imunitní systém ale u zdravého člověka je nesmírně prospěšný. dává pozor, aby ten organismus byl zdravý, aby moh existovat. aby prostě sám se zřek všeho, co by mu tam kdo chtěl propašovat. a já sem přesvědčen, že Duch svatý také tak podobným způsobem jedná. on své tělo chrání před vším, co k němu nepatří. co do něj nepatří. ale pak je tu, já bych řek, ještě takový náš imunní, ten obranný, systém, a ten je dán našimi představami, 1095 naši náklonností. našimi sympatiemi či nesympatiemi, dokonce i učením a zvyklostmi. a ten náš imunní systém a obranný systém Ducha svatého nejsou totožné. nejsou totožné tyto dva imunitní systémy, protože naše představy, sympatie, učení či zvyklosti silně působí na vypuzení některých údů z těla Kristova. a dokonce působí tak, že bychom si snad ani někdy nedovedli představit, že některý člověk by se mohl stát tím údem těla Kristova. ten 1100 imunní systém Ducha svatého proti němu nic nemá, ale má ho ten imunní systém našich představ. tomu se říká církevnictví. a říká se tomu i jinak. a eee když ten náš imunní systém by s někým takovým souhlasil, tak po předchozích určitých úpravách. jenže Duch svatý dobře ví, že žádné tělo by nemohlo existovat bez rozdílných údů, orgánů. nebo by 1105 eee nemohlo dojít k rozmnožování, k reprodukci. a my dobře víme, že, víme to teoreticky, že musí být v těle různost orgánů. my už toho víme o těle takle povšechně spoustu. my víme, že když sme svoje ledviny v životě neviděli, že maj co na práci a že sme rádi, že je máme, a když je máme vobě, je to bezvadný. ale v životě jsem tu funkci ledviny se skalpelem nezkoumal, ale vim, že je dobrý, že je mám v pořádku. v praxi v těle Kristově 1110 máme ale možná sklon k určité uniformitě, protože je pohodlná. oč menší bych měl trápení, kdyby mé názory sdílelo naprosto bez výhrad několik z vás. to by se mi líbilo. ovšem do jakých absurdních konců bychom to dotáhli. to by byl malér. do jakých absurdních konců bych to dotáh, kdyby všecko bylo podle mých představ. a tak to platí s každým z nás. oč těžší je vyhledat jedinečnou, nezastupitelnou funkci jednotlivého 1115 orgánu a dopřát mu ideální podmínky pro jeho funkci ve prospěch celého těla? ty orgány představované každým z nás nejsou hned funkčně dokonalé, a dokonce je velmi pravděpodobné, že jejich funkce se bude vyvíjet a časem i měnit. to se taky u našich orgánů stává, ale velice vzácně. Kristovo tělo, přátelé, není statické. ono se vyvíjí. poněkud mění. a dokonce přizpůsobuje podle Ducha. a víte podle čeho? mimo jiné taky podle 1120 prostředí, ve kterém žije. já si nedovedu před* představit nějaké typické, například ruské, tělo Kristovo, kdyby ho z hodiny na hodinu přesadili do Ameriky. to by bylo trápení. nebo kdyby nějaké americké tělo Kristovo ovlivněně tím prostředím, kde se vyvíjelo, a tou americkou demokracií a vším, co s tím souvisí, kdyby ho nějak rychle přesadili do africké oblasti s tuhým kmenovým uspořádáním. to by byl taky problém. anebo si představte, 1125 kdyby to latinsko-americké halelujácké tělo Kristovo přesadili na Lochotín. ale Duch svatý

je zárukou, aby tělo Kristovo bylo srozumitelné, aby bylo lákavé, přes všechna nedorozumění, pro lidi z prostředí, kde žije a vyvíjí se. samozřejmě, že kdyby se tady objevilo z jiný kultury nějaký tělo Kristovo, nějaký specifický sbor, ono by bylo taky lákavé, ale tak jako exoticky. ale kulturně ti lidé z okolí by mu sotva rozuměli. a až by ta
1130 exotika pominula, tak by mohlo nastat velice pravděpodobně velké nedorozumění. a proto ta těla Kristova jsou zasazena v prostředí, která jim mohou rozumět. a to především, co chci říct, je úzká návaznost, řekl bych fyziologická, funkční, a napsal jsem si tady do uvozovek i „odpovědnostní“ návaznost, jednoho orgánu za druhý. o Vánocích 2003 jsme byli vtaženi do zvláštního modlitebního zápasu. víte, že tenkrát v druhé polovině, nebo
1135 někteří to aspoň víte, že v druhé polovině roku 2003 tady YWAM (vajvem), tedy mládež s misí, měli eee tu základní jejich školu, ten Disciple Training School, a měli potom výjezd do Turecka a do Bulharska. a Pavel Belfin, který tam sloužil vlastně už jako vedoucí, v Turecku vážně onemocněl. a tenkrát to byla taková, takový obrovský řetěz. díky mailu a esemeskám jsme mohli být pořád in a modlili jsme se. a ten případ mě vlastně
1140 inspiroval. Pavel v Turecku těžce onemocněl takzvaným septickým šokem. o co šlo? no, dostal zápal plic a tělo se začalo proti tomu bránit. ale asi proto, že to napadení tím zápal plic bylo tak masivní, mu, obrovsky mu stoupl počet bílých krvinek a červené krvinky byly úplně kriticky omezeny pod mez přežití, tak vyřadily se z normální funkce plíce, ledviny a srdce. bez lékařské pomoci eee by byl konec funkce těchto důležitých
1145 orgánů, pak zástava srdce, odumření mozkových buněk, exitus. konec. smrt. on byl hospitalizován v nejlepší ankarské nemocnici a následovalo čtrnáct dnů lékařského a modlitebního boje. lidi z dálky se modlili, lidi z blízka chodili dávat krev. a potom uzdravení. a tím chci říct, on dostal zápal plic, to máme v hrudní dutině ty plíce, a srdce nemohlo říct, „zápal plic, jo? co je mi do toho? já sem srdce.“ vůbec to tak není. ty orgány v těle se velice, velice ovlivňují. ovlivňují se i orgány v těle Kristově? my nemáme
1150 laboratorní metody, kterými bychom to mohli změřit, udělat grafy, ale ovlivňují se, přátelé, protože já si myslím, že tenhle obraz je velice ilustrativní. orgány v těle se ovlivňují a myslím, že to je legální přírůstek. apoštol Pavel v tom 19. až pětadvacátém verši toho o* oddílu několikrát opakuje to výstražné, „nepotřebuji tě. nepotřebuji vás.“ ale ty orgány
1155 vyznávají tuhleto falešně. není to pravda! potřebujeme se. samozřejmě, nejsme náboženská společnost svědků Jehovových, abychom říkali, že bez našeho společenství, bez eecem je věčné ztracení. tak to nemyslím. myslím skutečně bez těla Kristova to máme spočítané. bez těla Kristova nemáme nárok, abychom přežili. my se potřebujeme. a myslím to ještě i
1160 jinak. bez organického zapojení do těla Kristova Duchem svatým jsme ponechání sami sobě, i když třeba zůstáváme na papíře plnoprávními členy sboru a církve. přátelé, organizační řád, organizační opatření, tradice, to nás nezachrání. v medicíně jsou běžné případy orgánů, se kterými se sice člověk narodil, oni fungovaly, ale postupně ztrácejí svoji funkčnost. sou to celé orgány nebo jejich části. víte, že k takovému poškození
1165 dochází u plic, u srdce, u ledvin, u jater, dokonce i u mozku. ale jsou

...
... vnějšími i vnitřními vlivy. znáte to, plíce, kouření, sekundární kouření, částečné poškození nějakým nekontrolovaným buněním, bujením, rakovina prostě. částečná amputace plic. zeptejte se pana prezidenta Václava Havla. parafrázoval bych to výrokem
1170 Pána Ježíše, „raději bez části plic do nebeského království než s celými do věčného ztracení.“ já vim, že to je tvrdý. nebo podívejte se na srdce. tam se začínou za určitých okolností uzavírat koronární tepny takovými vestavěnými tukovými pláty, najednou bolesti srdce, infarkt myokardu. a lékaři už ví, že můžou některá ta nemocná místa, která nejsou tím pádem prokrvována, obejít. vezmou vám kus tepny z nohy a všijou vám to tam, bypass. to už dneska se dělá leckde. lékaři zatím neumí vyměnit, transplantovat mozek, ale
1175 orgány se potřebují. proto pečují jeden o druhý a na postižený upozorňují a chtějí, aby byl

zdravý. není jim fuk. rozumíte? když něco začne haprovat, tak i jiné orgány bijou na poplach obrazně. co z toho plyne? no, my víme, že pro zdravou funkci fyzického těla potřebujeme zdravý životní styl. to je šlágr dnešních dnů, to známe. nepřejídej se, zatěžuješ celý organismus, zvláště srdce. nejez tučný, zanáší se ti tepny, taháš s sebou desítky kilogramů navíc, opotřebuješ si předčasně klouby. to znáte, že? ale i v Písmu je nastíněn zdravý životní styl, co se týká zdraví našeho i zdraví těla Kristova. tam máme zdravý životní styl. ale znáte to, přesto, že zdravý životní styl s ohledem na naše těla dobře známe, známe tu správnou životosprávu, odpor k tomu nějakým způsobem máme. z různých důvodů. a já myslím, že ten odpor ke zdravé životosprávě co se týká našich tělíček, i odpor ke zdravé životosprávě, co se týká nás jako těla Kristova, si je velice podobný. my víme, co je nezdravé, ale nemáme dostatek odvahy a vůle to změnit. a já myslím, že to je výzva pro mě jako pro kazatele, ale i pro každého z vás. jde tady i o odpovědnost jeden vůči druhému. tvůj průšvih je do jisté míry průšvihem nás všech. ničíš si život? mně by to zdánlivě mohlo být jedno, ale není, protože to je problém nás všech. ve věci je láska i skutečnost, že tvoje zdraví je důležité i pro mě a moje zdraví je důležité i pro tebe, a tím pádem pro celé tělo Kristovo. kdo neví, jak se neviditelně ovlivňujeme, tak samozřejmě má sklon k lehkomyšlnosti. ne vždy vede odpovědnost ke správnému chování, ale Duch svatý, který nás ponořil do jednoho těla, nám to chce dát. pro naše vlastní zdraví, pro zdraví těla Kristova i pro naši použitelnost. amen.

<2> právě tehdy k němu přišli někteří se zprávou o Galilejcích, jejichž krev smísil Pilát s krví jejich obětí. on jim na to řekl, „myslíte, že tito Galilejci byli větší hříšníci než ti ostatní, že to museli vytrpět?“ ne, pravím vám, ale nebudete -li činit pokání, všichni podobně zahynete. nebo si myslíte, že těch osmnáct, na které spadla věž v Siloe a zabila je, byli větší viníci než ostatní obyvatelé Jeruzaléma? ne, pravím vám, ale nebudete -li činit pokání, všichni právě tak zahynete.“ potom jim pověděl toto podobenství, „jeden člověk měl na své vinici fíkovník, přišel si pro jeho ovoce, ale nic na něm nenalezl. řekl vinaři, 'hle, už po tři léta přicházím pro ovoce z tohoto fíkovníku a nic nenalézám. vytni jej. proč má kazit i tu zem?' on mu odpověděl, 'pane, ponech ho ještě tento rok, až jej okopám a pohnojím. snad příště ponese ovoce; jestliže ne, dáš jej porazit'.“

<1> já sem si dal nadpis k tomu kázání, představ si, žes na cestě k soudu. jak sem na to přišel, to vám eště řeknu. Lukášovo evangelium je evangelium nejbohatší na výskyt slova pokání. v dnešní oddílu je dokonce dvakrát. a celý ten kontext je pro nás možná provokativní. udělal sem před časem takovou zkušenost. v každém biblickém slovníku se slovo pokání vysvětluje, ale představte si, eee že ten termín pokání v křesťanské protestantské literatuře není moc frekventovaný. my samozřejmě víme, o co jde, ale moc o tom nemluvíme. odhaduji, že nejčastěji k tomu pojmu přicházíme vždy, kdy si uvědomíme, že sme zhřešili, tlačí nás to a chceme se té zátěže hříchu zbavit. ale vsadím se, když vám někdo řekne, „čiň pokání!“ tak se to většinou ve vás vzbouří a možná, že se ptáte, „a proč? co sem proved?“ ve středu, tuším, že to bylo ve středu, jsem tady měl takový příjemný zážitek. dělal sem něco tady kolem popelnice a viděl sem, když už sem byl tady za vraty, eee že dva starší lidé si se zájmem prohlíží tu naši vývěsní tabuli. sem si říkal, „mám, nemám?“ když povodešli dál, tak sem za nima šel a říkám, „prohlížíte si, eee kdy máme bohoslužby?“ „no, tak jenom se tak díváme.“ „nechcete jít dál, pojd'te se podívat.“ tak byli to přátelé a ten pán říká, „no, já bych šel.“ a ta pani jako že by, že nemaj moc času. už jim bylo tak kolem sedmdesáti, to vždycky není moc času. tak sem je přivedl dovnitř a něco sem s nima mluvil, dokonce sme se dostali na určité plzeňské vzpomínky někdy do začátku devadesátých let. a oni opravdu tedy, že budou muset jít, tak eště pár slov tady na dvorku a paní říká, „vy tu nemáte zpovědnici, že ne?“ tak sem něco málo řek k tomu, ale eee my tady opravdu takovou tu technickou zpovědnici, která by tu instituci zpovědi, která je spojena s pokáním, samozřejmě, s* eee vyjádřila. a kdoví, jestli to není chyba? já sem přesvědčen, že naše nitro je stejné, jako bylo nitro Ježíšových posluchačů. a právě pro to zasazení dnešního textu do kontextu vás prosím, jesi máte Bible, abyste se mrkli na to, co tomuhle oddílu, který tady Petr čte, předchází. abyste si všimli toho předchozího oddílu, na který nás upozorňují ta první slova, která byla čtena, právě tehdy. kdy? kdy právě tehdy?

<2> když deš se svým protivníkem k soudu

<1> hmm čili právě tehdy, když Pán Ježíš říkal, když deš se svým protivníkem k soudu, tak po tý cestě máš eště čas, ale až tam přijdeš, víš jak to dopadne? právě tehdy. představ si, žes s někým na cestě k soudu. opravdu čekáš, že ten soudní výrok směrem k tobě zazní, „nevinen?“ opravdu nejsi nikomu nic dlužen? odkud bereš jistotu? tak se chci spolu s vámi zastavit nebo spíš vás vtáhnout do těch třech bodů, které jsem si tady připravil. jsi znovuzrozen a hřešíš? ten druhý bod, neděláš mrtvého brouka? a ten třetí, můžeš se otestovat. možná že první reakcí na tuto představu cesty k soudu je mínění, které převládalo ve společnosti Izraele před dvěma tisíci lety. lidský hřích se nějak viditelně u lidí projevuje. u mě se viditelně neprojevuje, sem tedy v pořádku. tak to bylo to mínění, které je tak v té době, kdy čteme tenleten písemný záznam. kdy to vzniklo. a to je také postoj těch posluchačů, které slyší o lidských jatkách, které nechal udělat Pilát mezi lidmi z Galileje, a také když slyšeli o lidech, eee kteří tragicky zahynuli v té části Jeruzaléma,

1245 které se říkalo Siloe. a Pán Ježíš ty posluchače najednou vyvádí z omylu. není to tak.
takové mínění se nezakládá na pravdě. to není správné mínění, jestli se to při tobě nějak
zřetelně neprojevuje, že si v pořádku. hřích se sice vždycky projevují. dřív nebo později.
ale přátelé, jde s ním dojít až do věčnosti. je to tak. s hříchem lze dojít až do věčnosti. ale
nezbavíte -li se ho, později dopadnete jako ti zavraždění nebo zabití. v tom dnešní oddílu,
1250 si myslím, že se především jedná, řečeno společně s tím naším duchovním otcem Johnem
Wesleyem, o pokání věřících. takže dneska chci mluvit o pokání věřících. já si myslím, že
určitý zmatek, aspoň já sem toho asi před šestnácti lety byl svědkem, způsobil verš
z prvního Janova listu tři devět, „kdo je narozen z Boha, nedopouští se hříchu.“ tak sou
1255 takoví čípkové, kteří říkají, „jsem znovuzrozen, hřích, to mi nic neříká.“ a Wesley říká, je to
jeho 19. standardní kázání, že „nemůžeme směšovat znovuzrození a ospravedlnění“. a on o
znovuzrození mluví jako o změně naší podstaty. takový člověk, znovuzrozený, je
uschopněn vidět duchovní věci. začíná vnímat Boha. dneska sme to vyjádřili v té jedné
písni. vnímá Boží jednání. také je vírou přijímá a vrací je láskou, chválou a vděčností. vidí
Boha tam, kde ho dřív neviděl. slyší Boží hlas tam, kde ho dřív neslyšel. úplně ji*, s jiným
1260 užitek čte Písmo. vnímá hlas Pastýře. proč? protože patří do jeho stáda. „ovce mé hlas
můj slyší.“ žije z Boha. narodil se mocí Ducha do nového života. do úplně nového života. a
jak je to s takovým člověkem a jeho vztahem k hříchu? Písmo říká, že „se nedopouští
hříchu, pokud sám sebe střeží, ale pokud toto Boží símě v něm zůstává, nemůže hřešit,
protože se narodil z Boha“. to cituju z první Janovy. ale soudný znovuzrozený člověk
1265 najednou zjišťuje, že tady něco nehraje. vidí, že nejen jiní znovuzrození, ale i on sám může
hřešit a hřeší. a to jej vede buď k tomu, že zpochybní pravdivost Božího slova, nebo
zpochybní vlastní znovuzrození. je to pro něj velké dilema. a o podobných problémech
čteme samozřejmě i v Bibli. a to nejen u krále Davida. tam by někdo dokonce moh říct, že
žil ve staré smlouvě, jako kdyby Pán Bůh tam byl jiný než ve smlouvě nové. ale představte
1270 si, že to tam nacházíme i s těmi pilíři církve, jako byl apoštol Petr. vždyť Pavel jej tvrdě
kritizoval za pokrytecký postoj ohledně jídla ve společenství bratrů, a dokonce se v té
kauze omočil i sám Barnabáš, syn pokoje. jesi mi nevěříte, tak se mrkněte do epištoly
Galatským do druhé kapitoly a srovnajte to se Skutky deset. ale to nejsou jediná místa
v Bibli. jak se to srovnává s tím, co psal Jan a co jsem čet před chvílí? no, já myslím, že
1275 odpověď je, pokud ten, kdo je narozen z Boha sám sebe střeží. pokud nestřeží, pokud
nezůstane ve víře, hřeší jako každý jiný člověk. co s tím? to je to druhé. máme obrovskou
výsadu. můžeme tento hřích, nejenom tehdy, když se poprvé obrácíme k Ježíši, můžeme
tento hřích znovu přinést pod Ježíšův kříž. můžete-me tam totiž přinášet každý hřích, který
není spáchán z vypočítavosti, z kterého nás usvědčí Duch svatý, a jestliže se nechám
1280 v nitru změnit tak, že ten náš pohled na hřích se změní. zoškliví se nám. ale je dobré vědět,
že Duch svatý očekává nějakou spolupráci s námi. ukážu to na příkladu. víte, jak se
zpravidla chovají dlužníci? nezvedají telefon. „di jim říct, že nejsem doma, že doma
nejsem, že sem šel se psem, že jim zavolám.“ prostě dávají maximálně najevo, že neslyší.
1285 proč? no, nechť slyšet. je jim to nepříjemný. a tak to může vypadat s křesťanem, který si
zvykl na Boží milosrdenství a sám sobě snadno odpouští. říká se tomu laciná milost. laciná
milost odpouští hřích, ale neospravedlňuje hříšníka. Dietrich Bonhoeffer říká, že „laciná
milost je úhlavní nepřítel“ on tam říká „naši“ církve. Dietrich Bonhoeffer dává drahou
milost do úzké souvislosti s následováním Ježíše. a vyčet jsem to z knihy, které se menuje
1290 Následování. a ono drahá, jako milost, souvisí s cenou. s cenou, která tato, kterou tato
milost stála, totiž s životem Ježíše. když žiješ tak, že se tlaku Ducha vyhýbáš, když před
ním děláš mrtvého brouka, nebereš ten nebeský telefon a chceš se všeho, co na tebe tlačí,
rychle zbavit, nějak zatlačit to, udusit a vyřidit to tak s maximálně s takovým eee
všeobecným přiznáním, že si hříšný, no, co se dá dělat, že jo? tak jsi vlastně v postavení
těch, kteří se zajímají o cizí hřích. chceš je nějak teologicky řešit, zajímá tě, co kdo udělal,

1295 ale neslyšíš, že ti Pán Ježíš říká tuhle tu závažnou větu, „ne pravím vám, ale nebudete -li
činit pokání, všichni právě tak zahynete.“ a Pán Ježíš ti nabízí test. já se přidržím toho
podobenství, které, které čteme eee v tom dnešním oddílu, který je základem slova, nesls
za poslední tři roky ovoce pokání? vzpomeňte, o ovoci pokání mluvil Jan Křtitel na adresu
těch domněle spravedlivých. začal křtít u Jordánu a najednou viděl, kolik těch
1300 spravedlivých Izraele se hrne ke křtu. oni vlastně přicházeli deklarovat, vnějším způsobem,
že mají odpuštěno. a na jejich adresu, prosím, nezaměňte to, to bylo jenom na jejich
adresu, tam bylo spoustu těch, kteří přicházeli a vyznávali hříchy, ale na adresu těch, kteří
jenom přicházeli deklarovat, že sou spravedliví, říká, „myslíte si, že se z Božího soudu
vykrotíte jako hadi? dokažte změnou svého života, že ste se obrátili od svých vin.“ tak ten
1305 oddíl čte Slovo na cestu, parafrázovaný překlad. anebo překlad tři pé Karla Řežábka tam
čte, „jak ste na to přišli, že se dá uniknout Božímu soudu, když svléknete kůži jako had a
dál zůstanete stejní? zeptal se jich. jde o to, zda ste skutečně rozhodnutí se změnit, a
opravdovost vašeho rozhodnutí se pozná podle toho, co vypůsobí. na tom záleží.“ v těchto
1310 parafrázovaných překladech je pojem ovoce pokání nahrazen něčím pro nás asi
představitelnějším. změna života nebo to, co to vypůsobí. to je ovoce pokání. přiznávám,
že někdy to nejsme schopni sami posoudit, že to posoudí naše okolí. ale myslím, že přesto
to nezůstává pro nás absolutním tajemstvím, jesi neseme nebo neneseme toto ovoce.
protože obvykle, obvykle to dobře o sobě víme. podle čeho? podle našich reakcí, podle
našich proher, podle naší pravdivosti sám k sobě. si stále stejný přesto, že prosíš Boha o
1315 odpuštění hříchů nebo opakujících se hříchů v tvém životě? máš skutečně moc, sílu Ducha
svatého plynoucí z toho, že ses narodil do nového života? prosím tě, neproblematizuj si své
znovuzrození moc rychle. spíš se zaměř na to, spíš se zaměř na to, co má po znovuzrození
následovat. totiž postupná přeměna do podoby Krista, Božího Syna. děláš správné pokání?
a děláš ho vůbec? chce se mi dokonce říct kvalitní pokání? co myslím tím kvalitním
1320 pokáním? to není jenom modlitba, vyznání hříchu, když nás tíží svědomí. to není jenom to
lacině odpušť, prosím, děkuju. ale opravdovost rozhodnutí, postavit si ten hřích jako svého
osobního nepřitele. a ne jako toho špatného sice kamaráda, kterého ten Ježíš v mé blízkosti
tedy nerad vidí, ale já vlastně vim, že je s ním legrace, a tak toho svého špatného kamaráda
omlouvám, říkám si, už sem takovej, vysvětluju to Ježíši, ale nechci se s ním rozejít. a co
1325 k pokání říká taková ta tenoučká brožurka, taková příručka écém, menuje se Na cestě
s Kristem? četli ste ji? je to takový opravdu jednoduchoučký, řekl bych metodistický
katechismus. metodistický katechismus pro dospělé, zpracovaný skupinou osmi lidí na
konci osmdesátých let při naší Centrální konferenci. a já vám přečtu z toho něco. vyjmul
jsem to z oddílu O pokání. je to pouze bod pět a potom ještě jedno shrnutí. tak v tom bodě
1330 pět, na straně 40 se říká, „kdo činí pokání, ten vkládá svou důvěru cele v Boží milost.
z toho prýští, spíš teda pramení, radostná snaha změnit svůj životní postoj a zaměřit se na
Boha. pokání je novým uspořádáním hodnot podle priorit určených Boží vůlí. poznáváme,
kde a jak byl dosavadní způsob života v rozporu s Ježíšovým příkladem, kde sme
zneužívali Bohem dané dary a znevažovali jeho vůli. pokání je přiznáním vlastních chyb a
1335 upřímná lítost nad nimi. kdo činí pokání, ten je ochoten začít nově a zařídit svůj život
podle Božích pokynů. takovému novému začátku Bůh přislíbil svou milost. minulá vina je
odp*, minulá vina je odpuštěna. Bůh novému začátku dává své požehnání. tím je nám dána
nová síla do budoucnosti.“ a v tom shrnutí tam čteme o stránku dál, „znamením ryzosti
pokání je, když se člověk činící pokání a odvracející se od zlého, svěří druhému člověku,
1340 vykonávajícímu pastorační službu a jeho prostřednictvím přijme ujištění o Božím
odpuštění.“ to nemusí být farář nebo kazatel. to může být skupinkář nebo prostě
důvěryhodný bratr, důvěryhodná sestra, ten, kdo to unese a kdo tě unese. víš, že když
ovoce pokání neponeseš, že přijde čas, kdy tě Boží milost už neokopá a neo* nepohnojí a
dá tě porazit? to jsem vyčet z toho podobenství. žádný z nás neví, co to je za lhůtu ty tři

1345 roky. asi je to dostatečně dlouhý čas a ještě je tam rok navíc. prémie. jak sem řekl,
v protestantském prostředí se pokání moc nenosí. často v neděli ráno myslím na katolickou
liturgii, římskokatolickou liturgii, která začíná vždycky společným pokáním. ale ouha. i to
se může stát prázdným úkonem, zkosnatělou tradicí. tak vás neposílám do toho
společenství, kde každou neděli ráno je ten liturgický úkon pokání, zrovna jako věřím, že
1350 Jitka vás neposílá do mešity. náš houževnatý sklon k hříchu a náš houževnatý sklon
k sebeobhajování, to je pro nás velice nebezpečné. to tady totiž bylo, je a bude. kdo ví,
jestli to není jeden z těch nepřátel, u kterých si to máme uvědomit. a tak do té naší vrozené
houževnatosti nám musí znít to Ježíšovo slovo, „pravím vám, nebudete -li činit pokání,
všichni zahynete.“ přátelé, to není proti milosti, naopak. to je o milosti, ale o nevyužitě
1355 milosti, která trvá, slovy Pána Ježíše Krista, po celé cestě k soudu. víš ale, jak je ta cesta
dlouhá? amen.

K 2-4

1360 <1> ... *dny na rodinné bohoslužbě sme vlastně tohleto téma už měli. a Pavel Wittner říkal, „co když to tady necháme?“ já sem říkal, „no určitě, to je dobrý.“ a tak vlastně už třetí neděli můžeme číst ten, tu část verše z proroka Zacharjáše. ono je to za těmi palmovými ratolestmi, Janko, ale de to přečíst, ne? a vzpomínáte si, kdo ste tady byli na té rodinné bohoslužbě, na nějakou tu myšlenku z toho? Růža to připomínala v pátek na biblický skupince v Horšovskym Týně. řekla, „to bylo dobrý.“ kdo sedí na trůnu, protože 1365 my sme měli podobný téma z toho posledního listu ze Zjevení. kdo sedí na trůnu? vzpomínáte si? bylo to promítaný. kdo sedí na trůnu tvýho života? tak možná si eště vzpomínáte někdo na jinou aplikaci z té neděle. eště na nějakou? já se úplně bojím, že budu mít ten punc toho, kdo furt zkouší. ty dvě koruny. Ježíš přijíždí jako král. vzpomínáte si? já sem tu korunu nemoh vůbec vodnest domů, já ji nechal v kanceláři, protože ta jedna 1370 mě tak píchala, že to nebylo možný odnést. tu zlatou, jak ji tady děti zdobily tím plátkovým zlatem, tu bychom si chtěli vzít všichni. ale tu trnovou ...: a já sem si to dnešní kázání nadepsal Ježíšovy paradoxy. tak vyjdu z těch korun a mám krátký slovo. když čteme o Ježíšově vjezdu do Jeruzaléma, a dnes si to připomínáme s celou církví, a my musíme znovu k tomu tematu, i když jsme to tu měli před čtrnácti dny. před čtrnácti 1375 můžeme chápat jako takovou dobrou exegezi a znovu si to zopakovat a to, co bylo, nezapomenout. tak když si uvědomuji, jak to bylo při vjezdu Pána Ježíše do Jeruzaléma, tak tam muselo být asi hodně lidí. hodně. řada poutníků v té době měla ještě dorazit, ale když sem slyšel, kolik o těch svátcích bývalo v Jeruzalémě lidí, tak mi to vyrazilo dech. některé odhady mluví až o miliónu poutníků. jen tak pro zajímavost, v tu dobu, aby všichni 1380 byli v Jeruzalémě, protože to byl předpis, tak ten obvod Jeruzalema rozšířili. protože ty lidé, ti lidé by se tam fyzicky nevešli. a Josephus Flavius to asi byl charismatik, on uvádí až 3 milióny. to je neuvěřitelný. ale ty úplně nejstřízlivější odhady mluví o 180 tisících. tak Plzeň kdyby se zvedla a přestěhovala do Jeruzaléma. a mnozí, jistě mnozí z těch poutníků tvoří tu kulisu vjezdu Pána Ježíše Krista do Jeruzaléma, a on tam vjíždí jako král. jako král. 1385 ty zmíněné skutečnosti z evangelií nenechávají nikoho na pochybách. jedná se o krále. a všechno, co k tomu patří, svědčí, že Ježíš vjíždí do Jeruzaléma jako král. oslátko podle prorockého zaslíbení, pláště a ratolesti na cestě, dnes v naší kultuře by mu rozvinuli koberec, a volání. to, co čet Dan, to bylo to volání. hošana, spas nás. anebo tam v tom ekumenickém překladu je spasený anebo také spasení nesoucí. to zástup učedníků radostně a hlasitě chválí Boha. ale my už víme, co bude za pár dní. titíž poutníci vidí Ježíše 1390 a hlasitě chválí Boha. ale my už víme, co bude za pár dní. titíž poutníci vidí Ježíše zohaveného na cestě na popraviště. pak ho vidí mrtvého na tom hrozném popravišti nástroji. král a obětní beránek, v jedné osobě. myslím, že ti lidé to nemohli chápat. a já myslím, že s tím máme problémy dodnes. když jako Kristovci máme jít cestou, po které šel Pán Ježíš Kristus, tyto skutečnosti se nás dotýkají. asi jenom velmi rá* málo křesťanů by si 1395 nepřálo přesvědčit argumenty naše okolí o jedinečnosti Pána Ježíše Krista. je to v nás. přáli bychom si to. přesvědčit lidi. Pán Ježíš, ten si za svého života tady na zemi v zásadě žádnou reklamu nikdy nepřál. ale najednou, najednou čteme o jeho otevřeném, královsky otevřeném vjezdu do Jeruzaléma. zdá se, že už je vzdor těm jeho zakázám učedníkům 1400 mluvit o něm tak známý, že si učedníci pro něj můžou pu* pučit oslátko a majitelé ho klidně poskytnou. jediný důvod, proč Pán Ježíš vjíždí takto do přelidněného Jeruzaléma, je snad ten, že nejde o zázrak, nejde o mocný čm, ale o vyvrcholení jeho pozemského působení. Ježíš přišel především proto, aby na sebe vzal hříchy celého světa, moje i vaše. a jestli mluvíme o Pánu Ježíši Kristu, pak především o Spasiteli a Zachránci. král. vlada. 1405 ňáká správa. panování. když se řekne král, tak to všechno k tomu patří. vlada Pána Ježíše, krále, není vládou politickou. on je král v davidovské limi. tomu se precí ten jeden rodokmen v evangeliu věnuje. ale je tichý, a přesto, že je to král, jede si pro kříž. víte, řadu

současníků Pán Ježíš Kristus zklamal. zklamal ty, které nasytil a kteří jej chtěli provolat králem. zklamal ty, kteří si dělali naděje, že Jeruzalém a Izrael osvobodí od Římanů. Pán Ježíš zklamal dokonce i své učedníky. ti dva cestou do Emmauz to řekli jasně, „my sme doufali, že on je ten, který má vykoupit Izraele, ale už je to třetí den, co je v hrobě.“
1410 s trochou nadsázky musím říct, že vlastně ho nikdo nebral vážně. přesto, že čím dál jasněji Pán Ježíš Kristus říkal, co je zač a co má za úkol. nikdo jej nebral vážně, že musí zemřít a vstát z mrtvých. a jak tedy v dnešním příběhu pána Ježíše vidíme? no, vidíme jej odvážného. z lidského hlediska jede Pán Ježíš vstříc kříži do nepřátelského města. ti, kteří
1415 mají v rukou moc, jej nenávidí, ale přesto Pán Ježíš vjíždí do roz* Jeruzaléma velice otevřeně. Pán Ježíš také velice otevřeně, ilustrativně, před těmi lidmi, kteří znali písma proroků, ukazuje svůj mesiášský nárok. a kdo jej nepozná jako Mesiáše, naprosto se s Ježíšem mýlí. kdo jej nepozná jako krále, mýlí se s ním. Pán Ježíš není vyplňovatel přání. a Pán Ježíš ukazuje svoji přitažlivost jako král pokoje. on totiž nejede na koni jako na
1420 válečném zvířeti. Ježíšovou zbraní je láska, služba a oběť. Ježíš nepřichází ničit, ale milovat. bratři a sestry, znáte ho tak? přeju vám, abyste byli také tak, přeju vám, abyste byli také tak odvážní. zřetelně se přihlásit k Ježíši, to často vypadá na debakl. ale děkujeme Hanko za to svědectví, povzbuzuje mě to. a když to vypadá na debakl, tak to vypadá lidsky na debakl. ale jde o to, aby to ty naše emoce unesly, abychom se s tou situací teď dokázali
1425 vyrovnat. ono to nekončí. ale dokážou to unést naše emoce? máme o Ježíši mluvit jako o králi a ukazovat na něj životem jako na našeho krále. nejenom když se nám to hodí. vaše okolí vycítí, jestli berete Krista vážně. nejde vůbec o nějaké teatrální postoje, jde především o úplně obyčejný život. jestli v tom obyčejném životě berete Ježíše vážně. a chcete být jako křesťané přitažliví? buďte šířiteli pokoje a lásky. bratři a sestry, dneska
1430 nejde o to, že bychom si měli říct „měli bychom. měli bychom být, no jo.“ dneska jde o to, že uděláme to, k čemu nás Pán Ježíš Kristus uschoptil. a k tomu vám Pán žehnej. amen.

K 2-5

1435 <2> „za týden po této rozmluvě vzal Ježíš s sebou Petra, Jana a Jakuba a vystoupil na horu, aby se modlil. a když se modlil, nabyla jeho tvář nového vzhledu a jeho roucho bělostně zářilo. a hle, rozmlouvali s ním dva muži, byli to Mojžíš a Eliáš, zjevili se v slávě a mluvili o cestě, kterou měl dokonat v Jeruzalémě. Petra a jeho druhy obestřel těžký spánek. když se probrali, spatřili jeho slávu i ty dva muže, kteří byli s ním. v tom se ti muži začali od něho vzdalovat, Petr mu řekl, „Mistře, je dobré, že jsme zde, udělejme tři stany, jeden tobě, 1440 jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi.“ nevěděl, co mluví. než to dopověděl, přišel oblak a zastínil je. když se ocitli v oblaku, zmocnila se jich bázeň. a z oblaku se ozval hlas, „toto jest můj vyvolený syn, toho poslouvejte.“ když se hlas ozval, byl už Ježíš sám. oni umlkli a nikomu tehdy neřekli nic o tom, co viděli.“

1445 <1> ... poslouchal jsem je, tak vlastně můžu říct, že všechny ty dnešní liturgické texty nás uvádějí nák do Boží slávy. a ta sláva je v Boží přítomnosti. a já dneska chci mluvit z toho textu, dneska je neděle Proměnění Páně, chci mluvit jenom o modlitbě jako o setrvávání v Boží blízkosti a přítomnosti. samozřejmě není to samoúčelné, ale má to s námi něco udělat. pro naši dospělost, pro naši použitelnost, pro naši akceschopnost. já sem vybral z toho Lukášova evangelia, který je, ten text je základem toho kázání, jediný verš, a to verš 1450 29. jako kdyby se to ani k té neděli Proměnění Páně nevztahovalo. „a když se modlil, nabyla jeho tvář nového vzhledu a jeho roucho bělostně zářilo.“ a dal sem si takový nadpis tomu kázání a to, co chci říct, si dovolím shrnout do jediné věty, když se modlíš, nezůstaneš stejný. tak já myslím, že si to budete pamatovat a že to pak můžete vyzkoušet. o modlitbě se toho už st* hrozně moc napsalo a napovídalo a skoro mám pokušení říct, že 1455 kdyby se tolik času, kdy se o modlitbě psalo a povídalo, věnovalo modlitbě, že by to bylo lepší. my rozhodně o modlitbě potřebujeme číst, ale když u toho zůstaneme, není nám to moc platné. víme toho sice víc, ale zůstáváme stejní. proč se to tak děje, jest* jestli je tohleto pravda, co sem řek? asi proto, že se nemodlíme. i když to slyšíme. přece křesťanství je o vztahu, ne o vzdělání. něco vědět, já doufám, že ti, co teďko chodí na tu 1460 takzvanou křestní přípravku, že mi dají za pravdu, že to je dobrý se něco dozvědět a popovídat si o tom, ale jenom něco vědět, to přece nám do vztahu, křesťanského vztahu, nestačí. vzdělání nám může, to, že se něco dozvíme, prospět jenom potud, pokud nám to pomůže v tomto vztahu. a je to podobné jako o těch třeba knihách, které píšou o vztahu mezi mužem a ženou. pokud takové knihy čtete a na vztahu se nic nezmění, pak můžeme, 1465 jsme -li aspoň trochu odpovědní, se cítit provinile. a tak si myslím, že to je i o psaní a řečech ohledně modlitby. my jako kazatelé sme asi před pěti lety dostali k Vánocům od bratra superintendenta knihu Davida Torkingtona Poustevník. a ten podtitulek kniha zněl a zní Dobrodružné znovuoobjevení modlitby. a ta kniha mě velice oslovila. ona potom sem 1470 čet ještě dva díly. sou to, je to trojdílná kniha, a ta první kniha mě velice oslovila. načtl jsem ji i pro nevidomé. byl jsem jí nadšen. ale řeknu vám, když tak na to myslím, ta kniha neznamenalala pro mě nějaký modlitební průlom v mém životě. když zůstaneme pouze na půdě Nového zákona ohledně učení o modlitbě, tak zjistíme, že všechna naučení vycházejí z jednoho zdroje. z učení a praxe Pána Ježíše. to si můžete přečíst třeba v Novém 1475 biblickém slovníku. učení Pána Ježíše Krista o modlitbě jsme slyšeli v životě dost. a ohledně modlitebního života Pána Ježíše Krista jsme toho slyšeli už také dost, že? a jestli dneska tedy budu jenom vršit slova, tak je mi to líto a promiňte mi to. já bych vás chtěl ale povzbudit a určitým způsobem konfrontovat s Božím slovem, a dokonce vás až vydírat. a tak snad je to polehčující okolnost, když to říkám hned na začátku. dejte si na mě pozor, ale co si s tím předmětem dneska mám počít? dnes to tedy podložím jednoduchou 1480 skutečností. když se Pán Ježíš na hoře proměnění modlil, vzhled jeho tváře se změnil a jeho oděv se bělostně rozzářil. tak kvůli tomu sem si s trochou nadsázky před chvilkou

dovolil tvrdit, že když se budeš modlit, nezůstaneš stejný. tvrdím to proto, i když mi můžete namítnout, že třeba znáte někoho, kdo je křesťan tolik a tolik let a nezdá se vám, že by se nějak změnil. a přesto to tvrdím a to své tvrzení upřesním. musím říct, co to znamená se modlit. a aby to bylo zřetelnější, tak napřed se pokusím říct, co neznamená se modlit. čili modlitba není jen tak nějaké naučené odříkávání směrem k Bohu. to není modlitba. modlitba není vlastně ani nic naučeného a docela mě rozčiluje a rozčilovalo, když sem kdysi vod někoho slyšel, možná s trochou nadsázky, možná vážně, to nevím, se ptát, „umíš se modlit?“ no, pokud se jedná o tříleté dítě, tam možná ta věta, ta otázka má smysl. ale, přátelé, modlitba není odříkávání náboženských frází a já věřím, pokud se modlíme nějakou liturgickou modlitbu, na který sme se nějak shodli, že to nemusí být odříkávání náboženských frází. a přátelé, myslím si, že modlitba není vlastně ani nějaká periodicky opakující se prosba za naplnění nějaké naší potřeby. teď to bude trochu hustší. modlitba není vyprávění něčeho, co vlastně ani není pravda. někdy to říkávám třeba při těch liturgických modlitbách, opakujte to po mně nebo připojte se, jestli můžete k tomu připojit své srdce. někdy to může být modlitba, ke které se nemůžeme připojit, protože bytostně cítíme, že to za nás není pravda. modlitba taky není přetvářka. ale modlitba také není kázání, tedy sdělení někomu něco, co chceme díky formy modli*, eee díky tomu, že to uděláme formou modlitby, udělat důležitým. věřím, že to také není modlitba. tak co modlitba je? asi se mi nepodaří to vystihnout, co všechno modlitba je, zrovna jako se mi nepodařilo vystihnout zřejmě, co modlitba není. už sem to říkal a řeknu to ještě trochu jinak. že Pán Ježíš toho o modlitbě řekl hodně pomocí podobenství. to dobře znáte, tak jenom telegraficky. je třeba, neodbytnost, důvěra nebo víra, chcete -li, vytrvalost a houževnatost, pokora, také pokání, možná, že to je dobrý si to říct před toudletou dobou přípravy na Velikonoce, ale je také potřeba vzdát se pocitu nadřazenosti. vzdát se pocitu vlastního milosrdenství a cht* chtít to skutečné vlastní milosrdenství. je třeba vlastní ochoty odpouštět, a to bez přetvářky a s dobrými motivy. není to málo, co? skoro bych řekl, že bych se nedivil, kdyby mi tady někdo řekl, dej nám s modlitbou pokoj. je to dost náročný. je. a víte, proč je všechno tohleto třeba, co sem řekl? bylo to znát na Pánu Ježíši. Pán Ježíš, když se modlil, mluvil s Otcem. vždycky mluvil s Otcem. on byl a zůstal v Boží přítomnosti. a když přicházíme k Bohu na setkání, je nemyslitelné, abychom v tu chvíli nějak ignorovali, že on všechno ví. abychom nevěřili principům, které nám Pán Ježíš Kristus sdělil. promiňte, že o modlitbě mluvim tak naturalisticky, ale Pán Bůh není zvědavý na nějaké naše podfuky, přetvářky, na sladko v ústech a hořko v srdci. na to teda zvědavý není. i my lidé jsme na to citliví, pokud to prohlédneme. Pán Bůh tuplem. inspiroval jsem se kdysi, jak povědět něco o modlitbě jednoduše a civilně na stránkách www.vira.cz. tam to bylo zpracováno podle nějakého díla Paula a menovalo se to modlitba, prostředek komunikace s Bohem aneb nelhat Bohu. když se modlíme, je třeba, abychom se otevřeli plně a čestně, jak jen to dokážeme. ale musíme být také schopni jemného umění naslouchat, když se Pán Bůh otvírá nám. jestliže má komunikace prohlubovat vztah, tady vztah víry, pak to nemůže být povrchní, všední hovor. musí tam dojít ke skutečnému, naprostému setkání osob. v rozhovoru s Bohem musíme odhalit své pravé a nahé já, musíme prostě Bohu říct pravdu. pravdu o svých myšlenkách, žádostech a citech, ať už jsou jakékoliv. proto ne všechny modlitby jsou vhodné do pléna. proto si někdy dáváme i chvíli ztišení, kde se můžeme modlit velice intimně. někdy zjistíte, že ty myšlenky, žádosti a city nejsou takové, jaké bychom je chtěli mít, ale nesmíme padnout do pastí. nemůžeme říkat Bohu, co bychom byli rádi, aby byla pravda, ale to, co je pravda, co je pravda skutečně. a přátelé, já to vím. pravda o mně, o nás, může být i strašná. jestliže Bohu řekneme, kdo sme a kde sme, pak všechno v nás mu bude muset říct, že třeba něco v nás věří a něco v nás prostě nevěří. budeme muset říct, že sme současně ve víře i v nevíře. a třeba se pak budeme muset modlit tak, jak sme to četli v evangeliu, „já věřím, Pane, pomoz mé nevíře.“ a může se stát, že také v sobě najdeme hněv a zlost vůči Bohu za

to, jak si myslíme, že s námi jedná. jaká je jediná čestná modlitba v tu chvíli? může být i taková, „Bože, děsně zuřím? zuřím.“ i v našich citech může být pravda, která musí být sdělena v čestné a pravdivé komunikaci. já bych řek, že v této oblasti nejlepší modlitby najdeme ve Starém zákoně. Job proklínal den, kdy ho Pán Bůh stvořil. Jeremjáš obviňoval Boha, že z něj dělá hlupáka. a žalmista? ten prosil Boha, aby zničil jeho nepřátele. někdy si s tím vůbec nevíme rady. někdy bychom tahleta místa z Písma vy* vygumovala, vygumovali. nehodí se nám to do té naší učesané teologie. ale tito lidé říkali věci, jak je prožívali, oni věděli, jak se modlit. oni si na nic nehráli. jestliže se před Bohem přetvařuji, nebudu s ním nikdy skutečně komunikovat. nikdy se nebudu opravdu modlit, nikdy ho také skutečně nepoznám a nepocítím, že on zná mne. i obsah mojí víry bude vždycky v nejlepším případě povrchní, naplněný zbožným klišé, náboženskými fantaziemi a klamy. musím se tedy Bohu otevřít, zrovna tak, jako Bůh se otvírá mně. to je zřejmě nejobtížnější problém modlitby. může s námi Bůh skutečně komunikovat? může se dotknout našich citů nebo k nám skutečně promluvit? může přímo zasáhnout naši vůli? může Bůh nějak i proniknout do naší paměti? myslím, že jenom ten, kdo v tyto možnosti věří, je připraven pro skutečné setkání s Bohem v modlitbě. v člověku je pět možností, které Bůh může použít. zaprvé je to mysl, do které Bůh může přímo vložit nové myšlenky. může naši mysl osvětit, abychom viděli jeho, sebe a smysl svého života jaksí jasněji. a může se také dotknout naší vůle, v Bibli se tomu říká srdce, a inspirovat naši vůli, nové touhy po něm, dát odvalu pokračovat, a sílu potřebnou k tomu, abychom se nějak pozvedli nad ty naše normální zvyky a také nad naše slabosti. Bůh nás může posilnit, abychom hluboce a trvale milovali. všímáte si, že to je v tom šanonu vůle, že to není v tom šanonu emoce? abychom vytrvale a hluboce milovali? ale Bůh nás také může zasáhnout v našich citech a pocitech. když cítíme hořkost nebo skleslost nebo nějakou tupou bolest, třeba tupou bolest osamocení, může Bůh tyto city proměnit jemným dotykem, jemným dotykem své milující moci. Pán Bůh nevyléčil jenom tělesně nemocné lidi, ty, kteří se mu otevřeli, ale i lidi citově nemocné. a jestliže Pán Bůh může vyléčit malomocného, jistě dokáže vyléčit i neurotika. impuls Boží milosti můžeme také přijmout ve své představivosti. za podpory milosti můžeme ve své vizuální představivosti spatřit Ježíšův pohled nebo v nějaké sluchové představě uslyšet jeho hlas, třeba ten jeho hlas, který říká „miluji tě“. a poslední cestou, kudy k nám Boží hlas přichází, je i naše paměť. říká se, že láska se skládá ze stejných dílů paměti a intuice. a také se říká, že jediná skutečná chyba, naše jediná skutečná chyba je ta, ze které se nepoučíme. když s námi Bůh komunikuje tím, že nějak stimuluje naši paměť, může povzbudit lásku nebo nás ochránit před tím, z čeho bývá nejvíc rozladěn sám při sobě, může nás ochránit před stejnými chybami. a nejmocnější podporou v pokračujícím vztahu víry je pro většinu lidí vzpomínka na Boží dobrotu. a víte, co se děje v tom pokračujícím dialogu a tím vzájemným působením v dialogu s Bohem? poznáváme Boha i sebe. i když hledání Boha začneme s velice nepřesnými představami třeba o tom, kdo je Bůh a co si o nás myslí, tak ten navržený způsob modlitby nás postupně přivede k jasnějšímu a věrnějšímu obrazu Boha právě tak jistě, no jako komunikace s lidmi nás postupně přivede k poznání toho, koho milujeme. protože podstatou modlitby je setkání s Bohem a poznávání Boha skrze toto setkání. a dovolte mi ještě jednu praktickou radu, a já sem si pučil do té jednověté rady název právě jedné té kapitoly z knihy toho Davida Torkingtona, „modli se tak, jak umíš. ne, jak neumíš.“ já věřím, že to dokážete domyslet. „modli se jak umíš, ne, jak neumíš.“ a já dodávám, „prostě se modli. modli se tak, jak víš, že to je nejlepší, ale modli se.“ asi před patnácti lety jsem přemýšlel, s kým mám takové nejlepší vztahy. a vobjevil jsem Ameriku. bylo to s lidma, s kterými sem se scházel a modlili sme se spolu. když sem si ty lidi všecy dal dohromady, najednou sem tam viděl společného menovatele, teď se tomu asi ve škole říká jinak, ale je to ve zlomku to, co je dole. a moh jsem si to přepočítat, a ten společný menovatel byl, společná

1585

modlitba. víte, ale je to tehdy, pokud se při té společné modlitbě nešvindluje. pokud ste otevření a upřímní, pak to má dopad i na tyto vztahy s lidmi, s kterými se modlíte. eště jeden citát a skončím. když se jednou skutečně Bohu otevřeme, ne se sevřenýma rukama, schovanýma za zády, a když se Bůh dotkne hlubin naší bytosti, pak už nikdy nebudeme stejní jako předtím a ani Bůh už nebude takový, jak jsme ho dříve znali. amen.

K 3-1

<1> „synové Élího byli ničemníci, neznali se k Hospodinu. uplatňovali vůči lidu tento
1590 kněžský řád, kdykoli někdo připravil obětní hod, přicházel kněžský mládenec s trojzubou
vidlicí, právě když se maso vařilo. vrazil ji do kotle nebo do hrnce, do kotlíku nebo do
pekáče, a co vidlice zachytila, to si bral kněz pro sebe. tak to dělávali všem z Izraele, kteří
tam do Šíla přicházeli. dokonce dříve než se obrátili tuk v obětní dým, přicházel kněžský
mládenec a říkal obětujícímu muži: „dej knězi maso na pečení. nepřijme od tebe maso
1595 vařené, ale syrové.“ když mu ten člověk řekl: „napřed se musí obrátit tuk v obětní dým,
pak si vezmi, po čem toužíš“, odpovídal: „nikoli. dej to hned. nedáš-li, vezmu si to
násilím.“ hřích těch mládenců byl před Hospodinem nesmírně veliký, protože lidé
znevažovali Hospodinovy obětní dary. ale Samuel konal službu před Hospodinem,
mládeneček přepásaný lněným efodem. jeho matka mu dělávala malou pláštěnku a rok co
1600 rok mu ji přinášela, když putovala se svým mužem, aby obětovali výroční oběť. Élí žehnal
Elkánovi a jeho manželce. říkal: „necht' tě Hospodin zahrne potomstvem z této ženy místo
vyprošeného, který byl vyprošen pro Hospodina.“ pak odcházeli domů. Hospodin navštívil
Chanu a ta otěhotněla a porodila tři syny a dvě dcery. mládeneček Samuel však vyrůstal při
Hospodinu.“ a v Novém zákoně čteme v první epistoletě Petrově v kapitole první od verše
1605 třináctého. „odhodlaně se tedy připravte ve své mysli, buďte střízliví a celou svou nadějí
upněte k milosti, která k vám přichází ve zjevení Ježíše Krista. jako poslušné děti nedejte
se opanovat žádostmi, které vás ovládaly předtím, v době vaší nevědomosti, ale jako je
svatý ten, který vás povolal, buďte i vy svatí v celém způsobu života. vždyť je psáno, svatí
bud'te, neboť já jsem svatý. jestliže vzýváte jako otce toho, kdo nestranně soudí každého
1610 podle jeho činů, v bázni před ním žijte dny svého pozemského života. víte přece, že jste z
prázdnoty svého způsobu života, jak jste jej přejali od otců, nebyli vykoupeni
pomíjitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem, nýbrž převzácnou krví kristovou. on jako
beránek bez vady a bez poskvrny byl k tomu předem vyhlédnut před stvořením světa
a přišel kvůli vám na konci časů. skrze něho věříte v Boha, který ho vzkřísil z mrtvých a
1615 dal mu slávu, takže se vaše víra i naděje upíná k Bohu.“ ... Písmo, tak si někdy říkáme,
„kdyby tak bylo možné některé věci z života Božího lidu prostě vymazat. kdyby se některé
věci nemusely dít. v kristově církvi, ve sboru i v osobním životě.“ a taky vznikají otázky,
proč vůbec bible o takových věcech mluví? proč mluví o krveprolití, o eee hříchu, o
smilstvu, o takových ničemnostech? Boží slovo by nás přece mělo povznášet. proč se
1620 dozvídáme o tom, že Boží lid, nebo částka Božího lidu, také dělá věci, které hraničí se
slušností i v obecném povědomí lidském? proč čteme o rouhání, když teď probíráme Joba,
tak jsme tam narazili na rouhání, proč. tohle všechno je v písmu? proč si nejenom
nepřipomínáme tu úžasnou věc, že Bůh sestoupil do našeho světa, že je plný lásky, plný
milosti. že z nás činí nové stvoření? ale to je právě ten důvod, abychom si uvědomili, do
1625 čeho Bůh sestoupil. z čeho Bůh tvoří nové, jaká je realita. jaká je realita našeho světa, jaká
je realita našich srdcí, jaká je realita našich myslí. abychom si uvědomili, do čeho Bůh
sestupuje, z čeho nás vytrhuje. a tak tady máme i o těch ničemnicích. a když lidé, kteří
nepatří do církve, by si něco takového přečetli, tak řekli, podívejte se, to jsou ty farářský
dětí, to jsou ty kněžský děti, takhle dopadaj. takhle se chovaj, takhle vypadá církev. my
1630 bychom takové úkazy raději eliminovali, ale potřebuje si uvědomit jednu věc, že tak jako
tehdy, tak i dneska věrnost i nevěrnost uprostřed Božího lidu, služba Bohu a znesvěcení
těch svatých věcí jako by šla ruku v ruce. je tady Elkána a Chana a je tady Élí a jeho
synové. potřebujeme si asi znovu uvědomit i to, že církev nikdy nebude dokonalá. my o to
1635 samozřejmě usilujeme. my o to stojíme. a když čteme v knize zjevení o té čisté a krásné
nevěstě, tak si znovu a znovu uvědomujeme, že to je místo až v nebeském Jeruzalémě pro
církve. ale ta církev, ve které jsme, která nás obklopuje, tady budou obě dvě nebo oba dva

ty úkazy. věrnost i nevěrnost. jsou takové snahy různých lidí, kteří by chtěli tu církev už
ted' tady na zemi mít tak čistou, že eliminují, všechno nečisté vytrhávají, a tvoří skupinky
těch čistých, těch svatých, těch dokonalých. ale protože i tam se začas dostane nějaké to
1640 semínko, tak se musí znovu trhat a znovu vytvořit další, čistější skupinka a tak dál a tak
dál. a dochází k tomu nekonečnému štěpení Božího lidu. my si potřebujeme uvědomit, že
jsme -li v božím lidu, tak že jde vedle sebe svaté i nesváte, čisté i nečisté, a že především
nemůžeme být závislí na lidech. nejde o to, jestli jsou vedle mě jen ti svatí nebo nesvatí.
jde o to, jestli sloužíme Hospodinu. jestli on je na prvním místě našeho zájmu anebo jsou
1645 to ty lidské skutky, lidské předpoklady, to, co se nám líbí nebo nelíbí. když jsme četli o té
dospělosti, apoštol Pavel hodně řeší otázky církve, když jsme četli o té dospělosti eee
křesťanů, tak eee právě bychom měli dorůstat v Krista i v tom, že sice budeme reálně vidět
situaci lidí kolem nás, kdo jsou věrní ve službě a kdo jsou ničemníci, ale nebudeme závislí.
ani na kněžích, ani na farářích, ani na jednotlivých členech ve farnostech, ani na komkoliv
1650 jiném. nejde o to, abychom byli závislí na lidech, ale jde o to, abychom byli závislí na
Bohu. Bůh nám totiž otevřel cestu přímo, nemusíme přes lidi. v Kristu nám Bůh otevřel
přístup sám k sobě a máme přímou cestu. a tak budeme mít vedle sebe i lidi, kteří by podle
našeho mínění měli skončit někde úplně jinde, ale oni jsou uprostřed církve. myslím ted'
znovu na a už jsem to tady možná několikrát i zmiňovala, na toho bratra z Rakouska, který
1655 tady kázal, jak tam přišel do jejich sboru, připomenu pro vás, kteří jste to ještě neslyšeli,
přišel do sboru jejich nějaký člověk, který byl velmi nadšený a eee který, kterému se tam
velice líbilo, ten úžasný sbor, jenomže potom začaly nastávat problémy a on se rozvedl,
protože přišel tam právě i přes vztah k nějaké ženě, a on se rozvedl a odešel ze sboru, šel
do jiné církve a ted' začal psát pamflety, jakej, jaký ten sbor écéem tehdy v Salzburku jaký
1660 je, kdo tam všechno patří, tam jsou samí nýmandí, samí, samí, samé nicky, samý hříšníci a,
a nějaký utečenci a z východu eee emigranti a, a pomluvy a pomluvy a pomluvy. a ten
kazatel, který tady stál, bylo to zrovna v té době, když se to dělo, tak toho byl takový plný,
on říkal, „tak se mě to tak dotýkalo, jak nás pořád pomlouvá a pomlouvá a pomlouvá a pak
najednou se mi rozsvítilo“. a říkal, „no a kdo jiný by v tom našem sboru měl být? právě ti,
1665 kteří nikde jinde svoje místo nenajdou, právě ti, kteří, které nikdo jiný nepřijme, právě ti,
kteří nikde nezažijou to, že je někdo prostě obejmě s láskou.“ takhle bychom měli vidět v
té kristově plnosti a dokonalosti, vzpomeňte si, jak ježíš přijímal hříšníky a, a všelijaké ty
prostitutky a, a darebáky a zloděje, jak byl ochotný je přijmout, právě v téhle
dospělosti křesťanské bychom si měli uvědomit, že patříme nějak k sobě a že jde o Boží
1670 soud nad těmito věcmi, ne o naše soudy. ale to, že máme otevřenou k Bohu přímou cestu a
že nepotřebujeme kněžské prostředníky, že nepotřebujeme lidi, kteří, na které bychom se
uvázali a do kterých bychom vložili veškeré svoje naděje, to si tehdy eee samozřejmě před
těmi eee přibližně třemi tisíci lety v Izraeli neuvědomovali, nevěděli to. oni byli závislí na
těch kněžských službách, na těch prostřednících. a oni tam přicházeli do té svatyně v Šílo,
1675 aby se obětmi přiblížili k Hospodinu. a ted' museli zažívat něco tak hrozného, že oni přišli
sloužit Bohu a ted' tam přišli ty kněžští mládenci a kradli jim to. a když se ozvali, že přece
to patří Hospodinu, tak říkali, „mlč nebo si to vezmu násilím.“ a díky té, takovému postoji
těch Élího synů, se tihle lidé, kteří byli závislí na těch prostřednících, dostávali do těžkého
pokusení. že totiž sami přestanou ty Boží věci brát vážně. Élího synové, Chofní á Pinchas,
1680 Fínes, podle toho, jak čteme, jestli kralicky nebo nový překlad, oni tupili Hospodina, oni
znevažovali Boží dílo, oni znevažovali tu obětní bohoslužbu. a uvědomme si, kdo vlastně
byli ti Élího synové. Élí byl Áronův vnuk. čili takové to jasné Boží pověření Árona a jeho
potomků, aby sloužili Hospodinu, oni naprosto znevažili. měli být prostředníky, měli být
1685 tím svatým kněžstvem, tím královským kněžstvem pro Boží lid a oni se místo toho stali
kamenem úrazu pro ty ostatní. a to je něco, když sem před chvílkou říkala o tom, že v
církvi funguje vedle sebe svatost i nesvatost, věrnost i nevěrnost, to je to, co bychom si

znovu měli uvědomovat, jestliže jsme povoláni ke kněžství, k prostřednictví, ke službě, k tomu, abychom zjevovali Boží dobré skutky, zdalipak jsme kameny úrazu anebo věrnými služebníky Božími. Ježíš říká, „běda člověku, skrze kterého přichází pohoršení.“ ti Elíjovci
1690 byli potrestáni, zemřeli v boji potom, byli potrestáni nejenom kvůli té svojí zpupnosti, ale právě i proto, že se stali špatným příkladem, že se stali ne světlem, ale tmou těm, kdo na nich byli závislí. a to je pravá hrůza hříchu. nejenom že ohrožujeme sami sebe, ale že se proviňujeme na jiných. my se proje*, proviňujeme tou svojí nezodpovědností, nedospělostí, že jiní berou tu službu Hospodinu, nebo mohou brát jako zlehčující věc. když
1695 jsme vyznali svojí víru v pána Ježíše Krista, když patříme do toho posvátného okrsku, když jsme, jak říká epištola Petrova, tím svatým kněžstvem, právě v kristově oběti, když jsme tedy v tom okrsku, kde sloužíme Bohu, tak potřebujeme růst ve svatosti. my máme žít posvěcený život. ne zesvětštělý. já jsem slyšela v minulých dnech slovo, které mě hluboce zasáhlo. jeden člověk zvnějšku říkal, „víte, když se tak dívám na křesťany tady u vás
1700 v Čechách,“ byl to cizinec, „tak mi přijde, že se křesťani od nekřesťanů ve vaší zemi moc neliší. že tak maximálně ten rozdíl je v tom, jestli v neděli dou do supermarketu nebo do kostela.“ mě to hluboce ranilo. opravdu žijeme tak zesvětštělý život? opravdu děláme všecko stejně jako naši přátelé, kteří Boha neznají? kromě toho ale potom jdeme ještě v neděli do shromáždění? opravdu neseme tu odpovědnost, jsme dospělí ve víře? neseme za sebe i za jiné, žijeme ten svatý život? tady určitě nejde o moralizování, ale o zásadní priority. Bůh nebo já a můj chtíč? co já chci, kdy já chci, jak já chci anebo služba Hospodinu? ti ničemníci byli ničemíky proto, že si chtěli uspokojit ty svoje potřeby, ale my máme žít posvěcený život, svatý život. jak je to s námi? Bůh určitě i nám klade tu otázku, kterou položil Kainovi, „milý příteli, kde je tvůj bratr, kde je tvoje dítě, kde je tvůj partner,
1705 kde jsou? jak jsi jim ty svědectvím, služebníkem? nejsi jim kamenem úrazu?“ díky Bohu, že v Kristu je položená tahle otázka v milosti, v odpuštění a v naději. ale jestliže sloužíme Bohu a ta naše služba není bohoslužba, ale služba sobě, svým potřebám, tak taková falešná bohoslužba nejenom, že Bohu neslouží, nejenom, že nesloužíme Bohu, ale my nesloužíme ani svým bližním. a v tom by nám ti ničemníci, ti Elího synové měli být odstrašujícím příkladem. ale Boží slovo je přece jenom slovem potěšení, povzbuzení a naděje. a tak tady má* můžeme slyšet v té druhé části oproti těm Elíjovcům, oproti těm ničemníkům,
1710 najednou slovo o Samuelovi. a člověka to najednou potěší a, a blaží, že smí slyšet slovo povzbuzení, že uprostřed takového prostředí, uprostřed takové, řekli bychom, hrůzy najednou smíme slyšet něco zvláštního. a co slyšíme mimořádného o Samuelovi? nevím,
1715 jestli jste dobře dávali pozor, ale tam je řečeno jenom kratičce, on konal službu před Hospodinem. v tomhle prostředí, na tomhleletom, já bych řekla, smetišti, v téhleleté špině a hrůze, Samuel konal službu Hospodinu. vnímáme tu velikost toho? on tam nestál, pravděpodobně byl ještě o hodně mladší než ti jeho synové, on tam nestál jako soudce. on tam nestál jako ten, kdo je kaceřoval. on si z nich jenom nebral příklad a konal službu před
1720 Hospodinem. zatím žádný mimořádný čin, nic velkého, ale Bůh si jej použil k nápravě situace. víte, ten Boží pohled na ty Elího syny určitě nebyl eee radostný, ale Bohu jde vždycky a Bůh má vždycky na zřeteli celek Božího lidu. když my jednáme pravdivě, nepravdivě, věrně, nevěrně, tak nejde jenom o nás a nejde jenom o ty lidi, kteří jsou někde kolem nás, ale jde o celek Božího lidu. a tak, kde my se zpronevěříme, tak Bůh už začíná dělat něco nového. a když Elíjovci míří nezadržitelně ke smrti, tak pán Bůh už si připravuje nejdříve skrze Elkánu a Chanu a potom i skrze Samuele, pomoc pro ten svůj lid tvrdé šíje, který se nikdy nechce nechat zachránit. a tak se tady ten Samuel stává předobraz
1730 příchodu syna člověka, který prostě uprostřed té hrůzy tohoto světa, té špíny a té reality koná věrně službu, kterou mu Bůh dal. nám to připadá, že to je nesouměřitelné. ti ničemníci, zloději, darebáci, kteří kazí a ničí Boží dílo a takový nějaký prcek, který tam jenom přísluhuje, že tady n*, to se vůbec nedá změřit, že se to nedá vůbec porovnat, že to

je příliš málo, že by měl přijít hrom a blesk ve chvíli, kdy ten darebák tam šáhne tou vidlicí a krade maso, které patří Hospodinu, jenomže Bůh jedná jinak. Bůh je vždycky jiný a Bůh je vždycky větší. a taky tady platí, že nemáme pohrdat dny malých začátků. v tom
1740 Samuelovi roste něco nového. je to to dobré semeno, které zakoření a které přinese dobrou úrodu. a tou je Boží požehnání záchranu. Hospodin si vybral Samuela namísto těch ničemníků. nezapomeňme, že i oni byli vybráni, v Áronovi. i oni byli vybráni, aby sloužili Hospodinu, ale oni se zpronevěřili, oni se rozhodli jít cestou ničemných lidských tužeb. oni vyvýšili svoje choutky, svůj chtíč nad službu Hospodinu. řekli bychom na první pohled se
1745 nic zvláštního neděje, všechno probíhá. ti, kdo byli věrní v Izraeli a kdo to prožívali, možná říkali, „do Síla už v životě nepůjdu, tam už, tam jsou ti, ti zpronevěřilí, tam je to hmm ti služebníci Boží, tam není moje místo, tam nemám co dělat.“ ale pravděpodobně chodili dál, protože jim šlo o to obecenství s Hospodinem. a řekli bychom, nic se neděje, ale ono se děje. žijí tady vedle sebe jak ti Élijovci, tak tady ten Samuel. ti Élijovci se po materiální
1750 straně, stránce měli očividně lépe. žije tady vedle sebe svatost i bezbožnost. rostou vedle sebe a tady určitě si vzpomeneme na to Ježíšovo, jak roste vedle sebe obilí i koukol. ale jenom ta pravá a pravdivá služba Hospodinu potom přinese užitek. Hospodinu i lidem. a tak slyšíme dneska takovou výzvu, jako Ježíšův učedník jsi povolán sloužit pánu věrně, svatě. ne jako zesvětštělý služebník, ne jako ten, který to svoje já vyzvedává a chce ho
1755 naplnit za každou cenu. ty jsi na té Boží straně. Ježíš tě postavil na tu Boží stranu. a si povolán i k tomu, aby si byl služebníkem k užítku těch, kteří stojí na Boží straně, které ti Bůh dal, i ti, kteří třeba na té Boží straně nestojí. jsme dospělí v té kristově dospělosti? jsme dospělí v té služebnosti, v té službě Hospodinu? víte, jestli cítíme, že nám něco chybí, tak máme jednu velikou výsadu. že smíme prosit, že smíme žádat, že smíme očekávat, že
1760 nám Bůh dá to, co nám chybí, protože on doplňuje naše chyby a nedostatky. ale především smíme být vděční za to, že Bůh je vždycky větší a že koná svoje dílo i tehdy, když nám se zdá, že všechno zůstává na místě. Bůh je totiž plný milosti a lásky a jde mu o nás. a na to se vždycky, vždycky můžeme spolehnout. ztišíme se k modlitbám, povstaneme.

K 3-2

1765

<1> *vní královská kapitola osmá od prvního do čtrnáctého verše. „tehdy Šalomoun svolal k sobě do Jeruzaléma shromáždění izraelských starších, všechny představitele dvanácti pokolení a předáky izraelských rodů, aby vynesli schránu Hospodinovy smlouvy z města Davidova, totiž ze Sijónu. ke králi Šalomounovi se shromáždili všichni izraelští muži ve svátek v měsíci etanímu, což je sedmý měsíc. když všichni izraelští starší přišli, zvedli kněží schránu a vynesli nahoru schránu Hospodinovu a stan setkávání i všechny svaté předměty, které byly ve stanu, to vše vynesli kněží a lévijci. král Šalomoun a s ním celá izraelská pospolitost, která se kolem něho před schránu sešla, obětovali tolik bravu a skotu, že nemohl být pro množství spočítán ani sečten. kněží (odkašláni) vnesli schránu Hospodinovy smlouvy na její místo do svatostánku domu, do velesvatyně, pod křídla cherubů. cherubové totiž rozprostírali křídla k místu, kde byla schrána, takže cherubové zakrývali shora schránu i její tyče. tyče však byly tak dlouhé, že jejich konce bylo vidět ze svatyně před svatostánkem, avšak zvenčí viditelné nebyly, jsou tam až dodnes. ve schráně nebylo nic než dvě kamenné desky, které tam uložil Mojžíš na Chorébu, kde Hospodin uzavřel smlouvu s Izraelci, když vyšli z egyptské země. když kněží vycházeli ze svatyně, naplnil Hospodinův dům oblak, takže kněží kvůli tomu oblaku nemohli konat službu, neboť Hospodinův dům naplnila Hospodinova sláva. tehdy Šalomoun řekl, „Hospodin praví, že bude přebývat v mrákotě. vybudoval jsem ti sídlo, kde budeš přebývat, vznešené obydlí, po všechny věky.“ pak se král obrátil a žehnal celému shromáždění Izraele, celé shromáždění Izraele přitom stálo.“ A ehm v Novém zákoně bude číst v evangeliu podle Jana v kapitole druhé verš třináct až dvacet dva.

1770

1775

1780

1785

1790

1795

<2> byly blízko židovské velikonoce a Ježíš se vydal na cestu do Jeruzaléma. v chrámu našel prodavače dobytka, ovcí a holubů i penězoměnce, jak sedí za stoly. udělal si z provazů bič a všechny z chrámu vyhnal, i s ovcemi a dobytkem, směřá* smě* směnárníkům rozházel mince, stoly zpřevracel a prodavačům holubů poručil, holubů poručil, „pryč s tím odtud! nedělejte z domu mého otce tržiště!“ jeho učedníci si vzpomněli, že je psáno, „horlivost pro tvůj dům mne stráví.“ židé mu řekli, „jakým znamením nám prokážeš, že to smíš činit?“ Ježíš jim odpověděl, „zbořte tento chrám a ve třech dnech jej postavím.“ tu řekli židé, „čtyřicet šest let byl tento chrám budován, a ty jej chceš postavit ve třech dnech?“ on však mluvil o chrámu svého těla. když byl pak vzkříšen z mrtvých, rozpomenuli se jeho učedníci, že to říkal, a uvěřili písmu i slovu, které Ježíš pověděl.

1800

1805

1810

<1> myslím si, že z toho obojího čtení starého i nového zákona, je nám úplně jasné téma. chrám. a tak bych chtěla, abychom dneska uvažovali o třech chrámech. já vím, že jsou jich, a víme to všichni, že jsou jich statisíce, možná milióny. ale samozřejmě, že my vedeme řeč o chrámu v Jeruzalémě. o tom místě, o tom nejsvětějším místě setkání Izraele s Bohem. ale dávno předtím, než byl ten první jeruzalémský chrám postaven a než byl tak slavnostně otevřen, tak jak jsme to v té první Královské četli, tak máme svědectví o tom, že Abraham, když putoval po zemi, kterou mu Bůh slíbil, tak všude tam, kde zaslechl Boží hlas, vybudoval na každém místě, kde k němu Bůh promluvil, oltář. aby tam bylo znamení, že tam se setkal s Bohem. a na ta místa se potom vracel nejenom on, ale také jeho potomci. asi je to opravdu tak, že člověk potřebuje mít na světě místo, kde by se s Bohem setkával. zrovna tak jako potřebujeme domov. místo, kam se vracíme, tak také toužíme mít místo, o kterém víme, že se potkáme s Bohem. eee samozřejmě, že to neznamená, že Bůh by nebyl všude, ale protože jsme lidé, která, kteří potřebují určitá znamení, tak potřebujeme právě to jedno konkrétní místo, které je pro nás takovým viditelným svědectvím, že tady je Bůh s námi a že je tady pro nás. Pán Bůh nám velice dobře rozumí, a tak nám vychází vstříc. a proto také později Izraeli dovolil, aby si vybudoval stánek úmluvy a v tom stánku úmluvy

aby si připomínali, že Bůh je jim blízko a že je má rád. je pozoruhodné, že tenhle stánek
1815 byl přenosný. víte, že Izraelci putovali z místa na místo, aby se dostali do zaslíbené země z
Egypta, a Bůh šel s nimi, oni si ho nosili s sebou. ono to vypadá směšně, ale ve skutečnosti
je to úžasná zpráva. Hospodin, Bůh Izraele, putoval s lidmi. šel s nimi. nebyl vázán na
žádné posvátné místo, ale spojil svoji přítomnost se společenstvím, s konkrétním
společenstvím lidí. ono to bylo poprvé v dějinách tehdy, že Bůh se svým lidem cestoval.
1820 eee všude jinde museli lidé ze široka z daleka chodit na posvátná místa, k posvátným
stromům, k posvátným kamenům, k posvátným pramenům, ale tenhleten lid si svého
Hospodina nosil s sebou. je možné představit si větší symbol Boží věrnosti než právě ten
stánek, který se dá rozebrat a přenést? který jde tam, kde jsem já? něco podobného platí i
1825 dneska. my když se shromažďujeme na jednom místě jako sbor, tak věříme, že Bůh je
skrze svého Ducha přítomný v našem srdci. my si každý z nás s sebou nosíme ten Boží
chrám. je úžasné, když smíme věřit, že pán Bůh je přítomný v srdci každého z nás. a byla
bych ráda, abychom si uvědomili, že to je to největší, to největší, co v životě vůbec
můžeme získat. to největší, co vůbec v život máme. my můžeme získat celý svět, můžeme
získat všechno možné, ale jestliže je Bůh v srdci, v našem srdci, přítomný, tak je to to
1830 největší, co máme, je to největší čest a největší sláva našeho života. ovšem někdy nás to
svádí k tomu, abychom si Pána Boha, právě tím, že je v mém srdci přítomný, tak nás to
svádí k tomu, abychom si Pána Boha představovali po svém. svádí nás to k tomu, abychom
mu dávali tvář podle našich představ. eee v Izraeli byla kdysi řada svatyní. ještě předtím,
než byl ten chrám postaven. každý z těch kmenů Izraele měl svůj vlastní oltář. byla to ta
1835 místa, kde si připomínal, tady Bůh nějakým způsobem jednal. v každém tom místě se
uctíval Hospodin, ale přitom to nedělalo dobrotu. jako by se Bůh najednou rozdělil. lidé si
ho připomínali jinak. každá svatyně měla svoji tradici, svůj vlastní příběh, svůj vlastní
zázrak a říkali „takhle se Bůh projevuje, takový je Bůh.“ a pak hrozili, že za chvíli bude
rozdělen nejenom samotný Izrael, ale i Bůh*, i Bůh sám. každý se bude přít, že právě to
1840 jeho místo a jeho tradice je ze všech nejdůležitější. to prosím mluvím o Izraeli, ale myslím
si, že to známe i z té naší současnosti. jak dobře to známe. kolikrát už se církve rozdělila.
kolikrát si dokonce lidé v jedné církvi a v jednom sboru nemohou přijít na jméno jenom
proto, že každý z nich se modlí trochu jinak. vzpomínám si na jeden sbor v severních
1845 Čechách, ne v naší církvi, kde se rozkmotřili, protože jedni tvrdili, z jedné tradice, že Ježíš
se narodil 24. prosince, druhá část sboru tvrdila, že se narodil 25. prosince. a trvalo několik
let, než se shodli na tom, že to zas na tom až tak moc nezáleží a že je důležité, aby byli
jako sbor jednotní. eee v jiném sboru ve Švýcarsku, v naší církvi, mi vyprávěla jedna moje
kolegyně, jak bylo těžké, když došlo ke sloučení dvou sborů. v jednom městě. jak se
nemohli dohodnout, z kterého zpěvníku budou zpívat. jak se nemohli dohodnout, jak
1850 bohoslužby budou vypadat, jestli budou tradiční anebo takové volnější. kolikrát už se
církve rozdělila na takovýchhle věcech. a tak když potom král David prosil Boha, aby si
vybral jedno místo, kde bude přebývat jeho sláva, tak mu šlo právě i takové to sjednocení.
a Bůh tehdy znovu vyslyšel. Bůh tehdy vyšel eee té lidské nátuře vsťříc. stánek úmluvy už
nebude putovat každý rok z místa na místo, ale trvale spočine na jednom místě, v městě
1855 Jeruzalém, na místě, který si Bůh vybral. a tak jsme četli, jak*, s jakou slávou Šalomoun
tento Hospodinův chrám otvíral. a jak se tam naučil putovat celý Izrael. jak je právě tohleto
místo sjednotilo. tenhle jediný chrám se stal symbolem jediného Boha. jedno jediné místo,
jeden jediný oltář, jedna svatyně se stává tím viditelným potvrzením prvního článku víry,
Hospodin Bůh náš, Hospodin jeden jest. a v tomhle chrámě jakoby se to potvrdilo.
1860 a teď trochu historie, v 6. století před křes*, před Kristem byl tenhleten chrám Babyloňany
zničen. o 60 let později se jej znovu pos* pokusili vystavět navrátilci z babylonského
zajetí. tenhleten chrám vydržel do druhého poloviny před Kristem, ale byl stále znovu
znesvěcován a pustošen dobyvatele Izrae*, eee dobyvateli Izraele. a až Herodes Veliký ho

kolem roku 18 začal zase opravovat a rozšiřovat. a do tohoto Herodova chrámu chodil
1865 Ježíš, který ještě nebyl, eee ten chrám ještě nebyl úplně hotový, ještě pořád se na něm
budovalo, ale on tam chodil. a o tom jsme četli právě v Janově evangeliu. tady před
Velikonocemi zasáhl do chrámového provozu takovým pro nás možná překvapivým
způsobem. na jedné straně v Káni Galilejské, to je začátek té druhé kapitoly, učinil
znamení, když proměnil vodu ve víno, a tady učinil další znamení. znamení té Boží slávy,
1870 respektive připomenul, že ta Boží sláva, ta jedna Boží sláva nemůže být člověkem takhle
znesvěcována, jak se to tam dělo v tom provozu. o tom nebudu hovořit, protože eee to
velice dobře známe, jak ten provoz, a předpokládám, že to známe, jak tam ten provoz
vypadal. ale chtěla bych, abychom se vrátili k tomu místu setkávání s Bohem. doteď jsem
mluvila o tom prvním chrámu, i když to bylo několik budov. ale teď to souvisí s tím
1875 druhým chrámem, tak jak jsem to říkala na začátku. s tím chrámem, o kterém mluvil Ježíš,
když se ho ptali, jak je možné, že se takhle chová, tak on mluvil o tom druhém chrámu.
tady z toho vyplývá otázka, mají i křesťané nějaké místo, kam by mohli putovat, o kterém
by věřili, že jenom tam a nikde jinde můžou Bo*, prožít Boží přítomnost, slávu? je nějaké
takové místo? myslíte si, že je nebo není? je to Jeruzalem? je to Řím? jsou to Lurdy? je to
1880 nějaké jiné místo? ne. to místo je, ale podle svědectví Písma, tak jak jsme to četli, tím
jediným místem a jediným chrámem Božím se stal jednou provždy Ježíš Kristus. to je ten
druhý chrám, o kterém dneska chci mluvit. o tom taky Ježíš vydává svědectví, sám o sobě,
o tom chrámu, který bude zbořen, ale ve třech dnech znovu povstane. mluví o svém
vzkříšení. Ježíš je ten pravý chrám, to pravé místo, kde se můžeme potkávat, kde můžeme
1885 v Ježíši Kristu slavit Boha, kde se můžeme potkávat s Boží velikostí. tenhle evangelijní
text obsahuje dva momenty. jednak bychom si měli uvědomit, že Ježíš uznával hodnotu
toho starozákonního chrámu a toho starozákonního kultu. proto ten znesvěcený chrám
očisťuje, proto eee říká také, „nedělejte z domu mého otce tržiště.“ on to uznává, to, co
předcházelo. ale zároveň přidává něco nového. mluví o novém chrámu svého vzkříšeného
1890 těla. ta pravá bohoslužba uctívání v duchu a v pravdě se bude konat v novém Božím domě
Ježíšova těla. a tak zvlášť tento oddíl je pro nás takovou velikou výzvou, sestry a bratři.
tenhle oddíl z Janova evangelia. taková výzva očistí svůj vztah k Otci od všech nánosů a
objev úplně nově, že v Kristu a jenom v Kristu můžeš předstoupit k Bohu Otci. totiž to
vůbec není samozřejmé, že máme ten přístup k otci otevřený. to vůbec není samozřejmé,
1895 že smíme vejít do svatyně Boží přítomnosti. z takovéhle výsady se mnoho generací vůbec
těšit nemohlo. představ si, že můžeš říct, „já mohu přijít až k trůnu milosti. až před
samotnou tvář Boží.“ myslím si, že už tohle, tahle jediná věta, tohle jediné ujištění by nám
skoro mělo vyrazit eee dech z těla. já mám přístup do chrámového nádvoří, já mám přístup
do té velesvatyně, do té skutečné, nejenom, která byla předobrazem, ale do té velesvatyně,
1900 kam mohl jenom velekněz a jednou za rok. já tam mohu bez obětí zviřat, bez krve
kozlů a býků, mohu. aniž bych musel něco platit, dávat, bez nějakých investic, úplně
zadarmo, až do samotného nitra Boží přítomnosti. to by nám skutečně mělo vyrážet dech.
ta cesta do velesvatyně pře* pečlivě střežená cherubíny s plamennými meči, ta je konečně
otevřená, ta je volná. mohu před otcovu tvář. to je jedna úžasná věc. a ta druhá úžasná věc,
1905 která by nás, která by nám měla vyrážet z těla dech, je, že tahle tvář, před kterou smíme
takhle zdarma přistupovat, je ke mně obrácená ne rozzlobená, ne znechucená mojí pýchou,
soběstředností, egoismem, s těmi tisíci souvislostmi a dopady, není to tvář zchmuřená, ale
je to tvář Otce, který se s radostí dívá na svoje dítě, který je šťastný z toho, že to dítě
přichází, všelijak špinavé, potřhané, znečištěné, a se zalíbením poslouchá to žvatlání a
1910 blekotání, tu naši koktavou modlitbu, ta naše koktavá slova o tom, co vlastně od toho
svého Otce chceme. a s velkým potěšením nám dává svoje dobré dary. tají se nám nad tím
dech? měl by. měl. nikdy nesmíme zapomenout, že právě Ježíš je tím jediným chrámem
živého Boha. jenom v Ježíši Kristu mohu přebývat v Božím nádvoří. dokonce v té

velesvatyni, v těch nejhlubších Božích hlubinách. jenom v Kristu sme před Boží tváří. ale
1915 jak to udělat? jak to uskutečnit? co to znamená, v Ježíši? ono je to velice jednoduché. ve
skutečnosti ty nejgeniálnější věci jsou věci nejjednodušší. a ono to je skutečně jednoduché.
znamená to jednoduše přijmout Krista do svého života. my hledáme kdovíco. kdovíjaké
cesty. kdovéjaké, kdovíjaké tajemnosti, ale je to tak jednoduché. přijmout vážně, že on svůj
život dal za mě. tečka. velice jednoduché. ale potom přichází další otázka. ale kde se mám
1920 setkat s tím Ježíšem? jak to udělat, abych to mohl vzít vážně? aby to nebyla jenom nějaká
náboženská fráze, nějaká náboženská teorie. co si s tím dneska počneme? a tak tady máme
apoštola Pavla, takového praktika v církvi, který nám pomáhá ve svých dopisech i na tuhle
otázku dostat odpověď. a tady se dostávám k tomu takzvanému třetímu chrámu. když on
1925 píše do sboru v Korintě odvážná slova, když říká, „chrám Boží? jste vy.“ první chrám byl
ten chrám, to místo setkávání Izraele s Hospodinem. druhý chrám, to je ten Ježíš, v němž
můžeme přicházet k Bohu. a tady slyšíme tu třetí odpo*, tu, tu, ten třetí důraz. chrám Boží?
jste vy. no, je to řečeno sboru, o kterém se píše v Bibli. tak bychom řekli, že to byl
skutečně nějaký mimořádný sbor, ale ouha, ten sbor v Korintě byl všechno jiné než vzorný
sbor, než ze kterého bychom si mohli brát nějaké příklady a už vůbec nebyl dokonalý.
1930 apoštol Pavel, když říká, ten Boží chrám jste vy, tak to není vynesení, to není pochvala
tohoto sboru, on naopak říká, vy jste ten Boží chrám, proto vás volám ke kázni, proto vás
volám k odpovědnosti. a říká, „běda těm, kdo chrám Boží, kterého vy tvoříte, protože máte
Božího ducha, protože jste se sešli v Ježíši Kristu, běda vám, kdo ten Boží chrám trhá na
kusy. kdo se odděluje, kdo se vyvyšuje, kdo se hádá. to je úplně stejný hřích, jako kdyby
1935 někdo boural Boží chrám a trhal na kusy samotného Krista.“ „vždyť, milí přátelé,“ říká
Pavel církvi, „vždyť Bůh se dává poznat světu právě skrze vás. tak se podle toho taky ale
chovejte.“ lidi dneska, když se snažíme evangelizovat, může zaujmout a nadchnout nějaký
program o Bohu, muže stovky lidí zaujmout film Ježíš. vzpomeňte že, není to tak dávno,
kdy se promítal v Praze a kdy sme byli fascinováni tím, jak lidé znovu mají zájem o tento
1940 film. lidé se zajímají o Alfa kurzy. vyšel ten inzerát v Metru a na tenhle inzerát se i do
našeho sboru eee objevili lidé, kteří se zajímají o ty Boží věci. lidé se zajímají o různé
přednášky. eee lidé se dokonce zajímají o velké evangelizace, i když říká se, že ta doba už
nějakým způsobem těch velkých evangelizací zanikla. bude teď to Prochrist, velká
evangelizace, satelitní evangelizace. i o to se lidé zajímají. a lidi tyhle všechny akce
1945 mohou přivést k hledání a velkému očekávání. jenomže pak to všechno závisí na tom, jestli
se setkají s lidmi, kteří se schází v chrámu Kristova těla. s lidmi, mezi nimiž přebývá Boží
láska. jsou tisíce lidí, kteří říkají, „Bůh? no to ano, to mě zajímá. ale církev? přátelé, dejte
mi pokoj s církví.“ když takoví lidé, kteří jsou nadšení a hledající naj* nenajdou
společenství, které je přijme, když nenajdou lidi, kteří podle evangelia skutečně žijí,
1950 pochopitelně, že jejich nadšení brzy vyprchá a zmizí. ale když člověk pozná společenství
Ježíšových učedníků, kde skutečně platí to, co Ježíš řekl, tak teprve potom může uvěřit, že
to, o čem v evangeliu četl, je pravda, a že se podle těch slov dá skutečně žít. uvědomili
jsme si, jak důležitým místem je tenhle sbor? tak jako těm Korintským platí i nám to slovo,
vy jste chrám Boží. aby mohli lidé Kristu uvěřit, tak se potřebují setkat s těmi, kteří se
1955 opravdu modlí, kteří jeden druhému odpouštějí, kteří jeden druhého přijímají. umíme to?
měla jsem teď několik rozhovorů eee v posledním čase, ve kterém jsme tady ve sboru
zjistili, že to neumíme. že to neděláme. no ale, milí přátelé, my máme na to čas, abychom
se to učili. Bůh nám dává velikou příležitost, abychom se právě tohle učili. Bůh potřebuje
1960 lidi, kteří mu věří, kteří se mají rádi, kteří vedle sebe nechávají volné místo pro příchozí,
aby také mohli být přijati. potřebujeme kostely a modlitebny takové, kde by nám bylo
dobře. aby tu bylo místo pro děti, kteří rámusí, i pro ty, kteří špatně slyší, aby se tam mohli
potkat zdraví i nemocní, mladí i staří, aby tam prostě každý našel otevřené dveře a
otevřenou náruč. to je vlastně tajemství církve. že jsme byli přijati, že nám byla otevřena

1965
1970
1975
1980
1985
1990
1995
2000
2005

svatyně, že nás Bůh přijal, nás neposedné, egoistické, všelijak hřísné děti. a Bůh chce, aby totéž mohli okusit i další. aby všichni byli zahrnuti do díla spásy. být chrámem Božím je náročné, co si budeme povídat. to není nic jednoduchého. nespravíme to tím, že postavíme nový kostel nebo zrekonstruujeme nám svěřený majetek tak, jak to momentálně děláme tady. Boží chrám není náročný jenom na peníze, i to k tomu patří, ale především Boží chrám je náročný na náš čas, na naše soukromí, na naši lásku, na naše přijetí. ale, milí přátelé, komu jinému by mělo záležet na tom, abychom byli tím chrámem Božím, než právě nám, kteří jsme poznali, že Bůh je dobrý? a že skutečně přijímá ty, kteří k němu přicházejí. a tak bych k tomuto tématu chtěla přečíst z jednoho dopisu, který jsem dostala v tomto týdnu. ta témata byla dána, jsou perikopy, které jsou před Velikonocemi určeny, a toto téma jsem měla připravené dřív, než ten dopis přišel. přečtu z něj, protože se toho týká, zázračně, přesně to zapadá do tohoto tématu, a protože člověk, který ho napsal, mi dal svolení, abych ho zveřejnila. a tak tedy výňatek. „ještě před začátkem bohoslužby, jen co zmerčili, že tam jsem hostem, za mnou asi tři lidi přišli se představit a přivítat mě. a byli hrozně příjemní a milí a bylo to supr po*, supr pocit vnímat, že jsem tam opravdu vítána. že jsou rádi, že jsem přišla. přestože mne nikdy dřív neviděli. jeden z nich, Andrej, má sestru, která pochází z Čech. takže se úplně rozzařil, když slyšel moje jméno. prý ještě nikoho jiného s tím ménem nepotkal. Andrej byl také tím, kdo uváděl bohoslužbu, a když říkal, kteří hosté a odkud mezi eee a odkud mezi ně zavítali, přijelo také několik lidí z Ameriky, jeden z nich měl právě ten den slovo, tak jim řekl i o mně a ať se se mnou seznámí. také zdejší kazatel, když mě hned po příchodu vítal a zjistil, že nejsem zdejší, tak za mnou ještě před začátkem bohoslužby přišel, vyptal se, odkud jsem, kde jsem se tu vzala, co studuji a tak, a po kázání všem znovu kladl na srdce, ať se se mnou koukají seznámit. žádné jsme rádi, že jsi přišla, a teď zas můžeš jít. a nejlepší na tom bylo, že ti lidé ho fakt poslechli. a fakt nadšeně se se mnou vítali a povídali si a, a pořád ve mně dmýchali ten nádherně hřejivý plamen vědomí, jsi tu velmi vítaná. teď mi vlastně teprv dochází, proč mi mezi ni bylo, bylo* mi*, proč mi mezi nimi bylo tak dobře. takhle totiž vypadá Boží láska v akci. dýchalo jim to tam a každý jim tam zářil. už po pár minutách mezi nimi by*, mi bylo líto, že tam zůstávám jen na měsíc. já u nás, když někdo přijde a vy na něj upozorníte, tak se po shromáždění k němu opatrně přiblížím, a když zjistím, že si s ním už někdo jiný povídá, tak s úlevou, zvláště* pokud ten člověk nemluví česky, že to bříme někdo vzal na sebe, zbaběle prchnu. ale tihle lidé na mne stáli frontu nebo byli stále poblíž, aby za mnou mohli přijít jen co si dopovídám s těmi, co přišli před nimi. oni se se mnou fakt chtěli seznámit. chtěli, velkými písmeny, si se mnou popovídat. opravdu o mě měli zájem. no bylo mi nádherně, ale taky jsem se velmi, velmi zastyděla. a chci se ve svém lenivém postoji změnit. chci, aby se takhle dobře a nejen hosté cítili i u nás. protože ten pocit je nepopsatelný. člověk se totiž vůbec necítí jako host. má pocit, že je jedním z těch lidí, že mezi ně patří. vůbec se mu odtamtud pak nechce. tedy aspoň mně se odtamtud nechtělo. nejradši bych si tam ustlala a už se odtamtud nehla. přála* přála bych každému, aby tenhle dotek lásky mohl zažít. a chci se podílet na tom, aby ho lidé, co k nám přijdou, zažít mohli. modlím se za to, ať se v tom dokážu změnit, ať se v tom všichni, co s tím máme problém, dokážeme změnit. a věřím, že když po tom opravdu upřímně budu toužit a budu pro to chtít i něco udělat, pán mi pomůže. kéž mi ta touha vydrží i až odsud odjedu. ale ona vydrží, vždyť se za to modlím.“ Chorvatsko, Záhřeb, studijní výjezd Štěpánka Pecinovská. ta co tady zpívá jindy ve skupince. a tímto vás také pozdravuje. Pán Bůh nás zve k nové bohoslužbě v tom novém chrámu, kterým je Ježíš Kristus.

<1> v Božím slově budeme ve Starém zákoně číst z proroctví Jeremjášova v kapitole 23. 25. až 32. verš. prorok Jeremjáš 23. kapitola od 25. verše.

2015 <2> „slyšel jsem, co říkají proroci, kteří v mém jménu prorokují klam. říkají, „měl jsem sen, měl jsem sen.“ jak dlouho ještě? je něco v sr* srdci proroků, kteří prorokují klam, a proroků, kteří prorokují lest svých srdcí? myslí si, že mé jméno vymytí z paměti mého lidu svými sny, které si navzájem vypravují? tak jako zapomněli na mé jméno jejich otcové kvůli baalovi? prorok, který má sen, ať vypravuje sen, ale kdo má mé slovo, ať mluví mé slovo pravdivě.“ co je slámě do obilí? je výrok Hospodinův. není mé slovo jako oheň, je výrok Hospodinův, jako kladivo tříštící skálu?“ "proto hle, já jsem proti těm prorokům, je výrok Hospodinův, kteří kradou jeden druhému má slova. hle, já jsem proti těm prorokům, je výrok Hospodinův, kteří používají svého jazyka a tvrdí: „výrok Hospodinův“. hle, já jsem proti těm, kdo prorokují klamné sny, je výrok Hospodinův. vypravují je a svádějí s* můj lid svými klamy a svou chvástavostí. já jsem je ani neposlal ani nepověřil, tomuto lidu nejsou k užítku, je výrok Hospodinův.“ A z Nového zákona z Matoušova evangelia z 12. kapitole, kapitoly 33. až 37. verš. „zasadte dobrý strom, i jeho ovoce bude dobré. zasadte špatný strom, i jeho ovoce bude špatné. strom se pozná po ovoci. plemeno zmizí, jak může být vaše řeč dobrá, když jste zlí? čím srdce přetéká, to ústa mluví. dobrý člověk z dobrého pokladu srdce vynáší dobré, zlý člověk ze zlého pokladu vynáší zlé. pravím vám, že z každého planého slova, jež lidé promluví, budou skládat účty v den soudu. neboť podle svých slov budeš ospravedlněn a podle svých slov odsouzen.“

2025 <1> věřím, že jste postřehli, o čem dneska budeme hovořit. o řeči. jak v Jeremjášově proroctví, tam Hospodin se staví proti falešným prorokům, tak pán Ježíš k tomu něco také dodal o řeči a já bych k tomu ještě přidala jeden text, který by nás měl, který by to tak nějak měl eee zastřešit. je to slovo z listu Efezským, je to jeden verš ve 4. kapitole, verš 29., kde apoštol Pavel do Efezu píše, „z vašich úst ať nevyjde ani jedno špatné slovo, ale vždy jen dobré, které by pomohlo, kde je třeba, a tak posluchačům přineslo milost.“ ve své bibli mám ten začátek tohoto verše podtržený, z vašich úst ať nevyjde ani jedno špatné slovo. 2035 no, musím se kát, na prvním místě. celá ta čtvrtá kapitola velice jadrně vyjadřuje, nečetli jsme ji, nebudeme ji číst, ale určitě se k ní dostanete při svém čtení písma, velice jadrně vyjadřuje to, co v nadpisu ekumenického překladu máme. skutečnost nového života. jak vypadá skutečnost nového života člověka, který uvěřil Ježíši Kristu, který mu vydal svoje srdce a který nechal svůj život proměnit. jak vypadá taková skutečnost nového života. a Pavel, velice stručně to shrnu celou tu kapitolu, Pavel tam říká Efezským, „dostalo se vám 2040 úžasné milosti. úžasné milosti. vy ste povoláni jako Boží děti. ničím ste si to nezasloužili a Bůh vás vnímá ne jako své nepřátele, ne jako své otroky, ale jako svoje děti. no a protože se vám téhle milosti dostalo, tak podle toho také žijte.“ a teď říká, „snášejte se navzájem. odložte starý způsob života.“ on říká, „svlechte, shod'te, odhod'te.“ ten starý způsob života to známe velice dobře, co ten pohanský způsob života obnáší. eee jak jsme formováni svým prostředím, zvyky, okolnostmi. a Pavel říká, „opust'te to.“ dál říká, „přestaňte lhát. nelžete.“ a nejde samozřejmě o takové ty vyslovené lži, ale i o takové ty polopravdy. 2050 mluďte pravdu. tou pravdou je Ježíš Kristus, ještě se k tomu za chvíličku dostanu, ale tou pravdou víme, že Ježíš sám říká, „já sem ta cesta, pravda i život.“ mluďte pravdu, kterou je Ježíš. dál říká, „nekrad'te. už nekrad'te. ale řádně pracujte.“ nevím, jak je to dneska, ale za 2055 éry socialismu se říkalo, „kdo nekrade, okrádá rodinu.“ obávám se, že se tak mnoho nezměnilo. a tak jsme si, když jsme četli tyhle slova v tom uplynulém období, doufám, že uplynulém, tak sme mysleli třeba ná takové drobnosti jako jsou sponky z kanceláře, takové ty sešivačky, papíry, obálky, telefonáty eee za podnikové peníze a tak dál, a tak dál. takových drobností bylo. Pavel říká, „nekrad'te, řádně pracujte.“ a to poslední co, k čemu

2060 se dostávám, „važte slova.“ Ježíš řekl, abychom žili svatý život. doslova řekl, abychom
byli svatí, jako je svatý Bůh. a on neřekl nic nového. už ve starém zákoně, konkrétně
v knihu, v knize Leviticus je takzvaný zákon svatosti, kde bylo jasně řečeno, co člověk,
který patří Bohu, má, nemá, může, nemůže. a když Ježíš vybízí, „buďte svatí“, tak to tady
2065 apoštol Pavel eee v tomhle dopise, nejenom v tomhle dopise, ale máme -li tedy konkrétně
tenhle text, tak to dotahuje do konkrétní podoby. protože žil naprosto konkrétní život, tak
to dotahoval do obles*, do oblastí, o kterých věděl, v čem jako křesťané obecně můžeme
selhat. řekli bychom, ta skutečnost nového života nastala v Kristu a je to všechno s námi v
pořádku. ale když pročítáme tato slova, tak zjišťujeme, že je mnoho oblastí v našem životě,
které ještě nejsou proměněné. a pokud to takhle vnímáme, tak si potřebujeme uvědomit, že
2070 jsme Bohu ještě nedali všechno, aby to mohl proměnit. a tak pokud je tedy dnes slovo o řeči,
tak možná že to není jenom můj problém, jak jsem se přiznala, ale možná mnohých z nás,
že i v té oblasti řeči potřebujeme nějakou proměnu. když bychom tady skončili, možná že
byste mohli říct ámen a mohli bychom jít domů, ale je třeba ještě něco dodat. když
mluvíme o řeči, o slovech, o tom, jak máme nebo nemáme mluvit, tak to může působit
2075 takovým dojmem, že si stačí dát pozor na to, co a kde říkáme. myslím si, že pan premiér,
který odstupuje, si to dobře uvědomil, že je třeba vážit slova, co a kde říká. ale máme
dojem, že když si na tohle dáme pozor, když něco nepláceme v nepravý čas na nepravém
místě, takže všechno bude oká, všechno bude v pořádku. jenomže pán Ježíš v tom svém slově
v kázání na hoře a potom ještě i dál, to co jsme četli, říká, že slovo, že je jenom finálním
2080 výsledkem toho, co je v našem srdci. z úst vychází to, co je v našem srdci. četli jsme to
prorocství Jeremjáše a Hospodin s takovým odporem, a možná že jste si to všimli, i bratr
eee Jarďa to tak četl s takovým tím nasazením, s jakým odporem hodnotí ty falešné proroky
a odsuzuje je. a zároveň jedním dechem mluví o lstivém srdci. a když jsem začala hovořit
na začátku, tak ve mně až trně. když to tady mám podtržené v bibli, z vašich úst ať nevyjde
2085 ani jedno špatné slovo, tak si uvědomuju, Bože, co to je v mém srdci? čeho sem to ještě
schopná? co sem schopná ještě vůbec vypustit ze svých úst? a Jeremjáš to nazývá, lstivé
srdce. výsledkem je klam a lež. čteme také v, v tom 25. verši, kdy říká Pavel, „mluvte
pravdu s každý se svým bližním.“ Ježíš je ta pravda. tady nejde o to, abychom mluvili o
nějakých obecných objektivních pravdách, nehledě k tomu, kde je objektivní pravda? najít
2090 objektivní pravdu je tak těžké. už*, možná, že už jste někdy dělali takového toho v
uvozovkách policajta. stačí jenom dětem. když má každý z dětí tu svoji pravdu. jak se
těžko dopátráme té objektivní pravdy. každý to vidíme ze svého úhlu. ze svých zkušeností.
ale to nemá Pavel na mysli, když říká, „mluvte každý pravdu se svým bližním.“ to nemá
nějaká objektivní pravda, ale pravda je Kristus, pravda je z Kristova ducha. my bychom
2095 mohli být fanatici pravdy, a někdy jsou takoví lidé, kteří říkají, „já každému řeknu pravdu
na rovinu.“ ale ono to není z toho Božího ducha lásky. kdyby byli fanatici pravdy za 2.
světové války, když se mělo eee donášet, když měli prozrazovat ti různí odbojáři svoje
přátele, kolik by bylo dalších mrtvých? jak je těžké mluvit pravdu pro toho, kdo nemá
Kristova ducha. a Kristův duch vždycky vychází druhému vstříc. eee o síle slova mluví
2100 nejenom apoštol Pavel, nejenom Ježíš, nejenom starý zákon, eee mluví také Jakub ve 3.
kapitole, to sou velice dobře známá eee slova, nebudu to celé číst, ale tady hmm zas je
takový dobrý nadpis v tom Jakobovi, o pravé moudrosti, když říká Pavel, „nechtějte
všichni učit druhé, moji bratří, vždyť* víte, že my, kteří učíme, budeme souzeni s větší
2105 přísností. všichni přece mnoho chybujeme. kdo nechybuje slovem, je dokonalý muž
a dovede držet na uzdě celé své tělo. dáváme -li koňům do huby udidlo, aby nás
poslouchali, můžeme tak řídit celé jejich tělo. nebo si představte lodi, jsou tak veliké a jsou
hnány prudkými větry, ale malé kormidlo je řídí, kamkoli kormidelník chce. tak i jazyk je
malý úd, ale může se chlubit velkými věcmi. považte, jak malý oheň může zapálit veliký
les. i jazyk je oheň. je to svět zla mezi našimi údy, poskvřňuje celé tělo a ničí celý náš

2110 život, sám podpalován pekelným plamenem.“ a tak dál. síla slova je obrovská. a je to i přes to, že v našem prostředí se bezostyšně lže, že sme se dostali do situace, kdy slova přesahují množstvím schopnost, abychom je vnímali. slova padají, lítají kolem nás, některá nám uvíznou, musíme je cedit, přebírat, některá i ignorovat. ... a tady si potřebujeme uvědomit, že Bůh naše slova bere vážněji, než je kolikrát bereme my sami. a to je to, co říká Ježíš, a

2115 to je to, co říká i apoštol Pavel. v Lukášově evangeliu ve 12. kapitole Ježíš učí a říká, „mějte se na pozoru před kvasem farizeů, to jest před pokrytectvím. není nic zahaleného, co nebude jednou odhaleno, a nic skrytého, co nebude poznáno. proto vše, co ste řekli ve tmě, bude slyšet na světle, a co jste šeptem mluvili v tajných úkrytech, bude se hlásat ze střech.“ Bůh bere naše slovo vážně. a tak budme na stráži. (ticho 7 vteřin) aby se nám naše slovo nestalo osudným. když tady Pavel říká, „z vašich úst ať nevyjde ani jedno špatné slovo“, tak kraličtí říkají, ať z našich úst nevyjde slovo mrzuté. to je takové, takový pěkný výraz. a my bychom někdy řekli, tak když jsem mrzutý, když prostě nemám náladu, tak mi něco ujede, to se samozřejmě může stát. ale v té řecké verzi se objevuje slovo, které doslova překládá slovník ošklivý, odporný, protivný. angličtí říkají eee anglický překlad jeden říká nezdravý, škodlivý a dokonce je také překlad hnusný, shnilý. tenhle výraz u Ježíše čteme špatné slovo, špatné ovoce, v souvislosti s falešnými proroky. Ježíš tohle slovo užívá dál v souvislosti s rouháním proti duchu svatému. a u Lukáše v souvislosti se souzením bratra. z vašich úst ať nevyjde ani jedno špatné slovo, ale vždy jen dobré, které by pomohlo, kde je třeba, a tak posluchačům přineslo milost. přiznám se, že mě tohle slovo zastavilo v pravý čas v uplynulém týdnu. protože nejenom že jsem byla mrzutá, ale že jsem možná použila ne dobrá a ne pěkná slova. a tak jsem vděčná za milost, za možnost pokání, za možnost odpuštění. jestli máme naplnit Boží požadavek o dobré řeči, jestliže máme obstat před Božím soudem, kterému se nevyhneme, tak potřebujeme udělat jeden důležitý krok. a sice nechat si proměnit svoje srdce. ne cit, ale svoji vůli. my sme si minulý týden připomínali seslání svatého ducha. a kromě jiného byl svatý duch seslán i proto, aby nás usvědčoval z hříchu. a jestliže si uvědomujeme, že naše řeč není pravda, která je v Kristu, tak můžeme mluvit, jako když máslo krájí, můžeme mít krásné a zbožné výrazy, ale plné srdce záští a špíny, tak si potřebujeme uvědomit, že ten Boží hněv bude proti nám. a tak tě pán Bůh zastavil právě včas. jaké je to dobré slovo? slovo, které druhému neublíží, neraní.

2130 jaká je ta dobrá řeč? je to slovo, které vzdělává Boží lid. je to slovo, které svědčí o Boží milosti a lásce. my velice často užíváme i dobré řeči. eee upřímně řečeno, když někdo užívá hodně dobré řeči o sobě, o tom, co udělal, co vykonal, jak to dobře udělal, jak je skvělý, jak je schopný, jak je nepostradatelný, tak někdy z toho rostu. jde o to, aby to dobré slovo, ta dobrá řeč byla o tom, jaký je Bůh, jaká je jeho milost, jaká je jeho dobrotá. jsem vděčná za to slovo, které jsem měla podtržené v bibli, ale které jsem zapoměla, a jsem ráda, že mi ho pán Bůh v tom uplynulém týdnu připomněl, protože právě ten uplynulý týden byl pro mě týdnem ošklivých, hnusných, používám ty překlady z řečtiny, škodlivých slov. a tak jsem ráda, že můžu k Bohu přicházet, aby moje srdce proměňoval (ticho 4 vteřiny) a aby to, co bude ze mě vycházet, bylo k dobrému a ne ke špatnému. slyšeli jsme tedy dneska, že z každého slova, které vydáme, vypustíme do tohoto světa, vydáme počet Bohu. jestliže to bude z neobráceného srdce, z neproměněného srdce, tak nám každé slovo bude k odsouzení. jestliže má být naše řeč dobrá, tak se potřebujeme obrátit úplně ke Kristu. to, že nám Bůh dal nový život, že všechno nové udělal, ještě neznamená, že sme ty staré zvyky opustili. potřebujeme je znovu a znovu Bohu vydávat. a jestli je to tak, že tedy nám Bůh s*, dá nové srdce, tak sme povoláni ke službě. né proto, abychom řečnili, ale abychom se stali svědkem Boží milosti druhým. mimochodem tak nějak sme to také slibovali, když sme se stávali i členy církve. a tak, možná že to byla připomínka a napomenutí nejenom pro mě, ale i pro někoho z vás. kéž nás Bůh proměňuje a kéž jeho sláva je v nás i skrze nás vidět. amen.

<1> „jejich utiskovatelé mají v rukou moc a oni jsou bez utěšitele. vychvaloval jsem
 mrtvé, kteří dávno zemřeli, více nežli živé, kteří ještě žijí. ale nad oboje líp je na tom ten,
 kdo ještě není a nevidí zlo, které se pod sluncem děje. viděl jsem též všechno pachtění i
 2165 vše, co prospěšného se koná, a jak přitom jeden na druhého žárlí. také to je pomíjivost a
 honba za větrem. hlupák skládá ruce v klín a užírá se. lepší na dlaň odpočinku než hrstě
 plné pachtění a honby za větrem. a znovu jsem pohleděl, jak všechno pod sluncem je
 pomíjivé. někdo je sám a nikoho nemá, ani syna ani bratra, a všechno jeho pachtění nebere
 konce, jeho oko se Bohatství nenasytí. „pro koho se pachtím a sám se připravuji o
 2170 pohodlí?“ také to je pomíjivost a úmorná lopota. lépe dvěma než jednomu, vždyť jim
 z jejich pachtění dobrá mzda plyne. upadne -li jeden, druh jej zvedne. běda samotnému,
 který upadne, pak nemá nikoho, kdo by ho zvedl. také leží -li dva pospolu, je jim teplo, jak
 se má však zahřát jeden? přepadnou -li jednoho, postaví se proti nim oba. a nit trojitá se
 teprv nepřetrhne. lepší nuzný moudrý chlapec než starý král, ale hloupý, který nedovede
 2175 přijmout poučení. vyšel z vězení a stal se králem, narodil se jako chud'as a došel království.
 shledal jsem, že všichni živí, ti, kdo chodí pod sluncem, byli při tom druhém, při chlapci,
 jenž nastoupil po něm. nesčetný byl všecken lid, jemuž byl v čele, ale radovat se z něho
 nebude už příští pokolení. věru i to je pomíjivost a honba za větrem.“ a k tomuto né příliš
 radostnému čtení, přečtème si oddíl, který je zapsán v evangeliu podle Matouše, v kapitole
 2180 9., je to kratičké slovo. Matouš 9. kapitola 35. až 38. verš. „Ježíš obcházel všechna města i
 vesnice, učil v jejich synagógách, kázal evangelium království a uzdravoval každou nemoc
 a každou chorobu. když viděl zástupy, bylo mu jich líto, protože byli vysílení a skleslí jako
 ovce bez pastýře. tehdy řekl svým učedníkům, „žeň je velká, dělníků málo.“ proste proto
 pána žně, ať vyše dělníky na svou žeň!“... nejsem ještě rozhodnutá, jestli jí dokončíme,
 2185 nevím, jak na vás působí, ale prozatím jsme v té čtvrté kapitole. á jakoby z nadhledu se ten
 mudřec v téhle knize dívá na různé aspekty života. vy, kteří jste před sebou měli bibli,
 možná že jste si všimli, že tam před každou tím eee před každou tou pasáží byl nadpis,
 čeho se ty eee ty jeho pohledy týkají. hned je zopakují. ale dívá se eee ná ty různé aspekty
 života a předznamenává jím to, co vlastně stálo už na začátku. vanitatis, vanitatis, vanitas.
 2190 marnost nad marnost, všecko je marnost, nicota, pomíjivost. i ten eee dnešní, i ta dnešní
 část nám poukazuje na jistý údiv při pohledu na svět, kde platí, že všecko to lidské dílo při
 vší velkoleposti, při vší velikosti, to co jsme schopni udělat, zůstává jenom oparem, jenom
 nicotou, jenom pomíjivostí v kontrastu k tomu, co dělá Bůh. to, co je pevné, a to, co je
 stálé. my sme si hned na začátku té knihy kazatel řekli, že eee kazatel nebyl pesimista, že
 2195 to nebyl nihilista, že to byl člověk, kteří, který Bohu důvěřoval. ale jestliže čtème tady ten
 začátek čtvrté kapitoly, tak možná polykáme, protože nám to připadá jako vrchol
 nihilismu. on velebí mrtvé. velebí lidi, kteří už se nemusí tady v tom světě s ničím trápit. a
 dokonce, a nám to možná může připadat až jako rouhání, on závidí těm, kdo ještě nebyli.
 závidí nenarozeným. je to v takovém přímém protikladu k ostatním vyznáním, která čtème.
 2200 eee vzpomeňte si na žalmistu, který říká, „jestliže zemřu, kdo tě bude chválit, Hospodine?“
 smrt je něco c*, nepatřičného v životě člověka. smrt je něco, co eee nás děsí, s* smrt
 nemůžeme chválit. á kazatel jakoby chválí ty nebo o*, eh závidí těm, kdo už nežijí anebo
 kdo se ještě nenarodili. ale eee když čtème pozorně a když čtème skutečně v celku, je
 2205 nebezpečí vyvrhávat ze souvislostí, když čtème skutečně v celku, tak najednou vidíme, že
 on má sk*, jenom otevřené oči. že vidí tu realitu života, že je dobrý pozorovatel. a že
 jenom je zděšen anebo zklamán lidským konáním. a v tomhle oddíle zmiňuje takové čtyři
 okruhy lidského života, které jenom připomenou, nebudu ss*, nák ssse jimi zvlášť zabývat,
 protože si myslím, že když se doma na to podíváte a pročtete si a promyslíte to, co v tom
 textu je, že to bude možná užitečnější, ale jenom to chci připomenout. jsou to takové čtyři

2210 okruhy lidského života eee, kde vidí, jak, jak to naše úsilí a jak všechna ta naše snaha nakonec se rozplývá. je to na prvním místě, teď dám do závorky ne, spravedlnost. útisk. těch, kteří jsou neustále pod nějakým tlakem, a je naprosto lhostejné, o jaký útisk konkrétně jde. to může být námo* náboženský, ekonomický, eee mocenský, jakýkoliv útisk, domácí násilí, cokoliv. eee to je jeden ten okruh života, kdy se díváme na tu hrůzu a

2215 často i bezmocnost lidskou. eee takovou, takovým druhém, druhým okruhem, který na to navazuje, je práce, potom samota a potom politická moc. to je něco, t* to je takový ten komplex našeho života, který vlastně všechno zahrnuje. a tenhle ten Davidův potomek, který jak jsme četli v 2. kapitole v 9. verši, v moci a v moudrosti předčil všechny krále v Jeruzalémě, tak ten vidí velmi negativní aspekty lidského plahočení. on se dívá a vidí, že

2220 všechno, co člověk dělá, je skutečně honba za větrem. eee o tom útisku jedná nejedno prorocké slovo. nejeden prorok se tím útliskem zabýval. a je to pro nás a má to být pro nás stálá připomínka, pozor, dejme si pozor na útisk. Bůh totiž stojí na straně utištěných. uvědomujeme si to? Bůh stojí na straně utištěných, slabých, bezmocných, ztrápených. a jestliže stojí na straně utištěných, tak to znamená, že stojí proti těm, kteří nevybíravým způsobem hledí získat moc a zneužívají tu svoji přesilu. eee v žalmu 27. to řeší žalmista a říká, „ale přesně tihleci, kdo utiskují, ti, kdo se vypínají, ti, který, kteří, on to říká krásným způsobem, jazykem smýčí až do nebe, vyvyšují se, ti zdánlivě vítězí. ti us* utiskovatelé zdánlivě vítězí. a zdá se, že Bůh mlčí. a tak je tady ten svědek Boží v takovém nebezpečí, že se přidá k těm utiskovatelům, že se přidá na stranu těch, kteří to mají v životě dobré. a

2230 proto tady je takové dobré varování, nedělej to! Bůh stojí na straně utištěných. proto je takové možná i v tomhle, v téhle knize, která nám připadá velmi eee svírající, takové dobré povzbuzení. je to varování proti zpupnosti, varování proti tomu, abychom jakoukoliv sílu, jakoukoliv moc použili a zneužili proti druhým. ten druhý okruh se týká práce. eee trošku to souvisí, když si to přečtete znovu, ono to všechno souvisí. práce, eee kterou, která,

2235 kterou můžeme vnímat jako Boží požehnání, se také ale může stát prokletím. jestliže se nám stane bičem, kdy už nejsem ani schopni relaxovat, odpočinout. dneska se hovoří o workholismu. to jsou ti, kteří nemají čas ani si odpočinout. je tady také slovo proti lenochům, aby zase neskládali ruce v klín. ale je třeba najít tu vyváženost a ta je právě v tom, abychom si uvědomili, že ten správný poměr práce a odpočinku je v Hospodinu. nezapomínejme na ten den, který nám pán Bůh dal, abychom se s ním setkali. abychom mohli načerpat nové síly, abychom mohli odpočinout od těch věcí, které nás přes týden svírají. práce se může stát požehnáním a je požehnáním, ale může se stát také bičem a velkým, velkým prokletím. jestliže není v tom správném poměru k Bohu. a na to navazuje i samota. eee velice často se o té samotě hovoří eee v těch partnerských vztazích.

2245 o eee tam se mluví o partnerství, ale tady, pokud dobře čteme, tak se tady spíš mluví o takovém tom rozhodnutí, že se zaměřím na nějakou tu práci, zaměřím se na nějaký cíl a nikoho k tomu už dalšího nepotřebuju. ani bratra, ani syna. tady nejde o partnerské vztahy, tady jde o to, že chci být sám. je to míněná taková ta samota, která je rozhodnutím se pro sobectví. budu si žít pro sebe, budu si žít podle svých představ. to je falešné rozhodnutí.

2250 pozor, může být samota, která je darem. je mnoho lidí, kteří zůstávají sami, to nemusí být prokletí, to může být Božím požehnáním. protože tím víc se mohou vydat do té služby Hospodinu, mohou se rozdat více lidem. i samota může být požehnáním. ale tam, kde se rozhodují sobecky pro tu samotou, abych víc získal, abych víc zvládnul, tak tam vyjmenovává kazatel, že to tak nefunguje, že to opravdu nejde. a pak je tady ještě ta

2255 poslední věc, ta falešná naděje, naděje, ten chlapec, chudý chlapec, který se vyšvihnul, možná že nám to připomíná Davida a krále Saula, ale eee nemyslím si, že to je zrovna tenhle ten případ, jenom tenhle ten případ, protože tyhle ty naděje, které člověk vždycky vkládá do druhého člověka, do nového člověka, do toho, který vyšel z malých poměrů, dostává se do velkých poměrů, to je eee zase situace, která se stále opakuje. a ta falešná

2260 naděje, kterou eee davy vkládají v člověka, o tom tady kazatel mluví. a i když ten nový
člověk, to nové koště může nově méct, a působí to velmi pozitivně, tak po tom prvním
opojení všecko pomíjí. žádná změna s*, ani, ani ta nejrevolučnější změna systému, nehledě
na tu naši sametovou revoluci, promiňte, že tak mávám trošku rukou, ale asi víte všichni, o
čem mluvím, nepřinesla nic než další marnost, říká kazatel. všecko zůstává stejné. i ten
2265 mladý chlapec z chudoby, který vyrostl, za kterým šly davy, do kterého vkládaly svoji
naději, tak v druhé generaci už o něm nic nevědí. marnost nad marnost. proč? protože se
nezměnila podstata, protože se nezměnilo lidské srdce. děláme revoluce, děláme velké
věci, pracujeme, namáháme se, honíme se a lidské srdce zůstává stejné. marnost, samá
marnost. zatím ten kazatel když se takhle realisticky dívá, tak vidí bezvýchodnou situaci.
2270 nevidí z toho východisko. nevidí nic, co by mohlo tuhle situaci proměnit. ale díky Bohu za
tu druhou část bible, kdy víme, že ta naděje, že Bůh může vše, a ta se ozývá už i v jeho
svědectví, tak že ta se proměnila a že se naplnila. tahlecta jeho naděje, která je tak nějak
jakoby utajená pod vším tím nihilismem, skepticismem, beznadějí, realismem, já nevím
čím vším bychom to chtěli nazvat, ta nás odkazuje na někoho jiného. který, eee možná že
2275 jste si povšimli, kazatel říká, „a viděl jsem.“ viděl jsem. a eee velice často je tady právě ten
výraz toho vidění a todlecto nás odkazuje na toho, který také viděl. ale který viděl nejenom
tím bezmocným pohledem, popisným pohledem, ale který mohl změnit to, co se kazateli
jenom, eee to co kazatel jenom smutně popisoval. četli jsme o Ježíšovi. kratičkový oddílek. a
ten důležitý verš, 38. verš, to zvolání, „žeň mnohá, dělníků málo“, to člověka tak svádí,
2280 znovu a znovu připomínat, že to je slovo, které patří nám, ale já bych tohle dneska
pominula. určitě na to také dojde, ale chtěla bych zdůraznit právě to slovo viděl. Ježíš vidí.
vidí ty davy, vidí ty lidi, kteří kolem něj jdou, a vidí, že jsou jako ovce bez pastýře.
ztracení bezna* bezradní, marnost mar*, na* nad marnost a všecko marnost. v tom to
vidění je jakoby stejné a přece silnější. eee trošičku mi tady vadí, že ten překlad, který
2285 máme v rukách, není schopný vyjádřit to, o čem skutečně Ježíš, to, co skutečně Ježíš
prožíval. my čteme, že mu bylo líto těch zástupů. já si myslím, že nám už všem někdy
někoho bylo líto. když támhle sestra měla bolesti v krku, tak sem jéé, tak mi to bylo tak
líto, ale řekla jsem jí to a určitě jí to hodně pomohlo. když nám tady sestra Helena
Kozelková ukazovala děti z Ugandy a všechny ty důsledky té* těch hrůz, které tam
2290 prožívají, také nám to bylo líto, také sme prožívali lítost. jsou věci, které nám jsou líto, ale
když mluví písmo, když mluví nový zákon o tom, že Ježíšovi bylo něco líto, tak je to
výraz, který se snad do češtiny ani nedá přeložit. je to výraz, který znamená lá* láme mu to
srdce. kroučí mu to vnitřnostmi. je to taková hrůza, že se nemůžu ani nadechnout. a když se
takhle Ježíš dívá na zástupy, tak je mu takhle hrozně, protože vidí, jak jsou ty zástupy
2295 zmítání právě tou marností nad marností. pokaždé, když se Ježíš setkal s nějakou eee
lidskou bídou, s nějakým trápením, tak čteme, „a bylo mu jich líto.“ naimské vdovy. nebo
když se setkal s malomocnými, kteří byli totálně sociálně odříznuti, tak mu pukalo srdce.
tak se mu kroučily vnitřnosti. bylo mu z toho zle. a vždycky šel a zasáhl. tady je užitý v
novém zákoně řecký výraz, který se do češtiny snad ani nedá, nedá přeložit. je to vyjádření
2300 toho nejsilnějšího soucitu, který nejenom pokývá smutně hlavou, ale který, který prostě
něco udělá. je to takové, možná že jste někdy prožili tu bezmoc nad trpícím. když vám
někdo hodně blízky, když umírá, když víte, že potřebuje pomo*, že potřebuje pomoc, a vy
nejste schopni a tak se vám všecko sevře. tak to je to, co prožívá Ježíš, když se dívá na ty
2305 lidi, o kterých kazatel káže, „marnost nad marnost a všecko je marnost.“ a Ježíš se dívá na
tenhle ten dav, který nemá pastýře a kterého se ujímá kdejaký pasák a lid se za ním dává,
protože v něj vkládá naději, a je to taková zoufalá lítost, že to je to, co nikam nevede, že se
vždycky jenom za něčím vydají ale zase skončí v marnosti. je to ta hrůza marnosti
ztracených lidí. ovšem tady přestat, to by byla skutečná hrůza. tady tak nějak jakoby
přestává kazatel, ale Ježíš tady přestat nemohl. ta jeho zoufalá lítost, ta vyústila do toho

2310 rozhodnutí v Getsemanské zahradě, když říká, „já nechci, já nemůžu, Bože, k čemu mě posíláš, ale ne jak chci já, ale jak chceš ty.“ a tak ta zoufalá jeho lítost nakonec vyústí v rozhodnutí vydat sám sebe za druhé. a jestliže všechno to co, o čem mluví kazatel v lidském životě je marnost nad marnost, tak vidíme, že v Kristu ale je všechno nové. to, co nebylo možné před tím, než se Ježíš narodil jako spasitel na tento svět, tak v Kristu je možné všechno nové. on je pastýř. on je ten, který nepase sám sebe, on je ten, který sám sebe vydává za druhé. a tak o tom vlastně mluví ta druhá, nadějnější část evangelia. ta první část evangelia je, že poznáme tu marnost, ve které sme se ocitli, že poznáme tu hrůzu života a že bychom možná raději záviděli mrtvým a nenarozeným, ale to je jenom ta první část, kdy to vyznáme, kdy k Bohu přicházíme a řveme, „Bože, ale já takhle nemůžu dál,“ a pak přichází ta druhá část, kterou známe podle evangelia podle Lukáše v 15. kapitole o marnotratném synovi. kdy najednou ten otec, který také cítí tu zoufalou lítost, to zoufalství nad tím svým dítětem, které se s*, vydalo za nějakým pasákem, a tím pasákem byla ta jeho touha užít si život velkoryse, se najednou ta zoufalá rados*, eee ta zoufalá bolest mění v úžasnou radost, protože se mu ten syn vrací, protože říká, „zhřešil jsem, ztratil jsem se a potřebuju tvoji lásku.“ ta zoufalá lítost, to zoufalé vidění se kristovou mocí a kristovou zásluhou mění v radost, protože byl nalezen. my potřebujeme vědět, že jsme ztraceni, ale taky potřebujeme vědět, že se můžeme nechat najít. to je naše naděje. kazatel říká, „marnost nad marnost, všechno je pomíjivost,“ ale Ježíš říká, „já sem alfa a omega, já sem začátek a konec, hle, činím všechno nové.“ Bohu buď za to dík, že z té marnosti, z toho koloběhu, z té bezmoci je cesta. a je cesta pro každého. chvalme Boha a děkujme mu, povstaneme.

K 3-5

- 2335 <1> druhá kapitola knihy Kazatel, 24. až 26. verš. není pro člověka dobré jíst a pít a při svém pachtění se aspoň pomět? shledal jsem, že i to je z Boží ruky. vždyť kdo jídal a dopřál si víc než já? Bůh dal člověku, který je mu milý, dává moudrost a poznání i radost. hříšníka však nechá lopotit se, shánět a hromadit věci, které nakonec musí předat tomu, kdo se zalíbí Bohu. také to je pomíjivost a honba za větrem.
- 2340 a z nového zákony v listě Filipským čteme ve 4. kapitole od verše 4. do 11. Filipenským 4. kapitola, 4 verš.
- 2345 radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se! vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. a pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. konečně, bratří, přemýšlejte o všem, co je pravdivé, čestné, spravedlivé, čisté, cokoli je hodné lásky, co má dobrou pověst, co se považuje za ctnost a co sklízí pochvalu. čemu jste se u mne naučili, co jste přijali a uslyšeli i spatřili, to číňte. a Bůh pokoje bude s vámi. velmi jsem se v Pánu zaradoval, že již zase rozkvetla vaše péče o mne. vím, vždycky jste na to mysleli, jen jste neměli příležitost. ne že bych si naříkal na nedostatek; naučil jsem se být spokojen s tím, co mám. dovedu trpět nouzi, 2350 dovedu mít hojnost. ve všem a do všeho jsem zasvěcen: být syt i hladov, mít nadbytek i nedostatek. a verš 13. všecko mohu v Kristu, který mi dává sílu.
- 2355 ...: i z knihy Kazatel, marnost nad marnost a všecko je marnost, samá pomíjivost a nicota. dívali sme se do té první eee kapitoly knihy Kazatel, ale nakonec sme zjistili, že ten realistický pohled na život, na život pod sluncem, eee i když zná velice skepticky, tak eee ukazuje na určité poznání toho člověka, kterému říkáme Kazatel. protože on to hodnotil z té pozice eee věřícího člověka. člověka, který ví o Bohu, který mu důvěřuje. a on poznal, že od člověka se nedá nic nového čekat, že to, co žijeme pod slunce je skutečně v takovém koloběhu a eee že z toho není východisko. ale zato připomíná, že Bůh je jednající. Bůh 2360 jednal v minulosti, je živý a jedná zvláštním způsobem, tak jak bychom si to vůbec neuměli ani předsvit. Bůh jednal vždycky nově a nepochopitelně a úžasně. a také sme si připomněli i to Ježíšovo slovo, které z té nicoty nás vyvádí, když říkal Ježíš: „beze mne nemůžete činit nic“, ale zato v něm a sním můžeme mít eee nový život, můžeme mít moc k novému životu. a teď tady máme před sebou druhou kapitolu a je to taková zpověď 2365 mocného člověka, který si mohl ledacos dovolit. my sme četli zatím jenom eee ty tři verše, ale je to takové neobvyklé, že bychom v neděli četli celou kapitolu, a dneska si ji ale přečteme, za chvíli. eee je to člověk, který si mohl všecko dovolit, všecko měl a přece se i tady ozývá refrén: marnost nad marnost, nicota. tak by se mohl vyvíjet možná i náš život, kdyby ovšem v tomhle textu nezaznělo provokativně to, co sme četli v tom 20. verše eee 26. verši, Bůh totiž člověku, který je mu milý dává moudrost a poznání i radost. Bůh 2370 dává poznání, moudrost a radost. Já bych byla ráda, abychom to tak trošičku zažili a možná, že si řekneme : no dobrá, tak moudrost, budiž, poznání, budiž, ale je to opravdu s radostí tak? my víme, že sme Bohu milí a přece nemůžeme říct, že prožíváme jenom radost. předtím mluví sám Kazatel o slzách, o práci, o námaze a jiné biblické knihy dosvědčují, že Bůh ty lidi, které miluje, že také navštěvuje i různými zkouškami, které věru 2375 příliš k radosti nepřidají. když čteme Joba, když čteme žalmy, když čteme proroky, eee když sss připomenou z nového zákona apoštola Pavla, který rekapituluje svůj život eee v té 11. kapitole listu Korintským druhé, tam tedy je eee tolik trápení, že bychom měli chuť říct: no a kde tedy je ta radost, kterou Bůh údajně dává?“ naopak se nám zdá, že právě bezbožníci se užívají radostí. ti, kteří a žalmista v tom třiasedmdesátém žalmu to říká 2380 naplno, tak si myslí, že eee, tak si myslí, že na tom sou dobře, že Pána Boha nepotřebují. a pro toho žalmistu je to takové pokušení dát se na tu cestu bezbožnosti, že skoro už se dává

na tu jejich cestu, aby si taky užil té radosti, ale pak se dívá z té Boží pozice a zjišťuje, že to je jinak. jako by si právě ti bezbožníci užívali a ne ti, které Bůh miluje. no a právě proto, že máme, že známe Bibli a že čteme Bibli a že víme, jaká je ta realita, tak jako křesťané, jako realisté, býváme vážní a ponuří a tuze tuze neradostní. (pauza 3 vteřiny) výsledek je, že je to veliký omyl. do kterého se dostáváme do té naší neradostnosti a do té naší ponurosti, do kterého máme právě dneska také slyšet: Bůh dává radost. Bůh dává radost těm, které miluje. a izraelský lid dokonce dostal příkazy, aby zachovával různé svátky, při nichž se opravdu uměli radovat, z té Boží přízně. a to jejich slavení byli to velmi, velmi bujaré a je dodneška. velmi bujaré. oni se radují z těch úžasných, dobrých Božích darů, z té jeho přízně z toho, že si je vyvolil, že je miluje. a oni se dovedou radovat i ve chvílích, kdy všecko okolo se hroutí. ano, slyšíme také z prorokových úst, když Bůh říká: nenávidím vaše svátky“ i to můžeme v Bibli číst, ale to ne proto, že by byl Bůh tvrdý despota a neměl eee smysl pro humor a neměl eee rád radost, ale protože Izrael nebral radost z Hospodina. když říká Hospodin: nenávidím ty vaše svátky a to vaše bujaré křepčení, tak proto, že se snažili svoji radost vydobýt nespravedlností. a bezprávím. a nemilosrdným vztahem k druhým. koketováním s tím pohanským způsobem života. oni se chtěli radovat, ale chtěli si žít po svém a bez Hospodina a proto říká Hospodin: já ty vaše svátky, ty vaše slavení a ty vaše slavnosti nenávidím, ale ne proto, že by nedával radost. když se díváme právě na Boží lid, na Izrael, tak vidíme, že můžeme říct jednu věc: Bůh dává. Bůh dává, jak to říká, řekl apoštol Pavel, život, dýchání i všecko. tehdy v Aténách. on nám něco nabízí. ale to jeho stvoření má raději, když si něco může ukrást. možná, že někdy mají lid pocit, že ta kradená radost je větší radost, známe lidi, kteří nepotřebují krást, ale kradou z té radosti, že se jim to povede, že sou šikovnější a chytřejší, že se jim podařilo někoho obalamutit. že jsou prostě jedničky. ale ono je to tak nejenom v těch hmotných věcech, ale je to tak i s radostí. víte, že už Adam s Evou měli takový dojem, že Hospodin je o něco připravil, že jim nedal úplně všecko, co by mohl. a tak si berou sami. aby o něco nepřišli. a zase se dostaví výsledek (pauza 4 vteřiny). výsledek teh- té kradené radosti je, že ve světě ubývá úměrně té radosti s nárůstem snahy se jí zmocnit všemi prostředky, nevybíravými prostředky, můžeme říct. a tak Kazatel ve druhé kapitole, eee kapitole rekapituluje, co všechno investoval do toho, aby jeho život měl smysl a mohl se z něj radovat, a tak si to přečteme. eee ten text nepotřebuje žádný zvláštní výklad, proto sem se rozhodla, že ho přečteme tak, jak to tam leží a běží. a je to eee budeme to číst na několik částí. teď budu číst od 1. do 11. verše v první kapitole.

řekl jsem si v srdci: nuže, teď to zkusím s radovánkami a popřeji si dobrého. a hle, také to je pomíjivost! o smíchu jsem řekl: je to ztřeštěnost, o radosti pak: co to provádíš? usmyslel jsem si, že své tělo osvěžím vínem, ačkoli mé srdce tíhne k moudrosti, a že se chopím té pomatenosti. dokud nezjistím, co dobrého pod nebem mají lidští synové z toho, co konají ve vyměřených dnech svého života. podnikal jsem velkolepá díla, postavil jsem si domy, vysázel vinice, založil si zahrady a sady a v nich vysadil kdejaké ovocné stromy, zřídil jsem si i vodní nádrže pro zavlažování lesních porostů. nakoupil jsem si otroků a otrokyň a měl jsem i doma narozenou čeleď, stád skotu a bravu jsem měl víc než všichni, kdo byli v Jeruzalémě přede mnou. nahromadil jsem si také stříbro a zlato a zabral i vlastnictví králů a krajin: opatřil jsem si zpěváky a zpěvačky i rozkoše synů lidských, milostnice. stal jsem se velkým a předčil jsem všechny, kteří byli v Jeruzalémě přede mnou; nadto při mně stála má moudrost. v ničem, co si žádali mé oči, jsem jim nebránil, svému srdci jsem nedoneodepřel žádnou radost a mé srdce se zaradovalo ze všeho, za čím jsem se pachtil, a to byl můj podíl ze všeho mého pachtění. i pohlédl jsem na všechno, co bylo mýma rukama vykonáno, na své klopotné pachtění, a hle, všechno je pomíjivost a honba za větrem; a žádný užitek z toto pod sluncem není. užívá si smyslového života plnými doušky. to je, dalo by se říci, heslo dnešního světa. užít si život naplno. se všim všudy. nic si neodepřít. a

on, protože byl bohatý, tak na to měl, aby si užíval. ale každý z nás si užíváme podle svých poměrů finančních. dalo by se říct, že byl schopný vybudovat si ráj na zemi vlastním úsilím. cílově, eee cílevědomě jde za radostí, užívá si života plnými doušky, ale máme tady
2435 porovnání. něco tvoří (pauza 4 vteřiny), tak jako tvořil Bůh, když čteme v první knize Mojžíšově, Bůh něco dělá, potom se ohlédne zpátky a říká: a je to dobré. to, co je za mnou. ten Kazatel měl také možnost se ohlédnout za tím, co udělal. ne vždycky člověk má možnost se ohlédnout. někdy ho smrt předejde. ale když se on dívá zpátky, tak je to kyselý pohled. výsledek je phh – nic, když zjišťuje, že mu to uspokojování všech smyslných a
2440 smyslových požitků nakonec radost nepřineslo. a tak se obrací k hledání intelektuální radosti. teď si snažil najít tu radost, v tom, co uspokojovalo jeho hmat, čich, zrak, chuť, když zjistil, že to není ono, tak si uvědomuje cenu moudrosti. můžeme pokračovat:

i pohlédl jsem a viděl moudrost i ztřeštěnost a pomatenost. jaký člověk nastoupí po králi, jehož si ustanovili před tím? shledal jsem, že moudrost nese více užitku než pomatenost, jako světlo dává větší užitek než tma. moudrý má v hlavě oči, kdežto hlupák chodí ve tmě.
2445 avšak i to jsem poznal, že týž úděl potká oba dva. v srdci jsem si řekl: co potkává hlupáka, potká i mne. nač jsem tedy byl tak nadmíru moudrý? a v srdci jsem usoudil, že i to je pomíjivost. vždyť po moudrém ani po hlupákovi nezůstane památka navěky; všechno, co bylo, bude v příštích dnech zapomenuto. moudrý umírá stejně jako hlupák. pojal jsem
2450 nenávisť k životu, zošklivilo se mi, co se pod sluncem děje. to vše je pomíjivost a honba za větrem.

začal chápat, co je moudrost, co je bláznovství, může poznat různé filozofie života, zdá se, že už poznal, co je dobré a co je zlé a najednou dochází i k poznání, že mlá- ee blázen i mudrc vezmou stejný konec. a kde je? tam, kde byl na začátku. otrávený a znechucený
2455 životem. co se děje pod sluncem je nicota a marnost. a pokračuje: pojal jsem v nevá- v nenávisť všechno své klopotné pachtění pod sluncem, neboť jeho plody zanechám člověku, který bude po mně. kdo ví, bude-li moudrý nebo pomatený, přesto se však zmocní všeho, čeho jsem se při své moudrosti pod sluncem klopotně dopachtil. také to je pomíjivost. odvrátil jsem se od toho se srdcem plným zoufalství nad vším svým klopotným pachtěním
2460 pod sluncem. některý člověk se pachtí moudře, dovedně a prospěšně, ale musí svůj podíl předat člověku, který se s tím nepachtil. také to je pomíjivost a prašpatná věc. vždyť co má člověk z veškerého svého pachtění, z honičky za žádostmi svého srdce, z toho, jak se pod sluncem pachtí? všechny jeho dny jsou samá bolest a jeho lopota je plná hoře; jeho srdce mu nedá spát ani v noci. i to je pomíjivost.

a tak tady ten Kazatel je dál a dál roztrpčený. když si uvědomuje, jak může všechno, o co usiloval, jeho nástupce zcela zničit. vono se říká, znáte to přísloví, co děd vydřel a otec udržel, vnuk rozhází. i to se může stát. a může se to stát i v těch nejenom soukromých, ale i v těch státních záležitostech. jeho nástupce může zcela zničit všechno, co on vybuodoval. a to může přijít., vzpomeňte si jenom na ten šok lidí v padesátých letech. když něco
2470 budovali, po desetiletí, z pokolení na pokolení se dědila pole nebo živnosti a ze dne na den přišli o všechno. myslím si, že my, kteří jsme to nezažili v té syrovosti, nedovedeme pochopit ani to zoufalství, kterým člověk může procházet. a tak po všech těch peripetiích, které Kazatel tady vyjmenovává, co všechno užil, kde všude chtěl mít radost, dochází k překv- přek- překvapivému poznání. není pro člověka dobré jíst a pít a při svém pachtění
2475 se aspoň pomět? shledal jsem, že i to je z Boží ruky. vždyť kdo jídal a dopřál si víc než já? Bůh totiž člověku, který je mu milý, dává moudrost a poznání i radost. hříšníka však nechá lopotit se, shánět a hromadit věci, které nakonec musí předat tomu, kdo se zalíbí Bohu. také to je pomíjivost a honba za větrem. a Kazatel najednou zjišťuje, že ta radost, do které investuje člověk všechno, co má, je nakonec a může být nakonec docela obyčejná. a vůbec
2480 nemusí souviset s naší chtivostí s našimi vášněmi, nemusí naplňovat naše tělesné choutky, ale je to především Boží dar. nemůžeme si jí ukrást, nemůžeme si ji ukrást tak, jako se

ili,

2485 snažil Adama a Eva ukrást všechno to, co Bůh dává. ale můžeme ji dostat. ty pokusy zaplnit
si život podle svých jalových představ nevedou ke skutečné radosti, můžeme prožít
radovánky, můžeme si užívat radovánek života. můžeme dráždit svoje smysly. ale radost
2490 náš může minout. skutečnou radost dává Bůh. Komenský to řekl krásně, že ta pravá radost
jestliže spočineme v Bohu, v hlubině bezpečnosti. vždyť právě to je radost, to je to
tajemství radosti. radost z odpuštění. radost z přijetí. radost ze smyslu života. radost
2495 z lásky. ta radost je v Bohu samém. a Ježíš ve svém kázání na hoře říká: takovouhle radost
hledejte, Boží království hledejte na prvním místě, a to ostatní vám bude přidáno, víte,
když mluví Bible o radosti, tak to není radost v nějakých duchovních vytrženích není to
nějaké, nějaká asketická radost, která není pro nás obyčejné smrtelníky. Bůh nám dává
radost na každý den. právě z té svojí milosti, svojí lasky a na d to nadevšecko, pro ty, kdo
hledají Boží království na prvním místě, přidává ještě mnoho dalších krásných věcí, ze
kterých se můžeme radovat, tak máme důvod k radosti. zpívali jsme radujme se, veselme,
2500 Bůh nás nezavrhnul. nejsi sám. je ti odpuštěno. má tě rád. a nad to ti dává mnohé smysly
tělesné smysly, kterými můžeš přijímat ještě krásné dobré dary jeho stvoření. v něm a
skrze něj, skrze Ježíše Krista se můžeme radovat z nádhery dne a z milosti vztahů,
z odpuštění viny. četli sme minulý týden z Jana 15,k že bez Ježíše nemůžeme nic, a to platí
2505 i pro radost. kde není Kristus, není radost. umíme se opravdu radovat? umíme se opravdu
veselit? anebo sme takoví ti zapšklí, trudní křesťané, kteří se pachtí za něčím, z čeho
nakonec radost není? Hospodin dává radost. Hospodin svému milému dává radost. prosim
vás, s tímhle odejděte domů dneska. s tím veršem 26. Bůh totiž člověku, který je mu milý,
dává moudrost a poznání i radost. dává. to je pravda. nemusíme ji krást. ta kradená radost
může být velkolepá, ale má trpký konec. je jako hračka, kterou nám někdo vezme. všechny
2510 ty radosti našeho mládí končí se stářím. všechny radosti našeho života končí se smrtí. ale ta
darovaná Boží radost zůstává, i když procházíme údolím stínu smrti. to je radost, kterou i
dnes nám Bůh nabízí, a tak radujme se, veselme, protože Bůh nám dal práva svých synů.
vezměme je a žijme jako radostní, jako radostný Boží lid, který má všechno z Boží milosti.
2515 zvu vás k modlitbám, povstaneme.

K 4-1

<1> Žalm 32, Žalm 32. blaze tomu, z něhož je nevěrnost sňata. amen? to (ticho 10 vteřin) je to myslim si, že že jak jsme začali mluvit o vodě, která tady eee vypukne eee zanedlouho eee ty večery otevřených dveří a tři tečky, tak eee mě to inspirovalo k tomu, že sem přemýšlel dál o vodě a eee dokonce k těm textům, který připadaj i v tom postním období, ve kterym sme, eee na dnešní den, eee tak je to z Janova evangelia ze čtvrté kapitoly eee rozmluva se samařskou ženou. eee máme několik týdnů před Velikonocemi a myslim si, že je čas i se připravit eee duchovně na eee na ty*, na tyto svátky. přečteme teda eee z Janova evangelia ze čtvrté kapitoly verše sedm až patnáctý. „tu přichází samařská žena, aby čerpala vodu. Ježíš jí řekne, „dej mi napít!“ jeho učedníci odešli před tím do města, aby nakoupili něco k jídlu. samařská žena mu odpoví, „jak ty jako Žid, můžeš chtít ode mne, Samařanky, abych ti dala napít?“ Židé se totiž se Samařany nestýkají. Ježíš jí odpověděl, „kdybys znala, co dává Bůh, a věděla, kdo ti říká, abys mu dala pít, požádala bys ty jeho, a on by ti dal vodu živou.“ žena mu řekla, „pane, ani vědro nemáš a studna je hluboká, kde tedy vezmeš tu živou vodu? jsi snad větší než náš praotec Jákob, který nám tuto studnu dal? sám z ní pil, stejně jako jeho synové i jeho stáda.“ Ježíš jí odpověděl, „každý, kdo pije tuto vodu, bude mít opět žízeň, kdo by se však napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky. voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému.“ ta žena mu řekla, „pane, dej mi té vody, abych už nežíznila a nemusela už sem chodit pro vodu.“ Ježíš jí řekl, „jdi, zavolej svého muže a přijď sem!“ žena mu řekla, „nemám muže.“ milí přátelé, určitě víte, že voda hraje eee nejdůležitější roli eee v každé funkci lidského těla. eee to zásadní postavení, které voda hraje v našem životě, se odráží i ve složení lidského těla. tvoří přibližně 60% eee váhy průměrné osoby, tedy skoro dvě třetiny celkové naší konstrukce. po kyslíku je voda tím nejdůležitějším elementem eee v našem eee v naší fyziologie. voda tvoří 80% krve, 73% mozku, eee 73% svalů, 22% kostí. dokážeme přežít týdně bez potravy, ale bez vody dokážeme jenom pár dnů. vodu všichni potřebujeme. a obzvláště ty, kteří trpí nedostatkem vody, nám můžou vyprávět o tom, co je to eee žízeň. eee teď jsem si uvědomil, v tom Iráku byla žízeň? nebyla, bylo tam dost vody. dost balený vody, naštěstí. člověk vysychá, že jo, eee hodně rychle, na sluníčku obzvláště. v tomto příběhu potkáváme Ježíše, jak prochází Samařskem. eee o Samařanech toho moc nevíme. eee Samařsko nemělo moc pěknou historii. eee město Samaří bylo sídlem mnoha vzpurných izraelských králů. eee pro některé byli Samařani potomci těch přesídlenců eee z Babylóna a z Asýrie a z různých takových míst, eee poté vlastně co co Asyřani eee dobyli eee město Samaří roku 722 před Kristem, ale z historie víme, že ta náboženská skupina Samařanů pochází až eee ze č*, ze 4. století. eee co o nich víme? že byli odlišní od Židů v Jeruzalémě, tedy víc na jihu. uznávali pět knih Mojžíšových, eee neuznávali tedy proroky a spisy, jenom pět knih Mojžíšových, a neuznávali chrám v Jeruzalémě. ve čtvrtém století postavili chrám Hospodinův na hoře Gerazim, eee podle Deuteronomia, eee páté knihy Mojžíšovy, 11. kapitola 29. verš, eee to bylo místo, kde mělo přebývat Hospodinovo méno. eee když, když Izrael vlastně přicházel eee do Kanaanu. v blízkém Šekemu eee byla známá svatyně Hospodinova a Jozue na hoře Gerazim předčítal to požehnání a vlastně uzavíral smlouvu s Izraelem eee také na hoře Gerazim. dá se říct, že do toho 8. století, kdy teda Asyřané eee dobyli eee Samařsko, tak eee Šekem a Gerazim, hora Gerazim, byly místem, eee kde severní Izrael uctíval Hospodina. eee poté, co se Židé eee vraceli z tý diaspory zpátky do, do Izraele, eee tak eee obnovili chrám v Jeruzalémě a začali slavit eee Hospodina vlastně v chrámu v Jeruzalémě, pouze. a Samařané, ti se nechtěli připojit eee k Jeruzalému. byli stále a víc*, stále více a více izolováni od toho jeruzalémského kultu, od toho eee místa, kde uctívali Hospodina v Jeruzalémě, a dokonce eee jim židovský eee vůdce, pozdější král, Jan Hyrkános roku 128

př. n. l. zničil chrám na hoře Gerazim. Židé neměli Samařany v přílišné úctě, eee dokonce pro některé byli nečistí. proč? asi hlavně proto, že věřili jinak a neuznávali proroky a neuctívali eee Hospodina v Jeruzalémě, ale na hoře Gerazim. když se Ježíš rozhodl mluvit se samařskou ženou, porušil dva takové židovské obyčeje. za prvý eee mluvil se
2565 Samařanem, za druhý mluvil s ženou. a dokonce tuto ženu, Samařanku, o něco žádá. je to zvláštní, protože kolikrát se stydíme eee požádat někoho o pomoc eee a tady vidíme dokonce samotného Ježíše Krista, jak to dělá. Ježíš se nestydí, když má žízeň, požádat jiného člověka o pomoc. my máme v sobě kolikrát až takovou přílišnou hrdost, kolik z nás by mělo blíže k tomu, než aby poprosil o pomoc, eee radši dál žíznil a čekal až to Bůh
2570 nějakým způsobem vyřeší jinak. kolik z nás eee také zažilo odmítnutí, ee když jsme požádali o pomoc. ale to by nemělo být eee tím, co by nás mělo odrazovat. nebojme se požádat o pomoc, když jí potřebujeme. Kristus to taky dělal. ta žena se diví, „jak ty jako Žid, můžeš chtít ode mne, Samařanky, abych ti dala napít?“ Ježíš jí odpověděl, „dybys znala, co dává Bůh, a věděla, kdo ti říká, abys mi dala pít, požádala bys ty jeho, a on by ti
2575 dal vodu živou.“ my, kteří známe tento příběh, eee tak je nám zcela jasné, že každý mluví o jiné vodě. eee žena myslí eee na tu vodu nějakou zázračnou, po které*, kterou by mohl Ježíš vytáhnout z té studny eee nějakým vědrem, že jo. si říká, tak to je ta Jákobova studna, tu vy* vyhloubil praotec Jákob, to je zvláštní studna, vykopali ji naši předkové, a čeká, že by teda moh Ježíš nabídnout nějakou zázračnou vodu. Ježíš však mluví o jiné vodě a říká
2580 jí, „každý, kdo pije tuto vodu, bude mít opět žízeň. kdo by se však napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznil navěky.“ žena mluví o té tělesné žizni a Ježíš mluví o té duchovní žizni. tak jako potřebuje naše tělo vodu k přežití, tak jí potřebuje i naše duše. voda, kterou dáváme našemu tělu, opět vyprchá a my opět budeme mít žízeň. voda pro duši, kterou dosud přijímá tato žena, její duchovní žízeň neuhasila. Ježíš jí tedy nabízí jinou vodu na
2585 její žízeň. co víme o té ženě? víme, že za svůj život měla více než pět mužů a žádný z nich neukojil tu žízeň, kterou měla ve své duši. asi ji mnozí zklamali, možná od nich čekala eee mnohem více, než jí mohli dát. možná chtěla vztah dokonalé lásky, který eee její muž neukojil. kolikrát eee my očekáváme od jiných lidí eee možná více, než nám mohou oni sami dát, máme v duši žízeň po lásce, po přijetí, cítíme prázdnotu a chceme po druhých,
2590 aby nám ji zaplnili. chceme to po manželkách, po manželích, eee po přátelích nebo po dětech. po přátelích. kolik musí přijít zklamání, než nám dojde, že žádný lidský vztah není s to ukojit tuto hlubokou žízeň. této ženě nestačil eee ani ten pátý vztah nebo, nebo šestý vztah. eee vždyť Ježíši říká, „nemám muže.“ všichni na tomto světě máme duchovní žízeň. jsme tak stvořeni. cítíme, že potřebujeme nějakou oporu v životě, jistotu, o kterou se
2595 můžeme opřít. jednou z našich základních duševních potřeb je pocit bezpečí, jistoty a být milován. je to žízeň, kterou musíme uhasit. nikdo z nás se nemůže zbavit svých potřeb. můžeme je potlačit. dokonce jsme vůli a asche* askezi schopni potlačit svoje fyziologické potřeby. eee jsou takoví lidé, kteří eee jsou schopni omezit svoji potřebu spánku i na několik dní. eee někteří jsou schopni potlačit pocit hladu na několik desítek dní. někteří se
2600 rozhodnou a nepijí. stejně tak umíme potlačit i svoje duchovní potřeby. rozdíl je v tom, že naše duchovní strádání není na první pohled viditelný tak, jako to naše fyzické strádání. víme však, že naše duše, duch i tělo jsou pevně spojené a provázané. a pokud poč* potlačujeme tu svoji duchovní žízeň, projeví se to nakonec v naší eee duševní stránce a nakonec i té fyzické, eee když onemocníme nějakou fyzickou nemocí nebo vážnou
2605 nemocí. nezanedbávejme svou duchovní žízeň a zbytečně ji nepotlačujeme. radši si připusťme, že ji máme, a buďme k ní vstřícní. eee nepijme vodu z kaluží, když nám Bůh nabízí pramen vody živé. ta voda z kaluží nám žízeň neuhásí, možná jenom na chvíli, ale pak opět budeme žíznil. pojďme k tomu prameni vody živé, který sám se v nás stane pramenem vody živé.

1

2610 a jak se stane tento zázrak? jak se to stane, že v tom našem duchovním životě se objeví ten pramen vody živé? jak se to stane, že tento pramen uhasí i tu naši žízeň, ale bude ještě uhas* uhaset žízeň těch druhých? jak se to stane, že eee my budeme mít dost pro sebe samé a ještě zbyde dost pro naše okolí, pro naše blízké a dokonce i pro naše nepřátele? jak to chce Bůh způsobit? řeknu vám, co je zkušeností mnoha křesťanů. mnohých z nás. nejlépe

2615 to snad popisuje apoštol Pavel eee v Římanům v páté kapitole, „a naděje neklame, neboť Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého, který nám byl dán.“ Duch svatý, jeho moc, jeho přítomnost v našich srdcích je ta voda, která v nás působí, že z nás se stane ten pramen vody, ze kterého můžou čerpat i ostatní lidé kolem nás. to je nádherné. mne, tebe, každého z nás, Bůh chce naplnit Duchem svatým, chce, abychom přetékali láskou,

2620 abychom se stali pramenem vody živé pro tento svět. pro lidi, kteří jsou ztrápení rozličnými zkouškami a problémy, pro lidi, kteří žijí ve strachu, v hříchu, nebo sou vlastním přičiněním nebo přičiněním někoho druhého nějakým způsobem postižení. pro lidi osamělé, pro lidi vyprahlé láskou, jež nikdo nemiluje. tito lidé neznají Boha, neznají ten pramen, nemají ho v sobě. těmto lidem můžeme nabízet z toho svého pramene v našem

2625 srdci tu Boží lásku. oni neznají Boha, ale skrze tebe ho můžou zakusit. dej jim ty pít, dejte jim vy jíst! pamatujete na to rozmnožení chleba? jak to říká Ježíš? oni říkají, „Ježíši, voni nemaj, nemaj co k jídlu,“ že jo. a on říká, „dejte jim vy jíst!“ skrze nás může přicházet ta potrava pro ně, ale my víme, že to není z nás, ale je to z Ducha Božího. dej jim ty pít z té vody, kterou ti dává Bůh, protože tento pramen nikdy nevysychá. ba dokonce to funguje

2630 tak, že pokud dáváš z tohoto pramene dál, ten eee ten pramen se dále zaplňuje. když nedáváš z toho pramene, tak ta voda přestane odtýkat. tvůj pramen vody živé přestane být dostatečně silný. neuživí tebe, natož* na* natožpak ty druhé. jedna věc je velmi důležitá. jakmile se Duch svatý v tobě stane pramenem, musíš o tento pramen začít dbát a pečovat. musíš bránit tomu, aby se zanášel, ať hříchem nebo zlými myšlenkami. musíš ho posilovat

2635 tím, že s Duchem svatým budeš trávit víc času v děkování, v přímlovách, v sycení se Božím slovem skrze Bibli, skrze společenství s Kristem při večeři Páně nebo skrze Boží slovo v kázání, v knihách nebo skrze setkávání s ostatními v církvi, s těmi, kteří milují Pána Ježíše stejně jako ty. musíš pomoci tomu prameni, aby odtékal. nenechej tu vodu v sobě zkazit. ten pramen musí téc, musí z tebe vyvěrat. musí vyvěrat dál ve tvoji službě,

2640 v tvoji službě v Kristově nevěstě, v církvi, musí vyvěrat do světa, když mluvíš o svojí zkušenosti s Bohem s těmi, kteří ho ještě neznají. ten pramen musí v tobě vyvěrat v tom, že Boží láska eee bude skrze, skrze tebe proudit eee dál skrze tvoji službu lidem. každý, kdo chce, aby tento pramen v něm zůstával, měl by si najít službu, do které ho Bůh povolává. jedině tak tento pramen bude pramenem vody, který přetéká, a bude hasit žízeň člověka

2645 samého, tak i těch druhých. eee doufám, že to není, teďkon si uvědomuju, že bych nechtěl nějakým způsobem tlačit, ale eee bud'me v tý službě tak, jak je silnej ten pramen, aby měl možnost odtýkat. rozumíte, já nemyslím teďkon, že bysme měli vyčerpat všechnu tu vodu z toho pramene, kerý máme v srdci, a čekat, budem dlouho čekat, než se to zase zaplní že jo. je to jako v tý studni, když to vyčerpáte moc rychle, tak čekáte třeba několik dní, než se to zase zaplní. ale když eee nečerpáte tu vodu z tý studně, tak ten pramen prostě tam nepřitejká a ta voda se tam kazí. Ježíš říká, „kdo by se však napil vody, kterou mu dám já, nebude žíznit navěky. voda, kterou mu dám, stane se v něm pramenem, vyvěrajícím k životu věčnému.“ Nezanedbávejme v sobě eee tuto potřebu, tuto duchovní žízeň po plnosti života. nehasme žízeň vodou z kaluží, pojd me raději k tomu prameni vody života. prosme

2655 Pána Ježíše, aby nám dal Ducha svatého v plnosti tak, aby se v nás stal pramenem vyvěrajícím, vyvěrajícím k životu věčnému. tak, aby na* naplnil naše srdce pokojem, jistotou a láskou, aby zbylo ještě dost pro svět kolem nás. amen.

K 4-2

- 2660 <1> ...které se váže i k dnešnímu kázání. zje*, je z Janova evangelia ze 3. kapitoly. je to text eee o Janu Křtitelovi, ze 3. kapitoly verše 26. až 36. eee jsme v postním období a máme asi dva týdny eee do Velikonoc, se nám to blíží a Velikonoce jsou eee pro nás radostná událost, i když je to událost, kdy eee se eee ztišíme nejdřív eee, protože si připomínáme, co Ježíš pro nás vykonal a že oběť eee Pána Ježíše, Pána Ježíše na kříži
- 2665 nebylo nic jednoduchého a navopak eee, že to bylo utrpení, který prošel kvůli nám a abysme si toho mohli i vážit a eee vidět, že spasení je dar, je z milosti, ale byl draze vykoupený. bylo draze vykoupeno. eee Janovo evangelium z třetí kapitoly, verše 26 až 36. „přišli k Janovi a řekli mu, „mistře, ten který byl s tebou na druhém břehu Jordánu, o němž jsi vydal dobré svědectví, nyní sám křtí a všichni chodí k němu.“ Jan odpověděl, „člověk si
- 2670 nemůže nic přisvojit, není -li mu to dáno z nebe. vy sami ste svědkové, že sem řekl, já nejsem mesiáš, ale sem vyslán jako jeho předchůdce. ženich je ten, kdo má nevěstu. ženichův přítel, který u něho stojí a čeká na jeho rozkazy, upřímně se raduje, když uslyší ženichův hlas. a tak má, tak má, tak je má radost dovršena. dík. on musí růst, já však se menšit. kdo přichází shůry, je nade všecky. kdo pochází ze země, náleží zemi a mluví o
- 2675 pozemských věcech. kdo přichází z nebe je nade všecky, svědčí o tom, co viděl a slyšel, ale jeho svědectví nikdo nepřijímá. kdo však jeho svědectví přijal, potvrdil tím, že Bůh je pravdivý. ten, koho poslal Bůh, mluví slova Boží, neboť Bůh udílí svého Ducha v plnosti. Otec miluje Syna a všecku moc dal do jeho rukou. kdo věří v Syna, má život věčný. kdo Syna odmítá, neužítí život, ale hněv Boží na něm zůstává.““on musí růst, já se však musím
- 2680 menší. to je eee i téma a název toho dnešního kázání. eee milí přátelé, eee myslím, že jednou v životě si každý z nás musí položit eee otázku, jak se projevuje můj duchovní růst? podle čeho poznáme, že duchovně rosteme? mnozí si myslí, že duchovní růst se pozná podle množství obdarování. když máš dar jazyků, dar výklad jazyků, eee dar prorocství, eee máš dar vyhánět démony, tak pak jsi duchovní. jakoby tyto dary svědčily o naší duchovní
- 2685 zralosti. mnozí si to mysleli již za doby, eee kdy Pán Ježíš chodil po zemi. Ježíš říká jasně, co si o eee, o tom myslí. v Matoušovi v 7. kapitole 22. verši a 23., „mnozí mi řeknou v onen den, `Pane, Pane, což sme ve tvém ménu neprorokovali a ve tvém ménu nevymítali zlé duchy a ve tvém ménu neučinili mnoho mocných činů?` a tehdy já prohlásím, `nikdy sem vás neznal, děte ode mne, kdo se dopouštíte nepravostí.““ ani pro Ježíše, ani pro nás
- 2690 dnes, eee není znamením duchovní zralosti to, jestli ten člověk má duchovní dary, nebo ne. mylí se každý, kdo si myslí, že když má dary, že něco znamená. podle čeho teda poznáme eee duchovně zralého člověka? někdo si myslí, že pozn*, že ho pozná podle toho, jaký post v církvi zachovává. tak si mnozí myslí, že biskup, farář, starší církve eee nebo starší místního sboru nebo vedoucí skupinky, eee vedoucí chval nebo vedoucí eee čehokoliv je
- 2695 už někdo a je teda duchovně vyzrálý a ve víře skoro dokonalý. když z vás eee asi každý z vás, kdo pobývá* pobýváte v církvi eee již nějaký ten pátek, tak eee můžete pravděpodobně dosvědčit, mi dát za pravdu, že podle toho, jaký kdo post zachovává, nepoznáme, jestli ten člověk je duchovně zralý nebo ne. je to tak? zažili jste eee pár, nebo já sem zažil pár takových kazatelů, vedoucích chval, starších eee i farářů, který ve své
- 2700 pýše, ve své pýše došli tak vysoko, že jejich pád byl velice bolestivý. nejenom teda pro ně, ale i eee pro, pro jejich okolí. takže snad mi dáte za pravdu, že duchovní zralost se nepozná podle toho, jak vysoko člověk v pozemské církvi sedí. tak tedy, jak poznáme duchovní zralost? když ani ne podle duchovních darů, které člověk má, ani podle množství autority, které v církvi zachovává. Ježíš říká, „ne každý, kdo mi říká `Pane, Pane`, vejde do
- 2705 království nebeského, ale ten, kdo činí vůli mého otce v nebesích.“ Matouš sedmá kapitola, stále. 7.21. podle toho poznáme každého člověka, zda to myslí s Bohem upřímně, zda to myslí vážně. tady nezáleží na tom, zda Krista nazýváme Pánem, ale zda konáme vůli

našeho Otce v nebesích. tady máme jasné měřítko, podle čeho poznáme, že duchovně
rosteme. konáme -li jeho vůli, pak jsme jeho. pokud hřešíme a zapomínáme na něj a
2710 nechodíme po jeho cestách, nic nám nepomůže, jestli mu říkáme, „Pane, Pane, což sme,“
například, „nemluvili dost s nevěřícími o tobě? což sme eee dost nemluvili eee nebo
nedělali něco? eee což sme dost třeba nedávali eee já nevím, eee můžete si doplnit, co
chcete.“ on řekne, „neznám vás, pachatele ničemností.“ to samé platí i o křtu. mnozí si
myslí, že když sou pokřtěni, že ssou křesťané. eee teda že už je ...: jo, rozumíme si?
2715 spousta lidí ve světě zvlášť eee nechci eee nák kydat na římský katolíky, ale vobčas to tak
jako je, eee mnozí lidé si řeknou, jsem pokřtěný, tak jsem křesťan. znáte to? stalo se vám
to několikrát? mně se to stává docela často. ale Písmo svaté říká jasně, „do Božího
království vejde ten, kdo činí vůli Otce v nebesích.“ křest bez toho, aniž bychom činili vůli
Otce, nic neznamená. vždycky víra a křest, že jo? ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.
2720 tam čteme „ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích.“ to nestačí nedělat nic zlého. mnozí
ve světě zase říkají, „já se chovám dobře, nedělám nic zlého.“ já se chovám dobře,
nedělám nic zlého. tady jasně zní, „kdo činí vůli Otce v nebesích.“ pokud víš, co je činit
vůli Otce, a nečiníš ji, nepatříš k těm, kdo vejdou do Božího království. tam vchází pouze
ti, kdo činí vůli Otce v nebesích. Ježíš to říká otevřeně o pár veršů dál, eee teda o pár veršů
2725 výše, ve 14. verši 7. kapitoly, „těsná je brána a úzká cesta, která vede k životu, a málokdo
ji nalézá.“ podle toho poznáme zralého a zbožného křesťana, činí vůli nebeského Otce.
snaží se potlačit svou vůli. svou vůli má za zrádnou a za lživou. věří té Boží. Boží vůle
totiž přináší život nejen tomu, kdo ji koná, ale i těm, kteří jsou v jeho okolí. Boží vůle totiž
je v první řadě, milovat se navzájem tak, jako nás miluje Bůh. Pán Ježíš říká, „podle toho
2730 všichni poznají, že jste moji učedníci, budete -li mít lásku jedni k druhým.“ eee on říká
taky, eee milujte se, tak jako jsem miloval já vás. podle toho poznáte zbožného člověka,
jeho prvním a posledním principem jednání je konat Boží vůli, tedy milovat všechny
kolem tak, jako Bůh miluje nás. nechává Boha růst v sobě a to své potlačuje. aby nezůstalo
jenom u planého slova. eee přátelé, nezdá se vám eee některým, že slova o lásce se říkají
2735 pěkně, ale hůře se to činí?
<2> --- jasně že jo ---
<1> to jsem rád. teorie se to zdá býti pěkná, ale jaká pak je ta praxe? otázka zní teda,
„nedává nám Bůh nesplnitelné příkazy? kdo z nás může milovat své bližní tak, jako je
miluje Kristus? kdo z nás? můžete se přihlásit, eee kdo toto přikázání bez výhrady plníte?
2740 to by mě zajímalo, (smích) sem měl trošku strach, když jsem si to tady psal, že se zeptám,
kdyby se někdo přihlásil...: kdo milujete lidi ve světě, nebo kdo milujete lidi jako je
Kristus miluje? to by možná mohlo říct vaše okolí, že jo, jestli eee z vás cítí Ježíše Krista.
eee kéž by to o nás platilo, kéž by o nás platilo, že všichni eee kolem nás cítí, že milujeme
tou láskou, jakou je mi*, jakou miluje nás Kristus. kéž by to platilo. ted' se dostáváme eee
2745 k tomu meritmu, k tomu středu. tady sme na rozhraní duše a těla. Boží slovo jasně říká,
nečiníš -li Boží vůli, nečiníš -li vůli eee nebeského Otce, nevejdeš do Božího království. na
druhé straně vidíme, že nejsme ze své síly toho schopni. nebo snad někdo z nás ano? je
proto Bůh tak krutý, že nám dává nesplnitelné příkazy? kdo z nás může vejít tou těsnou
branou? zdá se, že asi nikdo. jak to Bůh chce vyřešit? jak to Bůh chce vyřešit? na jedné
2750 straně víme, že nás Bůh v nebi chce, protože nás má rád, protože nás miluje, stvořil nás,
víme, že nás tam Bůh chce, na druhé straně nám staví před oči, že každý, kdo nemiluje
jako Kristus, nemůže vejít do Božího království. protože milovat jako Kristus, to je vůle
Boží. my jsme uprostřed mezi tím a ptáme se, „Bože, kdo nás z toho vysvobodí? jak ted'
z toho ven?“ někteří si myslí, že když se eee, některý si myslí, že když se nazývá
2755 křesťanem, tak to už stačí, a že mu ty poklesky projdou, že to teda jako není úplně tak eee
jo, když von už je teda tím křesťanem, eee myslí si, že ho Bůh neodsoudí. vždyť mu přece
říkal, „Pane, Pane,“ a modlil se k němu. to už víme, že to nestačí. někdo si zase myslí, že

stačí věřit v to, teď eee zkuste to brát tak, jak to říkám, někdo si myslí, že stačí věřit v to, že Kristus zemřel, zemřel za naše hříchy. pokud v to někdo věří a nežije podle Boží vůle, tak to mu stejně nepomůže, protože Bůh nás bude soudit podle toho, jak sme žili, a ne podle toho, v co sme věřili. mimo jiné věřit Bohu znamená věřit, ne věřit, že existuje nebo že existuje eee odpuštění hříchů, ale znamená to být mu věrný. věrný. to je víra v Boha. být věrný Bohu. tudy cesta nevede. poslouvejte mě, k čemu dojdou, jo? ne, eee já k tomu dojdou, nemyslete si, že tady mluvím proti milosti. nemluví proti milosti, naopak. eee Bůh pro nás měl připravenou jinou cestu. pokud budeme pravdiví k sobě, musíme si přiznat, že žít podle Božích přikázání, je nad naše síly. proč je to nad naše síly? protože naše lidská přirozenost sama o sobě tíhne ke zlému. apoštol Pavel to popisuje slovy, a teď už jsme zpátky eee v Galatským 5. kapitole, „touhy lidské přirozenosti směřují proti Duchu Božímu, a Boží Duch proti nim. jde tu o naprostý protiklad, takže děláte, co dělat nechcete.“ možná to přečtu ještě jednou, protože to je hrozně důležitý. „touhy lidské přirozenosti směřují proti Duchu Božímu, a Boží Duch proti nim. jde tu o naprostý protiklad, takže děláte to, co ne*, co dělat nechcete.“ komu to apoštol Pavel píše? píše to nekřesťanům? on to píše křesťanům. ne, píše to křesťanům, vopravdu je to v Bibli, píše to křesťanům. a kterým? zejména těm, kteří na to tak snadno zapomínají. těm, kteří si nevidí ani na špičku nosu a nechtějí si připustit, že mají stále hříšnou přirozenost, která je člověkem samotným neporazitelná. takto se je Pavel snaží zastavit a říká jim, „vždyť celý zákon je shrnut v jednom slově. milovat budeš bližního svého jako sebe samého. jestliže však jeden druhého koušete a požíráte, dejte si pozor, abyste se navzájem nezahubili.“ takže neláska a rozdělení je důsledek neposlušnosti Bohu. pak Pavel říká něco strašně důležitého, co by dnes mělo zaznít velice hlasitě a mělo by se zapsat zlatými písmeny do našeho srdce. něco hrozně důležitého. Pavel apoštol říká, „chci říci, žijte z moci Božího Ducha, a nepodlehnete tomu, k čemu vás táhne vaše přirozenost.“ „žijte z moci Božího Ducha, a nepodlehnete tomu, k čemu vás táhne vaše přirozenost.“ doporučuji každému z vás eee si přečíst eee list Galatským, pátou kapitolu. v lidsku, v listu Galatským nalezneme právě odpověď na mnohé eee naše nejasnosti. Pavel zde pop* popisuje princip posvěcení, cestu, jak nás Bůh chce přivést k tomu, abychom konali jeho vůli. ne naší mocí a silou, ale Božím Duchem v nás. to je ten princip. ne naší mocí a silou, ale Božím Duchem v nás. Římanům 8,9, „vy však nejste živí, živi ze své síly, ale z moci Ducha, jestliže ve vás Duch B*, Boží Duch přebývá. kdo nemá Ducha Kristova, ten není jeho.“ zde je jediný způsob, jak docílit toho, abychom prošli tou úzkou branou, jak říká Ježíš, „jděte tou úzkou branou,“ že jo. jediný princip. chci říct, žijte z moci Božího Ducha, a nepodlehnete k tomu, k čemu vás táhne vaše přirozenost. teď můžeme pochopit i prorocká slova Jana Křtitele, když říká, „on musí růst, já však se menšit.“ moje ego, moje lidská přirozenost, moje sobecké já, to všechno se musí menšit, aby on ve mně mohl růst. můj starý člověk, který už má být dávno pohřbený, ten musí zemřít. ta moje stará přirozenost musí být ukřižovaná se mnou. ukřižovaná, aby on mohl ve mně růst. každý, kdo eee takhle v Galatským 5, 24 čteme, „ti, kteří náležejí Kristu, ukřižovali sami sebe se svými vášněmi a sklony.“ každý, kdo spoléhá na svou sílu a myslí si, že bude před Bohem ospravedlněn, rozumíte, každý, kdo spoléhá na svoji sílu, bude eee že, že bude před Bohem ospravedlněn, bude odsouzen podle zákona. každý, kdo si myslí, že ho Bůh přijme, i když nekoná Boží vůli, nevejde do Božího království. tam to čteme, do Božího království vejdou ti, kteří činí vůli Otce. Kristus přijímá každého, a tady je ta milost. Kristus přijímá každého, kdo žije podle principu, „on musí růst a já se musím menšit.“ ti, kdo následují Krista, znají tento princip posvěcení, žijte z moci Božího Ducha, a nepodlehnete tomu, k čemu vás táhne vaše přirozenost. musím upozornit na velice eee na něco velice důležitého. není zde řečeno, že takový člověk je zbaven svojí přirozenosti, svých žádostí a svých sklonů. přirozeně v člověku zůstávají i nadále, ale Duchem Božím jsou v nás oslabené. je zde řečeno, že

takový člověk již nepodléhá, protože jako Kristův učedník je, všechny ty sklony eee, všechny ty vášně, ukřižoval spolu se sebou samým, když se rozhodl pro Krista. Boží člověk žije z moci Ducha a ne ze svých přirozených sil. takže pokud se budu snažit eee
2810 zhrnout to nejdůležitější z toho dnešního kázání, připomenu toto v pěti bodech, za první, Boží slovo zní, jen ten, kdo činí vůli Otce v nebesích vejde do Božího království. zadruhé, Boží vůli, Boží vůlí je, abychom se navzájem milovali, jako Kristus miloval nás. za třetí, zjistili jsme, že nikdo z nás, kůli své zlé přirozenosti, nemůže konat vůli našeho nebeského
2815 Otce v nebesích. možná nám půjde nečinít to zlo, ale ne konat Boží vůli. teď to řešení, za bod, bod čtvrtý, Bůh dal Ducha svatého k tomu, aby v nás působil svojí mocí to, že nepodlehne přirozenosti a vykonáme, k čemu nás Bůh povolal. a za páté, kdo chce žít zbožně, kdo chce být zralý křesťan, žije podle těchto dvou principů, žije z mocí o*, z moci Božího Ducha, eee jak to říká Pavel, „žijte z moci Božího Ducha, a nepodlehnete (k) tomu,
2820 k čemu vás táhne vaše přirozenost.“ a ten druhý princip, on musí růst, já se však menšit. jediné tak Bůh v nás způsobí, že projdeme tou těsnou branou. on to způsobí. to je milost. to je radost. to je skvělá věc. to je evangelium. že tou těsnou branou můžeme projít, ale z moci Božího Ducha. to je slovo o milosti, o radosti. a tak bratři a sestry, kéž ničím nezhasíme Ducha svatého v nás. žádným hříchem nebo poskvrou, která se nás tak snadno
2825 přichytí. kéž spíše rozněcujeme Ducha Božího v nás v modlitbách, v postech, ze slyšení slova Božího, skrze společenství bratří a sester, kéž tak on v nás roste a umrtvuje v nás naši přirozenost a vykonává v nás to Boží spasení. nechme se cele posvětit Duchem svatým, protože on, on jediné zachová našeho Ducha, duši i tělo bez poskvry do příchodu našeho Pána Ježíše Krista. amen.

<1> ... 13. až 22. Janovo evangelium 2. kapitola, verše 13. až 22. „byly blízko židovské Velikonoce a Ježíš se vydal na cestu do Jeruzaléma. v chrámu našel prodavače dobytka, ovcí a holubů a penězoměnce, jak sedí za stoly. udělal si z provazů bič a všechny z chrámu vyhnal, i s ovcemi a dobytkem, směnárníkům rozházel mince, stoly zpřevracel a prodavačům holubů poručil, „pryč s tím odtud! nedělejte z domu mého Otce tržiště!“ jeho učedníci si vzpomněli, že je psáno, 'horlivost pro tvůj dům mne stráví.' Židé mu řekli, „jakým znamením nám prokazuješ, prokážeš, že to smíš činit?“ Ježíš jim odpověděl, "zbořte tento chrám a, a ve třech dnech jej postavím." tu řekli Židé, "čtyřicet šest let byl tento chrám budován, a ty jej chceš postavit ve třech dnech?" on však mluvil o chrámu svého těla. když byl pak vzkříšen z mrtvých, rozpomenuli se jeho učedníci, že to říkal, a uvěřili písmu i slovu, které Ježíš pověděl.“ zvu Tomáše a Vlád'u, aby nás eee vedli ve chvalách ...: (pauza 20 vteřin) Žalm, Žalm 19. „nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hovoří o díle jeho rukou. svoji řeč předává jeden druhému, noc noci sděluje poznatky. není to řeč lidská, nejsou to slova, takový hlas od nich nelze slyšet. jejich tón zvučí celičkou zemí, zní jejich hovor po širém světě, Bůh slunci na nebi postavil stan. ono jako ženich z komnaty vyjde, vesele jako rek, když běží k cíli. vychází na jednom, na jednom okraji nebes, probíhá obloukem k druhému konci a nic se neskryje před jeho žářem. Hospodinův zákon je dokonalý, udržuje při životě. Hospodinovo svědectví je pravdivé, nezkušený jim zmoudří. Hospodinova ustanovení jsou přímá, jsou pro radost v srdci. Hospodinovo přikázání je ryzí, dává očím světlo. Hospodinova bázeň je čistá, obstojí navždy. Hospodinovy řady jsou pravda, jsou nejvyšší spravedlivé, nad zlato vzácnější, nad množství ryzího zlata, sladší než med, než včelí med z plástve. jsou poučením i pro tvého služebníka, když na ně dbá, má odměnu hojnou. kdo může rozpoznat bludy? zprošť mě i vin, jež jsou mi skryty. též před opovázlivci chraň svého služebníka, nedopusť, aby mi vládli. pak budu bez vady a zhlédán čistý, prost množství nevěrností. kéž se ti líbí řeč mých úst i to, o čem rozjímám v srdci, Hospodine, má skálo, vykupiteli můj!“ jak sem říkal eee už předtím, tak to dnešní téma je cesta ke štěstí. milí přátelé, bratři a sestry, asi eee všichni známe to nejdůležitější poslání církve v tomto světě. ty poslední slova Kristova těsně před tím, než opustil tento svět. Ježíšovo slovo, které nám bylo, která, které by nám mělo znít jako ozvěna v našich, v našich uších. slovo, se kterým bychom měl jít spát, se kterým bychom měli vstát, se kterým bychom se měli denně setkávat s ostatními lidmi. slovo, které by mělo být součástí eee každého našeho kroku. dříve, než byl zraku eee vzdálen, než, dříve než byl vzdálen zrakům učedníků, Ježíš přistoupil a řekl jim, „je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co sem vám přikázal. a hle, sem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ Matoušovo evangelium 28. kapitola, verše 18. až 20. v tomto velkém poslání je zhrnuto všechno eee to nejdůležitější, co má církev v tomto světě dělat. získávat ty, kteří se vydají na eee na cestu ke Kristu, který se vydají ve křtu eee Bohu, budou v Kristově těle, v církvi, učit se a zachovávat Kristovo učení. nad tímto posledním Kristovým příkazem nebo odkazem bychom měli denně rozjímat, od rána do večera, od večera do rána. neustále se ptát, „Pane, co toto slovo pro mne dnes znamená? jak chceš dnes, v tento den, po mně, abych ti získával učedníky?“ co znamená získávat učedníky? víme, že to neznámá, že bychom měli neustále tvrdě evangelizovat svoje okolí. každému na pot*, na setkání říkat, „eee musíš se znovuzrodit a přijmout Ježíše Krista do svého srdce.“ Kristu učedníky nezískáme tím, že budeme lidem cpát evangelium, nebo jim ho, nebo mlátit Biblií vo hlavu. eee získávat učedníky také neznámá vázat lidi na sebe, na svoji osobu, nebo na nějakého jiného člověka, nebo na nějakou organizaci. my nezískáváme sobě učedníky, ale získáváme učedníky Kristu.

2880 takové učedníky, kteří ví, že je lepší poslouchat Boha, než lidi. to je naše poslání jako
církvě Kristovy. získat Kristu učedníky. a proč to máme dělat? proč to máme dělat? eee
jenom proto, že nám to Kristus přikázal? eee copak sou Kristovy zákony jako eee zákony
České republiky nebo eee Evropské unie, často naprosto beze smy*, beze smyslu? proč
chce Ježíš, abychom mu získávali učedníky? že by z toho něco měl? potřebuje své
2885 nohsledy? ne! vždyť všichni víme, že „Bůh vyvýšil eee že ho Bůh vyvýšil nade vše a dal
mu méno nad každé jméno, aby se před ménem Ježíšovým sklonilo každé koleno, na nebi,
na zemi i pod zemí“ Filipským 2. kapitola, verše 9 až 10. Kristus, když to řeknu tak eee na
rovinu, on nepotřebuje, aby mu někdo vzdával chválu a slávu, on ji stejně má, protože on
je Pánem celého vesmíru. jemu je složeno všechno pod jeho nohy. tak proč bychom mu
2890 měli získávat učedníky? co odpovíte svým nevěřícím přátelům nebo lidem, kteří se ptají,
proč bych měl být křesťanem? příští týden nám začne eee evangelizace ProChrist. Čekáme,
že mnozí přijdou s mnohými otázkami a budou se ptát, „proč bych měl být křesťanem?
proč mám být Kristovým učedníkem?“ co takovym lidem odpovíme? Častá, a podle mě
špatná odpověď, je, „protože si hříšný a potřebuješ, aby ti Bůh odpustil!“ to neříkám, že to
2895 není pravda, ale člověk nevěřící zacpe uši většinou eee na, na tudletu eee na tudletu
odpověď. můžeme ale začít jinak. můžeme ale začít jinak. začněme tím, čím se nelišíme.
přemýšlíte, přemýšlejte, eee co si ze všeho na světě přejeme nejvíc. co si ze všeho na světě
přejeme nejvíc. každěj sám, osobně. já, co já si nejvíc přeju ze všeho?
<2> být milován.

2900 <1> být milován? no? eště? to je hezký. slyším jednu odpověď, možná eště má někdo
další.
<3> umět se mu odevzdat. umět se mu odevzdat.
<1> no, umět se mu odevzdat.
<4> ---

2905 <1> být šťastný.
<5> štěstí zdraví ---
<1> štěstí
(smích)

<1> ... vinšujeme vám. (zpíváno) (smích) já si ze všeho eee nejvíc na světě přeji, abych
2910 byl šťastný, abych v, abych v životě cítil, že můj život má cíl a že má smysl. každý z nás
zná ten blažený pocit na duši, kdy se cítí šťastný, blažený, spokojený. každý z nás tento
pocit ráje chce zakoušet stále a stále. každý z nás, kdo jsme zde v tomto sále, stejně tak
jako každý kolem nás, každý jiný. prostě každý v tomto světě, ať je z Afriky, z Evropy,
z Ameriky, z Austrálie nebo vodkud'koli jin* jinde, všichni chceme prožívat to samý.
2915 jediné, v čem se lišíme je způsob, jakým, jakým chceme tohoto štěstí dosáhnout. a zde se
objevuje největší problém lidstva. je zřejmé, že lidé se vydávají ve svých životech různými
cestami za štěstím, ale jen ti zmála sou opravdu šťastnými. čím to je? když Bible začíná o*
eee vyprávět o stvoření světa, vypráví také o tom, že člověk byl korunou všeho stvoření.
člověk měl a má stále ten výsadní, eee má to výsadní postavení v celém Božím plánu. Bůh
2920 ho stvořil ke svému obrazu. stejně tak, jako si rodiče tvoří svoje dítě ke svému obrazu. těší
se na to, jak jim bude to jejich dítě podobné. radují se z toho, že jejich dítě nese ten jejich
obraz. tak někdy si říkáme, to to by nemusel že jo ve všem, ale většinou to člověka těší, že
jo. tak i Bůh tvoří každého člověka a každý člověk nese na sobě obraz Boží. jsme stvořeni
původně, a tak to je, jako děti Boží. (pauza 4 vteřiny) tak i eee Bůh tvoří člověka, aby nesl
2925 eee na, na, aby člověk nesl jeho obraz a každý eee otec a matka milují svoje dítě. a co si
přeje každá máma? mámy, co si přejete nejvíc? aby vaše dítě bylo šťastný. je to tak? každá,
eee každěj táta si to přeje tak*, každěj táta si to přeje taky. aby jeho dítě bylo šťastný.
copak si Bůh, když tvořil člověka, člověka, nepřál to samé? co čteme v Bibli? v kraličtině
to zní líp, „štípil pak byl Hospodin Bůh ráj eee v Eden na východ, a postavil tam člověka,

2930 jehož byl učinil.“ ráj. ráj Eden. ráj pro člověka. to zamýšlel, když Bůh tvořil člověka. ráj pro člověka, ten pocit štěstí, který my všichni v celém světě hledáme. když Bůh tvořil člověka, chtěl, aby byl šťastný. vidíte? Bůh i já chceme to samé. abych já byl šťastný! řekněte si to nahlas, „Bůh i já chtěl nebo chceme to samé, abych já byl šťastný!“ to si řekněte o sobě, je to tak. tak vás Bůh tvořil, abyste byli šťastní v tomhle světě. to byl cíl

2935 Božího stvoření, ty a já, který žijeme v ráji, v pocitu štěstí a blaženosti. a v čem je tedy největší problém lidstva? největší problém lidstva je hří*, hřích. a co je vlastně hřích? pozor, když mluvíme s nevěřícími, nebo s nekřesťany, tak, a používáme pro ně cizí slova, která mají pro ně dávno jiný význam, musíme je taky umět vysvětlit. co je tedy vlastně hřích? to, co sem řekl před chvílí, z toho vyplývá, že hřích vychází z neznalosti, mimo jiné,

2940 že jdu po špatné cestě. hřích v překladu znamená sejít z cesty. když někoho pohřešujeme, většinou to znamená, že se ztratil. když jdu po špatné cestě, míjím se cílem. to je další význam slova hřích. všichni chceme, abychom byli šťastní, ale míjíme se cílem. lidé nejsou šťastní. ba naopak, mnozí se snaží sice být šťastní, shání peníze, podvádějí se navzájem, kradou, zabíjejí se eee kují pikle, války a stále nejsou šťastní. co na to Bůh? dělá,

2945 co by dělala každá máma anebo táta. snaží se pomoci svému dítěti, snaží se pomoci svému stvoření, aby nešlo, našlo tu správnou cestu. proto sesílá lidem znamení, sesílá ukazatele do života každého z nás a snaží se nám ukázat cestu, která vede opět do ráje. snaží se nám ukázat cestu ke štěstí. Žalm 19 eee je úplně, nám nádherným způsobem pomáhá objevit eee tuto cestu. žalm začíná, „nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hovoří o díle jeho rukou.

2950 svoji řeč předává jeden druhému, noc noci sděluje poznatky. není to řeč lidská, nejsou to slova, takový hlas od nich nelze slyšet. jejich tón zvučí celičkou zemí, zní jejich hovor po širém světě.“ všimněte si, jakou kouzelnou poetikou eee vypráví o Božím díle stvoření. to, co se fyzikové a přírodovědci snaží neúspěšně napěchovat do několikařádkových eee rovnic a vzorců, lze snad vystihnout jenom uměním. žalm vypráví o nádherném Božím řádu,

2955 který prostupuje celičkový vesmír. „Bůh slunci na nebi postavil stan. ono jako ženich z komnaty vyjde, vesele jako rek, když běží k cíli. vychází na jednom okraji nebes, probíhá obloukem k druhému konci a nic se neskryje před jeho žářem.“ tyto verše jsou jako píseň, která nám vypráví o tom, jak Bůh všechno stvořil krásně. vypráví o řádu, který má i slunce, a pak na to naváže slovy, „Hospodinův zákon je dokonalý, udržuje při životě.

2960 Hospodinovo svědectví je pravdivé, nezkušený jím zmouří, zmoudří. Hospodinova ustanovení jsou přímá, jsou pro radost v srdci. Hospodinovo přikázání je ryzí, dává očím světlo. Hospodinova bázeň je čistá, obstojí navždy. Hospodinovy řády jsou pravda, jsou nanejvýš spravedlivé, nad zlato vzácnější, nad množství ryzího zlata, sladší než med, než včelí med z plástve. jsou poučením i pro tvého služebníka, když na ně dbá, má odměnu hojnou.“ zde je plán na záchranu člověka, který neví kudy kam a žije v chaosu, rád života, pravidla, mapa a ukazatele, znamení na cestě, aby*abychom mohli dojít k vytouženému cíli. „Hospodinova ustanovení jsou přímá, jsou pro radost v srdci. Hospodinovo přikázání je ryzí, dává očím světlo. Hospodinovy řády jsou pravda, jsou nanejvýš spravedlivé, nad zlato vzácnější, nad množství ryzího zlata, sladší než med, než včelí med z plástve.“ mnoho lidí

2970 kolem nás nechce věřit, že cesta ke štěstí může vést jinudy, než si sami myslí. to, že se mylí, objevují často až v krizích, životních krizích, eee v nemocnici, ve vězeních, eee při ztrátě partnera, v samotě obklopeni vším, co získali, nebo naopak eee vším, co nezískali, přichází na to, že jejich život nemá smysl a že věci, za kterými se pachtí, je neuspokojují. v těchto krizích se člověk zabývá otázkou, jdu správně? vede moje cesta opravdu za štěstím? takovýmto lidem se můžeme stát my ukazatelí. svými životy jim můžeme svítit na cestu, která vede k životu. Ježíš říká, „já sem ta cesta, pravda i život.“ ve 14. kapitole Janova evangelia. na Ježíšově životě je patrné, kudy se máme dát. Ježíšova cesta vede eee, je tím návratem k Bohu, do ztraceného ráje. on je nám tím nejlepším ukazatelem, prostředníkem mezi lidmi a Bohem. on ví kudy cesta vede ke štěstí. proto může říct,

2975

- 2980 „nikdo nepřichází k otci než skrze mě.“ pokud si uvěřil, že Ježíš je pravda, ta cesta i život, že on je tou nejlepší cestou do ztraceného ráje, pak si jistě pochopil nebo pochopila odpověď, odpověď na otázku, „proč máme získat Kristu učedníky?“ protože jediná cesta za štěstím, do vytouženého ráje, vede ta, kterou od Boha vyšlapal k nám Ježíš Kristus. když to shrnu. jedineč, když si přiznám, že bez Boha bloudím, že potřebuji jeho světlo ve
- 2985 svých temnotách, jeho vedení tak, abych už konečně našel cestu k pravému štěstí a nebyl již dále Bohem pohřešován, jedineč tak můžu nalézt cestu k tomu, po čem touží moje srdce, po čem touží každý z nás vytrvale. to, co nazýváme pokáním, neboli návrat k Bohu, nebo také obrácení na správnou cestu, ta chvíle, kdy přiz* přiznávám, že potřebuji Boží vedení, to je smysl pokání. tehdy se vzdávám své vůle a říkám, „Pane, staň se vůle tvá jako v nebi,
- 2990 tak i na zemi, ale i v mém životě.“ proto vás vyzývám, získávejte Kristu učedníky, protože Ježíš je cesta, pravda a život a nikdo nemůže přijít do toho vytouženého ráje k Bohu Otci, nežli skrze něj. amen.

K 4-4

2995 ...áté kapitoly, verše první až jedenáctý. Prorok Ezechiel, devátá kapitola, verš první až jedenáctý a eee tak část ej nazvaná trest začne od chrámu, ono se to těžko poslouchá, že ten trest začne tam, kde sou ti shromáždění žejo kolem Boha, tak si to poslechněme:
i zavolal na mne mocným hlasem: „blíží se ti, kteří budou trestat město; každý se svou zkázonosnou zbraní v ruce.“ a hle, šest mužů přichází cestou od Horní brány, obrácené k
3000 severu, každý se svou ničivou zbraní v ruce. jeden z nich je oděn lněným šatem a má na bedrech písarský kalamář. když přišli, postavili se u bronzového oltáře. tu se přenesla sláva Boha Izraele z cheruba, na němž spočívala, k prahu domu. Hospodin zavolal muže oděným eee eee odě- zavolal muže oděného lněným šatem, který měl na bedrech písarský kalamář, a poručil mu: „projdi středem města, středem Jeruzaléma, a označ znamením na čele muže, kteří vzdychají a sténají nad všemi ohavnostmi, které se v něm páchají.“ a slyšel sem, jak ostatním poručil: procházejte městem za ním a bijte bez lítosti a bez soucitu. starce, mladíka, pannu, děti i ženy zabijte, šířte zkázu. nepřistupujte však k nikomu z těch, na nichž je znamení. začněte od mé svatyně!“ i začali od starších, kteří byli před domem. nařídil jim: „poskvrňte dům, naplňte nádvoří skolenými; jděte!“ i vyšli do města i pobíjeli.
3005 když je pobíjeli a já zůstal sám, padl jsem na tvář a úpěl: „běda, Panovníku Hospodine, chceš uvést zkázu na celý pozůstatek Izraele, že vyléváš na Jeruzalém své rozhořčení?“ řekl mi: „nepravost domu izraelského i judského je nesmírně veliká. země je plná prolité krve a město je plné křivd. vždyť řekli: »Hospodin zemi opustil, Hospodin nic nevidí«. proto mi jich nebude líto a nebudu znát soucit. jejich cestu obrátím na jejich hlavu.“ a hle,
3010 muž oděný lněným šatem, s kalamářem na bedrech, podal zprávu: „provedl sem, co si mi přikázal.“

...te evangelium, Matoušovo evangelium 5. kapitole, verše 14. až 46., Matoušovo evangelium, 25. kapitola, verše 14., 14. pardon až verš 36. tak. eee je to podobenství o
3020 hřivnách. eee vy kteří netřímáte v rukách Bibli, tak eee jenom kontext. je to těsně před eee před tím, když se vypráví o posledním soudu. ono se to k tomu vztahuje, tak já vo tom nebudu mluvit, že to tam teda jako je, před tím, před tím eee jak Ježíš říká, jak bude ten poslední soud, ale patří to do jedné kapitoly a do jedné části, zrovna do jednoho tematickýho celku. takže podobenství o hřivnách.

3025 bude tomu, jako když člověk, který se chystal na cestu, zavolal své služebníky a svěřil jim svůj majetek; jednomu dal pět hřiven, druhému dvě a třetímu jednu, každému podle jeho schopností, a odcestoval. ten, který přijal pět hřiven, ihned se s nimi dal do podnikání a vyzískal jiných pět. tak i ten, který měl dvě, vyzískal jiné dvě. ten, který přijal jednu, šel, vykopal jámu a ukryl peníze svého pána. po dlouhé době se pán těch služebníků vrátil a začal účtovat. přistoupil tedy ten, který přijal pět hřiven, přinesl jiných pět a řekl: `pane, svěřil jsi mi pět hřiven; hle, jiných pět jsem jimi získal.` jeho pán mu odpověděl: `správně, služebníku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi a raduj se u svého pána.` přistoupil ten se dvěma hřivnami a řekl: `pane, svěřil jsi mi dvě hřivny; hle, jiné dvě jsem získal.` jeho pán mu odpověděl: `správně, služebníku dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, ustanovím tě nad mnohým; vejdi a raduj se u svého pána.` přistoupil i ten, který přijal jednu hřivnu, a řekl: `pane, poznal jsem tě, že jsi tvrdý člověk a sklízíš, kde jsi nesel, a sbíráš, kde jsi nerozsypal. bál sem se, a proto sem šel a ukryl tvou hřivnu v zemi. hle, zde máš, co ti patří.` jeho pán mu odpověděl: `služebníku špatný a líný,
3035 věděl si, že žnu, kde jsem nezasel, a sbírám, kde jsem nerozsypal. měl jsi tedy dát mé peníze penězníkům, aby- abych přišel a to, co mi patří, si vybral s úrokem. vezměte mu tu hřivnu a dejte tomu, který má deset hřiven! neboť každému, kdo má, bude dáno a přidáno;

kdo nemá, bude odňato i to, co má. a toho neužitečného služebníka uvrhněte ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů.'

3045

to dnešní kázání sem nazval risk pro Boží království nebo ghetto? asi před eee sedmi lety, možná že to bude dýl, ona mě Lenka opraví, Lenčin táta si koupil jedno velmi staré stavení v takovém dezolátním stavu. eee bylo to ve vesnici, kde žil i se svojí manželkou, bylo to přímo naproti té bytovce, takže to byla velmi náramná koupě. vlastně to byl takový menší statek, eee stavení, kde se dalo bydlet, několik stodol, velká zahrada – a v tom domě kdysi žil velmi starý pár. a jak už to bývá ve vysokém věku a když už spolu žijou dlouho ti partneri, jeden z těch partnerů zemřel a hned na to nebo následně na to zemřel i ten druhý. a chalupu museli příbuzní vyklidit a prodat. to bylo počátkem devadesátých let. a když se pozůstalí dostali v tomto eee velmi už skoro rozpadlém domě eee do jejich ložnice, objevili tam eee na postelích plné slamníky. a hádejte, co v těch slamnicích bylo? jo, vy co hádáte správně. byly tam peníze. stovky, pětistovky, tisíce, desetitisíce korun, které měly asi pomoci eee opravit ten domu.

3050

3055

vy, co pamatujete kolkování peněz, jistě tušíte, co se objevilo za problém. ačkoliv byly, ačkoliv to byly desítky tisíc korun, eee které měly obrovskou cenu za života těch starých lidí, v tu dobu byly ty peníze neplatné. neměly vůbec žádnou hodnotu. československé peníze ztratily peníze, eee ztratily cenu, pokud nebyly kolkované, a tudíž mohly posloužit maximálně tak na zátop v kamnech. říkáte až neuvěřitelný příběh? ale tento příběh se stal a děje se stále kolem eee mezi námi i mezi námi křesťany. vzpomeňte kolikrát něco strádáme a čekáme a čekáme, až přijde ta doba, kdy bychom s tím mohli něco vykonat, pak tu dobu prostě prošviháme a nezbyde nám nezbyde nám nic než odejít s prázdnou. čekáme na lepší dobu, a pak přideme i to, i o to, co máme. Ježíš říká: „kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má.“ co myslíte, kdyby tu Pán Ježíš byl mezi námi, řekl by: „musíš spořit, čekej, čekej a pak uvidíš?“ anebo by spíše řekl: „investuj všechno, co máš!“ ruku na srdce, co je nám bližší? máme raději to své jisté, říkáme si: „lepší vrabec v hrsti, než holub na střeše,“

3060

3065

radši mít té, ty své peníze v bance, než je dát někomu, kdo rozjíždí eee nějaký podnik. radši budu mít své peníze v České spořitelně eee než v té bance nebeské. kdoví jak to dopadne, přeci. přeci po nás někdo nemůže chtít, abychom riskovali. raději bychom chtěli slyšet: „riskovat? to je hřích!“ ale Bůh nám říká něco jiného. totiž, riskovat je biblické! nemyslíte, že Bůh od začátku velice riskuje? eee když stvořil tohohle, když stvořil člověka. já si myslím osobně, že to byl největší risk, který Bůh udělal, protože nám dal svobodu. jak to dopadne? a co je vlastně risk? slovo pochází od slova eee riziko, které je původem italské a znamená: nebezpečí, eee možnost neúspěchu a ztráty. kde je nám řečeno v Bibli riskujte? no, takhle to přesně není nikde napsáno, ale všimněte si, jak tento bohatý člověk jedná, když dává svým služebníkům. ten dostane pět, ten dvě, ten dostane jednu, podle jejich schopností, jak je velice moudrý ten člověk. dává tomu nejlepšímu služebníkovi nejvíce a tomu nejhoršímu nejméně. a co se teď stane? ten, co má těch pět, hned je investuje. a stejně jako dnes, eee investovat znamená velký risk, nebezpečí ztráty. neinvestuje jen jednu z těch hřiven nebo dvě. investuje všechny. to je hodně troufalé, hodně troufalé. ten druhý investuje také všechny, co má, a investuje eee také teda investuje taky všechny, co má. a ten třetí? eee

3070

3075

možná si řekl: ale to sou hloupí služebníci ti dva. pán nám svěřil takové bohatství. jistě chce, abychom mu pohlídali eee to všechno, až se vrátí, eee to sou ale hlupáci, proinvestovat všechno, co jim pán svěřil. to jsou ale hlupáci, proinvestovat všechno, co jim pán svěřil. vždyť jim neřikal: „zbavte se toho!“ nebo „vydělejte s tím něco!“ určitě chtěl, abychom se o ty jeho dary staraly a pěkně mu ho, pěkně mu to pohlídali. tu hřivnu ani do

3080

3085

banky nedám. co dyby zkrachovala, co pak řeknu svému pánovi? eee tak co byl- bylo nejlepší, nejlepší se nějak pojistit. tak eee tak to zakopu. tam to nikdo nenajde, nikomu neřeknu, kde to je, eee musím, musím přece myslet na ty svoje zadní vrátka. eee co když

3090

mi, co když mi nic nevydělaj žejo, ty můžu vo ně přijít, co pak řeknu svému pánu. přeci
nebudu tak hloupý jako ty vostatní, žejo. tak radši tu hřivnu zakopu, aby mi ji nikdo
3095 neukradl.
a až pán přijde, tak mu ji dám. a všichni víme, jak to dopadlo: jeho pán mu odpověděl:
`služebníku špatný a líný, věděl jsi, že žnu, kde jsem nezasel, a sbírám, kde jsem
nerozsypal. co je zajímavé: ten pán jim neřekl, co s těmi hřivnami dělat. prostě těma dvěma
3100 služebníkům to dal a jim to bylo jasné, co s tím mají dělat. mají s nimi podnikat. ten, který
přijal pě- pět hřiven, ihned se s nimi dal do podnikání a vyzískal jiných pět. my se kolikrát
ptáme, co máme dělat s těma hřivnama, které nám Bůh dal? co máme dělat s tím talentem,
který mi Bůh dal? co mám dělat se svojí životní zkušeností, kterou mi Bůh dal? každý
z nás, jak tu sedíte, všichni máte obdarování. originální. když se podívám, tady nikdo není
stejný. každej zvlášť, každej zvláštní obdarování podle Boží moudrosti originálního
3105 rozhodnutí. každej sme originál i v i v těch darech. co, eee, každý z nás můžeme eee i
přemýšlet nebo se ptát: Pane, co chceš, abychom dělali se svým obdarováním? je to
správná otázka? to je jako kdyby uvěřil hudebník a ptal se: Bože, co mám dělat s tím
talentem, který si mi dal? jednoduchá odpověď: chval svým talentem Boha! co má dělat
uvěřivší zahradník? no, být zahradníkem pro Krista! přemýšlej, co máš za dar. ať ti ho Bůh
3110 ukáže, jestli nevíš, jaký máš. není na místě, abychom eee si říkali: „Bůh mi dal eee na něco
talent, tak počkám, až přijde můj čas!“ ale ten tvůj čas už je tady! neptej se: „Bože, mám
použít pro tebe svůj talent?“ mohl bys být u Posledního soudu překvapený jako tento
špatný služebník. `Služebníku špatný a líný, věděl si, že žnu, kde sem nezasel, a sbírám,
kde sem nerozsypal. měl si tedy dát mé peníze peněžníkům, abych přišel a to, co mi patří,
3115 si vybral s úrokem. vezměte mu tu hřivnu a dejte m- tomu, který má deset hřiven!neboť
každému, kdo má, bude dáno a přidáno; kdo nemá, tomu bude odňato i to, co má. a toho
neužitečného služebníka uvrhněte ven do temnot; tam bude pláč a skřípění zubů.` další
zajímavost: jak každému rozdával? podle jakého klíče? bylo to náhodně? to tak třeba
tomuhle tomu pět, tomu tři. ne, čteme eee nebo takhle bylo to podle nálady náký? že by si
3120 tak jako řek: „dneska mám náladu, tak tomu dám pět, tomu tři.“ ne! čteme, že to bylo podle
jeho schopností. to znamená, že máme přesně tolik, kolik potřebujeme. máme přesně tolik,
kolik sme schopní užít a kolik a o kolik sme schopní se postarat. Bůh nám nedal víc, než na
kolik máme síly. často mluvíme eee o této budově jako o hřivně, kterou tento sbor dostal
od Boha. co myslíte, je to nad naše síly? je to větší sousto, než o které se můžeme postarat?
3125 ne! Bůh ví, kolik nám může svěřit. s každou zkouškou nám Pán dává i řešení. věřte tomu,
že nás Pán povede všechny k odpovědnosti, co se s tímto domem děje. když nám Bůh dává
hřivny, nebojme se je riskovat! přeci nejsme služebníci špatní a líní. představte si ale tu
dnešní situaci, jak by to podobenství asi vypadalo. eee to je trošku tak humorný, berte to
s rezervou. přijde pán eee s těmi dvěma milióny korun, eee s dvěma miliony korun. vezme
3130 si ty tři schopné podnikatele. jednomu dá 1 milion, druhému 700 tisíc a třetímu 300 tisíc.
ten první se ihned s tím milionem dá do podnikání. koupí firmu, ta chvíli jede a pak to
zkrachuje. ten druhý ihned vezme svých 700 tisíc, koupí akcie na burze, chvíli akcie lezou
nahoru, podnikatel si mne ruce, pak najednou krize a bum. burza zkrachuje a peníze jsou
fuč. eee třetí si zašije peníze do polštáře. no, ale přijde měnová reforma, inflace a peníze
3135 ztratí hodnotu. co řekne pán těma eee těm dvěma prvním služebníkům? řekne jim: „pojd'te
a radujte se u svého Pána, protože sem viděl, že ste byli ochotní riskovat můj hněv a
riskovat i trest. protože ste šli a vzdali se všeho, co máte, abyste mi opatřili zisk, abyste
byli shledáni užiteční, pojd'te a radujte se.“ toho, co nic neudělal, samozřejmě označí za
líného a špatného služebníka. přátelé, nebojte se riskovat pro Boží království. vím, že eee
3140 mnozí sou zraněni z předchozích vztahů a radši máme to své jisté, než riskovat další
zranění. ale nebojte se, riskujte pro Boží království. pokud jde o naše společenství, někteří
si myslí, že nás je velice málo. co to může mít za důsledek. no, postupně se uzavíráme do

sebe a sme jenom tak pro sebe. sme ochotní riskovat to naše jisté, klidné, zajištěné pro Boží království? (pauza 5 vteřin) co když se mezi námi objeví lidé s problémy? lidé, kteří nám nějakým způsobem nevoní, třeba takovej bezdomovec, žejo, nebo kteří nejsou stejní jako my? například lidé, kteří mají problémy s alkoholem nebo s drogami, pankáči nebo skinové? co kdyby se mezi náma objevili Romové nebo cizinci? neptám se, jestli, jesli by tady mohli být. „jó, pokud nebudou dělat nepořádek, žejo, to my je budem tolerovat, to tady můžou bejt.“ ale to je málo. budeme ochotni pro ně riskovat? budeme se umět o takoveto lidi postarat? tak, jako by se o ně postaral Kristus? když vidíme problémy v tomto sboru, umíme riskovat pro Boží království a místo, abychom je hloupě zesměšňovali, tak dáme svou kůži na trh a začneme je řešit. a co nevěřící maminky v Klubíčku? úsměšek. takový téma. chceme riskovat to, že tady bude nepořádek, občas že maminky rozlijí šťávu eee na zem nebo rozlijí eee teda rozbijí hrníček? chceme riskovat, že občas se zachovají jinak, než bychom chtěli? budeme je umět milovat a přijímat tak, jako je miluje a přijímá Kristus? nebo budeme šířit jedova- jedovaté pomlvy o celé práci eskápe a Klubíčka? jako společenství stojíme před volbu: buď se staneme ghettem, víte, co je ghetto. je kousek dál, v Terezíně jedno takový bylo. uzavřený hradby kolem. eee nikdo nemůže dovnitř nikdo nemůže ven. můžeme být takovým ghettem uprostřed Litoměřic a budeme žít tak pro sebe navzájem v těchto místnostech. a můžeme si říkat, ten svět kolem nás, to to je něco, to nás nezajímá, to je něco mimo nás. nebo budeme riskovat pro Boží království. a toto společenství otevřeme pro ty, na které společnost ráda zapomíná. jako jsou prostitutky, jako jsou drogově závislí, jako jsou svobodné matky, vpuštěné děti, děti z dětských domovů a z rozvrácených rodin. přátelé sme ochotní riskovat svůj klid a pohodlí pro Boží království? jak se budeme tvářit, že k nám chodí nevěřící a hledající, kteří nejsou tak, jak sme si je představovali? budeme se chtít postarat o jejich starosti a problémy? budeme jim pomáhat s řešením? chceme ten svůj klid a pohodlí nebo otevřeme svůj dům pro nevěřící? otevřeme svoji službu nevěřícím? budeme aktivně zvát mezi sebe ty, za kterými Kristus přišel? budeme navštěvovat vězněné? budeme chodit za nemocnými? budeme mezi sebe zvát chudé a opuštěné? budeme umět pro ně riskovat? toto společenství má veliká obdarování. veliká obdarování, to myslím zcela vážně. každý z nás má svoje veliké obdarování, které nemá nikdo jiný z nás. to obdarování tohoto sboru není tedy jenom v domě, ale i v lidech. všichni máme své hřivny ve svých rukách. každý sme obdarování zvláště, tak, jak nám Bůh dal podle našich schopností. nebojme se své hřivny investovat. když prohraješ tu hřivnu, Bůh ti dá novou. neboj se, hlavně ji nezakopávej. vyjděme do ulic. jděme k těm, kteří hladoví a žízní po spravedlnosti, nebojme se riskovat svou pověst, své city, nebojme se riskovat svoji lásku, svoje pohodlí a svou zajištěnost. dávejme Bohu tak, aby nás mohl maximálně využít pro dílo svojí spásy. amen.

K 4-5

3180

<1> ve své moci láska Kristova. nás, kteří jsme pochopili, že jeden zemřel za všechny a že tedy všichni zemřeli, a za všechny zemřel proto, aby ti, kteří jsou na živu nežili už sami sobě, nýbrž tomu, kdo za ně zemřel i vstal. a tak od nynějška už nikoho neposuzujeme podle lidských měřítek, ačkoli sme dříve viděli Krista po lidsku, nyní ho už takto neznáme. (pauza 3 vteřiny) kdo je v Kristu, je nové stvoření, co je staré, pominulo, hle, je tu nové. amen.

<2>

<1> to radost...

3190

...elé z 36. kapitoly. Ezechiel 36. kapitola, strana asi 784, v mojí Bibli. kdybyste chtěli pomůcku. vždycky je to dobré slyšet a vidět. tak eee si myslím, že když máte Bible v ruce, tak je to nejlepší, jak si to člověk může zapamatovat i. Ezechiel 36. kapitola, verše 21 až 28.

3195

i jala mě lítost, praví Hospodin, i jala mě lítost pro mé svaté jméno, které oni, izraelský dům, znesvětili mezi pronárody, kamkoli přišli. řekni proto izraelskému domu: toto praví Panovník Hospodin: nečiním to kvůli vám, izraelský dome, nýbrž kvůli svému svatému jménu, které ste znesvěcovali mezi pronárody, kamkoli ste přišli. opět posvětim své veliké jméno, znesvěcené mezi pronárody, jméno, které ste vy uprostřed nich znesvětili. i poznají pronárody, že já jsem Hospodin, je výrok Panovníka Hospodina, až až na vás ukáži před jejich očima svou svatost. vezmu vás z pronárodů, shromáždím vás ze všech zemí a přivedu vás do země. pokropím vás čistou vodou a budete očištěni, očistím vás ode všech vašich nečistot a ode všech vašich hnusných model. a dám vám nové srdce a do nitra vám vložím nového ducha. odstraním z vašeho těla srdce kamenné a dám vám srdce z masa. vložím vám do nitra svého ducha, učiním, že se budete řídit mými nařízeními, zachovávat moje řády a jednat podle nich. pak budete sídlit v zemi, kterou sem dal vašim otcům, budete mým lidem a já vám budu Bohem.

3205

-pro...

...třetí kapitolu, verše 12. až 16. Filipským třetí kapitola, verše 12 až 16. (pauza 4 vteřiny) možná strana 189. nemyslím, že bych již byl u cíle anebo již dosáhl dokonalosti; běžím však, abych se jí zmocnil, protože mne se zmocnil Kristus Ježíš. bratři, já nemám za to, že sem již u cíle; jen to mohu říci: zapomínaje na to, co je za mnou, upřen k tomu, co je přede mnou, běžím k cíli, abych získal nebeskou cenu, již je Boží povolání v Kristu Ježíši. kdo je dokonalý, ať smýšlí jako my, a jestliže v něčem smýšlíte jinak, i to vám Bůh objasní. jen k čemu sme dospěli, toho se držme. bratři, napoduj- napodobujte mne, hleďte na ty, kdo žijí podle našeho příkladu.

3215

jo, to už byl verš 17. eee ten dnešní, to dnešní kázání sem nazval běžím, abych dosáhl (smích)

eee, v Kristu Ježíši ste moji bratři a moje sestry a eee chci se s váma rozdělit právě i eee i o tohle téma. běžím, abych dosáhl. mnohým křesťanům se stále nebo se honí stále eee v hlavách určité pochybnosti o jejich spáse. eee co s tím, když sem křesťan takovou dlouhou dobu a stále nejsem dokonalý? stále bojuji se svým hříchem, se svými slabostmi, i když nechci, tak hřích stále útočí a dokonce mu i někdy podléhám. čeká mě odsouzení Bohem? který bude soudit živé i mrtvé, eee podle toho, jak jednali? a velice se trápí svoji nedostatečností a slabostí a bojí se Božího soudu. pokud de o pochybnosti o spáse, co říká Písmo? co říká Písmo? milostí tedy ste spaseni skrze víru, spasení není z vás, je to Boží dar. není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. Efezským druhá kapitola. Boží slovo jasně říká, tvoje dobré skutky tě nespasí. spasit tě může leda bezhříšnost. jenom když budeš bezhříšný, eee bez hříchu, můžeš být spasený. ale toho už asi nikdo z nás nedosáhneme, protože každý máme na tom svym kontě už dost hříchů. eee z toho vyplývá

3225

jenom jedno. spasit tě může jedině Bůh. Bůh tě může spasit skrze eee to, skrze Kristův
3230 kříž. může tě jenom on spasit svojí láskou a svojí mocí. tím, že bude žít svym duchem
v tvym životě. Pavel říká, žijte z moci Božího ducha a nepodlehnete tomu, k čemu vás
táhne přirozenost. všimněme si lidská přirozenost, to sme my, to sme zjistili, že nám teda
nejde, že sme hříšný a vidíme spoustu našich eee hříchů, vidíme svoji nedostatečnost, na
3235 druhé straně Boží duch, který to všechno může změnit. žijte z moci Božího ducha a
nepodlehnete k tomu, k čemu vás táhne vaše přirozenost. zde se může vobjevit eee jeden
extrémně špatný přístup a nepochopení toho, co říká Písmo. pokud se stále ještě někdo
spoléhá na svoje skutky a ne na Boží milost a přijetí, stále bude mít pochybnosti o svojí
spáse. pokud si nejsi jistý svou spásou, spoléjhe se, spoléhej se na Boha. na Boží slovo, na
Boží lásku, na Boží milosrdenství, ne na svoje skutky. přijmi to, že Bůh je ten, kdo tě chce
3240 spasit. nakonec pochopíš, že Boží láska tě spasí. ne za to, že se budeš chovat dokonale. je
to furt o tom spoléhání se na svoje skutky. když se budu spoléhat na svoje skutky, tak stále
se budu zklamávat. stále eee budu plný po- eee pochyb a nejistoty, ale jakmile se začnu
spoléhat na Boží lásku, tak všechna nejistota, eee všechny pochybnosti můžou odejít.
protože Bůh je ten, kdo mě chce spasit. to je, bych řekl, častý problém, tenhleten problém
3245 eee v římskokatolický církvi to často vidíme. spousta lidí eee se spolíhá na svoje skutky a
bojí se. protože ví, že před Bohem nevbostojí. proto slyš- proto slyšíme to evangelium,
radostnou zprávu. milostí ste spaseni, ne pro svoje skutky, ale milostí ste spaseni, je to
Boží dar. tady pro každého z nás. stačí ho jenom přijmout. stačí přijmout, eee že i to platí
pro mě, to Boží slovo. na druhou stranu, a to je varování, eee existuje mnoho křesťanů,
3250 kteří se chovají, jako by již byli dokonalí. to bych řekl, že zase je druhý extrém eee častý
v letničních církvích a v eee různých eee charismatických církvích a různě eee různých eee
takových zas hnutích, kteří kteří kážou tu dokonalost a a eee prosperitu. tito lidé sice
nemají žádné pochybnosti o své spáse, přesto žijí ve lži. tito lidé si nepřipouští, že sou, že
jsou stále stejně hříšný jako byli předtím, než poznali Krista. stále stejně hříšní. ačkoli
3255 vědomě nežijí v žádném hříchu, stále zapomínají na to, že eee hřích se člověka snadno
přicho- přichytí. že často dokonce tak, že si toho člověk ani nevšimne. tito křesťané bývají
často samospravedliví tak, že svoje hříchy už ani nevšímají. eee protože bývají zaslepený
svojí pýchou, eee svojí nechotou přiznat vlastní chybu, v podstatě žijí jako pokrytci.
pokrytci, kteří nevědí, nevidí ten největší problém, kterým je jejich pýcha na jejich
3260 dokonalost. jak poznat tyto domnělé křesťany? eee tito lidé vidí chyby hlavně kolem sebe.
eee když Bůh neuzdraví, tak řeknou, no to je chyba v tobě. nebo mmm když se něco děje
v církvi, nákej problém nebo ve vztahu eee doma, tak většinou řeknou, to je tvůj problém.
prostě nejsou ochotný si připustit vlastní chybu. vždyť sem křesťan takových let, eee přeci
já nežiju v žádném hříchu, já sem plný Ducha svatého, já nežiju v žádném hříchu, v tom
3265 mají problém ti ostatní. a když přijde k náčí, eee do nějaké krize, eee nejsou ochotný hledat
u sebe ten problém, vidí ho u těch druhých. tito lidé mají blízko k souzení těch druhých.
stále musíme mít na mysli, že pokrytectví a povýšenost byly cíle kritiky, kterou Ježíš eee
směřoval k farizeům a k zákoníkům. víte proč Ježíše nenáviděli nejvíce, farizeové a
zákoníci? protože jim říkal, vy ste, vy ste obílené hroby, vy se chováte jako obílené hroby.
3270 navenek to vypadá všechno perfektně, desátky dáváte a modlíte se k Bohu a chodíte
pravidelně do shromáždění, teď to přeženu, jo, děláte prostě všechno takhle, ale přiznat si,
že potřebujete Boha, protože vaše srdce je špatný, to vám de těžko. obílené hroby. navenek
eee krása a uvnitř hnus. říkal jim to proto, že je chtěl odsoudit? eee říkal jim to proto, že je
chtěl nějakým způsobem ponížit před ostatníma? ne. ne. říkal jim to proto, protože se divil.
3275 divil se, že se netrápí tím, jací sou. divil se, že se netrápí tím, že Boží moc dávno vprchala
z jejich životů. křesťan, který si přestal připouštět svoji hříšnost, uzavírá se Boží milostí a
síle, která jej může změnit. nebude nikdy pokorný, nikdy ho neuvídíte poníženého, bude
kolem se- sebe šířit eee tu svoji svatost, navenek, ale ten problém eee bude vidět v jiných.

nikdy ne u sebe. apoštol Pavel říká: nemyslím si, že bych byl již u cíle, anebo že bych již
3280 dosáhl dokonalosti, běžím však, abych se jí zmocnil, protože mne se zmocnil Ježíš Kristus.
eee chci vám povědět, povědět něco vo mojem setkání eee s aa. eee anonymní alkoholici,
možná že ste vo nich slyšeli, Petr vo nich slyšel. eee když sem byl ve státech, tak sem začal
pracovat v tom eee domě na půl cesty, v Day staru, a součástí programu pro mmm ty
kluky, který se léčili sss většinou ze závislosti na alkoholu nebo na kokainu, eee tak bylo
3285 chození na eee setkání aa. anonymních alkoholiků, nebo en á, anonymních narkomanů. a to
mě úplně n- nevěděl sem, slyšel sem, žejo, viděl sem párkrát v televizi ňáký eee takový
setkání, ale nikdy mě to, nikdy sem nepochopil vo co de a nikdy sem nebyl uvnitř. ale jak
sem se tam dostal, eee tak mě to úplně ohromilo. většina těch lidí, nebo všichni ti lidé,
zápasí. zápasí se svojí závislostí. a eee objevili Boha. kterej z tý, z tý závislosti může
3290 dostat. desítky let zkoušej všechno. sanatoria a léčení a terapie a a různý náhrady, žejo,
nebudu brát alkohol, budu dělat zase něco jinýho, eee prostě z tý závislosti se nemohli
dostat. ale jakmile se otevřeli Bohu a řekli Bo- Bože, ted' už ne já, ale ty začni, eee tak je
Bůh z toho dostal. a to to hnutí áá je vlastně setkávání eee těch alkoholiků, který se léčí. a
je to eee dobrovolný samo- eee bych řek eee samopodpůrný nebo eee navzájem prostě se
3295 podporujou, není to, nikdo to neplatí, eee nikdo to nesvolává, prostě to sou ty alkoholici,
kteří se chtěj navzájem povzbuzovat a povídat si vo svojí závislosti a vo těch svejch
starostech a problémech a mluví o tom a je to, eee musím říct, eee velice požehnaný,
protože sem viděl lidi, který tam desítky let eee choděj a už nepijou, prostě desítky let.
předtím třeba patnáct let tvrdě na alkoholu nebo na jiných drogách. a voni maj eee dvanáct
3300 takových kroků, podle kterých, eee podle kterých jednaj. eee těch dvanáct kroků, sem se
potom dozvěděl, vychází z jedný takový teologický skupiny eee z Oxfordu a voni si to
přizpůsobili eee pro sebe, pro to hnutí ve třicátých letech, eee 1936 myslim, že to vzniklo.
a já s váma chci jenom se za- zamyslet nad těma prvníma třema. určitě se dostaneme někdy
k těm dalším, ale ty první tři, si myslim, eee jasně říkaj, v čem eee o co nám vlastně de
3305 v životě s Bohem. co co je to nejdůležitější. to první, co říkaj: přiznali sme si, že sme
bezmocní nad alkoholem a že naše životy se staly nezvladatelnými. eee původně je to,
přiznali sme si, že sme bezmocní nad hříchem a že naše životy se staly nezvladatelnými.
pravda je taková, že člověk sám o sobě je bezmocný nad hříchem. je bezmocný nad zlem,
které je v něm a které je kolem nás. můžu si to přiznat: sem bezmocný nad hříchem, který
3310 je ve mně a který je kolem nás. všimněse- všimněme si, eee že to říká i Pavel, apoštol
Pavel. eee v Římanům sedmé kapitole tam o tom čteme dlouhé pasáže. eee on říká: vím
totiž, že ve mně, to jest v mé lidské přirozenosti, nepřebývá dobro. chtít dobro, to dokážu,
ale vykonat už ne. nepoznávám se ve svých skutcích, vždyť nedělám to, co chci, nýbrž to,
co nenávidím. jak ubohý sem člověk. kdo mě vysvobodí z tohoto těla smrti? to by měl být i
3315 bod, první bod naší víry. přiznávám si svoji slabost nad hříchem. my můžeme říct, my sme
slabí nad hříchem. vobčas to říkám, žejo, když sem ve vězení, už ste vodě mně asi slyšeli
několikrát, vždycky říkám: proč sem křesťanem? no, protože sem děsný prase, když to tak
(smích) ono to zní už tak eee otřepaně tady, možná že už sem to říkal tolikrát. ale to je
vopravdu, to je důvod, proč sem křesťanem. protože z- zjišťuju, že já sem slabý. sám o
3320 sobě sem slabý nad hříchem a sem slabý změnit i ten svět kolem sebe, to zlo, který je tady
kolem nás. a vě- můžu říct, že většina lidí prostě eee si slepě namlouvá, že to zvládne. jo,
to zvládnu, to to to i ty alkoholici si to říkali: to zvládnu. to je jenom vo tom, jak já
kontroluju to pití, jo, to je jenom vo tý kontrole, jestli to mám prostě pod kontrolou. ale už
sou závislí, už sou leta závislí, ale furt si prostě namlouvaj, a tak zas takový problém
3325 nemám, jo. jako já se napiju, co to je prostě ty čtyři piva denně? jo, ale dyž člověk prostě
v tom je, v tý závislosti, tak už si ani neuvědomí, že jednou to byly čtyři piva a k tomu byla
půl flaška rumu, žejo, ještě a tak. eee závislost přichází. eee naše závislost prostě na hříchu
je silná. první bod naší víry. eee v aa si říkají alkoholici až do konce života. již nejsou ti,

3330 kteří teda alkoholu podléhají, oni ví, že závislosti se z- eee nezbavili dokonale. tato závislost odejde až tehdy, až obdržíme ta nová těla, o kterých apoštol Pavel mluví. jak říká: celé tvorstvo společně sténá, očekává to vykoupení lidských synů. až dostaneme to nové tělo. do smrti eee alkoholik nesmí zapomenout to, že je alkoholik. na setkání oni říkají: eee ahoj, já sem Joe, sem alkoholik. to znáte z těch filmů, říkají eee dneska je to dvacet let, co sem se naposled napil alkoholu.

3335 <2> ahoj Joe.

<1> oni řík-, no vítej Joe. hrozně se povzbuzují navzájem. eee je to tam i cejtit, jako není to na oko vopravdu jako. já sem myslel, že to je vždycky na oko, v těch filmech to tak vypadá, ale vopravdu sem to tam cejtil tu tu vzájemnou eee vřelost a laskavost. závislost na alkoholu je tak silná, že oni ví, že v den, kdy by se napili, opět do toho upadnou. stačila jenom trošičku. ví o tom. oni to zkoušej a když člověk podlehne, když padne, tak mu řeknou: nic se neděje, dneska je ten den, kdy se nenapiju. dneska je ten den, kdy já nezhrěším. když mám problém s hříchem, dneska je ten den, kdy já nebudu hřešit. to je úplně skvělý. zejtra si zase řeknu: dneska je ten den, kdy já nebudu hřešit. dneska je ten den, kdy já se nenapiju, kdy já si nezapálím eee nebo víme každé prostě, eee s čím třeba někdo bojujeme. nebo s čím sme bojovali. měli bychom si, eee takhle chci říct, že sem, že to samé sem pochopil, je i u nás. my sme naprosto stejně závislí na hříchu a je to jedno, jestli to nazýváme alkohol nebo jakýkoli jinej hřích. eee nežiji v žádném hříchu, můžu říct já, eee za sebe, nežiji v žádném hříchu, ale vím, že moje přirozenost, moje lidská přirozenost mě stále ke hříchu eee táhne. tak sem si říkal, že bych se vám měl představit, jo, měl bych říct: ahoj, já sem Radek, sem stále hříšník (smích), dneska je to šestnáct let, 3340 osm měsíců a několik dnů, co mě Ježíš Kristus vysvobodil od závislosti. amen. eee sem stále hříšník, stále si to můžu připustit, eee stále eee můžu vědět, že že hřích mě odtáhl od Boha, eee že že sem se stal opuštěným, protože sem zápasil s hříchem sám, a můj život se stal tím pádem nezvladatelným. můžu připustit, hřích je to, co působí ve mně, nebo můj 3345 život prostě nezvladatelným. v tom si můžeme vzít naprostý příklad. eee z aa. že v tom, že den, kdy zhrěším, eee opět se můžu stát závislým. a opět se můžu stát tím, co sem byl předtím, než sem poznal Krista.

druhý bod eee, který maj, dospěli sme k víře, že síla větší než naše, nám může navrátit zdraví. vím, jako apoštol Pavel, že v moji přirozenosti nepřebývá dobro, ale také vím, že 3350 kdo žije z Ducha, nepodléhá tomu, k čemu jej táhne jeho přirozenost. to je úžasná zpráva pro každého z nás. to je evag- evangelium, to je ta radostná zpráva, že sem uvěřil, že síla větší než moje, mě může zachránit. přátelé, to je radostná zpráva pro vězněné, eee pro všechny, kteří svůj život eee svůj boj se zlem vzdali, pro všechny, kteří mají zničené životy hříchem, ať je to opilství, drogy, eee nevěrou, krádežemi, podvody, násilím, zlobou, neodpuštěním, nedůvěrou k druhým. existuje tady síla, která je větší než naše. Ducha 3355 svatý, který v nás může všechno změnit. není to obrovská naděje pro tento svět? existuje tady síla, která může napravit moje vztahy. která může napravit moje manželství, která může napravit naše problémy se závislostí. je tu síla silnější než naše sklony. než tvoje lidská přirozenost. není to skvělé? jaká je to svoboda. jaká je to svoboda, můžu si připustit, ano hřích prostě je tak silný, to zlo eee kolem nás i ve mně, je tak silný, a na, za druhý, 3360 můžu si připustit, je tady síla větší než moje, Duch svatý, moc Boží, která v tomhleto může překonat moje všechny slabosti a všechny moje sklony a všechny moje eee slabiny a může napravit můj život. to je naše víra. dospěli sme k víře, že síla větší než naše nám může navrátit plnost zdraví, pocit štěstí a pokoje, který je nade všechno pomyšlení. této 3365 síle, Duchu svatému, svěř svůj život. třetí bod, rozhodli sme se podřídit svoji vůli a svůj život do péče Boha, jak sme mu porozuměli. ten, kdo pochopil, že zkaženost, eee jeho lidské přiroz- přirozenosti, nebo ten, kdo pochopil tu zkaženost svojí lidské přirozenosti, může si připustit, ano, potřebuji sílu větší než je moje, a může se modlit: Bože, buď v mém 3370

3380 životě víc, buď v mém životě víc. a takový člověk se opravdu modlí hned vod rána: Bože, měň můj život. tenhle den, ať je vydanej jenom tobě, ať žiju podle tvojí vůle naplno. ty to ve mně způsob. mám problémy, vidíš tohle, mám problémy s támhletím, s támhletím, Bože, dneska to změň, ať tvoje moc s- se prokáže, ať tvoje síla mě očistí. eee ať mě naplní tou silou, ať můžu žít bezhříšný život. nebo život prostě, který směřuje k tomu, eee k té dokonalosti. takový křesťan, který objeví toto evangelium, je často konfrontován s jinými
3385 křesťany. může se stát, že přijde do společenství a každému řekne: jo, Bůh je takový a takový a ty bys měl dělat tohle a tohle. a vidíš, že my tady chodíme v šedivym, tak ty budeš chodit taky v šedivym, eee vidíš, že všichni máme krátký vlasy, tak ty ostříháš taky krátký vlasy
<4> ...
3390 (smích) to se stalo i kolikrát mně. někomu zrovna vadily ty moje dlouhý vlasy, někomu vadilo, že mám rád motorky, eee někomu vadila moje teologická fakulta a někomu zase vadí, že ten druhej, že že pije pivo. hrozný. pak zase říkají, eee že ta žena, teda když se modlí, tak má mít zas ten šátek, a posuzujou jakoby podle těch vnějších věcí, posuzujou to, co mám bejt uvnitř. zase zase ten farizeismus, jo zase to zákonictví. navenek aby to
3395 všechno fungovalo, vypadalo dobře, nikdo z nás nemá kohouta, to je správný, jo, (smích) na hlavě, jo tak to tady všechno jako funguje, tak je to dobrý, všichni sedíme na těch svejch místech, kde máme, žejo, tak je to všechno v pořádku. stalo se vám něco podobného? podle těch úsměvů koukám, že asi jo, eee že ste se dostali do společenství a teď vám říkali, jak to teda jako tady chodí a jak to tady jako všechno má být, ale člověk, který přijde
3400 takhle do společenství, přestává cítit tu svobodu, přestává cítit tu svobodu v té víře, že žiju přeci s Bohem. a když to řeknu, tak jak sem ho poznal, tak jak sem ho pochopil, tak jak já ho vnímám. a přitom apoštol Pavel říká, tady v Římanům říká: držme se, k čemu sme dospěli, toho se držme. ne k čemu dospěli ti druzí, toho se držte. k čemu si dospěl ty, toho se drž. sem takový, že když vidím toho nováčka eee ve víře, uvěřil nedávno, a teď vidím,
3405 že kouřím, tak hned běžím a řeknu mu: pozor, pozor, kouření je hřích, víš vo tom? on úplně jako jako dyby ten hřích, jako dyby kouření bylo jenom tak jako že člověk lusk si řekne a (písk) a hned přestane. eee nebo nechám takového člověka tomu, jak si ho sám Bůh povede? kéž bychom se mohli všichni, kdo tu sme, eee všichni kdo tu, kdo přijdou, cítit ve svojí víře svobodní. naprosto svobodní. kéž naše napomínání těch druhých eee je o lásce. o
3410 nefalšované lásce. o povzbuzování. ne, takhle bys teda měl jako všechno, že tady to takhle funguje, jo, ale povzbuzovat se. vždyť závislost například to není eee žádná slast žejo pro toho člověka, on to ví, že by to neměl. o spouště věcí víme, že bysme neměli, ale prostě dyž eee, dyž to řeknu, tak ten hřích je vopravdu silnej. a my bysme se měli povzbuzovat. žejo dyž se, dyž se začnu trápit svým hříchem, tak ho začnu řešit. povzbuzujme se. my tu
3415 nejsme od toho, abysme se navzájem kontrolovali, jesli jako sekáme tu latinu, ale od toho, abysme se navzájem povzbuzovali. abysme se potěšovali, povzbuzovali ve víře eee a v tom následovat Boh- Boha. Věřit Bohu tak, jak sme ho pochopili nebo tak jak sme mu porozuměli, je pravidlo, které druhému člověku nechá jeho pocit svobody. nikdo nemůže nikoho k ničemu nutit. eee respektujme to, že Bůh si vede druhého svým způsobem, svým
3420 tempem. eee svým naprosto originálním způsobem a věrme tomu, že že každý každé eee každý náš soud nebo odsouzení nebo ponížení druhého, eee každá nedůvěra nezpů- nepovzbudí, nepovzbudí toho druhého ještě k větší víře a k větší, k větší závislosti na Bohu. povzbuzujme se, naopak žejo, povzbuzujme se k tomu, abysme byli závislí na Bohu nebo na tý Boží přítomnosti. nepovyšuj se nad druhé, že si tam, kde si. si tam z Boží
3425 milosti a já běžím, abych dosáhl. to je moje touha. někdo může bejt mnohem dál než já. to že tady stojím, neznamená to, že sem dál než vy všichni. protože tady stojím je, protože mě Bůh povolal. ale to není vo tom, že že na to mám, žejo. to je prostě o tom, koho Bůh povolává do jaké služby. a povolal mě jako slabýho, jako eee toho, koho chce, si chce

použít. tak eee když sme četli text z Filipským, Pavel nemluvil o tom, že již dosáhl, ale že
3430 běží. často mluví o svojí poníženosti, připouští si svoji slabost, eee svoji nedokonalost a
také část- svoje částečné poznání. apoštol Pavel částečné pozná- poznání. mluví upřímně o
sobě jako o hříšníkovi, kterého může vykoupit jedině Bůh. náš cíl sme ještě nedosáhli. tím
je naše posvěcení. stále sme hříšní, stále potřebujeme Božího ducha, a to je to učme se
oblékat Krista. každý den oblékni Krista. každý den uč se oblékat Krista. není to, že už sme
3435 jako Kristus. učme se, to staré pominulo, hle, je tu nové. každý ráno si to říkat, opravdu to
staré pominulo, chci žít jako nové stvoření. učme se dokonale pohřbít toho starého člověka
a žít v tom novém. buďme upřímní sami k sobě a uvidíme, jak moc stále ještě, jak moc
potřebujeme Krista. utíkejme, abychom dosáhli spásy. ten, kdo neběží, kdo nebojuje, kdo
nebere ten svůj kříž a nenásleduje Krista, ho není hoden. amen.

<2> „haleluja. chválu vzdávám Hospodinu celým srdcem, v kruhu přímých, v shromáždění. činí, činy Hospodinovy jsou velké, vyhledávané všemi, kdo zálibu v nich našli. velebné a důstojné je jeho dílo, jeho spravedlnost trvá navždy. on zajistil památku svým divům, Hospodin je milostivý, plný slitování. dal potravu těm, kdo se ho bojí, navěky je pamětliv své smlouvy. svému lidu ohlásil své mocné činy, že mu dá dědictví pronárodů. činy jeho rukou jsou pravda a právo, všechna jeho ustanovení jsou věrná, spolehlivá navěky a navždy, pravdou a přímostí vytvořená. seslal svému lidu vykoupění, ustanovil navěky svou smlouvu, svaté, bázeň budící je jeho jméno. počátek moudrosti je bát se Hospodina, velice jsou prozíraví všichni, kdo tak činí. jeho chvála trvá navždy.“ z Nového zákona teď budeme číst z 1. kapitoly evangelia podle Lukáše od 68. do 79. verše. Lukáš 1. kapitola od 68. verše. „pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, protože navštívil a vykoupil svůj lid a vzbudil nám mocného spasitele z rodu Davida, svého služebníka tak, jak mluvil ústy svatých proroků od pradávna, zachránil nás od našich nepřátel a z rukou těch, kteří nás nenávidí, slitoval se nad našimi otci a rozpomenul se na svou svatou smlouvu, na přísahu, kterou učinil našemu otci Abrahamovi, že nám dá, abychom vysvobození z rukou nepřátel a prosti strachu jej zbožně a spravedlivě ctili po všechny dny svého života. a ty, synu, budeš nazván prorokem nejvyššího, neboť půjdeš před pánem, abys mu připravil cestu a dal jeho lidu poznat spásu v odpuštění hříchů, pro slitování a milosrdenství našeho Boha, jímž nás navštíví vycházející z výsosti, aby se zjevil těm, kdo jsou ve tmě a stínu smrti, a uvedl naše kroky na cestu pokoje.“ to sou slova z oddílu, který je nadepsán chvalozpěv Zacharjášův.

<1> sestry a bratři, pokoj vám. před chvílí sme zpívali o tom, že každý z nás staví dům toho svého život a rozhoduje se, jak ho stavíme, jestli obstojí, až přijde ta bouře toho posledního soudu. jestli je ten náš dům na skále nebo na písku. na Kristu nebo pak už je to jedno na čemkoliv jiném. dnes je poslední neděle církevního roku. příští týden začíná advent. (pauza 4 vteřiny) eee církev mluví o této neděli jako o neděli Krista krále. a tím chce vyjádřit tu skutečnost, že na konci je Kristus. na konci dějin, ale i na konci mého a tvého života. poslední neděle v církevním roce je určitě takovým důvodem trochu se ohlédnout zpátky, možná zreko* zrekapitulovat své stavební úsilí, jak jsme budovali ten dům toho osobního života s Hospodinem, ale i toho sborového života. v čem jsme pánu Bohu blíž než před rokem, kde sme nepostoupili nebo jestli v něčem nejsme o krok zpátky. ale zároveň je to dnem takového nového výhledu. přijde advent, to je doba očekávání. ale není to jen poslední den církevního roku. eee listopad je ňák v očích církve spojen, trochu se mi zdá, s těmi posledními věcmi už od začátku listopadu památka zesnulých, hmm a církev eee vyhlásila tuto neděli, v podstatě tento týden, eee přimluvám, abychom se modlili za církev, která trpí ve světě. a my si to moc neuvědomujeme, možná tak z novin církevních všelijakých, že ne všichni křesťané se mají tak jako my. že na mnoha místech vyz*, ještě dneska vyznávat Krista může stát život. uvědomuje si také určitý kontrast. je to veliké nebezpečí tam, kde církev trpí, kde je pronásledovaná, ale stejně tak velké nebezpečí, ne -li větší v Božích očích, je to, kde je církev na vrcholu slávy. kde touží po uznání světa, kde se jí to daří. a v dějinách to byl většinou problém, kde se církev spojila s lidmi, kteří vládou tím světským žezlem. ať už to bylo v době svaté říše římské, v cromwellově Anglii nebo v kalvínské Ženevě. možná sme v pokušení jakou církev bysme si vybrali. tu, která je pronásledovaná, nebo tu, která je slavná v očích světa. která je uznávaná, které nic nechybí a má se dobře. myslím si, že po tom nějak toužíme, nemít problémy, mít se dobře, ale přesto tohleto není ta Boží cesta. skutky apoštolské vypráví o té první církvi, která byla určitě slavná v Božích očích, ale pronásledovaná lidmi tohoto světa, protože nelze sloužit Bohu a světu, Bohu a mamonu dohromady. a pán Ježíš řekl,

3490 jestliže jeho nenáviděli, tak i my na tom budeme úplně stejně. i nás budou nenávidět, pokud patříme Kristu. v tom kazatelském plánu byla nabídka dvou textů na dnešní neděli. jeden, který sme slyšeli, ten chvalozpěv Zacharjášův, a pak ještě druhý, rovněž z Lukášova evangelia, ten sme nečetli, o ukřižování Krista. a myslím si, že my ho známe, žejo, velmi dobře, ten druhý text, že ty texty ukazují tú nebo naznačují cestu našeho krále. cestu pána

3495 Ježíše Krista, který nás povolal k tomu, abychom ho následovali. jak zvítězil Ježíš? lidskýma očima byl poražen a skrze porážku, skrze smrt na kříži zvítězil. došel ke vzkříšení. on svojí obětí, láskou, poslušností otce přemohl d'ábla. a nás povolal k tomu, abychom svojí vírou a láskou přemáhali svět. když se díváme na to, jak pán Ježíš jednal, tak vidíme, že on nikdy nepoužíval tu svojí moc, kterou měl, jako donucovací prostředek,

3500 aby přiměl lidi, aby dělali to, co on si přeje. takto jednal náš král. ten jeho život, jeho narození je spojeno s vládou Heroda, krále, který vládl tehdy v Izraeli. a můžeme si ukázat, jaké prostředky používali tito dva králové, kteří se ocitli v konfliktu mezi sebou. Herodes používal veškerou moc, kterou měl. měl k dispozici legie, mohl vyslat vojáky do Betléma, aby povraždili děti do dvou let věku. měl a hlavě korunu, mohl rozhodovat a on toho také

3505 plně využíval. často tedy velice sobecky. Ježíš možná byl také korunován, tak zvláště, možná až trapně, když ho jedna žena, ke všemu nevalné pověsti, když ho polila tím olejem a tak vyznala, kdo on je, že on je tím králem a pánem, a když učedníkům se to nelíbilo, Ježíš se jí zastává. Ježíš byl korunován trnovou korunou, předtím než byl ukřižován. a když my ho máme následovat, tak to znamená také tohle. my bychom někdy chtěli, aby

3510 lidé dělali to, co my bysme si přáli. my víme, co je pro ně dobré, žejo, aby oni uvěřili, aby se přidali k církvi, ale pamatujme vždycky na to, že musíme zachovat hranice svobodné vůle druhých lidí. tak jako Ježíš zachovává tu hranici svobody každému člověku. Židé v té době, kdy se Kristus narodil, očekávali z celého srdce příchod mesiáše, příchod zachránce, i když ho vnímali trošičku jinak. čekali někoho, kdo přijde a zachrání izraelský národ z té

3515 římské nadvlády. my jako křesťané víme, že to očekávání bylo mylné, ale já bych se jich chtěl trošku zastat, oni to neměli snadné. když jsme četli eee třeba z toho Lukáše chvalozpěv Zacharjášův, tak tam mimo jiné bylo napsáno, „zachránil nás od našich nepřátel, z rukou těch, kteří nás nenávidí, slitoval se nad našimi otci a rozpomenul se na svou svatou smlouvu, na přísahu, kterou učinil našemu otci Abrahamovi, že nám dá,

3520 abychom vysvobození z rukou nepřátel a prosti strachu jej zbožně a spravedlivě ctili po všechny dny svého života.“ nezní vám to jasně? zkuste se vžít do židů doby kolem nula nula roku. co prožívali a co pro ně takováto slova znamenala? naději na záchranu. na vysvobození z té okupantské moci. my stejně tak jako oni potřebujeme ducha svatého, abychom porozuměli tomu, kdo to je Ježíš. proč přišel. vy, co chodíte na biblické hodiny, tak víte, že teď jsme probírali dvakrát za sebou dílo ducha svatého. proč ho potřebujeme,

3525 co on dělá v našich životech. a mimo jiné sme mluvili o tom, že je to právě duch svatý, který oslavuje Ježíše a který také otvírá pro nás Boží slovo, abychom mu porozuměli, abychom směli přijmout to, co nám Bůh chce říct. to, jak chce změnit náš život. začátek toho díla spasení, ať už v našem životě nebo i v dějinách, souvisí velice úzce s dílem ducha svatého.

3530 jak to bylo s Marií? ona slyší, „sestoupí na tebe ducha svatý a moc nejvyššího tě zastíní. porodíš dítě, které bude svaté.“ tak jako na počátku stvoření, když byla všude voda a chaos, se nad vodami vznášel duch Boží, a dílo stvoření skrze něj pokračovalo. Marii zastínil duch svatý a narodil se Ježíš. když Marie přišla za Alžbětou a setkaly se, čteme, že Alžběta byla naplněna duchem svatým a dítě se radostí pohnulo v jejím těle. a Zacharjáš,

3535 který vyznával, vyzpíval ten chvalozpěv, který sme četli, byl naplněn duchem svatým a takto prorocky promluvil. duch svatý dává poznat v Ježíši spasitele, ale i krále. toho ukřižovaného a vzkříšeného. a my velice potřebujeme ducha svatého, abychom Ježíši rozuměli, abychom Ježíši dávali prostor ve svém životě, abychom mohli žít pod tím zastíněním, přikrytím ducha svatého, aby to, co z nás vzejde, bylo svaté. aby mohlo přinést

3540 bohatý užitek pro oslavu pána Ježíše Krista, ale i pro jeho dílo v tomto světě. (pauza 9 vteřin) Ježíš jako král. určitě ste si všimli toho, že to byl takový právní důvod pro jeho odsouzení. tohleto viselo nad jeho hlavou na kříži. Ježíš, král židů. a Pilát to nezměnil, i když židé si to moc přáli. král židů. lidskýma očima soupeř římského císaře. když vidíme kříž s tímto nápisem, tak vidíme, jak se tento svět vypořádává se svými odpůrci, byť domnělými. proto to křesťané neměli vůbec snadné, protože oni vyznávali, Ježíš je pán. a ti vládcové tohoto světa chtěli, aby lidé vyznávali, že oni jsou těmi svrchovanými, božskými pány. křesťané to vždycky odmítali. a odmítají to i dneska. protože ví, že se sluší poslouchat vládu, ty, co jsou nad námi, ale co*, k čemu jsme především povoláni, je to, abychom poslouchali pána Ježíše Krista, který se stal naším pánem. tomuto Ježíši sloužil i

3550 Jan Křitel, možná že během adventu toto jméno uslyšíme častěji. tento muž, který připravoval cestu páně, je velmi úzce spjat s adventem. když se narodil, tak všichni očekávali, že se bude menovat po svém tátovi, Zacharjáš, ale on řekl, „ne, ne.“ na základě toho vidění, které měl, říká: „bude to Jan.“ a já sem se díval do takového výkladového slovníku jmen, co to znamená, a tak Jan znamená Bohem daný, milostivý, dar Boží. toto

3555 jméno nesl Jan Křitel. ten, který tak burácel u Jordánu. který tak tvrdě někdy napomínal farizee a pokrytce, aby z celého srdce a upřímně dělali pokání, aby to jenom nehráli, protože věděl, jak je to důležité. tento Jan připravoval cestu pro příchod Božího království. on byl Bohem daný, milostivý dar Boží. i nás si Bůh povolal. nevím, kolik z nás je tu Janů, ale co vím, je, že každý z nás je pro toho druhého Božím darem. zkus se podívat na toho,

3560 kdo sedí vedle tebe, a říct mu to, „si pro mě Boží dar.“
<hlasy> si pro mě Boží dar.
<1> my potřebujeme tohleto vědět, že to není samozřejmý, že tady takhle sedíme, ale že sme dostali svého bratra nebo svojí sestru díky veliké Boží milosti. a je to milost, že spolu s ním můžu tvořit církev, která má stejné poslání jako Jan Křitel. má připravit cestu pro

3565 příchod spasitele. advent totiž není spojen jenom s vánoci, s narozením toho betlémského dítěte, ale je spojen i s tím výhledem do budoucna, s druhým příchodem pána Ježíše Krista jako krále. vstupme proto do adventu s novým očekáváním na to, co pán Bůh bude dělat v našich životech, v životě sboru, ale i s očekáváním a s touhou Bohu sloužit, možná novým způsobem, a připravovat cestu pro příchod pána Ježíše Krista. amen.

- <2> první čtení ze Starého zákona eee je z proroctví Ageova, druhá kapitola, prvních deset veršů. Agesu 2. kapitola, prvních deset veršů. „dvacátého prvního dne sedmého měsíce stalo se slovo Hospodinovy, Hospodinovo skrze proroka Agea, >řekni judskému
- 3575 místodržiteli Zerubábelovi, synu Šealtielovu, a veleknězi Jóšuovi, synu Jósadakovu, a pozůstatku lidu, kdo zůstal mezi vámi z těch, kteří viděli tento dům v jeho prvotní slávě? a jaký je vidíte nyní? nyní ve vašich očích, očí*, nyní ve va*, není ve vašich očích jen pouhé nic? buď rozhodný, Zerubábeli,“ je výrok Hospodinův, „buď rozhodný, veleknězi Jós* Jóšuo, synu Jósadakův, buď rozhodný, všechen lide země,“ je výrok Hospodinův. „dejte se
- 3580 do díla, neboť jsem s vámi,“ je výrok Hospodina zástupů, „podle slova, kterým sem se vám zavázal, když jste vyšli z Egypta. můj duch stojí uprostřed vás. nebojte se!“ < >toto praví Hospodin zástupů, „ještě jednou, a bude to brzy, otřesu nebem i zemí, mořem i souší. otřesu všemi pronárody, a přijdou s tím nejvzácnějším, co mají; a naplním tento dům slávou,“ praví Hospodin zástupů. „mé je stříbro, mé je zlato,“ je výrok Hospodina zástupů.
- 3585 „sláva tohoto nového domu bude větší nežli prvního,“ praví Hospodin zástupů. „a na tomto místě budu udílet pokoj,“ je výrok Hospodina zástupů. < dvacátého čtvrtého dne devátého měsíce druhého roku vlády Dareiovy stalo se slovo Hospodinovo k proroku Ageovi.“ a z nového zákona uslyšíme z evangelia podle Matouše, třinácté kapitoly verše 44. až 46. Matouš 13, 44 až 46. jsou to dva oddíly, které v ekumenickém překladu najdeme pod
- 3590 nadpisky podobenství o pokladu v poli a podobenství o perle. „královský nebestv* nebeské je jako poklad ukrytý v poli, který někdo najde a skryje, z radosti nad tím jde, prodá všechno, co má, a koupí to pole. anebo je královský nebestv* jako když obchodník, který kupuje krásné perly, objeví jednu drahocennou perlu; jde, prodá všechno, co má, a koupí ji.“ tolik čtení ze starého i nového zákona. společně teď zpívejme píseň Gloria Patri.
- 3595 <1> tak doufám, že nebudeme následovat výzvu počítače a nepřejdeme do režimu spánu, jako on. jenom bleskově se připojuju k tomu pozvání do Horních Počernic, to téma toho odpoledne možná může být, což se vám zdá tak zlé, sloužit Hospodinu? a doufám, že odpověď bude jasná. sestra bude mluvit o své práci v Ugandě, ohledněme se trošičku zpátky do minulosti sboru, no a budeme přemýšlet o tom, co pán Bůh od nás dneska
- 3600 očekává. Pane Bože, chtěl bych tě poprosit, aby ses dotkl svým duchem našich srdcí, abys je oživil, svoje slovo, a to tak, aby nás proměnilo, aby nás zapálilo, aby nám dalo novou chuť do následování tebe a služby tvému království. novou radost z hledání a nalézání těch tvých hodnot. amen. protože vím, že někteří z vás budete odpoledne v Počernicích, tak já mám dnes to kázání rozdělené na dvě části. dnes budeme mluvit o podobenství o perlé a
- 3605 odpoledne potom o podobenství o tom pokladu v poli. obě mají stejnou myšlenku, si myslím, tu základní, ale také hodně rozdílností. takže kdo budeme na obou místech, budeme moct sledovat tuhleto skutečnost z více pohledů. království nebeské. hodně těch podobenství je v té 13. kapitole. co to je? nebeské království. mnozí v naší republice byli volit včera, žejo, takže my rozhodujeme vo tom, jaké bude to naše království. jaké to je
- 3610 v Božím království, to rozhoduje Bůh, a to je moc dobrý, protože kdybysme to rozhodovali my, tak by to bylo naše království. ale království, o kterým budu mluvit, je Boží, a to je moje radost, protože tam určuje pravidla hry Hospodin, Bůh, který je láska. není to úžasné, mít takového krále? který mě takhle miluje? v Božím království vládne Bůh, tenhleto král a v Kristu tohleto království přišlo do našeho světa. pán Ježíš řekl, „jestliže vyháním
- 3615 demony duchem Božím, pak už vás zastihlo Boží království, což může někdo vejít do domu silného muže a uloupit jeho věci, jestliže dříve toho siláka nespoutá?“ tohleto Ježíš udělal. vešel do domu silného muže, svázal ho a sebral mu to, co mu patřilo. tohleto Ježíš udělal ve tvém životě, pokud Boží království do něj vstoupilo, svázal toho tvého eee dosavadního pána, který tě zotročoval, a osvobodil tě pro nový život s ním. svým křížem,

3620 vzkříšením, svou poslušností nebeského otce. tam, kde pán Ježíš kraluje, tam je jeho království. a proto on také odpověděl na otázku farizeů, kdy přijde, víte, že to je možná taky naše otázka někdy, kdy to bude, tak bysme to rádi věděli, kdy přijde Boží království, a Ježíš říká, „ono nepřichází tak, abyste to mohli vypozerovat,“ že bysme si mohli říct, a vypadá to tak a tak, tak možná za rok, za pět let už to tady bude, „ani se nedá říci: hle, je tu
3625 nebo je tam,“ že bychom řekli, možná v Anglii nebo ve Švédsku, kde maj nějaký krále. nebo že bychom řekli v Praze 9 nebo v Praze 2, že bychom řekli u metodistů nebo u katolíků. tak to není, protože je mezi vámi. království Boží je mezi vámi a žádný jiný hranice tam Ježíš neříká, který my si tak rádi tvoříme, kde by mohlo bejt, kam ho pustíme, kam ho nepustíme. Ježíš říká, „je tady.“ v tom starém zákoně sme slyšeli, „můj duch je
3630 uprostřed vás.“ dávno před tím, ale také pán Ježíš zdůraznil, že do Božího království, které je mezi námi, je třeba vstoupit. a říká, co to je ta pomyslná vstupenka. „přiblížilo se království Boží, proto...“ víte, co tam je? „čiňte pokání a věřte evangeliu.“ to je ta podmínka, jak mít účast na tomhleto úžasném království, protože ono taky může jít úplně mimo mě a nemusí se mě žádným způsobem týkat. mám svobodu. to občanství není nějaké dědičné. je to čestné, jestliže se pro něj rozhodnu. jestliže jsem ochoten být jako dítě třeba
3635 nebo jestliže sem se znovu narodil, jestliže sem se zřekl toho svého vlastního království, ať už to nazveme jakkoliv, ale bez této zkušenosti Boží království nemůžeme prožívat ve svém srdci a jednou ho ani nevidíme. protože přestože je mezi námi, tak pořád platí i to, že ono přijde ještě. že přijde v té své plnosti. zatím je skryté a možná spíš jsme ti jeho vyslanci. zdá se, že na tom světě toho Božího království aspoň v těch našich podmínkách moc vidět není, ale přesto je tady a Ježíš říká, „jednoho dne bude všem zjevné.“ přijde, a to tak, že už nikdo nebude muset hledat, na hledání už bude pozdě, a bude to v momentu, kdy nastane konec. kdy Kristus zruší vládu všech mocností a sil a odevzdá království Bohu a
3640 otcí. v tom království už nebude smrt, žal, bolest, to všechno pomine a bude všechno a ve všech Kristus. takže království Boží přišlo v Kristu, království Boží je mezi námi a království Boží přijde. můžeme království Boží prožívat a můžeme se na něj těšit. a nějak tušíme, že to patří dohromady, že nejde jedno bez druhého. a teď jaký je cíl, toho tvého směřování? jaký je cíl tvého života? moderně jakou máš vizi pro svůj život? je tvým cílem nebe a do té doby služba Božimu království? nebo něco menšího? víte, kéž by to tak bylo,
3645 aby tohleto byl ten náš směr, pro který dýcháme, pro který žijem, pro co sme nasadili skutečně ten svůj život. kéž Bůh svým duchem vypůsobí v mém a v tvém srdci tuhleto tužbu, protože to za to stojí. připomenu ještě jednou. „království nebeské je jako když obchodník, který kupuje krásné perly, objeví jednu drahocennou perlu, jde prodá všechno, co má. a koupí ji.“ víte, co je hodně důležité? to království Boží v tom příběhu, to není jenom ta perla. to by vůbec nebylo celé, kdyby to Boží království byla ta perla. ale Ježíš říká, „Boží království, to je když jeden obchodník, který sbírá perly, najde někde nějakou tu nejkrásnější, rozhodne se ji koupit, a proto prodá všechno, co má, a koupí ji.“ království Boží, to je děj, to je nějaká akce, to je naše rozhodování, naše jednání z Boží milosti. nejsou to nějaké statické zkušenosti, které jsou pořád stejné, ale je to něco, do čeho
3650 musíme vždycky znovu a znovu vstupovat. možná je to něco, co teoreticky velmi dobře známe a prakticky o to musíme každé den nějak znovu od začátku zápasit. apoštol Pavel tenhleten nákup popisuje svými slovy trochu jinak, „cokoli mi bylo ziskem, to jsem pro Krista odepsal jako ztrátu. a vůbec, všechno pokládám za ztrátu, neboť to, že jsem poznal Ježíše, svého pána, je mi nade všechno. pro něho jsem všechno ostatní odepsala a pokládám
3655 to.“ v tom slušném překladu, „za nic.“ co pokládá Pavel za nic? on měl ten svůj život rozehraný velmi jasně. jeho nadšení pro Boha, jeho víra v Boha, jeho služba Bohu mu otevřela dveře velmi vysoko v té tehdejší izraelské společnosti. ale on řekne, „protože sem získal Krista, toho všeho ostatního sem se vzdal.“ ten obchodník, když chtěl koupit tu nejcennější perlu, tak měla velmi zvláštní cenu. všechno, co měl. ta cena nebyla statická. ta

3670 cena je jiná pro mě, jiná pro každého z vás, a přitom pro každýho stejná. všechno, co máš. (pauza 2 vteřiny) musíš položit, aby si získal účast na Božím království. já sem kdysi dávno slyšel vyprávět nebo sem to četl takový příběh nebo dotažení toho podobenství o perle. jak eee přijde ten kandidát, ten kupec, který touží získat tu perlu, do toho obchodu a obchodník mu ---, „jste připraven zaplatit cenu?“ a on říká, „jojo, já vím, všechno, co mám.“ „no a co máte teda?“ „no, mám 45 tisíc na účtu.“ „tak to je moje. a to je všechno, co máte?“ „no ne, ještě tady mám v peněžence dva a půl tisíce.“ „hm, tak to je taky moje. a to je všechno, co máte?“ „no, jo já nějaký jiný peníze nějak nemám.“ „no, a kdepak bydlíte?“ „ale tady na kraji Prahy v takovém domku v zahradě.“ „no, tak ten je taky můj.“ „no, počkejte, a to mám bydlet v přívěsu nebo ...“ „jak? jo vy máte přívěs? tak to máte taky auto, žejo? no, tak to je taky moje.“ „no a kde budu bydlet se svojí rodinou?“ „vy máte rodinu? no, ta je taky moje.“ „no, tak to zůstanu sám.“ „ne, to je taky moje. i ty mně patříš. protože to všechno zahrnuje tu cenu, kterou stojí ta perla.“ víte co, myslím, že to je docela důležitý, abysme si to uvědomili, my někdy máme představu, co tak můžeme dát na to Boží království. někdy teda jako aby nám až tak moc to nescházelo ...: ale tady říká, „jestli chceš mít tu perlu, tak ta stojí všechno, co máš.“ to znamená, nemůže ti zůstat vůbec nic. a tady začíná riziko podnikání. ten kupec se musel rozhodnout, jestli je ochoten zaplatit tu cenu. každý z nás se musí možná hodně často rozhodovat, jestli jsem ochoten zaplatit cenu za Boží království, který je zadarmo, spasení je zadarmo, a přesto je tam u Izajáše a na mnoha místech to slovo „kupujte“. sice zadarmo, ale nějak to musíte získat, něco musíš obětovat, něco vo tom kříži, kdo chce jít za Ježíšem, kdo chce být jeho učedníkem, že to prostě není zadarmo, v tom slova smyslu, že já bych si moh žít pořád stejně, moh bych mít pořád stejné zájmy, pořád stejným způsobem směřovat a můj život by byl obohacen vo nějakou voblast duchovní, o to náboženství, vo účast v církvi a vo nějakým podílu na něčem a přitom si hrát pořád tu svoji hru. dát všechno. víte co? to se nestane proto, že vám to někdo bude eee jako kázat z kazatelny, tak vy řeknete, „no to je úžasný, tak to já teda všechno tomu Bohu dám.“ dokonce se to nestane ani proto, že si to přečtete eee v bibli a že to víme nějak, že to Bůh po nás chce. víte co, my strašně, eee velmi moc, manželka mě vždycky napomíná, abych neříkal strašně, když chci říct něco pozitivního, hodně potřebujeme Boží dotek. protože potřebujeme prožít zázrak. a víte jakej? abych to chtěl udělat já. aby se mě Bůh dotknul. aby to nebylo proto, že to chce někdo jinej. aby to nebylo proto, že mě někdo přesvědčil, že mě někdo zmanipuloval, ale proto, že moje srdce je pro to zapálený a že já to chci udělat a že já ponesu taky veškerou odpovědnost a ne přijít pak za farářem a říkat, „vidíš, tys mi to říkal, že mám něco udělat a teď mi to nefunguje v tom mém životě, a tak si to pěkně teda vodskáčeš.“ jestliže já se rozhodnu svobodně a dobrovolně, tak já taky nesu veškerou zodpovědnost za svý rozhodnutí. už ji nenese nikdo jinej. my sme tak někdy naučení, že prostě jojo, budu dělat, co ty po mně chceš, ale když se to nepovede, tak za to můžeš ty, protože tys mě do toho navez. takhle Boží království nefunguje. když Ježíš kázal, když Ježíš zvěstoval evangelium, on měl na srdci jedno jediný. aby se stal zázrak v člověku. když povolal učedníky, když povolával i jiný lidi, tak znáte to, co, co se prožívalo. nebylo to někdy jako dořešený věci, byl to šok často, oni se sbalili a šli za ním, ale nesli potom taky sami za sebe, za svý rozhodnutí zodpovědnost. a výsledkem tohohle zázraku, který se odehraje v mém srdci, je radost a veliká svoboda. radost ze zisku, protože jsem získal tu perlu, po které jsem toužil, a žádnéj smutek nad tím, co jsem ztratil. všechno mě to stálo, všechno tě to bude stát, ale když to položíš a zaplatíš tu cenu, tak budeš mít velikou radost, že si získal tu perlu. a vůbec tě nenapadne brečet nad tím, co si musel pro ní obětovat. tak to funguje v Božím království, protože já ani ty nemůžeme sloužit Bohu a mamonu. já ani ty nemůžeme se chtít líbit lidem a Bohu. nemůžeme žít sami pro sebe nebo pro druhý a tak dál. protože poloviční nebo polovičatí nevejdou do Božího království.

- 3720 a ještě něco. víte, jaké kupoval ten obchodník perly? nebo jaké sbíral perly? krásné perly. on nesbíral nějaký polámaný, vošuntělý, nějaký odpad. ta jeho sbírka, to byly samé krásné perly, žádné zmetky. když bysme obrazně řekli, to nebyl nějaký lump, kterej by se vyžíval v nějakým hříšným životě, kterej by se spokojoval s nějakým odpadem. on usiloval o dobré hodnoty a najednou mu všechny ty dobrý hodnoty, teď bysme je mohli možná dlouho
- 3725 menovat, co sou dobrý hodnoty ve tvym životě, já si to teď odpustím, ale najednou všechny ty dobrý hodnoty mu byly málo, pro tu jednu krásnou, ale taky drahocennou, kterou on chtěl za každou cenu, a ta byla veliká, získat. co na konec? kéž je nám to taky málo. všechno to, co máme. všechno to krásný, co nabízí tenhle svět, po čem toužíme, ale také to, na čem lpíme. to, co si tak jako chráníme. co si myslíme, to už sme získali a to
- 3730 nemůžeme pustit, protože bysme vo to přišli. možná i v církvi. království Boží je mezi námi, proto měj na něm podíl. jsi pozván. stojí to za to. co můžu říct na konec sobě a vám? mějme odvalu. někdy sme otrávení, malomyslní a pak vám můžu říct jenom jedno, „vodpusťte nám to, těm druhým, že jsme vás zmalomyslněli, že sme vám ublížili, že sme vám vot* votrávili život v církvi“ anebo možná zase zkusme jít za tím druhým a říct,
- 3735 „vodpusť mi to, že ti to takhle komplikuju. já to zkusim, je to pro mě těžký, ale zkusim s tím něco udělat, abych tě nedeptal, ale abych tě uměl trošku povzbudit.“ možná, že jsme unavení z tý služby, z dlouhých let na vinici páně, jak říkáme. a říkáme si, „já furt to voddru a támhle ty vostatní se tak uměj tomu šikovně vyhnout a já prostě vidím ty potřeby, tak holt já to dělám ...:“ protože služba pro Boží království je radostná, i když stojí
- 3740 všechno. a tak proto kéž já a vy čekáme na Hospodina, protože on nás posílí. nedívejme se na lidi, ale dívejme se na Boží zaslíbení. a Boží království bude v nás, mezi námi, budeme mít na něm podíl a jednoho dne do něj vstoupíme v plný parádě. amen.

K 5-3

- 3745 <1> sestry a bratří, pokoj vám, sem rád, že eee zase se společně nějak můžeme sdílet nad Božím slovem, i když ten důvod mě moc netěší, že je sestra farářka nemocná. nevím, jestli si to uvědomujete, ale všechno i v těch písničkách už bysme ani toho nemuseli moc přidávat. já dnes trošku jenom přidám k tomu refrénu. „spasení Ježíš dá, celým světem zaznívá, pojď a bej, kdo jen chceš, brána se ti otvírá.“ brána, dveře. já budu mluvit o
- 3750 téhle prozaické věci, kterou máme všichni doma několikrát. dveře. máte doma dveře? k čemu? proč? máte doma dveře.
- <2> aby se zavíraly a otvíraly, ne?
- <1> aby se zavíraly a otvíraly, výborně. a to má důvod, žejo? my potřebujeme zavřít, aby nám tam nevlezl někdo, kdo nemá. takže zůstaňme třeba u těch domovních dveří, ty slouží
- 3755 jako ochrana před zloději, před kýmkoliv nepovolaným. ale dveře máme taky ještě z jiného důvodu, abysme se z toho našeho domu, bytu dostali ven. abysme mohli zcela svobodně vycházet, vcházet. někteří lidé mají dveře teda na parádu, musím podotknout. jeden z našich, my sme si tam říkali všichni sousedi v tý naší vesnici, měl domovní dveře za šedesát tisíc eee velmi, on měl celej ten barák krásnej, a velmi si na tom zakládal, takže i
- 3760 k tomu můžou ty dveře možná sloužit. horší bylo, když nás, náš pes je potom poškrabal, eee ale dveře jsou především vod toho, aby nás buďto chránily, nebo nám umožňovaly vycházet. někdy s dveřmi může být nějaký problém, když si zabouchnu klíče zevnitř nebo když očekávám návštěvu, na kterou se těším, ale televize mi řve do ucha a já je přeslechnu a oni musí odjet. dveře u věznic, to by byla kapitola sama pro sebe. dveře. stát u dveří, to je
- 3765 výraz, který eee nějak ukazuje takovou bezprostřední blízkost. už jenom ty dveře nás dělí od toho, kdo je uvnitř. znáte někdy takové ty nepříjemné pocity, když stojíte před těma dveřma, já nevím, už jdete na pátej konkurz, sháníte zaměstnání a ted' tam, co se tam bude dít? nebo vás volá vedoucí, s kterym to nemáte až tak úplně dobrý a říkáte si, tak co není to naposled? nevyhodí mě? zubaři a další oblasti, další dveře, kde někdy lidé takhle už stojí a
- 3770 pak jdou radši pryč. nenajdou tu odvalu, tu poslední překážku otevřít. bezprostřední kontakt. možná znáte nazpaměť Zjevení 3,20, kde Ježíš říká, „aj stojím u dveří a tluču, zaslechne -li kdo můj hlas a otevře mi, vejdu k němu a budu s ním večeřet a on se mnou.“ to je pozvání. Ježíš tady ukazuje, jak to funguje s těma dveřma toho našeho srdce. o tom chci mluvit za chvíli. a říká, „já jsem tady, tady jsou dveře, tady jseš ty a tu kliku máš
- 3775 zevnitř nebo ty klíče máš zevnitř a je to na tobě, jestli zaslechneš a jestli otevřeš. to vostatní už je na mně. já přijdu a budu s tebou.“ bible používá ten obraz dveří proto, aby nám ukázala na naše srdce. často se to dá tak vyvodit, že když bible mluví o dveřích, mluví mimo jiné o našem srdci. a ukazuje nám na tom důležité věci. já sem vybral dva kratičké příběhy nebo, ale velmi důležité teda, ze starého zákona o dvojích dveřích. jedny byly
- 3780 v korábu Noeho. víte, že Noe stavěl koráb a pak přišel den, který byl úplně stejný jako všechny ostatní. přišel den, kterej je stejný jako ten dnešní. lidé jedli, pili, ženili se, vdávaly, kupovali, prodávali, koráb tam stál jako už snad 120 let, dlouho ho stavěl ten Noe, prostě nic vůbec se nezměnilo. akorát Noe s rodinou a nějakýma zvířatama se přestěhoval do toho korábu. ale jinak bylo všechno úplně stejný. a víte, co se stalo? ten krásnej slunnej
- 3785 den Bůh zavřel ty dveře. eště nepršelo, žádná hrůza se nechystala, ale Bůh to zavřel. 120 let byly ty dveře vodevřeny a Noe pořád říkal, „přijde potopa, zachraňte se, já vás zvu do toho korábu.“ a lidi říkali, „chudák Noe.“ nic se nedělo, žádněj soud eště nebyl. ale Bůh zavřel dveře do korábu. ten soud proběh velmi nenápadně, nikdo to neviděl, ale bylo to daný. ti, kdo byli v korábu, byli zachráněni, ti, kdo byli venku, eště nic netušili, ale byli
- 3790 odsouzeni. a chvíli na to to bylo zjevné. přišla potopa. ty dveře v tom korábu ochránili Noeho, jeho rodinu, ta zvířata před vodou, možná i před potopením toho korábu, já nevím, co by bylo, kdyby všichni chtěli nastoupit, ale zároveň ti, co zůstali venku, byli tím

zavřením odsouzení. myslím si, že Noe by rád ty dveře vodevřel, ale vono to nešlo. na
 začátku jsme četli ten verš, že co Bůh vodevře, nikdo nemůže zavřít, a co Bůh zavře, to už
 3795 nikdo nevodevře. bylo to definitivní. byl vyřknutý soud a byl vykonán. na základě toho, jak
 se ti lidé rozhodli. deset družiček, pět si jich šlo nakupovat olej a přišly a dveře byly
 zavřeny. a už je nikdo neotevřel. další dveře sou ty, které mazaly tou krví těch beránek
 v Egyptě. a tyhle dveře anděl zhoubce pomínul. nikdo v těch domech neumřel. proč?
 3800 protože Hospodin viděl tu krev. a víte co? to je pro nás asi taky hodně důležitý. naše srdce
 dveře, jo, zůstaňme pořád u toho. Bůh neviděl žádné zásluhy. co myslíte, musel si Mojžíš
 natřít futra svejch dveří? nebo ten nemusel, když byl tak slavnej a s Bohem byl jedna ruka?
 <2> --- (ten už nežil, ne, v tu dobu?)
 <1> prosím?
 <2> ten hlavně nežil v tu dobu. (smích) Mojžíš.
 3805 <1> Mojžíš? já myslím, že jo.
 <2> eee mo* eee jo, Mojžíš, aha
 <1> já si myslím, že von to musel taky natřít ty dveře. prostě ti jejich vedoucí, všichni
 museli mít natřený dveře. tam to nestálo tak, že by šel anděl zhoubce a teď viděl, jojo,
 3810 tenhle je dobrej, tendle se umí modlit, tendle chodí pravidelně do toho eee místa, kde se
 modlej a chválej mě a uctívaj, jo a tendleten ten udělal tolik dobrejch věcí, ten taky tady
 nemusí mít tu krev ...: ten soud probíhal zase podle jasnejch pravidel. kde byla krev
 beránka, nikdo neumřel. možná, kdyby si Egypt'ani natřeli ty dveře, tak taky by neumřeli.
 kdo poslech tu výzvu, byl zachráněn. kde žádná krev nebyla, myslím si, snad si to můžu
 3815 troufnout říct, i kdyby to byl Mojžíš, tak by tam umřeli ti prvorození. víte co, pán Bůh se
 nedívá na naše církevní legitimace, na naše zásluhy, na to, co my jsme pro něj udělali, ale
 jestli vidí na dveřích našeho srdce krev svého syna, krev pána Ježíše. já bych chtěl, abysme
 se ale teď podívali na dvoje dveře, jestli si pamatujete ta dvě místa, která jsme četli z bible,
 hned z 1. Mojžíšovy, kde se mluví o Kainovi a o tom, jak hřích ve dveřích leží., to budou
 3820 ty jedny. a ty druhé, „já jsem dveře.“ dvoje dveře. a já bych je chtěl trošičku teď srovnat.
 v kraličtině je napsáno u toho Kaina, „hřích ve dveřích leží“ a v novém překladu je, že se
 tam hřích uvelebil. to je obraz Kainova srdce. my známe ten příběh, jenom velmi rychle.
 proč nepřijal Bůh jeho obět'? to není proto, že von obětoval něco, co vypěstoval, a
 nevobětoval beránka tak jako Ábel, ale Bible říká, nebo si to můžeme vydedukovat,
 3825 vyvodit, že to bylo proto, protože Kain hřešil. protože nedělal dobré věci, ale dělal špatné
 věci. proto mu Bůh říká, „budeš -li dobře činit, já přijmu i tvoji obět'. není problém.“ on
 vyzval, Bůh vyzval Kaina, aby konal dobro. pokud nebudeš konat, uvelebí se hřích a tak.
 cítíte to? Bůh mu neříká, když nebudeš hřešit, ale říká, nebudeš -li konat dobro. a myslím,
 že je taky hodně důležitá věc, my nejsme vod*, eee povoláný k tomu, abysme seděli a
 jenom se modlili, ať nic špatnýho neudělám, Bože, ať nic špatnýho neudělám, ale Bůh nás
 3830 posílá, abysme, uvidíme za chvíli, abysme sloužili spravedlnosti, abysme konali dobro,
 abysme byli nástrojem v Božích rukou. jak se rozhodl Kain? on se rozhodl špatně. on
 přesně naplnil to, co Bůh nechtěl. on nezačal dělat dobrý věci, hřích se uvelebil ve dveřích
 jeho srdce, on zabil svého bratra a zdá se, že to s ním šlo z kopce. místo změny k lepšímu,
 kterou si Bůh přál u něj, přišla, já nevím, jestli změna, on spíš pokračoval v tom špatném.
 3835 hněv, sebelítost, a to ho dovedlo k tomu, že zabil svého bratra. na tom Kainovi je vidět, co
 dělá hřích, když dostane prostor. když se mu nebráníme. hřích bude po tobě dychtit. víte
 to? že hřích po vás touží a touží vás přijmout do své náruče. to je jeho tužba. a ďábel stojí
 za tím. a pokud my bychom tohleto dovolili, aby nás takhle miloval ten hřích, tak on nás
 zotročí, zničí. tak to chodí. buď já vládnu nad hřichem, nebo hřích vládne nade mou. já
 3840 bych vám si dovolil přečíst eee eště z Římanům z 6. kapitoly malinký kousíček, který nám
 to trošičku objasní. od 12. verše. „necht' tedy hřích neovládá vaše smrtelné tělo, tak abyste
 poslouchali, čeho se mu zachce, ani nepropůjčujte hřichu své tělo za nástroj nepravosti,

ale jako ti, kteří byli vyvedeni ze smrti do života, propůjčujte sami sebe a své tělo Bohu za nástroj spravedlnosti. hřích nad vámi už nebude panovat, vždyť nejste pod zákonem, ale pod milostí.“ tady už Bůh nemluví ke Kainovi, tady Bůh mluví ke komu? k nám, ke křesťanům a povzbuzuje nás. mluví o tom, k čemu, co my jsme zač, kdo si nás může použít a chce použít. „nepropůjčuj se hříchu za nástroj nepravosti.“ i nám se to může stát, že se propůjčíme hříchu za tenhle nástroj. co to znamená? já si myslím, že to je vždycky, když jedním podle své přirozenosti starý. podle své vůle. eee ve světě je to takový jako moderní nebo takový důležitý, když člověk umí prosadit svou vůli. a v bibli je to jeden z nejhorších hříchů. když je člověk svévolný. ale tím se propůjčuje za nástroj nepravosti. a nemusí dělat vyloženě nějaký velký lumpárny, ale stačí, když jedním jenom podle svých představ, podle své vůle, když pokání trošičku odsunu, řeknu si, to není tak hrozný, hřích se uvelebí. my se máme propůjčovat Bohu za nástroj spravedlnosti. a my prostě at' chcem nebo nechcem, tak jsme nástrojem v něčí ruce. každý z nás. Bůh chce, abysme byli nástrojem v jeho ruce. aby si s náma hřích nemoh dělat, co chce, ale aby Bůh nás vedl. za ten svůj výkon jako ten nástroj bude každý odměněn. četli jsme, že hřích mě odmění smrtí, Kristus věčným životem. veliký rozdíl v odměně. my jsme byli skrze víru vyvedeni ze smrti do života. a mocí ducha svatého usmrcujeme nebo máme usmrcovat hříšné tužby a činy. víte co? křesťanství je náboženství zázraků. my někdy jako máme pocit, že se zázraky nedějou. že zázrak byl, že Ježíš byl za nás ukřižován, že byl vzkříšen a že teď to běží všechno nák normálně podle světa, ale já bych vás moc chtěl povzbudit. jestliže se vám povedlo mocí ducha svatého umrtvit včera nebo dneska ráno pokušení, hřích, kterej na vás přicházel a vy jste nad ním zvítězili, tak víte, co to bylo? to byl zázrak. protože to nebylo něco, co vy jste (zvuk námahy) vypořadali ze sebe, ale co Bůh ze své milosti ve vašem životě udělal. já jsem si zapomněl doma pomůcku, jo. já sem si chtěl přinést špendlík a že bych se takhle zeptal, mužského radši, „sedí se vám pohodlně?“

<3> tak docela jo.

<1> žejo? docela jo. sedí se vám pohodlně. a teď si představte, že bych tím špendlíkem takhle furt ho popichoval.

<3> to by bylo špatný.

<1> to by bylo špatný, žejo. už by se mu pohodlně nesesedlo. a říkal by, „nech toho, nehloupni, proč mě otravuješ, já chci poslouchat. a já bych si nedal říct a furt bych ho píchal. možná by se sbalil a šel radši domů, než abych ho tady půl hodiny otravoval. no děkuju. (smích) ukázka. špendlíkem. ale hřích má tendenci se uvelebit, sedět pohodlně v tom mým životě, zacpat celý ty dveře, znáte tu, já sem si vybavil, když jsem přemýšlel o tom kázání, tu pohádku, teď jsem zapomněl to méno, Dlouhý, Široký a Bystrozraký, jo, jak hlídaj tu princeznu a ten Široký jak takhle začpe ty dveře, aby nic nemohlo proklouznout. to je tendence hříchu, takhle hřích roste, až nám začpe ty dveře, že my už skoro nemůžeme ven. ale naším úkolem je, aby my sme mu to znepohodlnili, aby tomu hříchu v tom mým srdci nebylo dobře. abysme ho prostě vyštípali tím, že stále znovu se rozhodujeme konat spravedlnost, že stále znovu se rozhodujeme volat k Ježíši, aby nám odpustil hříchy, že s nima nechceme mít nic společného, a zápasit. a hřích prostě musí odejít. Kain je takovým odstrašujícím příkladem. prostě dejme si pozor, at' se hřích neule* neuvelebí v našem srdci.

a bud'me nástrojem v Boží ruce, nástrojem spravedlnosti. a teď ty druhé dveře. je to možná zvláštní na první přečtení, jo. tam je, „já jsem dveře pro ovce.“ to říká Ježíš. a pod tou čarou takhle dole, je napsáno, „já jsem pastýř ovcí.“ a tak když to člověk eee, kdo tak to úplně nezná, čte, tak si říká, no tak co je pravda? je Ježíš těma dveřma, jak je to tady nahoře, anebo je pastýřem, jak je to tady dole? víte mezi tím není vůbec žádný rozdíl. kdo znáte trošku to dobový pozadí, tak víte, že ovčince neměli vůbec žádný takovýdle dveře. dřevěný, prosklený, železný, na petlici, na zámek, nic takovéhoho nebylo. v tý mezeře někdo ležel. pastýř. proto Ježíš říká, „já sem dveře. já sem ta výplň v tý díře tady prostě, aby tam

nikdo nemoh.“ ale zároveň říká, „já sem pastýř, kterej je v těch dveřích.“ on je těma dveřma. já nevim, vono se to dá asi špatně vysvětlit, ale rozumíte mi? Ježíš je pastýř ovcí a zároveň je těma dveřma, kudy se vchází do ovčince. a když ten pastýř leží v těch dveřích, tak on ví úplně o všem, co se děje kolem. ví o každym vlku a medvědovi, lvu, kterej obchází a hledá, koho by sežral, a není to ledajekej pastýř, není za mzdu najatej, my sme si ho nekoupili, nezaplatili, nepodplatili, on prostě z lásky tam je a neuteče, když se bude blížit nebezpečí, ale ochrání všechno, co je za nim. všechno, co je v tom ovčinci. on je 3895 těma dveřma, on je tím pastýřem, kterej leží v tom otvoru. a jestliže jsem v tom ovčinci, tak to je úžasný, protože ten lev se tam nedostane. to znamená, prostě jestli jsem v tom ovčinci, tak sem nové stvoření, tak sem vítěz nad hříchem, nad d'áblem, protože ten je venku, on by chtěl moc rád dovnitř mě zežrat, ale nemůže, protože ve dveřích je Kristus. on je těma dveřma a on tam nepustí nikoho, kdo není povolán. ve dveřích je Boží beránek. 3900 ukřižovaný. ten, kterej tak hlídal, že se nechal ukřižovat, že položil svůj život za ty svoje ovečky, za svoje děti, za nás, protože nás má tak rád. za mě a za tebe. nezůstal na kříži. znáte to o velikonocích ten kámen, kterej byl strašně těžkej na tom hrobu, byl odvalen. Ježíš byl vzkříšen. a to je taky dobrá zpráva, že Bůh je tak mocen odvalit i ten nejtěžší kámen toho hříchu, kterej se chce uvelebit v tom mym životě, v tom mym srdci, tak ho 3905 vodvalit pryč, protože on tu moc má mě od něj osvobodit. (pauza 6 vteřin) abysme mohli vycházet a vcházet, jak je napsáno. abysme byli svobodní. abysme prostě mohli Hospodina chválit z celého srdce. já tady končim. dvě takové povzbuzení bych chtěl sobě a vám říct. pokud to nevíš, že seš v tom ovčinci, vejdi skrze ty dveře dovnitř. skrze přijetí pána Ježíše do svého srdce. abys mohl mít ve svym srdci tuhleto jistotu, že nikdo a nic tě nemůže 3910 ukrást. nikdo a nic se do toho ovčince nedostane, protože ten patří Kristu a on si ohlídá to svý. nelez tam voknem a nepodkopávej se někudy jinudy, prostě nespolehej na nic jinýho ve svym životě, ale na krev na těch futrech. na Ježíše. a pokud už jsme to udělali, tak bych chtěl sebe a vás povzbudit, abysme propůjčovali svoje tělo spravedlnosti. aby hřích nad náma nevládl, ale my nad nim. amen.

<1> tak sme zpívali úžasnou písničku, nevím, jestli vám to dochází, jaká je v tom velká pravda, podílíme se na Kristově věci. to, že sme tady, je Kristova věc, církev je Kristova věc a protože je to Kristova věc, tak nebude zmařena. já když sem se rozhodoval, co budu
3925 studovat, tak se mě ředitel, když sem se rozhodl teda, že to bude teologie, tak ředitel na gymnáziu s takovým soucitem se mě ptal, „a nemáš strach jako, co budeš dělat, vždyť do důchodu tvýho přece církev tady nebude.“ rok na to toho ředitele odvolali, mně ho bylo moc líto, ale protože měl špatnou výchovu, během dvou let z toho jeho gymnázia šli čtyři na teologii, takže jako ředitel on nedočkal toho důchodu, ale já se nebojím, že bych
3930 nedočkal jako důchodu. nejsem teda na to ani odkázán, ale ...: je to Kristova věc. to, že si uvěřil, to, že máš podíl v církvi, to, že církev existuje v tomhleto světě a tohle dílo nebude zmařeno. (pauza 6 vteřin) naše nejoblíbenější procházka v Horních Počernicích je ke hřbitovu, je to nejbliž, kdo to tam znáte, vlastně ta fara je na konci Horních Počernic, a když se chceme projít, tak jdeme do pole ke hřbitovu. a tam chodíme kolem jednoho
3935 takového pomníčku, kterých je po Čechách hodně. 6. května tam byl zastřelen nějaký Josef Tlustý. je tam jenom kratičce napsáno, padl za vlast. to je všechno. zřejmě při pražském květnovém povstání. já ho neznám, nevím jestli někdo...: bratr Procházka ho znal? nebo ví vo koho de možná, ale přestože ho neznáme, tak tenhleto človíček byl hodně důležitý pro tu naši cestu ke svobodě za války. já sem kdysi od dědečka dostal takovou řadu knih,
3940 krásných v kůži, sou to tvůrčové dějin. a tam sou všichni slavní lidé, kteří tvořili dějiny. je tam Sokrates, Cesar, Michelangelo, Einstein, Abraham Lincoln, Josef Tlustý tam není, ale přesto je nedílnou součástí těch eee našich dějin. podílel se na nich stejně tak jako každý z nás. prostě máme takové nepostradatelné místo. proč to říkám? my jsme dnes četli takové zvláštní místo, myslím, že se často nečte v neděli při bohoslužbách, z knihy Nehemjáše.
3945 myslím si, dokonce, že i když čteme sami Bibli, tak že taková místa přeskakujem. protože se nám zdaj strašně nudná. je to seznam lidí. méno za ménem. ména, který nám vůbec nic neříkaj ...: a já potřebuju toho hodně toho přečíst, ne, tak třetí kapitolu v klidu vynechám. prostě je tam nějaký seznam lidí, kteří stavěli kdysi dávno hradby kolem Jeruzaléma. i dneska nebo vůbec v dějinách byli a jsou nejrůznější seznamy, které některé lidi vůbec
3950 nezajímaly, ale někteří lidé je hltali z celého srdce. já nevím, jestli si vzpomínáte za války seznamy zastřelených gestapem. jak lidé viseli jestli, na tom textu, jestli tam není méno taky někoho z jejich blízkých. seznam Židů zachráněných za války. ale i taková maličkost jako seznam rodných čísel, když sem lovil na internetu, jestli se náš kluk dostal na vysokou školu. takový nudný seznamy, nějaká čísla tam nebyly ani ména, a jak pro mě najednou
3955 začly mít význam. proč? no, protože se nějakým způsobem mě týkaly. a protože ten seznam, který sme četli z Nehemjáše, je v Bibli, tak víte, co to znamená? Bible je Boží slovo a že se nás zřejmě nějakým způsobem taky týká. chtěl bych se kratičce zamyslet nad některými věcmi, nebo nad některými principy ohledně budování církve, jestli to tak de říct. ohledně Božího díla. a našeho podílu na něm. možná přeskočim, ale i my bysme měli být
3960 v nějakým seznamu. možná jednoho dne, dřív nebo později, budeme hledat, jestli v nějaký knize je naše méno. v tý knize života. ale už tady má figurovat naše méno v seznamu těch, kteří budují církev. kteří mají podíl na Božím nebo na budování Božího království. tahleta kniha, myslim, že ji znáte, nám hodně jasně ukazuje, jak začíná Boží dílo. není to položením, takovým tím slavnostním položením základního kamene, není to nějakým televizním přenosem, tak staví svět, že jo, musíme se pochlubit, sebrali jsme peníze, začíná něco novýho, něco úžasného. Boží dílo dokonce nezna* eee nezačíná ani kritikou těch, co to zvorali před náma a říkáme si, jak to mohli takhle udělat, teď tady samý trosky kolem a my musíme něco jako začínat. to taky není nejlepší začátek Božího díla. když vidíme Nehemjáše, tak si uvědomujeme, že Boží dílo začíná modlitbou a postem. začátek Božího

3970 díla není vůbec vidět většinou. ale Bůh se dotkl srdce Nehemjáše. tak úplně lidsky se
přihodilo, že on se doslech, co se děje v Jeruzalémě. v jaké bídě a v jakém útisku tam jsou ti
jeho bratři a bylo mu to moc líto. a neřek si, to je škoda, to je úděl, nedá se nic dělat. ale on
se začal modlit a postit. já možná ještě kousíček přečtu. Nehemjáš říká, „když jsem slyšel ta
3975 slova o té bídě v Jeruzalémě, usedl jsem a plakal, truchlil jsem několik dní, postil jsem se
před Bohem nebes a modlil se k němu. říkal jsem, ach Hospodine, Bože nebes, Bože
veliký a hrozný, který zachováváš smlouvu a jsi milosrdný k těm, kdo tě milují a
zachovávají tvá přikázání. kéž je tvé ucho ochotné slyšet a oči tvé pohotové vidět. abys
vyslyšel modlitbu svého služebníka, kterou se před tebou modlím ustavičně dnem i nocí za
syny Izraele, tvoje služebníky. vyznávám hříchy synů izraelských, kterých jsme se proti
3980 tobě dopustili. hřešili jsme. i já a dům mého otce. počínali jsme si vůči tobě hanebně.
nezachovávali jsme přikázání, řády a práva, které jsi vydal svému služebníku Mojžíšovi.
rozpomeň se prosím na slovo, které jsi přikázal svému služebníku Mojžíšovi, zpronevěříte
-li se, já sám vás rozptýlím mezi národy, když se však obrátíte ke mně a budete má
3985 přikázání zachovávat a podle nich jednat, tak i kdyby někteří z vás byli zahrnutí až na okraj
světa, i odtamtud je shromáždím a přivedu na místo, které jsem vyvolil, aby tam přebývalo
mé jméno.“ (pauza 9 vteřin) Nehemjáš se modlí z celého srdce za svůj národ. modlí se a
připomíná Pánu Bohu jeho vlastní slova. a začíná tím pokáním. vyznává hříchy. a dokonce
nejenom svoje, ale i toho celého svého národa. jak je jinde v Bibli napsáno, že Bůh hledá
ty, kteří budou stát v té mezeře mezi ním a lidmi. a myslím, že i k tomu nás Bůh povolává,
3990 abysme se přimlouvali za druhé lidi, abychom se modlili za ty, kteří patří do rodiny církve.
ale každopádně ta modlitba eee vedla Nehemjáše k tomu, že vidí sebe a svůj národ
najednou novými očima. to je to první. pokání. jestli chceš vidět nové věci ve svém životě,
jestli toužíme po nových věcech ve svých sborech a v církvi, tak to není u těch základních
kamenů, dokonce ani ne u těch úžasných programů, ale je to ve tvém srdci. a je to
3995 v pokání. když zatoužíš znovu se vrátit k Bohu. když zatoužíš po té první lásce, kterou si
možná trošku někde zanechal, opomenul. ale jestliže se chceš vrátit. a pak ta modlitba ještě
ústí dál. prostě, jestli to tak můžu říct, k činu. k něčemu prostě k nějakému dělání. i když ve
svůj čas. v měsíci kyslevu, to byl prosinec tak zhruba, se Bůh dotknul toho Nehemjáše, on
se začal modlit, a v měsíci nisanu, a to je zhruba duben, se naskytla příležitost, že mohl
4000 Nehemjáš mluvit s králem. víte, všechno má svůj čas. my někdy možná chceme věci
upospíchat. něco nebo Bůh se nás dotkne a my druhý den demé na věc. ale ten Nehemjáš
čeká, až Bůh otevře dveře. ale té první možnosti Nehemjáš využil. a dál to pokračovalo
tak, jak to známe. požádal krále, aby se mohl vrátit do Jeruzaléma, aby mohl obnovit
hradby, dokonce dostal materiál na tu obnovu hradeb ...: a tady vidíme, že důsledky té
4005 modlitby pokračují. myslím, že se nemusíme bát očekávat zázrak tam, kde se modlíme.
není to zázrak? že král, šéf, ty okupační armády, potomek těch, kdo zajali Izrael a odvedli
do zajetí, říká Nehemjášovi, „běž, obnov to tam. vem si, co potřebuješ, a koho
potřebuješ.“ a není to zázrak, že ti Židé, kteří se snažili v tom Jeruzalémě obnovovat ty
svoje domečky, aby měli kde bydlet, najednou řekli, „my jdeme do toho s tebou. my se
4010 budeme podílet na obnově těch hradeb.“ to je zázrak. každé farář zná tendleten zázrak,
když lidé řeknou, jdeme do toho. a do toho šlo, šli ti, jejichž srdce probudil Hospodin.
neukecal je Nehemjáš. von do nich nehučel dnem i nocí, pojd'te, pojd'te, musíte, musíte.
Nehemjáše se modlil, pak tajně obhlíd město a pak řekl těm lidem, „Hospodin je s námi.
pojd'me, stavme hradby.“ jakou měl profesi Nehemjáš? číšník u krále. a vybudoval hradby
4015 kolem Jeruzaléma. nemusíš být stavební inženýr, abys budoval hradby. nemusíš být farář,
abys měl podíl na budování Božího díla dneska. mohl ten Nehemjáš sám obnovit hradby
kolem Jeruzaléma? nemoh. to je směšná představa. tak jak znáte --- i ten, ale stejně to byl
pěkný kus těch hradeb. může bratr superintendent, bratr biskup, nějaký farář obnovit
církve? obávám se, že ne. Bůh si může kohokoliv použít, ale potřebuje tebe. a mě. to je

4020 princip Božího království. to je princip Božího díla. že totiž Bůh tě tak miluje, že tě chce mít u toho. že chce, aby to požehnání, který přichází ze služby pro jeho království, platilo i pro tebe. já si myslím, že společné dílo a společná modlitba je to nejlepší, co i dneska spojuje křesťany. obávám se, přestože to je moc důležité, že přicházíme na bohoslužby, že slyšíme kázání, že sme spolu, že přicházíme v ledu na ty alianční společný

4025 modlitební setkání, že můžeme být spolu s křesťany z ostatních církví, myslím si, že je hodně důležité, že teologové a doktoři hledají, co spojuje křesťany, kde najít to společný místo pro společný rozhovor, ale samo o sobě je to všechno strašně málo. zatím ve svém život jsem rozpoznal, že to nejjistější, co křesťany třeba z nejrůznějších sborů a církví spojuje, je služba pro Boží království. tam si totiž uvědomíme, že se potřebujeme, že to není

4030 otázka nakolik se shodnem, nakolik se neshodnem. ale že bytostně potřebuju toho druhého křesťana, aby Boží dílo mohlo jít dopředu. jenom chvíličky ještě tu třetí kapitolu, ten seznam těch lidí, kteří stavěli. každý byl na svém místě. to byla základní podmínka. každý stavěl ten svůj kus. my máme někdy jedno veliký nebezpečí. už stavíme dlouho a už mě to nebaví, a tak du kecat tomu sousedovi do toho a pomáhat jak nejlíp můžu, jak on má sloužit Bohu, podle mejch představ, co on má dělat. ale to může být velmi nebezpečný.

4035 Bůh tě povolal a ty máš odpovědnost za kus zdi, kterou stavíš v tom Božím království. a tu zodpovědnost z tebe nikdo nemůže sejmout, když ty nebudeš stavět, tak to dílo bude nějakým způsobem trpět. já si myslím, že ti lidé, kteří stavěli ty hradby, nebyli všichni zrovna zdatní řemeslníci a zedníci a nebyli asi všichni stejně šikovní, ale měli v srdci

4040 touhu. Bůh se jich dotknul a oni věděli, že musí odvést dobrou práci. a víte proč? představte si, že všichni pracují na 100% na těch hradbách a já to vodflinknu ten svůj díl. co to znamená? že ten nepřítel může snadno tím svým úsekem proniknout. protože ta obrana, ta zeď není tak pevná. a potom, myslím si, víte, jaká místa byla nejkritičtější v té stavbě? já nejsem zedník, jo, vobčas sem taky někde přicmrdával v tom, ale nejsložitější

4045 místa jsou tam, kde se to spojuje. to, co stavím já, aby dobře navázalo na to, co staví ten vedle. a to znamená, že prostě si musím vážit té práce toho, kterej dělá vedle. musím jí akceptovat z celého srdce, musím být ochoten na ni navázat tak, že vlastně potom ta moje práce nebude vůbec vidět, jo, protože když stavíte ty zdi a dáte to pak dohromady, tak už nikdo nepozná, kdo co stavěl. myslím si, že tam neměli cedulky jako v některých kostelích,

4050 todle místo, to patřilo támhle tomu a tohle stavěl tamten. oni měli odpovědnost, oni měli srdce u toho, a tak si aspoň myslím, že chtěli, aby to dílo sloužilo ke svému účelu, aby nikdo nemohl skrz ty hradby dovnitř. je to moc zvláštní seznam. začíná u velekněze, kněží stavěli, to zrovna nebyla jejich práce že jo, tehdy ty kněží měli za úkol jinou práci. dneska bychom řekli, jó Boží dílo, tak ať ti kněží dělají, ti kazatelé, to je jejich věc, voni sou za to

4055 placení, tak ať stavěj, a my jim budeme říkat, jestli se jim to daří nebo ne. ale voni nestavěli jenom ti kněží. stavěli lidé, kteří neměli s Jeruzalémem ani nic moc společného. čteme, že přišli muži z Jericha, čteme, že přišli nějaký Tekojští, to bylo rodiště Jeremjáše, tuším, ale ne všichni. čteme, „znamenitější nesklonili šíji kolena k tomu společnému dílu.“ a víte, co bylo? nikdo je nelámal. oni sami byli ošizeni o to Boží požehnání. Boží dílo totiž

4060 nikdy nemůže bejt z donucení. u Božího díla totiž člověk musí mít srdce, jinak to není Boží dílo, ale nějaká církevní instituce, církevní organizace, to může fungovat, ale Bůh potřebuje tvoje srdce. aby byl spokojen. může ten tvůj úsek vypadat hodně bídně, ale když máš u toho své srdce, tak je to to nejlepší, co můžeš udělat pro Hospodina. zlatník stavěl, lekárník. já nevím, jestli ste někdo zlatník, lekárník, doktor, ty potřebujou mít ty ručičky na

4065 jemnou práci a ne tahat nějaký balvany a nějaký bláto a maltu mezi to cpát, ale i takoví lidé stavěli hradby. myslím si, a tím budu končit v podstatě, že ty hradby symbolizují církev. ty hradby symbolizují pro nás Boží království. a ta kniha Nehemjáš ukazuje ty principy, jak se na tom podílet. víte co, oni museli přestat něco dělat, ty Židé, ti Židé. víte, co museli přestat tehdy dělat? vopravovat své domečky. oni když se vrátili, jak se vraceli ty

4070 jednotlivý etapy těch Židů, no tak co udělal každej samozřejmě, šel našel to svý spáleníště, ty trosky a začal stavět svůj dům, v kterym by moh bydlet. to je nejpřirozenější lidská věc, ne? mít střechu nad hlavou. a ten Nehemjáš, a já radši řeknu ten Bůh, je vod toho odved. každýho odvedl od toho svýho baráku na ty společný hradby. znáte ta místa z Nového zákona, písničku vod Tomáše Novotnýho, pole mám, ves sem koupil, já stavím vinohrad,

4075 tak odpusť, já nevim, jak je to tam, já budu někdy příště, šel bych moc rád, ale dyť to vidíš, že to nejde. mám objektivní důvody, který ty musíš uznat přece. já, moje manželka, moje rodina, nezlob se, teď nemůžu. oni museli nechat bejt ty svý věci a začít stavět. když sme četli, „žeň je mnohá, dělníků málo“, tak tam je to zase vo tom samym. Bůh potřebuje dneska stavět ty hradby, Bůh potřebuje budovat svoji církev a von nedělá náborý a reklamy

4080 a musíš jít za každou cenu, ale Bůh mluví ke každému z nás. kéž tak se necháme Bohem oslovit. kéž opustíme to svý, což se vopouští strašně těžko, ale kéž dovolíme Bohu, aby zapálil naše srdce pro tu jeho stavbu. přestože to bude směšný pro tenhle ten svět. víte jak stavěl Babylón, jak stavěl Egypt pyramidy, zikuraty, tisíce votroků, tisíce mrtvejch, ale slavný, mohutný úžasný dílo. my bysme se chtěli někdy přizpůsobit možná, ale pamatujte

4085 Boží dílo je vždycky jiný. to spíš je šmrncly takovou chudobou, vobyčejností, než nějakou velikou lidskou slávou. ale je to díl, za kterym stojí Bůh, a je to dílo, ke kterému nás Bůh přizval. mnoho lidí se smálo Nehemjášovi a těm vostatním, mnoho lidí se jim to snažilo zkomplikovat, jak jenom mohli. jestliže budeš dělat Boží dílo, pamatuj, že přijdou lidi, přijde d'ábel a bude ti to komplikovat. ale víte, jak to skončilo? voni to dostavěli. víte, jak

4090 skončí budování Božího království? bude to dostavěno. amen.

K 5-5

- <2> ... pátá kapitola, verš 17. až 20. Matoušova evangelia. „nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky, nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit. amen, pravím vám, „dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se všechno nestane. kdo by tedy zrušil jediné z těchto nejmenších přikázání a tak učil lidi, bude v království nebeském vyhlášen za nejmenšího, kdo by se však, kdo by vš*, kdo by je však zachovával a učil, bude v království nebeském vyhlášen velkým. neboť vám pravím, „nebude-li vaše spravedlnost o mnoho přesahovat spravedlnost zákoníků a farizeů, jistě nevejdete do království nebeského.“
- <1> sestry a bratři, pokoj vám. můžu říct za sebe i za manželku, že sme moc rádi, že můžeme být zase po delší době mezi váma, voprášit si to tak, jak říkal bratr Maláč, že sme tady doma, jezdíme sem rádi, dneska nám to umožnil tatínek Svidenský, který káže v Počernicích a který také pozdravuje všechny, mi kladl na srdce, abych to vyřídil. já poslední dobou, bych udělal radost sestře Červeňákové, hodně čtu. eee protože to mám jako úkol teda. a eee připravuju se nebo dělám ten jednotný lektorát a hodně čtu Wesleye. a já sem si řek, že vám nějakým způsobem dneska zprostředkuju jedno jeho kázání. nebudu ho číst, budu se držet jenom osnovy, kterou on v tom kázání má, a co říká Wesley, to já zmíním potom extra. ale proč, jo, chci o tom mluvit? eee myslím si, že hodně církví razí takovou tézi, zpět k svým kořenům. k tomu proč sme vznikli? potvrzení své identity. proč jako i dneska máme nějaký místo pod sluncem, proč sme jako ta naše církev nezastupitelná, důležitá? a myslím si, že k tomu je jedna podmínka nutná. mít ty kořeny dobré. zdravý, že jo. a potom taky jako rozumět tomu, že žijeme vo nějaký století dál. a já sem v moc vděčný tak, jak toho Wesleye čtu, že ta naše církev ty dobré kořeny má. a sem za to moc vděčný a moc bych si přál, abysme je drželi. byl jsem tady svědkem jedné poznámky při nějaké konferenci, „jsme vyznavačská církev eště?“ já nevím, tu církev zase natolik neznám, myslím si, že jo, ale tam na začátku to bylo zcela jasné, že to byla vyznavačská církev. Wesley v tom jednom svém kázání mluví o čtyřech bodech. co znamená, že Kristus naplnil Zákon. odkazuju na to místo, které četl bratr Maláč z Matoušova evangelia dovršení Zákona a Proroků, jak Ježíš říká, „nepřišel jsem zrušit, ale naplnit, jestli nebude eee vaše spravedlnost eee větší nebo o mnoho přesahovat spravedlnost farizeů a zákoníků, jistě nevejdete do Božího království, nikdo nemůže zrušit ani tu čárku z toho Zákona a tak dál.“ potom čím Zákon rušíme, potom uděláme možná takové napínavé sportovní srovnání s naší spravedlností a spravedlností farizeů a zákoníků a nakonec, co to znamená, že máme spravedlnost v Kristu. kdybych se vás zeptal k tomu prvnímú, „věříte, že platí Zákon?“ tady to takhle?
- <3> určitě.
<1> výborně.
<4> ano.
- <1> děkuju. máme jednomyslnost. platí, eee možná někdy v skrytu duše, já nevím, jesli znáte ty chvíle, bychom si moc přáli, aby neplatil. nebo ne* neznáte ten pocit? ale víme, že nejsme pod nim, pod tím Zákonem, ale že sme pod něčím jiným.
- <5> pod milostí.
<1> že sme pod milostí Pána Ježíše Krista. jen napovídejte, já sem rád. (smích) eee Wesley ř* má pro nás takovou radostnou zprávu jednu. on říká, „ceremoniální zákon,“ umíte si představit, co je ceremoniální zákon?
- <5> --- nebo pravidla nějakých ceremonií?
<1> výborně. a co je to ta ceremonie? nějaký obřad.
<5> obřad ...:

4140 <1> že jo, Židé, když obětovali, měli k tomu podrobný návod, jak to mají dělat, kdy to mají dělat, kdy si kdo myje ruce, kdy je jak eee zabijí to zvířátko, kam se stříká ta krev, prostě všechno to muselo být přesně, aby se naplnil ten smysl. a jakmile to někdo porušil, v někerej případech byl třeba i zabit. synové Ělího třeba, tuším. eee bylo to velmi důležité, aby eee ten obřad, který zprostředkovával i pro nás nějakým způsobem, co to znamená oběť,

4145 byl dodržen. von neztratil smysl ani pro nás, si myslím, protože to je pořád eee úžasný obraz té dokonalé oběti Pána Ježíše Krista. poukazuje nám na tu jeho obět, na to, že ten Beránek Boží, Kristus, sňal moje hříchy a hříchy celého světa. přestože byl tento Zákon zrušen, někdy jako do něj lezem, se mi zdá. protože máme pocit, že když to není všechno tak přesně, tak to nemá smysl. tak, jak jsme zvyklí třeba po řadu let, všechno na svym

4150 místě. teď je modlitba, teď je tohle, teď je támhleto ...: Ježíš tenhleto Zákon jako podmínku pro to, aby to fungovalo, jako podmínku pro naše spasení skutečně zrušil. jak on jednal třeba. vždycky jinak. jednou kázal ze člunu, jednou na kopci, jednou v synagoze, jednou na někoho položil ruce, jednou eee ze slin udělal bláto, prostě pokaždý jinak. mimo jiné Ježíš sám ten Zákon naplnil tím, že ho dodržoval. my to tak jako známe, že jo, ale

4155 nevím, jestli nám to jako dochází v tý plný hloubce, co to znamená. proto ta jeho oběť byla dokonalá. on na tom kříži neumíral v žádném případě za sebe. za svoje hříchy, za svoje viny, protože žádnou neměl. on ten Zákon plnil. vod začátku až do konce. a proto mohl umřít za ty moje, protože já ten Zákon neplním. zdaleka. a já potřebuju to odpuštění jeho skrze jeho krev. Wesley taky říká, že Ježíš naplnil ten Zákon také tím, že vyzbrojil svoje

4160 učedníky Duchem svatým, aby ho mohli, ten Zákon, dodržovat. a to je taky dobrá zpráva pro nás. jako učedníci Ježíše my můžeme dodržovat Boží zákon, protože Duch svatý, víte co udělal? nám ho vepsal do našich srdcí. nejsme už odkázáni jenom na svoje síly, na svoje schopnosti. naplnil Zákon také tím, že ukázal ten smysl, proč vlastně byl Zákon dán. abysme viděli ten svůj hřích. a je to nesmírně důležité znát Boží slovo a já to vidím třeba

4165 na tom Wesleyovi, jak voni tu Bibli znali, a potom, když přišel Duch svatý, tak víte, co moh dělat? usvědčovat z hříchu. protože oni jasně věděli, co je hřích. voni z celého srdce se s tím hříchem prali, zápasili, snažili se ho odstranit, nešlo jim to, dělali takový věci, v kterejch nám se možná ani nesní, jakou měli kázeň a řád ve svym životě, ale když přišel Duch svatý, tak najednou bylo všechno jinak. to, to Boží slovo bylo obživený. oni věděli

4170 najednou, z čeho maj dělat pokání a kam se obrátit. a naposledy možná bysme přišli ještě na jinou řa* nebo na jiné důvody, jak Ježíš naplnil Zákon, že naplnil ve své osobě všechna ta mesiášská prohlášení Písma o něm. my to známe z některých těch vsuvek v tom Novém zákoně, „aby se naplnilo Písmo“, tak se stalo to nebo ono. ani Ježíš nemohl na Mojžíšově zákonu nic zlepšit. on nebyl reformátor v tomhle smyslu. a Boží zákon, Boží slovo je

4175 dokonalé. na něm nejde nic zlepšovat. když dneska eee politici vydávají zákony, tak vono eště než to vyjde tiskem, tak se musí dělat novela zákona, protože sme lidé. Bůh nepotřebuje novelizovat svoje zákony, protože na první pokus sou dobré. Wesley zdůrazňuje to, že mmm morální zákon platí pro všechny lidi a pro všechny věky. když se veme to kázání na hoře, etika že jo, tak on říká, „to není jenom pro někoho dokonalýho,

4180 někoho v klášteře, to není pro někoho, kdo bude jednou v nebi, až tam jednou, ale to je pro nás tady a teď.“ at' je doba, jaká chce, hřích zůstává hříchem, odpuštění odpuštěním. zákon ustavičně razí cestu k evangeliu. když čteme ten Starý zákon, tak vopravdu nás vede k tý zvěsti o Kristu, a na druhé straně ale evangelium nás neustále vede k takovému přesnějšimu, jestli můžu říct, plnění toho Zákona, protože z lásky Kristu, ke Kristu, máme

4185 touhu se mu líbit. kdyby ty dvě věci nebyly dohromady evangelium a ten Zákon, tak bud'to bysme se stali zákoníci, anebo náci blouznivci, kteří staví svou víru jenom na něčem nejistém. já teď udělám pauzu, já bych poprosil Vendulku, kdyby ona nám mohla přečíst z Lukáše z 18. kapitoly eee ten známý příběh o farizeu a celníkovi, protože přejdeme ke třetímu bodu toho kázání, srovnání naší spravedlnosti se spravedlností farizeů a zákoníků.

- 4190 znáte to dobře, ale prosím vás, dobře poslouchejte, protože pak budeme ňák to srovnávat s náma.
 <6> „Některým, kteří spoléhali na sebe, že jsou spravedliví a ostatními pohrdali, pak řekl i toto podobenství, „dva lidé vstupovali do chrámu, aby se modlili, jeden byl farizeus a druhý celník. farizeus se postavil a takto se sám pro sebe modlil, „Bože, děkuji ti, že nejsem jako ostatní lidé, vyřiduchové, nespravedliví, cizoložníci, nebo i jako tento celník. postím se dvakrát do týdne, desátky dávám ze všeho, co vlastním.‘ celník však stál opodál a nechťel ani oči k nebi pozvednout, ale bil se do prsou se slovy, „Bože, buď milostiv ke mně hříšnému.‘ říkám vám, že tento muž odešel do svého domu ospravedlněn spíše než tamten. každý, kdo se povyšuje, totiž bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“
- 4195
- 4200 <1> děkuju. eee já sem si přinesl dneska takovou pomůcku. nebo přinesl, byla mi přinešena. já to zkusim, jestli se mi to povede. takhle sem přinýst. a já si myslim, že můžeme trošku srovnávat. jaká byla ... Ježíš řekl, když nebude naše spravedlnost větší nebo o mnoho přesahovat spravedlnost farizeů, tak víte, co se stane? že nevejdeme do Božího království. tak já bych chtěl, abysme si jako teď to vyzkoušeli. jestli fakt naše spravedlnost o hodně přesahuje tu těch farizeů. a vememe to na třech bodech, jo? co von říká na začátku, „děkuju ti, Bože, že nejsem jako vostatní. vyděrač.“ tak eee vydíráme druhý lidi? dáváme na nekřesťanskéj úrok, pučujeme třeba?
- 4205
- <7> ne.
 <1> někomu pučíme a chceme dvacet procent zpátky.
- 4210 <8> já bych to tak klidně udělala, ale nikdo nechce pučit za dvacet procent.
 <9/7> no.
 <1> nepoctivci. co? kradem? třeba v práci něco. že jo, dneska soukromej státní majetek, já nevím. na počítači jo, tady nápovědy. jo někerejm věcem já nerozumím, dneska sou hodně moderní způsoby krádeží. eee sme poctiví, pracujeme pilně, i když nás šéf zrovna nekontroluje. nejsme cizoložníci, sme věrní, svejmn manželkám nebo vobráceně. takový byli ti farizeové. jak to napišu? já tady napišu takle farizeus a co a my, jo, teď soutěžime teda. farizeus a my. takže ten farizeus byl hodně morální, hodně zzz dobrej nebo jak to říct. nedělal ošklivý věci, nevopisoval ve škole třeba, já nevím, plno věcí že jo, můžeme tam doplnit. teď je to úplně jedno, já tady nakreslim, nevim jaký to sou procenta, až sem takhle
- 4215
- 4220 je dobrej ten farizeus. měl teda, když čtu ten příběh, měl jeden nedostatek.
 <5> pýchu.
 <1> výborně, byl pyšnej. to my nejsme, ne, nebo jo? já nevím.
 <5> někdy.
 <9/10> jak kdy.
- 4225 <1> jak kdy.
 <10/11> jak kdy.
 <10/11> a jak na co.
 <1> a jak na co. no tak von byl pyšnej, my jak kdy. dejme tomu, že teda vyhrajem nad nim vo chlup. co? neni to moc domýšlivý.
- 4230 (smích)
 <5> možná vyhrajeme, někdy prohrajeme.
 <1> takhle jenom vo málo. je to napínavý. ale jo, vnímáme ten začátek? „děkuju ti Bože, že nejsem hříšnej, že nejsem nepspravedlivej, že nedělám vošklivý věci.“ Wesley říká, ptej se, jestli neděláš něco, za co by tě tvoje srdce odsuzovalo. víte, tím, že sme dostali Ducha svatého, tak máme velikou výhodu. že se můžeme ptát svého srdce, kde je Duch svatý. že máme živý svědomí. a že Bůh nám ukazuje, kde sme vedle. farizeus pokračuje, „postím se dvakrát týdně.“
 <5> to není málo.
- 4235

<1> ale co to znamená jako postím se dvakrát týdně? to ne*, pro toho farizea to
4240 neznamenal jenom, že by řekl jako, já nejím dva dny v týdnu. víte, co ten farizeus dělal?

<5> modlil se.

<1> von věnoval ten čas modlitbě, studiu Božího slova. prostě hledal Hospodina z celého
eee srdce. Wesley taky říká, „používal prostředků milosti.“ já nevim, víte, co to je
prostředek milosti? prostě eee nechodil k večeři Páně, že jo, ale chodil na bohoslužby. na
4245 všechny ty ustanovený ...:

K 6-1

- <1> bratři a sestry, pokoj vám. já sem minulej tejden vás trošku zaskočil tím pozdravem a vy ste nevěděli, když sem ho asi čtyřikrát opakoval, co od vás žádám, já se vám omlouvám. ono to bývá tak, že když eee někdo, kdo je vpředu, eee náký duchovní pozdraví, „pokoj vám,“ tak že většinou shromáždění mu odpoví, „i tobě.“ já si to uvědomuju až dneska, že ste to asi nevěděli tu minulou neděli, tak promiňte mi to. tak jestli si to můžeme ještě zkusit jednou, „pokoj vám!“
- <2> i tobě!
- 4255 <1> ta dnešní neděle ještě patří do velikonočního období, eee v tomhle čase nás provází prázdný hrob, vzkříšení a očekávání příchodu Ducha svatého. všechny biblické texty k té dnešní neděli směřují k připomenutí, že Bůh jedná. kniha Zjevení ukazuje přicházející Boží království, kde všechno bude nové. eee nebude tam pláč a utrpení. eee nikdo už nebude žíznit po Bohu. Janovo evangelium nás vystrojuje ke kristovskému životu v lásce, k očekávání příchodu Ducha svatého. a kniha Skutků nám zvěstuje zájem o člověka. a já bych chtěl přečíst ten text z knihy Skutků, je to jedenáctá kapitola, verš 1.-18., pokud chcete sledovat. Skutky 11,1-18. „o tom, že i pohané přijali slovo Boží, eee dozvěděli se apoštolové a bratři v Judsku. když přišel Petr do Jeruzaléma, začali mu bratři židovského původu vyčítat, „navštívil jsi neobřezané lidi a jedl s nimi!“ a tak jim to Petr začal po
- 4260 pořádku vysvětlovat, „byl jsem v městě Joppe a právě jsem se modlil, když jsem ve vytržení mysli měl vidění, cosi se snáší dolů a podobá se to veliké plachtě, kterou spouštějí za čtyři cípy z nebe, zastavila se právě u mne. když jsem se do ní pozorně podíval, uviděl jsem tam nejrůz* nejrůznější zvířata i divokou zvěř, plazy a ptáky. uslyšel jsem hlas, který mi řekl, `vstaň, Petře, zabíjej a jez!` odpověděl jsem, `to ne, Pane! ještě nikdy nevešlo do
- 4265 mých úst nic, co poskvňuje a znečišťuje.` ale hlas z nebe promluvil znovu, `co Bůh prohlásil za čisté, nepokládej za nečisté.` to se opakovalo třikrát a vše bylo opět vyzdviženo do nebe. a právě v tu chvíli se zastavili před domem, kde jsme bydleli, tři muži, poslaní ke mně z Cesareje. Duch mi řekl, abych bez rozpadků*, bez rozpaků šel s nimi. se mnou se vydalo na cestu i těchto šest bratří a všichni jsme vstoupili do Kornéliova
- 4275 domu. on nám vypravoval, jak se mu v jeho domě zjevil anděl a řekl mu, `pošli někoho do Joppe a pozvi k sobě Šimona, kterému říkají Petr. co on ti poví, přinese spásu tobě i tvé rodině.` když jsem k nim začal mluvit, sestoupil na ně Duch svatý, jako už na počátku sestoupil na nás. tu jsem si vzpomněl na to, co řekl Pán: `Jan křtil vodou, ale vy budete pokřtěni Duchem svatým.` jestliže tedy jim Bůh dal stejný dar jako nám, když uvěřili v
- 4280 Pána Ježíše Krista, jak jsem já v tom mohl Bohu bránit?“ po těch slovech bratří už nic nenamítali, ale velebili Boha, „tak i pohany povolal Bůh k pokání, aby dosáhli života!“ amen. centrální téma našeho textu je Boží zájem o člověka. eee Boží misie ve světě. o Letnicích se splnil slib našeho Pána, Ježíše Krista. zvěst o Boží cestě za člověkem, evangelium Ježíše Krista neskončila nanebevstoupením. Bůh znovu přišel jako Duch svatý
- 4285 a pokračuje ve svém díle. Duch svatý je stále aktivním misionářem. prochází světem a vyhledává ztracené lidi. a prochází církví a posílá Kristovy následovníky všude tam, kde je chce mít. miliony lidí byly osloveny Duchem svatým a uvěřily v Ježíše Krista. a tak tomu bude do skonání věků. Bůh bude vždycky vyhledávat ztracené, opuštěné, nešťastné, ale také spokojené, Bohaté a nezávislé. prostě všechny lidi. eee nezáleží na tom, jaké
- 4290 máme postavení ve společnosti, jedna věc nás všechny spojuje, a to je hřích. všichni jsme byli otroky hříchu. Duch svatý nás přivedl ke kříži, eee kde kříž byl odzbrojen a přestal vládnout. a Božím plánem pro stvoření je vysvobození z moci hříchu. to druhé. apoštol Petr byl naplněn Duchem svatým. jeho jediným přáním v životě bylo plnit Boží vůli. sloužit Bohu. následovat Kristu. všeho se vzdal, aby ho mohl následovat. eee přesto měl
- 4295 určité hranice představitosti svojí služby. nedokázal si představit, že by eee v zájmu služby

Ježíši Kristu eee mohl porušit nařízení Božího zákona. eee nešlo mu to dohromady. a jeho postoj byl vlastně v podstatě správný. člověk není nad Božím zákonem a nemá právo porušovat Boží nařízení. Bůh nám dal jasná pravidla a řekl, co je správné a co není. svůj život musíme vždycky poměřovat Písmem, Biblií. eee jedině Bůh je zákonodárcem a má právo vykládat svůj zákon. eee tak to činil Ježíš, vzpomeňte si, že vykládá Boží zákon, a tak to činí Duch svatý, který nás uvádí do všeliké pravdy. eee Bůh chtěl církvi i Petrovi odhalit svůj plán se světem a eee církví. a skrze obrácení té rodiny Kornélia se apoštolé posunuli někam dál. zatímco dříve chtěli sloužit pouze Židům, nyní vidí, že Bůh je posílá i k pohanům. to je velký posun v jejich službě. eee z tohoto příběhu se vlastně stalo všeobecné pravidlo. Ježíš Kristus je pro všechny lidi. Bůh nás posílá ke všem. eee k lidem různých ras, různých zvyků, různých náboženství, eee k lidem jinak smýšlícím, majícím jiné životní hodnoty. eee i když sme sborem, do kterého patří hodně, si dovolím říct, bývalých ztroskotanců, eee i když nemáme eee problém s lidmi na okraji společnosti a mají u nás dveře dokořán, přesto mohou být i v našich myslích eee nějaké předsudky vůči některým skupinám lidí. prosím, myslte na to nebo myslme na to, že Duch svatý neposuzuje lidi podle lidských měřítek. každý hříšník je pro něj důležitý. to třetí. apoštol Petr byl otevřen pro vidění nové eee nebo nové vidění světa. a Duch svatý v rámci misie ve světě používá všechny možné prostředky. eee pro Boží misi musíme i my používat všechny dostupné způsoby a prostředky. musíme v téhle oblasti odmítnout konzervativní myšlení. eee není důležité, co chceme my, důležité, co chce Bůh a co slouží k naplnění jeho plánu. a takovou cestou musíme jít a bude muset církev vždycky jít. to čtvrté. apoštol Petr byl změněn. eee Duchu svatému záleží na naší změně. eee chce nás mít co nejpodobnější Ježíši Kristu. eee v Petrově případě si použil vytržení mysli, vidění, které se dokonce třikrát opakovalo, a eee posléze jeho zkušenost křtu Duchem svatým v Kornélij* Korneliově domě. vzpomeňte, že tam říká, že se to naplnilo, že Bůh dali i jim Ducha svatého, že to je ta pečeť, že i pohanům je dán Duch svatý. tedy v našem případě si může použít něco úplně jiného, jak on sám chce. provede nás přes úspěch nebo neúspěch, přes utrpení, přes cokoliv, možná přes vidění nějaké, jenom proto, aby změnil naše myšlení a náš přístup k druhým lidem. abychom mohli být pozeňnaní a mohli být pozeňnaním. Bůh učiní, řeknu v uvozovkách, všechno co může, aby nás změnil. to páté, co je hodno povšimnutí v tom příběhu, je modlitební život Petra a Kornélia. eee Petr se modlil, tam bylo, „a zrovna sem se modlil,“ takže Petr se modlil, a také hmm proto, že věděl, že je to jediná možnost, jak mluvit s Bohem, jak poznat, co Bůh zamýšlí. Petr věřil v moc modlitby a věděl, že bez modlitby by byl osamocen, že by jeho služba nenesla žádné ovoce, možná by ani nemohl sloužit. a právě při modlitbě dostal to Boží pověření. a Kornélius byl také modlitebníkem. eee ještě neznal Ježíše Krista, eee ještě, jak čteme v tom příběhu, ale i eee na předešlé kapitole, ještě nebyl spasen, ještě nevěděl, co mu přinese spasení do jeho života a do jeho domu, ale přesto se modlil. eee uctíval Boha a byl to pravidelný modlitebník, to je na tom zvláštní, pravidelně se modlil, tam čteme. eee jak si myslíte, že asi vypadal ten jeho modlitební život. kromě toho, že byl tedy pravidelný, je jisté, že se modlil nějaké předepsané modlitby. možná četl žalmy nebo modlitby rabínů, které byly v té době napsané, tehdy nebylo tak zvykem se modlit vlastními slovy. eee to všechno činil, aniž by dostával nějaké odpovědi. přesto Bůh o tomhle člověku věděl. eee a zvláštní, že právě při modlitbě měl to vidění Božího anděla. asi víte, co tím chci vyjádřit. modlitba je velmi důležitou součástí našeho života. eee bez modlitby jsme prázdní. modlitba otevírá dveře Božimu jednání v našem životě i ve světě. Bůh nám chce sdělit své věci, ale bez modlitby to nejde. eee mlčící a naslouchající, nebo promiňte, mlčící a nenaslouchající Boží služebníci jsou jako lidé, kteří mají na očích černou pásku, protože, proto nevidí, a v uších mají nějaké špunty, takže vlastně neslyší. eee práci pro Boha můžeme dělat pouze, když vidíme a slyšíme, tedy víme, co si myslí. a modlitba je dar. tak zjednodušeně řeknem, je to

takový telefon, který nám umožňuje slyšet hlas našeho Stvořitele a kterým můžeme i my vyřídit všechny věci, které nás zaměstnávají. je to tak civilně řečeno, ale tak nějak zjednodušeně to funguje. modlitba jsou dveře do komnat, kam jinak nemůžeme vstoupit. nejdou jinak ty dveře rozrazit. a to šesté. eee Duch svatý stále pracuje. to bych rád, kdyby
4350 sme z té dnešní neděle si zapamatovali, odnesli. Duch svatý stále pracuje. tak jako tenkrát, tak i dnes. neodpočívá. eee nezabalil to, když viděl, co jsme v minulosti dělali za zvěrstva. neodešel k Otci, když viděl křížové výpravy, eee zabíjení nevinných, upalování lidí, otrokářství, eee politikaření, eee boj o moc a majetek a další desítky nebo stovky, možná tisíce špatných věcí. eee ve vší mizérii církve měl skupinky lidí, vždycky, i jednotlivce,
4355 kteří naslouchali jeho hlasu a naplňovali Boží záměr ve světě. Duch svatý vždycky pracoval a pracuje. a bude pracovat. a pracuje i v našem sboru. jedná i v našem sboru. zasahuje i do našich životů, do vašich životů, do mého života. někdy jemně, že to skoro ani nepostřehneme, někdy silněji, že si toho všimneme, někdy třeba s náma otřese. Duch svatý prostě stále pracuje. je to nádherné vidět Boha při práci. pokud to vidíme ve svém životě
4360 nebo v životě druhých lidí, je to nádherné, nádherné vidět Boha při práci. není důvod váhat sloužit Kristu, Ježíši, a lidem. takže nakonec taková otázka pro nás, ke komu posílá Bůh nás? ke komu posílá tebe Bůh? ke komu posílá mě Bůh? kdo je ten tvůj a můj Kornélius? ke komu chce Bůh mluvit? ke komu chce, aby si přinesl tu jeho zprávu. eee přemýšlej o tom. je to tvoje poslání, které ti Bůh dává. amen.

- <1> text z dnešní, na dnešní neděli z Jeremjáše proroka 17. kapitola od verše pátého a potom z listu Galatským třetí kapitola druhý verš a pátá kapitola 16. verš. „toto praví Hospodin, „proklet buď muž, který doufá v člověka, opírá se o pouhé tělo a srdcem se odvrací od Hospodina. bude jako jalovec v pustině, který neokusí přicházející dobro. bude přebývat ve vy* vyprahlém kraji, v poušti, v zemi solných plání, kde nelze bydlet. požehnán buď muž, který doufá v Hospodina, který důvěřuje Hospodinu. bude jako strom zasazený u vody; své kořeny zapustil u vodního toku, nezakusí přicházející žár. jeho listí je zelené, v roce sucha se ničeho neobává, nepřestává nést plody.“ „nejúskočnější ze
- 4370 všeho je srdce a nevyčísitelná. kdopak je zná? já Hospodin zpytuji srdce a zkoumám ledví, já každému splatím podle jeho cesty, podle ovoce jeho skutků.“ koroptev sedí na vejcích, am* ale mladé nevyvede. tak ten, kdo nabude Bohatství nespravedlivě, v púlce života je opustí a skončí jako bloud. trůne slávy, od počátku vyvýšený, místo naší svatyně, naděje Izraele, Hospodine, všichni, všichni, kdo tě opouštějí, propadnou hanbě. ti, kdo se ode
- 4380 mne odvracejí, jsou zapsáni v zemi stínů, protože opustili zdroj živých vod, Hospodina. uzdrav mě, Hospodine, a budu zdrav, spas mě a budu spasen, neboť ty jsi můj chvalozpěv.“ chtěl bych se vás zeptat jen na jedno, říká apoštol Pavel, dal sem, dal vám Bůh svého Ducha proto, že jste činili skutky zákona, nebo proto, že jste uvěřili zvěsti, kterou jste slyšeli? chci říci, „žijte z moci Božího ducha, a nepodlehnete tomu, k čemu vás
- 4385 táhne vaše přirozenost.“ amen. bratři a sestry, milí sourozenci, minulý týden sem pokračoval eee v tom, v té naší sérii a mluvil jsem o okrádání Boha a obecně o krádeži, mluvil jsem o nepožehnaní, které nám přináší naše snaha získat to, co nám nenáleží. anebo ponechat si to, co nespadá do naší kompetence. Bůh v této oblasti nastavil, by se dalo říct, striktní pravidla. důležité je vědět, že to, co se nám může jevit jako ztráta, eee nakonec
- 4390 přinese do našeho života požehnaní. a zajímavé je, že i když jsem mluvil o nepožehnaní, eee pro mnohé z nás, to o čem jsem mluvil, to* ten minulý týden, se stalo požehnaním, že nám Bůh ukázal v našem životě slabiny, trhliny. eee dnes sem přečetl dva texty. prorok Jeremjáš nám ukazuje účinek prokletí a účinek požehnaní na obrazu stromů. jeden strom sotva živoří, protože nemá eee dostatek vody. druhý strom je naopak zasazený u vody,
- 4395 svými kořeny čerpá vláhu, má svěží zelené listí, nese plody. máme před sebou dva typy lidí. člověk, který se srdcem odvrací od Hospodina, opouští zdroj života, naopak člověk, který důvěřuje Hospodinu, čerpá ze stálého zdroje života. na toho prvního doléhá prokletí, ten druhý je naopak zahrnut požehnaním. eee jak živě tu je zobrazen člověk eee po Božím prokletí. žije v kraji vyprahlých plání. vše* všechno kolem něho je eee ponuré, neplodné.
- 4400 lidé v jeho okolí možná prožívají občerstvení, ale jemu se to vždycky nějakým zvláštním, podivným způsobem vyhne. eee zlořečení z toho Jeremjáše z té 17. kapitoly působí v životech mnoha jednotlivců, ale zasahuje i širší oblast. eee je jednou z neviditelných, avšak skutečných příčin neplodnosti mnoha skupin současné křesťanské církve. eee téměř všechna hnutí v té historii církve, která přinesla probuzení, eee měla svůj původ
- 4405 v nadpřirozeném Božím díle, Boží milosti, eee v jednání Ducha svatého. ale přece některá ztratila svůj drive, pokud přežila. obecně máme talent povýšit naše lidské schopnosti a odsunout nejisté spoléhání na Boha na druhé místo. eee dopad tohoto kroku se tedy projeví ve ztrátě požehnaní. dříve sem si myslel, že jediným tématem tohoto textu je falešné spoléhání na druhé lidi. eee poprvé mě tenhle text oslovil před mnoha lety, krátce po mém
- 4410 obrácení. eee tehdy měl přijít do našeho sboru nový pastor. velmi jsem toužil po probuzení, eee v myšlenkách sem spojoval příchod toho pastora s příchodem něčeho nového, velkého, eee konečně to začne. eee asi je to svým způsobem všeobecný eee trend, eee když přichází nový šéf do našeho zaměstnání, očekáváme změny. eee buď se jich bojíme, nebo se těšíme. eee často spojujeme svoje naděje s personálním obsazením. eee pokud jsme ve vedoucí

4415 pozici, eee pak jde o naše podřízené, pokud jsme v roli zaměstnance, pak se jedná o naše nadřízené. říkáme si, že už se to konečně změní, konečně se to někam pohne, eee většinou čekáme, že k lepšímu, eee pokud nejsme chorobní pesimisté. eee ty naše naděje mohou být oprávněné a relevantní. eee personální změny jsou někdy potřebné a dokáží udělat samy o sobě zázraky. ale o tom ten dnešní text nemluví. proti tomu nemluví. eee to není důvod

4420 k nepožehnání. čekal sem Boží požehnání a probuzení mezi lidmi skrze eee nového pastora. upínal sem se k tomuto člověku, ale jaké bylo moje rozčarování, když se věc vyvíjela úplně jinak. eee Bůh mě skrze to vyléčil. eee pastor se nestal pastorem našeho sboru a sbor se, o sbor se staral pouze na dálku. nic se nezměnilo. eee bylo to pro mne tenkrát velké vyučování. tehdy jsem si uvědomil, že jsem nespoléhal na Boha, ale na

4425 člověka. eee nebo lépe, více jsem spoléhal na člověka než na samotného Boha. a v tom je problém, o kterém mluví dnešní text. jde o záměnu. místo Boha se zaměříme na člověka. eee stáhněme si toto slovo do církve. obě varianty nás ohrožují a jsou ve své podstatě úplně stejné. glorifikace pastora a vedoucích i naděje, že výměna pastora a týmu vedoucích udělá naprostou změnu. eee najednou přijde Boží požehnání. eee doteď Bůh nežehnal, teď se to

4430 změní. eee odpovím jedním slovem, nezmění. eee toto upínání naděje v lidi nepřináší požehnání, ale nepožehnání. eee ve své podstatě toužíme po požehnání, toužíme po dobrých věcech, ale protože toužíme nelegitimně, jinak než bychom měli toužit, tak to přináší nepožehnání do našeho života místo požehnání. eee tohle upínání prostě na jiný, někam jinam než bychom měli upínat, je opravdu zrádné. a zvláštní je, že už je to úplně

4435 jedno, jestli je to ta glorifikace nebo ten opak, je to úplně stejný. eee pokud buď čč* (zasmání se), promiňte, proklet buď člověk, který doufá v člověka. to je první věta a pokračuje, a srdcem se odvrací od Hospodina, bude jako jalovec v pustině. naprosto vyprahlý a osamělý. je opravdu omylem spojovat Boží věci s lidmi. myslím nezdravě to spojovat, samozřejmě Boží věci jsou spojeny s lidmi, ale nezdravě to spojovat. Bůh

4440 nechce, abychom byli závislí na člověku. eee možná, že ten problém se týká pouze někoho z nás. naprostá většina z vás, kteří tady sedíte, nikdy neměla takové štěstí ani takové starosti, eee nikdy neuvažovala o nikom jako o Spasiteli, o nikom jinym než o Ježíši Kristu, nikdy neupnula své srdce k člověku, vždycky to byl Bůh, ale je zde ještě jedna eee taková oblast, o které mluví ten dnešní text. a to už myslím, že je věc, která se týká nás

4445 všech. když čteme, většinou čteme nějak povrchně, ale když půjdeme ještě kousek dál, tak zjistíme, že se nemluví pouze o jiném člověku, ale že se mluví také o nás samých. tedy nejde jen o cizího člověka. Bohu se nelíbí závislost na komkoliv. Bohu se nelíbí nezávislost na něm. mnoho křesťanů dospělo do stádia, kdy pochopili, to říkám v uvozovkách, že se dá mnoho věcí zvládnout bez Boha. eee falešně bych to moh nazvat

4450 křesťanská dospělost, i když víme, že křesťanská dospělost je pozitivní věc. ve skutečnosti to znamená, že člověk začne zvládat svůj život a svou službu i tu službu Bohu bez potřeby Boží pomoci. zkušenost, máme zkušenost už nějakou. znalosti, které jsme získali. sebevědomí už na té cestě. tři tečky. nahradí nezkušenost, neznalost, potřebu vyučovat, už se nepotřebují nechat vést, protože vím, kam jdu. a o tom je taky ten dnešní text. eee

4455 všimněte si, tam se říká, „srdcem se odvrací od Hospodina.“ tedy začíná to v srdci. o tom srdci je tam několik, několik zmínek. tedy začíná to v srdci, eee i když tedy nenápadně, že jo. v srdci, to znamená nějak nenápadně, neviditelně, v nás, v srdci. i když se spoléhám, tedy když se spoléhám víc na sebe než na Pána. ten začátek. paradoxně mohu být církevním aktivistou a při tom všem se v srdci odvracet od Hospodina. jde to dohromady,

4460 to je paradoxní. eee jinými slovy, problém nastává, pokud se dostanu do stavu, kdy přestanu být, a teď řeknu zase biblicky, chudý v duchu nebo závislý na Duchu svatém a začnu žít, zase slovy Písma, skrze tělo. proto sem četl ten druhý text z Galatským. žití z těla je pojem, který obsahuje prostě širokou škálu věcí, ale hlavním eee vodítkem je nepotřeba duchovního vedení, tedy vedení Ducha. eee v takovém případě nemohu čekat, že

- 4465 budu zahrnován Božím požehnáním, ale naopak dolehne na mě prokletí. eee na začátku toho dex* textu jsme se zmínili o stromu, který roste u vody, jako obraz požehnání, a stromu, který je vyprahlý a nemá co pít. jestliže začnu žít v těle, tělesně, jestliže se nechám vést tělem, pak přestávám pít z toho pramene eee Duchu svatého. eee nevím, jestli ste si všimli, že všechny ty texty, které sem četl, byly nějak o té vodě, o tom pramenu.
- 4470 jestliže začnu jít svojí cestou, už eee nepotřebuju na tom prvním místě vědět, co chce Bůh, protože už to dávno vím, tak už se ho nemusím ptát. já to teď trochu zlehčuju, tedy jestli půjdu svou cestou, přestávám pít z toho pramenu. eee samozřejmě nemám dostatek vody, je jasné, že můj život se postupně začne hroutit, musím si sáhnout až na dno sil, vymáčkat poslední kapénky eee té vody, ale pokud přece jen nepřijde déšť, tak stejně nějak uschnu. a
- 4475 naopak ten, kdo chodí Duchem, má příslib požehnání. jeho život bude mít sílu, žádný žár ho nespálí. a tři tečky. eee sem si jist, že tato zákonitost potřeby a nepotřeby Boha se vztahuje jak na život jednotlivce, tak na život společenství. mnoho společenství Bůh zastavil, když se začala rozpínat ve své pýše až k nebi. já teď myslím na babylonskou věž, ale věřím, že mi snad rozumíte. Bůh zatřásl vírou lidí, aby zůstalo pouze to, co je zdravé.
- 4480 vývoj však může být i opačný. požehnán buď muž, který doufá v Hospodina. který důvěřuje Hospodinu. je jako strom zasazený u vody, své zapustil u vodního toku, nezakusí přicházející žár, jeho listí je zelené, v roce sucha se ničeho neobává a nepřestává nést plody. Boží požehnání se uvolňuje, když si přestáváme zakládat sami na sobě, když si připouštíme naše omezení a svoje slabiny, když se dostáváme ke svým nevěrnostem, když
- 4485 uznáváme, že potřebujeme pomoc, a když v tom všem zároveň víc a víc hledáme Boha, tedy důvěřujeme Bohu. Boží požehnání se uvolňuje, když Ježíše prosíme o odpuštění, když přijímáme jeho milost a těšíme se z jeho lásky. když hledáme Boha a jeho vedení. když si uvědomíme, že ani ta naše skvělá zkušenost, moudrost a tak dále nestačí na to, abychom mu mohli sloužit správně. když se všim se mu v důvěře svěřujeme a prosíme ho
- 4490 o každodenní pomoc, když nám záleží na tom, co si o nás Ježíš myslí. pak určitě platí, jsme jako strom zasazený u vody. strom zasazený u vody je člověk nebo společenství žijící z Božího Duchu. takže já jsem ten text trošinku obrátil. na tom prvním místě je to nezdravé spoléhání tedy na člověka, to znamená spoléhat na někoho víc než na Boha, na tom druhém místě je to nezdravé spoléhání na sebe, je to na stejné úrovni. také to není
- 4495 v pořádku. příště, za 14 dní, bych chtěl kázat o tom, jak nás mohou zasahovat slova lidí, kteří jsou v nějaké autoritě. takže autorita. amen.

K 6-3

<1> milí sourozenci, rád bych přečetl eee text z perikopy, která je na dnešní neděli, a sice
4500 z 1. Korintským 15. kapitoly. takže ve jménu Páně. „chci vám připomenout, bratří,
evangelium, které jsem vám zvěstoval, které jste přijali, které je základem, na němž stojíte,
a skrze něž docházíte spásy, držíte -li se ho tak, jak sem vám je zvěstoval, vždyt' ste přece
neuvěřili nadarmo. odevzdal sem vám především, co jsem sám přijal, že Kristus Ježíš
zemřel za naše hříchy podle Písem a byl pohřben, byl vzkříšen třetího dne podle Písem,
4505 ukázal se Petrovi, potom Dvanácti. poté se ukázal více než pěti stům bratří najednou,
většina z nich je posud na živu, někteří však již zesnuli. pak se ukázal Jakubovi, potom
všem apoštolům. naposledy ze všech se jako nedochůdčeti ukázal i mně. vždyt' já jsem
nejmenší z apoštolů a nejsem ani hoden jména apoštol, protože jsem pronásledoval církev
Boží. milostí Boží jsem to, co jsem, a milost, kterou mi prokázal, nebyla nadarmo, více než
4510 oni všichni jsem se napracoval, nikoli já, nýbrž milost Boží, která byla se mnou. ať už tedy
já, nebo oni, tak zvěstujeme a tak ste uvěřili.“ amen. milí sourozenci, bratři a sestry, asi
tušíte, v čem budu pokračovat, navážu na to, o čem sem mluvil před 14 dny, mluvili sme o
požehnání a o nepožehnání. to slovo nepožehnání je takové eště slabší, vlastně mluvili
jsme o požehnání a o kletbě. někteří lidé ochotně věří, že požehnání sou skutečná, ale eee k
4515 prokletím, která si spojují s magií eee s* nebo pověrami, jsou skeptičtí. eee když se nad tím
zamyslíme, eee není vlastně úplně logické si myslet, že existuje pouze požehnání a že
nepožehnání neexistuje. eee není to tak. eee pro nás křesťany je důležité se naučit
rozpoznávat a rozlišovat požehnání od nepožehnání, řeknu od prokletí. eee mnoho z
křesťanů eee neprožívá požehnání ve svém životě, ale nedokáže to rozpoznat. neví, jak být
4520 osvobození. a i když k nám požehnání přichází různými cestami, jediným zdrojem B* je
Bůh. eee kletby také pocházejí od Boha, Bůh však není jejich jediným zdrojem. eee
chceme -li získat přesný obraz o Bohu, musíme mít vždycky před očima oba aspekty jeho
charakteru. jeho požehnání pramení z jeho laskavosti, avšak z jeho přísnosti pramení soud.
obojí je skutečné. „jestliže budeš opravdově poslouchat Hospodina, svého Boha a bedlivě
4525 dodržovat všechny jeho příkazy, které ti dnes udílím, vyvýší tě Hospodin, tvůj Bůh, nad
všechny národy země a spočinou na tobě všechna tato požehnání, když budeš poslouchat
Hospodina svého Boha.“ to je Deuteronomium, 28. kapitola, první dva verše. jestliže však
nebudeš Hospodina, svého Boha, poslouchat, nebudeš bedlivě dodržovat všechny jeho
příkazy a nařízení, která ti dnes udílím, dopadnou na tebe všechna tato zlořečenství.“ to je
4530 Deuteronomium stejná kapitola, 28., patnáctej verš. v minulém kázání jsem nastínil tři
okruhy. to první bylo, jak poznáme, že v našem životě působí prokletí? co musíme udělat,
abychom tu kletbu zrušili a osvobodili se od jejího vlivu? to třetí, jak můžeme vstoupit od
Božího požehnání? eee já sem tady něco promítal, znova vám to dneska promítnu,
poprosim Káju. (pauza 6 vteřin) tohle je souhrn nejdůležitějších příčin prokletí, jak jsou
4535 zjeveny v Bibli, ale není to z mé hlavy, ale je to z knížky, a vy asi toho moc nevidíte,
koukám, je to z knížky eee toho Darek* Dereka Princeho, ktere* která mluví o tom
požehnání a prokletí. já vám to přečtu. uznávání a uctívání falešných bohů. účast v
okultismu. neúcta k rodičům. veškeré formy útlatku a nespravedlnosti, a to obzvláště tehdy,
pokud jsou namířeni proti slabým a bezmocným. veškeré formy nedovoleného a
4540 nepřirozeného sexu. antisemitismus. zákonictví. tělesný --- odpadlictví. krádeže.
křivopřísežnictví. odpírání Bohu peněz nebo jiných hmotných zdrojů, na něž má nárok.
slova lidí s autoritou, vyplývající ze vztahu, například otce, matky, manžela, manželky,
učitele, kněze nebo pastora. sebekletí. sliby a přísahy spojující lidi s bezbožnými
spolky. kletby vyslovená, kletby vyslovené satanovými služebníky. duševní mluvení
4545 namířené proti jiným lidem. duševní modlitby, které druhé obviňují nebo se je snaží
ovládat. to další už číst nebudeme. takže tohle udívá ta kniha eee a ve stejné knize je výčet

sedmi problémů, které podle autora mohou být znamením působícího prokletí. to nemám eee připravený takhle, ale přečtu vám to. eee duševní nebo citové zhroucení. za druhé opakované nebo chronické nemoci. obzvláště jsou -li dědičné. třetí za třetí neplodnost, 4550 náchylnost k samovolným potratům nebo podobné ženské potíže. rozbitá manželství a narušení rodinných pout. trvalý nedostatek finančních prostředků. tendence stávat se terčem nešťastných událostí. a za sedmé série sebevražd a nepřírozených či předčasných úmrtí v rodině. tak toto tam udává. eee abychom se nestrachovali bezdůvodně, eee je důležité k tomu dodat, že přítomnost pouze jednoho nebo dvou těchto problémů, co sem 4555 četl, v životě jednotlivce, ještě nepos* neposkytuje dostatečnou jistotu, že v životě toho člověka působí prokletí. to ještě to neznamená. eee když se však projevuje víc těchto problémů najednou, opakovaně, eee potom tady ta pravděpodobnost, říkám, pravděpodobnost, ne že to tak musí být, pravděpodobnost, že zde působí síla nepožehnání je. a to rozpoznání skutečně přichází pouze Duch svatý, přináší pouze Duch svatý. 4560 vždycky, když tyhle věci říkám, tak mám obavy z toho, jak to uchopíme že jo, abysme z věcí, které sou o něčem jiným, nedělali věci, které sou Božím nepožehnáním. to ještě tak nemusí vůbec být. to rozpoznání je důležité, protože že ne je* jedna věc nemusí bejt jasným od* jasnou odpovědí, ale tohle tohle ty tenhleten souhrn těch sedmi sedmi věcí může znamenat, že v našem životě nepůsobí plné požehnání. (odkašláni) působení 4565 požehnání nebo prokletí v našich životech není náhodné, není nepředvídatelné, eee je tomu právě naopak, obojí se řídí jasnými pravidly a zákony. a já bych se chtěl k tomuhle, už to nemusíš promítat, vrátit postupně a eee chtěl bych ty věci ňák tak trošku projet. takže dneska chci začít to, co bylo úplně nahoře. uznávání a uctívání falešných bohů. eee neposlušnost Bohu se může projevovat mnoha způsoby a v tomhle případě se jedná zvláště 4570 o první dvě přikázání Desatera. i minule sem je tady četl. „nebudeš mít jiného Boha mimo mne. nezobrazíš si Boha zpodoběním něčeho, co je nahoře na nebi, dole na zemi, nebo ve vodách pod zemí. eee nebudeš se ničemu takovému klanět ani t* tomu sloužit. já jsem Hospodin, tvůj Bůh, Bůh žárlivě milují. stíhám vinu otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kteří mě nenávidí.“ tedy nestačí uznávat Hospodina jako prvního nebo 4575 největšího ze všech bohů. musíme uznat, že on je ten jediný pravý Bůh. eee podobně zobrazování a uctívání Hospodina, Boha, v podobě ňákého stvoření, je podle Desatera hřích. eee eee Boží soud v tomhle případě přetrvává z generace na generaci. tam čteme, „do třetího, čtvrtého eee pokolení.“ eee člověk, který pochází z takového prostředí, potřebuje přerušit tu linii, která ho spojuje sss generacemi předků, kteří se klaněli falešným 4580 bohům. potřebuje ji přerušit. a takové nadgenerační prokletí nepřináší eee pouze tyhle zjevné formy modlářství, ale může jít o i o jiné zdroje. eee mezi nejsilnější žádosti nás lidí, člověka, eee patří touha po poznání něčeho škrýtěho, touha po moci, touha po penězích. eee mnoho lidí se obrací k nadpřírozeným zdrojům a v tomhle eee bodě se lidé snadno zapletou do nějakého okultismu. eee veškeré formy duchovního poznání, které nepocházejí 4585 od Boha, pocházejí od Satana. prostě nemůžeme říct, že tam je něco jiného mezi tím. eee právě tahle touha po nelegitimním poznání, přivedila první hřích v zahradě Eden. jesli si vzpomínáte na ten příběh. Adama a Eva překročili určitou hranici, kterou jim Bůh stanovil. chtěli něco poznat, co už ale poznat neměli. lidé, kteří hledají pomoc v jiných duchovních dimenzích eee at' už přímo v duchovnu nebo skrze jiné lidi, kteří jim to mají 4590 zprostředkovat, tak přestupují první přikázání. neuznávají Hospodina jako jediného pravého Boha. eee já tady mám seznam, takovou velkou, velký seznam. namátkou, není to všechno, o co všechno se může jednat. astrální projekce. hypnóza. levitace. bojová umění, zvláště taková, kde se vyzývá nadpřírozeno. ovládání myšlenek. dynamika myšlenek. vyvolávání duchů. telekineze. čarodějnictví. astrologie. automatické psaní. doptávání se 4595 skrze médium. slyšení hlasů. jasnozřivost. krá* křišťálová koule. diagnóza pomocí barevné terapie, kyv nebo kyvadla. virgule. mimos* mimosmyslové vnímání. hádání z rukopisu.

horoskopy. kabala. médium. čtení myšlenek vy*, myšlenek. věštby. hádání z ruky. seance. hádání z čajových lístků. telepatie. učebnice okultních praktik. nebo i okultismus, který k nám přichází skrze předměty, amulety, kouzla, kameny používané při uzdravování.

4600 halucinogenní drogy. eee šestková znamení. symboly štěstí. a další tečky, toho je strašně moc. mnoho lidí naší generace má nějakou v závorce hlubší či mělčí zkušenost s okultismem. eee často těm věcem nedáváme žádný hluboký význam. často to považujeme za mladickou nerozvážnost, neškodnou eee zábavu, „nevěděl sem, že dělám něco špatného. já sem to tak přece vůbec nemyslel. to byla jenom hra.“ eee neuvědomujeme si, že se tady

4605 jedná o hřích nevěry. nevěry Hospodinu. sme nevěrní Bohu. vlastně přestupujeme to první přikázání. eee představte si, že se eee vrátíte domů a řeknete manželce, „trochu jsem laškoval s jinou ženou, ale nic to pro mě neznamená.“ eee nebo se vrátí vaše žena a řekne: „navštívila sem jednoho muže a pokusila sem se pro nás získat nějaké výhody. eee trochu sem ti byla nevěrná, ale mám tě ráda a nic to pro mě neznamená.“ eee to zní divně, to zní

4610 divně. a stejně tak divně eee to zní našemu Bohu. pochopte to. je to podobné. eee tyhle věci nelze omluvit. jediné možné je opustit je, vyznat jako hřích, prosit za odpuštění. uchopit se pevně Pána Ježíše Krista, který za nás zemřel, a volat k němu o pomoc. a Bůh nás vyslyší. sejme náš hřích a odejme své nepožehnání, které právě proudí skrze to. eee podobně i pokud na sobě neseme hřích okultismu našich předků. je důležité tento hřích

4615 vyznat. eee prosit, aby Bůh odpustil, že se naši předci s tím zapletli. eee modlit se, aby Bůh odňal tuto vinu, odňal své nepožehnání, odňal kletbu. nahlad, nahlas vyznat, že se distancujeme od těchto věcí. že nemáme s nimi nic společného. že ve jménu Ježíš Krista přerušujeme tuhle duchovní linii, která se táhne z minulosti do našeho života a do naší rodiny. udělat to skutečně nahlas. díky Bohu, že nám připravil vysvobození z jakékoli

4620 kletby, která by na nás mohla dopadnout. eee díky Bohu, že můžeme využít jeho zao* zaopatření, jeho požehnání. díky Bohu, že nám chce otevřít naše oči, abychom viděli, viděli souvislosti, abychom mohli odhalit, proč v našem životě se dějou některé věci, které by se dít neměly. eee díky Bohu, že nám ukazuje cestu. eee já bych chtěl příště, až budu kázat, pokračovat v tomhle vyučování o těch dalších věcech, které sou na tom seznamu.

4625 tam je neúcta k rodičům, nespravedlnost a útak, útlak zvláště proti bezmocným, a zakázaný a nepřírozený sex. takže o těchto věcech budu mluvit, možná eště o nějakých dalších. věřim, že eee i tohle vyučování nám nějak pomůže v našich životech. amen.

K 6-4

- 4630 <1> bratři a sestry, eee jsme na prahu pašijového týdne. ta dnešní neděle eee velikou*, já se ...: ne velikonoční, samozřejmě, květná neděle, palmová neděle, já sem eee zvolil na začátku toho svatého týdne eee text ze Starého zákona a sice z 15. kapitoly knihy Exodus. eee 22. až 27. verš. ve jménu Páně. „Mojžíš vedl Izraele od Rákosového moře dál. vyšli na poušť Šúr a táhli pouští po tři dny, aniž narazili na vodu. došli až do Mary, ale nemohli
- 4635 vodu z Mary pít, protože byla hořká. pojmenovali ji proto Mara, to je Hořká. tu lid proti Mojžíšovi reptal, „co budeme pít?“ Mojžíš úpěl k Hospodinu a Hospodin mu ukázal dřevo. když je hodil do vody, voda zesládlá. tam dal Hospodin lidu nařízení a právní ustanovení a podrobil jej tam zkoušce. řekl, „jestliže opravdu budeš poslouchat Hospodina, svého Boha, dělat, co je v jeho očích správné, naslouchat jeho příkázáním a dbát na všechna jeho
- 4640 nařízení, nepostihnu tě žádnou nemocí, kterou jsem postihl Egypt. neboť já jsem Hospodin, já tě uzdravuji.“ pak přišli do Elímu. tam bylo dvanáct vodních pramenů a sedmdesát palem. tam při vodách se utábořili.“ a druhý text sou jenom dva verše, je to z Ozeáše proroka z 2. kapitoly 16, 17 verš. „toto praví Hospodin, „znovu ji přemluvím, uvedu na poušť a budu jí promlouvat k srdci. tam mi opět odpoví jako za dnů mládí, jako v den, kdy
- 4645 vystoupila z egyptské země.“ amen. milí sourozenci, bratři a sestry, Bible i naše vlastní zkušenost dosvědčují, že Bůh své lidi vychovává. eee pro pro Boha jsme tak vzácní, eee tak touží po nás, eee po naší duši nebo bychom mohli říct po našem srdci, že je ochoten nás zbavit všeho důležitého. pro nás důležitého. abychom učinili novou zkušenost Boží lásky. abychom získali nový pohled na Boha a prohloubili s ním svůj vztah. Bůh je ochoten nás
- 4650 zbavit našich ideálů, z kterých žijeme. Bůh je ochoten nás zbavit naší úspěšné křesťanské služby. eee provést nás chudobou nebo nemocí jenom proto, že jsme pro něho vzácní. eee skutečně platí, že koho Bůh miluje, toho vychovává. bylo by nepravdivé, kdybychom tvrdili, že do arsenálu eee Boží výchovy nepatří neúspěch, eee nějaké pády, problémy. eee pro služebníka, Božího služebníka, je důležité, možná i nezbytné, projít svou osobní
- 4655 pouští. eee když proroci, myslím teď zvláště toho proroka Ozeáše, eee připomínali Izraelcům dobu, kdy Izrael putoval pouští z Egypta, do země zaslíbené, mluvili o té době jako o něčem zcela mimořádném. eee zvláštním, neopakovatelném. eee když se nad tím zamyslíme, co na tom bylo tak bezvadné? eee všude horko, eee málo vody, neměli co jíst, eee písek všude, co na tom bylo tako bezvadné? přesto prorok Ozeáš říká Izraeli,
- 4660 „vzpomeň, jak si tě na poušti Pán Bůh namlouval. jak se o tebe ucházel. jak ti důvěrně promlouval k srdci, a ty ses mu zasnoubila. tam na poušti si svého Boha poznala, on se stal tvou první láskou.“ u Jeremjáše čteme podobná slova, „takto praví Hospodin, dcerko izraelská, připomínám ti zbožnost tvého mládí, tvou lásku před sňatkem, už si zapomněla, jak si za mnou chodívala pouští, zemí neosívanou pustou, vyprahlou, zemí, kterou nikdo
- 4665 jiný neprocházel a kde člověk nebydlí?“ čím byla ta doba tak mimořádná? eee tak jedinečná, tak úžasná? eee v knize Exodus můžeme číst, jak obtížné to bylo putování. eee kolik nejistoty, nejistoty, kolik zoufalství prožili ty Izraelci. eee často strádali. zoufale hledali pomoc. eee často byli Bohu nevěrní. reptali na Mojžíše. to všechno je pravda. přesto ty Izraelci prožili zvláštní zkušenost, takovou neopakovatelnou zkušenost. přes
- 4670 všechny překážky na poušti poznali, že jim je Bůh blízko. eee k nikomu jinému v té pustině eee nevolali anebo nemohli volat o pomoc a nikdo jiný jim nemohl pomoci než jejich Bůh, než Hospodin. všechno, co od Pána Boha dostávali, vodu, chléb, eee maso, eee přicházelo zcela zřetelně tak, jak to čteme, viditelně, bezprostředně z jeho rukou. eee byli tam opravdu s Bohem na svatební cestě, jak to líčí proroci. ta panna izraelské, izraelská a
- 4675 její ženich Hospodin. tam na poušti se důvěrně poznali. Bůh poznal jejich reptání, jejich věčné nářky, nevděčnost a oni poznali jeho nekonečnou věrnost a lásku. učili se důvěřovat jeho slovu, čekali na jeho pomoc, eee spoléhali na jeho zaslíbení, eee nikdo jiný tam nebyl,

kdo by jim pomohl. jen oni a Bůh. to byla cesta pouští. oni se svým strachem a nadějí a Bůh se svým slovem a pomocí. eee Izraelci se nikdy nenaučili důvěřovat Bohu víc než
4680 právě na té poušti, když šli tou zemí neosívanou, vyprahlou, kde nikdo nebydlí. říká se to snadno nebo zní to teď, bude to znít snadno a lacině, ale bud'me vděční za každou poušť našeho života. eee za dobu, kdy se nám hroutily anebo zhroutily naše sny, naše ideály, naše plány, eee naše vztahy, naše služba, mohl bych pokračovat dál. eee v těchto chvílích nám totiž zůstává pouze Bůh. Už není nic jiného, o co bychom se mohli opřít. Je tady jenom
4685 Bůh. jsou to chvíle těžké, eee ale zároveň nesmírně cenné, protože měř* mění vnitřního člověka, toho našeho vnitřního člověka, to něco vevnitř, co je v nás. protože teprv v těch chvílích si člověk plně uvědomí, co to znamená věřit Bohu. a mít v něm jedinou oporu a jistotu. když už ty opory někde, nikde jinde nejsou. když se Izraelci ocitli na poušti, museli se naučit znovu žít. eee všechny jejich dosavadní schopnosti a zkušenosti byly k ničemu.
4690 eee když měli v Egyptě žízeň, šli ke studně anebo k řece, na jaře zaseli, v létě dvakrát sklidili, v tom Egyptě to tak nějak je, když měli hlad, upekli si chleba nebo si ho šli koupit, na zahrádce jim něco rostlo, možná nějaký česnek a melouny, nic z toho na poušti nebylo. eee zde jim nezbývalo, než o všechno prosit Pána Boha. všimněte si, až si budete někdy číst ten příběh putování pouští. o vodu, o chleba, o maso, museli prosit o ty základní
4695 životní potřeby. eee je jasné, že to byla mimořádná situace, ale nejsme ve skutečnosti na Pána Boha odkázáni vždycky, i když jsme obklopeni vším? je to nějak jinak? eee ve skutečnosti často žijeme, jako bychom Boha nepotřebovali, eee svůj život zvládáme sami, máme to svoje jisté, eee své počítače, mobilní telefony, auta, ledničky, chtěl sem říct, plné jídla, pokud jsme někdy je naplnili teda, nakoupili, prostě zdá se nám, že ten náš život
4700 máme pod kontrolou a že na většinu věcí stačíme sami. a přitom nakonec zjistíme, že někdy stačí strašně málo. stačí vážně onemocnět eee nebo přijít o práci nebo se rozejít s dívkou eee nebo se pohádat s manželkou, stačí když děti něco vyvedou, a člověk se zděsí, že je ve skutečnosti bezmocný a na všechno sám. putování po své poušti máš příležitost poznat podobně jako Izrael, kdo je Bůh. od koho přichází všechno dobré. a nadějně. komu vděčíš za to, že vůbec můžeš žít. tedy bud' vděčný za chvíle, kdy zůstaneš sám se svým Bohem. po třech dnech, teď se vrátím k tomu příběhu, který jsme četli, po třech dnech, po třech dnech putování přišli Izraelci konečně k pramenům vod, sme tam četli. eee dovedeme si živě představit, eee jak museli být vyprahlí a žízniví, ale běda, voda byla hořká a nedala se pít. eee to bylo horší, než kdyby tam žádná voda nebyla. eee kolikrát se stane, že člověk
4710 o něco usiluje, za něčím de, nasadí se, nasadí všechny své síly, a když to konečně získá nebo když to konečně nalezne, tak přijde zrada. eee kolikrát sme po něčem toužili a pak nám to zhořklo. přineslo nám to zklamání. ani Mojžíš si v tu chvíli nevěděl rady. a volal a úpěl k Hos*, k Hospodinu. a v tom příběhu čteme, že pomoc byla strašně snadná, jen o ní vědět. stačilo do té vody hodit dřevo. eee to dřevo asi tu hořkost vody nějak neutralizovalo
4715 a voda se dala pít. a Boží lid se tam měl naučit, že každá situace, bezvýhodná situace, má řešení. tedy nikdy bychom se neměli vzdávat, ztrácet hlavu. ve všech našich chvílích života je Bůh s námi. eee tam, kde není cesta, může být nakonec široká silnice. eee všechno hořké, může eee zesládnout. budeme -li hledat pomoc u Boha. a dokonce i tam, kde už je všechno objektivně ztraceno, vzato, může se to změnit. samozřejmě jsou situace, které jsou
4720 nevratné. přesto platí, že dřevo Kristova kříže do sebe vtáhlo hořkost a bídu našich životů. a přineslo sladkost, smíření s Bohem, naději zmrtevýchvstání. vždycky, když v životě narazíme na překážku, kterou neumíme zdolat, můžeme, máme možnost hledat u Boha radu a pomoc. a Bůh nás nenechá. nenechá nás bez odpovědi. i když samozřejmě ta odpověď může být i jeho mlčení, ale nenechá nás. když se podíváte na konec toho příběhu,
4725 „pak se dostali do Elim. bylo tam dvanáct pramenům a sedmdesát palem.“ jinými slovy, v Elim bylo všechno. odešli z toho místa, kde byla ta hořká voda, která byla proměněná, a dostali se do místa hojnosti. voda, jídlo i bezpečí. lid se tam utábořil. a myslíte si, že se jim

ještě chtělo jít dál? že se jim ještě chtělo někam putovat? myslím se, že Mojžíš musel
4730 použít všechny svoje prostředky výmluvnosti, eee sladkosti, možná i nátlaku, aby se lid
znovu zvedl a pokračoval v cestě. eee kdyby věděli, eee co je čeká a že nakonec budou
putovat pouští 40 let, jak by to asi dopadlo? uprostřed cesty, naší cesty života, eee i
uprostřed našich pouští, nám Bůh dává možnost se nadechnout. Bůh to tak dělá. eee
uprostřed naší cesty, dřív než sme ještě u cíle, dá nám prožít bezpečí a radost. Bůh nám
dává okamžiky štěstí, eee kdy nám nic nechybí. ještě není hotov s naší výchovou, ještě se
4735 nenaplnil plně jeho plán s námi, ještě nás nedovedl tam, eee kde nás chce mít, ještě nás
nevychoval tak, jak chce, eee sme teprve, můžeme říct, v první fázi toho putování po té své
poušti, ale Bůh nám odkryje trochu nebe. ale pak je třeba se zvednout a jít dál. ten příběh
nám totiž říká, že nejsme u cíle. stále musíme opouštět svoje dosažené jistoty a začínat
znovu. eee je to těžké, ale je to potřebné. protože, jak sem říkal na začátku, Bůh nás miluje
4740 a touží po nás. ne po našich kvalitách, eee našem nějakym výkonu, naší službě, ale po nás.
po nás samých. a má pro nás něco, o čem Bible mluví, že to oko nevidělo, ucho neslyšelo,
na lidskou mysl nevstoupilo, tedy naše jistota není v tom, co máme, co umíme nebo co sme
již dokázali, ale v Bohu, který nám dává dary. znovu a znovu. naše jistota je v Boží
věrnosti. eee v Boží lásce, která dokáže být nová, čerstvá, každého dne. ten příběh
4745 putování pouští je samozřejmě plný, nabitý zvěstí. když se podíváte na tu manu, která
padala z po*, z nebe. to je škola důvěry. nebylo třeba ji sbírat do zásoby, protože spadla
každé ráno čerstvá. ale nikomu také přes noc nevydržela. samozřejmě i v našem životě
není chyba, když má člověk něco našetřeno na horší časy, přece i eee Josef v Egyptě sedm
let shromažďoval úrodu, chybou je, když člověk tím, co má, eee chce se zbavit své
4750 závislosti na Bohu. a já dyž mluvím o tom, tím, co má, tak nemyslím jenom majetek.
myslím i ty jiné věci. je zlé, když se máme tak dobře, že už se nepotřebujeme modlit. eee
to se nám samozřejmě stává velice často. tedy na poušti, abych se vrátil k tomu příběhu, se
nám to nestane. na té naší osobní poušti, tam všechno, co si člověk nasbíral do zásoby,
všechno, co zapřel před svými bližními, o co se nechtěl rozdělit, druhý den zčervivělo a
4755 zapáchalo. a myslím, že to takto na*, že tak to nakonec dopadne se vším, eee co nám bere
naši závislost na Bohu. chodit vírou znamená spolehnout se, že Bůh, který se o nás věrně
staral včera i dnes, bude stejně štědrý i zítra a pozítří. chléb náš vezdejší dej nám dnes. sem
si vzpomněl na tu modlitbu. zkusme se to učit s Izraelci. právě když vstupujeme do toho
svatého týdne. sem tam četl ten příběh eee Ježíšovy, Ježíš zápasí na modlitbě. prostě chce
4760 to odvahu, chce to víru, eee chce to být s Bohem osamotě a nic jiného ne* neumět, než
doufat v jeho milosrdenství. eee ne to není pasivita, tu manu bylo potřebu sbírat každý den,
to je velká aktivita, kterou málo lidí chce podniknout. každý den zkusme znovu věřit. ať
nám Bůh požehná. amen.

K 6-5

4765

<1> ... sem rád, že můžu být tady s vámi, protože dneska ráno to bylo na vázkách, ale sem rád, že tady můžu být. eee minulý týden eee sem eee s* sme zde četli takový netradiční text, bylo to o Henochovi, o nanebevzetí Henocha. vybral sem ten text proto, protože ten minulý týden sme měli text o Elijášovi o těch posledních dnech, a když sem si čet ten

4770

elijášovský text, tak sem si říkal, že by bylo krásné vzít i toho Henocha, a eee aby to bylo fff celé v souvislosti, tak sem pro dnešek ještě vybral eee povolání eee Elišy. takže budeme číst eee z 1. knihy Královské eee z 19. kapitoly od verše 19. je to do konce několik veršů, kdo chcete se mnou číst. 1. Královská 19. kapitola od verše 19. ve jménu Páně. „odešel odtud a našel Elišu, syna Šáfatova, jak orá. bylo před ním dvanáct spřežení a on sám při

4775

dvanáctém. Elijáš k němu přikročil a hodil na něj svůj plášť. Eliša opustil dobytek, rozběhl se za Elijášem a řekl, „dovol, ať políbím otce a matku. pak půjdu s tebou.“ on mu řekl, „jdi a vrať se! nezapomeň, co jsem ti učinil.“ obrátil se tedy od něho, vzal spřežení dobytčat a obětoval je. maso uvařil na dříví z jejich jha, dal je lidu a ti jedli. potom vstal, šel za Elijášem a přisluhoval mu.“ amen. bratři a sestry, milí sourozenci, jak jednoduše vypadá

4780

povolání do služby prorocké. Elijáš našel na poli Elišu, nenápadně se k němu přikra* přikradl, já si to úplně představuju, nenápadně se k němu přikradl, hodil na něj svůj plášť, nějaký ten plášť, co měl, a bylo to hotový. a je na světě o jednoho proroka Hospodinova více. eee dyby to bylo všechno takhle snadné. eee snadné aspoň tak, jak to na první pohled vypadá. to by bylo křesťanů dneska. služebníků. kdybychom mohli jenom takhle na

4785

někoho nevím, hodi sako, anebo podat jenom ruku. nic bysme mu neřekli, on by už věděl všechno ten člověk. eee to by bylo krásné. ale tohle povolání Eliši eee mělo předeheru ve chvíli, kdy se Elijáš domníval, eee že je konec uctívání Hospodina v tom severním Izraeli. jenom připomínám, že už rozdělené království, severní Izrael, jižní Izrael. Elijáš působil v severním Izraeli. ten severní Izrael eee nebyl tak Hospodinově naklo* Hospodinovi

4790

nakloněn jako ten jižní, že jo. tedy on se domníval, že je konec uctívání Hospodina v tom severním Izraeli. eee Jezábel, o které sme tady mluvili, systematicky ničila všechny věřící v Hospodina a Elijáš si myslel, že už zbyl pouze on. eee a to byla pro toho proroka, muže Božího, strašná představa, jsem jediný, kdo Bohu zůstal, zbývám už jen já, já pravověrný, kdo nesklonil kolena před nikým jiným. eee myslím si, že je všechno prohrané. už tady

4795

prostě není nikdo, kdo by hledal Boží tvář. tvojí Boží tvář. a najednou eee slyšel tu Boží odpověď, „můj proroku, ty se mýlíš. je tady ještě sedm tisíc věrných.“ eee i kdyby to číslo bylo nějaké symbolické, přesto ukazuje plnost. je to číslo plnosti. eee to znamená, je zde dostatek věrných lidí. je jich tady dost v tom Izraeli. v tom severním Izraeli. a znovu to, co si připomínáme často, že Bůh opravdu má svoje věci pod kontrolou. eee kolikrát si my

4800

křesťané už myslíme, eee že je konec církvi. kolikrát si to mysleli naši předkové, eee že je tak nevěrná anebo tak zdecimovaná pronásledováním, kolikrát si křesťané říkali, zbývám už jen já nebo hrstka věrných a s námi to vymře. eee před eee pár lety si něco podobného mysleli eee naši, já sem chtěl říct nepřátelé, ale to tak to není, prostě ta minulá vláda, minulej režim, eee komunistickej režim, že s těmi to vymře, s těmi křesťany, že už další

4805

nebudou. a my si to taky někdy myslíme, s námi to vymře, už tady není nikdo další. ale vidíte, že Bůh měl na to jiný názor. eee kromě nás vzbudil eště další následovníky, o nichž jsme neměli ani tušení. a z toho tedy plyne takové ponaučení, abychom neklesali na mysli. eee církev má svého Pána. svého vedoucího. řekneme šéfa, ale to zní velmi špatně, prostě svého Boha. eee ani v tom severním Izraeli nebyla víra v Hospodina vymýcena. naopak.

4810

Elijáš byl pověřen, aby zaškolil nebo vyučil svého následovníka Elišu. a Elijáš poslechl. eee nevíme, zda Elišu znal předtím, ale na Boží pokyn ho hledal, a tedy našel a povolal. ten dnešní text začíná, „šel a našel Elišu“. a je nutno zdůraznit, že Elišu vybral Bůh. eee v prvé řadě nešlo o to, že na něj hodil Elijáš svůj plášť. to by opravdu bylo takový hodně

jednoduchý. šlo o Boha, který Elijáše poslal k Elišovi. Bůh viděl to, co Eliáš ještě nebyl
4815 schopen vidět. viděl, že z Eliši vyrostl mocný prorok. pokračovatel té Boží služby
v Izraeli. eee znovu tedy Bůh vždycky vědí, vidí ty věci i naše věci s nadhledem,
v souvislostech. a je to tak dobře, protože my to někdy, my lidé někdy to takhle nedokáže.
eee my vidíme eee v besídce, v naší besídce, malé dítě, ale Bůh vidí už svého služebníka,
eee který třeba jednou změní životy mnoha lidí. a to je úžasný, když si tohle pomyslíme a
4820 představíme. protože je to Bůh, kdo povolává, proto opravdu nestačí na kohokoli hodit ten
svůj plášť nebo kohokoli pozvat do služby. každý člověk musí prostě vědět, komu slouží a
kdo je jeho Pánem. tedy na poli oře mladý chasník, který se později stal jedním
z nejmocnějších proroků Izraele. Eliša byl z Bohaté rodiny, eee usuzuje se to z toho, že
oral s těmi dvanácti spřeženími, eee tady je, tady to přesně není, ale asi býčků. vlastnil
4825 takové eee a vlastnit takové množství dobytka určitě znamenalo už Boha* Bohatství nebo
postavení. a i to že dovolil potom ty býčky porazit a obětovat, něco vypovídá. eee myslím,
že sssí můžeme připomenout, že je to takový zvláštní protiklad vyučování Pána Ježíše,
který říká, že Bohatí těžko vcházejí do Božího království. tady je jakoby protiklad, je to na
dvou místech. první je tohle, že on Bohatý opouští všechno a jde sloužit Bohu. a to druhé,
4830 že šel se rozloučit s tou rodinou a bylo mu to dovoleno. to je taky takový protiklad s tím
Novým zákonem. eee Eliša určitě věděl, co znamená nosit prorocký plášť, a jak víme,
později ten plášť, pro to to dnes zdůrazňuju několikrát, sehrál taky důležitou roli při tom
nanebevzetí toho Elijáše, ale k tomu se vrátíme příští teda týden. je to určitě symbol,
prorocký plášť znamená, že ten majitel tohohle pláště stojí v nějakém úřadu proroka ve
4835 službě Hospodinu, není to prostě jen tak někdo, jedná se o takovou nějakou prorockou
uniformu, bychom mohli říct dnes. a jak je to důležité, co se tam odehrálo, si můžeme také
uvědomit v tom, že to všechno, co se odehrálo, se odehrálo beze slov. Eliáš Elišovi nic
neřekl. eee příkradl se k němu nějak nenápadně, hodil na něj svůj plášť a pak šel pryč. to je
zvláštní, zvláštní příběh. Eliša za ním běžel. eee dovol, ať se rozloučím se svými rodiči.
4840 eee je to zvláštní příběh, že? eee tomu Elišovi hned došlo, o co jde. eee jako by prostě
věděl, co se tady děje, a on to určitě věděl. tady šlo o nějaké povolání. a my se můžeme
domnívat, jestli to čekal nebo nečekal. eee nevíme, jestli už před tím měl od Hospodina
nějaké indicie, že ho Bůh volá do služby, prostě toh* tohle nevíme, ale v tom okamžiku
věděl, co se děje. eee mohli bychom říct, že každý má svůj čas. eee lidi, kteří pracují
4845 v byznysu, tak občas říkají, že dostali nabídku, která se prostě neodmítá. nevím, jestli i nás
to někdy potkává, že dostaneme nabídku, která se neodmítá. jde o tak lukrativní nabídku,
že není možné říci ne. a při povolání k životu s Kristem vnímáme určitou naléhavost eee té
situace. jedná se o důležitou věc. teď anebo možná už nikdy. to je taky taková lukrativní
nabídka. eee nevím, jestli vy sami ste prožili to, že jste odmítli. a že se vám stalo, že jste
4850 dostali ještě jednou tu nabídku. já sem to tak prožil, že sem poprvé odmítl, až podruhé sem
po tom jakoby skočil. lukrativní nabídka. eee a ele* Eliša v tuhle chvíli nereaguje nějak
ukvapeně, jak čteme v tom textu, eee ale chce se rozloučit s otcem a matkou. a to, co je
úžasný, zvláštní, neříká mu ten Eliáš, „nech mrtvé, ať pochovávají své mrtvé, ty pojď za
mnou. nezdržuj se.“ ale dovolí mu to. eee jediné, eee co tedy říká, „nezapomeň, co jsem ti
4855 učinil. jdi, rozluč se a nezapomeň, co jsem ti učinil.“ jak by to mohl zapomenout? no, dyť
víte, když se setkáte s rodinou, teď jim vyprávíte, co se vám stalo, že vám to můžou začít
rozmlouvat. „proč by si chodil a toulal se tady po tom eee po tom severním Izraeli, po té
krajině, s nějakým prorokem, kterej třeba ani neví, co bude jíst. kterej je závislej na nějakých
havranech nebo na něčem podobným. vždyť ty můžeš být tady doma, máš všechno, eee co
4860 potřebuješ. dostatek jídla. eee máš majetek. můžeš si koupit úžasnou ženu.“ v té době se to
samozřejmě kupovalo. „můžeš mít všechno, co chceš. proč by si se tam někde toulal?“ ale
asi to takle, takle nebylo. eee my sice nevíme, co řekli rodiče, v tom textu to nenajdeme,
ale eee tu situaci asi zvládli. už jenom to obětování těch býčků ukazuje eee na to, že prostě

s tím souhlasili. já sem si dodal těch býčků, obětování býčků, tady je jenom dobytek, ale
4865 v některých komentářů, komentářích sem čet, že to byli ne býčci, ale eee volové, ale říkal
sem si, že to nesouhlasí s tím, že by obětovali eee voly. prostě Hospodinu se vždycky
obětovalo to nejlepší a asi to nebylo možný být nebo obětovat vykastované zvíře, takže
byl to majetek. byl to velký majetek. oni obětovali Hospodinu a nakonec eee tam bylo
4870 takové velké party na rozloučenou, eee že to, co obětovali, tak potom ten to maso si
rozdělili a snědli. tam musela být celá rodina. ten příběh j* je celý zvláštní. eee Eliáš jde.
Elijáš po něm nežádal žádnou obět. přesto se to stalo. obětoval Hospodinu. byl to jeden
z těch sedmi tisíců, nebo ta rodina byla jedna z těch sedmi tisíců, kteří nesklonili asi eee
svá kolena před jiným Bohem. oni s tím souhlasili, obětovali Hospodinu, docela velký
majetek, eee potom se konalo rozloučení, velké rozloučení. my víme, že odcházíš, nevíme,
4875 jak často tě uvidíme, tak se s tebou loučíme. velká hostina. eee něco velmi slavného. a
nakonec poslední věta, kterou čteme, „šel a přisluhoval mu“. šel a přisluhoval mu. asi se
stal ten Eliáš na dlouhou dobu Eliášovým služebníkem. eee 2. Královská 3,11, tam se píše,
„líval mu vodu na ruce“ a tak dále. prostě mu sloužil tou vobyčejnou službou. tendle
Bohatý mladík. eee tenle, který moh mít všechno, co co chtěl, se stal služebníkem. a Eliáš
4880 byl pro něj jeho pánem. nevím, jesli to byla těžká rána pro toho Bohatého mladíka,
Bohatého kluka, znovu, znovu to navazuje eee na Nový zákon, na to podobenství, nebo
teda na ten rozhovor s tím Bohatým mladíkem, který má Ježíš, tam třikrát to tam nák s tím
zní. takže tahle krátká epizoda, je až moc krátká na to, abychom z ní vyčetli více. eee o to
víc můžeme vnímat to povolání ke službě. to, tu naléhavost povolání ke službě, která je
4885 tady i pro nás. a myslím, že o to víc potřebujeme rozhodnost se Bohu vydat a nechat se
použít. eee Ježíš je nejen náš svrchovaný Pán, je také náš Zachránce, jemu můžeme sloužit.
a já sem si eee říkal, že dost často my kazatelé máme takovou, eee děláme takovou chybu,
eee že kážeme tu ten ty moralizmy. co musíte dělat. dělejte to a to, musíte dělat to a to,
musíte dělat to a to. a zapomínáme dost často, že lidé, kteří poslouchají v těch lavicích, tak
4890 to vlastně dělají. to jsou přece ti, kteří chtějí sloužit Bohu. kdyby nechtěli, tak nebudou
chodit do toho kostela. to jsou ti, kteří chtějí. a tak nakonec raději hmm nějaké povzbuzení
než poučení, co děláme špatně, tak spíš povzbuzení, že je dobře, že Bohu sloužíme. je
dobře, že sme se eee pro něj rozhodli. je dobře, že sme řekli, možná trošku jinak než ten
Eliáš, že sme řekli to svoje ano. je to dobře, že sme poslechli nebo slyšeli ten Boží hlas. a
4895 věřím, že ta naše cesta je správná, když deme s Bohem, že je to dobrá cesta. cesta, která
nás přivede, jak doufáme, až jednou před jeho tvář, kde budeme s radostí oslavovat
s anděly a s dalšími služebníky. je před náma eště dlouhá služba, možná je to služba, kdy
budeme muset taky přisluhovat jako ten Eliáš, eee dělat tu nejhorší práci, v uvozovkách,
když řekneme, co je nejhorší, dělat tu obyčejnou práci, ale pořád je to dobrá cesta. a
4900 všimněte si u toho Eliši, klasickej proces. musel se vyučit, než se stal tím prorokem. a to je
prostě i u nás, že se musíme vyučit, než nás Bůh povolá zas někam dál. a když nás povolá
někam dál, znovu se musíme učit učit, aby nás povolal zas eště někam dál. je to taková
cesta, která platí a vždycky bude platit. tedy na konec, Bůh eee si nás povolal, použil si
nějaké rybáře lidí, kteří nás zavolali, a použije si i nás, abychom my byli rybáři lidí. a to je
4905 velký povzbuzení. amen.

K 7-1

- <1> je to eee z první Mojžíšovy z osnnácté kapitoly a je to o tom, jak eee fff k Abrahamovi přišli Boží poslové, řekli mu, že eee bude mít Sára dítě, že eee v podstatě to zaslíbení, které
- 4910 Bůh dal Abrahamovi, že z něj udělá eee velký národ, tak že to na*, to zaslíbení se naplní, a potom, když tadyto už vyřídili, tito Boží poslové, nějakí andělé a už byli téměř na odchodu, tak tady ještě čteme eee přečtu to z té osnnácté kapitoly, „Hospodin dále pravil, „křik ze Sodomy a Gomory je tak silný a jejich hřích je tak těžký, že už musím sestoupit a podívat se. jestliže si počínají tak, jak je patrné z křiku, který ke mně přichází, je po nich
- 4915 veta, zjistím si, jak tomu je.“ zatímco se muži ubírali k Sodomě, Abraham zůstal stát před Hospodinem. i přistoupil Abraham a řekl: ....“ a já to nebudu teď pokračovat, potom se modlí. takovou tu modlitbu, já si myslím, že to znáte asi, tak já to teď nebudu číst. znáte ten příběh? nebo to mám přečíst? tak já se zeptám jinak, ne jestli znáte ...: je tu někdo, kdo nezná ten příběh? přihlašte se, nestyďte se. to není vůbec jako aby ...: dobře, vidím tamhle
- 4920 jednu ruku, eště tady je jedna ruka, tak já to přečtu, to bude lepší. „i přistoupil Abraham a řekl, „vyhladiš snad se svévolníkem i spravedlivého? možná je v tom městě padesát spravedlivých, vyhladiš snad i je a nepromineš tomu místu, protože* přestože je v něm padesát spravedlivých? přece bys neudělal něco takového a neusmrtil spolu se svévolníkem i spravedlivého, pak by na tom byl spravedlivý stejně jako svévolník. to bys
- 4925 přece neudělal. což soudce vši země nejedná podle práva?“ Hospodin odpověděl, „najdu -li v Sodomě, v tom městě, padesát spravedlivých, prominu kvůli nim celému místu.“ Abraham pokračoval, „dovoluji si k panovníkovi mluvit, ač jsem prach a popel, možná, že bude do těch padesáti spravedlivých pět chybět. zahladiš pro těch pět celé město?“ odpověděl, „nezahladím, najdu-li jich tam čtyřicet pět.“ on však k němu mluvil ještě dále, „možná, že
- 4930 se jich tam najde čtyřicet.“ pravil, „neudělám to kvůli těm čtyřiceti.“ i řekl, „ať se panovník nerozhněvá, když budu mluvit dále, možná, že jich, se jich tam najde třicet.“ pravil, „neučiním to, najdu-li jich tam třicet.“ řekl pak, „dovoluji, hle dovoluji si promluvit k Panovníkovi znovu: možná, že se jich tam najde dvacet.“ pravil, „nezahladím je kvůli těm dvaceti.“ nato řekl, „necht' se Panovník nerozhněvá, promluvím -li ještě jednou, možná, že
- 4935 se jich tam najde deset.“ pravil, „nezahladím je ani kvůli těm deseti.“ Hospodin po skončení rozmluvy eee s Abrahamem odešel eee a Abraham se vrátil k svému místu.“ tak mě tam oslovila jedna věc, jedna věc, které jsem si nikdy nevšiml, nebo nedošla mi. proč Bůh říká Abrahamovi to, že de vyhladit Sodomu. myslíte si, že Bůh je takovej, eee že prostě potřebuje eee se někomu svěřovat, potřebuje eee vo tom, co si myslí, co chce dělat a
- 4940 tak, tak s někým povídat? jsou takoví lidé, kteří prostě co na srdci, to na jazyku. když jsou sami, tak jsou nešťastní, a oni jakmile vás potkají, tak hned na vás vychrlí všechno, čím žijí, jaký mají plány, co chtějí a tak dále. myslíte ž*, si, že Bůh je takový, že prostě potřebuju to někomu říct, nemám koho, tak a*, když zrovna je tu Abraham, eee chci se ti vypovídat. vono je ti to sice k ničemu, ale já se potřebuju vypovídat. máte ten dojem, že
- 4945 Bůh to říká kvůli tomu, že se chtěl vypovídat? asi Bůh takový není, že? tak a proč to teda říká?
- <2> protože věděl, že se Abraham bude přimlouvav.
- <1> věděl, že se bude Abraham přimlouvav. on potřeboval přimlouve. on zjevuje plány kvůli tomu, že potřebuje přimlouve. on si to mohl nechat pro sebe. on mohl jít vyhladit
- 4950 Sodomu. on to říká Abrahamovi z toho důvodu, že ho potřebuje, tak mu dává před oči tento, řekl bych, zákazonosný plán a věděl, že Abrahamovi to leží na srdci, že tam Abraham má svého synovce a další, které má rád. no, to je asi trošku podobné, jak jsme eee minule mluvili, když se modlíme za ty naše blízké, které máme rádi, ty nám leží na srdci a modlíme se za ně a Bůh potřebuje tyto modlitby. a Bůh to tady neříká, ti Boží poslové
- 4955 neříkají Abrahamovi, „Abrahame, hrozně potřebujeme, aby si se modlil. musíš se modlit.“

když je nám něco postaveno tímto způsobem, tak většinou potom nás to spíš odrazuje, nechce se nám do toho. asi to znáte. já to mám doma. víte, když mi moje žena udělá seznam úkolů, tak se mi do nich nechce s takovou chutí, no vůbec se mi z nich, do nich nechce, ale když si sám vymyslím, tohle by mohlo Olinku potěšit, tak to dělám hrozně rád.

4960 a je to třeba úplně ta samá věc, s tím, že prostě já to chci udělat, já jí chci udělat radost, ale když ona mi to dá jako úkol, tak mi tím vezme tu radost z toho, že to chci dělat. a Bůh nás nevolá do modliteb takovým způsobem, musíte se modlit. on nám věci chce ukázat a pozvat nás do nich. my to potřebujeme mít v srdci, že to na nás leží. ne kvůli tomu, že se musí. proto, jak jsem předtím řekl, je pro mě těžké mluvit o modlitbě, říkat, „málo lidí se

4965 modlí, musíte se víc modlit ...“ vím, že tímhle bych naopak odradil modlitebníky. vím, že modlitby jsou potřebné. ale my do nich potřebujeme být pozváni. aby nám to leželo na srdci. a já jsem si procházel v Bibli různá místa, já to asi nebudu teď všechno číst, ale eee možná jenom zmíním tady něco, třeba Nehemjáš. když se dozvěděl, eee to byl jeden číšník, ano číšník, byl to eee fff z izraelského národa a bylo to v době, kdy Izraele, Izrael

4970 byl eee přemístěn do, eee řekli bychom, do vyhnanství nebo prostě eee z té své domoviny. a Jeruzalém, který tak milovali a ke kterému se upínali, byl prostě v troskách. a tento člověk byl sice eee číšníkem na hradě tam někde vvv v té zemi v eee Asýrii nebo kde to tam tehdy byli, ale leželo mu to na srdci, co se děje. a když se dozvěděl, jak je to v Jeruzalémě špatné, tak tam čteme, „když sem slyšel ta slova, usedl sem a plakal. truchlil

4975 sem několik dní. postil sem se před Bohem nebes a modlil se k němu. říkal jsem, „ach panovníku, Bože nebes“ a tak dále. celé dny se postil a modlil. proč? protože mu to leželo na srdci. nikdo mu neřekl, „hele, bylo by dobré, kdyby ses taky pomodlil.“ ale na něm to leželo jako břemeno. Bůh to potom taky dal. on si ho použil, poslal ho tam a on tam potom znovu vybudoval hradby kolem Jeruzaléma a eee Izrael se potom znovu vzmohl. eee

4980 podíváme se na Daniela. tady čteme, „v těch dnech jsem já, Daniel, truchlil po celé tři týdny. chutný chléb jsem nejedl, maso a víno jsem nevzal do úst, ani sem se nepotíral mastí až do uplynutí celých tří týdnů.“ on byl na modlitbách a v postu, protože mu něco velice leželo na srdci. a omlouvám se teda, že se opět budu opakovat, ale když jsem byl v té Koreji, mě to tam dostalo, když jsem viděl, ty lidi se neustále modlí. tam jim nikdo

4985 neříká... já sem si myslel jako, jak to tam bude takové, jak neustále je tam budou hecovat, „musíte zítra zase přijít.“ takový jako sem byl zvědavěj, jak voni tam dělají to povzbuzování, že všechny lidi dostanou nebo ne všechny, ale většinu, do kostela, aby se modlili. a jak je dostanou na to, aby přijeli na tu modlitební horu a aby se tam zavřeli do těch komůrek modlitebních ...: to má jenom takle velký dveře, vono to vypadá jako chlívek

4990 na prasátko, jedno vedle druhýho, tam se lidi zavírají a modlí se. sou mrazy a oni se tam modlí. nebo choděj na hory přímo, kleknou si do sněhu, přikryjou se dekou a hodiny se modlí. říkala mně jedna sestra tam, že své dětství strávila tím způsobem, že maminka jí každý víkend i každou dovolenou brala na modlitební horu. maminka se neustále modlila. byl sem tam na modlitební hoře, viděl sem tam eee rodiče, nebo maminky, který prostě tam

4995 přišly, celý dny se modlily a děti tam jenom běhaly. já sem si říkal, to je, to je až přehnaný. já bych jim domluvil těm maminkám, ať se trochu víc staraj vo děti. ale co mě na tom odlovalo, ty ty lidi to maj tak na srdci, po nich to nikdo nechce a oni se modlí. a já myslím, že my máme touhu se modlit, ale připadám si někdy, že sme jako ti učedníci v Getsemanský zahradě. Ježíš jim řekl, „to ste nemohli ani jedinou hodinu se mnou bdít?“

5000 oni nebyli ani s* schopni hodinu se modlit a přitom tam šli se modlit s Ježíšem. určitě chtěli. ale prostě únava, spánek a tak dále ...: to sme všichni unaveni. já si myslím, že Ježíš byl taky unavený. on nemohl usnout. proč? protože mu něco velice leželo na srdci. těm učedníkům to neleželo vůbec na srdci. oni nevěděli proč se modlit, za co se modlit. když by jim někdo dal nějaký modlitební seznam, tak teda podle něj pojedou z povinnosti, ale

5005 nemají to v srdci. ono je nic netlačí do modliteb. já vím, že na jednu stranu bychom se

chtěli modlit, ale nejde nám to. a jak k tomu? tím já se teď hodně zabývám. jak k tomu, abychom se mohli modlit víc? abychom byli jako ta církev v Koreji. víte, jsou tam věci, který se nedají eee přenést do našich podmínek, oni žijí v úplně jiné kultuře, všechno mají jiné, nedá se zkopírovat věci, ale ten zápal po modlitbách, to je něco úžasného, co tam mají. a proč my to nemáme? proč my se nemodlíme? když se podíváme do tady těch příběhů v Bibli, sou to příběhy o tom, že jim o něco jde, že jim něco leží na srdci. přečtu jedno podobenství, které Pán Ježíš říká, „vypravoval jim podobenství, aby ukázal, jak je třeba stále se modlit a neochabovat, „v jednom městě byla, byl soudce, který se Boha nebál a z lidí si nic nedělal. v tom městě byla i vdova, která k němu ustavičně chodila a žádala, 5010 `zastaň se mě proti mému odpůrci.` ale on se k tomu dlouho neměl. potom si však řekl, `i když se Boha nebojím a z lidí si nic nedělám, dopomohu jí k právu, poněvadž mi nedává pokoj. jinak mi sem stále bude chodit a nakonec mě umožní.“ a pán řekl, „všimněte si, co praví ten nespravedlivý soudce. což teprve Bůh. nezjedná on právo svým vyvoleným, kteří k němu dnem i nocí volají, i když jim s pomocí prodlévá? ujišťuji vás, že se va*, jich brzo zastane.“ (pauza 6 vteřin) ta žena měla nějaký velký problém, který na ní velice ležel, ona nemohla prostě si žít v klidu. to bylo prostě takový břemeno, že neustále chodila, aby se to vyřešilo. za tím soudcem. i když zrovna tam to moc nadějně nevypadalo. ten soudce na to nebyl k tomu nák nakloněn. ale ona tou neodbytností, prostě na ní to tak leželo, že si nemohla říct, „tak jako nechce, tak to nechám.“ ona nemohla nic jiného, než jenom chodit, 5015 chodit, i kdyby prostě se nenechal přemluvit, ona nemohla prostě nic jiného dělat. a ten soudce nakonec se nechal obломit. a Bůh není takový, že by se ne* nechával takto přemlouvat, přemlouvat a že nechce, ale je tam potřeba, aby nám to vopravdu leželo na srdci. (pauza 7 vteřin) potřebujeme, aby nám Bůh položil na srdce to, co jemu leží na srdci. já nechci, opravdu nechci vybízet, musíte se modlit a tak dále, to je k ničemu, pokud to 5020 nebudete mít v srdci. (pauza 4 vteřiny) a Bůh nám to musí položit na srdce. (pauza 5 vteřin) potřebujeme, aby on proměnil naše modlitební životy. opět vzpomenu teda eee to, co mě asi nejvíc oslovilo v Koreji, tak to bylo setkání s některými seniorpastory, to sou eee kazatele, kteří vedou sbory. eee tam jsou sbory velký, to znamená, že takovej sbor má já nevim třeba dvacet kazatelů. na plnej úvazek. ale má jednoho, kterej je nad nima, ten vedoucí pastor. všechno bylo velice skvělé, co sem tam mohl vidět, ale co mě nejvíc oslovilo, to bylo když sem mluvil s těmito lidmi a oni prostě to byli všechno lidé modlitby. já o nich nedokážu říct nic jiného, než že to byli lidé modlitby. a ten jeden pastor, já sem se ho ptal, jak dlouho se modlí, byl jsem tak drzej, že jsem se prostě zeptal takhle. on říkal, „já se modlím stále. ať dělám cokoli, ať eee fff někam jdu, ať dělám prostě jakoukoli 5030 činnost...“ říkal, „když si čtu noviny, tak neustále mám na očích Ježíše a na všechno se dívám skrze Ježíše a mě to chrání, že potom nejdu do žádného, do ničeho špatného.“ a říkal, „já si čtu noviny třeba a na mě přijde...“ eee oni maj takový zvláštní výraz, kterej se dá těžko přeložit. eee to je takové, oni tomu říkaj, ten výraz je džio, džio, a to znamená takové volání z hloubi duše k Bohu. to znamená, oni vždycky když začínají modlitby, tak 5035 vždycky, „džio džio“ a snažili se mně to vysvětlit, že je to něco jako, „pane, smiluj se! dej to!“ takové to volání opravdu z hloubi duše k Bohu. a to jako to tak hodně křičeli. džio, džio. když jim leželo něco na-srdci, tak pořád. a von říkal, „já třeba si čtu noviny a najednou to na mě přijde a já musím volat džio, džio.“ a říkal, „já, mně se třeba stane, že já třeba kážu a najednou mám takový spojení s pánem, že já se při tom modlím, já mluvím s pánem, chvílku mluvím s lidma, chvílku mluvím s Bohem. prostě já se modlim stále.“ 5040 ssem si říkal, „hmmm.“ a nakonec sem z něj dostal i to, kolik teda času si oddělí jenom pro ty modlitby. tak eee to tak jako záleží podle toho, kolik má času, žejo, on má i jiné věci, ale tak jako aspoň ty dvě hodinky nebo spíš těch třeba i šest hodin. já se nedivím, že to Boží dílo tam de kupředu, protože to sou lidé modliteb. mě hodně oslovuje, když eee v prvotní 5045 církvi přiš*, eee měli problémy jako my tady. a přišli tam lidi ze sboru za učedníkama, za

apoštolama a říkali, „máme tady takovej a takovej problém, co s tím uděláme?“ a oni říkali, Petr říkal, „no, Bohu se nebude líbit, když my teď budeme dělat tady v tom vašem problému,“ tam se jednalo vo to, že někdo se zanedbávaly vdovy, „Bohu se nebude líbit, když my tam teď budeme sloužit. pověříme nějaký lidi, aby to dělali, a my budeme nadále všechen svůj čas věnovat modlitbě a kázání slova.“ modlitbě. tam se přijímá Boží slovo a to slovo potom má moc. já si uvědomuju, že mnohokrát sem se nechával eee zatěžovat věcmi, eee možná zajímavýma pro mě, ale věcmi, které potom berou ten čas na Pána nebo to společenství s Bohem. potom není co předávat druhým. ty věci se dají přijímat jenom na modlitbách. Bůh hledá ty, kteří se budou modlit. ale takovým způsobem, že vopravdu to nebude jenom, pomodlíme se ještě. ale že teda jako ve dne v noci. víte já, já vopravdu pořád jsem si říkal, „jak je možný, že ty lidi tady choděj, v tý Koreji, v pět hodin ráno že vždycky vstanou a je plnej kostel. pět set lidí v pět hodin ráno! proč sem jdou ? dyť to po nich nikdo nechce.“ já si myslím, že já jsem tady asi eee že víc tlačím na lidi, aby se modlili, než voni tam. a omlouvám se, jestli jsem na někoho tlačil, ale to je to, že oni to mají na srdci. Bůh jim dává břemeno. Bůh hledá modlitebníky a dává břemeno, protože bez toho to nejde. eee ještě zmíním poslední věc, eee vono by toho ještě bylo, ale ...: eee jednu věc tady, co, jak Bůh hledá modlitebníky. eee je to zase slovo o národu izraelském, který zrovna žil ve hříchu. ten Boží hněv dopadal na izraelský národ. asi tak něco podobného jako ten Abraham, když se tam modlil, protože Boží hněv dopadal na eee na Sodomu a Gomorou. a tady čteme, Bůh tady říká, „hledal jsem mezi nimi muže, který by zazdíval zed' a postavil se v trhlíně před mou tvář za tuto zemi, abych ji neuvrhl do zkázy, ale nenašel jsem. vylil sem tedy na ně svůj hrozný hněv.“ Bůh hledá ty, kteří by se postavili před Boží tvář v pokání a volali k Bohu. aby ten Boží hněv nedopadl. vono je to zvláštní jako, na jednu stranu Boží hněv přichází na lidstvo a na*, a zároveň Bůh hledá toho, kdo se postaví, aby ten jeho hněv nemohl dopadnout na lidi. hledá ty, kteří by se postavili do modliteb. a víte, pokud' si to jenom řekneme, „bylo by potřeba se pomodlit,“ tak je to vo ničem. to je potřeba, abychom měli to břemeno. když se budeme modlit jen tak jakoby napůl, ne až do konce, tak ta naše modlitba nakonec vyjde naprázdno. podívejte se na toho Abrahama. on se modlil, ale nedotáhl svoji modlitbu až do konce. on se modlil s podmínkou, kterou dával Bohu. já si myslím, že to nemusel, ale von, von se snažil přemluvit Boha, jestli se tam najde padesát, pětáctyřicet, čtyřicet a tak dále lidí, kteří jsou spravedliví. a usmlouval to s Bohem na deset. jenže von tam byl spravedlivý pouze eee ten Lot. a víte, co to znamená? že Abrahamova modlitba byla zbytečná. (pauza 5 vteřin) ten Boží soud tam přišel stejně. Bůh zval Abrahama do modliteb, tam jsme si to četli na začátku, řekl mu vo to, co se chystá, hledal muže, který by se postavil do té trhliny před Boží tvář, aby Boží hněv nedopadl, našel Abrahama, ale Abraham v těch modlitbách nešel tak daleko, aby ten Boží soud ne* nedolehl. myslím si, že my v modlitbách nejdeme tak daleko, aby Bůh zastavil svůj hněv, aby dal milost. my nevíme, co to je modlit se ve dne v noci, plakat, naříkat. tam, jak jsme to četli, tři týdny se postil a modlil se. eee Dav*, eee ten Daniel. ten Ezechiel, dva týdny nebo kolik, eee Ezdráš a další a další. a víte poslední věc, kterou chci říct, toto abychom se takto modlili, Bůh hledá takový lidi, kteří se budou takto modlit, ale abychom se mohli takhle modlit, tak potřebujeme, aby nám Bůh dal to břemeno na srdce. já k tomu nechci tady vybízet, protože břemeno nedokážu dát a jenom zavázat někoho slibem, budu se modlit tolik a tolik... za chvíli z toho utečete. je to příliš velké břemeno, které neuneseme. to břeme*, eee jako sami ze sebe. je potřeba, aby nám Bůh položil to břemeno na srdce, ne abychom my si to dali za úkol. ale my můžeme udělat jednu věc. modlit se, „Pane, polož mi to břemeno.“ Bůh hledá člověka, který by se postavil do té trhliny před Boží tvář a my můžeme říct, „pane, chci být tím člověkem. polož mi to břemeno, ať můžu stát v modlitbách.“

- <1> „blahoslavený ten muž, kterýž nechodí po radě bezbožných, na cestě hříšníků nestojí a na stolicí posměvačů nesedá. ale v zákoně Hospodinově jest líbost jeho, a v zákoně jeho přemýšluje dnem i nocí. nebo bude jako strom štípený při tekutých vodách, kterýž ovoce své vydává časem svým, jehožto list nevadne, a cožkoli činiti bude, šťastně mu se povede. ne takt' budou bezbožní, ale jako plevy, kteréž rozmítá vítr. a protož neostojí bezbožní na soudu, ani hříšníci v shromáždění spravedlivých. neboť zná Hospodin cestu spravedlivých, ale cesta bezbožných zahyne.“ tady je mluveno o blahoslavenství.
- 5110 „blahoslavený je ten muž, kterýž ...:“ tam je řečeno co, v čem má žít a čeho se má vyvarovat. a nebo možná nejdřív obráceně to je. v čem nemá žít a potom v čem žít má. to blahoslavenství to je, to je takové to požehnání, které člověka provází, ta plnost, r* plnost života, ke které jsme byli povoláni, ta radost. možná bych použil takové eee slovo, které se spíš používá ve světě než v církvi, to je štěstí. to je štěstí. být blahoslavený. jestli lidé se ženou za nějakým štěstím, tak pravé štěstí je být požehnaný od Pána. a tady je řečeno, jesi nám to někde uniká, hledáme nějak štěstí v něčem, tak tady vidíme, čím se o to necháváme připravovat a čím do toho můžeme vstoupit. eee tady je řečeno, co takový člověk nedělá. ten muž, nebo žena. „nechodí po radě bezbožných.“ no tak první věc, co to sou ti bezbožní. eee já vždycky za tím hned si představím nevěřící. pro mě vždycky bylo bezbožný rovná se nevěřící. a není to tak úplně přesné. také nevěřící, ale to slovo je širší. bezbožní sou ti, kteří
- 5125 žijí bez Boha. a to je domnívám se mnoho věřících, takových kteří se hlásí k tomu, já sem věřící, a nejenom kteří se za to stydí, ale kteří to veřejně prohlašují. možná i církve sou plni takových lidí, kteří znají dobře Bibli a vždycky se velice horlivě modlí. podívejte se na farizee v době Ježíšově. Ježíš na ně jasně ukazoval, že to sou pokrytci, kteří sice navenek před lidmi se zdají zbožní, ale žijí bez Boha. to je bezbožník. takže nechodit po radě
- 5130 bezbožných znamená nenaslouchat těm, kteří nežijí s Bohem a mají dobré rady. a já chci ukázat na to, co je to za rady. to není jenom to, že eee takové ty hříšné věci, to je nám jasné, ale to můžou být i dobré nápady, které nevedou k Bohu, ale vedou někam jinam. neznamená to, že nesmíme si vzít ponaučení z něčeho dobrého, s čím přijde nevěřící člověk, ale nemáme se nechat ovlivňovat, radit si do života, kam svůj život zaměřit. lidé
- 5135 žijící bez Boha zaměřují svůj život na sebe, na své přání, své cíle, na naplnění, hledají štěstí v něčem jiném, než je Bůh. naplňují se tím, že budou mít více peněz, vě*, lepší postavení, eee krásnější dům, lepší auto, lepší dovolenou a eee lepší voblecení a já nevím, co všechno, čím lidé žijí. já ti neříkám, že neměj auto, neměj dům, neměj lepší, jezdi stále v rozpadajícím se autě ...: tady nejde o to, v čem žijeme, ale pro co žijeme. to je cíl
- 5140 zaměření tohoto světa. oni hledají naplnění ve věcech tohoto světa. jesi se budeme řídit jejich radami a já ti nechci říct jenom to co on nám někdo ra* radí, to čím ostatní žijí a nás to přitahuje, nás to láká. když si votevřete televizi, rádio, vvv noviny, voteřete cokoliv, tak všude máte rady na úspěšnější život. co potřebuješ k tomu, aby si byl šťastnější. já mám dojem, když vidím, já nevím, eee nějakej krém nebo cokoliv, takový ty drobnosti, tak máte
- 5145 dojem z té reklamy, že bez toho nemůže být šťastnej život, že bez toho ste vyřízení, ste úplně nic, bez toho nemůže člověk žít. oni to podávají takovým tím způsobem, že prostě jakmile si nedáte krém na sebe, tak zestárnete, ale s tím krémem omládenete a budete mít věčnej život, budete věčně mladí, až skoro jakoby vyhnáný do extrému to je. to sem uved jeden příklad, že jo, to máte na všech stranách, prostě každé se snaží prodat svůj výrobek
- 5150 s tím, že bez něj prostě život není plnohodnotný. a my sme denně ovlivňováni tímto myšlením. to sou rady bezbožníků, kteří za váma neř*, nepřijdou a neřeknou vám, „musíš to dělat takhle,“ ale my tak povědomě, podvědomě si toho všímáme. jedete po dálnici a teď na vás tam křičí ten billboard. a prostě to je ze všech stran. to vo čem se bavěj kolegové v práci a tak, sme tím neustále obklopeni. a kým si necháme radit? je to Boží slovo, který

5155 má zaměření do jiných hodnot? anebo si myslíme, že ty pravé hodnoty nebo abychom byli šťastnější, že tohle nám chybí? když na to položíme takový důraz, že sme ochotni pro to dát pomalu všechny peníze a ženeme se za tím. takže nechodit po radě bezbožných. to, čím žije tento svět. možná eště bych dodal k tomu, pokušení církve, že nasloucháme tomu, jakými nás chce mít naše společnost. jakou chce společnost mít církev. v čem bychom měli

5160 sloužit, co bychom měli dělat. a samozřejmě je dobré poslechnout si to nebo zajímat se vo to, co je problémem třeba v sociální oblasti našeho města. nebudeme se zabývat já nevím, utečencema, pokud tady třeba nežijeme na hranicích, kde ten problém je. a nebo cokoli jiného. zaměříme se na to, co je problémem společnosti, ale kde je potom nebezpečí? společnost se nám snaží vnutit to, to, aby nás získala církev jako toto bude váš úkol. a

5165 církev se může dostat do pokušení, že potřeby naší společnosti se nám stanou cílem našeho bytí jako církve, že tam zaměříme svoji pozornost. a v tom jsme mimo! my máme úkol od Boha přinést evangelium všemu stvoření, získat hynoucí duše pro Ježíše. tak to sou vedlejší věci, které provází službu, práce v sociální oblasti a v oblasti eee společenské, morálně působit, ovlivňovat různé zákony a tak dále, to bychom dlouho mohli mluvit,

5170 v čem všem církev může ovlivňovat a má ovlivňovat společnost. a to není naším posláním základním. společnost se nám to snaží vnutit. pak bychom chodili po radě bezbožných, pokud vyměníme svůj cíl a své zaměření za tyto dobré cíle. ale to není to pravé povolání. nechodme po radě bezbožných. hledejme před Bohem, co sou ty pravé cíle. dál tady čteme, „na cestě hříšníků nestojí, na stolici posměvačů nese* nesedá.“ eee cesta hříšníků,

5175 myslím že kolem toho není dlouho potřeba mluvit, to je nám jasné, prostě cesta, kterou jdou hříšníci, žijí si ve hříchu, nestydí se v dnešní době už za to ...: já se děším toho, jaký otřesný hříchy se dnes považují za normální, dokonce když vy v tom nežijete a vyjádříte se někde proti tomu, tak vás berou za ňáký, že vy ste mimo. dneska abyste se styděli za to, že chcete žít svatě a že odsuzujete hřích. budeme bojovat vůbec vo to, abychom mohli žít

5180 svatě, protože za to budeme odsuzováni. a je to tlak, pod kterým sme. a my potřebujeme dávat jasně najevo, „ne já touto cestou nepůjdu, já se na tom nebudu podílet.“ a i když toho druhého zarmoutím, že s ním nejdu do něčeho, co je dneska považovaný za normální, jaký podvody, ne prostě nejdu. chci být svatý. oddělit se od toho. žít dneska svatě, nejít po cestě hříšníků, vyžaduje odvahu. opravdu. odvahu. Bůh nás k tomu volá. my se jinak tím

5185 necháme připravit o požehnání, které Pán pro nás má připravené. to, o čem dneska mluvíme. být blahoslavený. a pak tady máme ještě, „na stolici posměvačů nesedá.“ já sem vždycky si hned představil židle těch, kteří se baví velice povrchníma vtípkama. eee takový eee lehkovážní lidé, kteří prostě eee kde je vostuda se k nim vůbec přidat že jo. hned je to, křičí to do vočí, že sem se dal na špatnou společnost. ale tady to není jenom

5190 v tom smyslu, nekamarad' se jenom s těmi nej povrchnějšími lidmi, kteří se bavěj na úkor všeho a neberou život vůbec vážně. ono to totiž může být i, i tím způsobem, že člověk nemusí se vysmívat tak zřetelně, ale má někde v sobě pohrdání druhým. a je to už ten posměch, posměvač. to když vo někom, bratrovi či sestře ze sboru anebo někom úplně jiným, řekneme, „jo, já ho znám, já vím, no no jasně.“ dám najevo prostě, toho neber

5195 vážně, von je takovej vomezenej, vždyť ho znáš, přece, jakej von je divnej. neber vážně to, co říká, co si myslí a vůbec se jím nezabývej. takové to pohrdání v srdci. třeba to člověk neřekne doslova, jaký je ten člověk omezenej, ale postojem vyjádří pohrdání. a to se stává i v církvi. a co my s tím děláme? nepřidáme se k tomu, nojo máš pravdu, von je takovej divnej. anebo se postavíme proti tady tomu postoji a zastaneme se chudáka, který

5200 vopravdu je divnej a my řekneme, „no počkej, já se k tomu nepřidám, já nebudu mít tento poh* pohled. já ti k tomu nepřítakám, že von je takovej divnej a měli bychom ho, jím pohrdat.“ berme vážně druhého. i jestli je v něčem omezen. ono to, ono to bolí pohrdání. já se přiznám, mně třeba zabořelo, když, když sem se dozvěděl, že jeden bratr s určitým postavením v církvi se o mně pohrdavě vyjadřoval. před svými dětmi. a já jsem se to

5205 dověděl potom od své dcerušky, která to měla z domova a pohrdavě, to se prostě potom takto nese. si říkám jako proč se takto vyjadřovat? dobře, jestli mám nějakou chybu, tak ať mě to řekne bratr do očí a snad se ani nejednalo vo nějakou chybu, prostě pohrdání člověkem. a mně se to nedotýká tak jako vůči mně, ale vůči obecně tomu postoji, že pohrdám druhym a ještě to zasívám do dětí. oni to nesou dál. pak jsem měl co vysvětlovat

5210 svému, svý dceři. a víte, člověk potom je v takovém pokušení vracet to stejně. pohrdat druhym a totéž, stejnym způsobem jednat. to pohrdání, to je nám tak blízké. eee naši politici nás tomu učí. ta arogance a pohrdání, které je v každé řeči našich politiků. to tam prosakuje tak silně, že to člověk nemůže přehlédnout, to už není jenom v podvědomí, že se to učíme. to je viditelné, zřetelné vyučování našeho národa a lidé v církvi se tomu velice

5215 dobře přiučují. my tím přicházíme o to blahoslavenství, o kterém tady mluvíme. blahoslavený člověk, který se tomuto vyhýbá. a je potřeba, aby člověk se proti tomu vědomě postavil. jakmile se proti tomu vědomě nepostaví, tak ho to vtáhne, vcucne, zpracuje, že člověk v tom jede, aniž by si to uvědomil. to sou ty věci, kterých se máme vyvarovat. naopak je tady potom řečeno, v čem takový člověk má žít. možná to na první

5220 pohled nevypadá tak přitažlivě, aspoň na mě to dlouho tak nepůsobilo. tady je řečeno, „ale v zákoně Hospodinově jest líbost jeho a v zákoně jeho přemýšluje dnem i nocí.“ vždycky sem si představoval to, ty zákony. přemýšlet nad zákony. já se přiznám, mně to vůbec není blízké. takovej Jirka Kubík, ten to má rád. ten to studuje a von jezdí hrozně rád na Výroční konferenci, protože tam je furt nějaký jednání kolem nějakých řádů a tak dále. pro mě to

5225 není potěšením, abych se neustále zabýval nějakými zákony. samozřejmě řeknete, tady se nejedná vo nějaký právní věci, tady se jedná o Boží zákon. zabývat se Božím slovem, ty řady, které Bůh dává. no, já se přiznám, i to mi není tak blízké, pořád přemýšlet nad tím a to Desatero a to všechno, co bylo, kde zakázaný a co je nařízené a co musím a nesmím. a neustále se pitvat v Bibli s tím, co, opakovat si, co musím, co nesmím, co je kde napsáno,

5230 jak to všechno je. proč je to tak, proč to není jinak. a teď takový ty eee dopátrávat se, přemýšlet ve dne v noci nad tím, proč eee vvv apoštol Pavel eee nebo proč sou epištoly napsané takhle, kdo to napsal, kdo je autorem ve skutečnosti té a té epištoly, eee která epištola byla dřív, jestli 1. Korintským nebo 2. Korintským a proč ta 2. Korintským je rozdělená, vlastně je, sou tam ještě nějaký další epištoly a kde je vlastně autorství. a jak je to

5235 s tím Izajášem, kdo to vlastně napsal, když to nebyl Izajáš. a říká se, že jich bylo několik a do jaký situace to bylo a to ...: a jsou lidé, kteří jsou knihomolové v tomhle a zabývají se to a mají to opravdu jako potěšení, že neustále sou v tom. já se přiznám, to není moje parketa. mě to tak netěší a já samozřejmě, musel jsem to studovat ty věci taky, ale přiznám se, nevím, jestli mám říct s hanbou, prostě přiznávám se, že já ty věci dneska už si nepamatuju.

5240 kdysi sem se to učil, kdy co jak to ...: a nepamatuji si to z prostého důvodu, já si to každý den a každou noc nevopakuju. mně to opravdu nedělá radost opakovat si, kdo byl vlastně autorem čeho a do čeho to psal. a to, to byla taková moje představa zabývat se zákonem ve dne, v noci, prostě neustále si opakovat, jak vono to vlastně ve skutečnosti je. mě to nedělá šťastným a divil jsem se, jak je to tam psaný, co je v tom za blahoslavenství. ale tam se

5245 nejedná o to znalosti a zákony neustále dokola si opakovat. tam de o to, žít z Božího slova, živého slova, které je pro mě studnicí nevyčerpatelnou, studnicí vody živé, a já bych řekl, velice dobré a chutné vody, která, kterou člověk pije, aby neměl žízeň, aby ho občerstvovala a osvěžovala, která mu chutná. žít z Božího slova, to je radost, že do každé situace máte nové povzbuzení, nově vás to pozvedne, máte novou naději, ať je jakákoli

5250 situace, těžká situace, které se bojíte, najednou máte sílu, do toho můžu jít, protože Pán tam připravuje východisko. to je taková radost žít s Božím slovem, které je pro každou příležitost vysvobozením a nadějí. a tam člověk potom, ať uléhá, vstává stále se může těšit, to je tak úžasně krásné, že Pán mluví, že můžu mu rozumět a že tohle slovo mi teď dává světlo do toho, kde já sem neviděl. to je blahoslavenství. a víte, takový člověk, který

5255 v tomto takto žije, tak jeho život je úplně jiný. a tady je to potom popsané dál, „nebo bude jako strom štípený při tekutých vodách, kterýž ovoce své vydává časem svým, jehožto list nevadne a cožkoli činiti bude šťastně se mu povede.“ víte, to bylo psané eee fff v oblasti, kde bývá hodně sucha. v Izraeli, to je prostě, tam je spousta pouští. tam máte oázy, ale prostě ty musí mít vodu. když je voda, tak je život. když je sucho, tak všechno usychá. a

5260 tady jde o to být zasazen u té vody, z které čerpám. a pak stále nesu ovoce. pak sem stále zelený. víte, mně to připadá jako kdyby eee jako kdybychom byli jako stromy v ročních obdobích, jako kdyby v našich životech byly roční období. někteří křesťané prostě kvetou a sou zelení a nesou ovoce a sou plní života, úplně vás to povzbuzuje, jenže pak najednou nějak jim to opadá jako listí na podzim, pak přijde období spánku a ti lidé sice přijdou do

5265 zhromáždění a máte dojem, že duchovně spí. že se jich nic nedotýká, že žádné ovoce nenesou, že sou pouze takovými jako na skladě. prostě sou tady uskladnění, ale nic z nich nic není. já to teď nechci říkat vůči některým, já si to sám musím vztáhnout na sebe, protože já to u sebe sám poznávám, že se mi do života derou roční období. období, kdy sem plnej života a pak kdy by se spalo duchovně. a to období je bez užitku. a někteří

5270 křesťané si to tak možná i obhajují, že prostě tak jako je období takové, období takové ...: já sem přesvědčen, že Boží vůle je, abychom nesli stále ovoce, užitek. tady sme to četli, že neustále ten strom je eee zelený. přináší stále v každý čas ...: tady je řečeno eee, „vydává časem svým ovoce“ v ekumenickym překladu je eee „v pravý čas,“ v pravý čas. mě eee mě tadyto dovedlo k tomu, to co, o čem je tady mluveno, k jednomu slovu v Novém zákoně,

5275 které je pro mě jedno z nejnesrozumitelnějších. já mu nerozumím. a nesetkal jsem se ještě s žádným výkladem, který by mi to vy* eee vysvětlil. a přiznám se, že se vždycky děším toho, aby mě šťouralové nepoložili takovou otázku, protože já bych na to neuměl eee odpovědět. a to je slovo o tom, jak Pán Ježíš měl jednou hlad, z dálky viděl fíkovník, a tak šel k němu, že ssse nají, že si tam natrhá fíky. a přijde tam a ovoce tam nebylo. a tan, tak

5280 on fíkovník proklel a když druhý den šli kolem, tak učedníci koukají, fíkovník, který si proklel, uschl. a Ježíš jim na tom ukazuje, ano, když budete mít víru, můžete cokoliv, můžete přenášet hory, můžete cokoliv vírou. on tím ukázal prostě, vírou, když prokleju, stane se to, prostě má to, víra má obrovskou moc. ten příběh je o tomto. ale je tam jedna poznámka, která mě tam právě ten příběh úplně činí nesrozumitelným. tam je řečeno, že

5285 když Ježíš nenašel ovoce na tom stromě, tak že nebyl čas zrovna fíků. bylo to prostě v jinou dobu. ten fík za to nemohl. a Ježíš ho prokleje. za to, že nenese, když když nemůže nýst, prostě není období. nepřipadá vám to divný? jak byste mi to vysvětlili, co je to za spravedlnost, jaktože Bůh takto jedná, chudák von za to nemoh, nemůže za to. já vám k tomu nedám vysvětlení, protože pro mě je to otázka. já si myslím, že to může být třeba,

5290 já neříkám, že to je výklad, ale Ježíš nebyl vševědoucí, on sice viděl do lidských životů jasně, ale byl to prostě člověk, a mohl mít hlad a najednou mu nedošlo, že vlastně není období fíků. šel tam podívat se, není tady fík, tak teda prokleju a vopravdu to mohlo být v jiné čas. to tam dopisuje ten evangelista, prostě ten důvod, že nebyly fíky byl, že nebyl čas, ale Ježíš třeba v tu chvíli to nevěděl, neuvědomil si to. kdoví jak to bylo. já neříkám,

5295 že to je výklad, mohlo to tak být, mohlo to být i jinak. ale já nechci teď polezi*mizovat vo tom, jak toto je. a jaký je správný výklad k tomu. chci na tom ukázat jinou věc. Ježíš tam šel, ten fík, fíkovník, nenesl ovoce, a byl proklet. a Pán Ježíš říká, v jednom podobenství mluví o tom, že eee jeden pán, majitel eee vinice měl na vinici fíkovník. a přišel, aby sklízal a chodí tam rok vod roku a fíkovník nenese ovoce. a tak říká tomu hospodáři, tomu

5300 co se o to staral, zahradník, „vykopneme ten fíkovník, gdyť tady jenom kazí půdu, je to zbytečné s nim.“ a tento hospodář se tam přimlouvá a říká, „dejme mu ještě šanci. já to s ním zkusím. voku, pohnojím, vořežu a tak, dáme mu šanci. když potom neponese, tak ho vykopneme.“ a toto podobenství je ukázáno na to, jesliže naše životy neponesou ovoce, budeme vyřati. Bůh hledá v našich životech ovoce. on může přijít kdykoliv pro to ovoce.

5305 v našich životech to nemá být jako v ročních obdobích, že někdy neseš ovoce a pak ňákej čas duchovně spíš. to není Boží vůle, Boží vůle je, aby si neustále přinášel ovoce. každý den ti Bůh svěřuje na to, aby si tě použil a má svůj plán pro tvůj život. a je na tobě, jak ten den naplníš. jestli ho zasvětiš Pánu a budeš očekávat na to, co Pán bude s* ste* skrze tebe chtít dělat anebo jesi nad tím mávneš rukou a dnešek si prožiješ po svym. nemusíš pořád

5310 sloužit Bohu, taky máš nějaký soukromí, aby sis žil trošičku pro sebe. my sme se rozhodli pro to žít cele pro Ježíše. a Bůh se dívá na naše životy, jestli neseme ovoce. a tady je zaslíbení, že my poneseš ovoce v každý čas, když budeme zasazeni u vody života, kterou je Duch svatý. když Duch svatý proudí do našich životů, a to není jenom na Letnice, ten má stále proudit do našich životů, pak můžeme být stále zelení a stále přinášet ovoce.

5315 hojnost. to, co máme přinést. Bůh má pro nás plán, co všechno máme pro něj udělat, a my to můžeme udělat, jesiže budeme zasazeni při té vodě živé. tady je potom řečeno, „cožkoli činiti bude, šťastně se mu povede.“ Boží požehnání je potom na všem, cokoliv děláš. všechno, co budeš dělat, budeš mít Boží požehnání. ve všem se ti bude dařit. to je úžasné. ve všem se ti bude dařit. to je zaslíbení Božího slova, které je pravdivé. a jestli někde vidíš,

5320 že se ti nedaří a že na tom nemáš Boží požehnání, neber to, že to tak je, že prostě život křesťana takhle vypadá. nesmiř se s tím, tady máš zaslíbení, kterým Bůh chce naplnit v tvém životě. a pak je tam dál řečeno, „ne takt' budou bezbožní, ale jako plevy, kteréž rozmitá vítr.“ eee my dneska už, když ssse sklídí, my ani sami nesklízíme, že jo, to dělaj zemědělci s kombajnama, ale když se sklídí na poli, tak potom to už se zpracovává někde,

5325 eee na to už jsou zařízení. tehdy, když se sklídilo obilí, tak se to dalo na mlat a teď se to tam cepama vymlátílo a zrno bylo těžké, to tam zůstalo, a plevy, to bylo jako pírkó, prostě jak tam vítr foukal, tak to to foukalo všude kolem. to bylo, nebylo potřeba je ani nějak moc eee odklízet, prostě když pořádně zafoukal vítr, celé okolí bylo vod plev. to bylo lehké, to se lehce rozfoukalo podle toho, jak si vítr vzpomněl, kam bude foukat, tam plevy letěly. a

5330 takhle je to v životech těch, kteří nemají, nejsou zakotveni v Ježíši. oni sou jako plevy, kam jakejkoliv vítr vane. at' eee naše společnost de jakýmkoli směrem, cokoliv přijde, jakejkoliv novej trend, módní trend nebo duchovní trend nebo eee eee fff technickej, cokoliv, cokoliv přijde, lidi se tím nechaj ovlivňovat. najednou já nevím, dám příklad, někde přijde eee se udělá ňákej novej film, celej svět, skutečně, já když sem byl v Americe

5335 nebo v Koreji, všude najednou ten samej film mají a všichni tím žijí a všude se najednou, máte koupíte tašku do školy, brašnu pro děti a máte tam vobrázek toho, co zrovna frčí a chcete koupit penál nebo cokoliv, když sme měli děti malý a chtěli jsme jim koupit něco do školy, furt všechno nám eee vnucovali s pokémonem. já sem říkal, „já nechci pok* pokémony,“ voni, „no co teď je jenom pokémoni.“ prostě nedalo se koupit nic jinýho. to je

5340 prostě, celý svět se něčim zrovna ubírá. za chvílku to zafouká odjinud, tak zase to s ním vláčí někam jinam. ale i v našich životech to je, že prostě my nemáme jasné zaměření a nejdeme pevně eee prostě jak to s námi cloumá. jako řekl bych taková jako když se špatně vy* vyspíte, máte blbou náladu, a do ničeho se vám nechce a chodíte vod vokna ke dveřím a nevíte do čeho píchnout, nic vás nebaví, nevíte kam dete , co byste dělali ...: znáte to

5345 někdy? někdy jo. prostě ti, kteří žijí bez Boha, nemají zacílení ve svém životě a pak je lehce sfoukne každej závan větru at' to jsou jakékoli i úplně pitomé závany větru, opravdu svět čím žije, oni ne*, svět sám nemá žádný cíl. oni prostě pořád jenom něco hledají. chvílku je to to, na, za chvílku to, chvílku se nosej dlouhý sukně, chvílku krátký, chvílku se nosej boty, který sou useknutý jako kdyby vám vodřízli prsty, a pak máte boty, který máte

5350 tak špičatý, že byste prokopli míč, kdybyste s tím hráli fotbal. prostě chvílku tak, chvílku tak. a eee to je, to je ale ve všech věcech prostě. pořád se někde zmítáme. ale když naše životy jsou v Ježíši Kristu, tak víme jasně, kam jdeme , at' to fo* fouká z jakékoli strany, tak jdete stále pevně kupředu. ti, kteří žijí be* bezbožníci, kteří žijí bez Boha, sou jako tito

plevy. „ne tak budou bezbožní, ale jako plevy, kteréž rozmítá vítr. a protož neostojí
5355 bezbožní na soudu, ani hříšníci v zhromáždění spravedlivých.“
hrozné slovo. před soudem takto člověk neobstojí. tady je řečená „ani hříšníci
v zhromáždění spravedlivých.“ toužím po tom, abychom byli shromážděním
spravedlivých. aby hříšník, který sem přijde, se nezařadil v klidu někam tamhle že by si
5360 tady nemůžu vydržet jako hříšník. chci tady být, ale abych tady byl, musím činit pokání.
kéž by Bůh dal tuhle milost, aby tady neobstál žádný hříšník. abychom činili pokání,
napravili své cesty, aby Boží moc zde byla tak přítomná, že každý kdo přijde, tak bude
usvědčen, jakmile sem vstoupí, Duchem Božím ze svých hříchů. to nedokáže žádný
5365 člověk, ale Duch svatý to dělá. kéž by toto činil mezi námi. „neboť zná Hospodin cestu
spravedlivých, ale cesta bezbožných zahyne.“ Bůh zná všechny tvé cesty, které jsou cesty
svatosti. nevěřící svět se ti za to bude smát. tam nedojdeš uznání. mezi věřícími by si sice
mohl dojít uznání, ale máme se snad chlubit? nemáme žít v pokoře a tichosti? máme
5370 jednat tak, aby pravice nevěděla, co dělá levice. přece to neděláme kvůli tomu, aby nás
druzí uznali. čiň věci, aby byly zjevné pouze před Bohem. ne, aby si tě všímali druzí. a
Hospodin zná ty cesty. on je vidí a on se ti odplatí. Bůh ví o každé tvé cestě, o každém úsilí
o svatost. nebudeš z toho mít možná žádný prospěch. v očích lidí si, n* ti nic nevysloužíš,
ale Bůh zná každé tvé úsilí o svatost. a Bohu tím uděláš velkou radost, když budeš usilovat
o svatost. „cesta bezbožných zahyne, vede do záhuby,“ ekumenický překlad. „ale
5375 spravedlivý dojdou cíle nebeského království.“ přeju, aby se to naplnilo při nás.
tento žalm, ač krátký, ale velice bohatý, je nám skutečně světlem na cestě, jak vstupovat do
plnosti a požehnání, které je tam zaslíbené. a čemu se vyhnout, abychom nebloudili a
nebyli zmítaní. kéž Pán to slovo, které dnes sme slyšeli, potvrdí v našich srdcích, ať to
vidíme jasně ve svých životech, kde napravit své cesty. Pán nechť vám v tom velmi
požehná. amen.

<1> dneska bych chtěl mluvit o nebi a je to těžké o tom mluvit, protože já sem tam nikdy nebyl. ačkoliv Bible vo tom něco říká, tak si to nedokážeme představit. začnu jedním takovým příběhem. v jedné rodině se narodila slepá holčička. a měli eee velice krásnou zahradu a ta holčička trávila mnoho času na zahradě. maminka jí popisovala a zvláště vždycky na jaře, maminka ji tam brala a teď jí říká, jak je to tam krásné. popisovala jí všechny ty nádherný květy a všechny ty barvy, které těžko mohla popsat, ale prostě snažila se nějak vyjádřit a eee ta holčička se po*, snažila poznávat podle vůně a to bylo tak krásný, ona prostě byla s tím nadšená, všechny ty vůně, kterýma byla obklopená. asi nemohla nic poznávat tak krásně jako tu zahradu, která byla v květu. a když byla větší, eee tak se eee fff zúčastnila jednoho takového experimentu eee, že podstoupila operaci, eee která dávala naději, že by mohla třeba vidět. a skutečně ta operace se povedla, a když ta eee holčička tak nějak se léčila a měla se vrátit, tak první věc, kterou si přála, bylo, že by chtěla aby ji dovedli na tu zahradu. a když ji tam přivedli, ona se tam rozhlídla a byla úplně užaslá a říká své mamince, „ty si mi nikdy neřekla, že je to tady tak krásný.“ (pauza 6 vteřin) sou věci, který se nedají popsat slovy. (pauza 4 vteřiny) a takhle je to v nebi. (pauza 3 vteřiny) a kniha Zjevení popisuje, jaké je to v nebi, ale nedokáže vůbec vystihnout to, jaké ve skutečnosti to tam je. to dokáže zjevit jenom Duch svatý. ať je to popisovaný jakkoliv. v Bibli se mluví nebo v knize Zjevení eee v nebi žije sláva. vite, tam mnoho věcí, které eee těžko si dokážeme představit, a přiznám se, že ani eee to není pro mě tak lákavé, když tam čteme o těch ulicích ze zlata a podobně. eee já si to neumím představit, ale i kdybych si představil, tak ze zlata, no tak, dneska už v počítači se daj takový věci i udělat a jako že by mě to tak přitahovalo, já ňák na to zlato nejsem. já mám jediný zlato na prstě, a kdybych to nemusel nosit kvůli svý ženě, tak to nenosim, mně to překáží ten prsten. já jako nejsem na to, na takovéto bohatství a ...: Bible ale chce ukázat nebo Jan, který to zapisuje, eee chce ukázat dál než jenom na to vnější krásné, co eště ňákým slovem se dá popsat, ale chybí mu slova. to nejde ani vo to, jak to tam vypadá, jesi je to vopravdu ze zlata nebo z něčeho jinýho. jesi je tam pěkná příroda ...: ale tam jde o to, co se tam odehrává. a tam všichni sou v Boží slávě a neustále dnem i nocí volají, „svatý, svatý, svatý.“ já nevím, jesi je to pro vás lákavá představa přidat se k tomu zástupů, zástupu, který chválí Boha. možná si řekneme, to pro takový ty muzikanty zpěváky, kteří rádi navštěvují nějaký pěvecký sbor, že jo, tak tam teda ta muzika bude eště na vyšší úrovni, je to tam bude bavit, ale má, jakou máte představu, jaký byste chtěli nebe? možná by v představách mnohých bylo lepší, kdyby nebe bylo něco takového jako se dneska staví takové ty eee fff ty střediska eee zábavní a nákupní. dneska se to staví tak, že prostě každý si tam může přijít na svý. eee že se tam udělá ňáký multikino, vvv třeba ňáký koupání, ňáký nádherný bazény a sou tam nákupy a eee je tam dobrý jídlo, různý restaurace, vyberete si, jaký máte chuť, a tak, eee možná že představa někoho by byla jako chtěl bych nebe, kde budu moct si jít na to, co mě zrovna baví. eee něco jako zábava. v nebi bude jediná, jediná činnost. tam se stav* ne staví, tam je postaveno jenom jediné zaměření, žádný další vedlejší nabídky, a to je, že budeme v zástupu těch, kteří chválí Boha. a není to jenom že budete eee ňákým hlasem v tom eee pěveckým sboru, že se teda budete muset naučit zpívat, někoho to třeba tolik nebere, a že se tam budete nudit mezi těma vostatníma, kteří tam zpívaj, a vy tam teda budete koukat do těch not, a abyste tam taky něco zazpívali...: eee tam jde o něco jiného. žít ve chvále a slávě, uctívat Boha, volat neustále, svatý, svatý, svatý, my si to nedokážeme představit, co to je být uchvácen Boží slávou, že člověk najednou ví, ano tady jsem doma, tady sem nejšťastnější, jakej jsem kdy mohl být. nic jiného mě nemůže tak naplnit a udělat tak šťastným, jako to, když sem před Božím trůnem a když mu vzdávám chválu a pozvedám své srdce k němu. nic nemůže být krásnějšího. asi si to nedokážeme představit. a vvv Jan,

- 5430 který to popisuje ve Zjevení, tak na to nemá slova. (pauza 4 vteřiny) máme mnohá nádherná zaslíbení, která se tam naplní. Bible je plná zaslíbeních, které Bůh dává těm, kteří ho hledají. jsou pro nás. všechna jsou pro nás. nějaký chlapec krátce po tom, co uvěřil, přišel za svým kazatelem a říkal mu, „prosim tě, dej mi nějaké zaslíbení, na které bych se mohl postavit.“ „dobrá, dobré přání.“ a kazatel vzal Bibli, dal ji na zem a říká, „postav se
- 5435 na tu Bibli. všechna zaslíbení v Bibli ti patří. všechna ti náleží.“ víte kolik my máme zaslíbení v Bibli a jak jsou nádherná? všechna nám patří. můžeme si jich užívat, opravdu dosytosti. těšit se z toho a Bůh ti je naplňuje a postupně bude naplňovat další a další věci. a já bych chtěl dneska obrátit naši pozornost k tomu poslednímu zaslíbení v Bibli. ono je také krásné, ale na druhou stranu je i (pauza 4 vteřiny) děsivé. ne všechna zaslíbení jsou
- 5440 jenom taková, na která se s chutí těšíme. přečtu z 22. kapitoly Zjevení. (pauza 18 vteřin) je to jenom jeden verš, nemusíte si to hledat, jestli chcete je to 12. verš, možná přečtu ještě třináct. „hle, přijdu brzo, a má odplata se mnou; odplatím každému podle toho, jak jednal. já jsem Alfa i Omega, první i poslední, počátek i konec.“ to krásné v tom zaslíbení je, „přijdu brzo.“ máme se na co těšit. úžasné zaslíbení. jeho zaslíbení jsou pravdivá, on přijde.
- 5445 kdosi řekl, že přijde dřív, než to čekáš. abychom nebyli překvapeni, přijde skutečně brzo. i když nám to připadá už dva tisíce let nejde. přijde dřív, než to čekáme. přijde. to je zaslíbení. pak je tam ještě jedno zaslíbení, a to je to, co mě děsí. „přijdu brzo a odplata má se mnou, odplatím každému podle toho, jak jednal.“ neděsí vás to? v* ve 20. kapitole tam je trošku víc o tom řečeno, jak to vypadá v nebi, co nás jednou čeká nebo co čeká člověka,
- 5450 každého, kam se postavíme. tady čteme, „a viděl sem veliký bělostný trůn a toho, kdo na něm seděl, před jeho pohledem zmizela země i nebe a už pro ně nebylo místa. viděl sem mrtvé, mocné i prosté, jak stojí před trůnem, a byly otevřeny knihy. ještě jedna kniha byla otevřena, kniha života. a mrtví byli souzeni podle svých činů zapsaných v těch knihách. moře vydalo své mrtvé, i smrt a její říše vydaly své mrtvé, a všichni byli souzeni podle
- 5455 svých činů. pak smrt i její říše byly uvrženy do hořícího jezera. to je druhá smrt, hořící jezero. a kdo nebyl zapsán v knize života, byl uvržen do hořícího jezera.“ (pauza 4 vteřiny) toto je skutečnost. my s tím potřebujeme počítat. čteme tady o knihách. jednak knihy, kam se zapisují hříchy lidí nebo činy, nebudu říkat přímo hříchy, činy každého člověka, a pak je tam ještě jedna kniha, kniha života. co o ní víme? co byste řekli o této knize? (pauza 7
- 5460 vteřin) u* určitě ste o ní někdy už slyšeli.
 <2> jsou tam zapsaná jména, jsou tam zapsaná jména svatých.
 <1> no dobře. ještě něco byste o tom řekli?
 <3> že se z ní dá jenom těžko vymazat
 <1> prosím?
- 5465 <3> že se z*, že se z ní dá jenom velmi těžko vymazat.
 <1> těžko. a jak se teda z ní dá vymazat?
 <3> to já nevím.
 <1> nevíš? těžko se z ní dá vymazat
 <4> ---
- 5470 <1> a kdo je do ní zapsán? tak se zeptám. kdo je do této knihy života zapsán.
 <5> kdo nepřijde na soud.
 <1> kdo nepřijde na soud. no, to je takové dost vyhybavé.
 <5> kdo přijme Pána Ježíše Krista.
 <1> kdo přijme Pána Ježíše Krista. eště máte nějaké myšlenky? no asi takové obecné
- 5475 povědomí je, takové, že je to kniha, kam jsou zapisováni ti, kteří jsou spaseni. myslíte si to tak?
 <5> jo.
 <1> souhlasíte s tím takhle? je tu někdo, kdo s tím nesouhlasí?
 <6> já nevím.

- 5480 <1> nevíš.
 <7> a to je ta zapečetěná kniha tohleto?
 <1> ne ne ne ne.
 <5> ne, to je jiná.
 <1> to je jiná.
- 5485 <7> já v tom mám děsnej zmatek.
 <1> tak já vám teď řeknu něco, čím vám trošku nabourám tady tu teorii. já sem to totiž taky zastával a byl sem o tom plně přesvědčen. takhle je to rozšířené. že prostě do knihy života jsou zapisováni všichni, kteří jsou spaseni. ale ono je to jinak. v knize zj*, života jsou zapsáni všichni a ti, kteří nebudou spaseni, jsou z toho vymazáváni. eee podívejme se třeba
- 5490 na eee na Mojžíše. když, když Izraelci zhřešili, on byl na eee Sinaji pro desky Zákona a lid padl, udělali si eee toho býčka a teď tam eee se pustili do nevázaných her a tak dále. Bůh je chtěl vyhladit, a Mojžíš tam se postavil před Boha a prosí, nabízí svůj život a říká eee prosí, aby je zachoval a jestli ne, tak ať raději jeho vymaže z knihy, z té jeho knihy, kterou napsal, kterou má zapsanou, ať jeho život vymaže z té knihy. a Bůh mu tam odpovídá,
- 5495 „vymažu toho, kdo proti mně zhřešil.“ a potom si to ještě ukážeme vvv ve Zjevení ve 3. kapitole, kde je řečeno, „kdo zvítězí, bude oděn bělostným rouchem a jeho jméno nevymažu z knihy života, nýbrž přiznám se k němu před svým Otcem a před jeho anděly.“ takže ti, kteří zvítězí, nebudou vymazáni. ostatní budou vymazáni. ti, kteří proti němu zhřeší, jak Bůh říká Mojžíšovi. Bůh s každým počítá, každý dostává šanci. Bůh každého
- 5500 povolává nebo jakoby když vstupujeme do života, tak naše jména jsou zapsaná v knize života a Bůh nás pro náš hřích musí vymazat. a věřte mi, dělá to velice, velice nerad. proto poslal Ježíše Krista, aby nemusely být naše jména vymazána z té knihy života. a tam jak jsme četli před tím Božím soudem, jak tam budou otevřeny ty knihy a ta kniha, ještě jedna kniha, kniha života, tam je řečeno, kdo nebyl zapsán v té knize, byl uvržen do hořícího
- 5505 jezera. to znamená ti, kteří z té knihy byli vymazáni, byli uvrženi nebo budou uvrženi. (pauza 8 vteřin) lidé jsou vymazáváni pro svůj hřích. a vidíme to všude kolem nás. hřích vládne ve světě. satan se snaží lidi dostat z této knihy života, aby nebyli spaseni. ti, kteří jsou zapsáni v knize života, ti budou spaseni. mnozí z těch, kteří tam byli, tam nejsou. jsou vymazávány jejich životy, jejich jména. a mě se velice dotýká to, když lidé kolem nás jsou
- 5510 vymazáváni. když nebudou společně s námi si užívat tu nádheru, to k čemu jsme byli stvořeni, to, co je nejkrásnější, co kdy můžeme zažít. být v Boží slávě a oslavovat ho a vyvyšovat ho. to, k čemu jsme byli stvořeni, to nejkrásnější, co Bůh připravil pro člověka, když z toho lidé budou vyjmuti. my k tomu směřujeme od našeho narození a satan chce, abychom do toho nedošli a mnoho lidí se mu daří, aby tam nedošli. co můžeme udělat pro
- 5515 to, aby ti lidé nebyli vymazáni z této knihy života? asi těžko jim to můžeme popsat, podívejte se, v nebi je to tak nádherný, nechcete eee snažte se žít trošku lépe, abyste tam jednou byli. víte, když my sami si nedokážeme představit, jaké je to v nebi, jak to popíšeme druhým. jestliže nám Bůh nedá zjevení toho, jak je úžasné být v jeho přítomnosti, tak nejsme schopni to vidět, nejsme schopni jediného člověka na ulici oslovit tím. a nejsme
- 5520 schopni to předat našim dětem, našim nevěřícím sourozencům, rodičům, eee příbuzným. nejsme schopni předat. možná nás to bolí, že ti naši nejbližší jsou vymazáváni z knihy života. my jediné, co můžeme udělat, přinášet je k Bohu. vyzdvihovat je před Bohem, prosit, „Pane, dej jim milost. nevymaž je z knihy života. dej jim milost k pokání, ať můžou dojít spásy, ať se můžou radovat, ať můžeme společně tebe chválit.“ já nevím, jak si to
- 5525 umíte představit, že budeme jednou v nebi se radovat a těšit a přitom naši nejbližší tam nebudou. copak vám to neleží na srdci? vy se tam budete těšit, aniž by vaši nejbližší tam nebyli? co pro to děláte, aby tam byli? leží vám to na srdci? vyvyšujeme je před našim Pánem. jako dávejme je Pánu, „Pane tady ti je přináším.“ Bůh slyší modlitby a na tyto modlitby čeká. on hledá ty, kteří se postaví do té mezery před Bohem, aby nedopadl ten

- 5530 Boží hněv na člověka. Bůh chce ty lidi zachránit, ty vaše nejbližší, chce je zachránit, pokud vy je přinesete k Pánu a budete mu je předkládat a budete plakat za ty duše, Bůh vás vyslyší, a pokud nebudete, Bůh to nemůže udělat.
já bych chtěl dneska ráno udělat takovou výzvu, jestli máte ty, kteří vám leží na srdci, které milujete a oni jsou v tom nebezpečí, že jejich jméno bude vymazáno, že nepřijali Ježíše
- 5535 Krista, jako toho, kdo je očistí a pro svůj hřích by měli být vymazáni, pokud máte takové lidi a leží vám na srdci, přijďte s nimi dneska k Pánu a budeme se za ně modlit. jestliže máte takového člověka, Bůh tě bude slyšet, Bůh čeká na tyto modlitby, Bůh to udělá na základě toho, když budeš prosit. Bůh hledá modlitebníky a já věřím, že Bůh nám to chce položit na srdce, ty lidi, kteří nám jsou blízcí. on potřebuje modlitebníky, kteří za ně budou stát. jestli
- 5540 máte někoho blízkého a děsí tě to, že nebude s tebou v nebi a že se ne* nebude moct přidat k té radosti a k té oslavě a k té slávě, která je v nebi. budeme se modlit za ty lidi.